ГОДИНА I. РУССЕ, 2 ЮНИИ 1889 ГОД. БРОЙ 25.

МАКЕДОНИЯ

ИЗЛИЗА ВСѢКИ ПЕТЪКЪ

ЦѢНАТА му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на рѣдъ за първо печатание и по 10 ст. за всяко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЙ 20 СТ.

Статии, дописки, пари, поръчки и всичко друго що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония“ се испраща до г. **К. Шаховъ** въ гр. Руссе, улица Х.-Муcса № 3916.

Ръкописи са не врьщатъ. Поръчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

Отъ редакцията.

Като извѣстяваме, че отъ 7 т. Юний редакцията и администрацията на в. „Македония“ ще се премѣсти въ стол. София, отъ гдѣто ще се издава за напредъ вѣстника, молимъ, щото всичко що се отнася било до редакцията или администрацията за напредъ, да се адресира: до К. Шаховъ въ София.

При това умоляваме г. г. спомоществователитѣ си въ Южна България, гдѣто ще заобиколи наскоро агентинътъ ни г. Н. Ив. Бошнаковъ, който още не сѫ си внесли стойностьта за вѣстника ни да се исплатятъ нему. Срѣщо абонамента той ще издава рѣдовни квитанции.

* * *

Право за самосъхранение.

Това право непосрѣдственно произтича отъ факта за сѫществуванието на человѣка. Человѣкътъ е лице, т. е. субъектъ съ извѣстни неотемлени права. За това всѣкое лице, независимо отъ своето подданство или националность трѣбва да намира покровителство на своята личность и собственность въ всичкото пространство на свѣта. Образуваннитѣ господарства признаватъ за человѣка безъ разлика на подданство или националность извѣстни основни права, които неразривно сѫ свързани съ человѣческата личность. Правата, които образуванитѣ господарства признаватъ за человѣка сѫ: 1) право на сѫществувание и развитие; слѣдователно правото на придобивание срѣдства, необходими за поддържание живота, чрезъ физически трудъ, търговски обороти, съ занятие на промисли или по другъ законенъ начинъ; въ това отношение всѣки человѣкъ ся ползува съ съвършена свобода въ предѣлитѣ на закона; 2) правото на развитие своитѣ духовни и умственни способности и сили; слѣдователно правото на ползувание съ всички срѣдства, които представлява страната за образувание на человѣка и удовлетворение нѣговитѣ естетически стремления, както: съ училища, библиотеки, музей и други. Отъ тия права произтичатъ други неотемлени права на человѣка като: правото на неприкосновенность личностьта, животътъ, честьта и правото за владѣние на собственность и много други още.

Изложенитѣ по-горѣ права обаче за християнското население въ отоманското господарство не ся признаватъ, нито отъ самото господарство, нито пъкъ отъ другитѣ образовани господарства. Отоманското господарство, че не признава за християнското население тия права, мислимъ нѣма нужда да изброяваме многочисленни факти защото всѣкиму е извѣстно. Историята служи за доказателство. Първото появление на Отоманското господарство въ Европа потресе и погрози тия предѣли съ неговитѣ ужасни опустошения. Историята е свидѣтель, че никое друго господарство на свѣта не е нанесло толкова злини, колкото това варварско господарство! Нѣма господарство, което да е направило толкова всеистребителни опустошения и разорения по свѣта и да е постѫпило така немилостиво съ завладѣнитѣ отъ него народи, както Отоманското. То е искало съ мечь да наложи алкоранската наука, която позволява да убиватъ невѣрующитѣ въ пророка или пъкъ да ги иматъ за робье и да постѫпатъ съ тѣхъ така, щото живота имъ да бѫде по-горчивъ отъ смъртьта. Настръхватъ му космитѣ на человѣка като си напомни само една малка часть отъ безбройнитѣ упостошения, които Отоманското господарство е извършило на тритѣ части на земното кълбо: Европа, Азия и Африка. Пролѣтитѣ потоци на невина человѣческа кръвъ отъ това . . . . . господарство потърсватъ человѣка и неможе да намѣри думи за да изрази неговата лошавина. При всичко това обаче намѣриха се образовани господарства и то християнски, които гордо ся провикватъ че образоватъ свѣта, да защитатъ и запазятъ това варварско господарство въ Берлинъ на 1878 год., за да поднови ужаснитѣ кървопролития и насилствия надъ своитѣ въ Христъ братя. Ето защо казваме че за християнското население въ отоманската държава не ся признаватъ никакви права отъ господарствата. Правата съ които ся ползуватъ всичкитѣ други за насъ македонцитѣ ся отказватъ и отъ ония на които македонски синове сѫ дали езикъ и сѫ ги опѫтили къмъ пѫтя на прогресса и цивизацията.

Понеже правата съ които ся ползуватъ всичкитѣ други народи и личности за насъ македонцитѣ ся отказватъ то нашата длъжность е да запазимъ своето право и животъ съ всичкитѣ срѣдства, които имаме на разположение. Въ правото на самосъхранение ся заключава не само борба, противъ нападающитѣ, но и правото да предупредимъ неминуемата грозяща опасность — иначе нѣмаме право на самостоятелность, ако не желаемъ да защитимъ своя животъ и право. За срѣдствата на самосъхранението ще поговоримъ въ единъ отъ послѣдущитѣ бройве.

* * *

Всемиренъ конгресъ за миръ въ Парижъ.

Напослѣдъкъ „всемирния конгресъ за миръть въ Парижъ“ е распроводилъ слѣдующето писмо до всичкитѣ любители на общия миръ:

Господине,

Ний имаме честь да ви испратимъ общата программа на международнийтъ конгресъ за миръть, който трѣбва да се отвори въ Парижъ на 23 Юний (н. к.) въ палата на Трокадеро, и ще трае презъ 24, 25, 26 и 27 въ кмѣтството на VI-ий окрѫгъ (въ Парижъ), прѣдъ „zaint-zulpice“, въ голѣмата сала за праздницитѣ, за което канимъ всички любители, отъ които искаме братско съдѣйствие, за да можемъ да успѣемъ свободно да приготвимъ въпроситѣ, върху които грѣбва да се стрѣмятъ разсѫжденията на туй събрание.

Всичкитѣ народи ненавиждатъ войната, всичкитѣ се уморени отъ този въоруженъ миръ, който наближава да ги смаже. Тѣзи въоружавания не се пазятъ за друго; освѣнъ за туй начало: да пазятъ тишината и спокойствието на хората, независимостьта, и върху много точки, свободата на народитѣ. Да се изнамѣри прочее незабавно едно практическо срѣдство, което може да гарантира сигорностьта, безъ да компромитира свободата, е единъ идеалъ, който ни е общъ за всички. Насъ три думи ни съединяватъ: *Посрѣдничество, свобода* и *миръ*. Ето защо практическата организация на посрѣдничеството се явява намъ за най важно дѣло на конгреса; ето защо коммисията е оставила мѣсто въ първитѣ линии на программата тѫзи идея за постоянно посрѣдничество, чрѣзъ Сенаторътъ Алисона, въ конгресътъ отъ Съединенитѣ Щати на Америка, прѣдложено отъ англо-френското парламентарно събрание, което е станало въ Парижъ, прѣзъ послѣдниятъ 31 окт. (м. г.), утвърдено въ прошенията, които циркулиратъ за сключванието на единъ постояненъ посрѣднически договоръ между Франция и Съединенитѣ държави. Изучванието на тѫзи идея напълно отговаря на грижитѣ и на заляганията по настоящемъ на народитѣ и на парламентитѣ имъ. Това се видѣ намъ за налѣжаща нужда, нъ дѣлото на умиротворението се иска по напрѣдъ отъ всичко, за което ний искаме вашитѣ освѣтления, вашия опитъ и вашитѣ лични възрѣния. Гостоприемството на френската република ще осигори за нашето събрание три нуждни условия: братски приемъ, пълна свобода на събранията, на говорътъ и на мисъльта. Разсѣянитѣ по всичкитѣ точки на полукѫлбата. мѫжие и жени, доброволно да съдѣйствуватъ на нашитѣ усилия, вѣрваме, че нѣма да изгубятъ този случай, за да додътъ тукъ, всякой подъ името на своето отечество, за да се положатъ часъ по скоро първитѣ основи на общечеловѣческийтъ миръ.

Всеобща программа. — 1. Изучванието на международното посрѣдничество подъ всичкитѣ му форми и приложения, което може да приеме по начало; постоянни условни посрѣдничества между два или повече народи. — 2. Приложение началата за обща неутралность на рѣкитѣ, на прибрѣжията, каналитѣ за рѣчно и морско плавание, на проливитѣ, на народноститѣ и т. н. — 3. Международно приложение принципитѣ на федеративни държави. — 4. Създавание, чрѣзъ инициативата на обществата за мирътъ, посрѣднически дружества. — 5. Ввеждание въ университетитѣ, гимназиитѣ, лицеитѣ, коллегиитѣ, училищата курсъ за теоритическото и практическото посрѣдничество. — 6. Да се направятъ реформи въ международното право; основнитѣ принципи за единъ международенъ кодексъ (законникъ). — 7. Общо изучвание, испитвание, разискувание на срѣдствата и мѣркитѣ, които можатъ успѣшно да се введатъ между народи подъ юридическо положение и военно положение или въ примирие, за да могатъ да се обезоружатъ.

Всичкитѣ съобщения относително до конгресътъ трѣбва да се отправени до г. *Гастонъ Моринъ*, секретарь на организационний комитетъ, улица Batignolles, 48, Paris. Желающитѣ съмисленници ще приематъ подробна программа, вътрѣшенъ правилникъ и списѣкъ на членоветѣ отъ този конгресъ".

(изъ „Revue de l' Orient").

Бѣл. отъ прѣв. Изъ нашето многострадално отечество Македония ний пращаме привѣтъ на този человѣколюбивъ конгресъ. Да, привѣтъ къмъ тѣзи добри человѣци на образуванна Франция, които сѫ се заели съ благородната идея: мирътъ между народитѣ, съ принципа на народноститѣ и съ свободата на всичкитѣ человѣци. Да не забравятъ обаче тий, че въ крѫга на Европа има единъ ѫгълъ, който се нарича Македония, отечество на Александра Великий, на Аристотеля и на много други, че живѣе тамъ многострадаленъ българинъ, който отъ петь вѣка насамъ пъшка подъ ятъгана на свирѣпия турчинъ. Този българинъ, (или тъй да кажа македонеца), подъ прѣдлогъ да не пожелае нѣкога съединението си, съ своитѣ родни братия отъ освободеното Княжество българи, се притѣснява отъ турци, гърци и др. Той се намира подъ сѫщото положение, подъ което бѣха и освободенитѣ му братия едно врѣме подъ Турция. Знае се въ Европа на едноврѣмешното клание въ България, Цариградската конференция, и всички други събития, които прѣдшествуваха отварянието на русско-турската война. Сега пъкъ вѣрвамъ всички Европейски учени и държавници знаятъ още, каква барутница може да стане пакъ Балканския Полуостровъ, въ случай ако не се даде да си поотдъхне свободно петвѣковния робъ македонецъ, и ако се иска на голѣмитѣ държави да накърнятъ нявга си свободата и на малката България, която желае да живѣе свободенъ животъ, и да владѣе това, което по етнографически причини има неотемлими права. Собственно Европа, която има широки земи и владѣния, и като приживява XIX-ий вѣкъ, може свободно да си захвърля пушкитѣ, топоветѣ и всички убийственни сѣчива, които се за врѣда на всичкитѣ классове въ человѣческитѣ общества, които днесь за днесь страдатъ само отъ икономическа точка зрѣние. Къмъ това именно трѣбва да я канятъ всички человѣколюбиви конгреси, гдѣто и да се тий. Народитѣ иматъ нужда отъ миръ, а този миръ трѣбва да е положенъ на здрави основания. Той трѣбва да даде пълна свобода на всички заробени, да улекчи всички сиромаси европейски работници, които постоянно смущаватъ тишината, съ която се наслаждаватъ разнитѣ богати фабриканти и благородници. Този миръ трѣбва да подѣйствува да се положи на основи, тъй яки, щото да трае много вѣкове, а не да се разбута слѣдъ нѣколко години отъ раздухванието на нѣкакъвъ си патриотически огънь. И какво слѣдъ това! Нови убийства, война, поразия на хора, огънь на градове и др. т. подобни ужасни сцѣни, отъ които всякой настръхва! Войната винаги е била сподирвана отъ тѣзи хубости!!!

На край, ний пакъ казваме, като българинъ публицистъ, че е трънливъ пѫтя на тъкива конгреси за сега, нъ ний се си мислимъ, че ще дойде умътъ нявга на хората, да зематъ да мислятъ, че „мирътъ трѣбва за спокойствието имъ, а собственно за насъ македонцитѣ казвамъ, че е добро винаги да се обрьщаме съ молба къмъ подобни всемирни конгреси за миръ, за дано обърнимъ къмъ насъ състраданието на свѣта.

Н.

Македонското Еснавско дружество въ гр. Пловдивъ.

За да видимъ единъ народъ до колко той е напредналъ, до колко той има своя култура, до колко той е достигналъ своето назначение, трѣбва да се обърнемъ къмъ неговитѣ училища, библиотеки, общества, който колкото сѫ високи, по брагодѣтелни и по идеялни, толкова и тоя народъ що ги притѣжава стои високо идеяленъ прѣдъ очитѣ на цѣлий свѣтъ. Обаче, по нещастие, ние сме още роби и намъ е невозможно да се туряме на равно съ свободнитѣ народи, но пакъ, ние заслужваме и ще заслужимъ още повече симпатиитѣ на всичко честно въ свѣта като се стремимъ и се боримъ юнашки съ слабитѣ си сили съ желанието за напрѣдвание и вървимъ по стѫпкитѣ на честното, благородното и идеялното. Много доказателства има които твърдятъ това, между които може днесь да се причисли и благодѣтелното дружество въ гр. Пловдивъ. Нашитѣ съотечественници, живущи въ гр. Пловдивъ, съ турянието основа на благодѣтелното си дружество, подигатъ авторитета на своя поробенъ народъ предъ свѣтътъ съ нѣколко процента. Тѣ показватъ, че у насъ има съзнание, има единство, има и сили съ благородни чювства.

Ние като исказваме и втори пѫть желанието си за неговата трайность, съ удоволствие даваме мѣсто и на цѣлия му уставъ тукъ.

Уставъ.

Чл. 1. Основава се дружеството отъ прѣбивающитѣ въ г. Пловдивъ македонци подъ название: **„Македонско Еснафско Ддружество"** за помагание на бѣдни и испаднали македонци, отъ каквото съсловие и да сѫ тѣ.

Чл. 2. Дружеството се поддържа отъ членове дѣйствителни и спомагателни.

Чл. 3. Дѣйствителни членове сѫ всички ония, които сѫ записани въ списъка на дружеството и внасятъ ежемѣсечно наймалко по 50 стотинки въ дружественната касса.

Чл. 4. Спомагателни членове сѫ ония, които внасятъ каква да е волна помощь за цѣльта на дружеството.

Чл. 5. Който отъ дѣйствителнитѣ членове не внесе мѣсечната си помощь въ разстояние на три мѣсеца, той се лишава отъ правото на дѣйствителенъ членъ, нъ ако по уважителни причини, той не е могѫлъ да внесе вноската си и желае да продължава да е дѣйствителенъ членъ, тогава той трѣбва да заплати и за истеклитѣ ся мѣсеци. Исключаватъ се отъ това правило само ония, които сѫ отпѫтували за отечеството си или на другадѣ, за което сѫ длѫжни прѣдварително да заявятъ на настоятелството.

Чл. 6. Дѣлата на дружеството се водятъ отъ седмочленно настоятелство, състояще се отъ: Прѣдсѣдатель, Подпрѣдсѣдатель, Касиерь, Секретарь и три съвѣщателни члена или замѣстника.

Чл. 7. Настоятелството ще се избира съ тайно гласоподавание по за една година, при общо събрание отъ дѣйствителнитѣ му членове.

Чл. 8. Членоветѣ отъ старото настоятелство могѫтъ да се прѣизбиратъ и въ новото.

Чл. 9. При избирането на ново настоятелството получившия най-много гласове е прѣдсѣдатель на дружеството и настоятелството, а другитѣ длъжности на настоятелитѣ ги опрѣдѣлява самото настоятелство въ частното си засѣдание, което трѣбва да направи въ разстояние на една седмица слѣдъ избиранието му. Настоятелството веднага щомъ распрѣдѣли длъжноститѣ на членоветѣ си, приема дѣлата на бившето настоятелство.

Забѣлѣжка. Въ случай че двама или повече получатъ равно число гласове, то жребието рѣшава.

Чл. 10. Ако нѣкой отъ настоятелитѣ по неизбѣжни причини, неможе да посѣщава редовно заседанията на настоятелството, то неговата длъжностъ испълнява единъ отъ замѣстницитѣ или съвѣщателнитѣ членове, съ исключение на кассиера, който е длъженъ писменно да упълномощи едного отъ членоветѣ ни настоятелството, лично подъ негова отговорность.

Чл. 11. Дѣйствителнитѣ членове, ще се свикватъ на редовно събрание всѣки три мѣсеца, когато ще имъ се прѣдставятъ за разискване въпроси (ако има) и ще се освѣтляватъ върху вървежътъ на дружественнитѣ дѣла. На извънредно събрание ще се свикватъ и по-рано по покана на прѣдсѣдателя за разискване на нѣкой важенъ въпросъ или по заявление на $^1/_4$ часть отъ дѣйствителнитѣ членове.

Чл. 12. Събранията ще се считатъ пълни и законни, когато въ засѣданието присѫтствуватъ поне $^1/_3$ часть отъ дѣйствителнитѣ членове.

Чл. 13. Въ врѣме на разискванията никой отъ членоветѣ нѣма право да говори повече отъ три пѫти вѣрху единъ и сѫщи прѣдмѣтъ.

Чл. 14. Забранява се пушението на тютюнъ въ врѣме на засѣдания, а тъй сѫщо и всѣкакъвъ видъ забавителни разговори.

Чл. 15. Никой нѣма право да говори безъ да поиска думата отъ прѣдсѣдателя, тоже — и да прекѫсва говорителя.

Длъжности и права на Настоятелство.

Чл. 16. Настоятелството е длъжно де се събира на частно засѣдание поне два пѫти въ мѣсеца, а въ случай, че се явѫтъ важни въпроси, нетърпящи отлагание, може да се бъбира и по-често.

б) Настоятелството се грижи да събира ежемѣсечнитѣ вноски отъ дѣйствителнитѣ членове.

в) Настоятелството щъ се грижи да изнамѣрва и други канали за увѣличение на дружестоенний капиталъ. То (Настоятелството) длъжно е да приготовлява въпроси, които ще прѣдставя на дружеството за разискване.

г) Настоятелството има право да расходва за цѣльта на дружеството, включително и за канцеларски разноски, не повече отъ (10) десеть лева на мѣсецъ. Ако се укаже нужда за израсходвание на по-голѣма сумма, длъжно е да свика събрание.

Чл. 17. За всѣкиго, който се отнесе до настоятелството за помощь, длъжно е то (настоятелството) да се удостовѣри въ истинностьта на неговата бедность.

Чл. 18. Прѣдсѣдателя е длъженъ:

а) Да свиква събрания, да открива и закрива засѣданията.

б) Да бди вьху добрия вървежь на дружественитѣ дѣла и точното испълнение на настоящий уставъ.

в) Той е отговоренъ за всичко, което се отнася по дружеството.

г) Той ще пази дружественний печатъ и гаранцията, която ще даде кассиера на дружеството.

Чл. 19. Подпрѣдсѣдателя ще замѣства прѣдсѣдателя въ време на отсѫствието му и ще испълнява всичкитѣ негови длъжности.

Чл. 20. Кассиера е длъженъ:

а) Да даде гаранция, която да отговаря на дружественнийтъ капиталъ.

б) Да издава расписки отъ кочанъ за мѣсечнитѣ вноски на дѣйствителнитѣ членове.

в) Всичкитѣ расписки трѣбва да бѫдѫтъ подписани отъ прѣдсѣдателя или подпрѣдсѣдателя, касиера, секретаря и подпечатани съ дружественийтъ печатъ.

г) Кассиера трѣбва да пази чисти и редовни книжата, относящи се до длъжностьта му, капиталътъ цѣлъ въ кассата и да бѫде готовъ да прѣдставя смѣткитѣ за провѣряване отъ контролната коммисия, която би се назначила да контролира дѣлата на настоятелството.

Вл. 21. Коммисията, натоварена съ контрола, веднага при контролирането дѣлата въ присѫтствието на прѣдсѣдателя, кассиера и секретаря да състави актъ, който ще прѣдстави въ най-близкото събрание. Ако тя (коммисията) намѣри за нуждно веднага да се свика събрание, прѣдсѣдателя е длъженъ да се распорѣди за свикванието му.

Чл. 22. Секретаря е длъженъ:

а) Да държи протоколи въ всѣко събрание и да ги прочита въ послѣдующето.

б) Да държи списъкъ на дѣйствителнитѣ членове, то който тѣ ще се свикватъ на събрание, а сѫщеврѣменно и приходорасходна книга.

Чл. 23. Съвѣщателнитѣ членове или замѣстници сѫ длъжни:

а) Да посѣщаватъ рѣдовно засѣданията, както на настоятелството, тъй и на дружеството и да замѣстватъ отсѫтствующитѣ длъжностни лица, съгласно чл. 10-й отъ настоящия Уставъ.

Чл. 24. Настоятелството е длъжно да испълнява всичкитѣ рѣшения, взѣти въ общитѣ засѣдания на дружеството.

Чл. 25. Настоящия уставъ влиза въ сила отъ 1-й Януарий 1889 г. до 1-й Януарий 1890 год.

Гласуванъ и приетъ отъ дружеството въ общото му засѣдание отъ 6-й Януарий 1889 година.

Гр. Пловдивъ.

РАЗНИ.

Извѣстенъ е на мало и голѣмо въ Прилепъ и околностьта му по своитѣ звѣрства Сульо Пушката.

Негово притѣжание е цѣлото село Мърморани (Прилепско). Цѣлото за това, защото той е поискалъ и жителитѣ му да станатъ негова собственность, поискалъ е да потурчи всичкитѣ момци, заедно съ фамилиитѣ имъ, защото не могле да му заплататъ на врѣме кесимътъ . . . . .

Коя е била причината да не могътъ да платятъ кесимътъ си? — Отговоръ твърдѣ лѣсенъ. Постояннитѣ нападения, обири и убийства, вършени по тѣзи страни отъ турцитѣ, сѫ главната причина на това.

Злочестий българинъ е длъженъ да плаща кесимъ на господаря си — чифликъ-сайбията, да плаща данъци на правителството и най-сетнѣ немилостиво да ся обира и даже убива отъ кръвнишки турчинъ. — Всичкитѣ семейства отъ това село около 60 били закарани въ гр. Крушово, гдѣто Сульо щѣлъ да получи помощь отъ Мудура въ този градъ за по-лесното имъ потурчване. Нъ женитѣ отъ Крушово, разгневени отъ подобни звѣрства, се подигнали, въорѫжени съ тояги, и нападнали Сульо Пушката, който сполучилъ да се скрие въ една турска кѫща, Мудурина му излѣзълъ на помощь, нъ и той билъ принуденъ да се скрие.

Слѣдъ това женитѣ телеграфирали на Пашата въ Битоля и го молили да не сѫ потурчватъ тѣзи момци, нъ телеграммата не била прѣдадена отъ пощата. Сѫщеврѣменно и Мюдура телеграфиралъ на пашата, че избухнало въстание (отъ жени ли?) и го молилъ за помощь, който му испроводилъ 1 табуръ кавалерия, която щомъ дошла изловила всичкитѣ по-влиятелни граждани, които откарали въ Солунъ и затворили въ Канли-Куле (сега Беязъ-Куле) като прѣдварително имъ испразднили кесиитѣ.

— Въ едно малко селце, близо града Воденъ, останалъ да прѣнощува Антоний Ричи, Италиянски поданникъ и продавачъ на разни картини. Прѣзъ нощьта дошелъ въ хана Бегътъ на селото и като видѣлъ, че Ричи носи палария, смѣталъ, че той е българинъ, и съ тонъ повѣлителенъ, свойственъ само на турцитѣ, му заповѣдалъ да хвърли паларията. Ричи незнаящецъ никакъвъ другъ язикъ, освѣнъ Италиянски и уплашенъ отъ кръвнишкий поглѣдъ на Бегътъ, мълчалъ.

Разяреный звѣръ извадилъ арбията и почналъ да бие невинния, който, човѣкъ доста ягкъ и наученъ на свободния животъ, се спусналъ върхъ Бегътъ и когато сполучилъ вечь съ сила да му вземе арбията, Бегътъ повикалъ двама отъ сеизитѣ (турци), заповѣдалъ на часа да го стрѣлятъ. Ханджията и нѣкои отъ пѫтницитѣ, като знаяли турското правосѫдие, се спуснали да го молятъ, за да не ся стрѣля невинния въ нищо Ричи, като го увѣрявали, че той не е гяуринъ а Италиянецъ. Има ли милость звѣра, когато нападне жертвата си, та да има милость и разгневений Бегъ? Той си стоялъ все на своето. Останалитѣ пѫтници захвали да молятъ двамата (сеизи) турци да го не стрѣлятъ, като имъ обѣщали и дали 50 л., които ся съгласили и за уталожение това на Бегътъ изгърмѣли два пъти въ паларията на Ричи.

Не може да се опише, колко се билъ Бега зарадвалъ, когато чулъ гърмението на пушкитѣ, а още по-вече, когато му показали паларията на Ричи.

Тъй се избави и избѣга Ричи отъ рѫцѣтѣ на кървнишкий Бегъ. И продупчената палария щѣлъ да занесе въ Италия за показъ. Послѣ когато пристигналъ въ гр. Битоля заявилъ на властитѣ затова нѣщо, нъ тѣ го заплашили, че, ако казва и другиму, ще бѫде убитъ. Ама правосѫдие! . . . . .

— Споредъ свѣденията изъ Македония, положението на населението тамъ е совершенно тѣжко. Цѣли градове наглѣдъ вече пропадѣтъ и иикономически, което е най грозното; страшна сиромашия обладава страната. Много семейства вечь не били въ състояние да си исплатятъ данъкътъ си, а нѣкой сж лишени и отъ насжщний хлѣбъ. Съ стотини вече минавали Българската и сърбската граници безъ пашапорти за да търсатъ прехрана другадѣ. Настрахватъ космитѣ человѣку щомъ си въобрази истинското сегашно положение на населението тамъ. Въ единъ отъ идущитѣ броеве ще се повърнемъ по това.

— На 4 того, въ гр. Свищовъ, ще се отпразнува тържественно панахида въ памятъ на починалитѣ въ тоя градъ патриоти-борци за освобождание на България (Юний 1867 год.) За това отпразнувание е издадена още на 27 м. Май программа и е испратена покана изъ много други градове въ княжеството. Свищовчани съ тива показватъ до колко скжпо цѣнятъ честьта и святоста на погиналите мжченици за свободата. Ние вървамe че отъ много мѣста на княжеството ще се втекътъ въ гр. Свищовъ любители, които ще присжтствуватъ на 4 того на това тържество, съ което ще се отдаде приличния почетъ на падналитѣ за истинската свобода, на тия, които не пожалиха нищо и най послѣ пожертвуваха живота си за свободата на милото си отечество. Скжпи и за почитание сж такива жьртви.

За повторотелнийтѣ литературенъ конгресъ въ Парижъ.

Комитетътъ на „Литературното Общество,“ въ съгласие съ международната литературна ассоциация, е рѣшилъ да свика единъ литературенъ конгресъ въ Парижъ, който ще стане въ мѣстностьта на всемирното изложение и подъ покровителството на правителството. Тържественното му отваряние ще стане на 20 (8) Юний въ палата на Трокадеро, а сессията ще трае до 27 (н. к.) сжщия мѣсецъ. Този конгресъ, на който се поканени мнозина чуждестранни списатели, ще има главно за прѣдмѣтъ да разискува въпроситѣ за прикупувание правото на литературната международна собственность, която въпреки дипломатическитѣ конвенции, не е още покровителствувана силно. Този конгресъ ще бждѣ доста полезенъ за интереситѣ на книжевностьта и на искуствата; едно голѣмо число литератори се отговориле на този призивъ, който ще привличе да дойдатъ на изложението почти всички съврѣменни знаменити книжовници. Сѣдалището на конгреса е въ Парижъ, 48, улица De la chauscée d' Antin. Прѣдсѣдательтъ му е прочутия г. Жюлъ-Симонъ, който е сенаторъ и членъ отъ френската Академия.

(Изъ „la Revue de l'Orient“)

Незнаемъ само да ли е каненъ нѣкой българинъ на това толкосъ многозначително събрание, което ще разисква въпроси, които се коснятъ до всичкитѣ народи. Ако това не е направено отъ достоуважаемия прѣдсѣдатель на този конгресъ, то може да се счете отъ насъ, че ни считатъ за хора безъ литература, което ни е истинна, защо-що и ний отъ нѣколко години насамъ имаме доста книжовни творения. При все това ний желаемъ добрия успѣхъ на този международенъ и литературенъ конгресъ, гдѣто се може да се рѣшжтъ нѣкой полезни нѣща за книжовницитѣ. Желателно би било обаче дано и отъ нашитѣ българи нѣкой да присжтствува на този конгресъ.

КНИЖНИНА

Литературно възраждание на българитѣ, прѣвежда отъ френски М. Московъ. Шуменъ типография на Си. Поповъ, 1889 год.

Появяванието въ прѣводъ или оригиналъ на нови хубави малки книжки у насъ, както въ минжло така и въ послѣдне врѣме е рѣдкость, а появяванието имъ на българский езикъ, има голѣмо значение. Подобни книжки поради краткостьта си сж най-добри за прочитъ у насъ, тъй като нашитѣ читатели още не сж привикнжли да четжтъ дълги и сложни трудове. Не е тайна за никого, че у насъ нѣма читатели, че безъ читатели невъзможно е да се развие каква да е книжнина. На по̀-развититѣ българе прѣдлѣжи да развиятъ и образуватъ една читающа публика, която да бжде цѣнительтъ на списателитѣ ни. У насъ сега за-сега е невъзможно напечатванието на нѣкой сериозенъ трудъ, тъй като нѣма кой да чете, нѣма кой да се заинтересува, та да похарчи нѣкоя стотинка за книга. Даже вѣстницитѣ, тъй обширно распространени другадѣ, у насъ не вирѣятъ. Защо става всичко това? защото нѣмаме читатели, които да четжтъ даже вѣстници, най-удобното и легко нѣщо. Разбира се, че голяма кривда иматъ и списателитѣ ни, които се не съобразяватъ съ развитието на грамотнитѣ у насъ, не разбиратъ интереситѣ имъ, та се впущатъ да пишжтъ за работи или тъмни, или отвлечени.

Книжката, която е прѣдмѣтъ на нашата статия е удобна за прочитъ. Тя е написана отъ френския славистъ Луи Леже, единъ отъ малцината западни писателье, които сж се посветили на славистиката и пишжтъ за словѣнетѣ. Авторътъ на тая книга, ако и френецъ, но се отнася съ голѣмо съчувствие къмъ насъ българитѣ и ратува за нашитѣ правдини. Книжката се състои отъ единъ прѣдговоръ отъ прѣвводачътъ, въ който прѣдговоръ се похвалява автора на настоящата книжка и се казва че той е направилъ една голѣма услуга на българитѣ, като се е докоснжлъ до единъ още неразбутанъ въпросъ, както е въпросътъ за нашата стара писменна литература, за богомилската секта и нашето възраждание. Прѣводача по нататъкъ говори че настоящата книжка отъ френския славистъ е недостаточна за разрѣшението на такъвъ единъ въпросъ, а и не прави никакви допълнения, отъ себѣ си защото иска да прѣдаде мнѣнието на тоя ученъ тъй, както е прѣдадено прѣдъ френската публика; забѣлѣзва само, че почтений авторъ се мамялъ въ двѣ нѣща: въ историята на българското покрxстване и въ значението на богомилитѣ. Тая забѣлѣжка до нѣкждѣ е и справедлива. Сега, за самата книжка. Въ началото ѝ, авторътъ се проглася, че принадлежи къмъ този разрядъ писатели, които вѣрватъ въ великото бждуще на славянскитѣ племена. Въ кратки черти описва старовременния български животъ, появяванието на българитѣ на Дунава, основанието на българското господарство въ края на VII столѣтие, покръщанието на българитѣ слѣдъ два вѣка подирь това, най-послѣ началото на българската книжнина, на която той особенно се спира. Не помалко се спира и върху трудноститѣ, съ които е трѣбало да се борятъ първитѣ български преводаче при прѣвожданието на книги отъ усъвършенствования и класически елленски езикъ на единъ младъ, образующъ се и слѣдователно съвършенно бѣденъ езикъ. Почитаемий авторъ се досяга и върху происхождението на така нареченната анокрифическа книжнина, но съжалява, че тъзи книжнина не ни дава нищо положително върху нейнитѣ автори, върху състоянието на българското общество въ срѣднитѣ вѣкове. За богомилството авторътъ пише доволно симпатично, ако и да не му се ще да му отдаде тъзи важность каквото искатъ да му отдаджтъ нѣкои български публицисти. За да не товаримъ статията си съ цитати,, ще кажемъ само, че авторътъ е обърналъ особенно внимание на по важнитѣ моменти отъ нашето минало.

Въобще, книжката като се състои отъ таквозъ съдържание и като написана твърдѣ много съчувствително за българский народъ отъ извѣстния френски славистъ, то я посрѣщаме съ благодарность и радость. Ние молиме г. Москова, който както се вижда отъ превода доволно хубаво владѣе френския езикъ, да приведе, на поменатий славистъ и останалитѣ статии, които се отнасятъ до нашата книжнина. Преводача на тъзи книжка много по голяма полза би принесжлъ на нашата книжнина ако се занимаваше повѣче съ такъвъ родъ преводи. Превода на тая книжка се отличава съ гладъкъ и чистъ язикъ. Ний желаемъ многобройни читатели на тоя прѣводъ.

Н. Н.

ОБЯВЛЕНИЕ

Редакцията на списанието ,,Народенъ Учитель“ има честь да обяви на г. г. абонатитѣ си, че вдига всѣко довѣрие отъ бившия си агентинъ Никола Д. Преславский, живущъ по настоящемъ въ гр. Елена, тъй като той е злоупотрѣбилъ съ довѣрието на редакциятаа

г. Руссе, 22 Майй 1889 год.

Отъ Редакцията.

2—2

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

Руссе, скоро-печатница на **Ст. Ив. Роглевъ.**

Дружество „Дунавъ“
Русе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 14 ЮНИЙ 1889 ГОД. БРОЙ 26.

МАКЕДОНИЯ

ИЗЛИЗА ВСѢКИ ПЕТЪКЪ

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЙ 15 СТ.

Статии, дописки, пари, поржчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония“, се испраща до г. **К. Шаховъ** въ гр. София, улица **Нишка, Н-ро 55, х. Конкордия.**

Ржкописи се не връщатъ. Поржчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

☞ Съ настоящий брой ний вече влизаме въ второто полугодие и тѣзи що предплатиха само за първото — отъ г. г. Спомоществователитѣ ни, молимъ сега да побързатъ и ни предплатятъ за второто, както и ония, които още не са ни предплатили до сега да внесътъ по-скоро абонамента си.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

София, 13 Юний 1889 год.

Свѣденията, които получваме изъ разни мѣста отъ Македония, повече и повече ни каратъ да се мислимъ и да се страхуваме отъ настоящето и бждящето; нѣма поне една утѣшителна искра отъ надѣжда за подобрение несносното вече положение, въ което се намира тази нещастна страна. Да изброяваме нѣкои доказателства за това, тукъ нѣма нужда, особенно за насъ самитѣ страдалци — македонцитѣ.

Но уви, ние, синоветѣ на тази толкова нещастна страна, ние, братията на злочестата рая тамъ, още съ нечуто хладнокръвие глѣдаме това несносно и гибелно за всички ни положение, като че ли то да е убило всяко и най-малко чювство за животъ у насъ; изгубили сме вѣра въ своитѣ сили, въ себе си и безъ срамно сме се оставили на тѣчението на врѣмето. Горчивото минало — дѣйствителностьта, още намъ не може да ни служи за укоръ и натискътъ върху ни отъ вътрѣ и отъ вънъ вмѣсто да ни дава сили за нашето сгрупирвание нѣкакъ ни разединява. Изъ мѣжду насъ, македонцитѣ, що сме изъ свободнитѣ страни, за нещастие сжществуватъ разни мнѣния: да доидѣлъ нѣкой да ни освободи, да се чакало по-благоприятно врѣме и да се работи отъ самитѣ насъ за освобождението на отечеството ни. . . Всички тия мнѣния криви или прави си иматъ своитѣ источници. . . . Първото е на готовановцитѣ, на слабитѣ и испадналитѣ ниско духомъ и на гнилитѣ мозъци. Да ни освободи други! ний сми били съвършенно слаби. Ниска наивность! Кой може да вѣрва, че непременно нѣкоя друга държава или нѣкой другъ свободенъ народъ токо така ще испрати свойтѣ сили, ще пожертвува кръвьта на свойтѣ синове, на свойтѣ юнаци, безъ никакъвъ интересъ, за да ни освободи само отъ досегашното робство? . . . .
Можемъ ли да мислимъ че кръвьта на другитѣ е по-ефтина отъ колкото нашага — на робитѣ? и какъ така може да се мисли и чака? види се, споредъ това, нашия животъ ни е по-драгъ и по-скжпъ отъ колкото този на свободнитѣ човѣци. Такива се още, които искатъ да си останатъ вѣчно слуги на другитѣ и заслужватъ повече съжаление. . . Второто мнѣние е почти едно и сжщо съ първото. Нашитѣ съотечественници съ кова мнѣние ни сж представятъ много безчювственни; тѣ чакатъ по-благоприятни врѣмена и за забѣлѣзвание е че това правать съ крждтосани ржцѣ, — не сж готвятъ да го посрѣщнатъ поне нѣкакъ. Ние не разбираме въ тоя случай, такива какво врѣме по-благоприятно за тѣхъ чакатъ, може би необикновенно горѣщо или студено врѣме — Богъ знае какво — да стопли или замръзни мозъцитѣ имъ и послѣ да захванатъ борбата за свобода или смьрть. . . . Чудни сж наистина. Ние не разбираме какъ тѣзи человѣци мислятъ така и съ кръстосани ржцѣ чакатъ нѣкакво врѣме. Тукъ е мѣстото да се каже на такива глупци 1877 г. и да се питатъ не бѣше ли благоприятно врѣме да се освободеше тогава и нашата татковина — Македония. Кой не знае, че едно малко въстание въ Македония противъ тиранията презъ онова врѣме, можеше да даде свободата за населението? Но тѣзи що чакаха и попреди на врѣмето направиха ли поне една стжпка тогава? бѣха ли приготвени и при толкава голѣма помощь отъ освободителитѣ да посрѣщнатъ това толкова сгодно и благоприятно врѣме? . . . . Отговорътъ се намира въ новата ни история, пъкъ и ние можемъ да отговоримъ съ отрицателното: не, а това показва, че и до тогава ние пакъ сме били въ днешното бездѣйственно положение и сми чакали само отъ небето да падне нѣщо. Освень това, ние трѣбва ли да чакаме исключително само на чюждото благоволение, и като роби трѣбва ли да цѣнимъ по-скжпо своето спокойствие, което въ сжщность не притѣжаваме, и своя животъ отъ колкото на свободнитѣ? трѣбва ли да бждемъ роби и на врѣмето, когато ние виждаме опасностьта, която толкова ни грози? . . . .
. . Чернитѣ облаци надъ Европа, поне трѣбва да ни дадатъ да разберемъ, че ще настанатъ други времена и ни трѣбвз да се приготвимъ за посрѣщанието имъ. . . . . .
Обаче послѣдното мнѣние е на по здравомислящитѣ человѣци и то е най доброто; да се работи за свободата, за човѣшки животъ. Това е и право, и благоразумно, и достойно за всѣкого и предъ всѣкого. Какво по благородно нѣщо може да има за единъ человѣкъ, едно общество, една часть отъ народъ или цѣль единъ народъ отъ това: да ратува за человѣческа свобода и миренъ животъ? Това мнѣние трѣбва отъ всички ни да бжде подкрепено. Мнозина съзнаватъ това, но има ли кой да работи за това нѣщо, има ли? Съ прискърбие, ний сме, принудени да признаемъ тукъ, че нѣма. Да поглѣднемъ само на София и ни ще видимъ наглѣдно отъ части това. Тоя градъ е повече отъ несъ македонци населенъ сега, но какво се забѣлѣзва

отъ нашия животъ тукъ? Нѣмаме поне едно благодѣтелно общество, което отъ части да показва нашата свързка, любовь единъ къмъ други, да ни представлява въ единство, като че ли сами подпомагаме лошитѣ за насъ езици тукъ. Нѣкой отъ интелигентнитѣ ни съотечественници се извиняватъ, че нѣкакво мѣстно положение налагало мълчение и др. т. Обаче подобни извинения не сѫ оправдателни за истинския родолюбецъ, особенно тукъ, въ София, гдѣто се намиратъ най много македонци и интелегентни трѣбвало би да си създадѫтъ едно трайно общество съ благородни цѣли, което независимо отъ мѣстното положение, въ отношение на партиитѣ, да роботи за свѣтата си цѣль истински. Ако другъ неиска, то ние, македонскитѣ българи, които много сме страдали и страдаеме за обще народнота ни идея, ние, които имаме съ хиляди мѫжи въ азиятскитѣ тъмници, само за това че сѫ се наричали българи и не крили народностьта си, трѣбва да се поразмислимъ малко по сериозно и до се зохванемъ за работа, не бунтовническа но за мирната борба до колкото е възможна. Още повоче, че виждаме разни похитители изъ нашата тауковинасе пръснали и се мѫчатъ за да ни погълнатъ. Ако до сега има ло е нужда да се боримъ за ношето народно възраждание и се чувствува още тая нужда, сега имаме нужда и да запазимъ собственностьта, и, ако това неразберемъ по рано, ние още отъ сега можемъ да кажемъ, че ще изгубимъ съвършенно нашата родина и България една своя голѣма часть . . . . . Сомо нашето бездѣйствие ще даде сила на нашитѣ неприятели.

Господине редакторе!

Наший градъ, Велесъ, едно време, преди не много години, бѣше центръ на всичко и на всяко развитие, въ културно, икономическо и търговско отношение и бѣше, тъй да се каже, образецъ на прогрессъ. за цѣлата страна, която днесь ся гази и тъпчи отъ дивия турчинъ и която ся казва „Македония“. Послѣднята въ всяко отношение ся гордѣеше предъ образований свѣтъ, предъ прогресса и цивилизацията, че има въ себе си единъ градъ, жителитѣ на когото (българското население), прямо и косвенно да иматъ сношение въ търговско отношение, съ цѣлия образованъ европейски свѣтъ, почти съ цѣла Европа. За че това така е било, — нема никое лице, никоя друга страна, вѣрвамъ да го отрѣче и не признае. Този фактъ е билъ очевиденъ за всички хора, и особенно за тѣзи лица, които сѫ били щастливи да минатъ презъ града ни, или да ся имали каквогодѣ сношение съ българитѣ отъ тоя градъ. Нъ, днесь, този нѣкогашенъ славенъ градъ на какво е заприличалъ? Уви! На пусто село, безъ кучета!!! . . . , . Причината за висчко това е много проста и главнимъ образомъ тази е: человѣцитѣ, или по добрѣ онази българска сила, която е имала възможность да запази града ни отъ всякакви неканени гости: деребеовци зулумкари и fiti guanti албански и турски хайти, както и отъ вѣковнитѣ наши християнски, неприятели: гърци и пр., — тази сила, казвамъ, я нѣма и е изчезнала отъ града ни, по разни политически и други цѣли. Съ други думи градътъ ни, днесь за днесь, представлява толкова жална картина, като че българското население да е подпаднало подъ немилостивитѣ смъртоноснитѣ удари на *„чумата и холерата“* и като да несѫществува никаква българска душа, въ правата смисъль на думата! Жално нѣщо, дѣйствително!!

Неприятелитѣ ни, обаче, като турци, гърци, и titi guanti другородни елементи, въсползувани отъ случая че българищината е слаба немощна, съ разни вагабонтски цѣли и съ недопростими отъ здравия разумъ срѣдства — ся мѫчатъ да грабнатъ отъ рѫцѣтѣ на българина и онази гола дреха, онази оглозена троха, която единственно му служи за сѫществуванието си, не като човѣкъ, словѣсно сѫщество, а като животно. . . . . . Сърдцето на човѣка потреперва, душата му ся възмущава и умъ и разумъ ся изгубватъ минутно, когато това го человѣкъ вижда, котато това ся рѣши да го напише и искаже предъ свѣта! Нъ нема що да се прави. Сѫдбата, види ся, искала е и още иска за дълго време да се подиграе съ българина въ Македония и да се поругае съ неговитѣ права: честьта, животътъ и имотътъ. Както и да е, нъ това е скандалъ, — скандалъ позоренъ, мизеренъ и нетърпимъ отъ разумнитѣ сѫщества, защото подобенъ скандалъ, който опозорява всичко свято, всяко право на человѣка, е и има характеръ, на скандалъ „всенароденъ“ — скандалъ, който е осѫденъ на смъртъ отъ днешната цивилизация и възбраняемъ да ся извършва и подновява отъ естественнитѣ и искуственнитѣ за които този фактъ на събития, кайто се извършва отъ немалко години насамъ, остава фактъ не изгладимъ и предъ история и предъ общественното мнѣние, което само то има атрибути да се произнесе: да или противъ сѫществуванието на този нехристиянски варваризмъ, който за сега е въ сила въ нашата нещастна родина и за счетъ само на гърба на българина.

Да се изброяватъ фактитѣ, които ся извършени и се извършватъ отъ Турцитѣ, на чело съ турското правителство, съ властьта, и отъ другитѣ разнородни елементи — е невъзможно, тъй като тѣ ся безъ четъ и немогатъ да се опишатъ. Да дойдемъ на предмета си. Въ нашия градъ сѫществуватъ двѣ враждебни партии турски, исключително отъ турци, които отъ злоба на едната кътъ другата причиняватъ не малко вреди и пакости на българското население въ града ни и окрѫжието му. Тѣзи партии носятъ название: едната партия на „Ибрахимъ бея Арановски и другата партия „на Генджеа“. И двѣтѣ тѣзи партти се организовани отъ турски муаджири и отъ гладни арнаути, като всѣка една отъ тѣхъ брои по нѣколко десятки души, а по некогашъ и повоче. Тѣхнитѣ цѣли ужь ся настроени едни противъ други, но въ дѣйствителность излиза съвършенно противното. Подъ предлогъ да се запази главатара на едната отъ тѣхъ партиди, цѣли шайки отъ турци и арнаути крьстосва селата ни, и немилостиво българското население се съблича, оголва и претърпва всякакви мѫки и неволи отъ тѣзи банди. Послѣднитѣ до толкова се озлобани противъ българина било въ града било въ селата ни, и до толкозь се стрематъ да одушатъ, оголениятъ и изнемощалъ българинъ тамъ,— щото тѣ явно и предъ Властьта и предъ народа вършатъ всичко безобразно, всичко подло и срамно, безъ да бѫдатъ тѣ наказани отъ закона и преслѣдвани отъ Властьта. Отъ това може да се извадя справедливо заключение, че тукъ, въ дѣйствието на тѣзи кръвопийни шайки има пърстъ властьта, нейнитѣ управители, а може би и некоя друга трета цивилизована християнска сила, която мисли, може би, да ся ползува отъ случая и обстоятелства въ дадений случай. Въ градъ Велесъ отдавна сѫществува „панаиръ“, който ся отвара на 8-й Май и на 11—12 ся свършва и растура. Въ този сборъ повечето са търгува съ живи стоки — едри и дребни добитъци, като дохождатъ на панаира не само отъ Велешкото окрѫжие, нъ и отъ Казитѣ Скопска, Тиквешка, Прилепска, Крушовска, Битолска, Охридска, Щипска и други мѣста. Тази година панайра биде слабъ, по причина на хайдутлѫка, разбойничеството и невъзможностьта на търговцитѣ да пѫтуватъ отъ едно мѣсто на дррго, отъ единъ градъ въ други. Властьта никакъ не зима внимание да обезпечи пѫтницитѣ и търгующитѣ се отъ нападенията, грабежитѣ, кражбитѣ и убийствата, които почти всѣки день се вършатъ по насъ: тя не иска и да знае за това, че съ това поведение принаса вреда огромна на човецитѣ и губи престижа предъ Европа. Тази мисъль е далечь отъ нея, или отъ лицата които управляватъ страната, — Турската Империя.

Презъ време на панайра станаха много обири на добитъци, убийства сѫ извършиха, народътъ се потреси, — нъ всичко „туй за туй“, като че ни лукъ ялъ, ни на лукъ мирисалъ. Това се забелеза не само отъ проститѣ „рай“, които и безъ тѣзи тогава злодѣяния, сѫ онемели и бездушни, нъ и отъ нѣкои Европейци, които нарочно съ железницата бѣха посѣтили панайра, а може би и съ нѣкоя друа цѣль. Токмо въ сѫщото това време убиха се двама заможни селени отъ селата: Никодинъ и Мързинъ — Ореовецъ — Велешко, имената на които съ идуще писмо ще ви ява. Освѣнь бандитѣ, които сѫществуватъ и виреятъ по селата ни, на означенитѣ двѣ турски партии, има още много други лица, турци и арнаути, а още и „аскеръ качаклари“, които, съ своитѣ тиранически дѣйствия и съ покровителството на самата Власть авторитѣ имъ, дете отъ майка сѫ расплакали и и малко и голѣмо е пропищяло. Българското население отъ града и селата ни на много пѫти, периодипески, се е оплакало предъ Властьта отъ злосторничествата на тѣзи шайки, като е указало и имената даже на поглавнитѣ автори; нъ, всичко на праздно, — „Гласъ въпиюще въ пустини“, Властьта до такова дередже на испадналость е дошла, щото безцеремонии казва на оплаквателитѣ: *„айолъ бураси булгаристанъ дилъ; бураси алие Османъ топраги диръ; сизъ рая сѫ низъ; османлиларъ алейхина дава изтеиннизъ хакѫнѫзъ юктуръ“. — Дишари гявуръ-олари гявуръ“ „хепинизе шинди зѫндина атарѫмъ“.* — Е, мола Ви се, каква е тази власть; какво е това турско правосѫдие! Не стига гдѣто всичко сѫ плени, ограбва и зима отъ българина, на стига, гдѣто той е вързанъ въ дома, като жена и гдѣто всичката трьговия, съ сила и заплашване, е отнета отъ рѫцѣтѣ му; не стига, казвамъ, гдѣто той е преслѣдванъ и отъ слѣпо и сакато, отъ Властьта и Правителството; не стига, гдѣто той, съ синджири на гуша и нозе, за право Бога, гние и се скапва въ тѣмнитѣ и влажнитѣ зандани въ Азия, и другадѣ; не стига още гдѣто той съ сиромащьта и потьта храни, като просяци, разни заптий, крьсѣрдари, поляци, качаци, хайдуци и всички плачкаджии; не стига, гдѣто той отъ залага си двои за да пълни турската хазна, храняницитѣ отъ която да иматъ по голѣма сила и куражь да биятъ самаго него и челядьта му, — ами на всичко отгорѣ, като масло полято, да ти кажатъ; „че за българина нема правосѫдие, затворени сѫ вратитѣ за него и че той, българина трѣбвало да сѫ подчини, волею не волею, на турчина, на турскитѣ скотски прищевки, на зулумлѫцитѣ, защото той е билъ „рая“, а турчитътъ „властитель“. Хубаво, правосѫдие! заслужва похвала! Друго нищо. Турската власть, турското правителство на сила иска да ни прави „румъ-милети.“ Да не ся казва вече за напредъ името Българинъ, тъй като това име грозно бучило въ мозъка на турчина и на турското правителство. Всѣка година въ турско, ужь по една извѣстна форма, избиратъ се ази за мезлича, при Каймакамина и Кадията. Тази година Българското население отъ Велесъ и казата му ся отказа да избира ази, по слѣдующата причина: Азите, заедно съ архиерейския намѣстникъ, който има право да засѣдава въ мезлича, бидоха исмарладисани отъ по голѣмата капия, Солунъ. За кандидати бидоха турнати все такива личности, които сѫ полѣзни за османеца, а гибелни за българитѣ. Лицата за кандидати, казвамъ, бидоха власи и съ шпионско минало направление. А за архиерейский намѣстникъ да билъ избранъ, безъ друго, мекерето на гърцкия въ Велесъ владика, топалътъ попъ Димитри, цинцаринъ и предатель на българитѣ. Българитѣ, възмутени отъ това произволничение на властьта отказаха се отъ избирание ази, а пъкъ и нашитѣ османлйи аслѫ и това чакаха, та си я закараха тъй, както имъ скимне и както имъ иде на гайдата. Богъ да е на помощь на българитѣ въ нашенско отъ сега за напредъ! Истина до сега, както ви писахъ, е мизерно и нетърпимо положението ни, нъ все имаше поне надѣжда, че ще са поправи. А, то *„бошъ лафъ“*. Отъ всичко горѣ изложено може да се заключи, че турцитѣ коренно сѫ намислили да не оставатъ въ Македония ни една българска душа, по практиката на Митхадъ Паша, и съ това, мислятъ, да закрепятъ тая страна за себе си. Нъ този родъ на дѣйствие, когато тѣ сѫ избрани за рѫководитель, е *„чикмазъ сокакъ“* и скоро тѣ ще бѫдатъ изгонени и пропѫдени отъ тази страна, отъ колкото тѣхнитѣ сегашни „раи“ —

За сега стига толкозь. До пати повече.

Велесъ, 31 Май 1889 г.

Вашъ **Работниковъ.**

Костуръ, 1 Юний 1889 г.

Господине Редакторе!

Имахъ случай да мина и прѣзъ този градъ. Положението, въ което гр. Костуръ, се намира, както обикновено се намиратъ и всички градове въ Европейска Турция, ме подбуди да го опиша въ кратце и да ви помоля да му дадете мѣсто въ уважаемия ви в. „Македония“.

Извѣстно е че тоя градецъ се намира на край Македонската Южна граница. До преди сто години тукъ се говорило чисто български и е немало никакви гърци. Обаче отъ тогава, гърцитѣ, въсползувани отъ географическото и политическото положение на тоя български градецъ, чрѣзъ фенерското духовенство, сполучили почти да го погърчатъ. И така самъ за себе си тоя градъ може да се каже гръцки, защото повечето вече забравили майчиния си езикъ и въ кѫщи както и отъ вънъ си служѫтъ съ гръцкия язикъ. Само землердѣлческата класса е запазила своя язикъ слѣдователно и битностьта на градътъ. Така сѫщо се запазили българитѣ своята народность и езикъ изъ цѣлия Костурски Окрѫгъ, който е населенъ почти отъ българи; само въ нѣколко села има и по нѣколко власи. На послѣдъкъ вече се намиратъ български училища както въ града тъй и изъ нѣкои села. Тия училища стреснаха погърченитѣ тукъ и гърцитѣ отъ вънъ, следствие което послѣднитѣ се ожесточиха и започнаха да работатъ съ голѣма енергия противъ това възраждание, — противъ напрѣдъка на тѣзи училища. Въ това отношение гърцитѣ употребляваха и употребляватъ простени и непростени срѣдства само и само да побъркатъ на това; Шпионството, предателството, интригата и клѣветничеството сѫ гърцки орѫдия.

Властьта въ многу случая има слабостьта да става орѫдие на грѫцкитѣ стремления, тя се подкупва и леко верва, така щото често пѫти прави голѣми спънки въобще на българитѣ. Отъ друга страна разбойницитѣ и тоя край на мира не оставатъ; тѣ вързлуватъ и тукъ както на всякѫдѣ изъ Македония.

Азъ всѣкога съмъ билъ съ мнѣнието на тѣзи които мислятъ, че подигнието на единъ народъ или довеждането му до пълно съзнание, единствено може да се постигне чрѣзъ училищата. Това е истина, разумно и много благородно. Но за жалость положението е такъво, щото трѣба да ни искара вече отъ заблуждение. Ние трѣба да стъпаме на поздрава почва. Преди нѣколко години въ Македония имаше по свободни училища и бѣше по утѣшително, но сега тѣ се крайно ограничени, особено посрѣдствомъ клѣветничествата и интригитѣ предъ властьта отъ отрьна гърци и др., и нашитѣ училища малко могѫтъ да служатъ на назначението си, когато тѣ на всяка крачка срѣщатъ спънки.

Менъ поне, сега е непонятно, какъ ние мислимъ за други по далечни нѣща, когато условията за сѫществуванието ни не притѣжаваме. Тука нѣма никаква, абсолютно никаква свобода; намъ не се признава никакво човешко право; обиратъ ни, биятъ ни, убиватъ ни, и ние немаме право даже да се оплакваме. И това е фактъ. Мнозина пострадаха, щомъ си позволиха да се оплачатъ, получиха вмѣсто некакво удовлетворение, — никаква защита отъ властьта или поне разпитвание, затворъ, наказание. Тоя натискъ надъ всичко честно и мирно е докарало тукашното население до крайно бѣдно положение; мнозина сѫ били принудени да бѣгатъ и да оставатъ своя домъ само и само да се спасатъ и всичко постепенно е отпаднало и отпада тукъ. Това става предъ очитѣ на цѣлия свѣтъ; Консулствата на всичкитѣ сили въ Солунъ, Битоля и Скопие глѣдатъ съ очи, слушатъ постоянно за случкитѣ и могатъ всѣкога да донасятъ на своитѣ правителства. Но застѫпва ли се нѣкой за насъ? . . . За това нашитѣ надѣжди задължително е да се облагатъ и на самитѣ насъ. А когато това е така, тѣзи наши братя, които живѣятъ изъ свободнитѣ страни трѣба да се позамислятъ и за своето нещастно отечество, за своитѣ родители и братия тукъ. Тѣ не сѫ да не познаватъ животътъ на своитѣ тука . . . .

Пѫтникъ.

РАЗНИ.

— Преди нѣколко дена въ Крушево властьта направила обискъ въ кѫщата на Никола Тошевъ. . . . . Отъ тоя обискъ не се намѣрило нищо въ кѫщата на тоя миренъ и честенъ гражданинъ, но и турцитѣ ие направили за друго това, освенъ да узнаятъ жилището на една млада и хубава селянка, която бѣше намѣрила ужь по безопасно прибѣжище въ тоя домъ и да избѣгне отъ тиранитѣ, които искаха да я грабатъ за скотското си удоволствие. Не слѣдъ дълго обаче, тѣ, турцитѣ, намислили и рѣшили да грабнатъ тая геурка. Самата власть взела участие за да се извърши тоя грозенъ актъ. Още презъ деньтъ било забранено на м. стража — фариeто въ този градецъ, че презъ вечерьта да не излизатъ въ патраулъ, а отъ друга страна била нагласена грабителска шайка. Тъкмо презъ нощьта тая шайка нападнала кѫщата на Никола Тошевъ и насила отвлѣкла нещастната мома. На другийтъ день бѣше се извѣстило цѣлия градецъ за това гнъсно дѣло, събра ли сѫ се по първитѣ граждани и заедно съ Никола отишли предъ мѣстната власть да се оплакватъ. Никакъвъ добръ резултатъ нѣмало, напротивъ за да покаже тя, че е съгласна съ станалото, за да покаже и въ тоя случай, че раята нѣма никакви човѣчески права и че тиранията е поддържана и отъ самата нея, запрела всичкитѣ що се оплаквали, испратила ги подъ конвой за въ Битоля, гдѣто бѣха хвърлени съвсѣмъ невинно въ тъмницата като бунтовници. Едвамъ, слѣдъ голѣми обяснения и оплаквания даже и отъ женитѣ на пострадалитѣ, били сега освободени изъ затворитѣ, но никакво удовлетворение за нанесената убида, за неправилното запиране. Казватъ, че и момата ужь била заведена въ Битоля и ужь щели да я распитватъ по грабването ѝ. Ние, поне, които познаваме турското правосѫдие, вѣрваме, че съ нищо нѣма да бѫде удовлетворена раята и въ тоя случай, както и въ много други. . . . . . .

— Въ гр. Струга убили турци Клима Лазаровъ съ револверъ. Презъ сѫщото врѣме единъ гражданинъ билъ обитъ отъ гръмотевицати и власта се произнесла, че и Климо е убитъ отъ гръмотевицата. Християнина тамъ го биятъ и убиватъ като змията другадѣ. Фишекътъ е по скъпъ на торанина отъ колкото единъ *гяуринъ*. Македонеца още мисли че живѣе, още се бои отъ смьрть. . . . . Тежко и горко!

— Идванието на нашитѣ въ Битоля, за което ни въ 29-й си брой споменахме, сега, по видимому, потвърдяватъ нашето предполагание. Слѣдъ затварянието на тюфекчиитѣ, сега се започнало да се взема орѫжието и отъ полската стража — *фариeто*, — да се отнима и правото на самозащитата. Въ Охридско и Ресенско било вече достигнато, полската стража тъй добрѣ организирана отъ бившийтъ валия Рифатъ паша е вече обезорѫжена, нѣма вече никаква стража. Съ това се отвориха портитѣ за Дебърскитѣ банди, които съ още по голѣма жестокость скоро ще започнатъ отъ ново да вьрлуватъ въ тая нещастна страна. Нѣколко чети вече били забѣлѣзани и насилението се намира въ още по голѣма опасность отъ колкото по преди. Обаче въ Битолско и Прилепско срѣщнало се съпротивление; тамошния юнакъ и очикленъ селянинъ не иска токо тъй да преклони глава и да почуе едно искание, което отъ послѣ ще се отрази зле на неговото сѫществувание. Полската стража се противи въ тия мѣста срѣщу тия распореждания и самозащитата иска да удържи като неотемлено право. Привителството взело много строги мѣрки и съ сила поискало да стори това, вслѣдствие което имало мнозина вече изъ горитѣ за да защищаватъ това право. Очакватъ се голѣми смущения, турцитѣ непременно ще направятъ много злини, много пакости на беззащитнитѣ и послѣднитѣ може лѣсно да се предадатъ въ отчаянната борба. Но жалостното е, че ни още се намираме така раздѣлени, щото е невъзможно нашитѣ съотечественници да бѫбѫтъ въ нѣщо подкрепени или пакъ съвѣтвани отъ братията си. . . .

— Съобщаватъ ни отъ Прилепъ, че тамъ презъ тия дни се случили нѣколко убийства. Понеже нѣмаме още подробни свѣдения ни ще съобщимъ това съ идущий си брой на читателитѣ.

— Пишатъ ни отъ Одринъ, че българскитѣ училища били много отпаднали. Ние не знаемъ до колко това е истина и обрѫщаме вниманието на Н. Б. Българский Екзархъ, който има грижата за тия училища.

— Въ гр. Пейчево на послѣдъкъ тиранията достигнала до най-висока степень и положението на българинътъ станало вече нетърпимо. Въ срѣдъ градецътъ, по срѣдъ пладня вършатъ нечути звѣрства. Въ тоя градецъ на послѣдъкъ може да се види наглѣдно, до колко тиранията може да бѣснее, когато нѣма въ една страна управление въ пълната смисълъ на думата, и до колко ниско положение достига человѣкътъ подъ тоя грубъ натискъ. Разбойникътъ Сейрекъ Басановъ, придруженъ отъ нѣколко другари, въорѫжени добрѣ, тръгналъ изъ града като пъленъ господарь надъ всичко, взелъ отъ една кѫща брадвата и когото срѣщналъ изъ пѫтя отъ раята, спиралъ го, заставлявалъ го да се кланя предъ тая брадва и да цѣлува студеното желѣзо. Това правилъ цѣлъ день и нѣмало нито полицията да му спре, нито пакъ нѣкой да му се опре. Привечерьта той поискалъ да натопи вече и съ гяурска кръвь тая брадва. Неговата дяволска воля трѣбвало да се испълни. Четата извлѣкла единъ нещастенъ гражданинъ изъ домътъ му и при самата църква билъ съсѣченъ съ брадвата. Нещастникътъ ималъ жена и дѣца, които останали сега вдовица и сираци безъ никаква поддържка.

Ние сега можемъ съ кръстосани рѫцѣ да седнемъ и да чакаме по благоприятни времена, още повече, че се не намираме въ това мѣсто, гдѣто постоянно се ругаятъ съ насъ и ни убиватъ постепенно. Поне такова е мнѣнието на нѣкой мислящи люди у насъ. Наистина за окайвание е този народъ, който толкова много тегли и не се стресва отъ положението си; не се грижи и не иска да се грижи за своето добрувание, а търпи всичко скотски. И робътъ чака, така глупаво, по благоприятно врѣме.

— Пишатъ ни отъ Пловдивъ, че Македонското Еснавско дружество съ добрата си и благородна цѣль, на която истински си служатъ членовитѣ му, доста успѣвало въ напредъка. То е направило до сега много благодѣяния, които ни ще извѣстимъ на читателитѣ си щомъ ни се донесе подробно за тия. Ние се радваме за това и членовитѣ на това дружество заслужватъ почеть отъ свойтѣ съотечественници и всѣки благоразуменъ человѣкъ, които трѣбва да ги поддържатъ.

СКИТНИКЪ.

Въ чужбина, въ край далеченъ,
Изгнаникъ за тебъ гора,
Ахъ да ли ще съмъ скитникъ веченъ,
Да ли такъвъ ще умра?
В' твойте тъмни тамъ полета
Безъ да чуя сладакъ гласъ,
И сълзитѣ ти ахъ клѣта
Да исчезнатъ пон' за часъ.
И орача и овчара
По горитѣ ти гѫсти
Да не вида катъ покара
Стадата си тамъ тлъсти.
И любовта да закипи
Въ сърдца истущени
И момитѣ тамъ съ вѣнци
И съ лица засмени.
Да не вида радость в' тебе
Освенъ робски викове,
Що се чуватъ в' сине небе,
И по полета клане.

* * *

Майко мила до кога ще
Тозъ вѣтръ да вѣе,
Градитѣ ми страхъ да драще
И злото да пѣе.
До кога щѣшъ и ти сълзи
Се тъй да проливашъ
До кога щѣшъ тѣзи врази
Майко да проклинашъ.
До кога щемъ голи боси
Гладни да легаме,
До кога щемъ туй да носи
Майко тѣжко брѣме.
За назъ ли се злато роди
Се ни ли въ неволи,
Се за назъ ли майко беди,
Назъ ли врагъ да коли.
Тъй ли и азъ ще загина
В' туй пусто мрачило
И отъ свѣта да замина
Чрѣзъ черно бесило.
Тъй ли ние се въ мрака
Ще гинемъ за напредъ
Подъ мръсната турска рѫка
Подъ мѫкитѣ безъ редъ.
Ил' ще майко доживѣя,
В' тебъ радость да вида,
Сладка пѣсень да запѣя,
На нива да ида.

М. Ив. Куновъ.

Гр. Руссе.

Писма отъ редакцията.

Шуменъ. — г. П. К. Д.. който се заклѣва за български вѣстникъ да не плаща, той трѣбва и да го неполучава. Ви получавате цѣло полугодие и сега да отказвате исплащанието съ подобно извинение, не прави честь на положението Ви. Ние чакаме съ пощата стойностьта за полученитѣ броеве.

Ловечъ. — Г. В. Георгиевъ, постѫпката съ агентина ни г. Милевъ не Ви прави честь. Молимъ испартете ни стойностьта за полученитѣ листове „Македония“ и за напредъ ще Ви се испраща само ако предплащате.

Свищовъ. — г. Д. Караивановъ, редакцията Ви моли по скоро да ѝ заплатите стойностьта за полученитѣ листове. Вашето поведение спрямо агнитина ѝ я накара да си вдигне отъ Васъ довѣрието и безъ предплата за напредъ не ще Ви испраща вѣстникътъ си.

Ловечъ. г. Райковъ, постѫпката съ агента, ни кара да си дигнимъ отъ Васъ довѣрието. Сега като Ви канимъ да си внесете стойностьта за полученитѣ броеве до сега, извѣстяваме Ви, че за напредъ нѣма да Ви испращаме вѣсникътъ си безъ предплата.

Подаръци.

(Продължение отъ 24-й брой).

Г. А. Башевъ, отъ Ловечь, подарява по едно годишно течение отъ в. „Македония“ на общинитѣ въ селата: Драгина-Махла и Щанкитѣ (Ловчанско).

Самата редакция на в. „Македония“ подарява по едно тепение отъ вѣстника си: на дружествата: „Дунавъ“, „Братство“ и „Зора“ въ Руссе; на Народното Читалище въ с. Сухинъ долъ (Севлиевско): на дружеството „Развитие“ въ Златица; на дружеството „Звѣзда“ въ с. Новоселци (Софийско); на Македонското Дюлгерско дружество въ София; на Македонското Еснавско дружество въ Пловдивъ; на Студентитѣ въ Москва; на ученикътъ г. Н. Якимовъ въ Замость; на „Българската Сѣдянка“ въ Прага; на Българското дружество „Братство“ въ Женева.

(Слѣдва).

ОБЯВЛЕНИЕ.

Първия голѣмъ и богатъ

БЮЖЕТАРИЙСКИ

МАГАЗИНЪ

на братия М. З. Хачумиянъ

въ гр. Руссе извѣстява на всичкото население въ България, че въ него се намиратъ за проданъ отъ първитѣ и най-нови фабрики слѣдующитѣ стоки:

Часовници: Златни, срѣбърни, никелови, стѣнени, будилници и пр.

Ланцови: Дамски и мѫжки, златни, срѣбърни, дубле, никелови и пр.

Брошови, обеци, пръстени, гривни, брилянтени, диямантени, отъ злато и отъ дубле.

Инструменти за часовникари и куюмджии.

☞ Проданьта става на едро и на дребно, съ най ефтини цѣни съ гаранция.

Адресъ: Руссе, улица Княжеска Н-ро 70.

Братия **М. З. Хачумиянъ.**

5—12.

Книжевно извѣстие.

Подписаний сьмъ започналъ прѣводдътъ отъ френски на „Imqressions de Voyage. — La Villa Palmiere“, (Пѫтни впечатления, — Лѣтната кѫща Палмиера отъ Алек. Дюма).

Тѫзи книга е много интересна отъ историческа страна, защото въ нея романтически се описани всички знаменитости на г. Флоренция, именно Галилей, Данте, Михелъ-Анджело и мн. др. Тя има въсхитително съдържание, и много поучителни разкази, отъ които всѣкой читатель може да изуче нѣщо и да остане благодаренъ.

Съчинението ще излѣзи на 17—18 коли въ осмини. Слѣдъ свършака на прѣводътъ ще се тури незабавно подъ печатъ.

Г. Руссе, 12 Май 1889 год.

Н. Хр. Найденовъ.

1—3.

АТАНАСЪ ТРИФОНОВЪ,

бившиий Сѫдебенъ Слѣдователь при Руссенский Окрѫженъ Сѫдъ, извѣстява че отъ сега ше се занимава съ адвокатство.

Гр. Тутраканъ, 17 Май, 1889 г.

1—3.

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

Дружество „Дунавъ“
Руссе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 24 ЮНИЙ 1889 ГОД. БРОЙ 27.

Македония

РУССЕ 27 VI 89 ROUSTCHOUK

ИЗЛИЗА ВСѢКА СѪБОТА

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЙ 15 СТ.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония“, се испраща до г. **К. Шаховъ** въ гр. София, улица **Нишка, Н-ро 55, х. Конкордия.**

Рѫкописи се не връщатъ. Порѫчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

София, 24 Юний 1889 г.

Положението въ Европа слѣдва да е неизвѣстно и облацитѣ въ политический небосклонъ слѣдватъ да ставатъ все по-гѫсти и по-гѫсти, всичко показва, че не е далечъ часътъ когато гърмѣжътъ на топа ще се чуе и той ще рѣши всичко. Въ всички държави ставатъ трѣскави и голѣми приготовления за война, и тия приготовления не показватъ друго освѣнъ че се е дошло вече до печалното убѣждение, че нѣма другъ исходъ за да се излѣзе отъ неизвѣстностьта и да се премахне кризата, която ето комахай четири години владѣе въ цѣла Европа и мори народитѣ и държавитѣ. Руссия види се е свършила своитѣ военни приготовления и една голѣма часть отъ нейната войска отдавна се намира при границитѣ на Германия и Австрия, готова да нахлуе въ неприятелската страна, щомъ получи заповѣдь за това. Преди нѣколко дена в. „Новости“ въ една статия доказваше, че Руссия до толкова се била приготвила за война, щото едновременно била въ състояние да начене и води и на двѣтѣ граници, германската и австрийската, и отбранителна и нападателна война, липсовали за тая цѣль само още малки нѣкои работи отъ къмъ Полша. И финансовото положение на сѣверния Колосъ се подобрява отъ день на день. Отъ нѣколко време тамъ все пари търсятъ и огромни заеми сключватъ. Въ послѣднитѣ дни Руссия е поискала да направи въ Брюкселъ и Парижъ новъ заемъ отъ единъ милиярдъ рубли и всичко показва, че и тоя заемъ скоро ще се сключи. Германия отдавна е готова за война, но желѣжний канцлеръ на германската империя не е отъ ония политически мѫжье, които току тъй се рѣшаватъ да проливатъ потоци человѣческа кръвь; той употрѣбява всевъзможни дипломатически срѣдства за да отсрочи, ако е възможно разбира се, избухванието на страшния ураганъ, но не се бои да го посрѣщне съ всичкитѣ му грозотии. Въ Австрия тоже голѣми приготовления ставатъ за воювание, но австрийцитѣ повече се надѣятъ на своитѣ съюзници, германцитѣ и италиянцитѣ, а особенно на първитѣ, отколкото на своитѣ собственни сили. И иматъ право австрийцитѣ да не вѣрватъ толкова на своитѣ сили, защото тѣхната войска макаръ постоянно да се въорѫжава, но почти въ никоя война до сега тя не е могла да бѫде въорѫжена напълно и както трѣба, и защото страницитѣ на тѣхната военна история сѫ пълни повече съ поражения отколкото съ побѣди. Па и съ кого тоя пѫть Австрия има да воюва, да ли съ едновременнитѣ италиянци, или съ Турция, или съ злощастнитѣ Босненци и Ерцеговци, та да не мисли много много и да не очаква вдъхновения отъ Берлинъ. Въ Италия, и тамъ приготовления за война, при всичко, че италиянцитѣ едва би имали защо да се намѣсатъ и зематъ участие въ предстоящата война, освѣнь за да угодятъ на своитѣ съюзници, Германия и Австрия, и да се смразятъ още повече съ своитѣ благодѣтели и добри съсѣди, французитѣ. Нѣкои казватъ, че жаждата за величие и слава накарала Краль Хумберта да влѣзе въ тройственния съюзъ, който е съсипалъ до сега хубавата Италия икономически. Въ Франция повидимому се занимаватъ съ своето прекрасно изложение и повече съ бѫдущитѣ избори за камарата, които, казватъ, имали да рѣшѫтъ какво правление трѣба тамъ да сѫществува, републиканско ли или монархическо; но и французитѣ сѫ готови да воюватъ и почти нищо за това не имъ липсва. Случката съ плана за заминуванието преди нѣколко време на краля Хумберта и на императора Вилхелма II презъ Стразбургъ е достатъчна да убѣди всѣкиго, че въ даденъ моментъ, когато предлежи да се запазятъ честьта и достолѣпието на Франция французский народъ, безъ да глѣда на партии и политически убѣждения, е готовъ моментално да забрави всѣкаква вражда и да се повдигне като единъ человѣкъ противъ отечественния си неприятелъ. И въ Англия ставатъ военни приготовления. Даже малката и неутралната Швейцария и тя прави силни приготовления за война и не ще бѫде за чудение ако единъ денъ чуемъ, че огъньтъ се запалилъ и ураганътъ избухналъ отъ тая именно свободолюбива страна. Нотитѣ на великата германска империя за удовлетворение по случката съ арестуванието на полицейския комисаръ Волгемута сѫ накарали съюзното правителство на малката Швейцария, вмѣсто да се извинява, да иска кредитъ отъ шестнадесетъ милиона лева отъ представителството на страната за да въорѫжи войската си, което просто на просто значи, че храбритѣ швейцарци сѫ готови да покажѫтъ носъ на своитѣ силни съсѣди, германцитѣ, но не да удовлетворяватъ тѣхнитѣ високомѣрни и надмѣнни искания. Не трѣба да се забравя, че тая малка държава притѣжава храбра, огромна и добрѣ обучена и въорѫжена войска. На 1-й Януарий настоящата година войската на тая държава броеше 125,570 души редовни солдати, 80,000 гражданска стража и 262,766 души милиционери, всичко 468.336 человѣка съ повече отъ триста топа. Ще рече, че малката Швейцария може да извади въ време на война приблизително половинъ милионъ щикове, а това не е малко нѣщо. При това Швейцарцитѣ не само сѫ храбри, но сѫ опитни и въ сраженията и въ тѣхната военна история има много блѣскави страници, пълни съ побѣди. Тѣ въ 1857 г. бѣхж се заловили за оржжие срѣщу Пруссия подъ предводителството на славния военачалникъ Дюфура. Ако съединенитѣ сили на Германия и Италия, въ случай на война, се опитатъ да минатъ презъ Сенъ-Готардъ — друго мѣсто нѣма — то тѣ, безъ съмнѣние, ще срѣщнжтъ силно съпротивление отъ Швейцарцитѣ, а твърдѣ е възможно и да бждятъ разбити отъ тѣхъ. Ето защо малката тая държава вдъхва почитъ и уважение за себе си даже у силнитѣ си съсѣди.

А какво правятъ малкитѣ държави на Балканский полуостровъ предъ видъ, че войната е належаща и нѣма съмнѣние, че тя ще стане и за тѣхна смѣтка? Тия държави, вмѣсто да се приготовляватъ за всѣка случайность, вършжтъ работи, които би трѣбало да се оставятъ на заденъ планъ, за другъ пжть и за по-послѣ. Въ Гърция се занимаватъ съ сгодявания и оженвания, въ Влашко се каратъ за министерства и министерски портфейли, въ Сърбия съ партизански борби, въ България положението е неизвѣстно и никой, освѣнь може би правителството, не се грижи и не мисли да се приготовлява да посрѣщне избухването на урагана.

Предъ видъ че войната е належаща и неизбѣжна за да се избавятъ народитѣ отъ тежката криза, въ идущий брой на вѣстника си ние ще се потрудимъ да докажемъ, че и Македонский българинъ не трѣба да стои съ сгжрнати ржцѣ, а и той трѣба да се приготовлява, ако не за друго, то поне за самозащита.

Телеграфната агенция Хавасъ ни донесе на 21-й того ужасната новина отъ Цариградъ, че се подтвърдявалъ распръснатий преди нѣколко дена слухъ за частна мобилизация въ Сърбия. Депешата казва, че сръбското правителство раздавало оржжие на всичкото население съ цѣль ужъ да се защищава отъ разбойници, а въ сжщность за да дѣйствуватъ въоруженитѣ въ даденъ случай като партизански отряди. Ужасна е тая новина и ще растревожи духоветѣ на всѣкадѣ.

Ние живѣемъ близо до Сърбия, съсѣди сме съ нея, но до сега не сме чули да върлуватъ въ нея разбойници и то въ такъвъ размѣръ, щото правителството да се принуди да въоружи населението за да ги преслѣдва. Въ Сърбия има и полиция доста силна, и милиция и редовна войска, които могжтъ, ако дѣйствително се осѣща нужда, да се употрѣбятъ за преслѣдвание на разбойници. Ние не вѣрваме тая да е цѣльта на въоружаванието населението въ съсѣдното на България кралство, напротивъ мислимъ и допускаме онова, което допуска и агенцията Хавасъ, т. е. че сръбското население се въоружава за да защищава отечеството си и да нахлуе въ земята на нѣкого отъ съсѣдитѣ си, вѣроятно въ Турция, като ще дѣйствува заедно съ редовната войска и ще съставлява партизански отрядъ.

За забѣлѣзвание е, че тая депеша дойде въ сжщий день, въ който въ Зича-Крушевацъ сто топовни изгърмѣвания сж извѣстили помазванието на младия сръбски краль Александра отъ Митрополита Михаила. Ненапраздно се предполагаше, че празднуванието пестотинъ-годишнината отъ битката на Косово, гдѣто загинаха единъ сръбски Князь и единъ турски Султанъ, ще се ознаменува съ нѣкое събитие отъ голѣма важность. Това събитие не може да бжде помазванието на младия Краль, защото то естественно трѣбваше да стане единъ день. Частната мобилизация обаче при днешното политическо състояние въ Европа има грамадно значение и тя не може, както казахме, да не растревожи духоветѣ на всѣкадѣ; тая мобилизация е може би първий сигналъ на ужасната война, която отъ день да день се очаква да избухне.

Ето и самата депеша на агенцията Хавасъ:

Цариградъ, 21 Юний. Извѣстията изъ Бѣлградъ подтвърдяватъ слухътъ за частна мобилизация въ Сърбия. Тая мобилизация става подъ една особна форма и за да се прикрие отъ една страна играта, която се разиграва, а отъ друга за да не се исхарчатъ приходитѣ на хазната, сръбското правителство се ограничава да раздава оржжие на всичкото население. Тѣзи оржжия сж стари пушки съ капсули, съ които пушки населението знае по-добрѣ да си служи и за които снабдяванието съ барутъ и куршуми е по-лесно. А това се прави подъ извѣтъ населението да може да се защищава отъ разбойници, а въ сжщность въ даденъ случай, казватъ, за да дѣйствуватъ като партизански отряди.

— Отъ Петербургъ съобщаватъ на вѣстникъ „Фигаро“: При всичкитѣ опровержения за Сърбско-Русска военна конвенция, тя е почти готова за да бжде подписана.

Печално е дѣйствително положението на Македония. Тая страна по настоящемъ е театръ на клания, убийства, пожари, ограбвания, заточения, затваряния и пр; и то въ края на XIX-й вѣкъ, вѣкътъ на прогресса и цивилизацията, за срамъ и позоръ на образована Европа, която гордо се провиква, че просвѣщава ужь свѣта. Сждбата на Македонския българинъ е много грозна, животътъ му печаленъ; той не може да бжде стопанинъ на нищо, нито на имота си, нито на живота си, нито даже на честьта си при турския дивъ фанатизмъ. Нѣма примѣръ въ историята, дѣто другъ нѣкой отъ Европейскитѣ народи да е преминалъ, таквизи грозни и черни години, такъво лошо истѣзание, както македонския българинъ подъ турското деспотическо и варварско управление, въ което обществото е изгубило всѣко довѣрие. Макадонеца е осжденъ на страдания и истѣзания, срокътъ на които никой неможе да опредѣли. Пжшка горкий македонецъ, вдига ръцѣ Богу да го моли да го избави, оплаква се на земнитѣ благодѣтели, нъ уви, кой го слуша?

Ето какво е понастоящемъ положението на Македония.

Народъ, който е ималъ ревность къмъ физически трудъ, търговски операции, фабрична и ремесленна промишленность за придобивание срѣдства за поддържание живота, сега е престаналъ отъ всѣко дѣйствие по причина на грабливитѣ и похитителни диви турски разбойничества, които, гдѣто преминжтъ опустошаватъ жилища и ги обръщатъ на купища отъ пепель. На такъвъ трудолюбивъ народъ по настоящемъ се застрашава неговото сжществувание по причина на невъзможностьта да придобие срѣдства за поддържание чрезъ своя трудъ. Тоя народъ цѣли петь вѣка живѣе за да храни и съ потътъ си и съ кръвьта си едно много незначително диво азиятско племе, неспособно за друго освѣнъ да се излѣжава и да смучи кръвьта на други, които, по способноститѣ си макаръ и да го надминуватъ, но нѣматъ, отнета имъ е възможностьта даже да се самозащищаватъ.

Тоя сжщи народъ, който е упжтвалъ други народи къмъ пжтя на прогресса и цивилизацията, отъ синоветѣ на когото цѣлъ славянский родъ е придобилъ езикъ и писменность е лишенъ отъ възможностьта да се развива въ духовно и умственно отношение, тъй като нему е отнето правото да се ползува съ всичкитѣ срѣдства необходими за образуванието на човѣка и удовлетворение неговитѣ естетически стремления.

Предъ видъ на това грозно, ужасно зрѣлище, предъ което се намира българинътъ въ Македония, естественно се поражда въпроса: какво трѣба да се прави и какъ може да се помогне на тоя българинъ, на тоя българский народъ въ държавата на турскитѣ султани, за да може и той да живѣе животъ миренъ и да се наслаждава и той, като другитѣ народи, въ спокойствие, да се ползува отъ придобититѣ си съ трудъ и потъ имоти и блага. Върху тоя въпросъ ние ще говоримъ другъ пжть, когато и ще се помжчемъ да докажемъ, че безъ свобода, безъ самоуправление никой неможе да живѣе охоленъ животъ, никой неможе да напредва въ каквото и да е отношение. . . . .

Х.

Нашитѣ владици още сж въ Цариградъ. Народа, който има необходима нужда отъ тѣхъ, е останалъ безъ духовни пастири, които винаги сж му давали нравственна поддържка, слѣдователно той е лишенъ и отъ това най малко право отъ своя господаръ. Искалъ е робътъ и се провиквалъ съ всичкия си гласъ за свойтѣ духовни пастири, но господаритѣ не му даватъ нищо, държатъ го въ мракътъ, при всичко, че самъ покойния Султанъ Абдулъ Азизъ установи отъ ново сжществуванието на нашата самостоятелна цьрква съ свои пастири, при всичко, че и конгресътъ въ Берлинъ, който пакъ ни осжди на робство, задължи Турското Правителство да уважава тия наши права. Четири години вече отъ какъ двамата владици за въ нашата татковина се ржкоположиха отъ Негово Блаженство Българския Едзархъ и още чакатъ благоволението на Господаря за да се отправятъ на мѣстоназначенията си, а робътъ! слабъ, безсиленъ, чака и пакъ чака както простъ зритель всичко. Другитѣ насилия не му давали възможность да поиска своето право понастоятелно. Обаче, както всичко, и това има свой край; полѣка-лѣка всяко търпение изчезва, слабия добива сили и настава врѣме робътъ да заговори пакъ, да заяви своето искание по енергично и по настоятелно. Ние, Македонскитѣ българи, поставени въ това положение, трѣбва вече да се свѣстимъ и поне отъ сега да потърсимъ тия наши права, като человѣци и като народъ. Надѣждата е голѣма. Ние сме прави слѣдователно и силни. Нека повѣрваме въ тия наши сили и ни ще спечелимъ. Правителството на Н. В. Султана, което се държи, както и всяко друго, на потьта на своитѣ поданници—данокоплатци, трѣбва и длъжно е да облагодѣтелствува тия свои подданници еднакво, иначе не заслужва подържката имъ. То още не ся сѣща за своитѣ грѣшки, вслѣдствие които, отъ день на день границитѣ на неговото владичество се повече и повече сѫ стесняватъ, и. ако се така я кара: да онеправдава вѣрнитѣ си поданници, не е чудно щото единъ день да осѫмни въ Азия, — ще бѫде принудено да се опрости веднажъ за винаги вече съ Европа. Народътъ не иска ни повече ни по малко; дайте му това що е необходимо и потребно за неговия животъ, за неговото сѫществувание, и той ще мирува. . . .

Слѣдующата дописка ни се испраща за обнародвание отъ единъ Македонский българинъ, живущъ въ София, който я написалъ съ цѣль да се обнародва въ Пещенския вѣстникъ „La Revue de l'Orieut“ въ отговоръ на една дописка до тоя вѣстникъ отъ нѣкой си сърбинъ **ПОЛИТИКЪ** *изъ Битоля, но послѣ се отказалъ да я испрати за обнародвание въ казаний вѣстникъ по нѣкои доста умѣстни съображения, които излага въ писмото си до насъ, което не счетохме за нужно да напечатаме.*

Р.

ДО ПОЧИТАЕМАТА РЕДАКЦИЯ НА „LA REVUE DE L'ORIENT“ ВЪ БУДА-ПЕЩА.

Господине редикторе.

Въ брой 18 отъ 5-й текущий мѣсецъ Май т. г. на вашия уважаемъ вѣстникъ е обнародвана една кореспонденция, испратена вамъ отъ нѣкой си сърбинъ политикъ въ Битоля (Македония). Сполучливото заглавие: „*Съперничеството*“ на тая кореспонденция, не се съмнѣвамъ, принадлежи на уважаемата редакция на „La Revue de l'Orient.“

Понеже сърбинътъ-политикъ въ своята кореспонденция е отишълъ много далечь и даже е прескочилъ границитѣ не на беспристрастието, а на благоприличието, за това моля Ви, Господине Редакторе, да не ми откажете да обнародвате въ колонитѣ на „La Revue de l'Orient“ слѣдующитѣ ми нѣколко редове въ отговоръ на кореспонденцията отъ Битоля на вашия сърбинъ-политикъ. Азъ ви миля да обнародвате тия нѣколко мои редове още и за това, че се въсползувамъ отъ вашата забѣлѣжка към поменѫтата кореспонденция: „Jnutile de dire que nos colonnes seront ouvertes â la replique qui viendra de Sophia.“

Преди всичко азъ познавамъ лично вашия сърбинъ политикъ отъ Битоля, но вмѣсто да му се даваше отъ страна на уважаемата редакция на „La Revue dè l'Orient“ названието *сърбинъ политинъ*, щѣше да бѫде не само по-сполучливо, но и съобразно съ истината ако той се наречеше злощастенъ цинцаринъ отъ селото Влахо-Клисура въ Битолский санджакъ, Костурската каза, отначало погърченъ, а по-послѣ и понастоящемъ чистъ (sic) сърбинъ. Ако този вашъ кореспондентинъ не си криеше народностьта и излѣзеше като цинцаринъ, а не като сърбинъ, да защищава сърбскитѣ интереси, нѣма съмнѣние писаното отъ него, като отъ чужденецъ, щѣше да има по голѣмо значение, защото справедливо и основателно щѣше да може да се поддържа, че той говори истината; но като си е скрилъ народностьта и е излѣзалъ публично да защищава сърбскитѣ интереси като *сърбинъ*, то писаното отъ него почти нищо не значи, тъй като го пише отъ нѣмай-кѫдѣ, по длъжность и за кокалъ, както казватъ българитѣ. Самитѣ сърби даже едва ли вѣрватъ на думитѣ му.

Стрѣлитѣ, — които обаче не сѫ твърдѣ ядовити — на сърбина политикъ отъ Битоля сѫ хвърлени срѣщу българската екзархия, на която сѣдалището е въ Цариградъ (Турция). Има право тоя *политикъ* да стрѣля на висшето българско църковно учреждение, защото той мисли и види се убѣденъ е, че ако сполучи да убѣди турскитѣ държавни мѫжье и Н. В. Султана да унищожѫтъ българската екзархия, тогава пѫтьтъ на ноговитѣ любими (защото му даватъ хлѣбъ) сърби ще бѫде отворенъ. По тая причина той въ своята кореспонденция отъ една страна се мѫчи да убѣди всѣкиго, а особенно турцитѣ, че сърбитѣ сѫ най-лоаялний народъ въ Балканский полуостровъ, не се стремили да посърбяватъ други народи и почитали мѣждународнитѣ трактати, а отъ друга страна да наклевети българската екзархия, че влизала въ споразумѣния съ католяци и унияти за распространение българщината въ Македония и Тракия, и правителството на свободна България, че агитирало въ тия страни. Тоя начинъ за защищавание на една народность е повече отъ шпионски. Ако сърбитѣ мислятъ, че съ шпиониране предъ турскитѣ държавни мѫжье и предъ турскитѣ власти ще сполучатъ да убиятъ българския духъ въ македонцитѣ, тѣ се много лъжѫтъ. Предъ тѣхъ сѫ работили въ тоя смисълъ и гърцитѣ, но днесь учений свѣтъ знае вече, че претезанията на гърцитѣ за Македония сѫ прекалени и даже безоснователни. Сърбитѣ късно сѫ се сѣтили. Могѫ да увѣря новия сърбинъ политикъ отъ Битоля, че азъ познавамъ много по добрѣ отъ него моитѣ съотечественници македонци, българский духъ на които, нека бѫде увѣренъ въ това негова милость, нѣма да се убие и съ унищожаванието на българската екзархия, както не се уби и съ обѣсванието и испращанието на заточение въ далечни страни на една голѣма часть българи отъ Македония. Тоя политикъ се лѫже и въ това, че ще сполучи да убѣди турскитѣ държавни мѫже и Н. В. Султана да унищожѫтъ българската екзархия. Днесь турцитѣ повече отъ всѣкога знаятъ и сѫ убѣдени, че продължаванието сѫществуванието на Турция независи отъ преслѣдванието на която и да е народность въ нея. Ако трѣбваше турцитѣ да преслѣдватъ нѣкоя народность въ държавата на падишаха, то тая народность е сърбската, защото сърбитѣ ако и да сѫ най-малобройнитѣ (не повече отъ 50,000 души) въ тая държава, не преставатъ да интригуватъ и мюзевирствуватъ, и се хранятъ повече отъ трудътъ и потътъ на другитѣ; сърбитѣ не сѫ способни нито колкото гърцитѣ да работятъ земята и да се занимаватъ съ мирни и благородни занятия.

Увереният на политика-кореспондентъ, че високата порта е имала много пъти случай да се увѣри, че сърбскитѣ държавни мѫже не мислили да слѣдватъ политика конспиративна и революционерна, че тѣмъ били святи трактатитѣ, които гарантиратъ цѣлостьта на Отоманската империя и че тѣ били рѣшени, въ случай на нужда, да подържятъ тия трактати и съ орѫжие въ рѫка сѫ тоже интригански и лишени отъ всѣко основание. Сърбитѣ били рѣшени да воюватъ за цѣлостьта но турската империя! Това е подигравка съ истината и изопачавание на историята. Не Парижкий трактатъ ли отъ 1856 год. е най соланелний актъ, чрезъ който се гарантира цѣлостьта на Отоманстата империя. А именно него сърбите сѫ го нарушавали и противъ постановленията му сѫ възставили съ орѫжие въ рѫка нѣколко пѫти. Мисля дае излишно да споменувамъ тука дати. Ако ли тоя политикъ разбира войната на Сърбия и България презъ 1885 год., то той е за съжаление. Приятелитѣ на сърбитѣ едва ли бихѫ ги съвѣтвали да споменуватъ за една война, въ коятъ тѣ бидохѫ разбити и, ако не имъ дойдохѫ на помощь покровителитѣ имъ австрийци, щехѫ да видятъ българитѣ въ Нишъ и Бѣлградъ. А друга война отъ страна на сърбитѣ за цѣлостьта на Турция, освѣнь тая отъ 1885 която тѣ обявихѫ, поне както сами казвахѫ, противъ съединението на Източна Румелия съ България, никой не знае.

А какъ инакъ може на се нарече и какво друго название може да се даде на твърдѣнието на тоя *политикъ*, ча отъ всичкитѣ крайдунавски народи само сърбитѣ желаяли да свържатъ съ Турция искренни и приятелски сношения и да се споразумѣятъ съ нея лоялно и безъ задни мисли, ако не пакъ интриганско и шпионско. Ние твърдимъ противното, което сме въ състояние ди докажемъ и съ исторически факти и данни, а именно твърдимъ, че сърбитѣ сѫ най-немирний, най-интригански и неискренъ народъ на Балканский полуостровъ, защото тѣ се хранятъ съ мечти и искатъ да увеличатъ народностьта си съ завоеванието и поглъщанието на други славянски народи и племена. Въ всѣка сърбска география може да се чете, че Скопия, Велесъ, Прилѣпъ, Битоля, Сѣресъ, Охридъ, Дебъръ, съ една дума цѣла Македония, па дори София и Видинъ отъ Българското Княжество се намирали въ Сърбия и въ тѣхъ живѣяли сърби. Не съ цѣль ли да въспитватъ дѣцата си съ мечти и да имъ вдъхватъ омраза и ненависть къмъ съсѣдитѣ имъ сърбитѣ печататъ тия учебни книги. За да млъкнѫтъ сърбитѣ и да престанѫтъ да интригуватъ трѣба, види се, да имъ отстѫпѫтъ и предадѫтъ цѣла България и Европейска Турция. Друго значение не могѫтъ да иматъ думитѣ на сърбина политилъ, че сърбитѣ желаяли искренно и лоялно да се споразумѣятъ съ Турция.

Турция фаворизирала българитѣ, казва сърбинътъ политикъ отъ Битоля, когато тъкмо противното е вѣрно. Не знае ли тоя политикъ, ча най-угнетенитѣ и най-преслѣдванитѣ въ Македония и въ цѣла Турция сѫ именно българитѣ? Кому не е извѣстно, че на българитѣ въ империята на падишаха не се позволята да са правятъ черкви и училища, даже да се молятъ Богу на языка си? А не само българскитѣ ли учители сѫ принудени и заставени, ако искатъ да учителствуватъ, да държѫтъ предварително екзаменъ предъ учебната състояща само отъ турци и гърци коммисия въ Солунъ? Не да фаворизира, а просто да се отнася человѣчески къмъ българитѣ и да ги признава за отдѣленъ народъ ние искаме отъ Турция, па тогава нека заповѣдатъ сърби и гърци да се подвизаваме въ Македония, нека дойдѫтъ и европейцитѣ да се увѣрятъ deviso какъвъ народъ живѣе въ тая страна.

Въ Битоля и Косово, които захванѫли вече да ги наричатъ (кои?) съ имената Македония и Стара-Сърбия не искали вече да слущатъ лѫжливитѣ обѣщания на българофилитѣ, особенно отъ като народътъ въ тия два вилаета се е увѣрилъ, че неговитѣ интереси нѣмали нищо общо съ ония на българитѣ отъ Княжеството, казва сърбинътъ политикъ. Много е побързалъ съ своето заключение г. Боди. Пишущий тия редове може да увѣри негова милость, че още въ 1867 год. е намѣрилъ съ товари сърбски букварп и и други книги, испратени даромъ отъ Бѣлградъ, въ Македония, но никой не искаше да ги чете, а българскитѣ, ако и да бѣхѫ сравнително много скѫпи, купувахѫ се и се четехѫ съ охота отъ ония, които знаехѫ славянската азбука. Нека постои малко повече време г. Боди въ Битоля, нека се порасходи и до Скопия, па и да се запознае и разговори съ населението и тогава да излѣзе публично чрезъ печата да каже отъ какъвъ народъ се населява Македония и съ какво име се той нарича. Сега съвсѣмъ е побързалъ негова милость.

Разбрахме ли се, Господине Консуле?

Ст. София, 10 Май (н. с.) 1889 год.

РАЗНИ.

— Съобщаватъ ни отъ Велесъ: На 11 Май т. г. било заклано въ лозята на гр. Велесъ едно 11 годишно християнско дѣте, което било единственната надежда на една бѣдна вдовица. Това не чуто звѣрство било извършено отъ полицаитѣ турци.

На 12 с. м. отъ Велешката мѣра „Гроотъ“ една разбойниьеска чета, безсумненно отъ турци, ограбила 60 овци на Манче касапинътъ.

На 13, 14 и 15 с. м., послѣдователно, една разбойническа чета ограбила църквитѣ въ селата: Лисиче, Дрѣново. Стари-градъ и Никодинъ (Велешко).

На 15 с. м. изъ мѣрата на Свѣкани (Велешко) пакъ една разбойническа чета отъ турци откарала 200 овци на Братия Гайдови, отъ които, слѣдъ 5-6 дни едвамъ 150 откпнале.

Извѣстниятъ разбойникъ, Фета, отъ с. Ябълчица-горно (Велешко), който 6-7 години вьрлува безнаказано, протрепера и заплака малко и голѣмо отъ него, преди малко билъ опростенъ отъ властьта и назначенъ за *„булюкбашия“*. Слѣдъ нѣколко дена, той въ качеството си на официално лице, ограбилъ, официално разбойнечески, двама пѫтници, власи. Тѣ носили съ себе си около 70 лири турски, които били спечелили съ голѣмъ трудъ.

На 16 с. м., едно дѣте отъ с. Бѣлощевица, на име: Стоянъ Георгиевъ, на растояние 1 часъ отъ гр. Велесъ, било отвлѣчено отъ двама разбойници, разбира се, турци, въ гората и едвамъ слѣдъ 6-7 дена, отъ като баща му заплатилъ на разбойницитѣ 65 л. турси за откупъ- било пустнато на свобода. Нещастния баща билъ принуденъ да продаде всичко за тоя откупъ, слѣдствие което на послѣдъкъ изгубилъ и здравието си.

За всичко властьта въ Велесъ, както и въ Скопие, била на врѣме извѣстявана, но никакви мѣрки за улавянието на разброиницитѣ нито пакъ за спирание развиванието имъ до сега не били взети, и нито пакъ имало надѣжда да се взематъ такива.

— Много наши дружества презъ послѣднитѣ 10—12 години се родиха и скоро отъживѣха. Това накара мнозина отъ насъ да нѣматъ вѣра и въ себе си. Но таково убѣждение, споредъ насъ, е много нездраво още. Има примѣри които ни показватъ съвсемъ противното; най-послѣ трѣбва ли да признаемъ нашето робско положение днесь за законно, само защото нашитѣ предѣди не сѫ могли да го не допуснатъ? всяки трѣба да се бори за правата си било като человѣкъ било като народъ. Борбата всякога е свята за робътъ. Науката ни учи и естественно слѣдва, щото като человѣци трѣбва и ний да се радваме съ человѣчки права. И ние въ мѣсто да обращаме вниманието си на минали погрѣшки, до като да чакаме други да работи за насъ, врѣме е мислимъ пакъ сами да се свѣстимъ за нашето толкова лошо положение, да се сгрупирваме и да работимъ за наший животъ. Не трѣбва да мислимъ, че ще ни помогне другъ нѣкой, ако най напредъ сами не искаме да си помогнемъ.

— Кираджията Благоя, родомъ отъ гр. Крушово, Битолски вилаетъ, Македония, презъ тоя мѣсецъ при завръщанието си отъ София въ г. Кочени (Македония) е натоварилъ орисъ на коньете си и по пѫтя отъ Кочани за Битоля при селото Сарамзарино разбойници ограбили го, взели му осъмътѣ коня съ орисъ и си заминали, като оставили Благоя свързанъ съ рѫцѣтѣ върху едно дърво.

— Прочутия разбойникъ въ Битолския вилаетъ, Билялъ Баланса, пакъ се е появилъ съ една многочисленна разбойническа чета отъ 80 души.

— Българската журналистика се умножава. Презъ тая седмица въ столицата се появихѫ два вѣстника: *„Струма“*, който казва, че ще излиза два пѫти въ недѣлята и *„Двѣ и двѣ петъ.“* Желаемъ успѣхъ на тия нови свѣтила и дългъ животъ.

— Въ миналий ни брой на вѣстника, страница първа, колона първа въ 32 рѣдъ, думата „укоръ“ е допустната погрѣшно вмѣсто „урскъ.“

— Преди нѣколко деня излѣзе отъ печатъ романътъ „въ предвечерието (накануне)“ отъ И. С. Тургеневъ, превелъ отъ Русски И. Ивановъ и се издава отъ Книжарницата на Н. П. Недѣлковичь и С-ие въ Търново. Тоя романъ е доста интересенъ, въ 11 печатни коли. Цѣната му е 1 левь и 20 ст.

— На в. „Politische Correspondenz“ съобщаватъ изъ Цетина, че по случай празнуванието, пълнолѣтието на Черно-Горския прѣстолонаслѣдникъ единъ ораторъ билъ исказалъ желание и надежда, какво Князь Данаило ще разработва безпрѣривно идеята за една велика Сърбия.

— Истината за станалото въ Нови-Пазаръ. Много хиляди Албанци се събрали въ Дяково, гдѣто въ 1878 година бѣ убитъ Мехмедъ-Али-Паша, и испратили депутация до управителя на Нови-Пазаръ, на която възложили да му каже, че ако би Султанътъ да склонялъ да отстѫпи Нови-Пазаръ на Сърбия, както се мълвило, сами Албанцитѣ щѣли да се въспротивятъ на това отстѫпвание съ сила. Султана предизвѣстенъ за това порѫчалъ да се опровергае по най категорически начинъ този слухъ, като съвѣтвалъ Албанцитѣ да пазатъ тишина. Прѣзъ времето догдѣто Султанътъ увѣрявалъ събранитѣ въ Дяково Албанци, била дадена заповѣдь въ Мънастиръ (Битоля) да се испратятъ подкрѣпления и генералъ Османъ-Паша военний комендантинъ на Мънастиръ получилъ заповѣдь да отиде тутакси да завземе командуванието на военния кордонъ въ Нови-Пазаръ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

Първия голѣмъ и богатъ

БЮЖЕТАРИЙСКИ

МАГАЗИНЪ

на братия М. З. Хачумиянъ

въ гр. Руссе извѣстява на всичкото население въ България, че въ него се намиратъ за проданъ отъ първитѣ и най-нови фабрики слѣдующитѣ стоки:

Часовници: Златни, срѣбърни, никелови, стѣнени, будилници и пр.

Ланцови: Дамски и мѫжки, златни, срѣбърни, дубле, никелови и пр.

Брошови, обеци, пръстени, гривни, брилянтени, диямантени, отъ злато и отъ дубле.

Инструменти за часовникари и куюмджии.

☛ Проданьта става на едро и на дребно, съ най ефтини цѣни съ гаранция.

Адресъ: Руссе, улица Княжеска Н-ро 70.

Братия **М. З. Хачумиянъ.**

6—12.

Книжевно извѣстие.

Подписаний сьмъ започналъ прѣводдътъ отъ френски на „Imqressions de Voyage. — La Villa Palmiere“, (Пѫтни впечатления, — Лѣтната кѫща Палмиера отъ Алек. Дюма).

Тѫзи книга е много интересна отъ историческа страна, защото въ нея романтически се описани всички знаменитости на г. Флоренция, именно Галилей. Данте, Михелъ-Анджело и мн. др. Тя има въсхитително съдържание, и много поучителни разкази, отъ които всѣкой читатель може да изуче нѣщо и да остане благодаренъ.

Съчинението ще излѣзи на 17—18 коли въ осмини. Слѣдъ свършака на прѣводътъ ще се тури незабавно подъ печатъ.

Г. Руссе, 12 Май 1889 год.

Н. Хр. Найденовъ.

3—3.

Редакцията на в. „Макадония“ като извѣстява, че въ гр. Галацъ уполномощява г-на Климентъ Карагюлевъ за свои настоятель, честь има да помоли желающитѣ да получаватъ вѣстника ни въ тоя градъ, да се обониратъ чрѣзъ него.

Г-нъ К. Карагюлевъ се намира постоянно въ улица Догарие Н-о 105, въ гр Галацъ. Всѣки, които се абонира чрезъ него ще му се испраща редовно вѣстникътъ ни.

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

ГОДИНА I. СОФИЯ, 1 ЮЛИЙ 1889 ГОД. БРОИ 28.

Македония

ИЗЛИЗА ВСѢКА СѪБОТА

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЙ 15 СТ.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония“, се испраща до г. **К. Шаховъ** въ гр. София, улица **Нишка, Н-ро 55, х. Конкордия.**

Рѫкописи се не врѫщатъ. Порѫчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Най учтиво молимъ ония г. г. отъ абонатитѣ, които ни обѣщаха, направо и чрезъ агентитѣ ни, че слѣдъ получвание нѣколко броя, ще ни внесътъ направо абонамента си, да побьрзатъ съ испращанието стойностьта. Ни вече днесъ испращаме 28-ий брой отъ в. „Македония.“

София, 1-й Юлий 889 г.

Вѣроятностьта че мирътъ скоро ще бѫде нарушенъ и войната ще се обяви отъ день на день става по-голѣма. Но кой кому ще обяви война и гдѣ ще пукне най напрѣдъ топътъ, ето въпросътъ който мнозина си задаватъ. Едни поддържѫтъ, че войната ще се захване между Руссия и Германия, други казватъ, че Австро-Унгария щѣла най-напредъ да обяви война на Руссия, а трети предполагатъ, че сърбитѣ щѣли да дадѫтъ първия сигналъ за страшно кръвопролитие. И тритѣ мнѣния или предположения иматъ своитѣ основания. Невъзвръшанието визитата отъ страна на русския императоръ Александръ III на германския импнтаторъ Вилхелма II, явното възставание на германцитѣ противъ русскитѣ кредити и преодолеванието въ послѣдно врѣме на военнолюбивата и придворната партия въ Берлинъ сѫ силни аргументи въ рѫцѣтѣ на ония, които поддържатъ, че войната ще се захване между Руссия и Германия. Съвършенното изгубвание на Австро-Унгарското влияние въ Сърбия и замѣстванието му съ русското, както и разнитѣ манифестации и демонстрации, които всѣкидневно ставатъ въ Бѣлградъ, даватъ поводъ да се мисли, че Австро-Унгария била принудена да обяви война на Руссия. Заминванието прѣди нѣколко деня на около петдесеть души русски офицери за Бѣлградъ и внезапното раздавание пушки на населението въ Сърбия правятъ не по малко вѣроятно предположението, че мирътъ ще бѫде нарушенъ и топътъ ще пукне най-напредъ на Балканския полуостровъ и сърбитѣ първи ще нахлуятъ на Турция. Послѣднето предположение, т. е. че мирътъ ще се наруши най-напредъ на Балканский полуостровъ съ обявявание на война отъ Сърбия на Турция остава още по-вѣроятно, ако дѣйствително се е държалъ както казватъ и както бѣ телеграфилалъ дописника на Парижкия вѣстникъ Temps отъ сърбската столица, завчера въ четвъртъкъ въ Бѣлградъ воененъ съвѣтъ, въ който сѫ зели участие регентитѣ генерали Протичь и Бѣлимарковичь и всичкитѣ дивизионни и бригадни генерали, както и комендантитѣ на арсенала въ Крушевацъ. Трѣба да си припомнимъ при това, че и въ 1876 год., преди да обявѫтъ сърбитѣ война на Турция, бѣхѫ заминѫли за Сърбия русски офицери и доброволци съ извѣстния генералъ Черняевъ. Всичко прочее показва, че войната е належаща и тя е единственното срѣдство за излизание изъ сегашното трудно и неизвѣстно положение. А чудното е, никой не вѣрва, че тая война ще бѫде локализирана и ограничена помежду нѣкои държави, напротивъ всички компетентни лица поддържатъ, че тоя пѫть ще воюватъ всички европейски държави и ще се пролѣе кръвьта може би на повече отъ единъ милионъ человѣчески сѫщества.

Предъ видъ, види се, на преодолеванието на военнолюбивата и придворната партия въ Берлинъ и на необходимостьта да се обяви отъ страна на Германия война на Руссия желѣзний Канцлеръ е подалъ преди нѣколко дни оставка отъ длъжностьта си на младия Вилхелмъ II, но послѣдний не му я приелъ и той билъ принуденъ да си я оттегли назадъ. Мнозина твърдятъ, че най-голѣмий противникъ на войната, особенно на война между Германия и Руссия, билъ старий и многоопитний Бисмаркъ и нему се длъжи запазванието на мирътъ въ Европа до сега.

Говорили сме и други пѫть, че Македонскитѣ българи въ случай на война на Балканский полуостровъ не бива, па и не могѫтъ да стоятъ съ сгърнѫти рѫцѣ и да очакватъ избавлението си отъ робството само отъ другиго. Ако България, Влашко, Сърбия, Гърция и Черна Гора се заловатъ за орѫжие, или даже само нѣкоя отъ тия държави срѣщу Турция, то за Македонеца се явява най сгоденъ случай да напустне и захвърли и той временно на страна ралото и мотиката, да се прекрьсти и да се опълчи срѣщу врага и угнѣтителя. Разбира се, Македонцитѣ не могѫтъ да водятъ редовна война срѣщу Турция, но тѣ могѫтъ да организиратъ и повдигнѫтъ едно силно възстание най-напрѣдъ въ горитѣ, а по-послѣ въ градоветѣ и селата. Възстанието може да напредне най лесно когато Турция воюва съ нѣкоя държава. Ние сме убѣдени, че Македонскитѣ българи, храбростьта на които е позната, чрезъ едно добрѣ организирано възстание, въ време на война, ще могѫтъ непрѣменно да се избавятъ отъ турското иго. Ние имаме доста опитни войводи, които да рѫководятъ възстанието, па не сме лишеии и отъ хора, които могѫтъ да бѫдѫтъ испратени до правителствата на великитѣ сили да ходатействуватъ за освобождението на Македония. Ако въ 1877-8 год., въ врѣме на русско-турската война за освобождението на България, бѣхѫ въсстанѫли поголовно Македонцитѣ, то не само по-скоро и съ по-малко жертви щѣше да се свърши тая война. но едва ли щѣше да бѫде измѣненъ отъ великитѣ сили Свети-Стефанский договоръ. Великитѣ европейски сили не искатъ да слушятъ само молби и оплаквания, че турцитѣ ограбвали и опустошавали имотитѣ ни, обесчестявали женитѣ ни, дъщеритѣ ни и сестритѣ ни, пленявали Божиитѣ ни храмове и се ругияли съ святинитѣ ни, бияли и ни убивали, а желаятъ да видятъ и се увѣрятъ, че ние не жалимъ кръвьта си за свободенъ животъ и че сме достойни за свобода и за самоуправление. Увѣрятъ ли се тѣ въ това, нѣма да се поколебаятъ да ни помогнѫтъ и да ни признаятъ за независими.

Нѣкои мислятъ, че не е добрѣ да възставатъ Македонцитѣ въ случай, че на Турция обявѫтъ война Сърбия, Черна-Гора и Гърция или само нѣкоя отъ тия държави, защото съ това щѣли да помогнѫтъ на Сърби и Гърци, а на себе си да повредятъ. Ние сме на противното мнѣние. Щомъ Македонцитѣ възстанѫтъ и сполучѫтъ да се укрѣпятъ нѣкадѣ тѣ непремѣнно ще обявятъ, че сѫ зели орѫжието въ рѫка като българи и желаятъ да се присъедини Македония съ България, а не съ Сърбия и Гърция. А че това ще направятъ тѣ, никой не трѣбва да се съмнѣва. Македонцитѣ никога нѣма да се дѣлятъ отъ своитѣ еднородци въ свободна Бълъария съ които тѣ наедно сѫ воювали и, проливали кръвь на Шипка и на Шейнова и на всякадѣ презъ годинитѣ 1877-8 и по-преди. Какви врьски свързватъ Македонцитѣ съ сърбитѣ и съ гърцитѣ, че да отиватъ съ тѣхъ? Освѣнъ това ние сме убѣдени и вѣрваме, че най-голѣмата помощь ще ни се даде отъ свободнитѣ българи и България ще се застѫпи повече отъ всѣка друга държава.

Ако Македонцитѣ не възстанѫтъ за своето освобождение въ случаѣ на война на нѣкоя държава съ Турция, то тѣхното положение ще бѫде ужасно, отъ една страна българинътъ ще бѫде принуденъ да храни и облича дивитѣ азиятски орди, съ което ще се съсипи материялно, а отъ друга ще обезчестяватъ предъ очитѣ му тия диваци женитѣ му, дъщеритѣ му и сестритѣ му и него, ако се осмѣли да се въспротиви, ще биятъ и убиватъ като беззащитно животно, а главното Македония ще остане или пакъ подъ самата власть на Султана, или ще я раздробятъ на парчета и ще я подѣлятъ между гърци и сърби. Но не е възможно да я постигне и участьта на Босна и Херцеговина, да бѫде окупирана отъ Австро-Унгария. А постигне ли я тая участь, тогава тя е изгубена съвършенно и българската народность отъ нея ще изчезне. Ето защо българитѣ отъ Македония не трѣба и не бива да стоятъ съ сгърнѫти рѫцѣ, а сѫ длъжни по головно да възстанѫтъ противъ угнетителитѣ си въ случай на война между Турция и друга нѣкоя държава. Спасението ни е въ възстанието.

При самото наше положение въ нашата татковина, положението ни отвънъ и положението на съсѣднитѣ ни страни, отъ давна би трѣбвало да се появи у насъ идеята за единство и да си го създадемъ заедно съ работницитѣ му. Обаче и сега не е съвсѣмъ късно. Ние трѣбва да разбираме нашитѣ права и като человѣци да се стремимъ да ги пазимъ ненарушими; но това е още рано, защото, при все че ние трѣбва да ги притѣжаваме, нашитѣ предѣди ни ги изгубили и ние сега най напредъ сме длъжни да работимъ за да ги спечелимъ. Тукъ се появява въпроса: какъ ще можемъ ни да спечелимъ тия права, когато сме роби, не притѣжаваме поне съразмѣрно сили съ тия, които ни притискатъ? Наистина не е тайна, че нашитѣ врагове иматъ голѣми сили, че тѣ сѫ много и сѫ потеглили срѣщу нашето сѫществувание по разни пѫтища, така щото ни се намираме токорѣчи заобиколени отъ вълчишки уста, които пакъ се готвятъ да нахранятъ отъ насъ ненаситнитѣ си вълчешки жьлудъци, а отъ друга страна, ние нѣмаме нито войска за сега, нито топове, нито пушки, нито пакъ ножове, съ които да можемъ да се опълчимъ срѣщу грубийтъ натискъ, що ни мѫчи. Но всичко това не е още достатъчно да ни постави въ положението на отчаенитѣ. Ние, на основание само тия съображения, нѣмаме право да напущаме или да заборавиме себе си. Историята е пълна съ примѣри доста поучителни за насъ. Много сили се станали на прахъ, много великани бидоха смазани и много слаби се възвишиха. Нѣма нужда да отиваме много на далечь. Самата наша татковина, нѣкога е достигала въ положението: господарь на много други земи и други народи, нѣкога е подпадала пакъ подъ робство и пакъ съ борбата е спечелила свободата отъ ново, слѣдователно, и ние, като истински потомци на нашитѣ предѣди, можемъ и трѣбва да мислимъ и да се стрѣмимъ къмъ нашето добро бѫдѫще; никога нѣма да ни бѫде простено, ако изгубимъ надѣжда въ него. Ние имаме бѫдѫще. Намъ ни трѣбва сила; тя се ражда или по добре се създава отъ самитѣ народи. Народитѣ се майка ней и земя, и до като я хранятъ и отглѣдватъ, тя, силата бива истинска сила. Нашитѣ предѣди при Александра и др. имаха силата, сега ни сме слаби. Французитѣ сѫ единъ и сѫщъ народъ, който бѣ господарь на положението на Европа, а въ време на Френско-Пруската война бѣ побѣденъ отъ по слабия. Отъ това слѣдва, че сѫществува една тайна, която играе голѣма роль въ сѫдбата на народитѣ, и тя е правдата. Всѣкога въ борбитѣ, правитѣ страни, макаръ тѣ да се състоели отъ най-малкия народъ, бивали побѣдители или наймалко се показвали баснословни юначества въ неравнитѣ борби. Поробенитѣ народи, безъ съмнение, се прави, защото тѣ естественно се борятъ за човѣшки животъ, нѣщо, което здравия разсѫдъкъ и благородното человѣческо чувство удобрява и почита. Ние сме въ сѫщото положение, но и това още не може да ни даде сила за да спечелимъ човѣшкия животъ. Елементъ, за да си създаде единъ поробенъ народъ сили, е единството, което е бяло ядка на силата на всѣки поробенъ и притиснатъ отъ всяка страна като насъ народъ и което ни още нѣмаме. За това, ние преди всичко трѣбва и длъжни сме да работимъ за нашето единство. Това ще ни даде сила да работимъ постепенно и сполучливо вѣ интереса на нашитѣ справедливи стремления. Иначе сме генерали безъ войска. Ние казваме не е още кѫсно, но времето се не спира, а събитията сѫ тъй бързи, щото опасно е да не ни предваратъ.

Нашитѣ братия въ Македония не сѫ въ положение да сторятъ нищо; тѣ сѫ безъ гласъ. Но ние, изъ свободнитѣ страни, които сме доста много на брой, ако се свѣстимъ — и трѣбва да се свѣстимъ — можиме да сториме много нѣщо за въ интереса на самата наша татковина, на нашитѣ братия и роднини и най-послѣ, на самитѣ насъ. Ако въ отечеството ни не е възможенъ дружественния животъ, то тукъ е повече отъ наложителенъ като се глѣда съ почеть; дружествата съ благородни идеи, държатъ първото почетно мѣсто въ свободнитѣ страни. Ние можемъ свободно да си ги създадемъ и, чрезъ тѣхъ, ще постигнемъ нашето единство. Тѣ сѫ, които ще ни съединътъ и ще вдъхнатъ любовь помѣжду ни; ще вдъхнатъ, тъй сѫщо, на нашитѣ приятели както и на неприятелитѣ, че ние сме вече въ съзнание, и най-послѣ тѣ ще ни спечелътъ симпатията и почитанието на другитѣ. Че единственно дружествата ще сѫ въ положение да помогнатъ на нашето отечество въ много отношения, това всѣки разбира. И това стремление е толкова естествено, слѣдователно и силно, щото никаква сила не е въ състояние да го убие съвършенно въ робътъ.

Въ столицата живѣемъ повече отъ 10,000 македонци. Изъ мѣжду ни има доста заможни и интелегентни мѫжи. Тѣ могѫтъ по този начинъ да помогнѫтъ на своето отечество, на своитѣ братия и на себе си. Ние канимъ нашитѣ почтени сътечественници, безъ да се водятъ отъ други съображения, безъ да се опасяватъ въ нѣщо, да започнатъ задружно, да сгрупиратъ около себе своитѣ сътечественницм и постепенно съ благоразумни и благородни срѣдства да поведатъ легалната борба за достигание на общенароднитѣ ни справадливи стремления-

РАЗНИ.

— Телеграфиратъ на „Фигаро“ отъ Римъ: „Папата казалъ на кардиналитѣ, че е получилъ отъ една католическа държава повѣрителни свѣдѣния, които указвали на възможностьта за близка война, въ която и Италия щѣла да бѫде въвлечена. Святия отецъ попиталъ членоветѣ на священния съвѣтъ (консисторията) да ли мислятъ тѣ, когато Италия ще воюва противъ друга една католическа сила, тѣхна приятелка, че наслѣдникътъ на святаго Петра ще може да остане въ една страна, гдѣто неговата независимость не се почита. Увѣряватъ, че всички присѫтствующи кардинали рѣшили, щото папата въ случай на война да напусне Римъ, нѣкои даже, извѣстни непримирими, исказали мнѣние, че папата трѣбало тутакси да замине за да протестира противъ нападенията, отправени срѣщу неговата личность, които се насърдчаватъ отъ кабинета на Криспи. Вишегласието било противъ това мнѣние. Особенно кардинала Рампола заявилъ, че трѣба да чакатъ нѣкое насилственно дѣйствие.

Священний съвѣтъ рѣшилъ единогласно, безъ два гласа, въ случай на война папата да избѣга въ Испания. Това рѣшение прѣдизвикало едно заявление отъ Рампола, споредъ което испанското правителство щѣло да пази съвършенна неутралность въ сблъскванието, което заплашва Европа.

Священний съвѣтъ не се е произнесълъ за градътъ, който ще има честьта да приеме папата, но споредъ частни нѣкои свѣдѣния, щѣлъ да бѫде избранъ единъ отъ градоветѣ Валенция и Толедо. Клонятъ повече за послѣдний, който е сѣдалището на първий испанский кардиналъ и най аристократический. Неговата съборна черква е отъ най-хубавитѣ въ свѣта и двадесеть и петь събори сѫ ставали тамъ. Испанското правителство щѣло да отстѫпи на Леона XIII Аранжуезъ, находящъ се 30 километра отъ Толедо. Преговоритѣ слѣдвали.

Отъ тая телеграфическа кореспонденция се установява факта, че бѫдѫщата война е предъ вратата, че тая война се предполага да бѫде между Франция и Германия, а като съюзница Италия на послѣдната ще бѫде увлечена противъ Франция, която ѝ е скѫпа и по вѣра и по особенни връзки и че Папата ще напустне Римъ. Твърдѣ е възможно щото Папата да отправи, въ случай на напускание Римъ, едно възвение към всичкитѣ католици, което ще благоприятствува на Франция, а ще бѫде въ врѣда на Италия и на тройственния съюзъ.

— Виенскитѣ вѣстници съобщаватъ, че въ Крушевацъ, въ врѣме на веселбитѣ по случай на празднуванието отъ сърбитѣ петстотингодишнината отъ косовската битка и миропомазанието на младия сърбский Краль Александръ I, бивщиий български министръ, а сега емигрантинъ г. Драганъ Цанковъ, който присѫтствувалъ тамъ, забѣлѣзалъ на празднующитѣ и веселящитѣ се сърби, че тѣ нѣматъ право да претендиратъ за Македония, защото тя е българска страна и е населена съ българи, а не съ сърби, слѣдователно неосновательно се е въздигнала въ Крушевацъ арка съ надписъ „Македония“. Присѫтствующитѣ сърби, като чули тия думи на г. Цанкова, наченѫли да негодуватъ противъ него и съ свойственната тѣмъ нахалность, даже съ угрози, искали да му доказватъ противното, обаче той не искалъ да ги слуша и скандалътъ щѣлъ да вземе по-голѣмъ размѣръ, ако редакторътъ на единъ сърбский вѣстникъ не би се застѫпилъ за Цанкова и ако той съ силни аргументи не отговарялъ на своитѣ съотечественници, че Македония е още спорна страна, не се знаяло още кои могѫтъ да иматъ за нея по-голѣми претенции, да ли сърбитѣ или българитѣ, или пъкъ гърцитѣ, защото и еднитѣ, и другитѣ, и третитѣ имали основания да мислятъ, че тая страна трѣбало да принадлѣжи и да се даде тѣмъ.

Отъ страна на Македонцитѣ, както на тия, които живѣятъ въ свободна България, така и на ония, които още пѫшкатъ подъ чуждо робство, не може освѣнь крайно да се брагодари на г. Д. Цанкова за гдѣто се е осмѣлилъ да напомни на буйствующитѣ сърби въ Крушевацъ, Македония е населена не съ сърби, а съ българи и че, слѣдователно, тѣ нѣматъ право да бълнуватъ за нея. А на сърбитѣ напомнюваме имъ, да не се подигравать съ Макдония, защо то нѣма да ги оставимъ безнаказанно да вързлуватъ въ отечеството на св. св. Кирила и Методия. Ако тѣ слѣдватъ да ругаятъ българската народность на македонцитѣ, то и ние, макаръ роби, не ще се спремъ предъ нищо, за да имъ дадемъ да разберѫтъ, че въ Македония не живѣятъ потомци на Душана и на Църни-Георги, а храбри бугараши. Защо не попитватъ тѣ своя прекаленъ патриотъ Милошъ Милоевича какъ е поминалъ той въ Македония презъ 1876, когато пѫтуваше инкогнито и какви народности е намѣрилъ тамъ по онова врѣме.

— Пишатъ ни отъ Солунъ, че сърбската пропаганда въ Макдония наченала да буйствува и имала намѣрение тая година да се опита да отвори въ нѣколко градове сърбски училища. За тая цѣль имало испратени до сърбскитѣ консули въ Солунъ, Битоля и Скопия съ товари сърбски книги даромъ отъ Бѣлградъ Мѣстнитѣ турски власти не само не противодѣйствували на тая сърбска агитация, но дори явно насърдчавали сърбскитѣ консули въ подвигитѣ имъ за отваряние на сърбски училища. Отъ своя страна ние съвѣтваме нашитѣ съотечественници въ Македония да се пазятъ отъ тамошнитѣ сърбски консули и отъ агентитѣ имъ като отъ чума и да не пристѫпватъ до тѣхъ за нищо, защото нищо немогѫтъ да имъ помогнѫтъ.

Не можемъ да не напомнимъ тука и на турскитѣ власти въ Микедония, че любезничанието имъ съ сърбскитѣ консули и прѣслѣдванията, на които сѫ изложени българитѣ отъ тѣхна страна, могѫтъ да имъ навлекѫтъ такива злини, които ще поклатятъ основитѣ на султановата империя. Въ тия критически времена турцитѣ трѣба да бѫдѫтъ благоразумни и да не даватъ причина на българитѣ да ги мразятъ.

— Датата на визитата на Австрийския Императоръ въ Берлинъ е окончателно опредѣлена. Францъ-Иосифъ ще пристигне въ Германската столица на 12 Августъ по новий стилъ, и тукъ ще пребивава до 16. Австрийский Господарь е изявилъ желание за да не бѫде посрѣщанъ съ голѣмо тържество.

Още нищо не се знае за визитата на Царя.

— Подъ-Амирала Чихачевъ, русский министръ на марината, напустна Петербургъ по заповѣдь на Царя за да инспектира подробно Черноморската и Азовска флота, както отъ точка глѣдна на способностьта имъ да влазятъ въ боева линия, въ случай на война, така и оная по стойностьта на броненосцитѣ и канониеритѣ.

Вѣрва се, че Царя желае да бѫде увѣдомленъ точно и по начинъ съвършенно технически за положението на флотата.

— По заповѣдъ на Царя всичкитѣ балтийски броненосци и канонoери ще се съсрѣдоточатъ при Кронщатъ, гдѣто той лично ще ги инспектира, и въ негово присѫтствие ще маневриратъ.

— Българската църква въ Цариградъ, при Фенеръ, на която основитѣ бѣха положени още преди повече отъ 30 години, се начинало да се прави. Гърцитѣ и тоя случай неиспуснали. Патриаршията протестирала и поискала щото да се спре издиганието на православната църква, защото била Бъзгарска. Обаче правителството на Н. В. Султанътъ непослушало тоя неумѣстенъ протестъ и българитѣ били оставени да си издигѫтъ църквата свободно.

— Въ брой 278, съ едно кратко антрефиле въ отдѣла на разнитѣ ѝ, като да осѫжда и постѫпката на нѣкои частни македонци по събранието имъ на 19-й того въ хотелъ Конкордия, но ние учтиво ще ѝ отговоримъ.

Дѣйствително се събрахме, въ казаното отъ „Свобода“ мѣсто и бѣхме много повече отъ колкото исчислява тя, но не съ нѣкое зло намѣрение, нито пакъ à la Ризовъ — както тя прѣдполага. Нашето събрание бѣ съ цѣль да поразмислимъ съ какво срѣдство може да се помогне, поне морално, въ незавидното положение на злощастнитѣ българи въ Македония, положението на които и самата „Свобода“ често оплаква.

За да се събираме, разглѣдваме, и пожертвуваме, кой съ каквото може, за развитието, възражданието и обидинението на нашитѣ съотечественници въ Македония, съ свободнитѣ имъ братия, мислимъ да не е нито грѣхъ, нито срамъ, нито пакъ противозаконно нѣщо.

Ний още не сме и въ безнадѣждие и да мислимъ, че македонскитѣ българи нѣма да вкусатъ отъ свободата, съ която се наслаждаватъ тѣхнитѣ братия въ съединена България, при всичко че сме всячески крайно угнетени и онеправдани: отъ сърби, гръци, протестанти, католици, Турци и пр. За това нѣмаме още нужда отъ менторовци.

Ако пакъ поч. „Свобода“ е дошла до убѣждение, че македонскитѣ ѝ братия се намиратъ въ съвършенна погибель и се изгубили въ океана — както Одисей, въ Срѣдиземното море, нека стане тя менторъ на своитѣ братия. . . Ние очаквахме да ни насърчатъ въ подобни случаи, а не да укоряватъ и подигравать честнитѣ и почтени македонци съ тѣхнитѣ звания.

Ние нищо нѣма да кажемъ противъ почтената „Свобода“, освѣнъ да ѝ поблагодаримъ за туй, че не ни удостоила и съ благороднийтъ (?) епитетъ: македонский характеръ.

Единъ отъ събравшитѣ се.

— Нѣкой вѣстници говорятъ, че Кралъ Миланъ дълго уговарялъ султана да встѫпи въ „лигата за миръ“ и отдаде проливитѣ въ рѫцетѣ на англичаните, а турската армия—подъ командата на пруски офицери. Миланъ е искалъ отъ гръцки патриархъ Дионисия, щото той да му разрѣши да ся Вѣнчае съ Артенизия Христичъ.

— Нѣкои вѣстници говорятъ прямо Романския кралъ, че Карлъ съ неговитѣ министри подписалъ договоръ за присъединението на Ромѫния къмъ „лигата на мира“.

Въ Румѫнската Камара депутатътъ Чауроаганъ е казалъ прямо: „тия министри не сѫ съвѣтници, а прости слуги на короната и при това слуги на нейната слабость. Ако азъ бѣхъ съвѣтникъ на трона, азъ би посъвѣтвалъ негово величество да повърне 12 имѣния присвоени отъ него и принадлѣжающи на румѫнския народъ. Това било би актъ на справедливость и укрепило би династията. Антидинасти не сми ни, а ви, които държитѣ краля въ пълно навѣдение относително грамадното зло за неговата династия, което ся заключава въ присвояванието на това имание. Не мислитѣ, че страната когато и да било ще забрави това завладѣвание, азъ ви казвамъ, това прямо въ лицето какъ мога да кажя и кралю. Азъ съвѣтвамъ нъ не ся прислужвамь както ви въ ущърбъ на интереситѣ и достойноството на страната“.

— Заемаме отъ в. La Revue de l'Orient: Русския официаленъ вѣстникъ публикува едно писмо отъ Призренъ съ дата 5-й Юний, което съобщава, че мюслюманскитѣ арнаути се въздигнали противъ православнитѣ сърби и католическитѣ арнаути; така щото, въ околностьта на Дяково станало е сблъскване, гдѣто е имало 15 души мъртви и смущението се появило и въ околностьта на Митровица“.

КНИЖНИНА

Народностьта и езика на Македонцитѣ. А. Шоповъ. Пловдивъ. Търговска печатница. 1888 год.

Вслѣдствие въпроса за преовладающата национальность въ Македония между българи и сърби напослѣдъкъ сѫ се отворили живи полемики, които изостриха антагонизма, които раздѣлява тия два отъ едно и сѫщо племе народи, когато напротивъ не трѣба да сѫшествува такъвъ антагонизмъ между два братски народа и въ особенности въ сегашнитѣ критически, за Балканскитѣ държавици, времена. Причината на тоя антагонизмъ сѫ тѣзи историци и писатели като М. Бана, Милоевича и Ястребова, които хранятъ срьбската интелигенция и сръбский народъ съ своитѣ фалшиви идеи и теории и ги правятъ фанатици и враждебни къмъ българитѣ. Тѣзи живи полемики между българи и сърби се виждатъ отъ книгата, заглавието на която погорѣ привождаме; тъзи книга се състои отъ нѣколко статии, които се касаятъ за народностьта и езика на македонското население и които сѫ печатани презъ 1887 година въ Пещенския френски вѣстникъ „La Revue de l'Orient“. Автора на всичкитѣ статии, за исключение на четвъртата статия, е самъ г-нъ Шоповъ.

Автора отъ най-напрѣдъ опровергава въ лицето на г. Митея Бана, една сръбска теория. която има за основа, че охридската патриаршия не е била българска и опровергава я като казва че казанната теория не почива на сериозна научна почва и че всичкитѣ исторически документи, прѣдания, всичкитѣ писменни памятници въ единъ гласъ потвърждаватъ, че охридската патриаршия е била и е носила названието си българска. За подкрѣпление на това, той привежда откъслеци отъ писма и проповѣди на разни охридски патриарси, цѣли рѣдове отъ послания на разни цариградски патриарси, граммоти на нѣкои византийски императори.

Но тъй като г. М. Банъ казва още че македонското население е срьбско и че Македония още отъ седмото столѣтие е била населена отъ сърби, то почтенний авторъ, за опровержение на това привожда много исторически факти, цитира всичкитѣ почти стари и нови историци и предшественници, въ писанията и изслѣдванията на които се говори че македонското население е било не българско; посочва и на една дълга статия, написана въ сѫщия пещенски вѣстникъ, съ подробни исторически и най-вече филологически познания отъ г. Кольора, человѣкъ нето българинъ, нето сърбинъ и която статия дълбоко подрива теорията на г. М. Банъ. Автора на предметната книга, понататъкъ, кани своя почтенъ опонентъ да остави всичкитѣ ветхи и нови писатели и пѫтешественници, всичкитѣ вѣтхи и нови исторически и филологически документи и изслѣдвания на хора нето българе, нето сърбе и на хора, които сѫ вещи и безпристрастни въ въпроса, и да са обьрне къмъ сѫщето македонско население и да го пита отъ каква народность е то, освѣнь това, да попита турцитѣ, гърцитѣ, власитѣ и албанцитѣ каква е народностьта на населението въ Македония, съ какво название се обрѫщатъ тѣ къмъ него, за какво го знаятъ? Кани го още да се справи въ турското правителство и въ цариградската патриархия и да види отъ каква народность сѫ минували македонцитѣ въ официалнитѣ, правителственни и патриаршески книжя въ края на миналитѣ столѣтия и въ зачалото на настоящето столѣтие. Най-сетнѣ му напомня, че и европейската дипломация два пѫти официално е признала, че Македония е населена отъ българе. Първий пѫть, въ време на Цариградската конференция, а вторий пѫть, въ 1880 година, въ време работението европейската коммисия въ Цариградъ. Най-подирь свършва възраженията си съ думитѣ на Князя Бисмарка, който въ словото си на 19 февруарий 1878 година, въ отговоръ на интерпелацията на г. Бенинксена и за да опрѣдели етнографическото положение на Балканский полуостровъ, е казалъ: „че цяла Македония е населена исключително отъ българе“. А на всичко това г. М. Банъ красноречиво мълчи, та и нѣма какво да говори, защото Гилфердингъ, Иречекъ и пр. въ излѣдванията, на които той се основава, признаватъ че македонското население е било и е българско.

Въ слѣдующитѣ статии автора прави кратко историческо обозрѣние за народноститѣ, които сѫ населявани и населяватъ околноститѣ на Солунъ, Епиръ, Тесалия и сама Гърция и сетнѣ дохожда за възраждането на българщината въ Солунъ. И най-сетнѣ въ най-послѣдньята си статия, съобщава свои пѫтни бѣлѣжки и и впечатления за обичаитѣ на българитѣ, които населяватъ околноститѣ на Цариградъ.

И тъй, книгата представлява доволно интеретсенъ материалъ, макаръ че е той не до тамъ обработенъ; тъзи книга е особенно интересна за читатели, които работѫтъ или се интересуватъ по македонский въпросъ. Автора на настоящата книга, хубаво би направилъ ако тѣзи статии преди да ги издаде въ отдѣлна книга ги пообработеше и расположеше материала тъй: отъ най-напрѣдъ да поставяше теориитѣ на сръбскитѣ шовинисти и тѣхнитѣ доказателства, а сетнѣ — опроверженията имъ. Въ такъвъ порядъкъ материала, читателя по лесно и по хубаво схваналъ аргументитѣ на едната и противната страна и по лесно и по хубаво би узналъ фалшивостьта на сръбскитѣ теории по народностьта и езика на македонското население. При всичко това, ние посрѣщаме тъзи книга съ благодарность и радость и желаемъ ѝ многобройни читатели.

Н. Н.

— Тия дни излѣзла изъ подъ печатъ на особенна книжка „Поема на Злото“ отъ г. Ст. Михайловски. Тя е отъ 5 печатни коли съ доста интересно съдържание. Цѣната ѝ е 1 л. Ние я препорѫчваме на читателитѣ си, и желающитѣ могѫтъ да си я доставатъ отъ самия издатель г. К. Т. Кушлевъ, София.

Ловечь — Г. В. Георгиевъ, стойностьта за листа ни 6 лева получихме, благодѣриме ви.

Книжевно извѣстие.

Подписаний сьмъ започналъ прѣводдътъ отъ френски на „Imqressions de Voyage. — La Villa Palmiere“, (Пѫтни впечатления, — Лѣтната кѫща Палмиера отъ Алек. Дюма).

Тѫзи книга е много интересна отъ историческа страна, защото въ нея романтически се описани всички знаменитости на г. Флоренция, именно Галилей. Данте, Михелъ-Анджело и мн. др. Тя има възхитително съдържание, и много поучителни разкази, отъ които всѣкой читатель може да изуче нѣщо и да остане благодаренъ.

Съчинението ще излѣзи на 17—18 коли въ осмини. Слѣдъ свършака на прѣводътъ ще се тури незабавно подъ печатъ.

Г. Русе, 12 Май 1889 год.

Н. Хр. Найденовъ.

3—3.

ОБЯВЛЕНИЕ.

Първия голѣмъ и богатъ

БЮЖЕТАРИЙСКИ

МАГАЗИНЪ

на братия М. З. Хачумиянъ

въ гр. Русе извѣстява на всичкото население въ България, че въ него се намиратъ за продань отъ първитѣ и най-нови фабрики слѣдующитѣ стоки:

Часовници: Златни, срѣбърни, никелови, стѣнени, будилници и пр.

Ланцови: Дамски и мѫжки, златни, срѣбърни, дубле, никелови и пр.

Брошови, обеци, пръстени, гривни, брилянтени, диямантени, отъ злато и отъ дубле.

Инструменти за часовникари и куюмджии.

☛ Проданьта става на едро и на дребно, съ най ефтини цѣни съ гаранция.

Адресъ: Русе, улица Княжеска Н-ро 70.

Братия **М. З. Хачумиянъ.**

7—12.

НЕКРОЛОГЪ

Съ дълбока скърбъ и съкрушено сърдце извѣстяваме на роднинитѣ, приятелитѣ и познатитѣ, че любезния ни синъ, сопругъ и зетъ

ПАНДЕЛЪ ЯНКОВЪ

въ цветуща 27 годишна возразсть, слѣдъ петъ месечно боледувание, предаде Богу духъ на 25 Юний 1889 г. като ни остави въ дълбока скърбъ и печаль за вѣчно

Ожалостени:

Стара маика: София Ммихаилова
Маика: Тира Яковова
Сопруга: Ефросина Панделева
Шурие: Братия Димитрови.

Редакцията на в. „Макадония“ като известява, че въ гр. Галацъ упълномощява г-на Климентъ Карагюлевъ за свои настоятель, честь има да помоли желающитѣ да получаватъ вѣстника ни въ тоя градъ, да се обониратъ чрѣзъ него.

Г-нъ К. Карагюлевъ се намира постоянно въ улица Догарие Н-о 105, въ гр Галацъ. Всѣки, които се абонира чрезъ него ще му се испраща редовно вѣстникътъ ни.

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

Дружество „Дунавъ“
Русе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 8 ЮЛИЙ 1889 ГОД. БРОИ 29.

МАКЕДОНИЯ

ИЗЛИЗА ВСѢКА СЖБОТА

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсецп 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЙ 15 СТ.

Статии, дописки, пари, поржчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония“, се испраща до г. **К. Шаховъ** въ гр. София, улица **Нишка, Н-ро 55, х. Конкордия.**

Ржкописи се не връщатъ. Поржчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

София, 7 Юлий 1889 г.

Напослѣдъкъ нѣкои отъ официознитѣ германски вѣстници подзагатватъ за сжществуванието на нѣкакво недоразумѣние мѣжду Князь Бисмарка и Началникътъ на Генералнийтъ Щабъ въ Берлинъ, г. Генералъ Валдерсе, относително политиката на Германия. Обаче никой до сега не се рѣши да обясни истинскитѣ причини на това недоразумѣние, но единъ Хамбурски вѣстникъ пояснява това така, че Генералъ Валдерсе, съ единъ мемоаръ до Императорътъ Вилхелмъ II, давалъ мнѣнието си, щото Германия да обяви часъ по скоро война на Руссия, до като послѣднята не е приготвена добре, за изважданието на Европа отъ сегашната криза, а Канцлера не се съгласявалъ съ това мнѣние. Отъ друга страна, като се земе въ предъ видъ телеграммата отъ Петербургъ до Варшавскитѣ вѣстници, която ние днесь обнародваме, лѣсно може да се заключи, че отношенията мѣжду Германия и Руссия сж доста натегнати, при всичко че в. „Hristhin“ опровергава прьснатия слухъ за мемоара на Генералъ Валдерсе, но ние постоянствуваме да твърдимъ, че между Князь Бисмарка и Генералъ Валдерсе сжществува недоразумѣние, защото желѣзния Канцлеръ не позволява да се говори на Императора или другадѣ за политика, а отъ друга страна пакъ Генералътъ има силна военна партия въ това число и императорътъ като воененъ, която партия горѣщо желае войната, не ще да остане по доле отъ Князь Бисмарка.

Въ Франция партизанскитѣ борби бѣха малко поутихнали. На това повлия главно Парижкото изложение, но още това изложение не е свършено и пакъ вече се забѣлѣзва, че тия борби сега се явяватъ изъ цѣлата Франция съ по голѣмъ разгаръ. Въпреки исказанитѣ предположения слѣдъ избѣгванието на Генералъ Буланже изъ отечеството си и за даванието му подъ сждъ, се вижда, че генералътъ нищо не е изгубилъ предъ съмисленницитѣ си и има причини, които даватъ да се вѣрва, че въ предстоящитѣ избори ще сполучи, нѣщо, което, споредъ както мнозина го наричатъ, е война.

Въ Австрия се изненадени отъ изборитѣ въ Чехско. Младо-чехитѣ тамъ възтържествуваха, болшинството е тѣхно и Австрийското правителство е принудено да имъ направи нѣкои отстжпки, за които тѣ отъ доста врѣме се борятъ. Тъй сжщо и изборитѣ въ Галиция не били въ полза на правителството.

Сърбия още занимава Европейския печатъ. И наистина, движенията, които се вършатъ въ нея, постоянното въоржжавание и на послѣдъкъ, споредъ една телеграмма, внезапното подавание оставка отъ Военния Министръ въ Бѣлградъ, правятъ я много съмнителна и съсѣднитѣ ѝ държави сж принудени да взематъ нѣкакви прѣдпазителни мѣрки. Вслѣдствие това, Турция постоянно увеличава гарнизонитѣ си по край границитѣ ѝ съ Сърбия и Австрия. На скоро нѣколко военни тѣла отъ Битоля и Охридъ се отправиха за тая цѣль къмъ тия граници.

Споредъ послѣдни телеграфически извѣстия, Критскитѣ работи сж твърде важни. Англия испроводила нѣколко военни броненосци както и Руссия е испроводила единъ воененъ параходъ. Сжщо и Франция е дала заповѣдъ до коменданта на една дивизия отъ флотата да бжде готовъ за тръгване къмъ Критъ.

Въобще всичко клони къмъ една война, но понеже тази война, както се предполага, ще бжде обща, то мжчно е да се опредѣли коя отъ държавитѣ ще се усмѣли да я поведе.

До скоро мнозина, пакъ и сега има още нѣкои, които постоянствуватъ да поддържатъ, че не било врѣме за повдиганието на Македонскийтъ въпросъ. Разбира се, не безъ цѣль това се поддържаше, и за мотивъ поставятъ, че не може сега да се работи революционно. Отъ това излиза, че тѣ не разбиржтъ или не искатъ, умишленно, да разбиржтъ, че врѣмето е винаги расположено на работникътъ и че зависи отъ послѣдния да съобрази работата си споредъ него, а не и да не работи. Начини има много и има легални срѣдства, които въ много случаи могжтъ повече да ни докаратъ полза, отъ колкото крайноститѣ. Много пжти ние сме казали, че не сми наклонни на революционни дѣйствия, и глупость би било отъ наша страна ако расчитваме по този начинъ, още отъ сега, да се подобри нашето несносно положение, още повече, както всѣки знае, че ние не сме и подготвени за това. Слѣдователно нищо не искаме, което може да противорѣчи на врѣмето; да се уякчи единството и любовьта мѣжду единъ народъ, мѣжду едно плѣме или извѣстно общество, да стреми всѣки единъ на други да помага, никакво врѣме не може да пречи, нито пакъ има закони, които би могли да преслѣдватъ толкова благородни идеи. Ние се радваме, че полѣкъ-лѣка мнозина започнаха да се согласяватъ на проповѣдваната въ нашия листь идея и вече тя преудолява. Иначе не можеше и и да се очаква, а колкото за повдигание на въпросътъ нема нужда и да се споримъ, защото той самъ за себе е повдигнатъ отъ по преди. Натискътъ, който ни мори постоянно отъ една страна, отъ друга — нуждата да си помогнемъ единъ другиму сами, повече и повече ни приближаватъ до благородната и свѣта идея — единството.

Всяки отъ насъ вече чювствува необходимата нужда отъ това единство; всяки отъ насъ си обрьща вече надѣждата въ него. Обаче още нѣмаме енергията и смѣлостьта да го осжществимъ, още се колебаемъ. Свѣденията, които получаваме изъ разни страни, ни даватъ да разберемъ, че на всѣкаде, всѣки македонецъ българинъ сé тая идея вече го вълнува, всѣки чака съ голѣма готовность да подаде ржка на брата си; особенно по вънъ чакатъ да се даде потикъ на това благородно и свѣто дѣло отъ живущитѣ въ столицата наши съотечественници. Тѣ расчитвали и пакъ расчитватъ, че София трѣба да е сьрдцето на нашето единство, и за това тукъ имъ сж обьрнати поглѣднитѣ. Тѣ сж въ правото, че така мислятъ. Живущитѣ въ София македонци трѣбва да повдигнатъ първи знамето за нашето единство и любовь.

Ние сме говорили доста за начинътъ, по който може да се достигне това единство. Това единство не трѣбва да се мисли, че само за нѣкакви революционни движения или стремления да ни послужи и приврѣменно, а трѣбва да ни послужи за вѣкове на благороднитѣ ни стремления само. Нашитѣ общества, трѣбва да бждѫтъ трайни, положени на здрава основа. Преди всичко, всѣки, който иска да бжде членъ на нашитѣ общества, трѣбва да забрави всички минали наши грѣшки, да пази да ги не повтаря, да не го влѣчжтъ никакви мѣстни партизанства, нито пакъ нѣкакви лични цѣли. По такъвъ начинъ ние ще бждемъ добрѣ поглѣднати отъ всяки благоразуменъ нашъ братъ, ще ни се съчювствува и помага още повече отъ свободнитѣ ни братия и ни ще бждемъ истински служители на истинскитѣ ни народни интереси. Така ни е ще добиемъ сили и авторитетъ предъ нашитѣ приятели и неприятели. Ще принудимъ всички, вмѣсто да ни преслѣдватъ и презиратъ, да ни съчювствуватъ и да ни помагатъ. И по преди сме казвали, сега пакъ казваме, че по заможнитѣ и самостоятелнитѣ тука наши съотечественници трѣбва да вземжтъ инициативата за създаванието на едно централно благодѣтелно общество, което ще сгрупира всички ни и ще създаде едно ягко и силно тѣло отъ насъ. Въ скоро врѣме това общество основано отъ честни и благородни человѣци ще може много полѣзно да си създаде свои клонове изъ всичкитѣ свободни страни, гдѣто живѣятъ наши единородци и родолюбци. Така съединени ще можемъ доста успѣшно да вървимъ и по единъ легаленъ редъ напредъ въ нашитѣ народни стремления, и ще се тури край на разни авантури, които могжтъ да се родатъ за въ вреда на народнитѣ ни интереси. Даже самитѣ наши господари, ако ние умѣемъ да се застжпваме за нашитѣ права, за нашитѣ интереси, по благоразумно и тактично, ще ги накараме на постепенни отстжпки и да иматъ по добри отношения спрямо насъ.

Българското население, въ Македония което по видимому ся наслаждава съ духовна свобода, въ дѣйствителность тая свобода е процессъ на разложение и настжпающа смърть. Усилванието на протестанскитѣ и католически пропаганди въ тая страна противъ правеславната вѣра всѣватъ въ обществото несъгласия, раздори и фанатически враждебни настроения и това общество исхабява своитѣ сили въ взаимни борби, вмѣсто въ борба на напрѣдъкъ. Това зло произтича отъ неиздаванието берати отъ страна на Високата Порта на назначенитѣ владици за вдовствующитѣ епархии: Охридска, Битолска, Скопска и Велешка.

Турскитѣ султани тържественно провжзглашаватъ въ своитѣ императорски фермани, че тѣхното най главно желание е било, щото всичкитѣ подданници въ империята да ся ползуватъ въ всѣко отношение отъ изискуемата безопасность на тѣхното вѣроисповѣдание, а въ дѣйствителность българското население въ Македония е лишено и отъ най слабата сѣнка на духовна свобода. Политиката на турскитѣ султани е била и е да продава българската църква на гърцкото и др. духовенства. Длъжноститѣ на митрополититѣ и епископи въ турската империя сж се продавали на търгъ; а тия които сж издигали гласътъ въ полза на самостоятелность на църквата сж ся подвѣргвали на истѣзание и жестока смърть.

Българския народъ е ималъ свое самостоятелно патриаршество още отъ 933 година и слѣдъ покорението отъ турцитѣ Цариградъ и България, българското патрияршество непреставало да съществува и само въ 1766 год. то било унищожено съ ферманъ на султанъ Мустафа III, по съображения за ползата и благото ужь на народа, както обикновенно провъзглашаватъ турскитѣ султани въ своитѣ фермани и съ това прикриватъ своитѣ несправедливи . . . . . распорѣждания. На турското правителство не бѣше угодно да даде на българския народъ и въ 1870 гидина право за независимо избиранне Екзархъ основано на каноническитѣ правила на църквата и накара гърцкия патриярхъ да прибѣгне къмъ вселенския съборъ за това, щото да лиши българския народъ отъ това законно право. Благородний обаче и напълно канонический отговоръ по тоя поводъ на Русский святѣйший синодъ извѣстенъ на всички, обясни на патриярха всичката законность на скромното искание на българската църква и всичката неумѣстность на нѣговитѣ притѣзания. Вслѣдствие неудачата на гърцката патриярхия въ созванието на събора, турското правителство въпреки желанието си сж принуди да издаде слѣдующуя ферманъ.

Императорски ферманъ.

(8 Зилъ-хидже 1286 — 27 Февр. 1870 г.)

„Всѣгдашното ни най-главно желание е щото всичкитѣ жители и мои вѣрни поданници, които населяватъ областитѣ на Високата ми Империя да се намѣрватъ отъ всѣка страна въ спокойствие и въ всѣко отношение да се ползоватъ отъ изискуемата безопастность на тѣхното вѣроисповѣдание, и въ всичко друго да съдѣйствуватъ до колкото имъ съотвѣтствуватъ въ непрестаннополагаемитѣ отъ насъ старания, за достигваньето на благоденствието и благополучието на държавата и за напредъка на цивилизацията, и да живѣятъ въ взаимна любовь и единогласие, както патриотизамътъ и цивилизацията го изискватъ.

Противъ туй мое желание, породената отъ нѣколко време насамъ распря, между Гърцката Патриархия и православнитѣ по религия Българи поради степеньта за духовното повиновение на послѣднитѣ т. е. поради предѣлитѣ за зависимостьта на Българскитѣ Църкви, Свещенници, Епископи и Митрополити отъ Патриархията, и произтекшитѣ разисквания станахж за доброто разрѣшение на тъзи распря.

Чл. 1) Съставя се единъ особенъ духовенъ округъ (дайре) подъ наименувание **БЪЛГАРСКИ ЕКЗАРХАТЪ**, който ще състои отъ долуизложенитѣ Митрополити, Епископи и отъ нѣкои други мѣста, а управлението на духовнитѣ и религиозни работи на този округъ ще е напълно възложено на рѣчения Екзархатъ.

Чл. 2) Най-голѣмийтъ по чинъ отъ Митрополититѣ на този округъ, ще носи название **ЕКЗАРХАТЪ**; Той ще бжде всѣкога Каноническийтъ Предсѣдатель на Българския Синодъ, който постоянно ще се намѣрва при него.

Чл. 3) Вжтрѣшното духовно устройство на този Екзархатъ ще се опредѣли съ особенъ Уставъ, който трѣба въ всичко да е съгласенъ съ основнитѣ правила и вѣроисповѣданитѣ постановления на Православната Църква, и който ще се поднесе на удобрението и утвърждението на Нашето Високославно Правителство. Този Уставъ ще се направи тъй, щото да обезпечава да не става отъ страна на Патриарха никакво посредственно или непосредственно намѣсвание въ вжтрѣшното управление на духовнитѣ работи на Екзархата, още и въ избиранието на Екзарха и Епископитѣ. Екзархътъ щомъ се избере, Българскийтъ Синодъ ще извѣстява туй дѣло на Патриарха, който е длъженъ на време да даде изискванието спорѣдъ вѣрата подтвърдителенъ документъ.

Чл. 4) Екзархътъ, който ще се отрежда съ Мой Императорски Бератъ ще е длъженъ, съобразно съ Църковнитѣ правила, да споменува името на Цариградския Патриархъ. Преди да се извърши духовното по религия избрание на лицето, което ще се намѣри достойно за Екзархъ, то ще се поднася за съизволението и одобрението на Високославното Ми Правителство.

Чл. 5) На Екзарха се дозволява да се отнася направо до мѣстнитѣ Началства, а въ нужда и до Високата Ми Порта за работи които се касаятъ до мѣстата що сж подъ неговото вѣдомство, и за които работи е законно и канонически надлеженъ да посредствува. А пакъ Бератитѣ, които ще се даватъ на духовнитѣ лица, що ще се намѣрватъ подъ неговото вѣдомство, ще се издаватъ подъ неговото увѣдомение (инхж).

Чл. 6) За дѣла, които се касаятъ до православното вѣроисповѣдание и които изискватъ задружно съвѣщание и спомагание, Синодътъ реченния Екзархатъ ще се отнася до Вселенския (умуми) Патриархъ и до Митрополитския му Синодъ. А тѣ отъ своя страна ще сж длъжни да подаватъ изискваната помощь и скоро да отговарятъ за предлагаемитѣ въпроси.

Чл. 7) Синодътъ на Екзархата ще иска отъ Цариградската Патриархия Светото Миро, което се употрѣбява Църковно.

Чл. 8) Епископитѣ, Архиепископитѣ и Митрополититѣ, които сж подчинени на Цариградската Патриархия ще преминуватъ безпрепятственно презъ Българскитѣ Епархии, тъй и Българскитѣ Епископи, Архиепископи и Митрополити ще преминуватъ презъ Епархиитѣ на Цариградската Патриархия; и ще имъ е позволено да пребиваватъ въ средоточиото на вилаетитѣ и на другитѣ правителственни мѣста, когато имъ се случатъ работи, но не ще могжтъ да събиратъ Синоди вжнъ отъ духовното си окржжие нито да се намѣсъатъ въ работитѣ на Християнитѣ, които не имъ сж духовно подчинени и да свещенодѣйствуватъ безъ позволението на Епископа на мѣстото, въ което случайно би се намѣрили.

Чл. 9) Както Иерусалимскийтъ въ Фенерь метохъ зависи отъ вѣдомството на Иерусалимския Патриархъ, сжщо и Българскийтъ метохъ, що се намѣрва въ горѣреченното мѣсто заедно съ прилежащата на него Българска Църква ще зависи отъ Българския Екзархатъ. Реченнийтъ Екзархъ колкото пжти би му станала нужда да доде въ Столния ми градъ и до свещеннодѣйствията му доро пребивава тука, ще е подчиненъ на Църковнитѣ правила, съ които се съобразяватъ въ подобни обстоятелства Патриарситѣ Иерусалимский, Александрийский и Антиохийский.

Чл. 10) Духовнийтъ Окржгъ на Българския Екзархатъ ще обема епархиитѣ (митрополиитѣ) Русненска, Силистренска, Шуменска, Търновска, Софийска, Вратчанска, Ловчанска, Видинска, Нишска, Пиротска, Кюстендилска, Самоковска, Велешка, Варненска (съ изключение на града Варна и на двадесеть почти села, които лежжтъ по крайбрѣжието на Черно море до Кюстенджа и на които жителитѣ не сж (не би били) Българи — Сливненския Санджакъ (освѣнь паланкитѣ Ахило и Месемврия), — Созополската Казж (безъ крайморскитѣ ѝ села) — Филиппополската Митрополия, безъ собственно (нефси) — града Филипополь и безъ паланката Станитака и селата Кукленъ, Водинъ, Аранаудъкьой, Панагия, Ново село, Лѣсково, Ахлянъ, Бачково, Бѣлащица и Манастиритѣ Бачковский, Св. Безсребърници, Св. Параскева и Св. Гоергий. А пъкъ махалата Св. Богородица (заедно съ църквата ѝ) която махала е въ собственно града Филипополь, ще подлежи на Българския Екзархатъ, но онѣзи жители отъ рѣченната махала, които не искатъ да сж подчинени на Българския Екзархатъ ще бждатъ сѣкакъ волни. — Подробноститѣ на туй ще се изравнятъ между Патриархията и Екзархата споредъ църковнитѣ и религиозни постановления.

Жители, които исповѣдватъ Православното вѣроисповедание, отъ епархии, които не сж забѣлѣжени по-горѣ, ако би сичкитѣ или най-малко двѣтѣ имъ третини да поискатъ (да изразятъ желание) въ духовно отношение да се подчинатъ на Българския Еезархатъ, и чрезъ испитание като се докаже и издире желанието имъ, ще имъ се допрощава. Но понеже туй ще стане, по съгласието и желанието на сичкитѣ или най-малко на двѣтѣ имъ третини, за туй онѣзи които за таквжзи цѣль се биха постарали да разсѣятъ несъгласие и раздоръ между жителитѣ, ще бждатъ предъ Закона подъ отговорность и ще се изобличаватъ.

Чл. 11) Монастиритѣ, що се намѣрватъ въ предѣлитѣ на Българския Екзархатъ, а споредъ вѣроисповеднитѣ канони сж привързани на патриархията, ще се управляватъ както и отъ напредъ.

Горѣозначенитѣ точки, като се видехж достаточни за законнитѣ нужди и на двѣтѣ страни и че ще могжтъ да отмахнжтъ сжществующитѣ помежду имъ прискърбни раздори, одобрихж се отъ Високославното ми Правителство и се издаде Императорското Ми Ираде, щото тѣзи точки отъ сега нататъсъ да се считатъ испълнителни и дѣйствителни и никой да не стори нѣщо противъ тѣхъ. Съ тъзи цѣль се издаде и настоящий ми Императорски Ферманъ".

Както виждатъ читателитѣ отъ тоя фирманъ чл. 5 дава право на Негово Блаженство да ся отнася до Високата Порта и настоява за издаванието берати за назначенитѣ владици на горѣпомѣнатитѣ вдовствующи епархии, на които жителитѣ сж изявили желание въ духовно отношение да се подчинатъ на българския екзархатъ. До колкото е намъ извѣстно Негово Блаженство не еднократно ся отнасялъ до Високата Порта съ ходатайство за да издаде берати за назначение въ тия епархии владици, нъ Високата Порта, която не уважава своитѣ фермани, е отказала да уважи справедливото и законно ходатейството на Негово Блаженство. Ще се повърнемъ пакъ по този въпросъ.

Нѣма нищо по лѣгко отъ това: да стоваряшь товарътъ си на чужди гърбъ. Това и списателитѣ на почтената ни посестрима „Свобода", които до преди четири години влизаха почти въ всичкитѣ македонски дружества и лиги, писваха сами въ в. „Македонский Гласъ" и „Македонецъ", сега идватъ и казватъ на цѣлъ свѣтъ, че всичкитѣ тия дружества, лиги и вѣстници, които сами сж ги поддържали даже и създавали, докарали голѣма вреда на нещастнитѣ македонци, признаватъ грѣшкитѣ си, но себе си не обвиняватъ за това, а бившитѣ си другари. Що има по лѣсно отъ това? Обаче нашата цѣль не е тукъ да възражавами или да нападаме, а просто да оттовариме на нападкитѣ, които тъй незаслужено ни се правятъ, за това ще сми и кратки.

Но не стига само това, въ антрефилето на почтената ни посестрима, брой 280, нищо неможе да забѣлѣжи читателя, който е челъ редовно „Свобода", освѣнь противоречия и варваризми, пълни съ извѣстна злоба. Противоречия, защото преди да обвинява насъ, че сми пращали нашитѣ господари ту въ Азия ту незнамъ гдѣ, трѣбвало би да прочете броеветѣ си отъ Септемврий 1888 г., да се посмѣеше сама себе си най първо, което би било и по право, и послѣ бѣше рѣдъ за насъ. Правителствата винаги сж длъжни да почитатъ международнитѣ права, на основание които и сжществуватъ; тѣ могжтъ по мѣжду си да се справятъ съ извѣстни ноти, иматъ легални отношения, а нотитѣ на робътъ състоятъ въ огъня и кръвьта. Ако ние сми направили, споредъ нашата посестрима, една погрѣшка, нѣщо което никой други не би си позволилъ да каже, особенно български вѣстникъ, то тя сама е направила много повече и по преди отъ насъ. В. „Македония" не е нищо повече, освѣнь продължение на в. „Свобода„ отъ м. Септемврий 1888 г., съ тая само разлика, че: първата, *Свобода*, бѣше по взискателна, — тя искаше щото Турция да отстжпеше намъ владенията си въ Европа, а втората по умѣрена, — иска само това, което Турция е задължена предъ другитѣ сили -- автономията, която никакъ не ще повреди цѣлостьта ѝ, и нашитѣ братия много криво я съжаляватъ и защищаватъ. Варваризми обаче, се срѣщатъ почти въ всѣки рѣдъ на това антрефиле. По доле въобще на македонския българинъ явно и велегласно се казва, че той трѣбва да търпи и мълчи всичкои предъ всичко, „сега не сми били въ Ромжния да ни представлява покойния Любенъ, комитетитѣ и пр." Ние се чудимъ и умимъ на подобни поучения. За Бога, кой българинъ, може да откаже, че вече отъ 12 години има едно свободно българско княжество съ едно свое народно правителство, и кой не знае, че то е длъжно и трѣба да се грижи за своя народъ, но може ли нашето народно правителство да направи нѣщо активно за нещастницитѣ въ Македония, когато трѣбва да почита договоритѣ, които го правятъ пасивно въ това отношение?.. Само ние, робитѣ, сми въ правото да искаме и да се боримъ за свободенъ и миренъ животъ въ нашата татковина. Още повече, това право падна намъ слѣдъ нашето политическо расцепвание. Тази борба даже, гръцкитѣ и сърбскитѣ вѣстници не ще могжтъ да ни отказватъ, освѣнъ сега нашата почтена посестрима. Най послѣ тя, като нѣма съ какво да ни закачи и опятни, обвинява ни, че неправилно сми нападали нѣкой цинцаринъ което не е истина, и, въ мѣсто да оборва нѣщо отъ писаното ни, кани почитаемото праяителство да земело нѣкакви мѣрки. Кой може да разбере, защо това така? Всѣки знае, че нашия листъ вече 8 мѣсеци отъ какъ живѣе, — 21 Октомврий 1888 г. — при всичката строгость на печата, тукъ, ние, слава Богу, още нито веднъжь не сме предавани на сждъ, пакъ нѣма и за какво това да става. Слѣдва, че человѣцитѣ около в. „Македония" твърде добре се съобразяватъ и знаятъ да уважаватъ законитѣ на страната, та безъ нужда се кани отъ нашата посестрима почитаемото правителство да ни дадѣло да разберемъ да уважаваме тия закони.

Но не било доволно и това за почтенитѣ ни събратия, въ 281 брой отъ речения вѣстникъ има и нѣщо повече. Направили ни въ родье нѣщо като партизани. Ние сми казвали много пжти, пакъ и нашитѣ читатели знаятъ, че не се влѣчемъ отъ никакви партии тукъ. Ако сме благодарили на г. Цанкова, това е било ни по вече ни по малко, освѣнъ да покажемъ, че заслугитѣ, отъ когото и да бждатъ и съ каквото и да бждатъ сторени намъ, искаме да бждатъ понѐ съ една блага дума възнаградени отъ насъ. Ние това не направихме съ цѣль да споменемъ името на г. Цанкова, както в. „Свобода" има охота да си въобража̀ва, но просто да му благодаримъ като на человѣкъ, който е казалъ една добра дума въ интереса на македонцитѣ и въобще на цѣлия Български народъ, а за нищо друго. Ние малко обрѫщаме и малко ше обрѫщаме вниманието си на това, че той или оня принадлѣжалъ на еди коя партия въ страната. Всѣки, който ни направи добро или се застжпи за насъ, ни ще му благодаримъ винаги и сме длъжни да му благодаримъ.

Но ние никакъ, не се сумнѣваме, че почитаемото правителство, особенно сега, разбира повече отъ колкото *Свобода* народнитѣ ни интереси и никога не ще слуша подобни съвѣти, които влѣкътъ лоши слѣдствия за цѣлия ни народъ и врѣдатъ на общата ни идея.

РАЗНИ.

— Берлинский вѣстникъ La Gasete de Boirze съобщава, че Генералъ Валдерсе, началникъ на Германския генераленъ щабъ, ще бжде натоваренъ, слѣдъ възврщанието си отъ Норвегия, отъ Германский Императорь съ конфидициално послание до Русския царь.

— Политическия кржгъ въ Виена счита въоржжението на третата банда въ Сърбия като еднинъваженъ знакъ. Турция и България сж готови да зематъ предпазителни мѣрки за да обезпечатъ тѣхнитѣ граници.

— Германската военна газета отъ 10 Юлий обнародва единъ дългъ членъ върху преобразуванието на Германската Артилерия, членъ който се свършва съ едно сравнение между Францускаta и Германската Артилерия. Точкитѣ, които се показватъ на писателя за важни въ тия сравнения сѫ: 1) Француската Артилерия има 10,000 коня невече въ мирно време отъ колкото Германската; 2) Нейная офицерски кадръ за обучение е по счета повече въ пропорция на една пета; 3) Голѣмия срокъ на дѣйствителна служба позволявата да се даде на Француския артелеристь едно обучение по пълно; 4) Французитѣ притежаватъ едни шарпнели като Герпанскитѣ и единъ барутъ почти безъ гласъ и безъ димъ, на който тайната е мѫчна да се изненаде, защото тя състои въ начина на фабрикуванието му, а не въ съставътъ му.

Най послѣ балистическитѣ качества на Французския топъ сѫ нѣщо по превосходни отъ колкото ония на Германския топъ.

— Една депеша, адрессирана до Варшавскитѣ вѣстници отъ Петербургъ, отъ официаленъ источникъ, е твърдѣ забѣлежителна въ политическитѣ крѫгове. Тя има слѣдующето съдържание:

„Относително пѫтешествието на Царя, извѣстно е че Негово Величество ще пристигне въ Копенхагенъ на 20 Августь и че той ще прибивава цѣли шесть недѣли въ дания. Тия распореждания трѣбвало би да бѫдѫтъ земени въ съображение отъ ония, които постоянно се вдаватъ въ разни комбинации върху проектитѣ по пѫтешествието на Царя, и особенно отъ ония, които изковаватъ измислени расказн върху едно пѫтешествие на Царя въ Берлинъ“.

— Корреспондента на вѣстникъ Таймсъ въ Виена претендира, че въ Виенската бурса владѣе безнокойствие поради мрачнитѣ слухове отъ странство.

Знае се, казва корреспондента, че кабинетитѣ Берлински и Виенски желаятъ мирътъ. Но при визитата на Генералъ Вановски въ Висши на Французския воененъ министръ и волненията, които се произвождатъ въ Сърбия и въ Критъ, пита се дали Германия и Австро-Унгария не бихѫ запитали категорически Руссия що търси, миръ или война.

— Една депутация, състоящо отъ четирима депутати млади чехи, запитала управительтъ баронъ Кросъ за да ѝ каже дали е вѣренъ слуха, че Императора, въ единъ разговоръ съ депутата Фодерликъ, е нарекалъ партията на младитѣ чехи: Signum tempestatis. Управительтъ се обѣщалъ да се увѣдоми за това.

— Съобщаватъ ни отъ Битоля, че преди нѣколко време, на единъ часъ растояние отъ градътъ, единъ селянинъ заедно съ жената си били намѣрени мъртви въ една нива, която била посѣта съ пченка (царевица). Казватъ, че нещастницитѣ презъ деньтъ както си работили били нападнати отъ нѣколко въоружени турци, които, слѣдъ като ги безчеловѣчно мѫчили, омъртвили ги и оставили. Това поне се потвърдявало отъ обезобразенитѣ трупове.

Подобни звѣрства въ послѣдно врѣме почнали да се извършватъ твърдѣ често въ тия страни. Вижда се, че рѫцѣтѣ на турскитѣ разбойници, слѣдъ унищожаванието на едвамъ организираната полска стража, се отвързаха и сега тѣ започватъ отъ ново да упражняватъ своето занятъ още по-свободно.

КНИЖНИНА.

— Излѣзла е отъ печатъ *Венецианский Търговецъ* отъ Шекспира, драма въ петь дѣйствия. Тя е прѣведена и издадена отъ г. Кр. Мирский. Ний похваляваме г. прѣводача, който съ сполучливия си изборъ се потрудилъ да даде на българската публика тая интересна драма, въ която английский ѝ авторъ е очърталъ, като се ползувалъ отъ нѣкои срѣдневѣковни приказски, високото значение на любовьта къмъ человѣчеството изобщо и борбата противъ строгото право. — Цѣната на „Венец. Търговецъ“ е 80 стотинки. Ние прѣпоржчваме тая драма горѣщо на читателитѣ си.

— Книжка XII отъ прѣводна сѫдебна Библиотека на И. Н. Митовъ е излѣзла, която съдържа: I. — *какъвъ трѣбва да бѫде обвинителний актъ-* — 2 *Най-главнитѣ моменти върху историята на науката на угалвното право* (прод. и край), — 3. *Новиятъ законопроектъ за настойничеството.* — 4. Смѣсъ. — 5. Библиография. — 6. Пощенска чанта. — 7. Обявления. — 8. Общо съдържание на „Сѫдебна Библиотека“, година първа.

— 1-й нумеръ, година втора, за мѣс. Юний, отъ *Искра* научно-литератуурното списание на г. В. Юрдановъ е получено въ редакцията ни. Тоя първи брой на втората година състои отъ деветъ коли и има слѣдующето съдържание:

Къмъ читателитѣ. Престѫплеение и наказание. Ромманъ въ шесть части съ епилогъ, отъ Т. М. Достоевскии. Часть първа. *Мечтитѣ ми.* Стихотворение отъ Мирча. *Нещо, което не е бивало.* Отъ Вс. Гаршина, превелъ А. П. Н. *Господарка и слугиня.* Драматическа игра въ три дѣйст-вия отъ Иксъ Ипсилона; побългарилъ Кръстю Ив. Мирски.*Лѫчъ* и * * * Стихотворения отъ Т. Ц. Трифоновъ. *Баща комарджия* (страница изъ съврѣменния ни животъ). Отъ Върбева. *Кометитѣ и летящитѣ звѣзди.* Три публични лекции отъ С. П. Глазенапа- Лекция първа (съ 9 фигури). Прѣводъ. *Арфянка.* Стихотворение отъ Немировичъ Докумъ. *Съврѣменни записки* (мисли въ проза, безъ значение и безъ направление). *Библиографически прегледъ на математическата ни литература* отъ самото ѝ начало до края на 1886 година; съставилъ Н. Начовъ. *Критика.* Първоначаленъ учебникъ по французский язикъ обозначение произношението, отъ D-r Karle Ploetz. Отъ тридесеть и пето издание превѣлъ А. Вълковъ, учитель при Соф. клас.гимназия. Отъ Т. *Бесѣди отъ „Искра“*. Народнитѣ ни училища, *Народнитѣ ни умотворения.* Пѣсни по Върбишкий говоръ, записани отъ П. З. Груевъ. *Новини изъ науката и живота.* Металлитѣ кобалтъ и никелъ. — Мѣждународния литературенъ конгресъ въ Парижъ.—Новъ способъ за цѣрение дифтерита. — Вулканически изригвания въ Япония.—Нови химически елементи. — Успѣхъ по теле-графиранието. *Книжовна хроника. Отъ редакцията. Обявления*

ПИСМО

Свищовъ. — г. П. Н. Милевъ, агентъ на в. „Македония“, побързайте да отговоритѣ положително на писмата ни, разбира се, като приложитѣ и точна смѣтка за всичко; иначе ще сме принудени да си дигнемъ довѣрието отъ васъ и да потърсимъ това по другъ начинъ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

Първия голѣмъ и богатъ

БЮЖЕТАРИЙСКИ

МАГАЗИНЪ

на братия М. З. Хачумиянъ

въ гр. Руссе извѣстява на всичкото население въ България, че въ него се намиратъ за проданъ отъ първитѣ и най-нови фабрики слѣдующитѣ стоки:

Часовници: Златни, срѣбърни, никелови, стѣнени, будилници и пр.

Ланцови: Дамски и мѫжки, златни, срѣбърни, дубле, никелови и пр.

Брошови, обеци, пръстени, гривни, брилянтени, диямантени, отъ злато и отъ дубле.

Инструменти за часовникари и куюмджии.

☛ Проданьта става на едро и на дребно, съ най ефтини цѣни съ гаранция.

Адресъ: Руссе, улица Княжеска Н-ро 70.

Братия **М. З. Хачумиянъ.**

8—12.

НЕКРОЛОГЪ

Съ дълбока скърбъ и съкрушено сърдце извѣстяваме на роднинитѣ, приятелитѣ и познатитѣ, че любезния ни синъ, сопругъ и зетъ

ПАНДЕЛЪ ЯКОВОВЪ

въ цветуща 27 годишна возрасть, слѣдъ петъ месечно боледувание, предаде Богу духъ на 25 Юний 1889 г. като ни остави въ дълбока скърбъ и печаль за вѣчно

Ожалостени:

Стара маика: София Ммихаилова
Маика: Тира Яковова
Сопруга: Ефросина Панделева
Шурие: Братия Димитрови.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Най учтиво молимъ ония г. г. отъ абонатитѣ, които ни обѣщаха, направо и чрезъ агентитѣ ни, че слѣдъ получвание нѣколко броя, ще ни внесътъ направо абонамента си, да побързатъ съ испращанието стойностьта. Ни вече днесъ испращаме 29-ий брой отъ в. „Македония.“

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

Русе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 15 ЮЛИЙ 1889 ГОД. БРОИ 30.

МАКЕДОНИЯ

ИЗЛИЗА ВСѢКА СѪБОТА

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЙ 15 СТ.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония“, се испраща до г. **К. Шаховъ** въ гр. София, улица **Нишка, Н-ро 55, х. Конкордия.**

Рѫкописи се не връщатъ. Порѫчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

София, 15-й Юлий 1889 г.

Всичкитѣ току-речи германски вѣстници, както неофициознитѣ, така и официознитѣ подтвърдяватъ вече, че презъ идущий м. августъ русский царь ще повърне визитата на младия германский императоръ, само никой не можео ще да опредѣли мѣстото или градътъ, гдѣто двамата монарси ще се срѣшнѫтъ и поздравятъ. Това посѣщение обаче нѣма да има никакво политическо значение, тъй като то ще стане само за това, защото го изискватъ да стане не политически нѣкои обстоятелства и съображения, а просто етикецитѣ. Ако отиванието минѫлата година на германския императоръ въ Петербургъ не можѣ да изглади сѫществующитѣ недоразумѣния мѣжлу Руссия и Германия, то заминаванието на русския монархъ презъ нѣкой градъ на Германия не може да има никакво политическо значение. Слѣдователно отношенията на двѣтѣ най-голѣми империи и слѣдъ възвръщанието визитата на Вилхелма II отъ Александръ III ще слѣдватъ да бѫдѫтъ обтѣгнѫти и даже неприятелски до тогава, до когато огъньтъ и желѣзото не рѣшѫтъ кому трѣба да принадлежи първенството въ рѣшаванието на политическитѣ и международнитѣ въпроси. Какъ могѫтъ наистина да изгладятъ по миренъ начинъ сѫществующитѣ между Германия и Руссия недоразумѣния, когато Вилхелмъ II е окрѫженъ отъ съвѣтници и хора, които намиратъ че Германия може да сѫществува като велика държава само ако може да умаломощи и направи безъ значение силния си съсѣдъ и когато русский народъ счита за най-голѣмъ свой врагъ нѣмеца, когото той и мрази даже повече отъ коварнитѣ англичани, които винѫги сѫ препятствували на тържествуванието на русското орѫжие и сѫ помагали за развѣванието повече на полумѣсеца отколкото на християнския прѣпорецъ. Доста е да си припомни человѣкъ заминаванието на два пѫти преди нѣколко недѣли презъ Берлинъ на русския престолонаслѣдникъ, безъ да бѫде посрѣщнѫтъ тамъ отъ никого, защото предварително обявилъ, че нѣма да приеме никого, за да може да си състави понятие до каква стьпень сѫ обтѣгнѫти отношенията между Германия и Руссия.

При всичкитѣ обаче увѣрения на германскитѣ вѣстници, че Русский царь непремѣнно ще посѣти презъ августа германския императоръ, при всичко, че никой не вѣрва това посѣщение да има нѣкое политическо значение, пакъ мнозина предполагатъ, че и тоя пѫть великий сѣверенъ монархъ ще намѣри причини да отложи още за неизвѣстно време своята контра визита на младия Вилхелмъ II. Като причина за отлагание на това посѣщение за неопрѣделено време и даже до разрѣшаванието на кризиса съ огънь и желѣзо посочватъ на обстоятелството, че австрийский императоръ Францъ Иосифъ ще отиде въ Берлинъ преди русския и че презъ сѫщий мѣсецъ августъ германский императоръ ще отиде въ Лондонъ за да посѣти кралицата Виктория или подобрѣ за да се споразумѣе лично съ Салисбури за влизанието на Англия въ тройния съюзъ, нѣщп което не успѣ да направи негавпй министръ на външнитѣ работи Хербертъ Бисмаркъ съ отиванието си тамъ. А русский императоръ твърдѣ добрѣ знае всичкитѣ тия коварни планове. Има и други причини за отлаганието пакъ на контра визитата отъ русския императоръ, а именно сключванието въ послѣдно врѣме на една частна военна конвенция между Германия и Италия, конвенция насочена прямо противъ Руссия. Сѫществуванието и самото съдържание на тая конвенция се съобщи най напредъ на 8-й того отъ „*Варшавский Курриеръ*“ и германскитѣ официози неможаха да не потвърдятъ че сѫществува такава конвенция, която била подписана презъ мѣсецъ Май отъ Вилхелма II и отъ Краля Хумберта, но отричатъ точностьта на текста, обнародванъ отъ споменѫтий вѣстникъ. Както и да е ние вѣрваме, че русския императоръ ще повърне посѣщението на германския, като ще държи обаче смѣтка за неговото поведение и съ надѣждата, че единъ день ще му даде да разумѣе, че величието си и обединението си Германия длъжи именно на Руссия и че тоя, който може да прави добро въ състояние е да прави и зло.

Като е думата за частната военна конвенция, сключена между Германия и Италия и подписана презъ миналий мѣсецъ Май отъ владѣтелитѣ на тия двѣ държави, не считаме за излишно да запознаемъ читателитѣ си и съ нейния текстъ, както го предаде „*Варшавский Курриеръ*“.

Ето тоя текстъ:

I. Въ случай на война между Германия и Франция, Италия се задължава да дѣйствува заедно съ Германия, и за да бѫде съдѣйствието цѣлесъобразно и полезно, италиянската войска ще трѣба да мине презъ Бренеръ, за да слѣзе въ Вочезскитѣ алпи. Двѣтѣ войски съединени, ще дѫдѫтъ първото сражение около Мецъ.

II. Италиянската войска ще играе роль, каквато игра презъ 1870 войската на Фридриха Вилхелма. Всичкитѣ подробности на тая конвенция, за която е извѣстена Австрия, сѫ опредѣлени отдавна за запазвание интереситѣ на Германия и на Италия.

III. Австрия се задължава да има готови превознитѣ срѣдства съ които да премине италиянската войска къмъ отвъдната страна на Бренеръ, а колкото повече италиянски сили ще се употрѣбятъ къмъ Вогезскитѣ алпи, толкова повече, че германскитѣ щ бѫдѫтъ свободни, за да дѣйствуватъ за дружно съ австрийската войска противъ Руссия съгласно австрийската военна конвенция.

Утрѣ на 16-й того въ Франция ставатъ изборитѣ за окрѫжнитѣ сѫвѣти. Както сме казвали и другъ пѫть, тия избори иматъ голѣмо значение, затова ставатъ силни агитации отъ всичкитѣ партии. Генералъ Буланже е издалъ нѣколко възвания къмъ своитѣ послѣдователи, които кани да вематъ най-живо участие въ тия избори да докажѫтъ съ кого е французския народъ, да ли съ правителството или противъ него. Въ едно свое възвание избѣгнѫлий въ Англия казва, че народний републиканский комитетъ е рѣшилъ да положи той кандидатурата си въ осемдесеть мѣста и моли послѣдователитѣ си да избиратъ само въ тия мѣста. Подиръ нѣколко дена ще се узнае да ли наистина французский народъ има довѣрие въ единъ человѣкъ, който се готви да му стане диктаторъ.

Екзархията и Църквата.

Нашата свѣта Екзархия, която се съставлява отъ находящитѣ се въ Отоманската Държава Български епархии, съгласно издаденийтъ високъ царски ферманъ, и отъ епархиитѣ въ Българското Княжество, и която се само-управлява, т. е. независима, неотдиленъ членъя отъ Единая, Святая, Съборная и Апостолская Църковъ, що е направила слѣдъ освобождението на Северна и Южна България както въ отношение на църковното управление, тъй и за подобрението материалното нравствено положение на духовенството било въ княжеството България, било въ нещастната Македония и Одринско? Погрижила ли се е да състави положителнии устави и правилници за църковното управление, да напечати нѣкой тълкования, да издава духовенъ вѣстникъ, да препечати кормчието и други църковни книги, които сѫ потрѣбни и на най простия селски священикъ? Помислила ли е да учреди длъжностьта при всѣка епархия за единъ или двама исповѣдници, за единъ или двама проповѣдници, които да проповѣдватъ поне веднажъ на недѣлата въ църквитѣ, за да напомнуватъ на слушателитѣ християнскитѣ длъжности, както това изискватъ нуждитѣ, както иматъ при всѣка Грѫцка православна епархия, даже при всѣка протестанска и католическа църква, гдѣто праздникъ не се минава безъ една пламенна проповѣдь? Издѣиствувала ли е позволение, отъ турското правителство и взела ли е бератитѣ на ония владици, които щѣхѫ да се испроводятъ въ македонскитѣ епархии, които прѣди освобождението сѫ имали владици? Наредила ли е Екзархийски намѣстници и застѫпва ли се за тѣхъ предъ турското правителство; помогнала ли е на ония нещастници намѣстници въ Македония, които постоянно се затворятъ и испращатъ на заточение по разни интриги; какви мѣрки е взела противъ Грѫцкитѣ, протестански и католически пропаганди, които крьстосватъ както въ Македония тъй и въ княжеството?

Съвършенно нищо не е направила, не се грижи, даже и немисли да земе нѣкакви мѣрки!

Дванадесеть години се изминаватъ, но още нѣма устави и правилници по църковното управление, не се е издало никакво каноническо тълкование, нито духовенъ журналъ, или да се препечататъ нѣкои църковни книги, отъ които голѣма нужда се усѣща; не сѫ се учредили длъжности на епархиялни проповѣдници и исповѣдници, макаръ и да иматъ благочестивитѣ християни голѣма нужда отъ тѣхъ; още не сѫ се издѣйствували отъ турското правителство бератитѣ на владицитѣ, които ще отидѫтъ въ Македонскитѣ епархии, при всичкото сѫдѣйствие на нашето правителство и онова на една велика сила, при моралното влияние, както и на срѣдствата които располага святата Екзархия; не се застѫпва за намѣстницитѣ си предъ турското правителство, на противъ оставила ги е като жертва на всѣко преслѣдвание, затваряние и заточение, нито е помогнала на нѣкой затворенъ или заточенъ замѣстникъ нарочно, при всичкитѣ срѣдства които располага, ако и да мрѫтъ ото гладъ въ влажнитѣ темници и въ далечнитѣ мѣста, гдѣто сѫ заточени, даже не е помогнала на тѣхнитѣ нещастни семейства, които, както и първитѣ, напразно проваждатъ прозби и простиратъ рѫцѣ за помощь!

Ще ли се осмѣли Екзархията да спори за тия многобройни факти, нека излѣзе да ни укаже, че е помогнала, на единъ или едно семейство, макаръ и чрѣзъ срѣдства събрани отъ волни пожертвования!

Никакви мѣрки не е взела противъ грьцкитѣ, протестански и католическитѣ пропаганди, нито мисли да земе, защото рибата мирише отъ главата, и Екзархеята като се съставлява отъ лица несъсто-

---

Доброженка.

Българка сьмь малка мома
Бъ Добруджа родена,
Тука азъ живея сама
Въ ливада зелена.

Мойта стрьна е украсена
Съ вѣсели морави,
Като мома е засмѣна
Съ кичяски дърбрави.

На кѫдѣто да поглѣдна
Предъ мень е градина,
Газя трѣва наросѣна
Гдѣго да прѣмина.

На кѫдѣто да сѫ обърна
Дишямъ аромати,
Мене пѣятъ денонощно
Птиченца крилати.

Тукъ на липа накъдрена
Гука гургорица,
Върху крушка расклонена
Кука куковица,

Въвъ ливада синоцвѣтна
Припка еребица
Мѣжду листе пилци мъти
Нѣжна гълъбица.

Ахъ! Доброджа се гордѣе
Съсъ гора планинска,
Шипъкъ цвѣте тукъ вирѣе
Градина ѝ моминска.

Дъбъ и гъбъръ, кленъ и осѣнъ
Тукъ обилно растътъ,
Помѣжду имъ брѣшленъ рослѣнь
Тѣхъ имѣли красътъ.

Живъ дрѣнъ сѫ зелѣнѣе
При липа листата,
Сладка присада вирѣе
Съ чирешя клоната.

Сминъ лилека набъгрена
Въздуха ослаждатъ,
Въ пролѣтъ ружи зачервени
Съ розовъ цвѣтъ ся раждатъ.

Мирзлива теменуга
Въвъ всѣка долина,
Въвъ ливада пиронига
Съ трѣва дѣтелина.

Доброджа е плодородна
Градина обилна,
Въ замѣделство превъсходна
Страна ѝ изобилна.

Съ желти жита ечумици
Жителя не жажда,
Въвъ далѣчни материци
Прѣзъ морѣ провожда.

Нивята ѝ сѫ житници
Съ храни неизмѣрими
Полѣта ѝ производни
Сѫ неоценими.

Тѣ сѫ хфалятъ съсъ богати
Пасбища зелѣни,
Тѣ сѫ пълнятъ съсъ прочути
Стада не броени

Бързи кони аждрахани
Съ бикове полезни,
Кротки овци астрахани
Съ козици любезни.

Винна лоза плодородна
Всѣки си простира,
Мома съ пѣсенъ игроводна
Грозде си събира.

Ройно вино тадѣвашно
Тукъ сѫ дири често,
То по вкуса и качество
Държи първо мѣсто.

Бистеръ Дунавъ като тече
Добруджа прохлажда
Кога Юльско слънце пече
Жителю досажда: —

„Кога дружки по полѣто
Пъстри цвѣтя берътъ,
За буенъ дъждъ отъ небѣто
Сърдцата имъ горътъ.

„Кът' жетварки по нивитѣ
Тъжатъ уморени,
И подъ сѣнка край гората
Почиватъ засмѣни.

„Кога моми по предѣнки
Седѣтъ седенкуватъ,
Млади булки по бѣлѣнки
Пѣятъ другаруватъ.

„Кога овци по полѣни
За росица блѣятъ,
А офчери наскърбени
Тъжътъ а не пѣятъ.

Той ми носи драги вѣсти
Който събира,
Отъ Бодинско до морѣто
Всичко що съзира:

„Отъ рѣкитѣ що крестали
Вода му поднасятъ,
Що съ бисьрна лучезарна
Росса го размѣсятъ.

„Ако съ крьвъ ся набъгрени
Съ сьлзи кат' росици,
Що въ неволя ся пролѣни
Отъ нежни дѣвици.

„И любовъ правда гдѣ царува
Гдѣ свобода свята.
Миръ и покой гдѣ добрува,
Гдѣ неправда клѣвета?“

Всичко това ми доставя
С' думи много кратни,
Тръгва като ся прощава
За въ пѫть невъзвратний

Последне си збогомъ зима
Отъ равни морави,
Черно морѣ го приема
Въ своитѣ провали.

Въ Доброжанскитѣ предѣли
Пѫтеки пробива,
Въ морѣ бездно синьоцвѣтно
Струитѣ си скрива.

Тука му е разложено
Устие разлато,
Въвъ което вмѣсто вода
Тече срѣбро и злато.

Въвъ него сѫ много въди
Риба разнородна,
Храна вкусна превъсходна
Туземцу угодна.

ятелни, само по себѣ се разбира че било взело или не, това е равносилно на несъстоятелно. Нищо не е направила за подобрение материялното и нравственно положение на духовенството както въ Княжеството тъй и въ Македония.

Коя е причината на това бездѣйствие на Екзархията? тѣ сж нѣколко. Най важната отъ тѣхъ е тая, че нашата свята Екзархия е дискридитерана предъ турското правителство, въ не добри отношения стои съ нашето народно правителство, собственно за двоеличието и по кофликта на святий Синодъ и прочее.

Ако се попита нѣкой цариградски Ерменецъ или Турчинъ за нашата свява Екзархия, то той ще каже, че тя заприличала на една кукла, която е поставена за украшение на Цариградъ, да расипва грѣшнитѣ левове по разходки и удоволствия.

Другитѣ причини се състоятъ въ отсжтствието на доблесть на ония които съставляватъ Екзархията, за да се напустнатъ отъ дльжностьта която запимаватъ тъй недостойно, въ желанието за властолюбието, въ жедность на пари и земно удоволствие.

(Слѣдва)

ДОПИСКИ.

До Редакцията на в. „Македония“.

Отъ г. Неврокопъ явяватъ за една станала случка още прѣзъ миналата година, въ която се вижда отъ една страна какво влияние има още въ Турция частната и лична злоба въ свързка съ правителственнитѣ распореждания и друго каква роль играятъ още прѣдателитѣ. Обстоятелствата на случката сж тѣзи: Случило се въ с. Скребатно (Неврокопско) отъ гдѣто всяка година хората като занаятчии — дулгери излазятъ и за свое прѣпитание обикалятъ почти цѣлия балкански полуостровъ. Н. Маврудиевъ и К. Ив. Севриевъ миналото лѣто по занаята си дошли въ София, което не останало незабѣлѣзано въ селото имъ отъ мудурина Молла Еминъ, който за тѣхъ си създалъ мнѣние, че сж отишли за споразумѣния съ „башъ комитата“ отъ София. На врѫщанието си, прѣзъ м. Ноемврий м. г. тѣ били подложени на страшни истезания съ цѣль да явжтъ що имъ е казалъ „башъ комитата“. — Хората дулгери, нѣматъ понятие отъ подобни работи, естественно че освѣнъ отрицание, друго нищо не сж казали. — Тѣ не могли съ това да задоволятъ истезатора имъ Молла Еминъ. Този послѣдния за да подкрепи тѣхната виновность и за да получи още едно „аферимъ“ и за да докаже съ доказателства че тѣ иматъ прьсть въ тѣзи комитетски работи, скрилъ въ кжщата на послѣднитѣ по една мартиика. Първата пушка се намѣри у Маврудиевъ, на когото се заплати много добрѣ, като го смазаха отъ бой. У втория Севриевъ благодарение на остроумната си жена избѣгналъ очакваното щастие, както у Маврудиева, — нъ и той не останалъ безъ нищо. Бой, истезания особенно у Никола, бѣха неописуеми. Това се расчу и въ Неврокопъ, отъ гдѣто повикаха и бититѣ и Истезатора и кмета, съ чието съгласие е ставало всичко. Военний докторъ като ги видѣлъ бититѣ въ това положение искалъ да узнае, защо сж били бити и виновника на това. Нъ не му се удало, защото Молла Еминъ, както и кмета Георги Апостоловъ съ клѣтви, послѣдния прѣдъ Гърцкия владика, отказали да имъ е налагано бой въ тѣхно присжтствие. Георги Апостоловъ, за да може се обвинятъ двамата, билъ подкупенъ за 20 т. лири. Това дѣло като не могло да се разглѣдва въ Неврокопъ ги осждили на заточение, за което ги испратили въ Солунъ, за да имъ се отсѣче сждбата. До гдѣто имъ се разглѣда повторно дѣлото, тѣ лѣжеха 4 мѣсеца въ „канли куле“. Най-послѣ. като се увѣрили въ тѣхната невиновность биле освободени и на 16 Априлий т. г. се завьрнали въ селото си, нъ съ половинь душа. Подкупника — прѣдателя Г. Апостоловъ, слѣдъ освобождението имъ не видѣ рахатъ, защото Молла Еминъ си поиска 20-тѣ лири. — Г-не Редакторе, трѣбва ли и тукъ да се употрѣбяватъ много възклицания за ожалвание праведнитѣ и невиновни роби и да възнегодуваме отъ туй правосждие, което за да оправи вѣжди, изважда очи. Че дѣ се е чуло и видѣло въ Турско правосждие! Това е просто скандалъ, особенно въ по-малкитѣ градове, гдѣто частнитѣ каприции се турятъ погорѣ отъ законитѣ. — Да ли само това е достойно за осжждание. Колко! колко! има да се говори и пише та дано по този начинъ се облѣкчатъ болкитѣ на нещастния македонецъ. — То се е видѣло, че отъ нигдѣ помощь, отъ нигдѣ двѣ думи, то поне да ни оставатъ, та сами да се расправяме. —

София, 10 Юлий 1889 г. **К.**

Господине редакторе!

Между планинитѣ: Пелистеръ и Спасъ, на 4 часа растояние оръ гр. Битоля, се намира с. Моловищча. Това село е населено почти отъ власи. Жителитѣ на това село, както и тия на околнитѣ и близкитѣ градове, които сж повечето българи, до преди нѣколко години безъ ропотно се подчиняваше на грьцкото духовенство въ църковно отношение, при всичко, че за сжществуванието на нѣкакви гърци въ това село неможе и дума да става, както и за въ цѣлия Битолски окржгъ. Преди нѣколко години бѣше появена идѣята за самостоятелно църковно управление въ тукашнитѣ българи, които поведоха една дълга борба съ грьцкото духовенство, което най послѣ бѣше побѣдено почти съвършенно и остана на поддьржката само на нѣколко гъркомани отъ българитѣ и власитѣ, които правото да си кажемъ, по кжсно тукъ се сѣтиха за своята национелность. Какъ и да

Трудолюбивъ риболовецъ
Жаждущь за богатство,
Денонощно мрѣноловѣцъ
Плава съсъ искуство.

Той добива за награда
Мѣрсини бѣлуги,
Туй е неговата наслада
Нѣма грижи други.

Ахъ! Доброжа много славятъ
Съ минали години,
Нея често посѣщаватъ
Пълкове с' стотини.

Тяй видяла Аспаруха
Видяла ѝ Кубрата,
Тукъ найдѣли тѣ растуха
Въ тъзи земля свѣта.

Тя многажди поерѣщала
Коне аждерхани,
Съсъ стрьмени посрѣбрени
С' злато обуздани.

Ако отъ северъ сж подигатъ
Като буенъ порой,
Нѣкаква цѣль да постигатъ
Зборъ войници безброи:

Доброжа имъ прелѣзъ бива
Пжтища отваря,
Юнакъ знаменъ си забива
В' война настроява.

Въ него врѣме много майки
Люти сълзи лѣятъ,
Имота имъ безпощадно
Зганъ хора пилеятъ.

Любовъ, правда драгоценна
Тогазъ недобрува,
Почитъ въ Бога скъпоценна
Нито съществува.

Губила ся вѣка дрѣвна
Останка народна,
Исчезвала ѝ мила драга,
Чьрта Благодарна.

Мили дружки поседѣнки
Тогазъ ся немѣли,
Бѣли платна по бѣленки
Тогазъ съ чернели,

Мѣдни свирки по полѣто
Тогазъ прегласневатъ,
Млади булки въ станове
Тогазъ охрипеватъ.

Тукъ войници са запиратъ
Сили да добиятъ,
Отъ Дунавски бистри струи
Вода за да пиятъ.

Съсъ брѣгове горделиви
Да ся занимаятъ,
Съсъ жители търпеливи
Да ся запознаятъ.

Рѣдъ хълмища ся простиратъ
Край Дунавско полѣ,
Крайщата имъ допиратъ
Доръ до Черно-Мррѣ,

По висота са равнеятъ
Съсъ Арабска табя
Тѣ са предмѣтъ на топови
И на остра сабя.

Тѣзи хжлми възвишени
Фалятъ стратегици,
Тукъ е прахътъ на мнозина
Паднали войници.

Знакове имъ памѣтници
Полу-развалени,
По ужасни размирици
Тѣ сж разрушени. —

Ахъ! Доброжа е родила
Хора знамѣнити,
И на врѣме ги пратила
При братя честити. —

Едни отъ тѣхъ мило драго
Тука прижелѣха,
За народно общо благо
Кръвьта си пролѣха.

Други днесь сж наслаждаватъ
На свобода драга,
Законъ, правда въдворяватъ
Богъ да имъ помага!

Тя отглѣда и въспита
Прати Караджата,
Тамъ кръвьта си да пролѣе
За свобода свята. —

Опълченецъ храбръ синъ
Прьвъ отъ тукъ замина,
Крьсть Гергевски доби чинъ
Съ другари стотина. —

Поприще си зло — добро
Презрѣ и отиде,
Родно мѣсто въвъ едно
Свободно да види.

Нъ, за него биде чузда
Доброжа прекрасна,
На която азъ бѣдна сьмь
Жителка нещастна!

Чу, се сърбинъ еднoплѣменъ
Война обявява,
Доброжанецъ войникъ трезвенъ
Тамъ сж озовава.

Черна сждба бѣ рѣшила
Отечество мило,
Въ ржце си бѣ покорила
Чуздо бѣ кърмило. —

Той на врѣме сж притече
Брату си любезенъ,
За да бжде му обрѣче
Роду си полезенъ. —

Той познава що е робство
Примеръ му въ очитѣ,
Тѣжко на тѣхъ що въ покорство
Днесь тлѣятъ горкитѣ.

Много таквизъ останаха
Користъ на превратa,
По нататакъ да говорятъ,
Нѣма имъ устата. —

Съсъ ускъдна поддьржатъ си
Прехрана душата,
Грозна бѣдность надкича имъ
Вѣке предъ вартата. —

Грозна сждба ги полѣти
Ниско покори ги,
Мило драго имъ помѣти
Сѣбѣ присвои ги. —

било, тѣ тогава се държеха и бѣха почти просто зрители, но нѣколко години тѣ вече послѣдваха примѣра на братията си българи и послѣ полѣка-лѣка се откопчватъ вечь отъ ногтитѣ на гърцизма. Обаче гърцитѣ, както всѣкога, щомъ виждатъ че нѣма благородни срѣдства за да запазятъ властьта си идватъ до крайности.

Въ с. Моловища власитѣ затвориха грьцкото училище и си отвориха свое, но гърцитѣ намѣрили нѣколко слаби духомъ и подли лица отъ самитѣ власи на селото и на сила държатъ имъ цьрквата. Клѣветятъ предъ властьта всичко честно и докарватъ грьцки *андарти* (комити), които правятъ голѣми пакости на тѣзи които не искатъ да се гърчеятъ и заплашватъ всячески мирнитѣ селяни. Преди една година дойдоха въ селото около 40 души *андарти* съ тая цѣль и заклаха нѣколко власи, само защото не се подчинявали на грьцкото духовенство.

Вслѣдствие тѣзи грьцки пакости днесь се скитатъ нѣколко сираци изъ чужди страни немили и недраги. Въ София има нѣколко отъ тия. Но всичко това за гърцитѣ ще донесе най голѣми загуби и единъ день населението въ Македония ще бѫде освободено отъ това нехристиянско духовенство.

с. Моловища, 1889 г.

В. Н. Ночовъ.

РАЗНИ.

— Италиянския държавенъ вѣстникъ публикува указа, съ който се развалятъ всичкитѣ комитети за Триестъ и Трентини, като имеющи за цѣль да произвождатъ волнения въ държавата и да нарушаватъ международнитѣ отношения на правителството на Краля съ една велика сила, която ѝ е съюзница. Вѣстникъ „Рефарма“ казва че ако би Папата Напустнелъ Римъ това би било предизвикване война противъ Италия, за да се възвърне тържественно въ отечеството.

— Корреспондентътъ на „Таймсъ“ еималъ едно свиждание съ митрополитъ Михайлъ, койно изглѣждалъ че е убѣденъ въ голѣмата роля която трѣбва да испълни. Споредъ неговото мнѣние, Сърбия ще си възвьрне изгубенитѣ стари владѣния и Сърбскитѣ Крале ще се въстановятъ, благодаря на протекцията на Руския Царь, протекция която е придобита слѣдъ абдикацията на Милана и отърва Сърбия отъ Австро-Унгарското влияние.

— Въ Critъ въстание. Въстанницитѣ изгонихѫ всичкитѣ турски власти и изгорихѫ архивитѣ.

— Римъ. Имбриани проводи до предсѣдателя на народното събрание запитвание по адрессъ на Криспи, предсѣдатель на министерский съвѣтъ, относително растурението на комитетитѣ за Триестъ и Трентини.

— Пишатъ отъ Виена на Киелската газета: вчера имало е въ Виена менифистации противъ Австрия, които сѫ биле забѣлѣжини въ Виена:

На единъ банкетъ даденъ отъ генералъ губернаторъ Г. Кошаровъ по случай отпразднуванието 50 годишнината за съединението на Вилна съ Руссия, отецъ Наумовичь и, слѣдъ него галицианинътъ Плоскански сѫ поднесли тостъ на Киевския митрополитъ, който притѣжава сѫщевременно и титлата на Галицискн митрополитъ, и сѫ изразили желание че този сановникъ ще види да доди деньтъ, когато Галиция ще бѫде дѣйствително съединена въ неговата духовна администрация, и че ще да може да отслужи богослужение въ Лемберската Катедрална цьрква.

— Подъ заглавие „Въорѫжение по цѣлата линия“, вѣстнилъ „Секоло“ обнародва слѣдующата депеша отъ своя корреспоноентъ въ Римъ:

Военнитѣ приготовления се продължаватъ трескаво, и въ послѣдния министерски съвѣтъ Г. Криспи е направилъ на генералъ Бертоле Висле, министръ на войната, твьрдѣ живи замѣчания за бавностьта, съ която постѫпва по въорѫжението. Той му е далъ заповѣдь щото да глѣда за доставкитѣ на муницитѣ отъ новия барутъ, който е безъ пушакъ, да замѣни пушкитѣ отъ стария моделъ съ нови пушки, или да се остави отъ служба. Благодаря на посрѣдничеството на едно високо стояще лице, военния министръ не си даде оставката. Споредъ сведѣнията, които държа отъ официаленъ источникъ, единъ германски генералъ натоваренъ съ тайна мисия, е пристигналъ въ Римъ. Голѣмо число работници сѫ взети за въ арсенала, въ който не допуща частни лица съ позволителни билети.

Единъ мѣстенъ вѣстникъ, редакторитѣ на който иматъ обичай винаги да се препорѫчватъ за голѣми родолюбци и патриоти, захвана да задѣва и в. „*Македония*“ и да заплашва живущитѣ въ свободна България македонски българи съ нѣкои Дубниши каймакамп. Благодаримъ на господата на тоя вѣстникъ за комплиментитѣ имъ, но още веднъжъ обаждаше за свѣдѣние и ръководство, че нито охота имааме нито желаемъ да полемизираме съ тѣхна милость. Ние четохме и веднъжъ и дважъ писаното въ тоя вѣстникъ на нашъ адрессъ, но се изсмѣхме и го захвьрлихме на страна, като незаслужваше внимание; а заключението, което си направихме отъ „*Въстание въ Македония*“ е че неговий авторъ изглежда да е повече турчинъ отъ колкото българинъ и съ български чувства.

— Една телеграма отъ Цариградъ на агенцията Хавасъ, казва че въорѫжението банди не е частична мобилизация, а обща мобилизация на сърбската войска. Това е единъ знакъ на общо съгласие мѣжду Черна-Гора и Сърбия за да турятъ рѫце на Нови-Пазаръ

Данъ нечута ги съсипа
Тѣжко обрѣмѣни ги,
Дългъ ужасенъ ги обсипа
До сущь истощи ги. —

Язикътъ имъ сѫ презира
Въ бащени имъ двори,
За излишенъ сѫ намира
Не нависть го гони. —

Въ бѫдѫще приближено
Пропасть та го чека,
Зато съ сърдце нарушено
Душа ми го уплаква.

Той се строго забранява
На дечица мили,
Тези що ги майки жални
До вчера кърмили.

Завѣтни сѫ тѣ потомци
На прадѣди стари,
Нъ, слѣдъ малко никой таквизъ
Тамъ не ще завари.

Между тѣхъ е въдворена
Ненависть враждебна,
Омраза е настроена
Къмъ битъ драгоценна.

Братъ брата си да намрази
Майка дщерка мила,
Синъ баща си да нагрози
Мѣрка сѫ ѝ скройла! — . .

Таквизъ мѣрки изуитски
Въ минали години,
Бѣха ногти крокодилски
Въ нашитѣ родини.

Нъ предъ волята народна
Злото не успѣва,
И предъ съвѣстьта свободна
То не преодолѣва.

Българина ако и да е
Билъ поданникъ кротъкъ,
Нъ той не забравя че е
Симеоновъ потомъкъ.

Драго му е във прадѣдно
Мѣсто да живѣе,
И за него той усърдно
Всѣкоги милѣе.

Негова сьмь участница
Мисли му сподѣлямъ,
Като братецъ отъ сестрица
Азъ не сѫ раздѣлямъ.

Българска сьмь малка мома
Въ Доброба родена,
Тука ще живѣя сама
Въ ливада зелѣна.

Царска воля ме постави
Да сьмь оединена,
Между весели дабрави
Да сьмь осамотена! . .

Тулча, Май 1889.

Ал. В. Сивковъ.

ОБЯВЛЕНИЕ:

Въ 26-й брой на Цариградскийтъ В. „Зорница“, на страница 2-ра, колона 3-тя е помѣстено едно обявление подъ насловъ: „*Щедрость къмъ Бѫдните*“, подъ което фигурира подписътъ ми и което, слѣдователно, минава като да е моя работа. Незабавно, както и трѣбаше да се очеква, слѣдъ появението на това обявление рукнаха за мене писма изъ цѣлото Княжество и странство отъ разни общини, дружества, и частни лица, да молятъ помощьта ми.

Явявамъ за всеобщо знание, че подобно обявление не съмъ давалъ, нето печалба отъ Лотария имамъ, и че подписътъ ми е фалшифициранъ.

Превличамъ вниманието на поч. Правителство за ислѣдование този фалшификаторъ, злодѣецъ и вагабонтинъ, за примерно наказвание.

А, колкото ония почитаеми Общини, Дружества и лица, които ся притекоха за помощьта ми, нека имъ е извѣстно, че сѫ станали играчка на гнуснава измама.

Съ отлично почитание: **Цанко Добрювъ.**

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Най учтиво молимъ ония г. г. отъ абонатитѣ, които ни обѣщаха, направо и чрезъ агентитѣ ни, че слѣдъ получвание нѣколко броя, ще ни внесътъ направо абонамента си, да побьрзатъ съ испращанието стойностьта. Ни вече днесъ испращаме 30-ий брой отъ в. „Македония.“

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

Руссе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 22 ЮЛИЙ 1889 ГОД. БРОЙ 31.

Македония

ИЗЛИЗА ВСѢКА СѪБОТА

25 89

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЙ 15 СТ.

Статии, дописки, пари, поръчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония“, се испраща до г. **К. Шаховъ** въ гр. София, улица **Нишка, Н-ро 55, х. Конкордия.**

Ръкописи се не връщатъ. Поръчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

София, 21 Юлий 1889 г.

Отъ нѣколко дни насамъ бившия сръбский краль Миланъ се намира въ Бѣлградъ. Неговото завръщание въ сръбската столица дава поводъ на европейската журналистика за разни размишления и сѫждения. Едни утвърждаватъ, че той се е завърнѫлъ въ Сърбия по причина на развълнуванитѣ страсти тамъ и на сѫществующитѣ нѣкои беспорядъци и смущения въ отечеството му, които желаялъ да премахне съ съвѣтитѣ си, които ималъ да даде на регентитѣ и министритѣ; други казватъ, че е отишълъ въ Сърбия за да се споразумѣе съ регенството и правителството върху условията за окончателното му установявание и постоянно пребивание въ Бѣлградъ, за да наблюдавалъ отблизо въспитанието на сина си Александра, младия сръбски краль; а кореспондентина на англиският вѣсвникъ, „Times“, отъ София телеграфиралъ до тоя вѣстникъ, че Краль Миланъ при заминаванието си презъ българската столица билъ казалъ на нѣкой, съ който се е видѣлъ въ трена, съ който пѫтуваше, че заминавалъ за Сърбия, за да поеме отново управлението на страната, защото билъ се убѣдилъ, че самоволното му отричание отъ престола въ полза на малолѣтния му синъ станѫло причина за хвърляние страната въ безисходно положение. Самъ Краль Миланъ пъкъ е обявилъ на министритѣ и на регенството, когато го посѣтили при завръщанието му, че той не е отишълъ въ Сърбия за да говори за политика, но се считалъ за щастливъ че можалъ да констатира, че редътъ и спокойството владѣятъ въ страната, че неговитѣ посѣщения въ Сърбия никога не ше се продължаватъ повече отъ три или четири седмици и че щѣлъ да отива въ Бѣлградъ три или четири пѫти въ годината. Колкото за мѣстото, гдѣто щѣль постоянно ди живѣе, бивший Краль казалъ на сръбскитѣ министри, че това мѣсто щѣлъ да избере слѣдъ като се завърне отъ Парижъ, гдѣто щѣлъ да поживѣе два мѣсеца. Размишленията на европейскитѣ вѣстници за цѣльта на завръщанието на Милана въ Сърбия ни се виждатъ фантастически, а телеграммата отъ българската столица на кореспондентина на „Times“ е сенсационна. Ние не разбираме какъ бивший Краль може да дава съвѣти на едно правителство, което не само не зависи отъ него, но съвършенно различава съ него въ възгледоветѣ за управлението на Сърбия вѫтрѣшно и външно. Краль Миланъ нѣма право нито съвѣти да дава на сръбскитѣ министри, нито да се мѣси въ управлението на страната, защото той не е вече сръбски краль; той неможе даже да живѣе постоянно въ Сърбия, защото сърбский народъ, комуто съ царуванието си е нанесълъ толкова вреди и пакости, едва ли би можалъ да го търпи и гледа въ отечеството си. Колкото за въспитанието на малолѣтния му синъ, Краль Александра I, то за него предвижда самата сръбска конституция въ чии рѫцѣ трѣба да се намира. А да се вѣрва, както правятъ австроунгарскитѣ вѣстници, че Миланъ може отъ ново да стане краль на Сърбия, то е абсурдъ и плодъ на английско въображение. Впрочемъ самъ Краль Миланъ много добрѣ разбира своето положение и доста лесно се изразилъ предъ министритѣ въ Бѣградъ, че той не желае да говори за политика и ще живѣе постоянно вънъ отъ Сърбия. Тия думи на бившия Краль недопущатъ никакво съмнѣние че Н. Величество разбира добрѣ, че неговото абдикиране е принесло голѣмо добро на отечеството му, защото остави свободенъ сръбския народъ да се избави отъ примкитѣ на коварната Австрия, която го е съсипала економически и го хвърли въ една война, за да се побѣди и да посрами сръбското орѫжие, и да прибѣгне за защита на отечественитѣ си интереси къмъ единоплеменната и естествената покровителка не само на Сърбия, но и на всичкитѣ славянски народи на Балканский полуостровъ. Ако Кралъ Миланъ не бѣше хвърлилъ Сърбия въ обятията на Австрия, то не само икономически неговото отечество не щѣше да се намира въ днешното печално положение, но и никаква война съ България не щѣше да има и помежду двата едноплеменници и братски народи, сърбский и българский, щѣше да сѫществува пълно съгласие и споразумѣние въ много въпроси. За подкрѣпление на тия наши думи достатъчно е да се погледне на сръбскитѣ бюджети отъ 1876 и отъ 1889 год. Въ първий фигурира единъ излишъкъ отъ около единъ милионъ динари, когато въ послѣдний има дифицитъ отъ десетки милиона. Като се е исчепкалъ изъ ноктитѣ на приятелката на Милана и неприятелката на славянитѣ и славянството, а слѣдователно и на Сърбия, сърбский народъ, вѣрваме ние, скоро ще може да подобри финанситѣ на кралството си и ще спечели симпатиитѣ на всичкитѣ славянски народи и благоволението на Руссия. Съвѣтитѣ, които се даватъ на сръбското правителство, че географическото ужъ положение на Сърбия диктувало ѝ, че тя трѣбало да предпочита приятелството на Австрия отъ онова на Руссия, не сѫ приятелски а душмански. Нищо не може да повреди повече на сръбския народъ и на неговитѣ интереси отколкото приеманието и послѣдванието на тия съвѣти. Впрочемъ съ благодарение виждаме и констатираме, че сръбскитѣ държавни мѫжье сѫ разбрали гдѣ е спасението на Сърбия и всѣкидневно нанасятъ силенъ ударъ на австрийското влияние въ Бѣлградъ, като го замѣстяватъ съ онова на освободителката Руссия.

Берлинский договоръ и Македонската политика.

Цѣлокупностьта на Османската империя прѣди 1877 година прѣдставляваше сжщевременно и цѣлокупностьта на българския народъ, исключая приличното число наши еднородци, населяющи тогавашното Романско княжество. Събитията, обаче, които станжхж впослѣдствие на Балкаанския полуостровъ благодарение исключително на това обстоятелство, че Османскитѣ държавни мжжье или не сж разбирали своитѣ вжтрѣшни интереси, или че сж ги игнорирали, като сж се подавали повече на своитѣ частни, отъ колкото на държавнитѣ интереси, имахж за резултатъ погрома на империята, която понесе чувствителни териториялни загуби, а да не говоримъ вече и за огромнитѣ ѝ загуби въ хора и пари, съ каквито се съпровожда всѣка една война.

Св. Стафанский договоръ, сключенъ помежду побѣдители и побѣдени, като че ли съ една приблизителна математическа точность поставяше националната граница за политическа въ дотогавашната турска империя и сглобяваше цѣлия бъл. народъ въ една самостоятелна политическа единица; но неприятелитѣ на бъл. народъ завидѣхж на бждащето негово величие и побързахж съ перото и мастилото да унищожжтъ това, което създадохж кръвьта и паритѣ. Дѣлото на Берлинския конгресъ е едно черно пятно на свободния вѣкъ. Берлинския договоръ распокжса цѣлокупния български народъ на петь части, поставени подъ разни политически условия: отъ България създаде самостоятелно княжество подъ върховенството на Султана, отъ Тракия — Румелия съ административна автономия, подчинена военно и политически на Султана; Добруджа отстжпи на Романия; Нишъ, Пиротъ, Враня и Лесковецъ подари на Сърбитѣ, а 1 и половина милиона българе, живущи въ Македония и Одринско, остави подъ прямата власть на Султана. Наедно съ загубитѣ, които прѣтърпя Турската империя прослѣ войната, предизвикана, както споменжхъ, отъ необмислената вжтрѣшна политика на правителството, въ Берлинския конгресъ изгуби и бъл. народъ своята цѣлокупность. Св. Стефанския договоръ реализираше българския идеалъ, Берлинский — възложи на гърба на самостоятелното княжество, и така безбожно прѣтоварено съ всѣкакви задължения, тѣжната държавна идея — обединението на всичкитѣ българе. Кой може сега да докаже заслугата на Берлинския конгресъ въ благородното му желание да даде широкъ просторъ за борба на бъл. народъ — случаи да проявява той своята мощна енергия, да увеличава той своята история и я украсява съ знаменити събития и дати! Дипломацията е искуство да прѣдоставишъ храна и на бждащето. . . . .

Българското княжество се въсползува отъ прѣдначертания планъ на Берлинския конгресъ и първия свой ударъ на неговия договоръ нанесе на 5 Септемврий 1885 год. Отъ тая дата несжществува вече de facto искуственната граница, потеглена между княжеството и берлинската Источна Румелия. Това бѣше първий и най-лекия опитъ въ постигането на българската държавна идея; като нова държава, бъл. княжество трѣбваше да започне отъ най-лекото. А ако послѣдствията на това първо българско народно дѣло бидохж горчиви и поставихж свободното княжество въ вжтрѣшни вълнения и вънкашни неприятности и угрози, то това произлѣзе единственно отъ нечистата умисъль, съ която се поведе и свърши то. Не отказвамъ, че географическото ни положение и противоположностьта на интереситѣ на великитѣ държави на Балканския полуостровь винжги щѣхж и ще създаджтъ спънки на бълг. народъ въ неговото стремление къмъ своето обидинение; но моето мнѣние е, а това мнѣние бѣше почти на цѣлия български народъ, че ако това дѣло бѣше се повело и извършило при други обстоятелства и условия, наистинна, княжеството щѣше да има вънкашни неприятности, ала не отъ естество да угрозяватъ бждащето на княжеството и, по всѣка вѣроятность, минусъ материалнитѣ загуби, които послѣдвахж.

Минжлото нека служи за урокъ; България има да извърши още много: историята е напрѣдъ.

Съвсѣмъ други сж условията, подъ които сж поставени останжлитѣ българе. Българетѣ въ Сърбия и Добруджа сж изложени на едно систематическо посърбяване и поруманяване, облѣчени въ една законна форма отъ самитѣ правителства. Българската народность най напрѣдъ въ Сърбия, а че послѣ въ Ромжния, подъ натиска на властьта може да се счита за изгубена, толкова повече, че свободний бъл. народъ не е направилъ нищо за поддържанието на народния духъ у тия българи.

Отъ прямото влияние на властьта върху народностьта на иноплеменнитѣ подданници само българетѣ въ Турция могжтъ да се считатъ за гарантирани, само тия българи отъ останжлитѣ подъ чуждо владичество, могжтъ носи свободно името българе и да се развиватъ въ сжщия духъ съ своитѣ свободни братя. И ако тия българе сж съжалявали нѣкога, че дипломацията ги е отдѣлила отъ тѣхнитѣ братя, тѣ се радватъ, че сж останжли подъ властьта на Султана, а не може би подъ оная на Сърбия или Австрия. Политическото разединение на единъ народъ е зло, но когато то обезпечава свободата на народностьта и вѣрата, става търпимо и любимо прѣдъ видъ друго по-голѣмо зло. Численностьта на българетѣ въ Турцяи, сгодното положение на страната въ всѣко отношение, борбата на българетѣ сь разнитѣ пропаганди за запазвание на народностьта си и вѣрата, гнжснитѣ и на нищо неосновани претенции на други народи върху тая страна, естественно привличатъ вниманието на свободния бъл. народъ и погледитѣ на всѣки патриотъ сж обърнжти къмъ югъ и юго-западъ. Но Македония не е Источна Румелия, едно прѣкрачване на границата отъ българскитѣ войски не е jait acompli. Македония се намира подъ съвсѣмъ други условия и политическото рѣшение на въпроса е свързанъ съ бждащето на Турция въ Европа, както и съ девизътъ на Австрия „Drang nach Osten“.

Мнозина наши патриоти, недоволни отъ политическото положение на българетѣ въ Македония и въсползувани отъ правата, които предвижда Берлинский конгресъ за Македония, мислили, че революционнитѣ движения сж найцѣлесъобразнитѣ срѣдства да се подобри това положение, като вѣрвали, че ще принуджтъ Турция да прибърза съ въвежданието на установенитѣ въ договора реформи. И така започнжхж да ставатъ най-напрѣдъ митинги широмъ цѣла България и тогавашна Румелия въ полза на Македония: телеграфира се на подписавшитѣ Бер. договоръ сили и когато това срѣдство се указа неплодотворно, испратихж се и чети да заплашжтъ Турция!

Берлинский договоръ, наистинна, съ 23 й членъ задължава Турция да даде „несъмнѣнно“ административна автономия на Македония, а въ 63-й членъ се прѣдвижда вѣроисповѣдната свобода, но испълнението на тия задължения оставихж на самата Турция, която въ качеството си на побѣдена приимаше въ Берл. конгресъ всѣкакви задължения по отношение своитѣ поданници и изявляваше добри намѣрения *„да поддържа началото на вѣроисповѣдната свобода и да ѝ даде най-широко расиространвние“*, като знаеше, че обѣщанията може и да не се испълнжтъ, колкото се касае до послушнитѣ подданници. Берлинский конгресъ не е да не познаваше Турция — тая сжщата Турция, която не бѣше още въвела административния уставъ отъ 1868 година и която той, конгресътъ, задлъжава отново да въведе сжщия тамъ и съ нѣкои данъчни исключения и въ Македония. Берлинский конгресъ да е желаялъ испълнението на постаноolenията си, би прѣдоставилъ новото политическо устройство на Макодония на особенна европейска коммиссия, а не на коммиссии, които би назначила Високата Порта, или най-сетнѣ въ продължение на толкова врѣме би настоялъ прѣдъ Султана да испълни своитѣ задлъжения; но Бер. конгресъ е постановилъ тия правдини за Македония не да ги испълни, а просто да се замажжтъ очитѣ на Русситѣ и видимо да се успокоятъ развълнуванитѣ тогава духове въ заетитѣ отъ побѣдоноснитѣ русски войски български страни.

Договоритѣ се сключватъ, за да се нарушаватъ, и ако това е вѣрно и възможно за задължения отъ международенъ характеръ, то е толкова по-удобоиспълнимо по отношение къмъ нѣкакви вжтрѣшни задължения, каквито бѣхж задълженията на Турция относително Критъ отъ 1868 год. до Берлинския конгрессъ, каквито сж задълженията ѝ относително Македония и Армения отъ 1878 до днесь. Македония е прѣдоставена на пълното распореждание на Султана и прѣдвиденитѣ, но неиспълнени реформи сж били едно голѣмо зло въ тоя смисълъ, че тѣ сж служили като исходна точка на нашитѣ общественни дѣятели и политикани, като потикъ къмъ дѣйствия за тѣхното придобивание — дѣйствия, които сж се отразили твърдѣ пагубно върху политическото, икономическото и нравственното положение на българина въ Македония.

Кланията и звѣрствата, които ставахж въ тоя периодъ въ Македония, ни най-малко не възсмутихж дипломатическата съвѣсть на Европейскитѣ държавни мжжье и ржководители на народнитѣ сждбини. Берлинский договоръ така сжщо задлъжава Турция да вземе мѣрки да запазванието на Армения отъ нахлуванието на Кюрдитѣ и Черкезитѣ, а за ланскитѣ извършени звѣрства отъ сжщитѣ въ Армения „великодушний“ английский кабинетъ отговорилъ въ парламента, че В. Порта щѣла да вземе мѣрки. . .

Митингитѣ и революционнитѣ движения ни най-малко не сплашихж Турция, а напротивъ още повече раздразниха турския фанатизмъ, на който жестокостьта испита мирното население. Може положително да се каже, че тия отвънъ испратени чети подтикнжхж българското население въ Турция на 10 години назадъ въ всѣко отношение. Това мое утвърждение не е голословно. Бератитѣ на бъл. владици бѣхѫ готови да се издадѫтъ, учебното дѣло бѣше влѣзло въ свободното и нормалното си развитие, довѣрието на Правителството къмъ българетѣ нарастяваше отъ послѣдната война насамъ, турцитѣ като че ли забравяхѫ загубитѣ, а и въ икономическо отношение българетѣ на много мѣста зимахѫ върхъ надъ другитѣ народности. Подирь тия движения всичко се спрѣ и работитѣ взехѫ обратно направление, а силната и „справедливата“ Европа нито дума не продума. Европа не си разваля спокойсгвието и добритѣ отношения съ една държава, която всѣки гледа да привлѣче къмъ себе, за да може по-добрѣ да я експлоатира; тя ще се замѣси въ работитѣ на Турция, когато ще може да откѫсне нѣкое парче отъ нея.

И така минѫлото, пълно съ очевидни факти, по най-строгъ начинъ осѫжда поведението, което сѫ държали спрѣмо Македония свободнитѣ българе. Не отказвамъ, че революционнитѣ движения влияѭтъ върху Правителствата, които естественно нѣкакъ, както се изражава Монтескю, се стремятъ да усилятъ и злоупотрѣбятъ властьта въ врѣда на обществата; но тѣ могѫтъ да бѫдѫтъ плодотворни само тогава, когато сѫ отъ вѫтрѣшно происхождение, когато обществото се е приготвило за по-обширни правдини, когато то употрѣбило вече всичкитѣ легални срѣдства и когато Правителството забѣлѣжи силна воля и непрѣклонно постоянство въ борбата. Отстѫпки се правятъ, когато неприятельтъ е силенъ. Всичкитѣ тия условия за една успѣшна революция, която да упражни своето влияние върху Правителството, отсѫтствуватъ въ Македония. Ето защо донкихотство би било да се бомбардирва Турция съ нѣкакви чети отвънъ.

Българския народъ, гдѣто и да живѣялъ той е миролюбивъ и прѣданъ на своя Господарь; политическитѣ преврати сѫ чужди на неговия темпераментъ. Дѣйствително, българетѣ въ Турция силно чувствуватъ системата на управлението, а най-вече несправедливото незачитание на ония негови правдини, отъ които се наслаждаватъ само другитѣ народности, но тѣ сѫ далечъ отъ мисъльта да се домогватъ за тѣхъ чрѣзъ нелегални срѣдства и сѫ напълно увѣрени, че В. Порта не ще закъснѣе отъ да се увѣри въ искренната имъ прѣданность къмъ Прѣстола и Държавата и да ги признае равноправни съ другитѣ народности въ империята. Българетѣ въ Турция никога не сѫ се надѣвали на предвиденитѣ въ Бер. договоръ правдини; тѣхнитѣ погледи всѣкога сѫ били обърнѫти къмъ Цариградъ и само на Султана сѫ възлагали и възлагатъ своитѣ надежди за подобрѣнието на положението имъ. На Турската империя тѣ гледатъ, като на своя държава, на Султана — като на свой Господарь. Като се поставятъ на такава почва, българетѣ въ Турция не искатъ външно вмѣшателство въ вѫтрѣшнитѣ работи на Султановата империя, слѣдователно тѣ не се ссилаватъ на Берлинския договоръ, както сѫ правили това свободнитѣ имъ братя въ тѣхна полза. И така българетѣ въ Турция се явяватъ като най-благонадѣжденъ елементъ за напрѣдъка на държавата. За съжалѣние е, гдѣто В. Порта още не се е убѣдила въ това. Ако В. Порта побърза да облагодѣтелствува българетѣ съ най-елементарнитѣ за единъ напрѣдничавъ народъ правдини, тя ще се освободи отъ неприятноститѣ, които постоянно се случватъ въ държавата. На българетѣ трѣба да се прѣдостави най-обширната свобода да защищаватъ отъ разнитѣ покушения своята народность и вѣра, защото народното и религиозно разцѣпление отъ една страна умаломощаватъ прѣданния на прѣстола и държавата елементъ, а отъ друга — отдѣленитѣ части отъ народа, като ще прѣгърнѫтъ друга народность или исповѣдание, ще създаватъ почва за външна протекция, слѣдователно и за вмѣшателство на другитѣ държави въ работитѣ на империята.

Подъ такива условия българетѣ въ Турция ще се развиватъ и напрѣдватъ умственно, политически и икономически. А ако свободнитѣ българе желаятъ да помогнѫтъ на своитѣ еднородци, то най-добрата помощь въ тоя случай е — българското правителство да бѫде въ най-добри отношения съ В. Порта и да я увѣри, че то нѣма никакви намѣрения относително Македония. Нека споменѫ, че често македонский въпросъ се е ставялъ въ очитѣ на Портата, колчимъ се е касаело до нѣкакви отстѫпки за княжеството; такава политика е повече отъ врѣдителна за интереситѣ на българетѣ въ Турция.

Азъ ще свършѫ съ думитѣ на Гамбета, които той е казалъ относително Елзасъ и Лотарингия: „*за Македония трѣба всѣкога да мислимъ, но никога да не говоримъ*“.

София, 19-й Юлий.

А. Н.

Екзархътъ и църквата.

Въ миналия брой на вѣсника ние казахме, че най важната причина за бездѣйствието на Екзарха се състой въ неговото дваелично поведение спрямо нашето правителство. Да се обяснимъ.

Прѣзъ 1881 година, Негово Блженство обиколи цѣла Бългрия и убѣждаваше българскитѣ граждани да се съгласятъ и да приематъ злокобний превратъ, Който бѣ за България едно голѣмо нещастие, безъ да глѣда на това, че той като глава на църквата нетрѣбваше да се намѣсва въ общественитѣ дѣла, и че съ намѣсванието той създаде единъ прецедентъ за намѣсата на цѣлото духовенство въ гражданскитѣ дѣла, и обратно обществената власть да се намѣсва въ чисто църковнитѣ дѣла.

Н. В. П. Климентъ прие да бѫде министръ-председатель на привременното правителство слѣдъ преврата по сваляният о на Батенбрга, разбира се, по позволението на Н. Блаженсво, защото кькъ той можеше да напустне постътъ на Екзархийский делигатъ и Софийский мирополитъ, безъ затова да има разрѣшение отъ своя шефъ.

Негово Блаженство Екзарха допусна да се отстрани Н. В. П. Климентъ отъ длъжностьта на Екзархийский делигатъ и Софийский митрополитъ и на неговото мѣсто назначи Негово В. П. Кирила, по едно просто искание на тогавашното правителство безъ да се земе съгласието на святий Синодъ, безъ никаква вина и въпреки протеста на Климента противъ подобно произвлно дигание.

Какъ Н. В. П. Кирилъ можеше въ качество на Екзархийский делигатъ и Софийский митрополитъ да заличи Архиерейското Богослужение въ днитѣ на 19-йфеврукарий и на 1 Мартъ за упокоение души Блаженнопочившаго Царя-Освободителя, предписани отъ Чл. 97 часть третя отъ Екзархийский уставъ, а отслужи панахида въ православна Църква за Господари отъ неправославно вѣроисповѣдание, ако не съ позволението на Н. Блаженство.

При канонически Търновский архиерей, короносванието на Н. Ц. Височество се извърши смѣло отъ прежде бившия Екзархъ дѣдо Антимъ, като знаеше че неговия чиракъ не ще да има курашъ да му забѣлежи.

Правителството като се основаваше на двоеличието и бездействето на Екзарха, растури святий Синодъ и всѣки Синодаленъ владика испрати въ епархията му, а негово Блженство почти мълчеливо понесе това.

Послѣ гореизложенитѣ факти, както и много други, може ли да се съмнѣва въ двоеличието и бездѣиствието на Негово Блаженство спрямо правителствто, спрямо архиеренитѣ и спрямо Църквата? Нека самитѣ факти да говорятъ, ний нищо немами да пребаваме отъ себе си, нито имаме желание да нападнемъ Негово Блаженство, но не можемъ да премълчимъ и да незабѣлежимъ многобройнитѣ факти.

Ако тъи е поведението на Негово Блаженство спрямо нашето правителство, спрямо Архиерейтѣ и спрямо Цырковното управление въ Княжеството България, то това, нѣма съмнѣние, ще бѫде още по злѣ спрямо Турското правителство, което е иновѣрно, спрямо духовенството и Цьрквата въ нещастната Македония!

Споредъ Екзархийский уставъ трѣбва да има при Негово Блаженство Екзархийский съвѣтъ, състоящъ отъ дванадесеть мірски лица. Този съвѣтъ има обязанности да участвува въ събора за избирание на Екзархъ, за избиранието на членове на Св. Синодъ, да се намира постоянно при сѣдалището на Екзарха, да се събира и засѣдава подъ председателството на Екзарха и да дава мнѣние по всичкитѣ въпроси, които сѫ предмѣтъ на Екзархийско разрѣшение, като и да потпомага и съдѣйствува на Н. Блаженство предъ правителството на Н. Величество Султана. По настоящемъ сѫществува ли подобенъ Екзархийский съвѣтъ и ако не сѫщесвува, то Н. Блаженство по старалъ ли се е въ продължение на дванадесетъ години да свика избирателитѣ за да избиратъ съвѣта? Не, не сѫществува, нито помислилъ за свикаванието на избирателитѣ за избиранието съвѣта.

Но това не показва ли, че Негово Блаженство не зачита Екзархийский уставъ, по силата на който е избранъ и е Екзархъ, че желае да върши всичко на своя глава и по мимо Св. Синодъ и Екзархийский съвѣтъ, безъ да има контролъ на дѣйствията си, безъ да има прѣдъ кого да дава отчетъ и да отговаря?

Ние мислимъ, че всикко това, е отъ естество да всѣе несогласие и ненависть между духовенството ни, — да нѣма взаимно уважение и да се неиспълняватъ църковнитѣ правила и обряди, слѣдствие което, въ много случаи църквата става орждие за лични интереси. Врѣме е щото Н. Б. Екзарха да се захване по сериозно за работата си, чрезъ което може да се постави на висотата на положението си. Нашата църква има необходима нужда отъ дѣятелность, желателно е само погрешки да се не повтарятъ. **И.**

РАЗНИ.

— Спорѣдъ „*Хамбургскитѣ Новости*“ германското правителство приготовлявало новъ законопроектъ за увеличение на артилерията, защото и французската артилерия отново се усилила; но тоя законопроектъ щѣлъ да съдържа повече образуванието на нови щабове и увеличението мѣстата на офицеритѣ и увеличението на батеритѣ.

— Извѣстява се отъ Копенхагенъ, че проекта за укрѣпяванието на Данската столица щѣлъ да се извърши съ съществении ограничения.

— „Сѣверната германска газета“ говори за единъ планъ за желѣзница между Римъ и Берлинъ, защото това го изисквали многобройнитѣ търговски и духовни сношения между Германия и Италия. Тая желѣзница се предполагало да бжде отъ скороходнитѣ и казаний вѣстникъ намира, че линията най-сгодно била да минува чрезъ Берлинъ и Бренеръ, защото пжтътъ презъ тия градове щѣлъ да се скрати.

— Агенцията „Stefani“ сообщава отъ Кòони слѣдующето: „единъ полицейски чиновникъ уловилъ единъ чужденецъ съ съмнително поведение; уловений исповѣдалъ, че е членъ отъ французский Алпийский Клубъ и билъ пжтникъ. Въ него се намѣрили три типографически харти италиянски, за което го арестували. Отъ изслѣдванията и сждебнитѣ распитвания се е доказало, че уловений е ималъ сношения съ французскитѣ *агенти* въ Фонтанъ и Вентимилия; той исповѣдалъ, че е отишълъ въ Италия за да види отъ близо Алпийскитѣ италиянски войски. Но типографическитѣ харти съдържали забѣлѣжки за пограничнитѣ италиянски крѣпости, които забѣлѣжки уловений исповѣдалъ, че направилъ самъ. По тая причина задържанието продължавало и слѣдствието слѣдвало. Мислило се, че казаний французинъ е подпоручикъ отъ французската армия и ималъ редовно позволение за пжтуванне презъ Италия.

— Отъ Римъ съобщаватъ, че извѣстието за улавяние на четворица шпиони французи офицери при укрѣпленията на Сугонъ не било вѣрно, но вѣрно било това, че всѣкидневно сж се испращали отъ пограничнитѣ италиянски власти въ отечеството си многобройни пжтешественници, като съмнителни.

— Спаредъ една телеграмма отъ Копенхагенъ, Данский Краль Християнъ въ послѣднето си прибиване въ Пенчникъ приелъ е Черногорския Князь, който му е вржчилъ най-голѣмия черногорски орденъ. Въ сжщий день Князь Никита и Контъ Калноки били наименовани рицари на Данский орденъ *слонове*.

— Германский вѣстникъ „Крайнцайтунгъ“ привлича вниманието на публиката върху събитието, че и Дания, послѣдователка на примѣра на Франция, испратила на единствення приятель на Императора Александра, Княза Никита, ордена на слоноветѣ.

— Споредъ послѣднитѣ европейски вѣстници русский императоръ щѣлъ да посѣти германския въ нѣкой второстепененъ германски градъ презъ втората половина на мѣсецъ Септемврий (н. с.) когаго щѣлъ да замине за Копенхагенъ.

— Единъ рапортъ, отъ единъ Сърбски консулъ въ Македония, констатира, че въ случая на едно въстаническо движение въ Македония, сърбитѣ не трѣбва да се надѣятъ на нищо. Едно въстаническо движение би въсползувало само българитѣ, които въ послѣднитѣ врѣмена сж се направили твърдѣ популярни, благодаря на паричнитѣ пожертвувания, които не щадатъ въ полза на народното Македонско дѣло.

Този е единствения Сърбинъ, гдѣто въ официяленъ документъ е призналъ и дава заключение, че Сърбитѣ не трѣбва да се надѣятъ на нищо въ случай на едно въстаническо движение въ Македония, което ще въсползува българитѣ. Ние му благодариме за откровенностьта, която исказва относително Македония, която е населена отъ българи и е българска земя. Но що се касае до заключението, което вади отъ това, че българитѣ се направили твърдѣ популярни, вслѣдствие на щадението на парични пожертвувания въ полза на народното Македонско дѣло, ние ще кажемъ на сърбина братъ, че се много лъже, ако вѣрва, че българитѣ въ Княжеството, или българското правителство правятъ нѣкакви парични пожертвувания по българското народно дѣло въ Македония, когато гърцкото, сърбското и ромжнското (за нетима куцовласи) правителства предвиждатъ въ бюджататъ си по единъ милионъ и по нѣколко стотини хиляди лева, за въ Македония. Вѣстникъ „Македония“, който е единствения органъ за защищавание правата на Македонскитѣ българи и заема мѣстото на всѣкакво благодѣтелно дружество, или пожертвования, се прeслѣдва жестоко и се заплашватъ всичкитѣ македонски патриоти съ нѣкакъвъ си Дупнички Каймакамъ за предавание на турскитѣ власти отъ единъ мѣстенъ български вѣстникъ, на когото редакторитѣ въображаватъ си да сж български патриоти.

— Германскитѣ вѣстници мислятъ, че смъртната болѣсть на великий князь Константинъ ще повлияе върху распорѣжданието по пжтешествието на Царя въ Берлинъ.

— В. „Нордъ“ като комментира слуха относително влизанието на Турция въ тройственния съюзъ, предпочита заплашванията по адрессъ на тази велика сила въ случай, когато тя би забравила, че е зависима отъ Руссия въ много точки.

Сжщия вѣстникъ съвѣтва Критянитѣ да пазатъ едно мирно поведение и да чакатъ развитието на събитията.

Нордъ заявлява че е неосжществима идеята за една конфедерация на балканскитѣ народи.

— Въ Критъ почева да тече кръвта между въстаницитѣ гърци и турцитѣ.

— Черногорский Князь, придружаванъ отъ една многобройна свита, отиде да посрѣщне великий Русски Князь, неговъ зетъ, до половина пжть на Катаро. Всичкото население бѣше на крака и акламираше Князоветѣ. Въ Кузусъ Войводата поздрави съ благополучно пристиганиe великия Князь като родственникъ на Царя, който е твърдѣ силенъ покровитель и бждащъ съюзникъ на Черна Гора. Великий Князь е поблагодарилъ, като обѣщалъ дѣйствително покровителство на Царя.

Въ Цетина сжщото посрѣщание. Учительтъ Лиенова, като поздрави великий Князь, каза, че ако всичкитѣ Черногорски войници, които сж изгубили живота си прѣзъ толкова вѣка въ ожесточени войни противъ общий гонитель, би могли да излѣзатъ отъ тѣхнитѣ гробове, тѣ би били честити да видятъ тѣхната родина: съюзница на Северния Колосалъ, Черногорский народъ ще докаже своята благодарность бидейки всѣкогажъ готовъ да воюва за Царя.

— Турското правителство е извикало Шакиръ Паша, посланникъ въ Петербургъ, за да даде свѣдѣния върху военнитѣ приготовления на Руссия. Дѣйствителенъ е слуха, че Руссия се приготовлява на Австрийската граница и на Кавказъ. Трета банда отъ резервата на казацитѣ е мобилизирана.

— Одесса. Споредъ сведѣния отъ г. Тагарогъ, резервата на трета казачка банда ще се повика подъ оржжие.

— Споредъ свѣденинята ни отъ Битоля, много зле ни се препоржчва г. Александръ П. Радевъ (Димковъ) отъ тоя градъ. Той свършилъ образованието си тая година въ Атина и се завърналъ въ родниятъ си градъ надъханъ съ грьцки фанатизмъ. Презъ краткото си прибиванне въ гр. Битоля, той се е показалъ върлъ гонитель на своитѣ братия българи и предъ тръгванието си за въ България, гдѣто, както се научихме вече е пристигналъ и билъ въ намѣрение да поиска нѣкаква служба, послѣдната вечерь поканилъ другаритѣ си гъркомани, на които открилъ своитѣ замисли и стрѣмления противъ българщината и, както ни увѣряватъ, даже станали и тостове съ викове въ затворената стая: „доло България“.

Ние се чудимъ и не ни се вѣрва, че единъ младъ и ужъ интелегентенъ момъкъ ще може да испадни до толкова ниско, щото да забрави своята народность — себе си и да се изругае съ своя дядо, извѣстния борецъ и български патриотъ Димко. Ако всичко това е вѣрно, не заслужава г. А. П. Радевъ нищо друго, освѣнъ съжаление и презрѣние отъ своитѣ братия.

— На 16 того се откри тържественно изложението на държавното занаятчийско училище въ Княжево, което ще трае до края на тоя мѣсецъ. При отварянието присжтствува Н. Ц. Вистчество. Имаше многобройна публика. Всичкитѣ издѣлия, по железарството, леярството, дърводѣлството, кошничарството и грънчарството, сж тъй добрѣ изработени, щото въ нищо не отстжпватъ на европейскитѣ, даже нѣкой предмѣти превосходствуватъ. Първо мѣсто заемаше железарството. Публиката ги разглѣждаше съ въсхищение. Обаче мнозина останаха недоволни отъ распродажбата на предмѣтитѣ, въ която, споредъ нѣкои, се допуснали нѣкакви неправилности. Ний не искаме още да вѣрваме въ това, но мислимъ по добрѣ щѣше да бжде, ако бѣше станала тя съ наддавание; всичко щѣше да бжде по скжпо продадено.

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

ГОДИНА I. СОФИЯ, 29 ЮЛИЙ 1889 ГОД. БРОЙ 32 и 33.

МАКЕДОНИЯ

ИЗЛИЗА ВСѢКА СѪБОТА

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЙ 15 СТ.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония", се испраща до **К. Шаховъ** въ гр. София.

Рѫкописи се не връщатъ. Порѫчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

София, 29 Юлий 1889 г.

Преди нѣколко дни германский вѣстникъ „*Крайццайтунгъ*" съобщи, че преди три мѣсеца Руссия и Франция сѫ се споразумѣли да разрѣшѫтъ съ мечь гордевия вѫзелъ на европейското положение. Както бѣ естественно, това откритие на такъвъ единъ вѣстникъ, какъвто е „Крайццайтунгъ", стрѣснѫ духоветѣ въ Европа и всичкитѣ вѣстници въ послѣднитѣ дни току рѣчи исключително съ него се занимаватъ и за него говорятъ. И иматъ право. Единъ съюзъ между Руссия и Франция дѣйствително е въ състояние да растревожи духоветѣ въ Европа и да накара дипломатитѣ дълбоко да се позамислятъ, не само зашото военнитѣ сили на тия двѣ държави сѫ равни съ силитѣ, съ които располага тройственний съюзъ между Германия, Австрия и Италия, но още, и главно за това, че той има по-голѣми шансове отъ послѣдний да повлече къмъ себе си повечето малки държави въ Европа и на Балканский полуостровъ. Една телеграмма отъ Петербургъ и француского вѣстници опровергахѫ наистина това откритие на „Крайццайтунгъ", но по такъвъ единъ начинъ, щото опровержението да значи почти подтвърждение. Така напримѣръ „Temps" се задоволи да каже, че споменѫтий нѣмский вѣстникъ е замѣнилъ политическитѣ си статии съ романтически подлистници, а телеграммата отъ Петербургъ гласи, че тамъ не знаяли за подписвание на нѣкакъвъ съюзъ между Руссия и Франция. Единъ другъ обаче французски вѣстникъ „*Народната Партия*" по поводъ на откритието на „*Крайццайтунгъ*" обнародва една статия въ която казва, че неговитѣ редактори незнаяли да ли се е подписалъ съюзъ между Руссия и Франция, но това, което тѣ знаятъ и могѫтъ да съобщѫтъ като положително, то е, че преди една година първата отъ тия сили предложила на втората да сключатъ единъ таенъ съюзъ, който да се състои само отъ два члена, първий съ съдържание, че тѣ свързватъ съюзъ нападателенъ и отбранителенъ, вторий, че никоя отъ тѣхъ да не сключва съюзъ съ друга държава безъ знанието на съюзницата си. За тая цѣль било испратено особенно довѣренно лице отъ русский императоръ въ Парижъ и г. Карно съ ентусиазмъ приелъ предложението, съобщилъ го на министритѣ си и предлежело да се испрати и отъ Франция довѣренно лице до Александра III. Всичкитѣ тия съобщения, ако не доказватъ, че дѣйствително се е сключилъ писменъ съюзъ между Руссия и Франция, подтвърждаватъ обаче по единъ най-несъмненъ начинъ, че преговори за съюзъ между тия двѣ държави отдавна се водятъ и помежду тѣхъ сѫществува пълно споразумѣние за дѣйствувание, когато настане време, и искренно приятелство, а това е доста да държи въ респектъ лигата на мира.

Откритието на „Крайццайтунгъ" се подкрѣпи още по-вече съ слѣдующата депеша отъ Цетина: „Устроенитѣ въ честь на великий дукъ праздници слѣдватъ съ неописуемъ ентусиазмъ. Официално представление стана въ театра, гдѣто се представи една трагедия отъ Черногорский князь. Публиката рѫкоплѣска.

Слѣдъ представлението даде се вечеря въ палата, въ която взеха участие členoветѣ на дипломатическото тѣло и офицеритѣ. Въ време на тостоветѣ Князя стана и напи за императора и великия князь, за войската и *за войскитѣ на сѫюзницитѣ. Когато произнесе тия три думи Князя се обърна къмъ представителя на Франция Жерарда.* Всички призовани рѫкоплѣскаха и особенно великия дукъ Петъръ, който отговори съ наздравица за княжеското домочадие и за храбрата черногорска войска.

Представительтъ на Руссия Аргиропуло напи за французската войска. Великий дукъ и Черногорский князь извикахѫ „Пиемъ за Франция"!

Жерардъ станѫ и напи за здравието на русската и черногорската войска, *за поражението на тѣхнитѣ неприятели, които сѫ и неприятели на Франция.* Трогателностьта тогава бѣше всеобща. Великий дукъ стиснѫ рѫката на Жерарда.

Старий войвода Нуковичь, тьсть на князьтъ, каза, че Чернагора е готова и за нападателна и за отбранителна война. Вечерята се свърши посрѣдъ обща трогателность. Зараньта станѫ смотръ въ Ловче, на който бидохѫ поканени само русский и французский представители".

Отъ тая депеша се вижда, че първа отъ Балканскитѣ државици Чернагора се присъединява къмъ съюза на Руссия и Франция.

На откритието на „*Крайццайтунгъ*" се отдава голѣмо значение още и за това, защото то се разгласи тъкмо когато младий Вилхелмъ II отпѫтува за Лондонъ, гдѣто сѫ му отдали твърдѣ голѣми почести и гдѣто още се намира на гости у баба си Кралица Виктория.

Италияно-германска конвенция.

Извѣстни сѫ сношенията, които „*Варшавский Курриеръ*" има съ едно високо военно лице. Много пѫти обнародванитѣ отъ тоя вѣстникъ свѣдѣния за политическитѣ работи бѣхѫ дали характеръ на официално съобщение. Не можемъ слѣдователно да не се сърадваме при потвърдяванието на обнародваното тукъ преди една година извѣстие въ единъ отъ нашитѣ членове.

Да, отдавна е вѣрно, че въ случай на французско-германско стълкновение италиянската войнa, освѣнъ стратегическото ѝ развитие при Алпийската граница, задължава се да дѣйствува активно за съединяванието ѝ съ лѣвия флангъ на южната германска войска.

Щабътъ, особенно германското канцлерство, се принудихѫ да наредѫтъ това съдѣйствие не толкова отъ гледна точка на полза въ извършванието на военнитѣ работи, колкото отъ гледна точка на политическо дѣйствувание.

Германия зима гаранция отъ Италия, гаранция сигурна за активно и дѣйствително намѣсвание, когато въ Берлинъ иматъ много причини, за да не вѣрватъ, че малката съюзница по-малко желае да се намѣси въ война, че най-много тя е наклонна да се приготви за война съ една разумна бавность, съ бавностьта и разумностьта съединени съ задията цѣль да чака развитието на събитията. Тоя начинъ несъмнѣнно е най-италиянский, но не и благоприятенъ на голѣмата съюзница, която иска стомнитѣ на съсѣда да се строшаватъ едновременно съ нейнитѣ.

Но германский щабъ не иска това дѣтинско преструвание. Можемъ даже да кажемъ, че той си служи съ неговитѣ планове, ако италиянската войска отиде на бойното поле дѣйствително и бържѣ, ако се въсползува отъ теориитѣ, които съ голѣмо убѣждение предлагаше генералъ Буланже, когато бѣше министръ, и да се вдъхне отъ познатото особенно у латинскитѣ народи начало на нападението. А за да се сполучи тая важна цѣль нуждно е да се рискува войската на Краля Хумберта, а единственното истинско срѣдство е да се дѣйствува *съединенно.*

Не трѣба да повѣрваме, че тия важни въпроси сж прости желания. Всичко се е наредило най-добрѣ.

Казанитѣ два военни корпуси сж 5-тий въ Верона и 6-тий въ Болония. Ще употрѣбятъ австрийската желѣзна мрѣжа отъ Ала до Кюфтеинъ за да се съединятъ въ Розенхаимъ при Баварската мрѣжа.

Всичко се е приготвило за пренасянието на тия два корпуса, т. е. квартируванието и зиманието вода на Тиролската желѣзна мрѣжа, направянието на голѣма станция за пренасяние разни вещи въ околноститѣ на Розенхаимъ.

Началникъ на двата корпуса ще бжде генералъ Пианелъ, сега началникъ на 5-й военний корпусъ. При всичката му напреднжла възрасть (той е 70 годишенъ) старий военень министръ на Неаполското Царство е извѣстенъ като единъ отъ най-добритѣ офицери отъ италиянската войска.

Увѣряватъ, че Краль Хумбертъ съ мжчотни е приелъ това непосрѣдственно дѣйствувание. Криспи, за да го убѣди е употрѣбилъ, както увѣряватъ, военния авторитетъ на Савойския генералъ Пелла, бившъ главенъ секретарь въ военното министерство, докладчикъ на послѣднитѣ органически преобразования, а въ края на 1887 назначенъ ревизоръ на Алпийската войска.

Казахме и пакъ повтаряме, че военната акция на Италия се търси отъ Германия, за да покрие послѣдната по възмошность загубата, която причинява въ съединението на дѣйствието нуждата да се състави подъ висшето началство на Саксонский царь войска отъ петь корпуса, за да подкрѣпи при Полската граница австрийската войска.

Тия широки планове не сж се съставили и рѣшили безъ взаимни обвинения. Студенината и неискреноститѣ между Виена и Берлинъ сж постоянни, ако и да се покриватъ съ най делекатнитѣ отбѣгвания.

Фелдмаршалътъ на Императора Францъ-Иосифа скърби за необикновенното и твърдѣ преувеличено намѣсвание въ работитѣ, на които той носи главната отговорность, отъ страна на офицеритѣ на главний Берлински щабъ. Императорътъ и архидукътъ Карлъ не искатъ войната подъ политически условия толкова съсипателни за монархията. Отъ друга страна увѣряватъ въ Берлинъ че пространството на жертвата е най-удовлетворително и че не е възможно да се отдѣлятъ назначенитѣ за главната цѣль войски повече отъ петь корпуса.

Но Виена не иска да се убѣди, като мисли, че тяжеститѣ никакъ не сж аналогически на очакванитѣ резултати. Съ други думи въ Виена сж искали да изберѫтъ свободно своето време.

Споредъ насъ това разногласие въ разсжжденията е деликатна точка, най-деликатната даже отъ създаденото въ силитѣ положение, на която лигатаза за пазвание на мирътъ заплашва постоянно Европа съ най-голѣмото сълкновение.

(Фигаро).

Швейцарската войска.

Италядский генералъ Климентъ Корте е обнародвалъ въ послѣдне време една прекрасна статия подъ горнето заглавие, отъ която единъ вѣстникъ обнародва слѣдующето извлечение, което ние превождаме за нашитѣ читатели.

„Преди нѣколко дни ние не се стѣснихме да заявимъ, че споредъ нашето мнѣние отъ всичкитѣ войски, които се свикватъ на задължителна служба, австрийската войска най-много е лишена отъ послѣдователиость и единство, понеже нѣма, по нужда, народно чувство поради разнородния ѝ съставъ. Напротивъ мислимъ, че Швейцарската войска или по-добрѣ въоржжений швейцарски народъ би придобилъ сила може би по-голѣма отъ другитѣ войски. Това мнѣние ние си съставихме предъ видъ развитото народно чувство у Швейцарцитѣ, тѣхното юначно патриотическо въспитание, дълговременното имъ лично служение, навикътъ имъ да стрѣлятъ и голѣмого довѣрие къмъ оржжието и естественнитѣ укрѣпления на страната имъ.

Споредъ насъ, ако Швейцарцитѣ бждятъ съединени и сгжстени, сж непобѣдими въ височинитѣ на Швейцария. Извѣстно е, че отъ тия височини тѣ владѣятъ на Роданъ, Реинъ и Тешинъ. Германска войска, която би имала за съюзница Швейцария, лесно би могла да заплаши Лионъ, да събори укрѣпленията, които въздигнжхж французитѣ паралелно къмъ Вогезкитѣ планини. Но така сжщо и французска войска, основающа се на съдѣйствието на Швейцарцитѣ, би могла отъ къмъ Констанция да развали всичкитѣ укрѣпления, които германцитѣ сж въздигнжли по брѣговетѣ на Реинъ и да заплаши горнята часть на Дунавската долина. Може даже да нападне на Италия чрезъ пжтищата на Семплонъ, на Сентъ-Готардъ и на Гризонтъ.

Ние никакъ не можихме да разберемъ заплашванията отправени срѣщу Швейцарската неутралность на Германия, защото мислимъ, че да се нападатъ Швейцарцитѣ въ страната имъ е такъва задача, предъ която самата германска армия би се двоумила, толкова повече, че достаточно би било едно съпротивление на тия планинци само за нѣколко недѣли, за да може французска войска да имъ пристигне на помощь. Но една французска войска, която би станжла господарка на Швейцарскитѣ пжтища, би могла, споредъ насъ, да причини непреодолими мжчнотии на самия троиственъ съюзъ. Истина е, че съюзницитѣ располагатъ голѣми сили; но могжтъ ли тѣ да дѣйствуватъ заедно? А числото не би ли било голѣма погрѣшка, когато предлѣжи да се дѣйствува въ страна гориста, на която защитницитѣ могжтъ да се въсползуватъ отъ преимуществата на вжтрѣшнитѣ и безопасни пжтища?

Вѣрно е, че въ положението въ което се намира Европа отъ една страна предъ тройний съюзъ, а отъ друга предъ мълчеливото или явното съединение на Руссия и Франция, военното дѣйствие на Швейцария би могло да има влияние въ исходътъ на войната, ако съюзната республика се принуди да излѣзе изъ неутралността“.

ПОДЛИСТНИКЪ.

СЛѢДЪ РЕФОРМИТѢ

разказъ.

(Отъ живота на българитѣ въ Македония презъ 1886 г.)

I.

Близо до гр. Охридъ, на северо-западната страна, на една хубава равнина, е расположено селото Вишни. Това село е населено исключително отъ българи християни. Не далечь отъ него се намиратъ двѣ-три села, населени отъ потурчени арнаути, които почти се хранятъ отъ потътъ на съсѣдитѣ си християни,

Въ селото Вишни живѣеше дѣдо Д. Человѣкъ отъ първа ржка въ това село, имотенъ и добьръ християнинъ. Всички селяни го почитаха и много нѣща освѣнъ, общински, но даже и частни не ставаха безъ неговия съвѣтъ. Цѣлото му семейство състояше отъ него, жена му, баба П., и синътъ имъ С. Тоя послѣдния бѣше единъ на 20—22 год. възрасть, снжженъ, хубавецъ, всѣкога веселъ и любезенъ, трудолюбивъ и честенъ момъкъ; всички въ селото и мжжи и жени, и младо и старо, съ пръсть показваха на него и въсхваляваха неговитѣ качества, съ които превосходствуваше почти всички свои върстници въ селото. Родителитѣ му, се поношеха съ него и единственната надѣжда за тѣхна подпорка на старитѣ си години имаха въ него, но и С. никога не забраваше и не преставаше да се грижи какъ по-добре и повече да испълнява синовнитѣ си длъжности. Той слушаше и почиташе своитѣ мили родители както трѣбваше. А всяка отъ майкитѣ на хубавитѣ Вишенски моми, глѣдаше да угоди на С.-тѣ родители, да похвали и погали С. и се стремеше да го спечели за дьщеря си; всяка майка, която познаваше отъ части добритѣ качества на С. имаше силно желание да ощастливи любезната си дъщеря съ него. Тѣ вждаха единъ добьръ зетъ въ С-то лице. Никому не идваше и на намятъ, че нашия С. единъ день ще испадне въ най голѣмо нещастие.

С-тѣ родители намислиха да задомътъ своя любезенъ синъ и той вече бѣше на врѣме. Тѣ знаеха отчасти неговото расположение къмъ дъщерята на Т. отъ истото село, М., и му предложиха да я поискатъ. Той се съглеси и работата още презъ истийтъ день бѣше свършена. С. бѣше вече сгоденъ за М. И двамата сега вечь бѣха токо рѣчи еднакви въ всичко. М. бѣше тъй сжщо хубавица: съ румено и засмѣно лице, черни очи, черни и буйни коси, високи гржди, при това и не отстжпваше на С. нито по трудолюбие, нито по пъргавина. Съ една дума тѣ си приличаха единъ на другъ, като двѣ капки вода. Родителитѣ и на С. и на М. радваха се еднакво за сполучливийтъ изборъ на младитѣ си чеда.

Сега идеше редъ да стане свадбата на младежитѣ и да встжпятъ въ счисливия съпружески животъ, който тъй лѣгко человѣкъ можеше да си го въображава въ тоя случаѣ мѣжду тия невинни млади души.

II

Бѣше единъ лѣтенъ майски день. Врѣмето много ясно, слънцето доста печеше, но единъ тихъ ветрецъ пждеше голѣмата горѣщина по малко. Въ това врѣме малката църквица на с. Вишни бѣше препълнена отъ сватове, повечето въ празднична премена. С. бѣше тукъ въ зетовската си премена, а М. въ невѣстинската си. Двамата стояха срѣдъ църквата накичени съ вѣнци. Попа испълняваше своята длъжность а сватовитѣ, които бѣха дошли въ честь на вѣнчаванието С. съ М., глѣдаха внимателно всичко и съ драгость глѣдаха на младоженцитѣ. Тъй се свърши венчалния обрядъ на младитѣ които придружени отъ всички присжтствующи се завърнаха въ домътъ на дѣдо Д. Тамъ бѣха младоженцитѣ посрѣщнати съ хлѣбъ и солъ и цѣли три дена на редъ трая веселието. Цѣлото село бѣше презъ тия дни въ веселие. При това веселие взеха участие и нѣколко приятели отъ околнитѣ турски села. Така весело се свърши бракътъ на младоженцитѣ.

Не слѣдъ много врѣме приятельтъ К. ага, който бѣяли хлѣбътъ на С., започна да посѣща по на често домътъ му, младоженцитѣ започнаха да

Английски заплашвания.

Лондонский консервативенъ вѣстникъ „Standart“ обнародва слѣдующата заплашителна статия подъ заглавие *„Смутителитѣ на миръть“*.

Отъ двѣ страни дохажда заплашванието, отъ Руссия и отъ Франция. Послѣдователитѣ или съмисленицитѣ на тия двѣ сили напраздно бихѫ употрѣбили времето си да ни казвать че тѣ сѫ най-истинскитѣ приятели и защитници на мирътъ. Напраздно ни забѣлѣзватъ, че Александръ III е можелъ да се въздържи въ много случаи, които се показвали такива, щото да го принудятъ да истегли меча си, напраздно се прѣдставляваше мирний съюзъ на всемирното изложение. Най вѣрно е, че по настоящемъ нито Руссия, нито Францтя искатъ война, но я избѣгватъ само защото чувствуватъ че силитѣ срѣщу които иматъ да воюватъ сѫ по-силни отъ тѣхъ (?!).

Нито ние обичаме, нито Германия тежкия тоя товаръ, но не ще отстѫпимъ нито ние нито Германия преди да испълнимъ дългътъ си, колкото труденъ и да бѫде той.

Императорътъ може при това да бѫде увѣренъ, че догдѣто Германия ще бѫде готова да съдѣйствува колкото може за запазванието на мирътъ, или ако мирътъ би се нарушилъ, да защити територялната цѣлость на нападнѫтитѣ страни, Императорътъ, казваме, може да бѫде убѣденъ, че Англия не ще остане назадъ и не ще се двоуми да земе и тя участие въ испълнението на общия дългъ. Това трѣба добрѣ да се разбере отъ двѣтѣ страни, така щото врăговетѣ на европейския миръ или да се въздържѫтъ отъ страхъ или да се накажѫтъ и да паднѫтъ въ смущение (!!!).

Новъ процессъ за наслѣдството на Саржоглу въ Атина.

Н. Високопреосвещенство Руссенский митрополитъ г. Григорий е повдигнѫлъ въ Атинскитѣ сѫдилища новъ процессъ за наслѣдството на покойний Саржоглу. Преди да расправимъ въ какво се състои тоя процессъ, считаме за нуждно да изложимъ на какви основания бѣ повдигнѫлъ първия процессъ отъ Българското правителство и въ какво положение се намира сега той, тъй като българскитѣ вѣстници, които писахѫ до сега по него, не сѫ го изложили въ всичкитѣ му подробности, за да може всѣкой да си състави правилно понятие за него.

Покойний Саржоглу е оставилъ двѣ завѣщания, едното у едного отъ Атинскитѣ нотариуси, другото у Н. Високопреосвещенство Руссенский митрополитъ г. Григория. Съ първото той е завѣщалъ имотътъ си, състоящъ отъ 1 и половинъ милионъ рубли, на законнитѣ си наслѣдници и четири стотинъ хиляди лева на българското правителство. (Казватъ, че покойний е завѣщалъ тия пари за поддържание български училища въ Македония); съ другото е лишилъ наслѣдницитѣ си отъ законната имъ часть наслѣдство и е завѣщалъ повечето отъ имота си на българския народъ. Слѣдъ умиранието на Саржоглу, Българското правителство, като представитель на българския народъ, повдигна чрезъ Атинския адвокатъ Д. Ралли искъ противъ неговитѣ наслѣдници, като обяви за подложно завѣщанието, намѣрено у Атинский нотариусъ. Тоя процессъ се протака дълго време и най-послѣ се рѣши въ полза на наслѣдницитѣ на Саржоглу, като се отхвърли искътъ на българското правителство и се призна завѣщанието, намѣрено у Руссенский митрополитъ, за незаконно, а онова въ Атинский нотариусъ — за подлинно, законно и редовно. Такъво бѣше рѣшението на първостепенното Атинско сѫдилище. Срѣщу това рѣшение българското правитекство, чрезъ адвокатина си, подаде възвивна жалба, която Атинското Аппелативно сѫдилище разгледа презъ мѣсецъ Мартъ т. г. и съ рѣшението си, което произнесе чакъ презъ м. Априлий (единъ мѣсецъ слѣдъ разглѣдвание на дѣлото) отхвърли я като неоснователна. Рѣшенията на Атинскитѣ сѫдилища не сме чели, но отъ писаното по дѣлото въ грьцкитѣ вѣстници узнахме, че съображенията на тия сѫдилища за да отхвърлятъ искътъ на българското правителство били, че споредъ дѣйствующитѣ въ Гърция закони, завѣщанието, намѣрено у Руссенский митрополитъ, не могло да се счита за редовно и законно извършено, защото покойний Саржоглу, безъ никакви законни основания, е лишилъ отъ законната часть на наслѣдство наслѣдницитѣ си, нѣщо, което той, споредъ закона, не е могълъ да стори; а завѣщанието, намѣрено у Атинския нотариусъ, слѣдъ като се признало за подлинно, намѣрило се за законно и редовно извършено, защото чрезъ него завѣщательтъ правилно билъ распредѣлилъ имотътъ си. Споредъ тия рѣшения прочее българското правителство трѣба да получи само 400,000 лева отъ имота на Саржоглу. И срѣщу рѣшението на Апелативното сѫдилище българското правителство се е потѫжило, като е подало, чрезъ адвокатина си, кассационна жалба. Тая жалба, споредъ Атинскитѣ вѣстници, щѣла да се разгледа презъ тия дни. Ще видимъ какъ ще се произнесе върху нея Ариосъ Пагосъ, касационний грьцкий сѫдъ.

Преди да се свърши това дѣло окончателно, Н. Високопреосвещенство Руссен-

---

се обезпокояватъ отъ това и подозпраха нѣкакви злонамѣрени цѣли. И наистина той глѣдаше най повече да дохожда когато С. бѣше на работата си по полето, което обстоятелство потвърдяваше страхътъ имъ и М. всякога се намираше въ опасность.

III

Една вечерь мѣсецътъ ясно освѣтляваше селото, бѣше вече полунощь, а въ домътъ на дѣдо Д. въ една стая свѣтеше една свѣщъ. Тукъ бѣще лѣглото на нашитѣ младоженци, но тая вечеръ още не бѣха лѣгнали. Тѣ стояха и двама умислени и единъ слабъ разговоръ се забѣлѣзваше мѣжду имъ, който по чертитѣ на лицата имъ, можеше да се обясни до нѣкждѣ, че не бѣше отъ веселитѣ.

— Да, моя мила, продума, С. ни сме поставени въ едно много нещастно положение. Нѣма кому да се оплачимъ и ако се оплаче нѣкждѣ человѣкъ нѣма да намѣри никакво покровителство. никаква защита. Власта у насъ е само за данъкотъ и да пази турцитѣ; ние смераи и нѣмаме никакви права като человѣци; ние само благодарение на замозащита можемъ да поживѣемъ още нѣколко дни. Нашия животъ всякога е въ рѫцетѣ на тиранина но и ние сме живи люди и трѣбитъ да живиме като такива. . . . .

— Какво да се прави съ това псе, каза М., и какъ да се откпниме отъ него? Мене ма е страхъ, че тоя проклетникъ ще направи нѣкой пакосъ на нашия домъ. Не зная, но сѐ окото ми е уплашено, и недай Боже, ако си позволи единъ день да посѣгни на мѣнъ тоя зверъ, непрѣменно трѣбва да го убия и азъ да падна мъртва честно отъ ненаситния му ножъ, или пакъ ще опозори насила нашия домъ. . . . и тогава, Боже нашъ, пакъ нѣма вече животъ за насъ. Той почти всяки день ме обезпокоява и глѣда ти да отсѫтствувашъ отъ дома, а отъ старитѣ и не се стреска. Нѣма вече животъ за насъ. . .

— Не, никога, моя мила, не ще оставя такава грижа на една жена. Азъ съмь мѫжъ съ всички доблести и вече сѫмь се сготвилъ да накажа тия мои приятели както трѣбва, и това ще бѫде извършено. Ще накажа най строго тоя тиранинъ К. ага—ще го пратя въ пекълътъ да се мѫчи за това, че той става причина на нашето нещастие. Да, ние вече нѣма да видимъ счастливъ животъ и това ми е противъ волята. Но жертвата е неизбѣжна и ние трѣбва да я направимъ по честния пѫтъ. Нѣма другъ по исходенъ пѫтъ! Трѣбва ако не повече, да му докажемъ, че ние знаемъ по добре да умремъ честно отъ колкото да живѣемъ безъ честь и че знаемъ да наказваме тия що се осмѣляватъ да ни пакостятъ. . . . .

— Да, трѣбва да се наказватъ такива пакостници на человѣческото счастие, — като врѣдни за человѣчеството. Никогашъ тѣ не могѫтъ да бѫдѫтъ наши приятели и доброжелатели, нито пакъ може въ тѣхното звѣрско сьрце да сѫществува искра отъ человѣческа любовъ; тѣ сѫ вълци и тѣ трѣбва да се требътъ като такива- . . . Нека Богъ ни има подъ своето покровителство. . . За насъ вече нѣма животъ. . .

— А що е намъ и тоя животъ. По добрѣ, хилядо пѫти, по добрѣ да умремъ по скоро честно, отъ колкото да видимъ единъ день опозоренъ нашия домъ и да станемъ играчка на тоя зверъ. Азъ не мога да търпя най първо презрѣнието отъ моя родъ, отъ моитѣ съсѣлени, което, въ такъвъ случай, заслужено ще ни се стовари. Честенъ животъ или честна смърть. Първия вечь за насъ е почти невъзможенъ, и втория трѣбва да предпочетемъ; той е възможенъ. Ние живѣхме нѣколко дни счастливи, стига ни.

Нѣколко капки потекоха по хубавото С-во лице, а М. бѣше втренчила умилно своя поглѣдъ въ него и седеше като вцепена, безъ да продума дума.

— Нашата проклѣта сѫдба, продължи С., е била такава да се родимъ въ този нещастенъ земенъ край, който всѣкога се поп отъ горки сълзи и невинна кръвъ... Нищо тукъ счастливо нѣма. и младо и старо сѐ е нещастно. И ние сме нещастници, и нашитѣ стари родители. Тие ще плачатъ за нашата нечакана раздѣла и само скрьбта ще ги умори. Нищо, нищо не трѣбва ский митрополитъ г. Григорий въ качеството си на душеприкащикъ, испълнитель на завѣщанието на покойний Сарѫоглу, повдигнѫлъ чрезъ сѫщий адвокатъ Д. Ралли новъ искъ предъ Атинскитѣ сѫдилища срѣщу наслѣдницитѣ на покойния и искалъ да му се предадѫтъ завѣщанитѣ за благотворителна цѣль пари. Като основание на тоя искъ се привождала една алинея отъ 115 Юстинианова нувела, споредъ която, като се уничтожи едно завѣщание по причина че били изоставени въ него законнитѣ наслѣдници, оставатъ, при всичко това, въ сила распорежданията, направени отъ завѣщателя за благотворителна цѣль.

Тоя новъ процессъ се е разгледвалъ въ първостепенното Атинско сѫдилище преди нѣколко деня и, както съобщаватъ грьцкитѣ вѣстници, засѣданието по него е траяло цѣли три часа, но рѣшение не се е издало, защото г. Д. Ралли е заявилъ отводъ срѣщу предсѣдателя на сѫдилището на това основание, че той съчувствувалъ на наслѣдницитѣ на Сарѫоглу вслѣдствие на което не щѣлъ да може да се произнесе беспристрастно по искътъ. За изслушване на тоя отводъ съставътъ на сѫдътъ билъ допълненъ съ единъ членъ, вмѣсто отводимия предсѣдатель. Сѫдътъ отхвърлилъ тоя отводъ, като неоснователенъ, и отложилъ дѣлото за другъ пѫть.

Какво ще стане по-нататъкъ съ тия двѣ дѣла въ Атинскитѣ сѫдилища ние ще съобщимъ своевременно на читателитѣ си, но желателно би било да се обнародватъ поне сега двѣтѣ завѣщания на покойний Сарѫоглу, рѣшенията, издадени по тѣхъ отъ грьцкитѣ сѫдилища, и всичкитѣ жалби, подадени срѣщу тѣхъ отъ адвокатина на българското наше правителство, за да могѫтъ компетентнитѣ лица да се произнесѫтъ основателнó, а не на основание на слухове и предположения и на вѣстникарски празнословия и псувни, коя страна има право. Тия документи и книжя трѣба да се обнародватъ още и за това, защото и казанитѣ дѣла се кассаятъ не просто до правителството, а до българский народъ, тъй като покойний Сарѫоглу е завѣщалъ имота си именно на тоя народъ.

Статистически и етнологически заблуждения за Македония.

Никоя друга страна въ Истокъ не е дала такъвъ поводъ за статистически и етнологически заблуждения, какъвто е дала Македония. До сега доста много статистически таблици и етнологически студии сѫ се обнародвали за нея, обаче помежду тѣхъ се срѣщать такива разногласия и разнорѣчия, щото помислилъ би человѣкъ, че тѣ не се отнасятъ за една и сѫща страна. Нейното население се върти между 800,000 и 1,800,000, понѣкога даже се въскачва на 2,000,000 и повече. Подобно нѣщо се забѣлѣзва и въ етнологическитѣ студии, споредъ които абсолютно болшинство въ Македония се отдава ту на турцитѣ, ту на гърцитѣ, ту на българитѣ и веднъжь, ако не ни лъже паметьта, на власитѣ. Само албанцитѣ, евреитѣ и циганитѣ, които тоже населяватъ Македония, сѫ се изоставяли въ меншинството, било защото не сѫ намислили още да предявятъ и тѣ притезания (домогвания) върху тая страна, било защото не се е появилъ между тѣхъ нѣкой частенъ етнологъ, който да може да изнамѣри скритото нѣкѫдѣ тамъ народно тѣхно величие. А най-чудното отъ всичко е, че всички, които до сега сѫ обнародвали статистически таблици или етнологически студии за Македония, написали сѫ повече цифри, като не се ограничаватъ само на милиони и хиляди, но отиватъ и до стотини, десетки дори до единици. Точностьта въ тѣхъ се представлява такъва, щото блѣднѣятъ предъ нея и самитѣ най-прочути статистически таблици, които се обнародватъ отъ статистическото бюро въ Берлинъ отъ когато за неговъ предсѣдатель или директоръ е назначенъ най-прочутий статистикъ Енгелъ! Едно тщателно обаче прочитание на таблицитѣ и студиитѣ, за които ни е думата, убѣждава ни отъ една страна за дълбокото невѣжество на тѣхнитѣ съчинители, и, отъ друга, ни напомнюва и оня источенъ анекдотъ, споредъ който нѣкой си шарлатанинъ, повиканъ отъ Султанътъ да докаже колко отстои нашата планета отъ съпѫтника си, събралъ всичкитѣ вѫжя отъ чаршията и като ги показалъ рекълъ: „Ето мѣрката за отстоянието на земята отъ мѣсечината; заповѣдайте, Ваше Величество, да се измѣри тя и, ако се намѣри една педя повече или по-малко, да се обѣся азъ тутакси“. Да не помисли нѣкой, че различаватъ много отъ това шарлатанско искуство и обнародванитѣ до сега статистически и етнологически таблици за Македония.

Точни статистически и етоологически свѣдѣния е съвършенно невъзможно да дадѫтъ частни лица и за всѣка страна, а още повече за Македония по причини, които знае всѣкий, който и съ малкий пръсть е вкусилъ отъ статистически и етнологически студии. Само турскитѣ власти бихѫ могли да дадѫтъ свѣдѣнията за които ни е думѫта, ако тѣ не бѣхѫ такива, каквито сѫ. Метрически книги за раждание и умирание сѫ съвършенно непознати нѣща въ Турция, ако и тѣ сами да не ползоватъ много, при всичко, че сѫ учредени въ други страни. Въ съсѣдната намъ държава ражда се, оженва се и умира человѣкъ, безъ да знае нѣкой за тия работи освѣнь духовното лице, което обикновенно ги съпровожда съ религиознитѣ молит-

---

да ни поколебае и ние безъ да казваме своитѣ рѣшения на родителитѣ си трѣбва да ги извършимъ.

М. сѐ мълчеше.

— Азъ вече сѫмъ нагласилъ секирата, тя е доста остра и ще може да отсече главата на единъ тиранинъ; ако сполуча да остана живъ ще посвѣта живота си да отмѫщавамъ или пакъ ще търса и за двамата ни прибѣжище далечъ отъ тукъ, отъ това нещастно огнище...

С. проговори още нѣщо, но неразборчиво, и млъкна. М. остана нѣма и неподвижна. Вече бѣше кѫсно и трѣбваше да се спи. С. стана, се прекръсти и лѣгна на лѣглото си, а М. сѫ съвзе, стана и колѣничи предъ иконата до като сама свѣща въ стаята догоря. Слѣдъ една минута и тукъ вече бѣше всичко тихо.

IV

Не се мина много врѣме, когато единъ день по пладнѣ, пристигна неканения гость К. ага, въорѫженъ добрѣ, въ домътъ на С., готовъ да постигни своята злонамѣрена цѣль.

Дѣдо Д. съ бабата бѣха изъ нивята, а Стоянъ бѣше близо до домъмъ си въ ливадата подъ една сенка и мислѣше нѣщо.

К. ага щомъ встѫпи въ домътъ, попита младата невѣста: тукъ ли е С.?

— Сега скоро бѣша тука, но излѣзе, бѣше отговорътъ.

Още не сѣдналъ гостинътъ ето че и С. пристигна въ домътъ си, се поздрави по обичая съ него, който остана много недоволенъ отъ неговото идване, но нѣмаше що да стори. Започна се разговоръ по единъ доста приятелски начинъ, само по чертитѣ на К-то лицето се отбѣлѣзваше съвсемъ противното, — криеше се нѣкаква злоба. С. нахрани и напои свойтъ гость както можеше. Той искаше по скоро да го дигне но нѣмаше лѣкъ способъ, а К. ага имаше желание повече да седи. Слѣдъ 3 часа К. ага, като видѣ че планътъ му въ тоя день не ще се постигне, стана и поиска да се прости съ домакина.

— Чакай М. ага, каза С., азъ ще те придружа до нѣкѫдѣ, имамъ и малко работа да свърша, (и на жена си извика: дай мя секирата).

М. донесе една секира и я подаде на мъжътъ си, безъ да иу продума нѣщо.

Презъ ума на гостинътъ не минаваше никакво подозрение освенъ нѣкои зли намѣрения, а какъ можеше той да се съмнѣва въ нѣкаква задна мисъль на единъ *рая* съ една само секира при единъ правовѣренъ и добре въорѫженъ. И двамата испрати младата нещастница. Тѣ заминаха отъ селото, тя сѐ глѣдаше втрѣпчено въ С., до като той се изгуби изъ предъ очитѣ ѝ и се завърна само да плачи и тѫжи въ домътъ си.

— Той вече нѣма да се върне, бѣше ѝ послѣдната мисъль, а родителитѣ на С. още не бѣха се върнали и нищо не знаеха.

V.

Не далечъ отъ селото изъ пѫтя вървеха мирничко двамата пѫтници.

С. нищо друго не мислише освенъ праветѣ въ себе си едно избиране на мѣстото, на което трѣбваше да накаже тоя неговъ сега съпѫтника и колкото повече продължаваше толкова повече неговото рѣшение се усилваше и той се виждаше по юнакъ.

Изминаха тѣ нѣколко километра и вече границата на селото беше достигната, нищо на около не се забѣлѣзваше и туку съвсемъ не надейно съ викъ на проклѣтия замахна на една стра С. съ своята остра секира.

Моментално падна тиранена и се търкалаше въ своята топла кръвъ мъртвъ. С. бѣше неповреденъ, захвърли секирата, се въоръжи съ орѫжието па К. а исзмѣ се надъ трупатъ му и съ прездние го остави. Отъ тукъ той бързо се оттегли и безъ да губи врѣме презъ непроходни планини премина, още презъ вечерта, македонската граница и се намери въ Албания. Тамъ той мислеше ще намири привременно прибежеще, като се надѣваше на местнитѣ обичаи. Близо до Елбасанъ въ слото Б. се спрѣ предъ вратата на една бейска кула. Тя бѣше кулата на Ю. Бей. Поклюка, му отвориха, влезе и се предаде тукъ, като здаде всичкото си орѫжие и пойска покровителството на бейтъ, които въ това врѣме се намираше въ кулата, си.

ви. Преди нѣколко години стана наистина едно официално опитвание за преброявание на населението нѣкадѣ въ Турция и въ Македония, но то никакъ не сполучи по слѣдующитѣ двѣ причини. Първо, и тия които заповѣдахж и тия които извършихж преброяванието не разбираха никакъ отъ тая работа, а нито можехж да покажжтъ нѣкакви дѣятелность за дѣлото, защото това свойство е противно, както е извѣстно, на народния характеръ на добритѣ наши съсѣди, които слѣдъ първия несполученъ опитъ не предприеха никакъвъ другъ, като се извиняватъ по обикновенному у тѣхъ при подобни несполуки: „Възможно е това да става другадѣ, но у насъ *олмасъ*“. Па и лукавството и предрасждъкътъ на жителитѣ осуетява всѣкакъвъ такъвъ опитъ на властитѣ. Жителитѣ сирѣчь се стараятъ по всѣкакъвъ начинъ да скриватъ числото на дѣцата си, турцитѣ по причина на кръвния данъкъ, а другитѣ народи за да избегнжтъ беделя (данъкъ за искупвание военната повинность). И еднитѣ и другитѣ отбѣгватъ преброяванието и по предрасждъка у тѣхъ, че „отъ броеното яде вълкътъ“. Като примѣръ навеждаме Солунската еврейска община. Ако тя и да се умножава и увеличава чудесно, при всичко това нейното мжжко население остая сжщото отъ десеть години насамъ за турскитѣ власти. А защо това? защото колкото пжти наченжтъ тѣ да го преброятъ, отъ интересъ ужь за държавното съкровище, евреитѣ, като не искатъ да се увеличи плащания отъ тѣхъ данъкъ бедель, съпротивляватъ се, и така се извършва нареченото *чифутъиатжрджсж* и цѣлата история се свършва съ единъ добъръ *бахчишъ*, отъ който, ако не се ползова хазната, обогатява се обаче както и да е частната касса на турскитѣ чиновници, а числото на мжжкото еврейско население, което за насъ е главний въпросъ, остая всѣкога сжщото.

Не отричаме, че у турцитѣ сжществуватъ нѣкои таблици за числото на населението въ държавата имъ, слѣдователно и за Македния; но тия таблици най-малко могжтъ да послужатъ като база за истинска статистика на страната по изложенитѣ ни по-горѣ причини и защото въ тѣхъ се бѣлѣжи само мжжкото население, което плаща бедель или кръвни данъкъ, така нареченото *нуфузъ*, а не и другото население, особенно онова на красний нареченъ у християнитѣ полъ, когото обаче нашитѣ съсѣди не турятъ още на еднаква нога съ мжжетѣ. А нито дума може да става за официалнитѣ статистически таблици отъ етнологическа гледна точка, защото въ тѣхъ освѣнь религията нищо друго не се бѣлѣжи. Турцитѣ иматъ нѣкакъ право да зиматъ религията за най-голѣмъ етнологический признакъ за себе си, защото муслюманството, съ исключение само на албанцитѣ, които, и турци като сж станали, запазили си народния характеръ, и отъ нѣколко години начена да се събужда и народното мнъ съзнание въ противоположность на владѣющето племе; муслюманството, казваме, сполучи да преобърне всичкитѣ други народи, които сж го приели, въ нова муслюманска народность. Заради това всички славяни, власи и самитѣ гърци, които сж приели муслюманството, изгубиха съ изминуванието на врѣмето всѣко народно съзнание, като се отвращатъ и мразятъ сега собственнитѣ свои еднородци повече отъ самитѣ завоеватели турци и вѣрватъ, че заедно съ другитѣ муслюмани съставляватъ единъ народъ, *биръ милетъ*. Не се случва сжщото и съ християнитѣ, които всѣкждѣ и всѣкога сж запазили своята народность, а въ Македония, особенно въ послѣдното десетолѣние, до толкова се различаватъ помежду си, колкото не се различаватъ отъ сами тѣ турци. Това като казваме разбираме гърцитѣ и българитѣ, у които до толкова сж възбудени филетическитѣ страсти, щото трѣбаше да се роди една черковна схизма, която напослѣдъкъ станж етнологический признакъ между тѣхъ, когото сега напраздно бихме потърсили въ официалнитѣ турски таблици за описванието на населението, тъй като въ тѣхъ не се прави никаква разлика мехду православни и схизматици, така щото подъ едното название да се разбиратъ гърцитѣ, а подъ другото българитѣ.

Не трѣба да се заблуждаваме. Етнологическитѣ отношения и на останжлитѣ части отъ Балканский полуостровъ, а особенно Македония, не могжтъ да се изслѣдватъ отъ историческа и теоретическа гледна точка. Помежду нейнитѣ народи сжществува такова смѣшение и смущение, щото мжчно вече става историческото различаване на всѣкой единъ отъ тѣхъ, а така сжщо мжчно е да се различаватъ и обикновеннитѣ етнологически признаци, които е изнамѣрило искуството.

И ако нѣкога би се обяснило и исправило всичко това, тая сполука би имала само теоретическо, но не и нѣкакво практическо значение. Какво практическо значение би имало напримѣръ, ако се докажеше и отъ историята, и отъ языка, и отъ състава на главата, и отъ обичаитѣ и нравитѣ, че муслюманитѣ, които говорятъ българсркия язикъ, или влашкия, или грьцкия, сж българи, власи, гърци а не турци, когато тѣ мислятъ по-турски отъ самитѣ турци? Какво практическо значение би имало обстоятелството, ако би се доказало, че православнитѣ, които говорятъ българския язикъ, или влшкия, или албанския, или даже турския (има сирѣчь нѣкои паланки православни и по духъ и чувства най грьцки въ Македония), които, ако и да сж заобиколени отъ грьцко население, при всичко това говорятъ турския язикъ, отъ което человѣкъ би могълъ да повѣрва, че тѣ сж остатки отъ ония турци, които Византийцитѣ, като побѣдили нѣкога въ Азия, накарали ги на сила да приематъ християнството и ги преселихж въ Балканский полуостровъ между грьцкото население, за да не могжтъ да се бунтуватъ, нито да отиватъ на помощь въ нѣкое ново нападение на тѣхнитѣ еднородци *). Какво практическо зичение, ка-

---

*) Едно голѣмо число такива сж били преселени особенно около р. Вардаръ, отъ гдѣто Полянинский епископъ, подъ вѣдомството на когото тѣ се намирахж, носеше дълго врѣме титлата епископъ „Вардарский и Турский“ (на Вардарцитѣ и Турцитѣ).

— Какво те накарало юначе, да доидешъ по това време тукъ попита бейтъ?

— Нещастието Бей. Сега азъ се предадохъ въ твоитѣ ржцѣ и ти можешъ да постжпишъ съ менъ както искашъ.

— Кажими подробно що се е случило съ тѣбе?

— Да ти исповеда бей. Преди двѣ недѣли се оженихъ; азъ и моятъ млада невеста бѣхме счастливи, счастливи биха и нашитѣ стари родители и се радваха на насъ; но ето следъ нѣколко дни азъ бихъ предизвиканъ, и то отъ мой приятель, на най-голѣмото престжпление. Азъ го убихъ, азъ сьмъ убиецъ сега, Бей. Само едно ме утешава. Това е, че сжмъ билъ въ правото си и справедливо го наказахъ. Той се докосна до моя семѣенъ животъ; намисли той да грабне честьта ми и да опозори моя домъ, за това го наказахъ. И самъ Богъ вѣрвамъ не ще ми пише грѣхъ сега. Нищо друго не извършихъ, само честьта си запазихъ, а това не е грѣхъ.

— Стига, сега, разбрахъ каква е работата, каза бейтъ и продължи, ами какъвъ е мъртвѣцътъ?

— Турчинъ отъ съсѣднитѣсела, отговори С., но съ голѣма боязливость.

— Нѣма нищо, ти си вече запазенъ тукъ и се не бой отъ никого.

По този начинъ С. бѣше вече запазенъ въ кула. Само го обезпокояваше положението на домашнитѣ му, което той си вображаваше за много лошо и трагично, а нищо положително неможеше да научи.

VI.

Роднинитѣ и приятелитѣ на убитийтъ, слѣдъ нѣколко дни вече, научиха кой е убиецътъ и гдѣ той се намира. Скоро тѣ испратиха една чета която имаше и отъ части значение на депутация до Ю. бей. Тя дойде въ селото и се представи на бейтъ. Предложи му да предаде убиецътъ въ тѣхни ржцѣ за да се расправатъ съ него; но Ю. бей, вѣренъ поклонникъ на обичаитѣ, останали отъ предѣдитѣ му, които обичаи сж законъ за албанеца, нито отъ подкупъ се съблазни, нито отъ заплашвания пакъ се побоя. Той отговори на тѣзи пратеници: „имамъ три сина и Ви давамъ едного отъ тѣхъ, когото сами пожелаете, и както искате, постжпете съ него, но тогози, за когото сте дошли не ще го вземете отъ моитѣ ржцѣ“. Четата, която разбираше доста добрѣ това право на бейтъ, не смѣеше да отиде по далечь и се задоволи да се постави стража изъ пжтищата гдѣто можеше да се предполага, че ще мине С. при бѣгството си и отъ кулата. Тѣ чакаха на праздно доста. С. не слѣдъ много дни поиска да остави кулата и по това негово желание, придруженъ отъ двама сеймени *) премина незабѣлѣзанъ презъ пазенитѣ отъ четата мѣста. Той вече се намѣри въ Бѣлградъ и четата, която го преслѣдваше, безъ да достигне цѣльта си, се върна назадъ. Сега вече нищо друго не остава, освѣнъ пакъ да направатъ нѣкакъвъ пакость на домътъ му.

За всичко това властьта не се заинтересовала само да изслѣдва тази работа, която подъ самия ѝ носъ се е вършила, но даже да запита нѣщо, като да не сжществува тя. И наистина повече пжти тя не сжществува и за туй нещастното християнско население въ Македония е изложено на егоистическата воля на господствующия елементъ. С. въ Бѣлградъ като не намѣрилъ другари, заминалъ въ Романия да търси прехрана, а младата невѣста и старитѣ му родители останаха на произвола на сждбата.

Всичко това се дължи на гнилийтъ режимъ въ страната и на несвободата.

К.

---

*) Сейменъ, има почти значението на думата тѣлохранителъ.

зваме, би имало обстоятелството, ако се докажеше наистина отъ историята и отъ разнитѣ етнологически признаци, че тия, за които ни е думата, сѫ българи, власи, албанци или турци, когато тѣ сами отричатъ това, като се мислятъ за по-гърци и отъ самитѣ гърци?

По тия съображения ние поне считаме за голѣмо заблуждение да иска человѣкъ да удостовѣри и докаже исторически и теоретически етнологическитѣ отношения на разнитѣ народи въ Македония, което, както видѣхме, е отъ най труднитѣ ако не отъ непостижимитѣ задачи, и нѣма обсолютно никакво практическо значение, когато предлежи да се испитатъ казанитѣ отношения отъ политическа гледна точка. Отъ тая точка на гледанието най-интересното е да научимъ какъ мислятъ самитѣ населяющи Македония народи. Тѣхното мнѣние е, до колкото ние знаемъ, че турцитѣ се познаватъ по религията си, а християнитѣ по църквата, къмъ която принадлѣжѫтъ, и по язика, който употрѣбятъ въ храмоветѣ и въ училищата. Всичкитѣ други етнологически признаци считаме за второстепенни и не твърдѣ важни. Възъ това основание ние ще испитаме въ слѣдующитѣ си статии етнологическитѣ отношения на Македония, като ще говоримъ особено за всѣкий единъ отъ нейнитѣ народи и ще покажемъ аналогията между тѣхъ, соредъ свѣдѣнията които имаме отъ дълъкъ опитъ и отъ много пѫтешествия въ Македония, безъ да бѣлѣжимъ цифри, които, колкото и да сѫ по-точни отъ обнародванитѣ до сега, все обаче и тѣ ще останѫтъ далечь отъ истината, по причинитѣ които изложихме по-горѣ.

Б. Р. Горнята статия е обнародвана отъ Атинский грьцки вѣстникъ „Ефимерисъ“ още презъ мѣсецъ Май минѫлата 1888 год. Ние я преведохме и я печатимъ въ вѣстника си съ цѣль отъ една страна да видятъ нашитѣ читатели какъ и на какво оснвание мислятъ да разрѣшѫтъ етнологический въпросъ за Македония гърцитѣ, а отъ друга страна за да направимъ слѣдующитѣ нѣколко бѣлѣжки върху нея.

Всѣкий, който прочете горнята статия, ще забѣлѣжи, че на нейний грькъ писачь се иска, щото за етнологический признакъ на населяющитѣ Македония народи да се приеме църквата, къмъ която всѣкий единъ отъ тия народи (разумѣва се християнскитѣ) принадлежи, и язикътъ, който се употрѣбява въ църквитѣ и училищата. Всичкитѣ други етнологически признаци, приети отъ науката негова милость счита за второстепенни. Ние знаемъ, че не само на писателя на горнята статия мнѣнието по етнологическитѣ признаци е такъво, а това е, може да се каже, теорията на грьцкитѣ писатели по етнологията въобще. Разгърнете която щете история и география грьцка, както нова, така и стара, и вие ще се увѣрите, че гърцитѣ сѫ считали и считатъ за свои сънародници българитѣ, власитѣ и албанцитѣ въ Македония единственно на това основание, че тѣ припознавали грьцката патриаршия и употрѣбявали въ църквитѣ и училищата си грьцкий язикъ. Самитѣ грьцки владици, когато сѫ ги попитвали разни европейски пѫтешдственници по Македония за народностьта на духовнитѣ имъ паства, посочвали сѫ имъ църквитѣ и училищата по градоветѣ и селата. Да се приеме тоя признакъ за етнологипеский само за народитѣ които населяватъ Македония, дѣйствително износи на гърцитѣ. Нѫзависимо обаче отъ това, че науката не признава за етнологический признакъ вѣроисповѣданието, духовното подчинение и употрѣбяванието на единъ язикъ въ църквитѣ и училищата, има и може да се противопоставятъ на теорията на гърцитѣ за признаванието на народитѣ въ Македония къмъ коя раса тѣ принадлежятъ и отъ кое племе сѫ и много други аргументи и доказателства противъ приеманието на тоя признакъ за етнолигический. Етнологическитѣ признаци трѣба, преди всичко, да бѫдѫтъ постоянни и общи, а не временни и частни. На основание на проповѣдваний и желаемий отъ гърцитѣ етнологический признакъ народитѣ въ Македония преди тридесеть години бѣхѫ всички гърци, защото и българи, и власи, и арнаути признавахѫ доховното вѣдомство на Цариградскава грьцка патниархия, и употрѣбяваха въ църквитѣ и училищата почти исключително грьцкий язикъ, понеже българска екзархия и български училища не сѫществувахѫ; а сега, на осногание на сѫщий етнологический признакъ нѣкои отъ сѫщитѣ народи ще трѣба да се признаятъ не вече за гърци, а за българе и пр., защото има българска екзархия, която тоже има свои духовни подданници, и училища въ които се учатъ дѣцата не на грьцкий язикъ, а на бѫлгарский, влашкий и др. А ония, които припознаватъ духовното вѣдомство на папата и слушятъ святата литургия на латинский язикъ къмъ кой народъ да ги причислимъ, когато едни отъ тѣхъ се казватъ българи, други гърци, власи, албанци, и не искатъ да си промѣняватъ народностьта? А ония които принадлежятъ на разни протестански секти? Тоя признакъ, както видите, не може да се приеме за етнологический и не може да издържи никаква критика. Споредъ насъ, освѣнь строго приетитѣ отъ науката етнологически признаци, за народитѣ въ Македония трѣба да се приеме и оня признакъ, за който говори г. Офейковъ въ своето прекрасно съчинение „La Macedoine au point de vue ethnografique etc“ и който е най-вѣрний, а той е да се попитатъ тия народи какъ сами себе си наричатъ и какъвъ язикъ говорятъ. Който нарича себе си българинъ и говори българский язикъ, трѣба да се приеме за такъвъ, безъ да се гледа кого той признава за духовенъ свой началникъ, българския екзархъ ли, цариградсккий грьцки патриархъ ли или римский папа, нито язика на който се е научилъ да чете и да се моли Болу. Така и оня, който се нарича грькъ и говори грьцкий язикъ трѣба да се приеме за грькъ и пр.

На сѫщия грькъ писатель се иска още, щото въ турскитѣ книги за *нуфуза*, които служатъ въ Турция за статистически таблици, да се забѣлѣзвали българитѣ съ названието *схизматици*, а грьцитѣ съ названието *православни*, и скърби той защо турскитѣ власти не правяли тая разлика въ своитѣ официялни книжя за християнитѣ българи и гърци. Ние отговаряме, че турскитѣ власти и учреждения не могѫтъ да употрѣбяватъ думата *схизматикъ*, както се иска на гърцитѣ, защото Турция никога не е припознала произнесената отъ патриаршията *схизма* надъ българитѣ и защото послѣднитѣ сѫ по-православни отъ гърцитѣ. Било е врѣме наистина когато турцитѣ въ своитѣ званични актове наричахѫ всичкитѣ християни, подданници на империята, съ името *румъ* и народностьта имъ *румъ милети*, но това врѣме атколѣ се е изминало и още веднъжъ нѣма да се възвърне. Че християоското болшинство въ Македония е българско доказахѫ го и самитѣ официални отъ страна на турското правителство истилями, извършени тамъ презъ годинитѣ 1872—73 въ присѫтствието и при силното влияние на грьцкитѣ владици. Актоветѣ за тия истилями (распитвания) не сѫ наистина обнародвани, но тѣ се съхраняватъ въ турскитѣ архиви. Приятелитѣ на гърцитѣ бихѫ добрѣ сторили да ги съвѣтватъ да се откажятъ веднъжъ за всѣкога отъ Македония и огромнитѣ сумми които харчятъ за нейното погръчвание, да ги употрѣбятъ за други свои народни цѣли, защото тая страна никона нѣма да бѫде грьцка. Подиръ 20—30 години въ тая страна нѣма да има даже никакво грьцко училище, защото не ще да има кой да се учи на грьцкий язикъ.

Увѣрението на писателя на статията, че въ Македония имало мѣста населени съ гърци, които говорили турский язикъ, е лишено отъ всѣко основание. Такива мѣста въ Македония нѣма, а напротивъ има мѣста населени съ турци които говорятъ българский язикъ и турски незнаятъ, има и двѣ села въ Мегленско, на които жителитѣ турци говорятъ влашкий (цинцарский) язикъ.

Ние ще имаме случай да говоримъ много пѫти въ вѣстника си за народитѣ въ Македония.

Почти отъ създаванието на свѣтътъ се е почувствувала у человѣкътъ нуждата отъ дружественъживотъ. Самитѣ държави сѫ основани на неговитѣ начала, и всякоя държава и сега нищо не е повече, освѣнъ дружество, което има за цель да защищава интереситѣ на цѣлата държава изобщо и интереситѣ на всяки подданикъ, — членъ, отдѣлно. Прогресътъ на всичко въ нашия земенъ свѣтъ се длъжи исключително на дружествата и на дружественния животъ, защото тъй се създавало сила за да бѫде единъ народъ спокоенъ, мирно да се развива, и тъй можало да се доставятъ по лѣсно срѣдствата за постиганието извѣстни нужди. И всичко което днесъ виждаме, което преди години можало да се мисли за нѣщо необикновенно, се длъжи единственно на дружествата, на дружественниятъ животъ. Освѣнъ държавитѣ, ние виждаме на всяка страна, въ всяка държава много дружества търговски, спистителни, еснавски, благодѣтелни и др. Всички тия заедно служатъ по единъ или другъ начинъ за человѣческия прогресъ, всички тие се стрематъ да улучшатъ человѣческийтъ животъ. Тѣ се факти, които всяки отъ насъ вижда наглѣдно. Това и въ държавитѣ въ които има равенство мѣжду членоветѣ ѝ пакъ и въ ония, въ които не се признаватъ еднакви права за всяки членъ, както турската и пр. И никой никждѣ до сега не се е родилъ на свѣтътъ, който да востава противъ дружествения животъ или противъ едно желание за такъвъ, само мѣжду ни се намѣриха нѣкои люди, които не само сѫ противъ всякакво общество и общественъ животъ, отъ нѣколко врѣме насамъ, но даже заплашватъ още отъ сега неговото появявание. Какво по глупаво и по злобно?

Ние Македонскитѣ българи, които чювствуваме една голѣма нужда, при днешното ни положение било отъ вътрѣ или отъ вънъ, отъ дружественъ животъ, който единственно ще помогни най много, както за нашето единство тъй и за улегчение на несносния ни животъ подъ азиятското управление, чювствующи нуждата отъ нашето групирование започнахме издаванието на в. „Македония“, въ когото още отъ първо пакъ и до сега, нѣма нищо друго, нѣма и проповѣдъ за въстание както нѣкои несправедливо а може би и злобно ни обвиняватъ, а просто на просто — за създаванието на едно общество, за нашето сгрупирование отъ вънъ най първо и съ доста благородни цѣли. Тази сѫща нужда бѣше почювствувана отъ цѣлия български народъ предъ освобождението на Северна България, когато въ насъ имаше по малко съзнание, и въ Романия, въ една чюжда намъ държава имахме редъ не само благодѣтелни дружества, но даже революционни, и пакъ бѣхме свободни. . . . Найстина человѣкъ да се сърди, ли да се смѣе ли, да плаче ли, ... не знае. . . . . . . Ние сами сме станали неприятели на себе. . . . .

Но ние трѣбва да захвърлимъ всичкитѣ не дугави работи, отъ нѣкои наши събратия, на страна и да крачимъ напредъ.

Никому не е тайна, че ний българитѣ въ Македония и въобще всичкото християнско население въ тая нещастна страна се намираме винаги подъ натискътъ на произвола отъ властвующето плѣме, и ние считаме за излишно да обясняваме и тукъ. Впослѣдствие на това, естественно, се поражда негодованието и стремлѣнието да се откопчи отъ таково несносно положение всяки слабъ, както това става и съ самитѣ насъ. Ние виждаме, че нито единъ отъ насъ самъ не е въ състояние да стори нѣщо за всички ни и всяки признава, че само многолюдието, обществата могѫтъ да улѣгкчатъ или поне да работятъ за улѣгкчение животътъ на единъ народъ. Ние отъ давно сме почювствували тая необходима нужда и сми правили опити за нашето сгрупирование. Но съ прискърбие отбѣлѣзваме тукъ че всички тия опити сѫ били ялови и нищо до сега ние, въ това отношение, право да си кажемъ, не сми направили както би трѣбвало трайно. Всички наши общества, дружества, както и другъ пѫть сме казали, сѫ били врѣменни, съвсемъ малко служили за цѣльта си, а нѣкои сѫ били само за форма.

Причината на това никѫдѣ другадѣ не може да се търси освенъ въ нашитѣ буйни патриоти и дѣйци, които винаги като започнатъ това свято и трудно дѣло, мислятъ и вѣрватъ, че ще се свърши всичко за едно кратко врѣме, и за това при едно малко промѣнение на положението трѣбваше да преставатъ по едни или други съображения. До сега не е било почти нито едно отъ нашитѣ общества основано за да бѫде по дълго трайно. Но не стигали тия наши грѣшки ами и сега правимъ всички още по-голѣми; защото вмѣсто миналото да ни служи за урокъ и де се постараемъ сега да създадемъ общества мѣжду насъ по-трайни и по-практични, нашитѣ добри съотечественници намиратъ извинения въ миналитѣ погрешки и несполуки, като че ли тия погрешки да се доказали че нѣма вече въ насъ способность за да си извоюваме нѣщо за нашето бѫдѫще и ние като живи человѣци признаваме себе си некадърни за единъ свободенъ животъ. Глупаво наистина. Такива, по-добрѣ да не тѣжатъ на земята, що живѣемъ?! . . . . . Ние трѣбваше отъ давно да разберемъ, а и сега не е кѫсно, че както нашитѣ съсѣди и едноплѣменници можаха при по-тѣжки обстоятелства да се надѣватъ и борѫтъ за едно добро свое бѫдѫще най-послѣ и го спечелили по тоя начинъ съ постоянството си, можемъ, трѣбва и ние поне по примѣрътъ тѣхенъ да се надѣваме и да се боримъ за нашето бѫдѫще, — за подобрението на нашия сега недобъръ животъ. Предъ никакви заплашвания и спѫнки ние трѣбва да не спираме, — срамота е да се страхуваме — и трѣбва споредъ врѣмето и обстоятелствата да вървимъ напредъ. Всичко се постига, всичко може да се стори, само единството мѣжду ни е необходимо. За това сме говорили доста и сега повтаряме: единството ще ни направи силни и способни да искаме това, което намъ е необходимо нуждно. А това единство пакъ чрезъ създаванието между ни извѣстни общества ще се постигне и ние трѣбва и длъжни сме да ги създадемъ сами, безъ да обращаме внимание на злобнитѣ проповѣди отъ чюжда страна. Ние увѣряваме нашитѣ съотечественници, че никой не ще може да ни прави спънки и самитѣ наши неприятели ще бѫдѫтъ заставени съ уважение да глѣдатъ на нашитѣ благородни стремления въ тоя случай. Тъй сѫщо и тия, които може би сега не се съгласни, Богъ знае по какви съображения, съ тая идея, после ще бѫдѫтъ принудени сами да ни помагатъ. Нашето стремление е чисто народно и начинътъ, по който желателно е да се върви, е отъ най-благоразумнитѣ. Не е истина, че в. „Македония“ се стрѣми за едно въстание въ Македония, още повече, че человѣцитѣ около нея не сѫ отъ крайнитѣ, и това обвинение е съвършенно несправедливо. Въстанието за който и да е поробенъ народъ, трѣбва да е послѣдното срѣдство, още повече, че това е свързано съ много скѫпи жертви. И ако ние проповѣдваме нашето сгрупирование не ще рече, че непременно готвимъ едно въстание, още повече, че на нашитѣ общества ние желаемъ да имъ се даде благодѣтелно значение, а никакъ не революционно. . . . .

Обаче ние оставаме, най-послѣ, на благоразумието на нашитѣ честни съотечествечници да обмислятъ всичко това и да започнатъ да дѣйствуватъ за своето бѫдѫще. Стига вече тоя застой въ насъ.

По Критското възстание.

Въ Критъ въстанието слѣдва, макаръ и сериозно сражение да е нѣмало мѣжду въстанницитѣ и турскитѣ войски. Всичкитѣ Европейски сили испратили военни кораби за да покровителствуватъ тѣхнитѣ поданници въ тоя островъ. Както се вижда само Руссия и Франция покровителствуватъ явно Критянитѣ, а отъ другитѣ сили Англия съвѣтвала Портата да земе енергически мѣрки за да потуши по-скоро възстанието. И другъ пѫть ние сме имали случай да кажемъ, че християнитѣ англичани повече служѫтъ на полумѣсеца отъ колкото на кръста. Отъ наша страна ние испращаме братский привѣтъ на храбритѣ Критяни, които толкова пѫти сѫ вдигали орѫжие за свобода, и имъ желаемъ пъленъ успѣхъ въ предприетото имъ свято дѣло.

— Прочитаме въ „Филипуполисъ“ по Критскитѣ работи:

Военний станъ въ Панагия Кидониасъ·

14 Юлий, 1889.

Злото станѫ голѣмо. Всички турци отъ околията на Ретимно напустнѫхѫ жилищата си и набързѣ влѣзохѫ въ градътъ, и така всичката страна остана пуста осъ турци, а нѣкои села се изгорихѫ и други се разграбихѫ. Турцитѣ като влѣзли вкупъ въ градътъ и като ненамѣрили всички мѣсто за подслонъ, изнасилихѫ много християнски кѫщи и като влѣзохѫ въ тѣхъ било чрезъ счупване на врата било презъ прозорцитѣ, установихѫ се въ тѣхъ, като испѫдихѫ християнскитѣ домочадия и расхвърлихѫ вещитѣ имъ. Освѣнъ това тия бѣжанци турци, като подивели, грабятъ околнитѣ села и заплашватъ съ кланье. Дукянитѣ остаятъ затворени, пѫтищата пусти, и всѣкой день настоятелно се иска военна помощь.

Но въ Хания работитѣ не сѫ по-маловажни. Турцитѣ отъ тая часть иселихѫ се на бързѣ и избѣгахѫ уплашени въ безопасни села. Ония отъ Валиосъ Апокорону се испѫдихѫ отъ Апокоронотитѣ предводителствувани отъ братията К. и I. Георгиладовци и се оттеглихѫ въ Каливи, а отъ Кесамитцитѣ едни избѣгахѫ въ Касталионъ, а Вуколиянцитѣ въ Ханея.

Така околнитѣ села и градътъ Ханея се испълнихѫ отъ турски бѣженци, дошли отъ горнитѣ села. Главното Управление поиска отъ начало да въспрѣ нахлуванието на бѣженци фамилии въ градътъ, но вчера се принуди да отстѫпи, и така вѫтрѣ въ нѣколко часа наводни се градътъ. Паничевкий страхъ обзима християнитѣ, а сърдня и скотский гнѣвъ турцитѣ. Турци и Християне често се събиратъ всѣки отдѣлно, за да размислятъ що трѣба да правятъ, и надѣждата за избавление отъ день на день ослабва.

Християнитѣ отъ градътъ, безъ разлика на убѣждения, се съединихѫ и търсятъ исходъ и често испращатъ депутации въ възстаническото събрание. Гласътъ на тия които защищаватъ Главния Управитель не се чува вече, а фанатическитѣ послѣдователи на пашовската сганъ се заплашватъ и се ненавиждатъ отъ всички граждани.

А отъ Цариградъ испращатъ слѣдующитѣ телеграмми по Критскитѣ работи:

Нищо ново относително Критъ, освѣнъ гдѣто турцитѣ, за да покровителствуватъ тъй наречената военна акция, сѫ раздали орѫжия на мусломанското население. Споредъ английскитѣ крѫгове, Критското движение се състояло отъ нехранимайковци (?), които незаслужвали никаква милость, слѣдователно съвѣтвали Портата за бързо и енергическо потушване на движението. Два кораба съ войска отплувахѫ отъ Цариградъ за Критъ. — Вчера (минѫлий петъкъ) на селямлѫка Султанътъ не направи обикновенния смотръ на войскитѣ, а това показва, че изглѣдва да е ималъ важни загрижвания. И наистина, независимо отъ Критскитѣ безпокойствия, Султанътъ не е увѣренъ и относително намѣренията на Руссия, нѣщо което обяснява повикването на Шакиръ-Паша. Султанътъ билъ узналъ още, че послѣднитѣ русски движения въ Кавказъ сѫ били предизвикани отъ самитѣ слухове, послѣ опровергнѫти, за че Турция щѣла да влѣзе въ троийственния съюзъ.

Агенцията Хавасъ е испратила слѣдующата депеша отъ Атина на 26-й Юлий: „Споредъ в. *„Ефимерисъ“* Гърция е испратила до силитѣ нота по Критския въпросъ и иска намѣсванието за уреждането въпроса съ силно покровителствувание Критянитѣ отъ мусломанскитѣ насилия. Въ нотата се казвало, че Гърция е длъжна да вземе мѣрки, ако Турция е безсилна да обезпечи мира и имота на християнитѣ. Грьцкитѣ вѣстница намиратъ че положението се е още повече влошило.

Въ една телеграмма изъ Критъ се казва: Консулитѣ направихѫ постѫпки предъ мѣстното правителство за да го заставятъ да спре насилственнитѣ дѣйствия на мусломанитѣ.

Критската колония въ Атина на 22 того направила митингъ, въ който взела слѣдующата резолюция: да се настои предъ правителството да испрати орѫжие на ония членове отъ колонията, които би пожелали да придружатъ критянитѣ за въстържествуванie на еллинската идея.

РАЗНИ.

Пещенский вѣстникъ „Pester Lloyd“ съобщава, че въ Бѣлградъ щѣла да се отвори една сръбска семинария за учители, въ която щѣли да се приематъ и учѫтъ само степендианти изъ Турско които да се приготовляватъ за сърбски учители въ Македония. Ние се чудимъ защо сърбитѣ си харчѫтъ паритѣ напраздно.

Въ Македония нѣма сърби, въ това трѣба да се убѣдѭтъ сърбскитѣ шовинисти и да не се бъркатъ тамъ, гдѣто не имъ е рабатата. Ако тѣ мислятъ, че нѣколкото испѫдени отъ Солунската гимназия ученици ще могѫтъ да имъ помогнѫтъ, защото сѫ ги прибрали въ разни сърбски училища, тѣ се страшно лъжатъ. Българитѣ се учѫтъ и въ сърбски, и въ гръцки, и въ разни други училища, но народностьта се не променяватъ, при всичко че когато се учѫтъ може и да се наричатъ сърби или гърци. Въ тая истина сърбитѣ ще се убѣдятъ, но късно ще бѫде за тѣхъ.

— Редакторитѣ на „Мале Новине“ страшно сѫ се отчаяли за Македония отъ извѣстний рапортъ на единъ сърбски Консулъ, който както съобщихме въ миналий брой на вѣстника си, е съобщилъ на сърбското правителство, че Сърбия не може да расчитва на Македонцитѣ, защото въ случай на възстание тѣ щѣли да бѫдѫтъ съ бѫлгаритѣ, а не съ сърбитѣ. Нѣматъ право „Мале Новине„ да се отчайватъ защото Македонцитѣ никога не сѫ се наричали съ името сърби, а били сѫ и искатъ да си останатъ българи. Нека тѣ се сърдятъ на своитѣ ужъ учени съотечественници, които сѫ лъгали и лъжятъ сърбския народъ, че Македония била населена съ сърби. Въ случай на война между Турция и друга нѣкоя държава Македонцитѣ ще докажѫтъ още веднъжъ, че тѣ сѫ българи и съ български чувства. Защо не испитватъ сърбскитѣ шовинисти колко души македонци е имало въ бившето българско опълчение, колко души отъ тѣхъ е имало доброволци въ бълрарската армия въ времето на сърбско-българстата война презъ 1885 и колко Македонски чети сѫ нахлували до сега въ Турско и за каква свобода сѫ си проливали тѣ кръвьта, дали за сърбска или за българска. Тия краснорѣчиви данни сѫ въ състояние да убѣдятъ всѣкиго, че въ Македония нѣма сърби.

— „Berliner Tagblat“ се учи отъ Петербургъ, че императорский представителъ въ Святейший русский Синодъ, Побѣдоносцевъ и Князь Воронцовъ Дашковъ убѣждавали Царя да не възврьща визитата на Вилхелма II, като му посочвали нѣкои статии на извѣстни влиятелни и инспирирани отъ висши крѫгове германски вѣстници, чрезъ които статии Руссия се предизвиквала на война. Като прочелъ една отъ тия статии, Царьтъ казалъ: „готовъ съмь да се бия съ германцитѣ когато и да поискатъ тѣ да се биятъ“.

— Споредъ една телеграмма отъ Римъ Князь Бисмаркъ е сърадвалъ телеграфически Криспи за растурянието на италиянското дружество за освобождението на Триенти и Триестъ.

—Споредъ „Сѣверната Германска Газета“, ако се уничтожи германо-швейцарската конвенция за установявание на поданницитѣ отъ двѣтѣ държави, мѫчнотиитѣ, които ще произлѣзѫтъ отъ това, щѣли да поврѣдятъ германскитѣ социалисти, тъй като Швейцария не щѣла да испѫжда миролюбиви граждани. Ако тая мѣрка принудела швейцарскитѣ власти да преслѣдватъ по-строго германскитѣ социалисти, тогава щѣло да се испълни желанието, което се бѣ проявило въ случката съ Волгемута.

— Черногорский Князь заедно съ сина си престолонаслѣдникъ и дъщеритѣ си Милица и Стана пакъ се намира въ Руссия; тѣ сѫ пристигнали въ Петербургъ на 20 Юлия. На гарата тѣ били посрѣщнѫти отъ Императора и Императрицата, а великий дукъ Петръ Николаевичь посрѣщнѫлъ своята годеница на границата. Тоя пѫть Князь Никита билъ поканенъ въ Петербургъ отъ Царя, за да присѫтствува на голѣмитѣ русски военни маневри, които щѣли да се захванатъ презъ идущата седмица въ Красное-Село. На тѣхъ щѣлъ да присѫтствува и Единбургский дукъ.

— Съобщаватъ ни отъ Крива-паланка, че презъ миналата седмица двама *колджии* (финансови наглѣдници) турци нападнали на нѣколко пѫтници, мѣжду които имало и нѣколко жени, близо при Чивте-Ханъ. Нападанието имало за цѣль да се изнасили една млада жена, но кираджийтѣ на които били повѣрени тия жени, се въспротивили и работата щомъ дошла до орѫжието, агитѣ се важгестисали. На жени да се напада до скоро поне е непознато намъ, но ето и тоя фактъ иде да покаже че въ Турско по зле става, а не подобрѣ, още повече, че въ тоя случай посѣгателитѣ сѫ туреки чиновници а не голи харамии.

— Телеграфиратъ до европейскитѣ вѣстници отъ Бѣлградъ, че въорѫжванието на третий банъ се е свършило и 30,000 души на възрасть отъ 35—50 год. зели орѫжия и военни припаси. Въорѫжванието на втория банъ тоже се е наченѫло.

— Приготвили сме и сме написали нѣколко бѣлѣжки по поводъ на обнародваната въ миналий брой на вѣстника ни статия, „*Берлинский договоръ и Македонската политика,*“ но обнародванието имъ останѫ за въ идущий брой по причина на много натрупанъ материалъ.

— Великий Дукъ Петъръ и Черногорската Княгиня Милица сѫ се венчали на 27-й того въ Петерховъ. На венчалний обрядъ присѫтствували всичкитѣ членове отъ русската императорска фамилия, роднинитѣ отъ странство, дипломатическото тѣло и висшитѣ сановници.

— Грьцкото правителство е отпустнѫло 100,000 лева на комитетътъ за помагание на Критскитѣ бѣжанци.

— Нѣкои вѣстници бѣхѫ съобщили, че въ Букурещъ е имало министерска криза, това обаче не излѣзе вѣрно.

— Сърбский вѣстникъ „Одјек“ съвѣтва партизанитѣ на радикалната партия, на която той е органъ, да си исплатятъ данъка, за да могѫтъ да зематъ участие въ изборитѣ за скупщината. Споредъ сърбский избирателенъ законъ никой не може да гласува въ изборитѣ за народни представители, ако не си е заплатилъ данъка.

— Самоковскитѣ протестанти въ 7-й брой на своя „Домашенъ Приятель“ сѫ обнародвали една статия (първата) съ заглавие: „*Библията и Екзархътъ*“, въ която нападатъ Негово Блаженство че преслѣдвалъ Библията чрезъ издаванието на нѣкакъвъ циркуляръ. За своя длъжность считаме да опровергаемъ това, защото Екзархътъ не е издавалъ циркулярно съ подобно съдържание. Самоковскитѣ протестанти икономисватъ истината и се подигравать съ нея.

ОБЯВЛЕНИЯ

ОБЯВЛЕНИЕ.

Първия голѣмъ и богатъ

БЮЖЕТАРИЙСКИ

МАГАЗИНЪ

на братия М. З. Хачумиянъ

въ гр. Руссе извѣстява на всичкото население въ България, че въ него се намиратъ за проданъ отъ първитѣ и най-нови фабрики слѣдующитѣ стоки:

Часовници: Златни, срѣбърни, никелови, стѣнени, будилници и пр.

Ланцови: Дамски и мѫжки, златни, срѣбърни, дубле, никелови и пр.

Брошови, обеци, пръстени, гривни, брилянтени, диямантени, отъ злато и отъ дубле.

Инструменти за часовникари и куюмджии.

☛ Проданьта става на едро и на дребно, съ най ефтини цѣни съ гаранция.

Адресъ: Руссе, улица Княжеска Н-ро 70.

Братия **М. З. Хачумиянъ.**

9—12.

ОБЯВЛЕНИЕ.

ХОТЕЛЪ „МАКЕДОНИЯ“

въ

градъ Галацъ (Романия).

Подписанний, родомъ македонецъ, обявявамъ на почитаемата българска публика, че открихъ новъ Хотелъ на прибрѣжната улица — Strada Portilui — No 127, който е близо до всичкитѣ въ града параходни агенства: Русско, Австрийско и Французско; снабденъ съ чисти и добрѣ мобилировани стаи (по единъ франкъ за нощь): съ честна и аккуратна прислуга и съ вкусно приготвени ястета и питиета.

Подканвамъ най-почтително всички ония Господа Българи търговци и пѫтници, които иматъ случай да посѣтѫтъ Галацъ да благоволятъ да се спратъ и пренощуватъ въ Хотелътъ ми, като ги увѣрявамъ, че ще останамъ задоволни.

Галацъ, Юлий 13-й 1889 г.

Съ почитание: **Божинъ Д. Алуловъ.**

ПРОДАВАСЕ

въ г. Шуменъ улица „Джами-сокакъ“ една двоетажна кѫща съ двѣ стаи, два коридора, фурна и дворъ по мѣжду съсѣди: Братия Трувчеви, Братия Мутавчиски и улица. Желающитѣ да я купятъ, за споразумѣние могѫтъ да се отнесѫтъ до редакцията на в. „Македония“.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Най учтиво молимъ ония г. г. отъ абонатитѣ, които ни обѣщаха, направо и чрезъ агентитѣ ни, че слѣдъ получвание нѣколко броя, ще ни внесътъ направо абонамента си, да побързатъ съ испращанието стойностьта. Ни вече днесъ испращаме 33-ий брой отъ в. „Македония.“

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

Русе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 8 АВГУСТЪ 1889 ГОД. БРОИ 34 и 35.

Македония

РУССЕ 11 VIII 89 ROUSTCHOUK

ИЗЛИЗА ВСѢКА СѪБОТА

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ДВАТА БРОЯ 20 СТ.

Статии, дописки, пари, поржчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония“, се испраща до **К. Шаховъ** въ гр. София.

Ржкописи се не връщатъ. Поржчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

София, 8 Августъ 1889 г.

Императоритѣ слѣдватъ да си правятъ посѣщения единъ на другиго и да прекарватъ лѣтнитѣ горѣщини по расходки. Германский императоръ, слѣдъ завръщанието си отъ Англия, посрѣщнжлъ на първий августъ въ столицата си Н. В. Австрийския императоръ Францъ Иосифа, който отишълъ въ Германия да посѣти своя съюзникъ, на когото възлага всичкитѣ си надѣжди. На това посѣщение нѣкои европейски вѣстници отдаватъ важность за туй, че Вилхелмъ II, преди да пострѣщне гостинина си, билъ се разговарялъ цѣли два часа съ стария Бисмаркъ. Каква важность и какво значение ще има свижданието на двамата съюзници монархи едва ли може да се знае положително, но нѣма съмнение, че помежду тѣхъ ще стане разговоръ за впечатленията, които Вилхелмъ е извлекълъ отъ пжтуванието си въ Англия и отъ разговора, който той е ималъ съ баба си кралица Виктория и нейнитѣ съвѣтници; той ще раскаже на своя старший по години и царувание съюзникъ какъ го посрѣщнжли англичанитѣ, какви почести сж му отдали тѣ, ще му расправи за важностьта и величието на английската флота, ще му каже че е сполучилъ, съ посрѣдството на баба си, да се споразумѣе и подобри до нѣгдѣ и съ майка си, но само съ едно нѣщо: съ влизанието на Англия въ тройственния съюзъ, толкова желаемо отъ участницитѣ въ лигата на мирътъ, не ще може да го зарадва. Хитритѣ англичани умѣятъ наистина много ласкаво да посрѣщатъ своитѣ гости и да имъ отдаватъ нечуени почести, като сжщеврѣменно ги похваляватъ за доблестьта имъ и за личнитѣ имъ качества, но така сжщо умѣятъ и да не се вдаватъ на тѣхнитѣ примки и да не приематъ нигакви задължения на себе си. Това е отличителното свойство на англичанина. Но има и сериозни причини, които заставляватъ Англия да не влиза въ тройственния съюзъ. — Тя знае твърдѣ добрѣ, че тоя съюзъ е насоченъ противъ Руссия и Франция и трудно е, за да не кажемъ невъзможно, да се рѣши да воюва срѣщу тия държави, особенно срѣщу първата, която е въ състояние да й отвори такъва рана отъ къмъ Азия, която да не може да исцѣри никога, и тамъ никой не може да й помогне; а изгуби ли тя, Англия, владѣнията си въ Азия, престава вече да сжществува като велика държава. Справедливо бѣлѣжи „Nord“, по случай посѣщението отъ Вилхелма II на английската кралица, че сега не е годината 1853, за да свързва Англия съюзи и да предприема Кримски войни. Страха прочее за да не бжде нападнжта отъ къмъ Азия е главната причина, която кара Англия да не влиза съ никого въ съюзъ противъ сѣверната славянска империя.

Подиръ посѣщението, което Австрийский императоръ направи на германския въ Берлинъ естественно се поражда питанието: русский императоръ ще възвърне ли визитата на Вилхелма II, гдѣ и кога, или не. И другъ пжть ние сме казвали, че отиванието на Александра III въ Берлинъ зависи отъ много обстоятелства и той има хиляди причини да отлага своята контра визита за неопредѣлено врѣме и даже до тогава, когато огъньтъ и желѣзото рѣшжтъ свижданието на двамата най-голѣми монарси.. И дѣйствително агенцията Хавасъ съобщи отъ Берлинъ на 4-й того, че русский монархъ пакъ отложилъ отиванието си въ Берлинъ неизвѣстно за кога. Като се вземе предъ видъ, че телеграммата на Хавасъ иде отъ Берлинъ и то тъкмо слѣдъ заминаванието отъ тамъ на Францъ Иосифа за Австроунгария, не може да се недойде до заключението, че русский императоръ нѣма да отиде въ Берлинъ нито тая година, нито до година. Напититѣ наздравици въ Портмутъ и въ Берлинъ отъ Вилхелма II, Францъ Иосифа, Кралица Виктория и нѣкои английски държавни мжже не само не сж отъ естество да подобрятъ отношенията между Руссия и Германия, но напротивъ тѣ направихж още по-обтѣгнжти тия отношения, защото сж пълни съ провокации и достатъчни да подпалятъ и раздухатъ огъня.

Висшето сждилище въ Фринция произнесе вече своята присжда противъ генерала Буланже, Диллона и Рошфора. Споредъ тая присжда първий е признатъ за виновенъ въ заговоръ и измѣна, а другитѣ двама негови другари въ съучастничество и тримата сж осждени на заточение и затваряние въ крѣпость. Подиръ тая присжда остава да се видятъ резултатитѣ на изборитѣ за депутати въ Франция, които избори ще станжтъ на-скоро тамъ. Ако и въ тия избори побѣди правителството, както побѣди въ изборитѣ за главнитѣ департаментални съвѣти, тогава на Буланжизма се нанася смъртеленъ ударъ и едва ще може той да повдигне нѣкога глава; но ако бжджтъ избрани за депутати голѣмо число Буланжисти, тогава кой знае какъвъ оборотъ може да зематъ работитѣ въ Франция и опасно е да не стане междуособие въ тая хубава страна.

Ако излѣзе вѣрно съобщението отъ „N. Wiener Tagblat“, че по Ерцеговинската граница на нѣколко мѣста се появили черногорци разбойници, които сж имали и сражения съ войници и стражари австро-унгарски, то не ще бжде безъ значение. Извѣстно е, че подобни разбойничества по тия страни всѣкога сж бивали предвѣстници на важни събития, толкова повече тѣ могжтъ да иматъ значение сега, когато се вѣрва, че въ окупиранитѣ отъ Австро-унгария провинции ставали голѣми агитации за едно голѣмо възстание. Ако такъво нѣщо се случи, Сърбия и Чернагора не ще могжтъ да останжтъ хладнокръвни зрителки и ето, въ такъвъ случай, огъньтъ подпаленъ и сигнальтъ за разрѣшение на общеевропейската криза съ мечь и желѣзо показанъ. . . .

Посѣщението на Внлхема II въ Англия.

На статията отъ английский вѣстникъ „Standard“ която обнародвахме въ миналия двоенъ брой на вѣстника ни подъ заглавие: „*Английски заплашвания*“, Брюкселский, „Norp“, който е органъ на русското министерство на външнитѣ дѣла отговори съ слѣдующата статия.

„Достозабѣлѣжителенъ е язикътъ на германский печатъ по посѣщението на Вилхема II на Лондонския дворъ. Само по себе си това събитие е естественно послѣдствие на политическото и фамилиялно благоприличие и не трѣбва да търсимъ, когато се касае за него, нови фантастически причини за преувеличението му. Нѣкой германски органи, смятрани изобщо като официозни, отдаватъ на „тождественностьта, която съединява интереситѣ на двата народа", симпатическитѣ изявления, които английский народъ показа къмъ уважаемия монархъ. Право да се каже тая тождественность на интереситѣ не е съвършенно доказана и подлежи на нѣкое съмнѣние, свидѣтель на това е дѣлото по секвестиранието на Неара, въ което английското правителство отсѫди редъ германскитѣ искания. Както и да е тая еднаквость на интереситѣ произлиза особенно отъ това, че Англия счита всѣка стѫпка за напрѣдъ на друга сила като заплашванне и посѣбванне. Има може би до нѣкадѣ ирония въ оня пасажъ, въ който „Сѣверната германска газета" ни тълкува „това историческо събитие, въсхвалява силата, която двата народа притежаватъ, за да испълнятъ цивилизаторската ѝ мисия въ Европа и въ най-отдалеченитѣ страни".

Колкото за цивилизаторската мисия, която Германия и Англия иматъ да испълнятъ въ Европа, ние не виждаме въ що се състои тя, нито пъкъ особенно какъ развитието на тѣхнитѣ флоти би могло да ускори съединението на идеитѣ, които двата народа представляватъ. Въ нашето време всички цивилизаторский прозелитизмъ въ старий свѣтъ е по нужда миролюбивъ. Теорийтѣ и началата, които искатъ да наложятъ чрезъ орѫжията безъ измѣнение, се отхвърлятъ отъ народноститѣ и отъ учрежденията, които искатъ да поучаватъ. При това трѣба да сме признателни на казаната газета за умѣреностьта, съ която предава разсѫжденията си. Тя дѣйствува обмислено, като остава на посестримата си „Standard" свойственностьта на предизвикванието и на псуванието противъ съсѣднитѣ държави. Ако Английский вѣстникъ, раздраженъ отъ пристигванието въ английската територия на императора Вилхема, чувствува нуждата да произнася дѣтински заплашвания и да показва юмрука на Франция и на Руссия, това показва, че ториге отъ нейната изгубена краска би били много расположени да подржаятъ своитѣ предшественници отъ 1853, ако можехѫ да се надѣятъ на помощьта на нѣкоя велика сила. Но лицето на сухопѫтния солдатинъ на Велика Британия никакъ не може да примами Германия, и една война като Кримската е невъзможна отъ тука на Англия, която е престанѫла да е силна въ военно отношение, и противъ която, въ случай на сблъскване, Руссия има силенъ клинъ въ Азия".

Македонската политика.

I.

Вѣрваме, читателитѣ на вѣстника ни съ внимание сѫ прочели статията въ миналия 31 брой подъ заглавие: „*Берлинский договоръ и Македонската политика*" и сѫ забѣлѣжили, безъ съмнѣние, че заключението на почтения нейнъ авторъ е: Македонскитѣ българи не трѣба да правятъ никакви движения и за всичко да се надѣватъ само на Н. В. Сулнена, къмъ когото поглѣдитѣ имъ били постоянно обърнѫти. Ние обнародвахме тая статия само за да докажемъ колко уважаваме мнѣнието на други, макаръ то и да не е съгласно съ нашитѣ начала, когато се исказва по благороденъ и благоприличенъ начинъ. Като благодаримъ на автора на тая статия за откровенно и безъ забикалки исказаното му мнѣние и за хубавитѣ му забѣлѣжки по Берлинский договоръ, счетохме за нужно да направимъ върху нея нѣкои забѣлѣжки и да обяснимъ още веднажъ программата на „*Македония*" и началата, по които се рѫководимъ ние за нейното испълнение и привождание въ дѣйствие.

Мнозина отъ нашитѣ еднородци мислятъ, че политическото рѣшение на въпроса, или съ други думи казано, освобождението на Македония отъ турския яремъ е свързано съ въпроса за бѫдущето на Турция въ Европа и съ девиза на Австрия „Drang nach Osten". Това мнѣние не е вѣрно. Преди единъ вѣкъ, когато Турция бѣше цѣлокупна въ истинската смисъль на думата, хората имахѫ право може би да казватъ, че освобождението на християнскитѣ народи въ Балканский полуостровъ и даванието имъ автономни права значи испѫжданието на Турцитѣ отъ Европа, защото никой не можеше да се съгласи, че Турция, като държава, може да сѫществува на сѫщий полуостровъ и безъ християнскитѣ въ него народи. Днесь обаче не е така. Днесъ всички сѫ убѣдени, че Турция може да сѫществува като държава въ Европа и безъ да заповѣдва на християнскитѣ народи и да ги владѣе. Освобождението на Ромѫния, Гърция, Сърбия и на една часть отъ България доказа това. А Св. Стефанский договоръ, по който се освобождаваше почти цѣлий българский народъ и образуваше една доста голѣма нова държава на Балканский полуостровъ, не даваше ли възможность на Турция да продължава сѫществуванието си, като държава, въ Европа? Напротивъ, ние мислимъ, че тоя договоръ още повече я усилваше и уякчаваше, защото я освобождаваше отъ ония елементи, които постоянно подриватъ сѫществуванието ѝ. Ако Турция останеше такъва, каквато я създаваше Св. Стефанский договоръ, тя щѣше да се прибере и да се грижи спокойно за вѫтрѣшнитѣ си работи, а освѣнь това, и мирътъ въ Европа щѣше да бѫде по-траенъ, защото никой не може да откаже, че него го нарушаватъ най-често движенията на народитѣ въ Балканский полуостровъ за человѣчески правдини и за самозащита. Нека Европейскитѣ държави задоволятъ християнскитѣ народи въ тоя полуостровъ и нека ги оставятъ послѣ самостоятелно да се развиватъ, и тогава ще исчезне всѣка причина на незадоволство и нѣма да има кой да смущава мира и да подпалва огъня. Па най-послѣ що отъ това, че Турция се заличи отъ картата на Европа и Турцитѣ се испратятъ въ Азия, отъ гдѣто сѫ дошля? А ние ли трѣба да се грижимъ за нейното сѫществувание въ Европа? Напротивъ, ако има нѣкой, който не трѣба никакъ да мисли за това, то тоя *нѣкой* сме ние българитѣ, защото ние имаме най-много причини да негодуваме противъ агитѣ, които не само като народъ не искатъ да ни признаятъ, но нито даже като человѣци съ право на сѫществувание на тоя свѣтъ. Впрочемъ и преди русско-турската война така мислехѫ хората, т. е. за освобождението на днешната България казвахѫ, че ако се предприемело по какъвто и да е начинъ и чрезъ каквито и да е срѣдства, трѣбало да се вземе, преди всичко, предъ видъ, че то било свързано съ въпроса за бѫдѫщето на Турция, между тѣмъ то се предприе и извърши чрезъ възстание и война и Турция не само си останѫ и продължава да сѫществува като държава въ Европа, но напротивъ, станѫ и по-силна. Това признаватъ и най-върлитѣ нейни неприятели. Да се проповѣдва и поддържа прочее, че освобождението на Македония е свързано съ въпроса за сѫществуванието на Турция, като държава, въ Европа освѣнь че не почива на здрави разсѫждения, но то значи още да отчайваме народа и да го убѣждаваме, че той е създаденъ отъ Бога за да бѫде вѣчно робъ на други. Не, истинскитѣ синове на отечеството, на майка България ние не допущаме, че ще отидатъ до тамъ, а напротивъ вѣрваме, че тѣ сѫ на противното мнѣние, на което сме и ние, и не ще да жалятъ своята кръвь, когато настане време, за да докажѫтъ на немилостивитѣ велики наречени сили, че и тѣ искатъ да бѫдѫтъ свободни и да дишѫтъ свободенъ въздухъ. А ще се намѣри ли българинъ, който да забрави многоцѣнното завѣщание на блаженопочившиий всероссийский монархъ и Царь-Освободитель Александръ II, Св. Стефанский договоръ — обединението на българский народъ? — Не вѣрваме.

Погледитѣ на Македонскитѣ българи не сѫ обърнѫти, както казва авторътъ на въпросната статия, къмъ Н. В. Султана, защото тѣ отъ него нищо не могѫтъ да очакватъ. И дѣйствително, какви правдини е далъ Султанътъ на Македонскитѣ българи, да ли той е испълнилъ задълженията си отъ Берлинский договоръ спрямо всичкитѣ си подданници въ държавата или не праща почти всѣкий день по-интелигентнитѣ отъ тѣхъ въ далечни азиятски страни, за да ги лиши отъ отечество и отъ роднини, само защото сѫ отворили нѣкадѣ българско училище, гдѣто по преди не е сѫществувало такъво, та тѣ да обрьщатъ поглѣдитѣ си къмъ него и само нему да се надѣватъ? Не само международнитѣ задължения Султанътъ съ правителството си не испълнява, но той не почита, когато се касае за българитѣ, и ферманитѣ, издадени отъ предшественницитѣ му и тържественно потвърдени отъ него при възшествието му на престола и въ множество други случаи. Ако Н. Величество почиташе поне ферманитѣ и заповѣдаше съвѣстното имъ туряние въ дѣйствие, то българитѣ отъ Македония щѣхѫ може би наистина да се надѣватъ на него, защото щѣхѫ да се радватъ баремъ на една религиозна свобода и щѣхѫ да се признаватъ за особенъ народъ въ империята му. Но въ дѣйствителность какво виждаме? На трима български владици, рѫкоположени съ знанието и предварителното съгласие на Султановото правителство за въ Македония, бератитѣ още не имъ се даватъ, при всичко че сж се изминжли нѣколко години отъ ржкополаганието имъ, и не имъ се позволява да заминжтъ за епархиитѣ си. Ржкоположений още презъ 1872 за Пелагонийский митрополитъ покойний Евстатий чака цѣли шеснайсеть години за да му се издаде бератътъ и да замине за епархията си и, по всѣка вѣроятность, щѣше да чака още други толкова и пакъ едва ли щѣше да дочака тоя щастливъ день, ако не починеше минжлата година въ Одринъ. Скопский и Охридский митрополити, Високопреосвященнитѣ Кирилъ и Натанаилъ се принудихж да си подаджтъ оставкитѣ отъ епархиитѣ си и да останжтъ да се скитатъ изъ Българското княжество, само за да угоджтъ на турското правителство и да даджтъ възможность да се назначжтъ и ржкоположжтъ други владици на мѣстата имъ. А що станж?—Тѣ си подадохж оставкитѣ и на мѣстата имъ наистинж се ржкоположихж назначихж други владици, но само за да но сжтъ архиерейското достоинство и нищо повече. Н. Блаженство Екзархътъ се моли отъ нѣколко години насамъ за да се позволи издаванието на единъ българский вѣстникъ въ Цариградъ и дори лично въ времето на една ауденция Н. Величество Султанътъ бѣше го увѣрилъ, че ще се издаде подобно позволение, но и това царско обѣщание останж праздна дума и безъ никакво значение. Признаватъ ли се поне архиерейскитѣ намѣстници въ Македония и позволява ли имъ се да засѣдаватъ въ меджлишитѣ, както се позволява на грьцкитѣ и другитѣ духовни представители въ цѣлата империя? Позволява ли се свободно съграждането на нови Български храмове и отварянието безпрепятственно български училища? — На тия и на други такива въпроси нека отговорятъ, ако могжтъ, тия, които проповѣдватъ и поддържатъ, че Македонскитѣ българи трѣбало да обрьщатъ поглѣдитѣ си къмъ Султана и само отъ него да се надѣватъ за всичко.

Авторътъ на поменжтата статия, както и нѣкои отъ свободнитѣ българи, твьрди, че бератитѣ на българскитѣ владици за Македонскитѣ епархии били готови още преди три-четири год. и още тогава щѣли да имъ се даджтъ и да имъ се позволи да отиджтъ при духовнитѣ си паства, но на това били въспрепятствували движения нѣкои на живущитѣ въ Княжеството Македонски българи. Това е наивенъ отговоръ на зададений въпросъ — защо турското правителство не освобождава бератитѣ на владицитѣ и не имъ позволява да си отиджтъ по епархиитѣ. Развѣ може сериозно да се допустне, че Султанътъ се е разсърдилъ и не иска да освободи бератитѣ на владицитѣ само за това, че нѣкои Македонски българи въ Княжеството се опитали да произведжтъ смущение при границитѣ на държавата му? — Но тога е глупость и дѣтинский инатъ, нищо повече. Отговорете, господа защитници на Турция, сериозно и съ факти на зададенитѣ ни въпроси, а не ни противопоставяйте дѣтински инати и наивность, неприлични и недостолѣпни за единъ монархъ, ако наистина той така се извинява за неосвобождаванието бератитѣ на владицитѣ. Ние можемъ да ви увѣримъ, че причинитѣ за непозволяванието на нашитѣ владици да отидатъ въ епархиитѣ имъ се криятъ другадѣ, а не въ незнамъ какви движения на нѣкои Македонски българи въ Княжеството, а именно тия причини се криятъ въ убѣждението на Султана и правителството му, че ако не сжществуваше българската Екзархия и ако нѣмаше български владици, нѣмало да сжществува и Българско Княжество съ 75,000,000 лева бюджетъ въ годината. Това трѣба да се разбере хубаво. Пишущий тия редове много пжти е ималъ случай да се разговори по тия работи съ високопоставени турски личности и всѣкога отъ разговора си съ тѣхъ си е съставялъ заключение, че турскитѣ държавни мжжье се раскайватъ за гдѣто сж допуснжли да се издаде извѣстний ферманъ за учреждаванието на Българската Екзархия и не вѣрватъ въ вѣрностьта и преданностьта на българитѣ къмъ престола на Султана. Това убѣждение, това мнѣние, нѣма съмнѣние, е криво, но какво да се прави когато така се е убѣдилъ Султанътъ, така вѣрватъ и съвѣтницитѣ му и, споредъ насъ, само силенъ натискъ може да ги отврати отъ него и да ги убѣди въ противното, т. е. че не Екзархия и владици заплашватъ сжществуванието на Турция и подкопаватъ нейнитѣ основи, а нейното неиспълнение на международнитѣ договори и систематическото отъ турскитѣ власти преслѣдвание на българитѣ и все що е българско въ Турско.

Както видите нашето мнѣние е, че Турция безъ натискъ нѣма никога доброволно да се съгласи да испълни приетитѣ отъ нейна страна задължения въ Берлинский конгресъ и хиляди поклони отъ наша страна ще бждjтъ за пара, а като какъвъ трѣба да бжде натискътъ, който трѣба да се употрѣби върху нея, ще споменемъ, когато говоримъ за программата на *„Македония“* и за срѣдствата, които мислимъ и сме рѣшени да употрѣбяваме за нейното пълнение.

II.

Освѣнь съ въпросътъ за бждящето сжществувание на Турция, като държава, въ Европа нѣкои свързватъ освобождението на Македония и съ девиза на Австрия „Drang nach Osten“, т. е. искатъ да кажжтъ, че Хабсбурската империя нѣмала да допусне да се откъсне нашето отечество отъ Турция, разумѣва се, защото тя се бои отъ образуванието на една голѣма славянска (българска) държава въ Балканский полуостровъ и, главното, защото тя е турила на него око и иска ѝ се да слѣзе до Солунъ и да завладѣе неговото пристанище. Ние мислимъ, че и тоя страхъ е безоснователенъ и австрийското „Drang nach Osten“, измудрено, казватъ, отъ Метерниха, ще си остане проста мечта, както грьцката *„мегали идея“*. Не е ли подписала Австрия Берлинский договоръ, въ който сж предвидени човѣшки правдини и за останжлитѣ подъ турското владичество народи, слѣдователно и за българитѣ въ Македония? А това е, мислимъ ние, достатъчна гаранция, че Хабсбургитѣ не могжтъ да излѣзжтъ явно съ своитѣ претенции за Македония. Освѣнь това, когато говоримъ за „Drang nach Osten“ не трѣба да забравяме, че има и една голѣма славянска държава, Руссия, която нѣма да дозволи на Австрия безнаказанно да завладѣе Солунъ съ пристанището му. Отъ Австрия не трѣба нито най-малко да се боимъ още и за това, че тя се съставлява най-вече отъ славянски народи и е държава, както е казалъ и нѣкогашний неинъ държавенъ мжжь Баистъ, която постепенно се разлага и нейното сжществувание, като нѣмска държава, е въпросъ на времето.

III.

Както е извѣстно, прѣди освобождението на България въ Цариградъ се издавахж нѣколко български вѣстници, които ревностно защищаваха правдинитѣ на българския народъ и съобщавахж, за знание на читающата публика, всичко каквото ставаше въ татковината ни. Въ врѣмето обаче на освободителната война презъ 1877 г. редакторитѣ на тия вѣстници се принудиха да прекъснжтъ издаванието имъ за да се избавятъ отъ преслѣдвания отъ страна на турското правителство. Слѣдъ освобождението на България. турското правителство, при всичкитѣ ходатайства, както видѣхме, на Н. Блаженство Екзархътъ и на други частни лица въ Цариградъ, не е позволило и както сочи никога не ще да позволи да се издава българский вѣстникъ въ империята на Султана, а не допуска въ нея и никой отъ издаваемитѣ въ Княжеството вѣстници, и по тоя начинъ на българитѣ въ Македония и Одринско е отнета възможностьта да четжтъ вѣстници и да предаватъ на гласность золумитѣ що се вършжтъ въ тия страни. Истина сжществува и продължава да се издава въ Цариградъ в. *„Зорница“*, но той е, както се знае, органъ на протестанскитѣ мисионери, а не българский. Освѣнь това той се издава само веднажь въ седмицата и едната му половина отъ всѣки брой се пълни съ статии по Св. писание, които не само не могжтъ да интересуватъ никого, но сж и вредителни за четение, защото сж насочени противъ основитѣ на православната вѣра, която е праотеческата вѣра на българския народъ.

Не трѣба да се забравя, че въ Македония вьрлуватъ и разни пропаганди: Католическа, протестанска, грьцка, сърбска и ромжнска които разполагатъ съ голѣми парични сумми за постигание на цѣлитѣ си. Тия пропаганди работехж наистина тамъ и по-преди, но слабо, а отъ освобождението на България насамъ усилихж твърдѣ много дѣйствията си предъ видъ на страхътъ, че многогодишнитѣ имъ трудове възможно е да отиджтъ на вѣтъра, защото болшинството на тая страна, като българско, симпатизира повече на България отъ колкотна Гърция, Сърбия и Романия. За доказателство служи това, че въ тия три държаво само работници българи отъ Македонти отиватъ, когато въ България, освѣнь просгя работници, постоянно дохождатъ и друси по-интелегенти иладежи съ цѣль да поитжпятъ или въ военното училище и по-послѣ да служжтъ като офицери въ Българската армия, или пъкъ да се назначжтъ на нѣкоя служба по разнитѣ клонове на управлениетои

Българина отъ Македония не счита чуждо за себе си Бълларското Княжество и охотно носи въ него военната повинность. Но тая симпатия на македонцитѣ къмъ еднородцитѣ имъ въ Княжеството не трѣба да ни омайва, а длъгъ на всѣкой патриотъ е да я поддържа, защото тя е най-голѣмото доказателство, че Македония е българска страна и най-здравата гаранция за запазванието на народностьта ни. Срѣщу всичкитѣ споменѫти пропаганди ние трѣба силно да въстанемъ и немилостиво да ги преслѣдваме, защото тѣхнитѣ цѣли сѫ пагубни за българщината и тѣ се стрѣмятъ да откъснѫтъ Македония отъ общата наша татковина.

Предъ видъ на всичко казано емигрантитѣ въ княжеството македонци всѣкога сѫ осѣщали нужда отъ единъ вѣстникъ, който да се занимава, помежду другото, и съ работитѣ въ Македония, и въ началото на 1885 нѣкои отъ тѣхъ основахѫ въ столицата едно дружество, което незабавно започна да издава в. *„Македонский Гласъ“*. Тоя вѣстникъ въ скоро време бѣше се распространилъ доста много и всѣкий любопитствуваше и се интересуваше да го чете, защото отъ него очакваше да се научи какво става въ неосвободенитѣ части въ татковитата ни; той можеше да пренесе грамадна полза, ако неговитѣ редактори не бързахѫ твърдѣ много съ своитѣ пламенни статии да раздухътъ огъня, което причиняваше — признаваме доста главоболия на българското правителство, защото дипломатическитѣ въ София агенти на иностраннитѣ държави често му правяхѫ забѣлѣжка за неговото (на вѣстника) съдържание; ако не сѫ мешахѫ въ вѫтрѣшнитѣ работи на княжеството и въ партизанскитѣ тукашни борби; и ако непълнеше стълповетѣ си повече съ мартиролоза, поне ние така мислимъ. Тоя вѣстникъ престана да се издава щомъ се провъзгласи съединението на Южна България съ Сѣверна.

Издаваемитѣ въ княжеството вѣстници би могли да принесѫтъ грамадна полза на Македония и Одринско, но, за жалость, тѣ не сѫ се занимавали и не сѫ занимаватъ съ тия страни, като че тѣ не съставляватъ часть отъ общото отечество на българина, като че въ тѣхъ не живѣятъ българи. Единъ отъ столичнитѣ вѣстници преди нѣколко мѣсеца бѣше си позволилъ да каже, безъ да го е срамъ поне отъ собсовенния суратъ на редакторитѣ му, че за Македония не заслужвало и дума да се говори, защото болшинството въ нея не било българско! Сѫщий вѣстникъ продължава да пѣе, че македонцитѣ били хамамии и се наричали всѣкакви: българи, сърби, гърци, ромѫни, споредъ мѣстото живѣяли. И по този начинъ разнитѣ пропаганди въ Турско сѫ оставени да дѣйствуватъ по свое усмотрѣние, защото никакво противодѣствие отъ наша страна не срѣщатъ.

Нуждата прочее отъ единъ вѣстникъ, който да защищава интереситѣ на българитѣ въ Македония и Турско въобще, да излага тѣхнитѣ справедливи и законни искания предъ обществениитѣ сѫдии и да се бори съ разнитѣ пропаганди по тия страни, бѣше належаща и никой не може да я отрече. За да удовлетворимъ тая нужда и да помогнемъ на общото българско дѣло, разумѣва се колкото ни силитѣ помагатъ, ние предприехме издаванието на „Македония“. За да постигнемъ гонимата цѣль ние ще се боримъ съ всичкитѣ легални и позволени срѣдства и ще искаме за злощастнитѣ турски раи човѣшки правдини, свобода, безъ която не е мислимъ прогресъ въ нищо. Берлинский договоръ намъ ни служи за точка на опора, защото той носи санкцията на всички държави па и на самата Турция, слѣдователно той трѣба да се испълни въ всичкитѣ си точки, а особенно въ ония, чрезъ които е постановено да се дадѫтъ вѣроисповѣдна свобода и автономни правдини на освободенитѣ отъ Св. Стефанский договоръ и възвърнати пакъ въ робство на 1-й Юлий 1878 отъ Европейский въ Берлинъ ареопагъ. Отъ само себе се разбира, че послѣдното наше легално срѣдство за испълнение тая программа на *„Македония“* ще бѫде проповѣдванието огънь и желѣзо на тиранитѣ. Защо и това срѣдство, и тоя начинъ на дѣйствувание поставяме между легалнитѣ можемъ подробно да расправимъ другъ пѫть, а за сега считаме за достатъчно да кажемъ, че всѣкий има право и съ орѫжие да си иска правдинитѣ, които му сѫ признати и гарантирани, отъ оногова, който му ги отнема и похищава.

Както виждатъ читателитѣ нито въ программата на *„Македония“*, нито въ срѣдствата за нейното испълнение има нѣщо бунтовническо, революционно, и напраздно ни натякватъ, че цѣльта ни била да произведемъ или предизвикаме смущения и безредици въ Турция. Ако изискванието на признатитѣ отъ самитѣ европейски сили правдини за раитѣ на Султана може да значи бунтъ, революция, тогава нека заповѣдатъ неудобряющитѣ нашата программа да работятъ и се подвизаватъ тѣ за Македония. Но ние сме твърдо убѣдени, че никой не може и не ще се осмѣли да нарече бунтовническа тая программа и нашитѣ дѣйствия революционни, освѣнъ подкупенитѣ отъ турци или австромаджаритѣ. Противъ замислитѣ на послѣднитѣ за обсебвание на Балканский Полуостровъ ние таkожде сме рѣшени да воюваме, и това влиза въ нащата программа.

Нѣкои искатъ да знаятъ каква е нашата программа относително българското правителство и въобще по вѫтрѣшнитѣ работи на княжеството и какво поведение ще държимъ за тѣхъ. Обаждаме на тия господа, че за насъ никакъ не важи отъ какви лица се съставлява българското правителство и сме рѣшени да се не занимаваме съ вѫтрѣшнитѣ български работи и съ партиитѣ, освѣнъ въ краенъ случай, т. е. когато видимь или се увѣримъ, че това правителство явно работи противъ Македония. Въ тоя послѣдний случай ние, като българе, сме длъжни да шибаме немилостиво всѣкиго, който и да бѫде той, който работи противъ общебългарскитѣ интереси.

Мислимъ, достатъчно обяснихме программата на *„Македония“* и нашитѣ начини за дѣйствуванието по нейното испълнение. Това е и македонската политика.

Българското учебно дѣло въ Дебърскиятъ окръгъ.

Поводъ за да напиша настоящето ми даде отъ една страна статията на г. К. „Бълларското учебно Дѣло въ Македония“ обнародвана въ периодическото списание; отъ друга—непълнитѣ свѣдения, които сѫ извѣстни за сега по училищата въ помѣнатия окръгъ: отъ трѣтя—да обьрна вниманието, комуто трѣбва, на най необходимитѣ нужди отъ които страда предмѣтния окръгъ въ учебно отношение; толкозъ повече имамъ право на това, защото съмь синъ на този нещастенъ и забравенъ членъ отъ Българското тѣло. Слѣдующитѣ данни сѫ гарантирани отъ лични наблудения.

Въ преголѣмата си статия по Бъл. учеб. дѣло въ Македония г. К. съвсѣмъ малко-или подобрѣ нищо неспоменува за Дебърскиятъ окръгъ. Разбира се никой нѣма право да изисква това отъ него, защото нѣможилъ да добие никакви свѣдения. Азъ отъ своя страна ще добавя туй, което липсува въ неговата статия. И тъй на предмѣта.

Азъ ще говоря за Българското плѣме, мияцитѣ, което населява Дебърскиятъ окрѫгъ. Това плѣме брои окло 45-50 х. души, живущи въ 25-30 села. Това е страната на мияцитѣ, гдѣто се пази най чиста и непорочна българщината. Не е билъ въ състояние луковия фанариотинъ да проникне въ тъзи страна, не е намѣрилъ почва да посѣе семето на раздора. Не е билъ достѫпенъ входътъ-тукъ на мрьсниятъ грьцки калугеръ. Турското влияние до толкова се чувствува въ нравственна смисьль щото въ селото Галичникъ има много фамилий, които носятъ турски имена, като: Кадриовци, Байрамовци и пр. това не е нищо друго освѣнъ покръстени турци. Що се отнася за Грьцкото влияние нѣща да се впущамъ въ подробности, защото Историята съ Грьцкия владика презъ 81 година, въ селото Галишникъ, на всѣкиго е пресна въ памѣтьтъ, той биде изринатъ, като непотрѣбенъ отъ срѣдъ църквата парцалъ въ врѣме на святата литургия. Единствения бѣше даскала, който продлъжаваше да тананика херувикото, а не излѣзе съ всичкитѣ селяни; но за тъзи си смѣлость, той заплати скѫпо и до днешенъ день се превива като змия за да го условятъ за учитель, но всичко напразно всѣки го ненавижда и се подиграва съ него. Сѫщата участь испитватъ Демосгеновитѣ потомци, по всичкитѣ миячки села. Въ това отношение т. е. отъ Грьцкитѣ интриги мияка е гарантиранъ съ твьрдия си характеръ. Колкото за Сърбитѣ не намирамъ нужда да говоря, защото Сърби не е извѣстно по тѣзи страна, „Море ке си умра на Булгарскава (вѣра) бре“, заключава мияка. Когато не съществува никаква опастность отъ горнитѣ два елемента Грьци и Срьби, който иматъ най голѣми претенци и за Македония, то народностьта на мияка е запазена съ китайска стена, ще кажатъ тѣзи които обичатъ повече да говорятъ, отъ колкото да мислятъ. Врѣмето е всемогѫщо. Човѣкъ е способенъ на всичко. Хората трѣва не пасятъ, а хора. Трѣбва да си отворимъ очитѣ съ врѣме. Ако до сега не е имало никаква опасность, това не ни дава право да заключимъ че и за напрѣдъ неще я има. Прочее трѣбва да се взѣматъ мѣрки, съ врѣме, за да прѣдваримъ злото, за което се заемамъ и азъ.

Най необходимото нѣщо на единъ народъ сѫ училищата, тѣзи храмове на просвѣщението и прогресса, които сѫ въ състояние всичко да създадатъ; на тѣхъ длъжимъ настоящиятъ прехваленъ XIX в; това сѫ Волтеръ и Русо, които излѣзоха отъ училищната скамейка и подготвиха бурната и велика френска революция; на училищата длъжимъ освобождението на полѣмата часть отъ цѣлокупна България; на тѣхъ длъжимъ побѣдата си надъ гнъсния и потъналъ въ развратъ Фенеръ; Чрѣзъ тѣхъ най послѣ ще можемъ да избавимъ нещастната Македония, сърдцето отъ българското тѣло; На тѣхъ трѣбва да се обърне най голѣмо внимание. Ами ни какво правимъ, какво прави св. Екзархия? мълчи нехае и неще да знае какво правятъ най послѣ нашитѣ македонски патриоти (sic) нарѣчени емигранти?! Всѣки глѣда за да се докопа до по тлъсть кокалъ, пакъ ако ще и потопъ да става въ заробената му татковина, на ли е една педа по далечъ отъ него, защо да си разваля кефа. Говоря за училища въ истинската смисьль на думата, но да отговорятъ на назначението си, мѣжду другитѣ условия, сѫ не обходими и слѣдующитѣ:

1.— Добрата вола на хората, мѣжду, които иска да се отвори едно училище.

2.— Срѣдства и благоприятни условия.

3.— Учители, които да разбиратъ назначението си.

Първото отъ тѣзи условия съ най голѣма сила въ мияцитѣ за доказателство може да послужи обстоятелството, че преди 150-200 години е имало училище въ селото Галишикъ (столицата на мияцитѣ) до колко помнятъ хората по предание-стареца дѣдо Томо Кольовский отъ прѣдмѣтното село е човѣкъ тъкмо на 150 години като билъ дѣте той ходелъ на училище. Старцитѣ въ неговото дѣтинство знаеле да четатъ и да пишатъ. Гдѣто ще се каже желанието у мияка за да учи дѣтето си е узрѣло и прѣзрѣло но да ли е достачно само сухо желание. Разбира се не.

Второто условие и го има и го нѣма. При всичката любовь на мияка къмъ, науката, когато срѣдствата сѫ кѫси, неговото желание остава или на половина испълнено, или съвършенно изоставено. На това именно трѣбва да се обърне най сериозно внимание. Отъ тъзи страна подпомогнатъ мияка работата ще тръгне по медъ и масло. Азъ не казвамъ, че Екзархията не помага, но тъзи помощь сравнително е много малка. Спорѣдъ менъ повече отъ необходима е една гимназия, въ тъзи страна поне четверо-классна. Що се отнася за мѣстото кѫдѣ да се отвори Гимназията. Азъ мисля въ село Голишникъ (отечеството на владиката дѣда Партения по напредъ Пиротски митрополитъ а по послѣ Битолски гдѣто и почина.) На слѣдующитѣ основания: казахъ че предмѣтното село се считa като столица на мияцитѣ, по населението си е най голѣмо 8-10 х. ж. свичкитѣ безъ исключение българи-православни, по мѣсто-положението си заема центара на мияцитѣ. Условията сѫ повече отъ благоприятни. Въ срѣдата на селото се издига величественната трѣтоетажна кѫща на помѣнатия владика, най удобна за подобно завѣдение. Населението съ отворени обятия ще посрѣщне подобна мисьль. Азъ съмь увѣренъ, че то всичко възможно ще предвижда за постиганието на горнята цѣлъ. Единственното нѣщо което остава е: да испита и се увѣри Екзархията и да пристъпи на работа.

Една гимназия, въ тъзи страна, ще ни избави и отъ Гърци, и отъ Сърби. Тя ще подготви истински българи, които съзнателно да отблъскватъ чуждото влияние; тя ще затвори вратата на всѣкакви интриги. Представете си че единъ баща (миякъ) иска да даде по голѣмо образование на сина си, той не задоволенъ съ четиритѣхъ отдѣления, що свършилъ синь му, слѣд. той е принуденъ да го прати или въ Скопѣ или въ Солунъ. Хубаво ще го испрати, защото пѫтнитѣ разноски до Скопѣ сѫ нищожни, до Солунъ една лира, до Битола два бешлика, но гелъгелелъмъ до издръжката, презъ врѣмето, въ което ще учи ученика. Желанието на бащата да изучи сина си отстъпва мѣсто на фукаралъка и накарва добродушния баща да си тури показателния пръсть на челото да се поразмисли и да дойде до горчивото заключение: Сръдце дава рѫка не дава ча ва нѣма да правя попъ сина си я. Прилѣжния ученикъ, се убава духомъ, задоволява се четвъртото отдѣление и виждате, че отъ способния ученикъ, може би даровита натура излиза грубъ овчарь, недодѣланъ кираджия или послушенъ дулгерски калфа. При всичкитѣ неудобства обаче пакъ всѣка година отиватъ по 20-30 дѣца отъ мияцитѣ да се учатъ въ Скопѣ, Солунъ или Битоля.

За трѣтото условие нѣма си смисъль да говоря, защото то зависи отъ второто. Щомъ се плаща на единъ учитель както трѣбва хиляди кандидати ще се явятъ. Какъвъ учитель искате, моля ви се, съ 20—30 лири годишна плата? Благодарение на случая пакъ се намиратъ учители доста разбрани. Азъ имàхъ случай лично да посѣтя училището въ с. Галичникъ. Впечатлението произлѣзло отъ начина на преподаванието е превъсходно. Учителитѣ (двама) свършили по 3—4 класса въ България — единa въ Пловдивъ, другия въ София. — До преди 2—3 год. това бѣше науснацата, която замѣстяше всевъзможнитѣ буквари и съврѣменни методи. По 3—4 год. дѣтцата ходятъ на училище и нѣмогатъ да прочетатъ едно писмо пакъ за написвание неще и дума, а сега въ 3—4 мѣсеца четатъ като по вода, както се изразяватъ хората.

Както виждате най главното нѣщо, което липсува на мияка, това е материялната подьржка. „Дайте ми точката на опората ще дигна земята“ — казалъ Архимедъ Дайте ми срѣдства чудесий ще направя отъ естественно даровитата натура на мияка — повтарямъ азъ.

Всѣки трѣбва да се съгласи, че това е образованието, съ което може да се бори единъ народъ за своитѣ си правдини. Обстоятелствата сега сѫ съвсѣмъ други. Само чрезъ образованието достига човѣкъ да съзнае положението си и тогава да изисква правата си каквито се падатъ на всѣки човѣкъ, като такъвъ. Единъ пьтъ образованъ Македонеца, смѣло и по легаленъ начинъ ше работи за подобрение на положението си. Тогава нема да се повлича по тогозъ или оногозъ, но ще стъпва на здрава почва и ще върши туй, което му диктува практическия му разумъ. Никакво колебание нема да има мѣсто. Дѣйствително и сега, ако попитате единъ миякъ какъвъ си? отговора ще бъде: „я су бугаринъ,“ ами защо си такъвъ т. е. българинъ? — продължавате вашето питание —- точка се туря на вопроса — ище защо бащами е билъ такъвъ, ще заключи наивния миякъ. Колѣбанието го възсѣда съ всичката си сила, съмнението намира мѣсто и токо виждате послѣдвало отричанието на апостола Петра. Той не е въ състояние да стои съ отворени гръди противъ лукавитѣ гръци и шовинисти Сърби — особенно срѣщо послѣднитѣ, съ които го свързва една и съща вѣра и сходенъ язикъ. Като му кажете Сърбинъ си — той се позамисли и си казва въ себе си: „пакъ може, нали вѣрата ни е еднаква“; и тъй за да се искоренятъ тѣзи двоумѣния; за да постоянствува на думата „българинъ“ или „бугаринъ“; за да се запушатъ устата на всевъзможнитѣ за Македония изисква се образование — училища по възможности повече. Единъ пътъ докаранъ до такова състояние македонеца, щото съ факти да докаже защо е българинъ положанието му ще се подобри. Ако не се лъжа единъ пѫтъ В. Везиръ, въ отговоръ на просбата отъ българитѣ за да имъ се дадатъ нѣкакви правдини, каза, че най напредъ не се знае отъ каква народность е населена Македония; Гърцитѣ казватъ наша е, Сърбитѣ намиратъ своите прадѣди тамъ, Българитѣ отхвърлятъ и едното и другото като казватъ македонцитѣ сѫ чисти българи. Подиръ това кому да се дадатъ правдини? Даванието на едни ще ожесточи и оскърби други — ами хубаве нека си я караме по старому. Ако отъ четиритѣхъ крайща на Македония посипеха като градъ, спокойно седящия Везиръ въ своя харемъ —, прошения подписани отъ българи нещеше да отговори тъй. Думитѣ на благородния Галипь Паша (Солунски управитель): „отъ сто гърце не ме е страхъ, ама отъ единъ българинъ трѣска ме хваща“ щеха да се сбъднатъ и македонеца щеше да се види малко по свободенъ.

Ето статистиката на учителитѣ, ученицитѣ и населѣнието въобще отъ Дебърския Окрѫгъ презъ 1886-7 год. Долнитѣ цифри означаватъ само българското население — впрочемъ само въ 2-3 села се намира по некой турчинъ за беля — останалата часть отъ жители сѫ чисти българи. Слѣдующитѣ статистипески данни сѫ черпени отъ учителитѣ селянитѣ — мияци. Разбира се неможе да се каже че сѫ съвършенно точни, но приблизително.

Дебъръ — Трима учители и една учителка Екзархиски, 260 ученика — отъ които 60—65 ученички, 3000 жители.

Галичникъ — Двама учители Екзархийски, 350 ученика, 114 ученич., 8—10000 ж.

Лазаро-Поле — Два улители — единa Екзархически, 150 ученика, 2000 ж.

Духъ — 1 учитель Екзарски, 70 ученици, 500 ж.

Тресонче — 1 учитель Екзарски, 130 ученика, 2000 ж.

Селце — 1 учитель съ пособие отъ Екзархията, 67 ученика, 800 ж.

Росоки — 1 учитель (попа), 67 ученика, 500 жители.

Гари — 1 учитель Екзархиски, 126 ученика, 1918 ж.

Осой — 1 учитель, 74 ученика, 803 ж.
Требище — „ 54 „ 450 ж.
Битише — „ 44 „ 400 „
Маврово — „ 67 „ 500 „
Никьорово — „ 50 „ 450 „
Леуново — „ 83 „ 600 „

Върбенъ — 1 учитель съ пособие отъ Екзархията, 58 ученика, 500 ж.

Бълчица — 1 учитель, Екзар., 89 ученика, 700 ж.

Нигуръ — 1 учитель, 87 ученика, 650 жители.

Бродецъ — 1 учитель, 79 ученика, 600 жители.

Нистрово — 1 учитель, 100 ученика, 7—800 жители.

Дрьнокъ — 1 учитель, 53 ученика, 450 жители.

Ябланица — 1 учитель, 100 ученика, 809 жители

Себища — 1 учителъ, 72 ученика, 500 жители.

Райчица — 1 учитель, 90 ученици, 634 жители.

Кръчища — 1 учитель, 35 учееика, 300 жители.

Отъ горѣизложенитѣ цифри се вижда че 9% се учатъ отъ всичкото население. Резултата е повече отъ удовлетворителенъ ни се струва като се взѣматъ предъ видъ условията на които е подчиненъ мияка. — Тъзи цифра можеше да достигне до 15 даже и 20 ако почитаемата Екзархия взѣмеше всичкитѣ мѣрки за напредъка на училищата.

Женева, 7 Юлий 1889 год.

МИЯКЪ

РАЗНИ.

— На 2 того, тукъ тържественно ст отпразнува встѫпването на Н. Ц. Височество Фердинандъ I на Българскийтъ престолъ. Освенъ молебенътъ, парада на войскитѣ при лагера, народното увеселение въ Учъ-Бунаръ презъ деньтъ, вечерьта имаше освѣтление изъ градътъ. Палатътъ, зданието на Народното Събрание, градската градина особенно бѣха освѣтлени. Предъ Княжеския палатъ беше издигната една кула, отъ върхътъ на която блѣщеше електрически фаперъ, който освѣтляваше цѣлия площадъ. Палата бѣше освѣтленъ и презъ вторийтъ день, вечерьта на 3 того. За праздникътъ пристигнаха тукъ много гости изъ провинциитѣ особенно отъ Южна България, за които имаше особенни тренове; само отъ гр. Пловдивъ дойдоха около 1000 души.

— Близо до с. Мокренъ Велешка околия, на 22 Юлий т. г., Шакиръ Мединовъ, придруженъ отъ шестима другари изъ с. Църнилища турци, уловили Апостолъ Златевъ изъ с. Мокренъ, го обесили съ нозетѣ на горѣ и му отрѣзали главата.

— Братия Иорданъ и Иванъ Живалескови, отъ с. Лисичи, отиващемъ на тепавица съ бѣлъ шаекъ, били нападнати отъ една разбойническа шайка, турци, били заклени и шаекътъ заграбила шайката. Трупозетѣ на убититѣ се намѣрили при с. Мелница, Велешко.

— Въ единъ отъ минѫлитѣ броеве на вѣстника ни бѣхме съобщили, вслѣдствие едно писмо отъ Битоля, че пристигнѫлий преди нѣколко недѣли въ София г. Александръ П. Радевъ, свършивший юридическитѣ науки въ Атинский университетъ, преди да тръгне отъ родния си градъ Битоля далъ угощение на нѣкои свои приятели гъркомани и викалъ съ тѣхъ „долу България“ и пр. Сега виждаме, че и въ „*Свобода*“ се провиква нѣкой си Евтимовъ отъ Лайбцигъ, че сѫщий тоя Радевъ билъ единъ отъ най-лошитѣ човѣци, гърчѣялъ се додѣто билъ въ Атина, презиралъ народностьта си и се наричалъ *Радосъ*. До колко е вѣрно писаното за г. Радева въ „*Свобода*“ не знаемъ, но вѣроятно и съобщенията на Евтимова за него отъ Лайпцигъ ще да бѫдѫтъ толкова истински, колкото бѣхѫ и съобщенията до нашия вестникъ отъ Битоля, които принудени сме днесъ да опровергаемъ, при всичко че ги предадохме съ съмнѣние за точностьта имъ. Ние се позаинтересувахме и събрахме достатъчни свѣдѣния, на основание на които смѣло утвърждаваме, че писаното за г. Александръ П. Радева не е никакъ вѣрно, защото той никога не се е отричалъ отъ българската си народность и се гордѣялъ въ Атина че е българинъ, поради което даже сѫ то нападали нѣкои отъ тамошнитѣ грьцки вѣстници. Научихме се даже, че въ дипломата му отъ Атинский университетъ презимето му било записано *Радевъ*, а не *Радосъ*, както твърди неизвѣстний Евтимовъ отъ Лайпцигъ въ „*Свобода*.“ Можемъ да съобщимъ още, ча г. Александръ П. Радевъ е синъ на г. Петъръ Д. Радевъ отъ Битоля, който е помощникъ прокурора въ тамошнитѣ турски сѫдилища и ревностенъ членъ въ Битолската църковна българска община. Дѣдо по баща на г. А. П. Радева бѣше покойний Димко Радевъ, когото наричахѫ и Димко паша, голѣмъ родолюбецъ и добрѣ извѣстенъ не само въ Македония, но и на Шуменскитѣ граждани, като бившъ подрячикъ на бившата едно време въ града имъ втора турска ордия войска.

— „Neue Wiener Tagblat“ въ броя си отъ 12 Августъ (н. с.) съобщава съ предпазвание слѣдующето извѣстие: „При предѣлитѣ на Ерцеговина и Чернагора близо при Требинѣ станали сражения съ черногорци разбойници, които нападнали на едно отдѣление австроунгарски солдати, занимавающи се съ тригонометрически работи. Въ това сблъскване отъ солдатитѣ паднали седемь души, т. е. единъ пионеръ отъ 2 полкъ, единъ водитель и петима пѣхотници отъ 38 пѣший полкъ, а отъ разбойницитѣ се убили 8 души. Тѣлата на убититѣ солдати представлявали ужасно зрѣлище, види се геройски сѫ се подвизавали и сѫ паднѫли по причина на превъзходството по брой на неприятелитѣ. Въ Трѣбинѣ се уловили 4 и въ Билекъ 7 разбойници. Въ Аотора тъй сѫщо сѫ били нападнѫти отъ разбойници единъ стражаръ и единъ войникъ пѣхотинецъ и били ранени тежко.

— Телеграфиратъ отъ Туринъ, че въ Италия, въпреки извѣстието, че 70 хилѣди душъ солдати ще бѫдѫтъ уволнени и испратѣни по домоветѣ си, голѣми военни приготовления ставали. Никой пѫтешественикъ не можалъ вече да мине въ французската граница, безъ да се спре на италиянската граница и да се подложи на истинско изслѣдвание. На 8 Августъ (н. с.) въ Ларжентиеръ били уловени двама французи, които били арестовани за нѣколко часа, а ги освободили слѣдъ като ги предприли и изслѣдвали. Забранено било на пѫтешественицитѣ да се спиратъ по пѫтищата. Много офицери посѣщавали работитѣ по укрѣпленията и непрестанно циркулирали пълни кола въ крѣпоститѣ.

— Свижданието на сърбский Краль Александръ I съ майка му Наталия щѣло да стане, както увѣряватъ, въ помѣстието Мусури близо при Кишиневъ въ Бесарабия.

— Споредъ Цариградскитѣ вѣстници за валия на Битолский вилаетъ и комендантъ на тамошнитѣ войски билъ назначенъ генералъ Ахмедъ Хжвзи вмѣсто досегашния валлия Ахмедъ Еюбъ паша, който се назначилъ на друга служба. За забѣлѣзвание е, че въ тоя вилаетъ въ три мѣсеца се назначихѫ и уволнихѫ трима валии.

— Съобщавать на *Кореспондансъ де л' Е*, отъ Битоля, че правителството започнало да обезоружава полската стража *(фарието)*, на която бѣше дадено прѣди двѣ години оружие за да се защищава населението отъ многото разбойници, които тъй изобилствуваха въ страната. Ние съжаляваме, че турското правителство съ това пакъ дава свободно поле на разбойницитѣ и поводъ на населението да въстава.

— Споредъ сведенията ни отъ Битоля, Ташко Бица и Георги Ланъ, отъ с. Магарево, членове въ Битолский меджлишъ, сѫ арестовани слѣдствие нѣкакви писма, които били намѣрени у тѣхъ. Отъ тия писма се виждало, че тѣ имали сношение съ Гърция и готвели въстание въ Македония за въ полза на гърцитѣ. Въ това билъ смѣсенъ и Д-ръ Вафияди, който щомъ научилъ за нещастието на съмисленицитѣ си сполучилъ да избѣгне въ Гърция. Сега нека турското правителство види, кои сѫ бунтовницитѣ въ Македония. Не тия ли, които постоянно предъ него клѣветятъ мирния българинъ?

—Споредъ една телеграмма отъ Бѣлградъ, съ дата 4 того, Кралица Наталия чрезъ единъ Одески вѣстникъ опровергава слухатъ за свижданието съ синътъ ѝ, Краль Александръ I, въ Ромѫнска територия. Това ще стане въ Бѣлградъ на края отъ лѣтото или при зачалото отъ есеньта.

— Русскийтъ Царь пакъ отложилъ визитата, която се предполагаше да направи въ Берлинъ.

— На 5 того Краль Миланъ заминалъ отъ Нишь презъ Бѣлградъ-Виена за Европа.

— Пишатъ ни отъ гр. Рущдеведе (Ромѫния), че на 2 часа растояние отъ градътъ, при с. Дулченка, се случило едно нещастие. Машината на А. Аризановъ както вършеела житото на Буца Гецовъ се пукнала, слѣдствие което 6-ма отъ работницитѣ при нея били на мѣсто убити и 11-ма наранени, които били пренесени въ Болницата. Това е станало повече, вслѣдствие бързанието на Гецовъ да му се свършела по-скоро работата.

— Споредъ свѣденията ни отъ много мѣста изъ Македония, много разбойнически шайки сѫ се появили въ тая страна на послѣдъкъ. Сѫщо ни съобщаватъ, че постоянно правителството мобилизирало войски и ги испращало къмъ черногорската, австрийската, сърбската, българската и грьцката граници.

— В. „Славянинъ“ въ Руссе почна да се издава отъ ново два пѫти въ седмицата. Както е извѣстно, тоя вѣстникъ се е издавалъ нѣколко години наредъ подъ редакцията на г. Т. Х. Станчевъ, и ние считаме за излишно да го препорѫчваме на г. г. читателитѣ, защото той е извѣстенъ. Ние желаемъ успѣхъ на подновенийтъ вѣстникъ.

На родното мѣсто.

Имало дни щастливи, слѣдъ толкова теглила
На моето минало—препълнено отъ мракъ . . .
Азъ днесъ ся живъ завърщамъ, въ земята моя мила,
Що дѣтството ми крѣхко, съ хубости е красила

И изъ нея крача пакъ.

Азъ виждамъ тука всичко, както и отъ напрѣдъ,
— Планини, дѫбрави, букитѣ—полѣта
Съ вѣнцитѣ си зелени — дивния вървѣжъ
На тѣхнитѣ ручеи — и чудния кроежъ

На синитѣ небета.

Ей черната дѫбрава, боговна чудновата!
Пакъ ся е разцѫфтяла, във тоя Майски часъ. . . .
И пакъ украшава полѣто — планината —
И своята отрадна усмивка отъ гората

Тя праща я на насъ.

И славейтѣ небесни изъ нея чороликать,
Хврьчѫтъ и играятъ изъ дракитѣ ѝ гѫсти —
И съ радосъ на сърцето усмихнати по ликътъ
Тѣ гонятъ се въ цвѣтята и сърдито викѫтъ

Къмъ горитѣ чеврьсти.

Ето и ручея, пенливъ и кристаленъ!
Пакъ тъй ехти, боботи във златнитѣ гори . . .
И с' своя видъ чаровенъ царски колосаленъ
Той роснитѣ полѣта съ гласътъ си задавѣнъ

Съ блага пакъ дари.

И всичко около него пакъ му се любува
Главата си прѣкланя, кога той запѣе
И въ неговитѣ обятья то вѣчно другарува,
И далечь отъ всичко спокойно си пирува

И радостно живѣе.

Ей селцето скромно, устроено подъ гората!
— Съсъ свойтѣ кѫщи мали и покриви червени,
Пакъ тъй невидно гледа на горѣ въ небесата —
И вълшебно крие въ себѣ красотата

На видътъ си засмѣни

Поклонъ на васъ поклонъ, другари менъ
На вашата чаровность и скрити красоти
На ваши видъ прекрасенъ богински и златни;
На вашата усмивка — отрадна и перната

Що сявга в' васъ цѫфти.

Поклонъ другари мили, поклонъ горѣщъ на васъ,
Че днесь се живъ завърщамъ във вашитѣ обятья,
Че въ тоя веселъ, бурянъ и радостенъ часъ
Изново припадамъ въ срѣдата ви азъ

И въ тазъ на мойте братя . . , .

. . . .
. . . .
. . . .

Но въ тая радость дивна на менъ се глухо чини . . .
Сърдцето е засмѣно, а тъжна душата.
Всрѣдъ тѣзи красоти — небосклони сини
Всрѣдъ тѣзи буки горди и пѣснитѣ чудовни

На славейтѣ въ гората

Азъ впивамъ жаденъ взоръ, къмъ прашнитѣ останки
На кулата срутена отъ толкозъ вѣкове,
Гдѣ дивни крали Марко, съ свойтѣ „ятагани“
Е летялъ като хала, във роснитѣ поляни

Въ опасни боеве. . . .

Намѣсто левътъ горди на нея да ся развява
И българската пѣсенъ на всѫде да ечи —
— Тукъ грозно човѣкъ чува, какъ диво се припява
Величьето отоманско и негевата слава

Врѣдомъ какъ бучи. . . .

Уви, майко мила, нещастна си страна
Остенала въ свѣтътъ въ тоя златенъ вѣкъ
Всрѣдъ такава бура — вѣлика що мина
Да теглишъ мѫки черни, остана салъ една.

Във тозъ вѣковенъ екъ. . .

Ти носишъ черни кѫрпи и гнуснитѣ вериги
Коварно обковаватъ милитѣ ми братия,
Всрѣдъ злодѣйски срѣди, отъ злодѣйски лиги,
Тѣ безъ ропотъ гасѫтъ удавени въ интриги

На адскитѣ распятия!!!

И всичко майко мила, въ тебѣ що живѣе,
Отъ тебѣ що ся храни и гледа въ небесата;
—Страхливо си навежда главата и несмѣе.
Весело въ полята съ радость да запѣе.

„Зракъ е свободата.“

Робиня ти си днеска, робиня при прогреса. . .
Заровена въ мрака-истикана отъ свѣтътъ;
Презрѣна отъ „човѣка,“ който за интереса
Всичкото потѫпква и в' всякаква намѣса

Оправя своя пѫть. . . .

И ти наскърбена прѣкланяшъ си главата
Предъ всѣка гнусна тварь която ти се хили
И усмихната съсъ злоба заякква желѣзата
И съ тѣхъ на надолу тя тика въ тъмнината

Съсъ слабитѣ ти сили. . .

До кога майко мила, до кога тоя срамъ?
До кога този смѣхъ, до кога тѣзъ укори?
До кога тозъ разбой? до кога този пламъ,
Що въ тебѣ е пламналъ и адски иска самъ

Тебъ да изгори? . . .

До кога тезъ присмѣхи? люлко на Карана,
Седалище на Асенъ, гнездо на Самуила,
Майка на Симеона, дойлка на Шишмана,
Кърмилица велика на Марка великана

И страшната му сила? . . .

Но защо мълчишъ? — Не давашъ ли отвѣтъ
—Скованъ ти е язикътъ въ тия врѣмена
И образътъ ти великъ що днеска на врѣдъ
Обкиченъ съсъ теглила, усмихва са горчиво

Във грозна тъмнина. . .

Презри вѣче всичко — строши желѣзата.
Стѫпкай вечь хумота адскитѣ теглила
Що днесь сѫ въ тебѣ вършатъ грозно във памята! !
И гордо издигни си името — главата

Що сѐга е унила. . .

Издигни и запей — песенъ съ вѣсель гласъ
„Иоще ли нещастна Боже във земятá,
„Много наскърбена ще живѣя азъ?
„Кога ще дочакамъ великия часъ

Да видя свободата. . .

„Потомци на Карана, елате днесъ при менъ
„Подъ знамѣто ми свѣто, то гордо вечь ся вѣе,
„При рева великански на левътъ наскърбенъ,
„Който вече грозно, отчаянъ, разяренъ

За свобода пѣе! . . . .

Запей подобна песенъ, въ тоя веселъ часъ,
Да пръснатъ се полѣто, балкана, планината
— И ни сдружени всички, съ единъ само гласъ,
Ще мреме срѣщу врага — юнашки въ борбата

За тебъ и свободата! . .

1889 г. **Ф. Ган. Чи—новъ.**

КНИЖНИНА.

„Искра“ научно — литературно списание. Излиза всѣки мѣсецъ. Втора година. 1889 Юлий. Н-о 1. Редакторъ и издатель — В. Юрдановъ. Шуменъ, въ типографията на Спасъ Поповъ. 1889.

Въ началото на книжката заглавието на която по горѣ привеждеме, стои предговоръ отъ редактора, съ който предговоръ се извѣстява, че съ настоящата книжка се влиза въ втората годишнина на „Искра“. Послѣ, моли се читающата публика да не бѫде строгъ сѫдия къмъ всичкитѣ слаби страни. къмъ всичкитѣ грѣшки, които се срѣщатъ въ първата годишнина на „Искра“, като се има предъ видъ слѣдующитѣ извинения: че списанието е нѣмало много литературни сили, а нѣмало е, защото не е било въ състояние да възнаграждава своитѣ сътрудници. А можемъ ли ние, продължава редактора, да заплащаме на сътрудницитѣ си при такова малко число абонати, които имаме? Това е немислимо, защото списанието едвамъ — едвамъ посрѣща своитѣ голѣми разноски; друго би било ако то имаше по голѣмо число абонати, тогава възнаградило би всѣкой свой сътрудникъ и по тоя начинъ съдържанието на списанието би се значително подобрило, но за жалость читающата публика у насъ е твърдѣ незначителна.

Слѣдъ предговора на редактора слѣдва сѫщинското съдържание на книжката, което се състои отъ три стихотворения и отъ деветь прозаически статии. Стихотворенията изобщо все не сѫ безъ достойнства. Стихотворението „Мечтитѣ ми“ се отличава съ своята гладкость на слога, съ своята изобразителность, съ своята чистота и съ своето естественно течение на мислитѣ.

Отъ прозаическитѣ статии преди всичко трѣба да споменемъ преводътъ на романа: „престѫпление и наказание“ отъ извѣстния русски романистъ Достоевский. Този романъ е единъ отъ виднитѣ художественни произведения на Достоевский. Въ този романъ се изображава престѫпление, но не това престѫпление, което извършва въ слѣпостьта, въ грубостьта и въ невѣжеството си простакътъ, а това, за което мисъльта се явява и скришно зрѣе въ дълбочината на душата, и най послѣ се извършва отъ човѣкъ обикновенно образованъ, порядъченъ, но смазанъ отъ живота и безъ да се сѣти какъ болний му умъ, който е работилъ въ уединение и бѣдность, постепенно се хвърля въ силната мрѣжа на най ужаснитѣ софизми, отъ които исходътъ е билъ единъ — престѫплението. — Въ него се изображава още и наказание, но не това наказание, което е предписано отъ нѣкой членъ на наказателний законникъ, но такова наказание, което хиляда пѫти е по страшно отъ всички тъмници, заточения и отъ самото смъртно наказание. Това наказание е — собственна съвѣсть на престѫпника и не на простъ — тъменъ человѣкъ, но на образованъ, ученъ, развитъ човѣкъ, най-много способенъ да види всичката гнусота на своето дѣйствие, всичката дълбочина на тъзи пропасть, гдѣто сѫ го завели слабата му воля и силата на софизма. Едничкиятъ недостатъкъ на тоя романъ сѫ честитѣ повторения, които се срѣщатъ въ другитѣ произведения на Достоевский. Превода е доста сполучливъ, но само че укъ — тамъ се срѣщатъ думи необщеприети, като: напoливанъ, пирги, сайка и много други; срѣщатъ се и граматически грѣшки, които невѣрваме да се отъ превода.

За забѣлѣжвание е и библиографическия прѣглѣдъ на нашата математическа брошура отъ самото ѝ начало до края на 1886 година отъ Н. Начевъ, учитель при държавното практическо землeдѣлческо училище въ Садово. Автора на тоя преглѣдъ слѣдъ нѣколко встѫпителни думи изобщо за нашата литература, обѣщава се, че отъ най напрѣдъ ще разглѣда началото на появяванието книгитѣ по математическата литература, сетнѣ ще прослѣди какъ е вървѣло това появявание до и послѣ войната за нашето освобождение и най послѣ щѣлъ да опише всичко, което имаме днесь записано на язика ни по математиката. За тъзи статия ще се произнесемъ тогава, когато видимъ края ѝ.

Сетнѣ за забѣлѣжвание е и преводътъ на тритѣ лекции за кометитѣ и лѣтящитѣ звѣзди отъ нѣкой си русски ученъ Глазскана. Въ тѣхъ лекции, отъ най-напрѣдъ се говори че кометитѣ съ своята особенна вънкашность а съ своето ненадѣйно появявание сѫ причинявали едно врѣме, силно впечатление на хората, глѣда ли се на тѣхъ като личба на нѣкое извънредно събитие и послѣ се говори за тѣхното движение и вънкашно отличие отъ другитѣ небесни свѣтила и пр. Тѣзи лѣкции на всѣки му ще бѫдѫтъ понятни, а особенно на тѣзи, които не сѫ изучвали астрономията. Преводътъ не е до тамъ сполучливъ. Въ единъть се срѣщатъ доволно много тъмни, и не съвсѣмъ правични изражения. Ние мислимъ, че буквалнитѣ преводи почти никога не сѫ въ състояние да удовлетворътъ нейнитѣ любопитства. Забѣлѣжва се въ тия лекции и непослѣдователность, причината на която неможемъ да знаемъ кой е, дали преводача или самия авторъ.

Най сетнѣ за забѣлѣжвание е и разказътъ: „Баща Комарджи“ (страница изъ семейний животъ), въ сойто се изобразяватъ лошитѣ сетнини отъ не доброто домашно въспитание. Този разказъ макарь и не до тамъ капиталенъ, но заслужва да бѫде прочетенъ, тъй като материала му е черпенъ изъ народнийтъ ни животъ. За останалитѣ статии на тая книжка ще кажемъ само това че и тѣ се отличаватъ съ отбрано съдържание.

Изобщо за цѣлото списание на „Искра“. Първа грѣшка на това списание е това, че то не сѫ съобразява съ умствения кругозоръ на своитѣ читатели, че то по нѣкога пише за работи тъмни и отвлечени и послѣ туй се сърдимъ че нѣма читающа публика; втората грѣшка се състои въ това, че то не е съзнало още важностьта на критиката, че то като безъ охота се залавя зарадъ нея. Послѣ, то исключава изъ себе си библиографията, тъзи легка и практическа критика, толкозъ необходима и толкозъ важна и полезна зарадъ читающата публика; чрезъ библиографията читающата публика узнава коя книга е добра и коя — не. Ние мислиме, че по поводъ на не доброто или доброто съчинение могѫтъ се каза двѣ — три думи. Четвърта грѣшка е, че статиитѣ на туй списание нѣматъ никакъвъ порядъкъ. Но при всичко туй, множество факти ни доказватъ, че цѣльта на туй списание е не като продавническа спекулация, а искренно желание да се принесе на народа ни каква — годѣ полза и да се обогати неговиятъ умъ баремъ съ що — годѣ.

Н. Н-въ

— Излѣзе отъ печатъ Четвърта Книжка отъ *Библиотека Святи Климентъ*, издание на дружеството **Св. Климентъ** въ София, съ слѣдующето съдържание:

Полтава, поема отъ *А. С. Пушкина*. Преводъ отъ русски. А. Константиновъ.

За изучванието на литературата, отъ *Джона Морли*. Преводъ отъ английски.

Споръ, стихотворение отъ *М. Ю. Лермонтова*. Преводъ отъ русски. А. К.

Кога сѫ четиресетъ. Разказъ.

Пребитото псе и *Зименъ вечеръ*. Стихотворение.

Селска учителка, разказъ отъ *Н. Щедрина*. Преводъ отъ русски.

Артиллерийски снарядъ, разказъ отъ *Викториенъ Сарди*. Преводъ отъ французски.

ПОДАРЯВА

по едно течение отъ в. „*Македония*“ на народното училище въ Пловдивъ въ м. Марашь и на училището въ Дупница г. Н. Ганчевъ изъ гр. София.

ПИСМО.

Редакцията сърдечно благодари на г. г. спомоществователитѣ си въ гр. **Пловдивъ**, които побързаха да ни внесѫтъ спомоществованията си, направо, чрезъ настоятелитѣ и агентина ни.

ОБЯВЛЕНИЯ

ОБЯВЛЕНИЕ.

Първия голѣмъ и богатъ

БЮЖЕТАРИЙСКИ МАГАЗИНЪ

на братия М. З. Хачумиянъ

въ гр. Русце извѣстява на всичкото население въ България, че въ него се намиратъ за проданъ отъ първитѣ и най-нови фабрики слѣдующитѣ стоки:

Часовници: Златни, срѣбърни, никелови, стѣнени, будилници и пр.

Ланцови: Дамски и мѫжки, златни, срѣбърни, дубле, никелови и пр.

Брошови, обеци, пръстени, гривни, брилянтени, диямантени, отъ злато и отъ дубле.

Инструменти за часовникари и куюмджии.

☞ Проданьта става на едро и на дребно, съ най ефтини цѣни съ гаранция.

Адресъ: Русце, улица Княжеска Н-ро 70.

Братия **М. З. Хачумиянъ**.

10—12.

ДЪРЖАВНО ТЪРГОВСКО И ТРИКЛАССНО УЧИЛИЩЕ ВЪ СВИЩОВЪ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

No 220.

Дирекцията на Държавното Търговско и Трикласcно училище въ Свищовъ има честьта да обяви слѣдующето:

1-о. Приемнитѣ и повторителни испити за учебната $^{1889}|_{90}$ год., както за търговскитѣ курсове така и за трикласcното училище, ще почнатъ отъ 25-й Августъ и ще трае до 1-й Септемврий настоящата година.

2-о. Курсътъ на търговскитѣ науки е отъ три години. Условията за постѫпвание въ 1-й курсъ сѫ: *а*) 15 годишна възрасть; *б*) медицинско и кръстително свидѣтелство и *в*) успѣшно трикласcно дрржавно гимназиално образование. При това, ония които по Математика и Български Езикъ иматъ слабо или удовлетворително държатъ испитъ по тѣзи прѣдмети. Свършившитѣ общинско трикласcно училище се подвъргатъ на испитъ по сѫщитѣ прѣдмѣти. Ония съ четверокласcно образование постѫпватъ безъ испитъ въ І-й курсъ. Въ по-горнитѣ курсове се постѫпва съ испитъ по всичкитѣ прѣдмѣти отъ прѣдшедствующия курсъ. При постѫпванието въ който и да било курсъ, се плаща 25 лева годишна училищна заплата.

3-о. Прѣдвижда се отварянието на подготвителенъ курсъ, въ който, въ случай че се отвори, ще постѫпатъ неподготвенитѣ да почнатъ на право специалнитѣ търговски науки. Главнитѣ условия за постѫпвание въ тозъ курсъ ще бѫдѫтъ: 14 годишна възрасть и удовлетворително трикласcно училище.

4-о. Образованието въ търговското училище е общеобразователно и специално търговско. Программата е изработена по образеца на добрѣ уредениитѣ търговски училища Австрия и Франция и съобразена съ мѣстнитѣ нужди. Училището е снабдено съ добръ кабинетъ по Физика, Химия и Стокознание. Голѣмо внимание се обръща на езицитѣ: Нѣмски и Френски, които сѫ задължителни и по които свършившия трѣба да може да води търговска корреспонденция.

5-о. Свършившитѣ търговското училище иматъ гимназиални права спрямо военната повиность. Тѣ намиратъ добри мѣста въ търговскитѣ, банкерскитѣ, индустриалнитѣ и други подобни кѫщи.

Интересующитѣ се могѫтъ да добиятъ по-подробни свѣдения направо отъ Дирекцията на училището.

Свищовъ, 1 Августъ 1889 год.

ОТЪ ДИРЕКЦИЯТА.

1—3

ОБЯВЛЕНИЕ.

ХОТЕЛЪ „МАКЕДОНИЯ“

въ

градъ Галацъ (Румъния).

Подписанний, родомъ македонецъ, обявявамъ на почитаемата българска публика, че открихъ новъ Хотелъ на прибрѣжната улица — Strada Portilui — No 127, който е близо до всичкитѣ въ града параходни агенства: Русско, Австрийско и Французско; снабденъ съ чисти и добрѣ мобилировани стаи (по единъ франкъ за нощь): съ честна и аккуратна прислуга и съ вкусно приготвени ястета и питиета.

Подканвамъ най-почтително всички ония Господа Българи търговци и пѫтници, които иматъ случай да посѣтѫтъ Галацъ да благоволятъ да се спратъ и пренощуватъ въ Хотелътъ ми, като ги увѣрявамъ, че ще останамъ задоволни.

Галацъ, Юлий 13-й 1889 г.

Съ почитание: **Божинъ Д. Алуловъ.**

2—2

ПРОДАВАСЕ

въ г. Шуменъ улица „Джами-сокакъ“ една двоетажна кѫща съ двѣ стаи, два коридора, фурна и дворъ по мѣжду съсѣди: Братия Трувчеви, Братия Мутавчиски и улица. Желающитѣ да я купятъ, за споразумѣние могѫтъ да се отнесѫтъ до редакцията на в. „Македония“.

2—3

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Най учтиво молимъ ония г. г. отъ абонатитѣ, които ни обѣщаха, направо и чрезъ агентитѣ ни, че слѣдъ получвание нѣколко броя, ще ни внесътъ направо абонамента си, да побързатъ съ испращанието стойностьта. Ни вече днесъ испращаме 35-ий брой отъ в. „Македония.“

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

Руссе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 19 АВГУСТЪ 1889 ГОД. БРОИ 36.

Македония

ИЗЛИЗА ВСѢКА СѪБОТА

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЯ 15 СТ.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония“, се испраща до **К. Шаховъ** въ гр. София.

Рѫкописи се не връщатъ. Порѫчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

София, 19 Августъ 1889 г.

Отъ нѣкое време насамъ сърбскитѣ официозни вѣстници постоянно обнародватъ статии, насочени прямо срѣщу България и българския народъ. Какво иматъ тия вѣстници съ България и българския народъ не може положително да се знае, но може да се угади. „*Српство Уединьено*“ напомнюва на сърбското правителство че българский арсеналъ въ Руссе отъ двѣ години насамъ е увеличило работата си три пѫти и че всѣкидневно се испращало отъ Виена въ Видинъ, Ломъ и Руссе барутъ и други военни потрѣбности и че на сърбскитѣ граници били натрупани два пѫти повече войски отъ колкото имало въ цѣлата останала България. Калноки и Стамболовъ, казва речений вѣстникъ, съединихѫ се като политически мѫжье отъ една категория, но преминѫла вече политиката на Гарашанинъ, който по единъ злоумишленъ съвѣтъ на Австрия, която желаеше (!) да побѣди България, бѣше испратилъ само двадесеть и петь хиляди (?) солдати въ Сливница; напротивъ сега Сърбия, като навлѣзела Руссия въ Галиция, щѣла да бѫде свободна да располага съ двойно число войска противъ България Така сѫди и расѫждава „*Српство Уединьено*“. Другъ единъ Бѣлградский вѣстникъ, „*Вълика Сърбия*“ пъкъ казва, че освѣнь гдѣто Сърбия щѣла да извади четири пѫти повече войска отколкото въ 1885 срѣщу България, въ случай на война, но и цѣлий сърбски народь щѣлъ да се повдигне като единъ человѣкъ и щѣлъ да се'бие отчаяно за животъ или за смърть. Но не само сеъръбскитѣ вѣстници заплашватъ съ остритѣ си и провокациоини статии България и българския народъ. Сърбского правителство, слѣдъ като е свикало двата бана войска (около 60,000 души), напослѣдъкъ е издало заповѣдь да бѫдатъ готови за всѣки часъ и кавалериститѣ запасни и трѣскаво се приготовлява за война; то е купило, казватъ, до сега около 150,000 русски берданки и още слѣдвало да купува. Кавко мисли сърбското правителство да прави лесно може да се угади; то иска, види се, да отмьщава за Сливница, но какъвъ протекстъ ще намѣри за това ние не можемъ да знаемъ, а вѣрваме, че и не сѫществува такъвъ.

А че сърбитѣ се приготовляватъ за война именно срѣщу България доказва се не само отъ тонътъ и поведението на тѣхнитѣ официозни и неофициозни вѣстници, но и отъ обстоятелството, че тѣ се въорѫчавали затова уж, че българска войска била натрупана въ погранничнитѣ мѣста, когато ние положително знаемъ, че българското правителство никога не е нито помислявало да напада на Сърбия, макаръ то да има повече причини за това, особенно въ днешнитѣ обстоятелства, когато има нужда отъ спокойствие отъ всѣка страна.

Достойно за забѣлѣжвание е и поведението, което по тоя случай държѫтъ австро-унгарскитѣ вѣстнини. „Новата Свободна Прѣса“ и „Пестеръ Лоидъ“ постоянно обнародватъ статии, въ които похвалаватъ българитѣ за тѣхния патриотизмъ и зрѣлость въ държавнитѣ и политическитѣ работи и силно нападатъ на сърбитѣ, като ги наричатъ дѣца и некадърни за нищо.

Право да си кажемъ насъ ни повече беспокоятъ хвалбитѣ на австро-маджаритѣ вѣстници отъ заплашванията на сърбитѣ. Защо ни хвалятъ тия хора, не за това ли, че България, по едни или по други причини, се намира днесъ за днесъ не въ приятелски отношения съ освободителката си Руссия? Но тия господа трѣба да знаятъ, трѣба да имъ се даде да разберѫтъ, че българский народъ не е противъ своята освободителка и ако сѫществуватъ нѣкои недоразумѣния между българското правителство и русското, тѣ ще исчезнѫтъ въ едно недалечно бѫдѫще. Ако австро-маджаритѣ мислятъ, че българский народъ не помни тѣхното поведение презъ 1876, когато по случай на пораженията на сърбитѣ отъ турцитѣ и на кланията въ Южна България, професори и студенти отъ Пещенския университетъ отивахѫ да поздравляватъ Абдулъ Керимъ Паша и да му подаряватъ златна сабя, презъ 1878, когато въ Берлинский конгресъ тѣ си дерехѫ гърлата противъ образованието на едно голѣмо българско княжество и сполучихѫ да откъснѫтъ отъ него цѣли четири окрѫга съ едно население близо отъ 400,000 жители, презъ 1885, когато насъсквахѫ Сърбия разбойнически да нападне на България, както признаватъ днесъ самитѣ сърби, и послѣ чрезъ своя Кевенхюлеръ и съ разни заплашвания вьспрѣхѫ въ Пиротъ побѣдоносната българска войска, — ако мислятъ, че всичко това българетѣ сѫ забравили, тѣ се много лъжѫтъ. Българетѣ помнятъ всичкитѣ тия работи и имъ е извѣстна много добрѣ коварната австро-унгарска политика и тѣ ще съумѣятъ, при всичкитѣ ласкания и медени думи отъ страна на австро-унгарския печатъ и на австро-унгарскитѣ държавни мѫжье, да не се вдадѫтъ на тая политика.

Извѣстно е на читателитѣ ни, че германский императоръ бѣше излѣзълъ да обиколи присъединенитѣ на Германия провинции Елзасъ и Лотарингия, въ които другъ пѫть не бѣ ходилъ. Въ тия провинции Н. Величество не намѣри такъвъ приемъ, какъвто бѣ намѣрилъ въ другитѣ части на империята си и въ тѣхъ той се е въздържалъ отъ да произнася пламенни и патриотически рѣчи за германското орѫжие. Послѣдний градъ, който той посѣти въ тия провинции бѣ Мецъ, прочутъ по своята крѣпость. Въ тоя градъ той е престоялъ само единъ день и е положилъ основния камькъ на паметника за покойния Вилхелмъ I, като е изрѣкълъ тия думи: „Въ името на пресвятая троица и за въспоминание на блаженопочившия ми дѣдо, основательтъ на германската империя.“ Той е щѣлъ да престои може би повече време въ тоя градъ, ако не бѣше го обезпокоило слѣдующето обстоятелство. Женитѣ на търговцитѣ отъ Мецъ поискали да подадѫтъ нему и на жена му императрицата едно прошение, съ което моляли тѣхни величества да се унищожатъ паспортитѣ за пѫтуване на жителитѣ отъ Елзасъ и Лотарингия. На женитѣ се съобщило, че тѣхното прошение нѣма да се приеме нито отъ императора, нито отъ императрицата, и незабавно слѣдъ това на 14 Августъ, часътъ на 11 и половина вечерьта тѣхни императорски величества напуснѫли Мецъ и заминали за Мунстеръ.

Казаното прошение на женитѣ отъ Мецъ е обнародвано почтя въ всичкитѣ по-голѣми европейски вѣстници и въ него ние намираме за най-важенъ и интересенъ слѣдующия пасажъ: „Славний вашъ баща, който остави толкова хубави примѣри отъ смѣлость и постоянство, на когото разумнитѣ идеи обѣщавахѫ толкова работи за страната и за тоя вѣкъ, отстѫпи на всичко що се казва интересъ на държавата.

Той затвори нашата граница къмъ старото ни отечество! Каква погрѣшка сме направили ние та да не можемъ да испълняваме най-священнитѣ обязанности и да гледаме рискувани най-важнитѣ наши интереси? Има ли въ Вашата стара Германия народъ по-миренъ, по покоренъ на законитѣ отъ насъ? Вашата полиция намѣрила ли е социалисти между насъ?“

Въ сѫщий день когато Вилхелмъ II се завръщаше за своята столица отъ Мецъ презъ Мунстеръ е тръгнѫлъ пъкъ отъ своята столица русский императоръ заедно съ семейството си за Копенхагенъ. Както е извѣстно великий сѣверенъ монархъ Александръ III всѣка година отива да прекарва есеньта въ Дания при дѣда си. По случай на това отпѫтувание на русский царь отъ столицата му нѣколко телеграмми отъ Берлинъ съобщаватъ, че Н. Величество щѣлъ вече да повърне визитата на германския императоръ и да се види съ него въ Берлинъ. Ако още тоя пѫть тая контра — визита не стане, тя нѣма вече да стане може би никой пѫть.

Сърбски доказтелства, че населението въ окрѫзитѣ Нишский, Лѣсковский, Пиротский и Вранский е сърбско, а не българско.

Преди освобождението на България никой не се наемаше да оспорява, че бившии Дунавский вилаетъ не е населенъ отъ Българи, напротивъ всички етнографи и пѫтешественници едногласно признавахѫ, че тоя вилаетъ бѣше населенъ исключително съ българи и въ географическитѣ карти той се означаваше съ името България. А въ тоя вилаетъ влизахѫ и окрѫзитѣ Пиротский, Лѣсковский и Нишский. Самитѣ жители отъ тия окрѫзи всѣкога сѫ се наричали българи и като такива дѣйствувахѫ и се представлявахѫ предъ турското правителство и предъ цѣлъ свѣтъ. Въ борбата на българския народъ противъ вселенската патриаршия за църковна автономия тѣ играхѫ важна роль и никога не се отдѣляхѫ отъ своитѣ братя въ днешното Българско княжество и въ Македония. Епархиитѣ Нишавска и Нишска не влизахѫ даже въ така нареченитѣ смѣсени, а се считахѫ за чисти български. И Султановий ферманъ отъ 1871 ги признава за такива, за това слѣдъ избирането на първий българский Екзархъ се рѫкоположихѫ и испратихѫ въ тия епархии български владици. Враня съ окрѫга си съставляваше часть отъ Скопската епархия, която влизаше въ числото на смѣсенитѣ епархии, за това тамъ се испрати българский владика само слѣдъ официлно едно испитвание отъ страна на турското правителство въ 1873, отъ което се констатира и доказа, че населението и отъ тая епархия не само е българско, но и желае въ духовно отношение да се подчинява подъ вѣдомството на Българската Екзархия. Пишущий тия редове щастливъ бѣше да присѫтствува лично при това официялно распитвание, което ставаше и въ присѫтствието на Скопский грцкий владика, и съ собственнитѣ си уши е слушалъ какъ жителитѣ отъ казаната епархия съ гордость се казвахѫ българи. За забѣлѣзвание е, че въ времето на това распитвание нито единъ отъ жителитѣ на града Враня и окрѫга му се каза грькъ или сърбинъ, освѣнь 7—8 души пришелци цинцари ханджии, когато въ града Скопия въ грцкий списъкъ блѣщеше цифрата 36. Но и самата вселенска грцка патриаршия, както може да се види отъ разнитѣ проекти за рѣшение на българския църковенъ въпросъ, всѣкога е признавала Вранския окрѫгъ за чистъ българский.

Въ време на освободителната война презъ 1878 казанитѣ окрѫзи имахѫ нещастието да бѫдѫтъ занети отъ сърбскитѣ войски, а по-послѣ, по рѣшението на Берлинский конгресъ да се присъединятъ къмъ Сърбия. Достойно за забѣлѣзвание е, че дипломатитѣ въ тоя конгресъ присъединихѫ тия окрѫзи на Сърбия не защото признавахѫ населението имъ за сърбско, но просто за да задоволятъ сърбитѣ, на които нѣмаше какво друго да се даде за участието имъ въ войската, тъй като чисто-сърбскитѣ провинции Босна и Херцеговина трѣбаше да се оставятъ за да ги *окупира* алчната за чужди земи Австроунгария. Слѣдъ присъединяванието тия окрѫзи на Сърбия, сърбскитѣ власти си поставихѫ за задача да затворятъ най-напредъ българскитѣ училища и вмѣсто тѣхъ отворихѫ сърбски и строго, съ затворъ и интерниране наказвахѫ всѣкиго, който се кажеше, че е българинъ а не сърбинъ. Сърбитѣ забравихѫ и не искатъ да знаятъ, че правото на побѣдителя и завоевателя на една страна не се състои въ друго освѣнь да управлява тая страна по своитѣ закони и да се ползова отъ нея, а не и да налага язика си и вѣрата си на нейното население. Съ това тѣ показахѫ, че презиратъ всичко що не е сърбско и овѣковѣчихѫ омразата между сърбский и българский народъ. Но ще дойде врѣме когато сърбитѣ ще се каятъ за своето душманско поведение и отнасяние спрямо българетѣ и българския народъ. Ако обстоятелствата въ 1885 г. бѣхѫ по други, ако не бѣше тогавашната тѣхна ужь покровителка Австрия чрезъ своя Кевенхюлеръ се испречила предъ българската побѣдителна армия, още тогава тѣ щѣхѫ да разберѫтъ какво значи подиграванието имъ съ язика и народностьта на населението отъ окрѫзитѣ Пиротский, Лѣсковский, Нишский и Вранский. Ако тогава обаче евтино се избавихѫ, нека знаятъ, че що сѫ дни за напредъ сѫ и че българитѣ никога нѣма да забравятъ своитѣ еднородци въ тия окрѫзи, съ които презъ цѣли вѣкове сѫ раздѣляли и скърбь и радость.

Освѣнъ казаното до тукъ трѣба да се забѣлѣли, че и самитѣ сърби, както свидѣтелствуватъ държавнитѣ имъ архиви, всѣкого сѫ считали и сѫ признавали за български жители отъ поменѫтитѣ окрѫзи.

Тия нѣколко редове счетохме за нужно да напишемъ като предговоръ на статията, която пишемъ, и престѫпваме да изложимъ новитѣ сърбски доказателства, че населението отъ казанитѣ окрѫзи е сърбско, а не българско.

Нѣкой си Спиридонъ Гопчевичь, сърбинъ отъ школата и тайфата на извѣстний Милошъ Милоевича, написалъ и издалъ на нѣмский язикъ едно огромно отъ 512 страници голѣмъ форматъ съчинение: *„Македония и Стара Сърбия,“* въ което се мѫчи да докаже, че населението въ родината и отечеството на Св. Кирила и Методия, въ Косовския вилаетъ и въ окрѫзитѣ Нишкий, Лѣсковский, Пиротсий и Вранский било не българско, както сѫ го прѣдставили на учения свѣтъ авторитети като Ханъ, Каницъ, Лежанъ, Саксъ и др., а чисто сърбско. Доводитѣ и доказателствата на Гопчевича сѫ по-смѣшни и по калпави и отъ ония на извѣстния сърбски публицисть Матея Банъ, на когото даде добъръ урокъ г. А. Шоповъ въ стълповетѣ на Пещенския вѣстникъ „La Revue de l' Orient.“ Да пишѫтъ и съчиняватъ глупости види се е свойственно само на сърбскитѣ публицисти и за тѣхъ не важѫтъ и не значѫтъ нищо история и етнография; тѣ мислятъ, че ако излѣзѫтъ и кажѫтъ просто че еди-коя мѣстность, еди-коя страна е населена съ сърби, свѣтътъ ще имъ повѣрва, безъ да испитва, и ще имъ каже, че сѫ открили Америка. Наший Гобчевичь, като се е помислилъ за авторитетъ, заловилъ се е да пише съчинения и да доказва съ дѣтинска наивность, че той открилъ сърби и тамъ гдѣто ги нѣма и никой ги незнае; той зима съ себе си единъ простъ кираджия отъ Лѣсковецъ и го пита какъвъ е, и като му отговори, че е сърбинъ, въсхищава се и слѣдва да му задава въпросъ дали и всичтѣ Лѣсковчани сѫ като него сърби. Слѣдъ утвърдителния отговоръ, той продължава да пита своя кираджия, защо въ Лѣсковецъ до 1878 е сѫществувало само българско училище, а не е имало никакво сърбско. Кираджията му далъ задоволителенъ отговоръ: Българитѣ и тѣхната екзархия давали на Лѣсковчени пари да си поддържатъ училищата и тѣ били принудени да се наричатъ българи защото турцитѣ преслѣдвали сърбитѣ и ги наричали бунтовници. Тия отговори на единъ кираджия сѫ били достаточни да убѣдятъ Гопчевича, че Лѣсковчани били сърби а не българи. Тръгва той за Враня, Нишъ, Пиротъ, на всѣкадѣ впечатленията му били еднакви: всичкитѣ му кираджии и нѣкои търговци съ които тоже се е той виждалъ и разговарялъ, казали му и го увѣрявали, че тѣ и всичкото население въ тия страни сѫ били сърби, но по-преди ги било страхъ да се наричатъ такива, а се казвали българи за да не ги преслѣдватъ турцитѣ и да не ги наричатъ бунтовници.

Ако по тоя начинъ можеше да се доказва народностьта, на едно население и ако такива доказателства могѫтъ да бѫдѫтъ достатъчни да убѣдятъ свѣтътъ, че населението отъ извѣстенъ окрѫгъ е отъ такъва или онакѫва народность, увѣряваме Гопчевича, че и жителитѣ на самата сърбска столица ние бихме могли да ги искараме чисти българи, по ще ни повѣрватъ ли хората, че жителитѣ на Бѣлградъ сѫ българи на това основание, че насъ ни е увѣрилъ въ туй нѣкой кираджия въ тоя градъ, въ файтона на когото сме се возили, или нѣкой търговецъ, съ когото сме пѫтували заедно напримѣръ отъ Нишъ до Бѣлградъ? Ако наистина разни кираджии и търговци сѫ увѣрявали Гопчевича, че жителитѣ отъ поменѫтитѣ градове били сърби, но сѫ се наричали българи защото ги било страхъ отъ турцитѣ да не ги преслѣдватъ, и българитѣ имъ давали пари за да градятъ църкви и да поддържатъ училища, той бѣше длъженъ да испита за тия работи и да представи доказателства за тѣхъ, а не да се задоволява съ сухитѣ отговори на своитѣ събѣседници, трѣбаше да се позаинтересува да изучи защо и жителитѣ на Босна и Ерцеговина, които бѣха тоже подъ турско, не сѫ се бояли да се наричатъ сърби, отъ гдѣ сѫ намирали българитѣ пари да даватъ на Нишлии, Лѣсковчани, Пиротчанци и Вранянци да правятъ църкви и да поддържятъ училища, когато не сѫ имале никакъвъ държавенъ бюджетъ, и защо тѣ не сѫ давали пари и на бошняцитѣ и ерцеговцитѣ; той трѣбваше да потърси въ архивитѣ на бившитѣ църковни общини и училищни настоятелства въ Нишь, Лѣсковецъ, Пиротъ и Враня нѣкои писменни документи, съ които да излѣзе да доказва, че българитѣ отъ днешното княжество сѫ подкупували сърбитѣ за да се казватъ българи. Ако бѣше постѫпилъ така и изнесеше нѣкой документъ Гопчевичь, можеше нѣкой да повѣрва на неговитѣ брьщолевения, а сега той може да бѫде увѣренъ, че трудътъ му нѣма никаква стойность и не струва нито двѣ пари. Но едва ли той би се рѣшилъ да рови въ архиви, защото знае, че въ тѣхъ ще намѣри не това що би търсилъ, въ тѣхъ той би намѣрилъ документи, отъ които се доказва, че български училища въ поменѫтитѣ градове сѫ сѫществували даже и тогава, когато въ Велико Търново, старата столица на България, хората сѫ се учили на грьцкий языкъ и когато българский народъ пѫшкаше още подъ духовното иго на грьцката патриаршия.

En aveut, господине Гопчевичь, съ вашитѣ доказателства че Моравски бъкгари несѫществуватъ, нито сѫ сѫществували нѣкога, и че жителитѣ отъ окрѫзитѣ Пиротский, Нишский, Лѣсковский и Вранский, които Берлинский конгресъ подари на Сърбия, не сѫ българи, а сърби!

Другъ пѫть ние ще ви направимъ удоволствието да поговоримъ и за Македония и нейното население.

Мнѣние за рѣшавание Македонския въпросъ.

Слѣдъ тежката присѫда отъ Берлинскийтъ конгресъ прѣзъ 1878 г. за българския народъ, Македония остана пакъ подъ петвѣковното си несносно робство и играчка на съсѣднитѣ си много-претенциозни държави. Слѣдъ като остана уединена политически нашата нещастна татковина, всяка съсѣдна държава сега иска и по разни начини се стреми да я заграби. Гърцитѣ проглушихѫ свѣтътъ, че Македония е населена отъ тѣхни еднородци, че тая страна била тѣхна и по право трѣбвало тѣ да я завладѣятъ; Сърбитѣ въ сѫщото почти положение се поставятъ и се мѫчатъ да докажатъ, че Македония е стара-Сърбия. Подобна една идея на послѣдъкъ се забѣлѣзва и въ Ромѫнитѣ. Българитѣ като расчитватъ на болшинството което иматъ въ тая страна, отхвърлятъ претенциитѣ на другитѣ. Австро-унгария, като се вижда помогѫщественна отъ всичкитѣ други по право или не претенданти, влѣчена отъ чисто икономическата си политика, се мѫчи да предвари всички, за което всевъзножни интриги прави. А най-послѣ и самата Турции при всичко, че положението ѝ отъ страна на Македония става по-сложно и по-тѣжко, нито една отстѫпка въ полза на населението въ тая страна не иска да направи, нито пакъ токо така лѣсно ще се откаже отъ владѣнието си надъ нея въ полза на кой и да е отъ съсѣдитѣ си. Ясно е, че борбата вече сѫществува, само че още отъ сега ние неможеме да пророчествуваме какъ всичко това ще се свърши и въ чия полза; въпросътъ: кой ще завладѣе Македония или какъ ще бѫде раскѫсана единъ денъ тая нещастна страна е въпросъ на врѣмето. . . Едно ще забѣлѣжимъ тукъ, че положението на самитѣ насъ, македонци, ни се вижда доста комично и нашата цѣль тукъ е, ако можемъ да излѣземъ отъ това положение, като разглѣдваме въпросътъ: какъ ние македонцитѣ бихме могли да спечелимъ свободния си животъ при сегашното наше положение Ние мислимъ, че най първо трѣбва да се поставимъ на чисто македонска почва, за врѣме, и тъй да работимъ предъ всички и съ всички въ борбата за свободенъ политически животъ. Това ни най малко не трѣбва да причинява съмнѣние въ българина за изгубвание единството на Българскийтъ народъ. Нашето единство е сградено на ягка основа, което се олицетворява сега въ Българската Екзархия въ Цариградъ.

Прѣди освобождението изъ подъ турското владичество на Сѣверна и Южна България, както изъ мѣжду населението на тия страни тъй и изъ мѣжду това въ Македония се виждаше една самостоятелна борба; всички задружно работехѫ за възраждането на българскийтъ ни народъ и се водеше доста успѣшно борба съ гърцитѣ,-борба за свободенъ животъ. Но сега, слѣдъ политическото ни расцѣпвание, въ нашата Македония токорѣчи не се вижда такава борба пакъ и повидимому всички ни отказватъ сега правото на тѫкава борба, като се стремѫтъ явно да ни завладѣятъ, даже мнозина отъ свободнитѣ българи, макарь и не основателно, глѣдатъ съ едно странно недовѣрие на една посамостоятелна борба отъ страна на македонцитѣ. Вижда се, всички отказватъ правото да се бори и самъ македонеца за улѣкчение на своя животъ, като страдалецъ да си издига гласа и той. Всичкитѣ само една и сѫща пѣсна пѣятъ: „да освободиме нашитѣ братя“, но да помогнатъ на свойтѣ братия да се освободятъ за себе си никой не иска да помага. . . . . Всички, вижда се, се страхуватъ отъ една самостоятелна въ Македонцитѣ борба и никоя съсѣдна държава до сега не дава да се развие такава, което, безъ сумнение, си има причинитѣ.

За свободнитѣ братия гърци и сърби може да има нѣкаква смѣтка гдѣто държатъ такова поведение, но не и за Българитѣ; послѣднитѣ не трѣбва да се съмнѣватъ за сѫществуванието си въ Македония. Болшинството въ тая страна е българско, най много сѫ български училища, и всѣкакъвъ страхъ, въ случай на една самостоятелна борба за свободенъ животъ отъ страна на македонцитѣ, страхътъ за изгубванието на тая страна е неосновенъ. Достатачно е за свободнитѣ българе, че въ Македония българскитѣ училища сѫществуватъ и успѣватъ. И днесь е желателно, поне отъ свободнитѣ си братя българи да се насърдчи робътъ за една самостоятелна борба, когато се вижда, че иначе е трудно и доста опасно да се работи за тоя нещастенъ край. Ние сме казали и другъ пѫтъ, не е време щото ние, македонцитѣ, да заявяваме нашето желание за съединяванието ни съ извѣстна държава. Това е опасно, най първо за сами насъ македонцитѣ, и послѣ за цѣлия български народъ; въ таковъ случай ще се възползуватъ съсѣдитѣ, Македония ще бѫде раскѫсана, и нашия български идеялъ усуетенъ. Освобождението на Македония и присъединяванието ѝ съ извѣстна страна, сѫ два въпроса, които е немислимо да се рѣшатъ благополучно въ едно и сѫщо врѣме, а последователно, и македонската емиграция, поне за врѣме, трѣбва да напусне досегашната си политика; тя трѣбва да се постави въ борбата си на чисто македонска почва и послѣ може да върви успѣшно напредъ съ свойтѣ стремления. Ние не можемъ да търсимъ своето спасение сполучливо нито като гърци, нито като сърби, нито като българи, а като македонци, на което вѣрваме всички ще погледнатъ еднакво съ добро око. Най много въ тоя случай трѣбва да ни насърдчатъ нашитѣ братия българи, още повече че болшинстввто въ Македония е Българско, и ако Македония единъ денъ сполучи да се освободи самостоятелно, ще спечелятъ тѣ. На това мнозина може да поглѣднатъ като на предположение, но ния сме пресмѣтнали математически и сме напълно уверени, че врѣмето ще го засвѣдетелствува. Националното развитие си има мѣстото въ училищата а свободата въ Македония е еднакво необходима за всѣкиго, билъ той българинъ, турчинъ, грькъ, влахъ или най послѣ пциганинъ. Всяка народность нека се грижи сама за своето национално развитие, но за политическата свобода трѣбва да се работи взаимно отъ всички, които иматъ еднакви интереси и още повече, че тая борба поне за сега не може да се води сепаративно. А да се сгрупиратъ елементитѣ въ Македония за взаимна борба не е много трудно, защото всички изобщо били тѣ по народность българи, турци, власи и пр. иматъ еднакво право да се именуватъ македонци. Подъ това общо име може да се работи на всякадѣ. За това нашатта емиграция тукъ въ княжеството ни най малко не ще збърка и ще може да служи най правилно за постигание на свѣтата идея, ако за сега се постави на чиста македонска почва. И така, желателно би било, щото бѫдѫщитѣ наши общества да се титулиратъ исключително македонски, безъ да се прибавя: българо, Романо, Срьбско или Елино. Това никаква врѣда не ще нанесе на Българский идеялъ,

Единъ Македонецъ.

Б. Р. Мнѣнието за рѣшавание Македонския въпросъ на „Единъ Македонецъ“ ние обнародвахме безъ да го сподѣляме напълно. За сега неправимъ други бѣлѣжки, но желателно би било да се произнесѫтъ върху него и други македонци, а че и отъ свободнитѣ българи, та послѣ, ако се види за нужно, то може да се разисква и развие повече.

РАЗНИ.

— Преди двѣ недѣли българското министерство на финанситѣ бѣше командировало едного отъ чиновницитѣ си, а имено г. Никола Шишеджиева да отиде по една държавна работа въ Враня. На 3-й августъ г. Шишеджиевъ пристигнѫлъ въ Враня, гдѣто съръбскитѣ власти бѣхѫ предиизвѣстени и знаяхѫ, че той ще отиде. Г-нъ Шишеджиевъ е извѣстенъ на населението въ Враня и всички тамъ го познаватъ, защото той е билъ учитель въ тоя градъ цѣли осьмъ години. Щомъ престигнѫлъ въ градътъ забиколили го мнозина отъ бившитѣ му ученици и стари приятели и го поздравлявали съ „добрѣ дошьлъ учителю.„ Разговора, между г. Шишеджиева и вранянци, ставалъ, разбира се, на блгарсий языкъ. Това е стрѣснѫло сърбитѣ чиновници въ Враня. които съ удивление гледали на посрещанието и си говорили: „Какво е това, и какъвъ е тоя българинъ, когото Враняци посрѣщатъ като краль.“ Слѣдующи день врански началникъ повикалъ г. Шишеджиева и му предложилъ да напусне незабавно Враня. Г. Шишеджиевъ е казалъ на началника своя паспортъ и откритил си листъ, но нищо не му е помгнало и билъ принуденъ да напусне Враня, безъ да върши работата, за която е билъ испратенъ тамъ отъ правителството. Както се научихме г. Шишеджиевъ е подалъ на Г. Министра на финанситѣ рапортъ за това.

Ето какъ се отнасягъ сърбитѣ съ българскитѣ чиновници, които са командироватъ отъ правителството за държавни работи въ Сърбия-

— Вѣстникъ „*Струма*“ бѣше повдигнжлъ доста умѣстно и основателно въпроса за Моравскитѣ българи, които Берлинский договоръ остави подъ Сърбия за да угоди на Австрия. Единъ дописникъ отъ Пиротъ до сжщия вѣстникъ бѣше писалъ, че населението отъ тоя градъ, като българско, съ особенна радость и удоволствие посрѣщнало повдиганието на тоя въпросъ. Послѣдствие на това официозний сърбский вѣстникъ „*Одiек*“ е напечаталъ едно опровержение отъ Пиротъ, подписано отъ множество граждани, които протестиратъ противъ дописника на „*Струма*“ за гдѣто ги нарекълъ българи и заявяватъ че тѣ винжги сж били сърби и такива искали да си останжтъ, а за гдѣто преди войната (1878) се наричали българи тѣ обвняватъ Българската Екзархия и турцитѣ, които ужъ не искали да слушатъ името сърби и всѣкий сърбинъ наричали бунтовникъ и го преслѣдвали. Любопитното е че въ пиротский махзаръ на „*Одiек*“ фигурира и едно почтенно число евреи, които тоже протестиратъ и заявяватъ, че не били българи, а *чисти* сърби. Като харизваме на братята сърби Израилевитѣ синове, считаме за братска длъжность да имъ напомнимъ че тѣ се лъжжтъ, ако мислятъ, че съ смарлама махзари ще могжтъ да потьмнятъ историята и да затриятъ и унищожжтъ етнологията и етнографията Не само Пиротчани, но и Лѣсковчени, и Нишлиитѣ, и Вранянци сж българи, като тия що живѣятъ въ Княжество България и въ Македония, при всичко че сърбитѣ не имъ позволяватъ, подъ страхъ на наказенне, да си отварятъ български училища и имъ забраняватъ даже да не говорятъ български. Съжеляваме, че редакцията на „*Одiек*“ е обнародвала казания махзаръ отъ Пиротъ безъ никаква забѣлѣжка от своя страна и по тоя начинъ е станжла проводникъ на идеята, че трѣбало да има постоянно вражда между двата братски народа, сърбский и българский.

— Вѣстникъ „*Велика Србиjа*“ обнародва въ броя си отъ 8 августъ двѣ статии, първата подъ заглавие „*Ща Кемо с' Бугари*“, а втората „*Будуки Србско-бугарски ратъ*“, които захващатъ повече отъ единадесеть колони въ тоя узунъ-ахмакъ вѣстникъ. Въ първата се расправя, че сърбитѣ не искали нищо отъ българитѣ, ако и да било пълно съ сърби отъ Видинъ до Кюстендилъ, а въ втората се мжчи авторътъ ѝ да доказва, че въ една бждуща война между българи и сърби тия послѣднитѣ имали повече шансове за сполука. Едно нѣщо само беспокои тоя господинъ, а именно, че българитѣ, научени на руска команда, вървели напредъ въ боя, но, каже, и сърбитѣ трѣба да се научжтъ на такава команда. Добрѣ, ще кажемъ ние, но нека по-напредъ се научжтъ сърбитѣ да вървятъ напредъ въ боя и да управляватъ щика, че тогава да говорятъ за война съ българитѣ. Но много простъ ни се вижда господство му дѣто казва, че ако надвияли българитѣ нищо нѣмло да сполучатъ и Сърбия щѣла да си остане пакъ цѣлокупна, а ако надвияли сърбитѣ, Балгария щѣла да изчезне и да се заличи отъ картата. Както се вижда, на нашитѣ сърби съсѣди се иска да опитатъ още веднъжь щастието си съ българитѣ на бойното поле, но въ сжщото време иска имъ се и да се поосигуряъ въ случай на побѣда отъ българитѣ да не изгубятъ кралството си или българскитѣ окржжия отъ него. Ние не можемъ да предвидимъ исходътъ на една втора война между българи и сърби, нито желаемъ да се занимаваме, за сега, кои иматъ повече шансове да надвиятъ, но не можемъ да ненапомнимъ на сърбитѣ, че въ случай на война съ тѣхъ българитѣ отъ всички краища, на дори и отъ Македония, ще се опълчатъ срѣщу тѣхъ като единъ человѣкъ и, въ случай на побѣда, най-малкото което можжтъ да искатъ, тое да имъ се отстжпятъ окржзитѣ Пиротский, Нишский, Лѣсковский, Вранский и Зайчарский безъ да гледатъ вече на никакви Кевенхюлеровци. Това трѣба да се момни отъ сърбитѣ.

— На 10 августъ се е положилъ основний камькъ на зданието на сърбското дружество „Св. Савва“ въ Бѣлградъ. По тоя случай Митрополита Михаилъ осветилъ основитѣ на зданието и държалъ рѣчъ, въ която, мѣжеу друго, казалъ: „Да даде Богъ обединението си да празнуваме въ Призренъ“. На това Н. В- Кральтъ е одговорилъ:„ Дай Боже“!

— Вѣстникъ „*Балканска Кореспонденция*,“ който се издава въ Бѣлградъ, казва, че не били вѣрни слуховетѣ, че сърбското провителство е правело препятствия на Кралица Наталия за отиванне ѝ въ Сърбия и добавя, че правителството нито воля, нито причина имало да отказва законнитѣ и природнитѣ права на Кралицата. То се трудело да изнамѣри начинъ за идно спогаждание, което да бжде съгласно съ достоинството на Кралицата и съ конституционнитѣ права на бившия Краль, а сега хаджи Миланъ.

— Числото на разбойницитѣ въ Македония постоянно расте, мирната рая е играчка на тѣхнитѣ ржце и властьта почти глѣда хлададнокржвно, като остава почти всички злодѣяния безнаказанно. Преди нѣколко деня една разбойническа чета арнаути мохамеданци минала презъ с. Елевци и заграбила 2000 овци. Това село е населено отъ христяни българе.

— Прѣди нѣколко дни въ срѣдъ чаршията, въ гр. Охридъ, по пладне било заклано едно турче. Синътъ на извѣстния въ тоя градъ Абидинъ ага, Амедъ, се е скаралъ съ Селманъ кафеджи, извадилъ ножътъ си, хванвлъ го и го заклалъ; не стигнало на младия кръвникъ, толкозъ забилъ *камата* си още нѣколко пжтя въ Селмановото тѣло и изъ средъ чаршията сполучилъ да избѣга.

Бащата на убиецътъ има почетната длъжность въ града: *Беледиерейзи*.

— Въ предпослѣдний си брой в. „Свобода“, като съобщава, че въ София се издавалъ нѣкакъвъ вѣстникъ „Македонецъ“, съжелява, че неговитѣ редактори не се занимавали съ вжтрѣшнитѣ работи въ България, а пишели за русский царь, за цьрногорский князь и др. и се занимавали само съ голѣми работи. Ние не сме виждали тоя вѣстникъ и не сме го чели, но распитахме и се научихме, че вестникъ подъ заглавие „*Македонецъ*“ въ София нито сега се издава, нито нѣкога се е издавалъ, а такъвъ вѣстникъ е редактиралъ и издавалъ въ Руссе извѣстний г. Никола Живковъ въ началото на 1885 год. Види се редакторитѣ на „Свобода“ сж намѣрили нѣкои брой отъ Живковий „Македонецъ“ и сж го прочели безъ да обърнатъ внимание на датата му и на градътъ, въ който той се е издавалъ. Нѣма нищо, такъва погрѣшка сж правили и други хора и тая е простителна на хората като редакторитѣ [illegible] българския официозь, които постоянно сж заняти съ вишата политика.

Книжнина.

— Излѣзе отъ печатъ V книжка отъ *Библиотеката Св. Климентъ* издание на дружеството *Св. Климентъ* въ София, съ слѣдующето съдържание:

Беглецъ. Горска легенда *отъ М. Ю. Лермонтова*. Превелъ *А.* Константиновъ — *На смъртний одъръ*. Разказъ — *Паякъ и пчела*. Стихотворение отъ *А. Плещеева*. Превелъ *Правовъ* — *Юнга* отъ *Емануилъ Аренъ* Преводъ отъ французки — *Кевитова картина*. Преводъ отъ старо-грьцки. — *Войнишкй сънъ*. Стихотворение отъ *Т. Кембеля*. Преводъ отъ Английски. — *Лила приказка* — Attalea ˙Pzincers отъ *Всеволодъ Гаршина* — *Що знача азъ*. отъ *А. Колцова* Преводъ *Правовъ*. — *Речь* казана въ законодателното събрание на 9 Юлий 1850 год. отъ *В· Хюго*. Преводъ отъ французки. — *Сиоменъ* Стихотворение отъ *Б. Радичевичъ* Преводъ *Правовъ* — *Двѣ Майки*. Приказва *Ввселинъ* — *Песньнта на орачатъ* отъ *А, Колцовъ*. — Джонъ-Ачмичното *Зғрно* отъ *Р. Бърнса* — *Дуельтъ на Крустиллияка* отъ *Пиеръ Веронъ*. Преводъ отъ французки.

— Наскоро излезе отъ печатъ книжката „Нравствената задача на Интилигенцията“, отъ Г. Н. Габровски- Издава я дружеството „Новъ животъ“ въ София. Тя състой отъ три печатни коли, малакь форматъ, и на края е поместенъ самийятъ уставъ на дружеството. Цѣната ѝ е 25 стот. Ние препоржчваме на читающата публика у насъ тая нова книжка.

ОБЯВЛЕНИЕ.

Първия голѣмъ и богатъ

БЮЖЕТАРИЙСКИ

МАГАЗИНЪ

на братия М. З. Хачумиянъ

въ гр. Руссе извѣстява на всичкото население въ България, че въ него се намиратъ за проданъ отъ първитѣ и най-нови фабрики слѣдующитѣ стоки:

Часовници: Златни, срѣбърни, никелови, стѣнени, будилници и пр.

Ланцови: Дамски и мжжки, златни, срѣбърни, дубле, никелови и пр.

Брошови, обеци, пръстени, гривни, брилянтени, диямантени, отъ злато и отъ дубле.

Инструменти за часовникари и куюмджии.

☛ Проданьта става на едро и на дребно, съ най ефтини цѣни съ гаранция.

Адресъ: Руссе, улица Княжеска Н-ро 70.

Братия **М. З. Хачумиянъ.**

ПРОДАВАСЕ

въ г. Шуменъ улица „Джами-сокакъ“ една двоетажна кжща съ двѣ стаи, два коридора, фурна и дворъ по мѣжду съсѣди: Братия Трувчеви, Братия Мутавчиски и улица. Желающитѣ да я купятъ, за споразумѣние могжтъ да се отнесжтъ до редакцията на в. „Македония“.

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София. Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

ГОДИНА I, СОФИЯ, 26 АВГУСТЪ 1889 ГОД. БРОЙ 37.

Македония

29 VIII 89

ИЗЛИЗА ВСѢКА СѪБОТА

Цѣната му е: за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 лева.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.

ЕДИНЪ БРОЯ 15 СТ.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония", се испраща до **К. Шаховъ** въ гр. София.

Рѫкописи се не врѫщатъ. Порѫчки не придружени съ стойностьта не се испълняватъ.

София, 26-й Августъ 1889 г.

При всичкитѣ официозни опровержения отъ Бѣлградъ, че Сърбия не се приготовлява за война, никой не вѣрва че сърбитѣ нѣма да станѫтъ причина да пукне топътъ най-напредъ на Балканский полуостровъ и послѣ да му се чуе гласътъ по четиритѣ краища на свѣтътъ; никой не се съмнѣва вече, че нашитѣ съсѣди първи ще дадѫтъ сигнала за страшно кръвопролитие и истрѣбление може би на единъ милионъ человѣчески сѫщества. Тѣхното трѣскаво въорѫжавание, свикванието на всичкитѣ имъ резерви и провокационнитѣ членове на Бѣлградскитѣ вѣстници по адресъ на България и на българский народъ сѫ най-хубавото и най-краснорѣчивото опровержение на официознитѣ и официялнитѣ увѣрения, че Сърбия нѣмала намѣрение и не мисляла да напада на никого, не желаяла да отваря война и да се бие съ никого. И защо, по какви причини сърбитѣ не искать да стоятъ мирни и да се занимаватъ съ подобрението икономическото състояние на държавата си, което ги е съсипало въ всѣко едно отношение, никой положително не знае, а всички предполагатъ, че тѣ искатъ да си отмьстяватъ на българитѣ за поражението, което претърпяхѫ отъ тѣхъ при Сливница. Но това е абсурдъ. Развѣ сърбскитѣ държавни мѫжье до толкова сѫ обладани отъ шовинизма, щото поражението на сърбската войска на Сливница да не имъ дава миръ и да ги неостава спокойни да се занимаватъ съ друго освѣнь за реваншь? Ако наистина тѣ бълнуватъ реваншь, ние ги съжаляваме. Какво се ползувахѫ българитѣ отъ побѣдитѣ си противъ сърбитѣ, че послѣднитѣ да иматъ мотиви да се отмьстяватъ, да ли територията на Княжеството си увеличихѫ, или нѣкакво обезщетения за огромнитѣ си загуби получихѫ, или пъкъ осигорихѫ съединението си съ Южна България? Нито едното, нито другото, нито третото. Единственното нѣщо, което тѣ получихѫ, то е, че тѣ дадохѫ на сърбитѣ да разберѫтъ, че не тѣмъ принадлежи да се биятъ за равновѣсието на Балканский полуостровъ, нищо повече. А какъ не могѫтъ тѣ да предположѫтъ за минута поне, че пакъ е възможно да бѫдѫтъ разбити и побѣдени отъ Българитѣ, а послѣдствията отъ второ едно поражение не е мѫчно да се предвидятъ. Най-малката загуба, която тѣ би претърпѣли въ този случай, е да изгубятъ нѣколко свои окрѫзи населени съ българи, а може би и едно парично обезщетение. Ние мѫчно можемъ да повѣрваме, че тия нѣща немогѫтъ да предвидятъ и предположѫтъ хора като Ристичь, който минава за опитенъ дипломатъ, и генералъ Груичь, който въ 1880 занимаваше поста дипломатический сърбский агентъ въ София, ималъ е възможность да изучи отъ близо българския народъ и е написалъ цѣло съчинение за българската войска, която му бѣ направила още тогава поразително впечатление, ако и Виенски нѣкои вѣстници да казватъ, че и хората отъ сегашний сърбский кабинетъ, както и отъ регенството, се били убѣдили, че единственната спасителна за Сърбия политика била политиката на Гарашанина и нея били пригърнѫли въ послѣдно време. Но каквато политика и да прегърнѫтъ тѣ, на който богъ и да служѫтъ ние сме въ правото си да имъ кажемъ, а можемъ и да докажемъ, че интереситѣ на Сърбия не се заплашватъ отъ България и че българский народъ желае повече да се занимава съ ралото и мотиката си нежели да се вдава въ политически авантюри; но нападнѫтъ, той счита за священна своя обязанность да се защищава и да пази своето отечество и границитѣ му отъ когото и срѣщу когото и да бѫде. Ако ли сърбитѣ мислятъ да воюватъ за нравственно влияние въ Македония, гдѣто тѣ мислятъ че живѣятъ тѣхни еднородци, то и въ това се заблуждаватъ. Никаква война, никакви сърбски побѣди не сѫ въ състояние да убиятъ въ Македонеца българското му чувство. У Македонцитѣ чувството на народностьта до толкова е развито и вкоренено, щото никакви обѣщания и даже заплашвания не могѫтъ да го унищожѫтъ. Македонцитѣ сѫ се сражавали нѣколко пѫти вече рамо до рамо съ своитѣ сънародници отъ княжеството срѣщу общитѣ врагове на българското отечество и нѣма нищо, което да позволява да се вѣрва, че тѣ ще се отдѣлятъ отъ тѣхъ нѣкога. Сърбитѣ не трѣбва да забравятъ, - че и единъ тѣхенъ консулъ въ Македония е рапортиралъ на своето правителство, че тая страна е изгубена за Сърбия, защото той се е убѣдилъ въ горчивата истина, че нейното население симпатизира повече на българитѣ и въ случай на възстание тамъ то ще бѫде въ редоветѣ на българитѣ, а не на сърбитѣ. Това бѣше горчиво наистина да се каже, но трѣбаше да се исповѣда веднъжъ за да не истощава напраздно сърбското правителство матерялнитѣ сили на отечеството си за поддържанието на безполезни пропаганди въ отечеството на Св. Кирила и Методия. Може би и по причина на тоя рапортъ казаний консулъ (Скопский) напослѣдъкъ е билъ уволненъ отъ длъжностьта си и замѣстенъ съ другъ, но фактътъ си остава фактъ, исповѣданъ и признатъ официално отъ едно дипломатическо сърбско лице, че населението въ Македония е българско и не храни никакви симпатии къмъ сърбитѣ.

Предъ видъ на създаденото отъ обстоятелствата политическо положение и че сърбитѣ сериозно се приготовляватъ за война твърдѣ е възможно срѣщу България, естественно се поражда въпросътъ какво поведение трѣбва да държатъ македонцитѣ. Ние и другъ пѫть сме казвали, па и отъ само себе се разбира, че ние не трѣба да спимъ и да чакаме на готово: наша священна обязанность е да се приготвимъ колкото можемъ повече и по-добрѣ и да подкрѣпимъ отначало редоветѣ на българската войска съ записвание като доброволци, а по-послѣ, особенно ако войната се обобщи, да нахлуемъ като единъ човѣкъ въ Македония. За тая цѣль, ние сме напълно убѣдени, ще ни помогнѫтъ и ще се присъединятъ къмъ насъ и мнозина, даже всички патриоти наши сънародници отъ свободна България. Бъ такъвъ случай ако само сърбитѣ отблъснемъ и не имъ позволимъ да видятъ границитѣ и територията на България, ние пакъ ще печелимъ, защото ще дадемъ още веднъжъ на Европа да разбере, че ние сме българи и такива искаме да си останемъ. А сърбитѣ ще се убѣдятъ, вѣрваме, че безполѣзно даже и вредителне за тѣхъ е да испращатъ пропаганди и агитатори въ нашето отечество.

Дописникътъ на Виенската „Източна Кореспонденция“ отъ Бѣлградъ пише на тоя вѣстникъ:

И Сърбия страда отъ болѣстьта на въоржжаването, която е политическа болѣсть на нашето време. Свикването на запаснитѣ произведе въ цѣлото кралство живо впечатление. Сърбский народъ лесно се трогва отъ каквато и да е случка отъ воененъ характеръ, което не е за очудвание когато се касае за народъ, който вѫтрѣ въ десеть години е предприелъ три войни и е минѫлъ презъ едно възстание.

Политическото мнѣние въ Сърбия е убѣдено, че войната ще избухне слѣдъ нѣколко време и че тая война е неизбѣжна. Това убѣждение, което владѣе у народа, е толкова повече достойно за оплакване, че гибелно влияе на икономическото състояние на Сърбия. Търговията и индустрията се повреждатъ отъ тия постоянни политически страхове и основателно сѫществува страхъ за да не би да се увеличѫтъ тия безпокойствия, защото правителството има намѣрение да заржча едно голѣмо количество пушки. Но тая мѣрка се налага отъ една необходима нужда, защото сърбската войска днесь располага само съ 60000 пушки отъ системата Мазеръ и 30000 отъ системата Пибоди, т. е пушки само отъ стара система. Нужно е прочее, щото сърбската войска да се снабди съ 50 или 60 поне хиляди пушки репетирки, за да не бѫде сърбский войникъ осѫденъ да се бие съ пушки подолни отъ пушкитѣ на войскитѣ на своитѣ съсѣди.

При това поведението на сърбский печатъ сѫдѣйствува за поддържанието въ общественното мнѣние тия политически страхове. Сърбскитѣ вѣстници едногласно признаватъ нуждата за въоржжавание войскитѣ съ усъвършенствувани пушки и необходимостьта за изучванието и пълната организация на войската, така щото Сърбия да се ненамѣри неприготвена отъ събитията; но колкото законни и да сѫ тия грижи, сърбский печатъ е длъженъ така сѫщо да зима предвидъ всичко каквото международната политика представлява като интересно отъ гледна точка за запазвание на мирътъ. Когато всичкий чуждъ печатъ полага всѣкакви грижи за да съобщава на публиката всѣкой миролюбивъ знакъ, както и всичко неблагоприятно, сърбскитѣ вѣстници неволно или умишленно отбѣгватъ да възпроизвеждатъ и да коментиратъ съвършенно миролюбивитѣ заявления, каквато бѣше наздравицата въ Берлинъ на Францъ Иосифа (!). Жалостното противодѣйствие, което упражнява сърбский печатъ върху икономическото развитие на Сърбия, е много осязателно и слѣдователно нѣма нужда да го опредѣляваме по-точно; но добрѣ би било ако сърбскитѣ публицисти, които наистина не сѫ лишени отъ талантливость, се потрудятъ да размислятъ за това.

Какви могѫтъ да бѫдѫтъ причинитѣ, които сѫ тикнѫли органитѣ на общественното мнѣние да земѫтъ такъво предизвикателно поведение? Тоя въпросъ е труденъ за разрѣшение. Да не би презмѣрний патриотизмъ да ги е принудилъ да упражнѫтъ натискъ върху компетентнитѣ мѫжье за въвеждание на изискванитѣ отъ обстоятелствата усъвършенствувания? Или искатъ да напомнятъ на сърбския народъ нещастния день на Сливница за да възбудятъ въ него чувството на отмѫщение? Първото предположение нѣма причина да сѫществува, а второто ни се вижда колкото безумно толкова и достоплачевно. Сърбското правителство се съставлява отъ хора въодушевени съ патриотически чувства и достойни за неограничено довѣрие. Тия хора нѣматъ нужда отъ прѣдизвѣстявания за да не пренебрегнѫтъ нищо, каквото изискватъ сигурностьта на страната и честьта на народа.

Що се касае до поражението на Сливница вѣрно е, че сърбский народъ не го е забравилъ и че още дълго време ще го помни; но заблуждение би било да заключаваме отъ това помнение, че народътъ се въодушевява и отъ шовинистически чувства. Сърбия помни паднѫлитѣ на бойното поле свои синове, но не одобрява чувства на паметозлобие и омраза къмъ побѣдителя, комуто е помогнало щастието, и съ когото отъ тогава свърза отношения отъ искренно (?) приятелство. Би било дѣйствително жално ако съ показвание на лъжливъ шовилизмъ би се поклатили тия добри отнешения.

Австрогерманский съюзъ.

Посѣщението на Императора Франца Иосифа въ Берлинъ има като послѣдствие едно сѫщественно измѣнение на отношенията между Германия и Австрия. Тройственний съюзъ, който отъ начало бѣше чисто отбранителенъ и така да се каже отрицателенъ, престанѫлъ ли е да бѫде съдружие съ ограничена отговорность за да се преобърне въ дѣйствующъ и заплашителенъ воененъ щитъ? Начинътъ, споредъ който австрийскитѣ послѣдователи на тоя съюзь коментиратъ взетитѣ въ Берлинъ взаимни задължения, могѫтъ да направятъ вѣроятно това преобрѫщание. Тѣ твърдятъ, че двамата монарси признали нуждата не само за уягчавание свързкитѣ на тая австрогерманска взаимность, но и да даде на тая взаимность распространение, което тя нѣмаше преди посѣщението на императора Францъ — Иосифа въ Берлинъ. Споредъ това коментирание Австроунгария и Германия съставлявали срѣщу чужденеца истинско дипломатическо и военнно съединение, както за нападание, така и за отбрана. Осѫществлението на съюзенитѣ условия щѣло да стане тутакси, щомъ една отъ съюзнитѣ държави почувствува нуждата да земе предпазителни мѣрки срѣщу възможни присвоявания отъ нѣкоя съсѣдна сила. Така напримѣръ, както пише тукашний кореспондентъ на „Общата Мюнхенска Газета“, австрийското правителство би могло да се основава на военната поддържка на Германия, за да осуети славолюбивитѣ намѣрения на Руссия. Това би било законътъ на съмняванията упражняванъ на жеждународната политика, достаточно предумишленно намѣрение на единъ съюзъ, за да оправдае осѫществлението на съюзнитѣ условия.

Че австрийскитѣ и особенно унгарскитѣ политиканствующи средньо се благодарятъ отъ частна взаимность, която ги принуждава да се пазятъ едни отъ други, понеже Бисмаркъ е отказалъ да имъ гарантира за послѣдствията на нѣкоя авантюра на Балканский полуостровъ, признаваме това. Тѣ знаятъ, че абсолютната и пълна взаимность никакъ не би увеличила задълженията на Австрия, която никога вѣроятно не би се поканила да достави войска, която да увеличи редоветѣ на италияногерманското съединение въ една вѣроятна война противъ Франция. Неистълкуемото е това, че се отдаде на германското правителство намѣрението за да се откаже отъ превилегированото си положение въ тройственния съюзъ преди посѣщението въ Берлинъ на Францъ — Иосифа. Политиката на Бисмарка престанѫла ли е отъ да бѫде политика на свободни рѫцѣ? Позволено ли е предположението, че силни влияния, може би нѣкоя монаршеска воля, предъ която канцлерътъ се е принудилъ да отстѫпи, сѫ преобразили вѫтрѣ въ едно малко временно разстояние управлението на германската политика? Доказателствата за честьта и довѣрието, които императоръ Вилхелмъ е далъ на канцлера, явнитѣ възтържествувания на Бисмарка противъ вѫтрѣшнитѣ му съперници, несполуката на направенитѣ при старитѣ консерватори опитвания, за да умаломощѫтъ неговата тяжесть върху външната политика, се виждатъ като да остраняватъ вѣроятностьта на подобно промѣнение. Не сѫ достатъчни расказитѣ на антирусскитѣ фанатици отъ Виена и Пеща за да докажать, че Бисмаркъ положително е приелъ тово измѣнение на първоначалната програма на австрогерманския съюзъ; отъ такъво измѣнение виждатъ се наистина сгодитѣ, които ще пожьне Австроунгария, не се виждатъ обаче преимуществата, които би спечелила Германия.

(Nord.)

Англо-Американска распря.

Мѣжду англичанитѣ и американцитѣ отдавна сѫществува и се продължава единъ споръ за риболовството въ Берингкско море. Върху тоя висящъ въпросъ Брукселский „Nord“ обнародва една много забѣлѣжителна статия, която счетохме за нуждо да преведемъ и за нашитѣ читатели.

Етоя тая статия:

Положението на Лондонското правителство въ въпроса за риболовството въ Берингово море не може да увѣри жителитѣ на Канада и особенно нападателитѣ отъ Британската Колумбия, че Англия ще може до край да ги покровителствува. Английското правителство протестира противъ поведението на американскитѣ нападатели, които улавятъ Канадскитѣ кораби въ морето и конфискуватъ стоката въ тѣхъ, но сѫщевременно мисли да съобщи на своитѣ задокеански подданници, че не трѣбва да се надѣватъ за намѣсвание отъ страна на флотата отъ тихий океанъ за туряние край на това състояние. Отъ друга страна Лондонското правителство извѣстило на Съединенитѣ Щати, че желаяло да захване преговори съ Вашингтонското правителство за окончателно уравнение на въпроса за риболовството въ Берингово море.

За зла честь Американцитѣ казватъ, че такъвъ въпросъ не сѫществувалъ или подобрѣ че тоя въпросъ билъ уравненъ още при устѫпванието Алякса на Съединенитѣ Щати, които сѫ наслѣдили правата, които по-прѣди е имала Руссия. Даже англичанитѣ повторили, че началата на публичното право забраняватъ на държавитѣ да искатъ владѣнието по море на пространство по-голѣмо отъ три мили. Американцитѣ отговорили, че тия начала не се приспособявали въ Берингово море и че щѣли да слѣдватъ да улавятъ риболовцитѣ отъ английска народность на каквото растояние и да ги намѣрятъ отъ крайбрѣжието.

Това като е така, по-малко е вѣроятно че преговоритѣ, за които говори Лондонский „Times“, имали друга цѣль освѣнь покриванието отстѫпванието на Британското правителство. Американцитѣ нѣма да ги уплаши нито тройственний нито четворний съюзъ. Маркизъ Салсбури трѣба да знае, че изискванията на вѫтрѣшната политика почти не позволяватъ на политицитѣ отъ Вашингктонъ да се церемонятъ съ силитѣ на старата Европа и че отъ тия сили Велика Британия има най-много неприятели въ Америка. Въ въпроса за Самоа тѣ видѣхѫ, че непримиримото положение срѣщу всѣка европейска държава се гледа като първа обязанность на Американската дипломация; почти е вѣрно че Вашингктонгското правителство не ще се откаже отъ това поведение въ сношенията си съ Англия. Инакъ трѣба да признаемъ, че правителството на Съединенитѣ Щати се вижда достатъчно расположено да улесни на англичанитѣ това необходимо отстѫпвание. Началницитѣ на американскитѣ нападателни кораби се задоволяватъ съ конфискуванието кожи отъ китове и не беспокоятъ риболовцитѣ, които сѫ свободни да се завърщатъ въ Виктория отъ Британската Колумбия, слѣдъ като се увѣрятъ за безсилието на дипломатическото дѣйствованае на Лондонското правитекство, когато предлежи да нападне единъ народъ, на когото днешнитѣ рѣшения утрѣ ставатъ свършенни събития. Лондонский „Times“ мисли, че играта на заплашвание не ползува и че дѣйствително Вашинктонското правителство мисли да даде на Ирландцитѣ и на *търговското дружество на Аляска* само платоническо удовлетворение. Както и да е, американското „заплашвание“ се вижда по-сериозно отъ расположенията за съпротивление, на които органъ става „Times“.

Между хърватитѣ и сърбитѣ въ Австрия одавна се водехѫ преговори за да се съединятъ и работятъ заедно за обща полза на двата едноплеменни народа, хърватский и сърбский, които стенятъ подъ игото на Австромаджаритѣ, което въ много отношения не е по-добро и по-сносно отъ Турското. Напослѣдъкъ представителитѣ на тия два народа въ Далматинската Диета сѫ се споразумѣли напълно и болшинството отъ тѣхъ е подписало слѣдующата програма:

I. Хърватский народенъ клубъ обявява, че иска да запази цѣлостьта на Хърватско върху неизмѣната основа на хърватското публично право. Слѣдователно ще се грижи колкото е възможно за по-скорошното съединение на Далмация съ Хърватско и Славония и желае да се възвърнѫтъ на Хърватското кралство всичкитѣ му стари привелегии.

II. Подъ защитата на хърватското публично право, хърватитѣ и сърбитѣ се ползуватъ съ еднакви права като съставляющи единъ и сѫщъ народъ, който никоя друга народность, освѣнь своята, не признава въ Далмация.

III. Хърватский народенъ клубъ счита за своя обязаность да поиска въ едно благоприятно време, наший царь да съедини Далмация съ Хърватско и Славония върху основата на подтвърденитѣ отъ священитѣ думи на монарха исторически правдини и да възвърне на хърватско всичкитѣ му привелегии. А до осѫществяванието на това и до приготвението на народа за това събитие, и до опредѣлянието на срѣдствата за съединение да укрѣпи народното хърватско чувство, да похърватчи всичкитѣ училища и всичкитѣ публични учреждения въ Далмация и да освободи страната отъ влиянието на италиянцитѣ и на нѣмцитѣ.

IV Хърватский народенъ клубъ ще се потруди да сполучи да заварди за двѣтѣ църкви, католическата и правослевната, древнето славянско Богуслужение и това за общенародно и цивилизаторско завоевание.

V. Хърватский народенъ клубъ ще се труди да сполучи съединението на Далматинскитѣ пристанища съ Босна като страна близна и свързана съ тѣхъ чрезъ направянието на желѣзни пѫтища.

Далматинската Диета се състои отъ 43 предствители, отъ които 24 души, значи повечә отъ половината, сѫ подписали тая програма. Помежду подписавшитѣ се намиратъ четирма католически клирици (священници) и трима италиянци. Шестима италиянци седмина, сърби, католический владика, правословний, епископъ, графъ Божовичъ и трима членове отъ хърватската партия въ Диетата не сѫ я подписали.

Казвали сме и другъ пѫть, казваме и сега, че дѣйствително подобрение положението на насъ македонцитѣ подъ турското владичество е немислимо, защото мюслюманскитѣ земи се управляватъ исключително на основание на Корана (всичкитѣ турски закони иматъ за основа священното мюслюманско право) който е враждебенъ къмъ всичкитѣ иновѣрчески народи. Немислимо е така сѫщо, че Турция ще бѫде принудена отъ Великитѣ сили подписавши Берлинский трактатъ да испълни задлъженията си по тоя трактатъ, относително въвежданието реформи въ Македония, защото голѣмитѣ интереси на Англия и Австрия не само не имъ дозволяватъ да дѣйствуватъ за дѣйствително подобрение положението на насъ македонцитѣ, нъ прямо ги заставляватъ съ всичкитѣ срѣдства, явни и тайни, да поддържатъ Турция и енергически да противодѣйствуватъ на всичко, което може да измѣни нейното положение въ срѣдата на европейскитѣ държави, установено отъ Парижкия трактатъ.

Думитѣ на английский премиеръ, исказани въ първото засѣдание въ палатата на лордовете по откриванието парламента, послѣ неудавшата се Цариградска конференция, отговоряещимъ на херцога Аграйля за нападкитѣ на уклончивата политика на министерството въ источния въпросъ, сѫ ясно доказателство, че дѣйствително подобрение положението на християнскитѣ подданници на портата е немислимо безъ окончателното разрѣшение на великия источенъ въпросъ; тѣ сѫ замѣшани не само съ существуванието на една турска империя, нъ съ существуванието на английската и австрийска империи и нѣкои отъ елементитѣ на могѫществото на други господарства, така щото съ разрѣшението на источния въпросъ, безъ когото е невъзможно дѣйствителното подобрение положението на насъ македонцитѣ, сѫ свързани не нѣкакви нищожни второстепенни интереси на Англия и Австрия, нъ прямо въпросътъ за тѣхното могѫщество и за тѣхното надмощие. Слѣдователно немислимо е че Англия и Австрия когато и да било, при всичкото свое желание, искренно и енергически заедно съ другитѣ държави, особенно съ Руссия, би поискали отъ портата дѣйствително подобрение положението на нейнитѣ християнски подданници.

Понеже нашето дѣйствително подобрение на положението е свързано съ разрѣшението на источния въпросъ, считаме за нуждно да разглѣдаме основнитѣ причини и подбуждения на главното дѣятелно участие на нѣкои велики сили въ тоя въпросъ. Въ тоя въпросъ въ настояще врѣме взиматъ главно дѣятелно участие Англия, Австрия и Руссия.

За Англия, центрътъ на источния въпросъ е въ Индия и Критъ, и главната задача е запазванието неприкосновенностьта на Британското владичество въ Индия, която страна съставлява самото сѫщественно условие за всичкото могѫщество на Англия и завладяванието на островъ Критъ. Въ послѣдното може всѣки да ся увѣри отъ поведението на правителството спрямо справедливитѣ искания на жителитѣ на тоя островъ за присъединението имъ къмъ Гърция и освобождението имъ отъ срамното мюслюманското иго.

За Австрия, центрътъ на источния въпросъ е Балканский полуостровъ, и главната нейна задача е поробванието на Македония. Като доказателство на това служи поробванието на 20 мил. славяни и обрьщанието на бошняцитѣ и ерцрговцитѣ въ австрийски подданници, въпреки Берлинския трактатъ, който признава тия (бошняцитѣ и ерцеговцитѣ) за турски подданници.

За Руссия, центрътъ на источния въпросъ ся намира тоже на Балканский полуостровъ, и главната нейна задача са заключава въ дѣйствителното подобрение положението на турскитѣ християни, което може да бѫде достигнато само посрѣдствомъ съвършенното тѣхно освобождение отъ нетърпимото вече и срамното иго на мюслюманската порта. Като доказателство на това служи Св. Стефанский договоръ и освобождението съ русска кръвь Сърбия, Гърция, Черна гора, Ромѫния и България отъ турското владичество.

Послѣ всичко това ще се намѣри ли македонецъ, който да повѣрва че положението на християнитѣ въ Македония ще бѫде подобрено? Трѣбва ли да чакаме разрѣшението на источния въпросъ и да сѫ надѣваме, че ще ся подобри положението ни нѣкога? Ще сѫ съгласимъ ли да ни продаватъ, размѣняватъ и даватъ въ наслѣдство ту едному ту другиму като добитакъ, и чужди господари да се напредварватъ кой да ни владѣе? Нима само турцитѣ сѫ нѣкое више племе на което Богъ е далъ право да владѣе насъ македонцитѣ? Нима македонцитѣ нематъ право да се управляватъ по собственната си воля, както сѫ управляватъ французитѣ въ своето отечество?

Македонци! работитѣ въ турция сѫ съвършенно растроени, империята се распада. Ние имаме на рѫцетѣ боленъ человѣкъ, твърдѣ боленъ человѣкъ и било би твърдѣ голѣмо нещастие даже престѫпление, ако той умре прѣди да бѫде достигнато между насъ предварително съглашение относително мѣркитѣ, които слѣдвало би да вземемъ въ такъвъ случай. Сега Турция се намира въ такава старость, щото безъ да се гледа на нашето може би желание да се продължи сѫществуването на болния, той може да умре внезапно и да остане на нашитѣ рѫцѣ. Ний не можемъ да въскресимъ това което е мъртво; ако турската империя падне, тя вечь нема да стане. Питаме тогава, не ли е по добрѣ да бѫдемъ приготвени за подобенъ случай, отъ колкото да се подвъргаме на хаосъ? А всичко това може да се сѫпровожда съ катастрофа, ако тя произлезе неожидано и ако не бѫде за благоврѣменно установенъ нѣкакъвъ общъ планъ на дѣйствие за тоя случай. А.

РАЗНИ.

— На 30-й тоя мѣсецъ Августъ въ Руссия, въ градъ Самара ще се освѣти и открие памѣтникътъ на блаженопочившия Руский императоръ Александра II, **освободительтъ** на България; тоя памѣтникъ е въздигнѫтъ отъ гражданитѣ на г. Самара и отъ дѣсната страна на писдестала му ще има въ мрамора изваяна фигура **България моляща се Богу, при кѫсание веригитѣ на робството, и лицетворяюща съ себе си идеята освобождението на всички славяни.**

По случай на тоя многознаменателенъ праздникъ Софийскитѣ граждане, както се научаваме, безъ разлика на политически убѣждения, се готвели да отслужѫтъ молебенъ въ Съборната църква Св. Краль. Ние мпслимъ, че не само въ София, но въ цѣла България трѣбва да се отслужи молебенъ и да се испратятъ поздравителни телеграмми до Самарския кметъ г-на Петра Владимировича Алабина, който въ 1877 год. донесе знамето на Българското опълчение отъ гр. Самара.

По сѫщий случай и за сѫщата цѣль г. П. Станчовъ е издалъ едно особено извѣстие до Българскитѣ граждани.

— Въ броя си отъ 21-й Августъ „Балканската Кореспонденция“ пише:

Споредъ както ни съобщаватъ, тревожнитѣ слухове, които напослѣдъкъ бѣхѫ се распространили отъ вѣстницитѣ за военнитѣ приготовления на балканскитѣ държави, дали сѫ поводъ за едно размѣнение на утвърждения успокоителни между председателя на българския министерский съвѣтъ г. Стамболова и нашия дипломатический агентъ въ София г. Боди. Това размѣнение на взглядове е било характеризирано съ сѫщата сърдечность и приятелство, които характеризиратъ въобще отношенията на тия двѣ съсѣдни и еднокрьвни страни. Г-нъ Боди, сьрбский дипломатический агенть, е изложилъ на българското министерство, че свикването на резервитѣ е станѫло единственно за да се испълнятъ предписанията на еднъ законъ за военната организация, че г. министрътъ на вѫтрѣшнитѣ работи въ своята циркулярна нота е изложилъ откровенно тая цѣль, че Бѣлградский кабинетъ се основава на идеята за приятелска солидарность къмъ всичкитѣ балкански народи и че за всичко това българското правителство, при нѣманиеко други причини, нѣма нужда да мобилизира нито едного человѣка.

Българский президентъ министръ г. Стамболовъ, като е приелъ изложенитѣ увѣрения на нашия дипломатический агентъ съ най-живо удоволствие, никакъ не се е поколебалъ да направи отъ своя страна едно най-формално заявлдние, че българското правителство не мислило да излѣзе, нито спрямо Сърбия, нито спрямо никого отъ сегашното си миролюбиво поведение, и че порѫчкитѣ за орѫжия и военни припаси били направени само за покриване на нормалнитѣ нужди и не би могли да бѫдѫтъ истълкувани отъ никоя съсѣдна държава като дѣйствие насочено спрямо нея.

Ние констатираме съ удоволствие благоприятното впечатление, което произведе размѣнението на тия лоаялни и искренни увѣрения на двѣтѣ правителства и не се съмнѣваме че тѣ ще съдѣйствуватъ за усилвание на отношенията мѣжду двѣтѣ държави и да премахнѫтъ въ бѫдуще всѣка възможность на неспоразумѣние.

— Сѫщий вѣстникъ въ броя си отъ 22-й Августъ пише: „Научаваме се, че Нейно Величество Кралицата-Майка е заявила, че желаела да се въсползова отъ своитѣ права, като Сърбкиня, и е искала намѣрението си да се завърне въ Бѣлградъ презъ първитѣ дни на мѣсецъ септемврий. Кралицата мислела да живѣе въ Бѣлградъ, като частно лице, въ една частна или купена кѫща. Научаваме се така сѫщо, че кралицата не е испращала никалво официално съобщение на сърбското правителство за идването ѝ“.

— „Варшавский Дневникъ“ дава слѣдующитѣ подробности за католическата пропаганда въ Балканский полуостровъ.

На 8-й Септм. (н.к.) се освѣти въ Сараево новата съборна католическа църква. По тоя случай католическитѣ вѣстници обнародвахѫ листата на лицата които, сѫ помогнали за направянието на тая нова църква. Това обнародвание открива сѫществуванието на единъ комитетъ „за покровителствувание католицитѣ на истокъ.“ Тоя комитетъ, който има сѣдалището си въ Виена, е туренъ подъ покровителството на архидука Карла Лудвика и се управлява отъ архиепископа Маршалъ, на когото отношенията съ Двора сѫ добрѣ познати.

Отъ друга страна, единъ комитетъ за дѣйствувание, подчиненъ направо подъ вѣдомството и контрола на пропагандата въ Римъ, провожда агентитѣ си въ Сърбия, въ Босна и въ България. Благодарение на тоя комитетъ иезуититѣ сѫ сполучили да отворятъ една гимназия въ Травникъ, и Загребскитѣ калугери обикалятъ балканския полуостровъ съ цѣль явно пропагандска. — Нека прибавимъ, че тоя комитетъ се подпомага за постигание на цѣльта си единственно отъ мѣстнитѣ власти въ Босна.

Идущата година иезуититѣ мислятъ да отворятъ двѣ нови гимназии въ Бихачь и Мостаръ. Сѫщо нѣкои женски ордени, особенно Магдалинититѣ, нѣкога испѫдени изъ Германия отъ Бисмарка, отишли да намѣрятъ прибѣжише въ Босна. Банялукский окрѫженъ управитель, баронъ Лазарини, старъ иезуитинъ, може да се гледа като най-дѣятелний агентинъ на тая пропаганда, на която цѣльта не е само да покатоличи православнитѣ, но най-вече да унищожи сърбската народность и да направи да изгуби страната своя славянский характеръ.

Повтаряме, тая пропаганда явно се протежира отъ висшитѣ официялни австрийски крѫгове“.

— Приятно ни е да съобщимъ, че вчера около пладнѣ Върховний Кассационенъ сѫдъ оправда по сѫдъ, съ своята резолюция, редактора на вѣстникъ „Родолюбецъ“ г. Иовчева, когото Пловдивский аппелативенъ сѫдъ бѣше осѫдилъ на седьмь години затворъ и на вѣчно лишение отъ чинъ и служба за едно мнимо злоупотрѣбление на книги и други вѣщи отъ Пловдивската библиотека. Като сърадваме нашия събратъ за оправданието му отъ позорното обвинение, надѣваме се скоро да видимъ подновяванието и на „*Родолюбецъ*“.

— Вѣстникъ „*Свобода*“ не престава да пълни колонитѣ си по адресъ на наший вѣстникъ и на программата му. Когато се свърши въ тоя вѣстникъ обнародването на „Полезно ли е въстание въ Македония“ и пр., авторътъ на която — единъ извѣстенъ македонецъ ренегатъ — оспорява българското болшинство на тая страна и мисли че е все едно да се занимава човѣкъ съ народни работи или съ десятъка въ България, ние ще отговоримъ съ подобающата сериозность на всичко що се пише на нашъ адресъ.

— Получихме едно писмо, подписано отъ тридесеть души македонци, живущи въ София и членове на „Българо — Македонското Благотворително Дружество“ въ тоя градъ, които ни молятъ да обявимъ, че председательтъ на това дружество г. П. Каравеловъ пренебрегнѫлъ съвсѣмъ своитѣ предсѣдателски обязанности и го поканватъ въ единъ най-късъ срокъ да свика члевоветѣ отъ това дружество на засѣдание и да имъ даде отчетъ за дѣлата му отъ 1885 год. до днесь, въ противенъ случай заявяватъ, че щѣли да го теглятъ на сѫдъ и да искатъ отъ него смѣтка и капиталътъ въ пари (около шесть хиляди лева) и мебелитѣ на сѫщото дружество. Ние знаемъ, че е имало такъво дружество въ София и че то не е имало никакво засѣдание отъ 1885 год., за което, разбира се, отговорностьта тежи повече върху предсѣдателя му, но неможемъ да се съгласимъ съ подписавшитѣ казаното до насъ писмо, че сѫщий трѣба да даде и смѣтка за капитала на това дружество на неговитѣ членове. Ние мислимъ, че тая смѣтка или тоя отчетъ трѣба да се иска отъ цѣлото настоятелство, а не само отъ предсѣдателя.

За да се избѣгнѫтъ всѣкакви нежелателни неприятности по тая работание поканваме г. предсѣдателя на поменѫтото дружество да свика членовитѣ му на засѣдание за да рѣшѫтъ всичкилѣ спорни въпроси по неговитѣ капитали. Ако това не стане, ние сами ще откриемъ нѣкои работи по капитала на „Българо — Македонското Благотворително Дружество“, отъ които ще се зачервятъ нѣкои видни лица въ София. Мислимъ че не само предсѣдательтъ на това дружество г. П. Каравеловъ, но и подпредсѣдательтъ му г. Ив. Ев. Гешовъ трѣба да се погрижи засвикване членоветѣ му на засѣдание.

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София. Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

Дружество „Дунавъ“
Руссе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 6 СЕПТЕВРИЙ 1889 ГОД 8 и 39.

Цѣната му е:
за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 л.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.
Единъ брой 15 ст.

МАКЕДОНИЯ

Излиза вс [illegible] събота.

Статии, дописки, пари, поржчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония, се изпраща до *К. Шаховъ* въ гр. София.

Ржкописи не се връщатъ. Поржчки непридружени съ стойностьта не се испълняватъ.

ТЪРСИ СЕ

За единъ отъ първитѣ градове въ Ммакедония една учителка, която да знае кроение, шевъ и други ржкодѣлия. Която учителка желае да заеме това мѣсто, нека се отнесе до редакцията на в. „Македония“.

София, 5 Септемврий 1889 год.

Още преди година врѣме положително се знаеше, че монархическитѣ европейски държави нѣма да земжтъ официялно участие въ всемирното Парижко изложение. И дѣйствително какъ можахж тѣ да зематъ участие въ едно изложение, което е въспоминание на една революция, на единъ превратъ, който гонеше и постигнж цѣльта да низвъргне единъ монархъ отъ престола, да прогласи правата на человѣцитѣ, равноправностьта предъ закона, свободата, братството и равенството. Като доказателство, че не желаятъ и не могжтъ да зематъ такъво участие въ това изложение, монархическитѣ сили заповѣдахж на своитѣ въ Парижъ посланници да се отстранятъ отъ тамъ, когато то преди петь мѣсеца официално се откриваше отъ републиканското правителство; а за да не дадмтъ демонстративно значение на отстраняванието си отъ францускаta столица, посланницитѣ на тия сили едни казахж, че имъ билъ разрѣшенъ отпускъ по причина ужъ на болесть, а други, че респективнитѣ имъ правителства ги били викали за да се съвѣтватъ съ тѣхъ по нѣкакви важни държавни въпроси. Всичко това обаче ставаше само за да се избѣгне официялностьта, защото незабавно слѣдъ отварянието на изложението посланницитѣ се завърнжхж на постоветѣ си въ Парижъ. Но французитѣ съ своето умѣние надминжхж ожиданията на хората и очудихж свѣтътъ; тѣ се показахж и представихж съ своето изложение за побѣдители въ всичко, и тѣхний Ейфелъ съ своята кула доби всемирно значение. Всички имъ завидѣхж и всѣкий полюбопитствува да посѣти Парижъ и да види прекрасното и нечувано до сега изложение. Самий германский императоръ Вилхелмъ II, споредъ откритията и съобщенията на единъ французски вѣстникъ „La Petite Presse“, не е можалъ да се стърпи да не види чудото на свѣтътъ, и при завръщанието си отъ Англия, заминжлъ презъ Вилхелмсхафенъ и отъ тамъ съвършенно тайно, придруженъ само отъ единъ тѣлохранитель и подъ името графъ Инши или Линти посѣтилъ Парижъ, гдѣто престоялъ цѣли 48 часа и видѣлъ изложението. За неговото пребивание въ французската столица, която той другъ пжть не бѣ виждалъ, знаело, се спорѣдъ съобщенията на поменжтия вѣстникъ, и самото французско правителство, което било зело много и сериозни предпазителни мѣрки за да не би да се узнае внукътъ на побѣдителя срѣщу Франция и да му се случжтъ нѣкои неприятности. Ако прочее великий германский императоръ не е можалъ да се стърпи да не види Парижъ и изложението му, то естественно и младитѣ князье и прѣстолонаслѣдници отъ монархичесситѣ държави жежаятъ тоже да видятъ съ очитѣ си побѣдата на Франция и вече всичкий европейский печатъ е пъленъ съ извѣстия и съобщения отъ най-достовѣрни източници, че синътъ и наслѣдникътъ на русский царь ще отиде непримѣнно на изложението въ Парижъ. Това отивание на русский престолонаслѣдникъ въ Парижъ може би, и даже навѣрно, не би имало голѣмо значение, ако Негово Императорско Височество отидеше въ Франция неофициялно и подъ името на нѣкой несжществующъ графъ. Положението обаче се измѣнява, когато той отиде тамъ като синъ и наслѣдникъ на русский царь, защото въ такъвъ случай нему ще се отдадмтъ царски почести отъ фрнцузското правителство като на бждущий императоръ на най-голѣмата и най-могжществената държава въ Европа, и той ще извлече изъ Парижь най-хубави впечатления и въспоминания. А че русский престолонаслѣдникъ ще отиде въ Парижь и вече съвсѣмъ официялно, защото ще бжде гостъ на прѣдсѣдателя на републиката г. Карно и ще слѣзе въ Елисейскитѣ палати, върху това никой не се съмнѣва. Самъ министрътъ-прѣдсѣдатель французский е обявилъ на събратията си, като сж били събрани на министерский съвѣтъ, че русский монархъ Александръ III ще отдаде честь на изложението имъ съ испращание на него сина си, а това се потвърдява освѣнь отъ други мѣста още и отъ една телеграмма до Парижкий „Temps“ отъ Копенхагенъ, гдѣто по настоящемъ се намира бѣлий царь.

Въ Берлинъ и Виена, както бѣ естественно, причинило вълнение въ официялнитѣ кржгове извѣстието. че престолонаслѣдникътъ на Александра III ще посѣти Парижкото изложение и то официялно. Иматъ право официялнитѣ кржгове въ тия двѣ столици да се стрѣскатъ и тревожатъ отъ такъво едно посѣщение, защото то не е вече простъ знакъ на добри отношения между Франния и Руссия, а подтвърждение може би на сжществуванието между тия двѣ велики сили сѫюзъ, който щѣлъ официялно да се обяви, както телеграфиратъ на английския „Dayli News“ отъ Одесса, въ началото на идущата, пролѣть, а споредъ „Pester Lloyd“ той билъ вече прогласенъ и съобщенъ въ Виена отъ тамошния русский посланникъ. Както и да е, а сближението на Русия и Франция е дѣло свършено, което задава страхъ на лигата на миръть, и не се пропуска случай да се подтвърдява то отъ французи и русси. Така на примѣръ Агенцията Хавасъ, която е повече проводникъ на идеитѣ и заплашванията на поменжтата лига, телеграфира отъ Алжирия, че вечерьта на 8-й срѣщу 9-й Септемврий (н. к.) при посрѣщанието тамъ на нѣколко души французски офицери, адмиралътъ Bergasse du Petit-Thonars, който е началникъ на странствующата флота, като припомнилъ Кримската война казалъ: „Тогава се биехме съ единъ рицарски неприятель, къмъ когото слѣдъ сражението прострѣхме искренна ржка и когото днесь броимъ въ редоветѣ на нашитѣ приятели“. И тия думи на адмирала, споредъ съобщението на телеграфната агенция, били посрѣщнжти отъ всичкитѣ присжтствующи офицери съ ентусиастически урра и одобрения.

Всичко показва, че не е далечь времето, когато народитѣ отъ латинската и славянската раси ще се съединятъ и ще се опълчжтъ срѣщу коварнитѣ нѣмци.

Парижкото всемирно изложение станж центрътъ на голѣмо стечение отъ поклонници; какъ нѣмаше да обземе и духоветѣ на млади царски дѣца желанието да видятъ чудесата, при погледътъ на които опиватъ се милиони хора, отишли отъ всичкитѣ краища на свѣтътъ да се поучжтъ или полюбопитствуватъ и въ Марсовото поле? И младитѣ царски синове се нуждаятъ отъ поучение и отъ разнообразие въ животътъ си, който е посветенъ преди всичко на военното искуство; и тѣ сж сжщо така, както всички смъртни, любопитни да видятъ далечнитѣ нѣща; и тѣмъ дохаждатъ минути, когато фантазията създава предъ душата имъ примамливи образи съ разновидни цвѣтове, баснословни създания на человеческата ржка, чудеса на международно тържище, което въ едно малко пространство събира всичко оттсамъ и отатакъ моретата, което е достойно за гледание и чудение. Понѣкога случава се съ младитѣ царски синове, особенно когато тѣ сж предназначени да носятъ свѣтли вѣнци, да се окружаватъ отъ множество нужди за етикецитѣ и политиката, до колкото за тѣхъ всемирното изкожение е не само магическа градина, въ която се показватъ дѣлата отъ человѣческа работа и изобретение, но и паметенъ праздникъ на голѣмата французска революция, която преди сто години събори Бастилия, прогласи главнитѣ человѣчески правдини и найпослѣ принесе фаталния конецъ на единъ царь, именно това въспоминание е причината гдѣто почти всичкитѣ монархически държави отказахж да зематъ официялно участие въ изложението. Но и за синове отъ царска кръвь и членове отъ династически семейства се намѣри срѣдството за да се надвие на тия мжчнотии: тѣ отиватъ *неофициялно,* като си промѣняватъ имената, намѣсватъ се, както всѣкий обикновенъ смъртенъ и отбѣгватъ отдаванието имъ на всѣкакви почести отъ страна на републиканското правителство, което черпи пергаментитѣ на сжществованието си отъ революцията. Така щото, ако и синътъ и наслѣдникътъ на русския монархъ би поискалъ да отиде на поклонение на Марсовото поле като неофициялно лице за да избѣгне всѣко съмнѣние за симпатии къмъ републиката, тогава нищо чудно не би имало. Но съ увеличено увѣрение циркулира извѣстието, че синътъ на русския императоръ ще отиде въ Парижъ като гость на предсѣдателя на републиката и даже може би ще слѣзе въ Елисейскитѣ палати. Такъво едно посѣщение би било равносилно съ заявление отъ европейско значение; то би показвало, че въ монархический Петербургский дворъ е побѣдило влиянието на политиката противъ монархическитѣ предания, и дѣсницата която до сега тайно се простираше къмъ републиката, сега явно се простира къмъ потомцитѣ на французската революция; то би било даже забравяние отъ страна на Руссия собствената си история, ако наслѣдникътъ би се явилъ въ Парижъ за да бжде посрѣщнжтъ съ тържества и ентусиазмъ отъ републиканцитѣ и за да украси съ участието си стогодишнината на революцията. Когато помисли човѣкъ колко бѣ се разгнѣвила императрицата Екатерина отъ републиката, какъ императоръ Николай бѣ показалъ своето неуважение и на самия царь Лудвика Филипа като наслѣдникъ на Жюля, тогава той мисли, че се намира прѣдъ нѣкоя гатанка, като слуша, че Александръ III ще испрати сина си въ Парижъ като гость на републиката, като свидѣтелъ на праздника посветенъ за въспоминание на революцията.

Между посѣтителитѣ на Парижкото изложение за чудо забѣлѣжихж се вече личности съ високи чинове и занимающи важни постове при императора Александра; а впечатлението отъ това става още по голѣмо, че тия посѣтители сж лица, за които е извѣстно че съчувствуватъ на единъ Французскоруский съюзъ. Военний министръ Вановски и генералъ Обручевъ неожидано приехж голѣми почести отъ французскитѣ републиканци и отговорихж на тѣхъ съ разни благодарителни думи, отъ които въ Парижъ можахж да разбержтъ до колко въ Петербургъ сж се увеличили враждата къмъ Германия и симпатиитѣ къмъ Франция. Но когато наслѣдникътъ на руския престолъ влиза въ Елисейскитѣ дворове, за да бжде официаленъ гость на републиката, работата много различава, тъй като руски офицери ще дишжтъ въ Франция републиканский въздухъ отъ идеята за отмъстяване. Защото рускитѣ генерали се явяватъ представители на една партия въ отечеството имъ, на едно течение, което е въ полза на Французския съюзъ; но тѣ не представляватъ официална Руссия нито волята и мисъльта на Александра III. Но наслѣдникътъ на престолътъ представлява официална Руссия, и всѣка негова стжпка, всѣка негова дума изразява желанията и рѣшенията на неговия императоръ и баща. Като отиде въ Парижъ, за да приеме почеститѣ, които несъмнѣнно републиката ще му отдаде като на славенъ императоръ, тогава той ще се появи не вече като *добъръ князъ,* за когото едно време Бисмаркъ бѣше казалъ въ германския райхстагъ, че дава най добритѣ надѣжди, но представитель на ония мисли, които прѣобладаватъ въ русския дворъ и нѣкакъ като гарантинъ на продължително приятелство, което желаятъ да съхраняватъ въ Петербургъ къмъ Франция.

А когато човѣкъ си въобрази и отъ други симптоми картината на болестьта, отъ която страда европейский миръ, ще дойде, за злощастие, до заключението, че планътъ за отиванието на русския престонаслѣдникъ въ Парижъ колкото и да затрудняваше диягностиката, но по малко се вижда, че той лесно може да се приспособява на оная полуофициална русска теория, споредъ която сжждението за бждящето ще стане около Реинъ, той лесно може да се приспособява и на мнѣнието, което се исказва около Нева къмъ Германия и нейнитѣ съюзници. Нерасположението на Александра III за възвръщание посѣщението не се явява подъ нова и по голѣма свѣтлина; цѣла година се измина преди да се рѣши наслѣдникътъ да приеме направената му лично отъ германския императоръ покана да присжтствува на германскитѣ маневри. Срѣщу Германия и най необходимитѣ дворцови етикеции се испълняватъ съ съмнѣние и само когато пренебрегването имъ нанася непосрѣдствено докачение. А отъ друга страна намиратъ се думи за приятелско насърдчаване къмъ Франция, увѣрения за най жива симпатия, които сега послѣдователно би се простирали до явно заявление да бждятъ съединени, когато наслѣдникътъ на Руссия би отишълъ въ Парижъ, за да покаже на републиката на въспоминанието за революцията неожидана почесть. Но тогава картината отъ характера на Александра III би приела предъ очитѣ на свѣтътъ коренно преобразование; защото би се казало за него, че забравя преданията на Руссия като ги жертвува на враждата къмъ Германия зарадъ панславизма и произлѣзлата отъ една революция република. А още по лошото е, че гигантски би се простирали грижитѣ за мирътъ въ моментътъ, когато би се вдигнжли препятствията, които до сега въспирахж явното и положителното сближаване на Франция и Руссия; а ужасната мисъль, че угрожающето сблъскване на двѣтѣ държави съ тройственния съюзъ намира ново усилване би сѣднала на свѣтътъ като една голѣма тяжесть. мисъль, която разваля всѣко спокойствие за животъ и фатално отстранява всѣко радостно дѣйствие и успѣхъ.

(Neue Freie Presse)

Единъ случаенъ дописникъ на „Politische Correspondenz“ пише отъ Петербургъ:

Днесь, когато се намираме почти въ навечерието на маневритѣ въ Хановеръ отъ германската войска, отиванието тамъ на великия русский князь наслѣдникъ ще бжде предметъ на много и разни запитвания въ европейския печатъ. Всѣкий вѣстникъ, споредъ лагера на който принадлежи, ще гледа да преувеличи или да уменши важностьта на това събитие; затова нужно е да опредѣлимъ тая важность. За да направимъ това трѣба да вземемъ срѣдното отъ предвижданитѣ двѣ противоположни мнѣния. Трѣба искренно да кажемъ, че пжтуванието на русския престолонаслѣдникъ не ще бжде лишено отъ всѣкакво политическо значение нито като просто дѣйствие отъ дворцови етикеции, нито като предприето съ политическа цѣль и че, ако не ще има голѣми послѣдствия, но при всичко това ще даде вѣроятно добъръ резултатъ. Инакъ това пжтуване, като нерѣшено въ сегашнитѣ обстоятелства и като резултатъ на една покана направена и приета преди една година при свижданието въ Петерховъ, е, така да се каже, независимо отъ сегашний ходъ на работитѣ и само абсолютно извънредни събития можехж да въспржтъ осжществяванието му, когато напротивъ сжществуватъ по силни причини, които диктуватъ това пжтуване, което отъ всички се желае.

За да може човѣкъ да си състави противно мнѣние трѣба щото послѣдователитѣ или противницитѣ на тройственния съюзъ да разгледатъ тая комбинация отъ много тѣсна точка на зрѣнието, и това би имъ позволило да видятъ въ пжтуванието на наслѣдника на русския престолъ дѣйствие могуще да измѣни чувствително естеството и характера на тройственния съюзъ. Такъва теория би била погрѣшна защото тройственний съюзъ е произлѣзалъ отъ редъ събития и идеи по-високи, и той отъ само себе си е създалъ едно положение върху здрави основи и слѣдователно което не може да се унищожи още при първий замахъ. Понастоящемъ силитѣ сж раздѣлени на такива групи, щото държавитѣ които не учавствуватъ въ тройствения съюзъ, които пазятъ своята политическа независимость, безъ да иматъ причина да вѣрватъ, че се намиратъ изложени на важни опасности, като съгледватъ въ това положение точното равновѣсие на силитѣ въ Европа, сж благодарни отъ сегашното положение толкова колкото и съставляющитѣ тройственния съюзъ, и за сега никоя държава не се вижда да желае да измѣни физиогномията, която има въ международната политика.

Отъ опитъ е доказано че възможно е да послѣдва мирътъ и даже тогава когато се очаква войната, и понеже най-лошний миръ отъ народитѣ се глѣда за предпочтителенъ отъ най-блѣскавата война, и понеже всички желаятъ неговото зачязвание, трѣба по нужда да се потърсятъ срѣдствата за осигорявате то му, безъ да се зиматъ даже предъ видъ домогванията за измѣненията на взаимното основно положение на европейскитѣ сили.

Най-доброто прочее срѣдство, чрѣзъ което съсѣди, които не могжтъ да съгласятъ нѣкои сжществени интереси много противоположни, сполучватъ при това да живѣятъ въ съгласие и да се занимаватъ спокойно съ работитѣ си, е запазванието на сношения отъ добро съсѣдство, като отлагатъ, по възможность, изравнението на тия интереси, догдѣто настане врѣме по-благоприятно за това. Е, прочее, точно това мислятъ всички русси, и затова, безъ да отдаватъ много голѣмо политическо значение на присжтствието на прѣстолонаслѣдникътъ въ германскитѣ маневри, радватъ се като глѣдатъ че се появява на хоризонта, въ размѣнението на учтивоститѣ, което ще стане между високия посѣтитель и ония които ще го иматъ свой гость, новъ миролюбивъ знакъ и слѣдователно знакъ отъ обща сигурность.

Съ други думи дѣйствието отъ дворцовитѣ етикеции ще произведе въ тоя случай благоприятенъ политический резултатъ, но това дѣйствие нѣма да предизвика политическа комбинация.

Отъ тая точка на зрѣнието русското обществено мнѣние гледа важностьта на посѣщението, което въ по-близко или по-далечно бждуще Царьтъ ще направи на Вилхелма. Ако това посѣщение бжде, както е вѣроятно, просто дѣйствие отъ учтивость способно да сближи Германия и Руссия, безъ да измѣни тѣхната политика, при всичко това то ще има голѣма важважность и ще произведе блѣстящъ резултатъ, който ще изглади беспокойствието, което е обзело духоветѣ отъ като нѣкои, смутени отъ закъсняванието на това посѣщение, распръснжхж съмнѣнието за осжществлението му.

Прочитаме въ Цариградский грьцкий вѣстникъ „*Константинуполисъ*“ отъ 1-й септемврий.

Чудно, сръбскитѣ въоржжавания слѣдватъ да предизвикватъ беспокойствия въ по-широкъ размѣръ и размѣнения на запитвания и увѣрения за окончателната имъ цѣль. Че сръбската войска, слѣдъ нещастията на Сливница, е привлекла сериозното внимание на правителството за реорганизиране и улучшение, че врѣдъ общата неизвѣстность, останжлата назадъ Сърбия трѣбваше да допълни израсходванитѣ презъ войната отъ 1885 военни припаси, това бѣше съвсѣмъ естественно; но това явление се представлява като единъ отъ симптомитѣ на многозаплетеното положение и оцѣнението отъ тоя прегледъ дава на работитѣ въ Сърбия характеръ достоенъ за по-голѣмо внимание. Ако опасностьта на общото врѣдъ двойната (дуалистическа) държава поглъщание и да се вижда отстранено и младото кралство достатъчно осигурено отъ бждяще нападение на съсѣдитѣ, при всичко това народнитѣ желания на сърбитѣ по нужда ще се покажжтъ лъжливи, ако сърбитѣ, като се намиратъ помежду една силна монархия, която охотно приема приращения, се намѣрятъ внезапно неприготвени презъ общата криза, която се счита за вѣроятна и би могла да се предизвика отъ нѣкое безрасждно дѣйствие на съсѣдното княжество (?) Чувството на несвързаното стѣснение между двѣтѣ съсѣдки управляваше поглѣдитѣ на сърбитѣ къмъ оная братска сила, на която влиянието може да принесе по-малка непосрѣдственна вреда, а антагонизмътъ къмъ Авсроунгария обѣщава по-голѣмо удовлетворение на народнитѣ желания.

Затова, ако отговорнитѣ управляющи Сърбия сж принудени да се показватъ умѣрени предпазливи, ако официалний и официозний печатъ, послушенъ на политическитѣ нужди, управлява разумно перото, напротивъ независимий и опозиционний печатъ дава освободенъ проходъ на всичко, което отговаря и ласкае на чувствата и расположенията на народа.

Отъ както абдикиралъ краль Миланъ Сърбия абсолютно е прѣстанала да слуша съвѣтитѣ отъ Виена, австрийский посланникъ, който до тогава толкова сполучливо водеше австроунгарската политика, се е оказалъ неспособенъ за новата фаза и се замѣни, както ще се замѣни и неговий германский събратъ, съ другиго; митрополитътъ Михаилъ съ завръщанието си замѣни безгласието на предшественика си съ явни заявления за признателность къмъ Руссия и възлаганието на нея надѣждитѣ, и за първъ пѫть сега слѣдъ осьмъ години отслужилъ тържественно въ Бѣлградската съборна цьрква молебенъ на именния праздникъ на русския императоръ. *„Народенъ Дневникъ“* е украсилъ листа си съ портрета на Александра III, на когото се надѣе за съединението на всички сърби; *„Велика Сърбия“* нарича русския царь покровитель на православната цьрква, която го моли да не забрави сърбитѣ братя отъ неприсъединенитѣ окрѫзи.

Съсѣдитѣ на сърбитѣ. като сравняватъ именно това съ преслѣдванитѣ олучшения и допълнения въ въорѫженията на сърбската войска и като мислятъ за общата неизвѣсность и по-пълното уравновѣсвание на политическитѣ комбинации слѣдъ избирателната борба въ Франция, австрийцитѣ — наистина се смущаватъ неотъ страхъ на непосрѣдственна опасность, но поради усилванието на сърбскитѣ военни сили, а българитѣ, като се приструватъ чс се безпокоятъ, ползоватъ се отъ времето по единъ благоприличенъ начинъ да приготвятъ свикванието на войската си за нѣкой благоприятенъ случай. Но цѣльта на българскитѣ граждани се е разбрала (!) отъ заинтересуваната сюзеренна сила и се показа на Софийскитѣ политици, че тъй като Сърбия не е съмнителна и способна да нападне на България, въорѫжаванието на княжеството не може да има за цѣль да осуети нѣкоя опасность, която да го заплашва отъ къмъ западнитѣ му граници, опасность, която би се отблъснала отъ силата, отъ която България съставлява неотдѣлна часть (както презъ 1885 год. Ред.). Но правителството на Княза Фердинанда се вижда да постоянствува на първоначалната си програмта и неговий официозенъ органъ, „La Bulgarie“, като да приготовлява общественното мнѣние за всѣкий непредвиденъ случай, не се стѣсни въ една уводна статия да нападне останкитѣ на Берлинския договоръ. който е създалъ Българското княжество, на който договоръ постановленията, казва, нарушихѫ Руссия и друга една сила.

По въпросътъ за Македония.

Ползувамъ се отъ благородното поканвание на уважаемата Редакция, за да си изложа мнѣнието по въпросътъ за „Македония“, не обаче като „сѣверни“ или „Македонски“ българинъ, а просто като българинъ, еднакъвъ за едната, другата или за третята часть на българската бащина земя. Тая моя забѣлежка има си извѣстно значение, споредъ както ще представя по насѣтнѣ.

Въпросътъ за Македония е отъ най-голѣма важность: той съдържа *бѫдущето* на България. Сега особенно, слѣдъ присъединението на Ист. Румелия, той отъ само себе се налага и привлича чувствата и мислитѣ на всички интелигентни българе, отъ която часть на отечеството били тѣ. Но разнитѣ мнѣния, които сѫ се поевявали по него въ бълг. печатъ, напослѣдъкъ въ Вашия и въ други уважаеми органи, показватъ, че въпросътъ не е достатачно разисканъ и уясненъ нето за предната бълг. интелигенция; — споредъ това толкозъ по-многоцѣнна и по-полезна се вижда да е патриотическата покана Ваша, отъ която рекохъ да се въсползувамъ и азъ.

Прѣди всичко, нека се попитаме: какво се разбира подъ терминътъ „Македонски въпросъ“? Погѫрбениятъ подъ ежедневни измъчвания отъ фанатическитѣ турци селянинъ Македонски — и не бълнува освѣнъ малко свободенъ въздухъ, малко охолно работение, колкото да храни дѣцата си, малко сигурность, колкото да се не стрѣска всѣки часъ за имотеца си, за животеца свой и на дѣцата. *Това* той разбира подъ „Македонски въпросъ.“ А въ Европа, подписавшитѣ берлинския трактатъ правителства и всичкитѣ имъ агенти и вѣстникари, разумѣватъ подъ тоя въпросъ, кога ги попиташъ или кога си вспомнятъ (бивало е по нѣкога и такова чудо), разбиратъ, думамъ: да се въведе въ Мгкедония гласуваната въ Берлинъ *автономия.* Но въ Русия, толкозъ по вече въ България, също и въ западната ѝ часть Македония (за това трѣбва да се надѣемъ), не разбиратъ, нето могѫтъ да разбиратъ друго подъ терминътъ „Мак. въпросъ“, освѣнъ: *тѣсното присъединение и утѣловяване на третята тая часть съ другитѣ двѣ на Българското Отечество.*

Нека се попитаме сега: отъ коя точка трѣбва да погледнемъ, ние частнитѣ патриоти също и Княж. правителство, върху тоя въпросъ: въ коя посока да насочимъ силитѣ си, за да бѫдѫтъ тѣ *дѣйствително* и *практически* ползотворни за македонскитѣ наши братя: да ли да се мѫчимъ да спечелимъ за тѣхъ що-годѣ охоленъ животецъ, да ли да се потрудимъ за въвожданието у тѣхъ гласуваната въ Берлинъ автономия, или пъкъ прямо да напрегнемъ всички сили и да освоимъ Македония за общото отечество.

Предполагамъ че ще се намѣри нѣкой читатель да каже: трѣбва едно по едно редомъ да се трудимъ и ще постигнемъ окончателната цѣль. Такъвъ отговоръ, по мое скромно мнѣние, ще прави честь на пъргавий патриотъ, но — нищо. повече.

Педесеть години ставатъ, откакъ Турция се обвърза предъ Русия въ Хюнкярскелский трактатъ да се даде на „гяуритѣ“ човѣшки животъ и правдини, да могѫтъ тѣ да дихатъ свободно и да се грижатъ за прѣхраната си; тридесеть и три години ставатъ, откакъ Турция се обвърза предъ цѣла Европа съ чутовния си „Хаттихумаюнъ“, за да достави на „раята“ същото; ето вече дванаесета година става, откакъ сѫщата Турция се обвърза въ Берлинъ, да направи за всitѣ си прями подданици сѫщитѣ човѣшки улеснения...., — и що видиме? пълна невъзможность, абсолютна неспособность отъ страна на Султанското правителство, да установи равенство предъ закона между мюслимани и не-мюслимани, да очисти разбойничествата да прекрати разнообразнитѣ насилия или голѣмитѣ периодически звѣрства надъ злочеститѣ си иновѣрски поданици. Тоя резултатъ стои по-горѣ отъ всички, най-многочисленни и най-тържественни обвързвания на Султанското правителство, той е независимъ отъ всичката добра воля и отъ дълбоко искренната рѣшителность на халифитѣ и везиритѣ, — той е присѫденъ, наложителенъ, естественъ, сѫщо както всѣко друго естественно явление. Равенство и нормално правно живуване между турци и не-турци е природна невъзможность; — даже, гдѣто такова полит. състояние настане, каквото въ Княжеството откакъ се освободихме, турцитѣ отъ само себе като че ги тласка таинственна рѫка, изселватъ се и изчезватъ. Тъй станѫ въ Унгария слѣдъ освобождението ѝ, тъй въ Влашко и Сърбия, а сега още въ Босна и Херцеговина. Това явление е единъ отъ висшитѣ закони на историята които владѣятъ пълновластно обществата, народитѣ, раситѣ. То е волята на Провидението, воля непрѣложна, неизяснима, безусловна. Установяванното на равенството, значи прѣкратяване на произволното господство, а пъкъ турчинътъ може да живѣе само тамъ, гдѣто може да бѫде произволенъ господарь. Голѣми исторически примѣри узаконяватъ това.

Слѣдователно, нето Русия и Европа, нето скромното княж. правителство, колко по-малко ние частни патриоти можемъ спомогна на Македония по първия пунктъ. за който е думала.

Да дойдемъ на вторкя, за автономията. Цѣли 12 години ще се навършатъ, откакъ Вис. Порта се обвърза въ Берлинъ, че ще въздигне Македония въ автономна областъ, подобна на критската и на бившата румелийска, „колкото се може по-скоро,“ а отъ тогазъ сѣтили ли сѫ се въ Цариградъ, да поразмислятъ поне върху това свое тържественно предъ цѣла Европа задължение? Общеизвѣстно е че никъкъ не. Не само това, но Турция, за да испълни обвързанието си относително жалката приморска точка Дулциньо, която имаше да са отстѫпи на Чернагора, трѣбваше съединенитѣ флоти на Европа, на чело съ оння на Англия, да я заплашатъ и принудятъ. Ами спомневате ли си, какви жъртви трѣбваше да направи Гърция, дору война да отвори на Турция, и какви пакъ повторни европ. конференции и ултиматуми отъ страна на Европа съ Франция на чело, за да се принуди Султ. правителство, да отстѫпи опредѣлената въ Берл. конгресъ часть отъ Ипиръ и Тессалия! По самитѣ тия примѣри може лесно да се заключи, колко повече ще упорствува Турция за подиганието на Македония въ автономна областъ, спорѣдъ което не само че би се въвела равноправноста, но и власта би прѣминѫла въ рѫцѣтѣ на бъл. болшинство; слѣдователно тая прѣкрасна областъ би изчезнѫла не само за господствующето днесь население, но и за самата Вис. Порта, понеже мѫчно ли щѣше бѫде да се повтори и съ нея една нощь онова, което стана съ Румелия на 6 Септ! !

Очевидно е прочее че, за турското правителство, подиганието Македония въ автономна областъ е равнозначуще съ загубванието ѝ, а то не иска, и неможе да иска, да я загуби освѣнь съ *война.* Тукъ логически и незамѣтно прѣминахме третиятъ отъ горе-положенитѣ пунктове; и наистина, въпроситѣ за полуосвобождението и освобождението, за автономията и прѣвзиманието на Македония сѫ тѣсносвързни помѣжду си; тѣ логически изтичатъ единъ отъ други даже и отъ практическа точка на зрѣнието, третиятъ, за войната, съвсѣмъ заличава вториятъ, за автономията.

Нека поглѣдаме сега, каква роль е играло, или каква е могло да играе, княжеското правителство на къмъ Македонский въпросъ. Излишно е да разгледвамъ какво сме правили, или бихме могли да правимъ, ние, частнитѣ лица и патриоти: нашитѣ опитвания да разбунтуваме Македония били сѫ, и осѫдени сѫ да бѫдѫтъ, отчаянно-немощни и безцѣлни, ако не и зловрѣдни, а за другото ще поговоря на мѣстото му; сега да се повърнемъ на много поважния факторъ, княжеското правителство.

Това правителство си направи веднажъ длъжноста, на 1881 г., и подаде нота на европейскитѣ въ София Агенти относително възстановлението на македонската автономия, но камъкътъ тъй си потѫнѫ въ морето, безъ никакво слѣдствие. Появихѫ се само повръхностно въ английската и руската журналистика коментарии по поводъ приложението на нотата, което съдържаше дългъ редъ отъ тогавашни турски звѣрства въ Македония. „Приложението“ се видѣ да е по важно отъ самата нота: турскитѣ звѣрства намиратъ още откликъ въ нѣкои човѣшки сърдца на Европа. Его на послѣдъкъ Гладстонъ обраща вниманието на Ан. правителство върху Армения, именно защото тамъ Кюрдитѣ правятъ много голѣми звѣрства, а Цариградскитѣ ерменци и приятелитѣ имъ въ Европа се трудятъ да ги разгласяватъ, тѣ подигатъ постояненъ шумъ, което е много важно. Единъ Скайлеръ който съобщи въ Европа за баташкитѣ клания, стана причина, да се подигне цѣла Англия и Русия за отървванието на нещастнитѣ българе отъ турскитѣ свирѣпства. . . . . Но да оставимъ и това, за когато му дойде мѣстото, а сега да послѣдваме въпроса си.

Но може да се попита: съ една нота изчерпала ли се е всичката длъжность на кн. правителство? не е ли то било въ състояние. да прави повече, на примѣръ да залегне, щото и да принуди Турция, да въведе македонската автономия, даже (може нѣкой да каже) да отнеме отъ Турция тая западна часть на България, както направи и съ южната ? ? ?

Моля читателя, да се съгласи, за да отговоря на положенитѣ тие въпроси, колкото тѣ и да се виждатъ рисковани. Моята цѣль, да изчерпа, по възможности, велеважниятъ тоя въпросъ, а то не може да се постигне, безъ да се отговори на възражения, които, колкото сѫ по наивни, толкозъ сѫ и по распространени.

Да речемъ че, въ единъ даденъ моментъ, кн. правителство би се намѣрило склонно, да забрави всitѣ си други главоболия, интереси и опасности и да посвѣти всичкитѣ си мисли, трудове и финансиални било, било военни сили исключително на Македония, за да ѝ достави автономията или пъкъ пълното освобождение. Разбира се, че въ такъвъ случай ще трѣба и народътъ, отъ първи до послѣденъ, да се завълнува и застрасти за това предприятие, както станж на 6-й Септ. за присъединението на Южна България.

Но въ дадений случай, за да може това да стане съ народътъ и съ правителството, ще трѣбва да предшествоватъ нѣкои ужасни звѣрства и клания въ Македония, които да подготвятъ почвата за рѣшителна акция предъ сама Европа, и които впрочемъ не е мжчно да произведешъ, стига двѣ три чети „комити“ и 2-3 дървени топове. . . . Възъ основание на това, кн. правителство ще може да разпрати ноти до Европ. кабинети, съ нѣкое рѣшително прѣдставление при самата Вис. Порта, и ще изисква, да се покани, а въ случай и принуди, Портата за да даде на Македония гласуванията въ Берлинъ автономия.

Разбира се, че Портата нѣма и да отговори на бълг. правителство, а ако би Цариградския Агентъ да се яви лично по тоя въпросъ, Садразаминътъ е въ състояние да го чзхока и изпжди, щомъ би си отворилъ устата, да иска автономия. Извѣстно, че нѣма да отговори, понеже България не е участвовала въ Берл. конгресъ и, при това, е васална на Султанътъ, (пъкъ сега и не припознава българското правителство за легално. . . . .) въ такъвъ случай България ще бжде честита, прѣмного честита, ако въ Европа се намѣрятъ поне два кабинетя, които да усвоятъ мак. въпросъ като свой и да прѣдаджтъ ноти на Портата. Но ще се намѣрятъ ли такива кабинети въ Европа? ? ? ? ! Да кажемъ че се намѣрихж; въ такъвъ случай Портата си има майсторския способъ, да закъснѣва съ отговорите си и подъ най-различни уйдурми да отлага рѣшението на въпросътъ, толкозъ повече, че въ въпросътъ за Македония, който, както разложихме по горе, е капиталенъ за Турция, все ще са намѣрятъ кабинети, които да сж противни намъ и морално ще подкрѣпятъ Портата, за да се изхлува отъ подъ напорътъ на приятелскитѣ намъ кабинети. Посрѣдъ тая игра ще се изминътъ години. Може, даже, Портата и да направи нѣкои опити за автономия, но неминуемий резултатъ ще бжде, че състоянието на населението слѣдъ като се разбуди турский фанатизмъ, ще стане още по лоше и несносно, както стана и онова на населението въ Босна и Херцеговина, слѣдъ извѣстнитѣ „Андрашиевски“ реформи отъ 1875 и 9 година.

Но да речемъ, че княж. правителство не се задоволи съ тия пословни турски уйдурми, какво ще може то да направи? Какво друго, освѣнь да заплати съ война? Но има ли нѣкой у насъ до толкози шовинисть, дѣто да каже, че Турция ще се стресне отъ нашитѣ заплашвания, че нашата армия, колко храбра и да е тя, ще може да надвие турскитѣ войски, че не би се повторило и съ насъ, което съ Сърбия на 1876 г.

Ето, прочее, прѣгледътъ на ония съображения и причини, които очевидно показватъ, че ние, свободнитѣ българе, *само по себе* не сме въ състояние да помогнемъ, за да спечели Макединия нето най елементарнитѣ човѣшки правдини, нето Берлинската си автономия, нето пълното си освобождение и присъединение къмъ свободното отечество.

Но македонский въпросъ ще си остане ли тъй не разрѣшенъ? не, и неговий редъ ще дойде, както на толкозъ други нему подобни. . . . . . Като какво може да бжде това разрѣщение, ще се помжча да разправя съ второ, ако, разбира се, уважаемата редакция благоволи да обнародва настоящето.

М.

30-й Августъ въ София.

Въ минжлий брой на вѣстника си съобщихме, споредъ свѣдѣнията които имахме, че столичнитѣ граждани, безъ разлика на политически взглядове и убѣждения, мислехж да отслужжтъ молебенъ, и панахида въ Съборната църква Св. Краль за блаженнопочившия русский *Царь-Освободитель* Александръ II по случай освящаванието и откриванието въ тоя день паметникътъ му въ г. Самара, въ Руссия, на пиедестала на който паметникъ има изваяна мраморна фигура: „*България моляща се Богу, при кжсание веригитѣ на робството, и олицетворяюща съ себе си идеята — освобождението на всички Славяни*“. Тая панахида въ която щѣхж да зематъ участие не само освободенитѣ отъ турското робство българи, но и живущитѣ и находящи се въ София македонци, за жалость не можѣ да стане. Ние не щемъ да испитваме причинитѣ по които не можѣ да се отслужи поне единъ молебенъ, и една панахида за покойния *Освободитель* на една голѣма часть отъ нашето българско отечество, не щемъ да обвиняваме за това никого; но да констатираме фактове и да излагаме какво става и се върши по свѣта, това е наша обязанность, като вѣстникари, и непростително прeстжпление бихме извършили, ако не испълнявахме съвѣстно тая наша обязанность. Може нѣкой да ни обвини, че не се държимъ строго о программата си, споредъ която ние не се занимаваме — поне сме се обѣщали че нѣма да се занимаваме — съ вжтрѣшнитѣ работи на княжеството. Това обвинение обаче е несъстоятелно, защото ние нѣма и не щемъ да се занимаваме само съ партизанскитѣ работи въ България, като не принадлежащи на никоя политическа партия; но съ общебългарскитѣ въпроси, съ работи касающи се до Българското отечество и българския народъ въбще занимаваме се и ще се занимаваме. Нека дойдемъ прочее на предмета си.

На 29-й Августъ прѣзъ цѣлий день на всѣкадѣ въ София не се говореше почти за нищо друго освѣнъ за какъ потържественно да се отпразнува слѣдующий день и всѣкой се готвеше да отиде въ църква, да изслуша съ християнско благоговѣние църковнитѣ молитви и сърдечно да се помоли Богу за упокоение душата на оногова, който помогна на българина да потжпче веригитѣ на петстотингодишното робство, на оногова който даде свобода и свободенъ животъ на три милиона българи. Ние не видѣхме и не чухме нито едного въ столицата, който да се откаже да присжтствува на молебена и панахидата. И може ли да се намѣри българинъ до такъва стъпенъ развратенъ и испаднжлъ, щото да не иска да се помоли на Всевишния за упокоение душата на блаженнопочившия *Царь-Освободитель*? Обзалагаме се съ каквото щете, че такъвъ българинъ не сжществува. Ако такъвъ нѣкой се намѣри и го видите нѣкадѣ, бждете увѣрени, той не е чистъ българинъ, въ неговитѣ жили не тече българска кръвь, а звѣрска; той се нарича и носи името българинъ само защото се храни и живѣе отъ потътъ на българския народъ.

Както и да е, но още на 28 Авг. късно вечерьта по много мѣста се расчу, че Г-нъ Петръ Станчовъ, който, както съобщихме и въ миналий брой на „*Македония*,“ бѣше издалъ едно обявление, съ което, като съобщаваше на българскитѣ граждани, че на 30-й сжщий мѣсецъ ще се открие и освяти въ г. Самара памятника на *Царя-Освободителя*, поканваше ги да отслужжтъ панахида, бѣше вече затворенъ а на 29 Августъ Д. Ножаровъ, Х. Боне Петковъ, Х. Никола Х. Стояновъ (Бобевский), Г. Орошаковъ, Д-ръ Молловъ, Д-ръ М. Цачевъ, Хр. Спиридоновъ, Кр. Нешовъ, Б. Недѣлковъ, Т. Ленковъ и М. Сарафовъ, всички видни Софийски граждани, които тъй сжщо бѣхж издали една покана къмъ столичнитѣ граждани за праздника *Св. Александръ Невский*, която по долу читателитѣ ще прочетжтъ, всички тия били тоже арестовани, неизвѣстно защо и по какви причини. Естественно всѣкий предполагаше, че тия честни граждани сж арестовани за нѣкое прeстжпление отъ надлежнитѣ власти.

Зараньта на 30-й часътъ на осьмь, опредѣленото време за отслужване на молебена и панахидата, всѣкий се надѣеше да чуе звонътъ на камбанитѣ, но напраздно: никакъвъ звонъ не се чуваше по това време. Мнозина, които не бѣхж чули звонътъ и не знаяхж каква е работата, отивахж къмъ църквата Св. Краль, но нѣмаше нищо: само църковнитѣ врата бѣхж затворени. Мисляхж че е още рано, но най-послѣ се увѣрихж, че църковнитѣ врата нѣма да се отворятъ, и тѣ разбрахж каква е работата: нѣма да има никакъвъ молебенъ, нито панахида и си отидохж по домоветѣ си. Тия хора бѣхж отъ ония, които не бѣхж се научили отъ вечерьта, че горѣпоменжтитѣ Софийски граждани, инициаторитѣ за празднуванието на 30-й Августъ, бѣхж арестувани още предидущия день.

На 30-й Августъ, часътъ около дванадесеть, на пладнѣ, на арестованитѣ се заповѣдало да излѣзатъ изъ затвора, като имъ се казало, споредъ тѣхното казвание, че времето за молебенъ и панахида е изминжло и всѣкий отъ тѣхъ можалъ да си отиде дома си.

Сжщий день часътъ около 6 $^{1}/_{2}$ послѣ пладнѣ освободенитѣ арестанти (!) заедно съ други още нѣкои граждани се отправихж къмъ памятника на Царя-Освободителя. Мнозина любопитни ги послѣдовахж. Като пристигнжли до паметника, тѣ извадили единъ скжпоцѣненъ вѣнецъ съ надписъ: „*отъ признателнитѣ чада на България*“ и го окачили въ срѣдата на паметника, тъкмо тамъ гдѣто преди двѣ години неизвѣстно до сега военно лице бѣше гръмнжло съ револверъ. Щомъ се положилъ обаче тоя вѣнецъ, нѣкои полицейски чиновници извадили шашкитѣ си, съсѣкли го, послѣ го прибрали и го тжпчели съ краката си. Така ни расказватъ мнозина отъ присжтствовашитѣ на това мѣсто. Нека споменемъ и кажемъ още, че при окачванието вѣнеца на паметника на *Царя-Освободителя* единъ отъ присжтствующитѣ граждани, именно г. П. Станчовъ, който като окачилъ вѣнеца, изрекълъ тия многозначущи и многознаменателни думи: *Приеми тоя вѣнецъ, Царю Освободи-*

телю, отъ признателнитѣ чада на България и прости на непризнателнитѣ, защото сж въведени въ заблуждение и не знаятъ какво правятъ, като оскърбяватъ твоята вѣчно незабвенна память въ сърдцето на Българския народъ.“

Не знаемъ и неможихме да се научимъ имената на ония полицейски чиновници, които си позволили да скъсатъ, съсѣкжтъ съ шашкитѣ си и потъпчжтъ вѣнеца отъ паметника и да ли тѣ сж българи, но обичаме да вѣрваме, че властьта, на която обязанностьта е, между друго, да не допуща никакви безобразия, ще изслѣдва тая работа и не ще остави ненаказани ония, които си позволихж да извършжтъ такъвъ вандализмъ: да се подиграятъ съ паметьта на *Царя-Освободителя,* да оквернятъ неговия священъ за българския народъ паметникъ. Ние не вѣрваме тия хора да сж българе и въ жилитѣ имъ да тече българска кръвъ, както не вѣрваме, че властьта ще ги остави ненаказани. Нека се надѣемъ за това за честьта на бълварското правитеьство и на признателния къмъ паметьта на блаженнопочившия *Царь Освбодитель* българский народъ.

Ето сега съобщението на г. П. Станчова и поканата на поменжтитѣ видни Софийски граждани.

До Българскитѣ граждани.

Както е на всички извѣстно, още въ първитѣ години на нашето освобождение, официално се утвърди празднуванието тезоименния день на **Царя Освободителя**, Н. Величество Александра II, въ праздника на Св. Александръ Невский на 30 Августа. Тъй сжщо на всички е извѣстно, че се утвърди празднуванието 1-й Марта, въ печална память мжченическа смърть на **Царя Освободителя**. Тия празденства като душевна дань на вѣчна признателность отъ Българския народъ, вѣрваме нѣма да загладятъ и тая сама признателность отъ сърдцата на Българитѣ ще да сжществува въ тѣхъ за дълго и вѣчно врѣме.

Празднуванието тая година тезоимения день на **Царя Освободителя** ще да се ознаменува съ едно ново тържество въ сама Руссия, на което българский народъ мисленно ще бжде присжтствующъ. Тържеството се състои въ слѣдоющето:

На 30 Августа тая година ще дасе освяти и открие въ гр. Самара памятника на Императора Александра II, нашия **освободитель**, памятникъ въздигнатъ отъ гражданитѣ на гр. Самара на Великия тоя добродѣтеленъ и мжченически скончавшия се Монархъ. По край другитѣ символи, които украсяватъ великата памятъ на покойния **Царь Освободитель**, отъ дѣсната страна на пиедистала на памятника има въ мрамора извадена фигура:

България моляща се Богу, при късание веригитѣ на робството, и олицетворяюща съ себе си идеята освобождението на всички славяни.

Градътъ Самара и по друго обстоятелство е достопамятенъ за насъ Българитѣ. Когато се обяви освободителната война на 1877 г. и нашето Българско опълчение се приготовляваше въ Плоещъ за да придружи храбритѣ русски войски презъ Дунава въ България, тогива депутация пристигна отъ тоя далеченъ край на Руссия — гр. Самара и подари знамето на опълчението, подъ което и съ което нашитѣ опълченци направихж онѣзи геройски отличия при Стара-Загора и Шипка.

Слѣдователно, случаятъ е отъ най-добритѣ, щото при молебена който трѣбва непременно да стане въ нашитѣ църкви въ тоя установенъ праздникъ на 30 Авг., въ честь и память на **Царя-Освободителя**, нашитѣ признателни съотечественници на своя **Царь-Освободитель**, ще испълнятъ свята длъжность телеграфически да привѣствуватъ Самарското братско население чрезъ градския Глава по случай освятяванието и откриванието на памятника на **Царя-Освободителя** съ сюжета на самото наше освобождение. А градский Глава въ Самара е Петръ Владимировичь Алабинъ, — сжщия който и на 1877 год. донесе знамето на Българското опълчение отъ г. Самара. Такова молебствие за память на **Царя-Освободителя** и такова братско привѣствие къмъ гр. Самара, по случай откриванието тамъ този исторически памятникъ, ний Българитѣ, отъ каквито партии и идеи да бждемъ, сме длъжни да направимъ всякждѣ и въ всички градове. както тъкмятъ да направятъ и столичнитѣ ни граждани. Това го изисква нашето минало, нашето настояще, изисква го и нашето бждкще, като народъ признателенъ за своето освобождение къмъ своитѣ освободители.

София, 23 Августъ 1889 год.

П. Станчовъ.

ПОКАНА

КЪМЪ СТОЛИЧНИТѢ ГРАЖДАНИ

ЗА ПРАЗДНИКА НА

СВ. АЛЕКСАНДРЪ НЕВСКИЙ

на 30 Августъ н. г.

На 30 августъ въ праздника на Св. Александра Невский, въ г. Самара — въ далечния онзи край при Волга, гражданитѣ на който поднесохж първото знаме на Бълг. опълчение, знаме, което Българската храбрость на опълченцитѣ украси съ Георговски кръстъ, ще да се освѣти и открие въздигнатия отъ Самарскитѣ граждани Памятникъ **Царю-Освободителю** Александру II, на пиедестала на който отъ дѣсната страна е изобразена емблемата на нашето освобождение сир.: **България моляща ся Богу при късание веригитѣ на робството и олицетворяюща съ себе си идеята освобождението на всички славяни.**

Слѣдъ Божественната служба на праздникътъ на Св. Алексанръ Невский, въ срѣда на 30 Августа, на 8½ часа прѣди пладня, въ съборната цьрква Св. Краль ще да се извърши парастасъ по случай освѣтяванието и откриванието историческия този памятникъ въ г. Самара, въ честь и память Блаженнопочившему **Царю-Освободителю**, память, която столичнитѣ граждани безъ разлика на партии и политически идеи, като българи и християни, ще се притекжтъ за да се помолятъ Богу, да чуе молитвата на **Майка България**, изображена на **Памятника.**

Приканватъ се Софийскитѣ граждани и гражданки да присжтствуватъ.

София, 29 Августъ 1889 г.

СОФИЙСКИ ГРАЖДАНИ: Д. Ножаровъ, Х. Бони Петровъ, Х. Никола Х. Стояновъ (Бобевский), Т. Ленковъ, М. К. Сарафовъ, Г. Орошаковъ, Д-ръ Молловъ, П. Станчовъ, Д-ръ М. Цачевъ, Хр. Спиридоновъ, Кр. Нешовъ, Б. Недѣлковъ.

РАЗНИ.

— Единъ който се е занимавалъ много години съ духовни работи и знае добрѣ църковнитѣ правила ни испраща съ молба да обнародваме слѣдующето:

„Въ вѣстникъ „Свобода“ се обнародва една твърдѣ дълга статия подъ заглавие: „Българския Хилдебрандъ отново заговори за църковни права“, въ която евторътъ ѝ **Д.**, като напада силно на Н. Блаженство Екзарха по поводъ случката съ митрополита Климента въ Свищовъ и като доказателството на всичко що е казалъ навежда между друго и 84-то апостолско правило, което гласи: „Аще ктò досадѝтъ царю, или князю, не по пра̀вдѣ: да понесéтъ наказание. И а̀ще таковы̂й будетъ изъ Клѝра, да будетъ ѝзвѐрженъ отъ свящѐннаго чи̂на: а̀ще же мирянинъ, да будетъ отлученъ отъ общения церковнаго“. Негова милость или не знае значението на това апостолско правило или нарочно го премълчава съ цѣль да введе въ заблуждение читателитѣ си. Първото не го препоржчва, като русский семинаристъ и бившь църковенъ секретарь, а второто го унизява предъ честнитѣ хора. Ето какво тълкование даватъ на поменжтото апостолсто правило авторитетни компететни лица. Зонара казва: „И тъй запретено е да досаждаме на всички, и на царя, и на началницитѣ. Но не е запретено да ги изобличаваме, когато правятъ нѣщо неприлично, макаръ думитѣ на изобличението и да биватъ понѣкога остри и да се считатъ за обида на обличаемитѣ. А 36-й титулъ на 60-та книга Василикъ, въ 13 глава, говори: когато нѣкой лошо говори за царя, *не подлежи подъ наказание,* но трѣбва да се извѣсти за това царьтъ, защото, ако то е произлѣзло отъ лекомислие, той е достоенъ за презрѣние, а ако е отъ побъркване на ума му, той е достоенъ за съжаление, а ако е по това, че той е обиденъ, достоенъ е за снисхождение“. Валсамонъ тълкува: „нѣьои, като изясняватъ думитѣ: че ако нѣкой досади на царя или на князя безъ правда,“ говорятъ, че често и справедливото обличение се взема за обида. А азъ мисля, че това се обяснява въ 13 глава отъ 36 титулъ на 60 книга Василикъ. А славянската Кормчия казва: „Прочее забранено е да се досажда на царя или на князя, а не е възбранено да се изобличаватъ по правда, ако и думитѣ на изобличението, като бждхтъ твърдѣ люти, досаждатъ изобличения; прочее безъ правда да се изобличава правилото не позволява, както отъ различието се разумѣва: а който по правда изобличава царя или князя, не е достоенъ за наказание. А 36 грань на 60-тѣхъ царски книги въ 13 глава тъй рече: „Ако нѣкой рече лошо за царя, повиненъ е на мжка, но трѣбва да се извѣсти за това на царя. И ако отъ скудость на ума е изрекълъ, *да не се обръща внимание,* а ако е въ ярость или бѣснота, *да бжде помилванъ,* а ако е билъ докаченъ, *да се прости*“.

— Телеграфиратъ отъ италиянский градъ Туринъ до „Nene Jork Herald“: „Извѣстява се отъ положителенъ източникъ, че по исканието на германското правителство Криспи е рѣшилъ да испжди отъ италиянската територия унгарския патриотъ Кошута. Искането на германското правителство е послѣдвало вслѣдствие направеното на Кошута посѣщение отъ осьмстотинъ души маджари и вслѣдствие една неприятелска рѣчь противъ Тиса, която въ послѣдне врѣме той държа. Слѣдъ нѣколко дена предъ кмета на града Кунео и други политиканствующи италиянци Кошутъ казалъ че скърби като гледа, че Италия и Унгария сж дошли до положение, отъ което би могли да се въвлекжтъ въ война противъ Франция. Това поведение на Кошутъ е наскърбило твърдѣ много правителствата въ Берлинъ и Виена и първото е забѣлѣжило на италиянското правителство, че съ търпѣнието си на такъвъ языкъ нарушавало задълженията на тройствения съюзъ.“

Това ясно показва, че Италиянското правителство съ Криспи начело е просто играчка въ ржцѣтѣ на Бисмарка и Калноки и е принудено да играе както му свирятъ тия държавни мжжье. Подиръ това справедливо и основателно е да се говори и поддържа, че днесь за днесь Италия не е самостоятелна и независима държава. Ето до гдѣ е достигнжло отечеството на Кавура и Галибарди.

— Помнятъ нашитѣ читатели, че преди нѣколко недѣли твърдѣ много се говореше за рѣшението на Папата да напусне Римъ. По поводъ на това кореспондентинътъ на „Journal des Debats“ отъ Римъ се научилъ, както казва, отъ вѣренъ источникъ, че Пруский представитель при светѣйшия отецъ преди да замине отъ тамъ въ отпускъ билъ натоваренъ отъ Бисмарка да поиска отъ Папата особенна ауденция, въ която да го убѣди да не напуска Римъ въ случай на война. Бисмаркъ отишьлъ даже до тамъ, щото да гарантира на Леона XIII, че италиянското правителство щѣло да бжде задължено отъ самитѣ съюзни сили да видоизмѣни отъ сега още своята цьрковна политика и да удържи, въ случай на война, това свое задължение. Прибавилъ още, че пребиванието на Папата въ Римъ щѣло да улесни рѣшението на Римския въпросъ въ деня, когато стане война и се подложи той на испитвание отъ силитѣ. При всичко това обаче и по-главнитѣ негови съвѣтници не сж изоставили плана за напущание Римъ поради убѣдителната причина, че италиянското правителство, което въ мирно време нищо не може да направи срѣщу радикалитѣ, ще бжде много по-безсилно врѣдъ смущенията отъ войната, особенно ако бжде побѣдена италиянската войска. А при това положението, което би се създало слѣдъ нѣкоя европейска война, би направило Папата залогъ на господаритѣ на Римъ и слѣдователно той не би могълъ да се сношаза съ католическия свѣтъ и цьрквата би се изложила на голѣми опасности.

— Грьцката кралица Олга, която отдавна се намира въ Руссия, не щѣла да присжтствува на свадбата на първородния си синъ съ сестрата на германский императоръ, която ще стане презъ идущий мѣсецъ Октомврий въ Атина. Споредъ едни отъ грьцкитѣ вѣстници Нейно Величество не щѣла да може да присжтствува на свадбата на сина си по причина на нерасположение и поради болѣдуванието на баша ѝ великий князь Константинъ, а споредъ други по единственната причина, че синъ ѝ се оженва за германска княгина. Като се земе предъ видъ, че кралицата Олга не обича германцитѣ, не остава съмнѣние, че тя нѣма да отиде въ Атина за свадбата на сина си поради втората причина.

— Преди нѣколко дни една депутация отъ италиянци, подъ предводителство на г. Имбрияни, водительтъ на ирредентиститѣ, пристигнжла въ Парижь, гдѣто и била посрѣщнжта отъ много видни граждани. Парижкото кметство дало на тая депутация угощение, презъ времето на което били напити много наздравици. Г. Имбрияни държалъ рѣчь за съединението на латинскитѣ племена, която била посрѣщнжта отъ участвуюшитѣ на угощението съ продължителни ржкоплѣскания.

— Преди нѣколко дни осьмнадесеть души французи, ученици отъ коллегията на Доминиканцитѣ отъ Аркеилъ, посѣтили цьрногорската столица Цетина, гдѣто престояли два дни. Въ голѣмий Цетинский хотелъ било дадено на младитѣ французчета угощение, въ което тѣ съ ентусиазмъ пили наздравици за княза Никита и домочадието му, за геройския сьрбский и черногорский народи. Цьрногорцитѣ испратили своитѣ млади гости много тържественно и съ викание: „да живѣе Франция“.

— Есеннитѣ военни австроунгарски маневри тая година ставатъ вече въ Галиция, при предѣлитѣ на Руссия, подъ личното наблюдение на самия императоръ Францъ Иосифа, на много архидукове, дукове и генерали. За забѣлѣзвание е, че на тия маневри сж поканени да присжтствуватъ представители само отъ Германия и Италия. „Новое Время“, като говорялъ за тия маневри, казвалъ, че Руссия щѣла да земе подъ забѣлѣжка, че Австроунгария е поканила да присжтствуватъ на тѣхъ представители само отъ нейнитѣ съюзници. И наистина Русский императоръ е зелъ мѣрки да отговори неговата пространна империя на австрийскитѣ маневри. Слѣдъ нѣколко деня Южна Руссия ще представлява театръ на предполагаема война; единъ отъ русскитѣ корпуси съ знаме, на което ще бждктъ изобразени австрийскитѣ военни знакове, щѣлъ да се появи идущъ отъ австрийскитѣ граници, да обсади по сухо и по море съ три парахода нѣкои русски крѣпости, а отбранителната войска щѣла да отблъсне предполагаемитѣ неприятели. Русскитѣ маневри, пишжтъ нѣкои вѣстници, щѣли да приличатъ на дѣйствителна война. Разбира се, Австроунгария нѣма да бжде поканена да испрати свой представитель на русскитѣ маневри.

Като е думата за военни маневри, нека споменемъ, че и въ Швейцария, както и въ Дания ще станжтъ такива тия дни. Много отъ европейскитѣ вѣстници пишжтъ, че на голѣмитѣ Швейцарски маневри щѣли да бждктъ поканени да испратятъ свои представители само Руссия и Франция. Какво показва това?

— Споредъ свѣдѣния отъ Букурещъ първий министръ Катарджи, като не можалъ да накара по другъ начинъ събрата си Вернеска да се оттегли отъ министерството, ималъ намѣрение да подаде обща оставка на цѣлия кабинетъ, за да би могълъ слѣдъ това да състави новъ, безъ Вернеско.

— Споредъ извѣстия отъ Берлинъ Бисмаръ пакъ се разболѣлъ отъ старата си нервическа болѣсть и не можалъ да ходи и да стои дълго време; но състоянието му изобщо не било обеспокоително.

— На 2-й Септемврий се е поминжлъ въ Парижь, гдѣто бѣше отишьлъ да види изложението, Захарий Стояновъ. Богъ да го прости.

— Кралица Наталия на 3-й того е трьгнжла отъ Ялта и утрѣ срѣда щѣла да пристигне въ Бѣлградъ, гдѣто, въпреки увѣренията на нѣкои вѣстници, щѣла да бжде много тържественно посрѣщнжта. Даже нѣколко депутации отъ видни лица отишли да я посрѣшнатъ въ Турно-Северинъ, презъ гдѣто ще замине, врьщайки се въ Сърбия.

— Една депеша отъ Виена до „Pester-Lloyd“ отъ минжлата срѣда увѣрява, че пристигнжлий по минжлий петъкъ отъ Петербургъ въ Виена Русский въ Бѣлградъ посланникъ Персияни, отишжлъ заедно съ Докича, професорътъ на Краля Александра, въ Карлсбадъ, гдѣто се споразумѣлъ по желанието на Милана и на сърбското правителство съ бившия краль за възврьщанието на Кралица Наталия. Свижданието се свършило сь пълно споразумѣние и бившийкраль е направилъ нѣкои нужни отстжпки.

— Дописникътъ на Лондонский „Times“ отъ Цариградъ телеграфира на тоя вѣстникъ: „Въпрѣки официалнитѣ заявления и опреверженията на вѣстницитѣ вѣрно е, че споредъ пристигналитѣ тука отъ София изложения отношенията между Сърбия и България зиматъ отъ день на день по-обезпокоителенъ характеръ.“

Ние мислимъ, че свѣдѣнията на Times-овия Цариградский дописникъ не ще да сж съвсѣмъ вѣрни.

— Явяватъ отъ Петербургъ на „Politische Corespondenz, че императоръ Александръ III е приелъ предложението на военния министръ генералъ Вановский за увеличение движимия материалъ на желѣзницитѣ отъ Югоисточна Руссия отъ линията на Вистула за удовлетворявание на възложенитѣ военни нужди. Сжщевременно царьтъ заповѣдалъ на финансовия министръ да държи за тая цѣль на расположение 2,780,000 рубли. Станжли вече поржчки за тоя материалъ въ русски търговски кжщи. Сжщий вѣстникъ се учи, че по заповѣдь на царя моряцитѣ отъ пристанищата Николаевско и Севастополско били замѣнени отъ работници, за да би могли тия послѣднитѣ да се научжтъ да вършжтъ работата на първитѣ.

— Споредъ положителни свѣдѣния кралица Наталия утрѣ 3-й септемврий трьгвала отъ Ялта за Бѣлградъ презъ Турно-Северинъ.

Срьбскитѣ вѣстници съобщаватъ, че Нейно Величество не е увѣдомила регенството и правителството на младия краль за заврьщанието си и щѣла да слѣзе въ частна кжща, слѣдователно нѣмало да има никакво посрѣщание. До колко е вѣрно това съобшение не знаемъ, но помнимъ, че така се пишеше и за митрополита Михаила, т. е. че не ще го посрѣща никой, обаче при пристигванмето му въ Бѣлградъ го посрѣщнахѫ повече отъ осьмъ хиляди души съ запалени факли въ рѫцѣ, ако при пристиганието му въ срьбската столица часътъ и да е билъ единадесеть презъ нощьта.

— Положението на първия италиянский министръ Криспи значително се е расклатило и неговий кабинетъ скоро трѣбва да падне. Споредъ както телеграфиратъ отъ Римъ до Парижкитѣ вѣстници „Temps“ и „Фигаро“, въ тоя кабинетъ се появило голѣмо разногласие послѣдствие едно предложение отъ Криспи за растуряние на камарата. Първий съвѣтникъ на краля Хумберта призналъ, че било невъзможно да се искатъ нови кредити отъ сегашната камара. Трима отъ другаритѣ му министри се въспротивили рѣшително на предложението му. Въобще се вѣрва, че въ идущата сессия на италиянската камара кабинета на Криспи щѣлъ да бѫде блаиранъ отъ една голѣма група депутати, които иматъ за свой водителъ Никотера, който, по всѣка вѣроятность, ще да бѫде натоварянъ отъ краля да състави новъ кабинетъ.

— Според свѣдѣнията на нѣкои европейски вѣстници, и маджарский примиеръ г. Тиса ималъ намѣриние да си подаде оставката по причина, че предвиждалъ голѣми съпротивления отъ страна на оппозицията въ таягодишната сессия на унгарската камара; той даже съобщилъ това си намѣрение на императора, комуто препорѫчилъ за свой намѣстникъ графа Зичи, който и другъ пѫть е билъ маджарский министръ и е извѣстенъ като руссофобъ. Други казватъ, че наслѣдникътъ на Тиса щѣлъ да бѫде сегашний министръ на финанситѣ графъ Калай.

— „Източната Корреспонденция“ съобщава, че сѫ се увеличили мѫчнотиитѣ за пребивание въ Южна Руссия на австрийскитѣ подданници и особенно на евреитѣ, каквото занятие и да иматъ тѣ. Хиляди семейства, установени преди много години тамъ, били принудени на се изселяватъ. Търговцитѣ, които отивали отъ Германия въ Руссия, особенно ако бѫдѫтъ евреи, се подлагали на строго испитвание. Инакъ не се позволявало на евреитѣ да отиватъ въ Руссия за икономически предприятия. Колкото за християнитѣ германски търговци, които до сега имали нужда само отъ единъ паспортъ, който се прегледвалъ отъ русския консулъ въ Бреславъ, сега не могли да влизатъ въ русската територия ако не заплатятъ едно годишно право отъ 800 рубли.

— Отъ Петербургъ пишѫтъ, че военний министръ Вановски заминалъ за вѫтришностьта на империята за да инспектира нѣкои крѣпости, като щѣлъ да начене отъ укрѣпленията на Ковно.

— Телеграфиратъ отъ Бѣлградъ до Парижкий „Temps“, че срьбското правителство било рѣшило да отложи военнитѣ маневри, за да отнемело на България възможностьта да подаде дипломатический протестъ. Ние не вѣрваме това.

— Единъ официозенъ сърбский вѣстникъ казва, че не били вѣрни свѣдѣнията на нѣкои европейски вѣстници, че отиванието на Наталия въ Сърбия имало политическо значение и тия свѣдения се давали съ цѣль да се компрометира радикалната партия, че не слѣдвала народна политика. Казаний вѣстникъ прибавя, че кралицата се врьщала въ отечеството си като сърбкиня.

— Телеграфиратъ отъ Яшь, че преди нѣколко дни тамъ пристигнали двама руски генерали съ нѣколко офицери, които продължили пѫтуванието си по-нататъкъ съ желѣзницата.

— По примѣра на вситѣ държави и Ромѫния ще има голѣми есенни маневри, на които сѫ поканени да присѫтствуватъ представители и отъ другитѣ държави.

— Научаваме се, че г-нъ Др. М. Цачевъ вторично билъ задьржанъ отъ полицията въ III участъкъ, по причина че билъ оскърбилъ служащи лица при испълнение обязанноститѣ си. Вчера вечерь обаче той се отпусна подъ 1000 лева гаранция.

— Спорѣдъ свѣдѣнията които имаме, въ много градове и села изъ провинцията, 30-й Августъ е празднуванъ доста тържественно, като сѫ отслужили молебенъ, и панахида за блаженнопочившия Царь-Освободитель.

— Според нѣкои италиянски вѣстници първий съвѣтникъ на Краля Хумберта г. Криспи тия дни щѣлъ да държи въ гр. Палермо важна политическа речь, въ която щѣлъ да изложи външната политика на Италия и да докаже, че Франция съ дѣйствията си предизвиквала италиянцитѣ на война. Мнозина се безпокоятъ да не би тая рѣчь да направи щото огъньтъ да избухне и се запали въ Европа сега прѣзъ есеньта.

— Италиянското правителство, предъ видъ на голѣма финансиялна криза въ Италия, се опитало да направи въ Берлинъ единъ държавенъ заемъ отъ 500.000,000 лева, но Берлинскитѣ банкерски кѫщи, до които то било се отнесло, отхвьрлили по единъ благороденъ начинъ предложението му.

— Австроунгарскитѣ вѣстници на послѣдъкъ съобщихѫ, че въ България, Сърбия и Ромѫния били распрьснѫти много хиляди екземпляра отъ една брошура съ заглавие: „Десетьтѣ заповѣди на Руссия“. Ромѫнскитѣ и сърбскитѣ вѣстници казватъ, че такава брошура никой не е челъ нито виждалъ въ Букурещъ и Бѣлградъ. Отъ хилядитѣ екземпляри отъ тая брошура нито единъ не се е виждалъ и въ София. Види се тая брошура ще да сѫществува само въ въображението на нѣмскитѣ и маджарскитѣ вѣстникари, които предаватъ и съдържанието ѝ.

— Споредъ една депеша отъ Хановеръ русский престолонаслѣдникъ пристигнѫлъ тамъ на 1-й септемврий, веѣерьта часътъ на 9 $^3|_4$ и билъ посрѣщнѫтъ отъ самия германский императоръ, който го прегърнѫлъ и цѣлувалъ нѣколко пѫти. Слѣдъ това двамата влѣзли въ една четвероконна колесница и се отправили въ императорский дворецъ, гдѣто сърдечно посрѣщнала русския престолонаследникъ императрицата и княгинята Албертъ. Въ края на септемврий щелъ вече да пристигне въ германия и русский императоръ заедно съ императрицата.

— Чуждитѣ вѣстници бѣхѫ съобщили, че вслѣдствие въорѫжаванието на Сърбия българското правителство било се отнесло до Високата Порта и като ѝ изложило състоянието на работитѣ, помолило я било да отговори какво мисли да прави Турция ако Сърбия нападне на България, и турското правителство било отговорило, че България не трѣбало да се бои, защото тя съставлявала неотдѣлна часть отъ турската империя и че Сърбия не била приготвена за война и опасна. „La Bulgarie“, който се счита за официозенъ български органъ, отъ начало опроверга това категорически, а въ послѣдния си брой казва, че не на Високата Порта българското правителство съобщило за сърбскитѣ въорѫжавания, а на тукашний (въ София) турский представитель на вакѫфитѣ Решидъ Бей, който отъ своя страна го съобщилъ въ Цариградъ отъ гдѣто и билъ получилъ сѫщий горенъ отговоръ.

— Русский министръ на народното просвѣщение заповѣдалъ на всичкитѣ руски заведения да преподаватъ задължително гимнастиката и военнитѣ обучения. Подиръ нѣколко време отъ тоя опитъ щѣла да се изработи една нова система за преподаванието на гимнастиката, която щѣла да има за цѣль приготовяванието на младѣжитѣ за военната повинность.

Ние мислимъ, че не ще бѫде злѣ ако и въ нашитѣ български учебни заведения се въведе такъва една система за преподаванието на гимнастиката.

— Въ южна Америка се самоубилъ неотдавна редактора на единъ испански вѣстникъ. Това самоубийство е произвело голѣма сенсация поради причинитѣ, които го докарали да посѣгне на живота си. Ето що е написалъ той предъ смъртьта си: „Десеть години вече се труда да направя вѣстника угоденъ на читателитѣ, нъ и до днесъ не успѣхъ. Нѣма на свѣта по тѣжка работа отъ редактиранието на единъ вѣстникъ. Ако листътъ донася по-вече политически членове, читателитѣ се плачатъ, че тъзи политика имъ е вече додѣяла; доносили малко политически статии, казватъ, че вѣстника е блюдкавъ и бледенъ; доносили малки пикантни извѣстия, казватъ, че лъже и клепе като жена, не донася ли ги, бъбратъ че крие истината. Ако вѣстника съобщава шеговитѣ и забавни нѣща, спомощницитѣ му се показватъ недоволни, че листа се занимава съ такива легки работи, които тѣхъ не интересуватъ; ако ли избѣгва подобни дребнавости и шеговити новини, цѣлия свѣтъ почна да го навиква, че е станалъ голѣмъ педантъ. Пъленъ ли е листа съ оргинални статии, казватъ му, че е по-добрѣ да испълни това мѣсто съ новини отъ чуждия печатъ; направи ли това, казватъ, че вѣстника се списва съ ножицитѣ и лепилото. Заденели ли нѣкои личности и лошитѣ общественни страни, наричатъ го простакъ и индискретенъ човѣкъ; не прави ли това, тогазъ е човѣкъ безъ начало и угодникъ. Пази ли женитѣ, нападатъ го мѫжетѣ; осѫждали равноправностьта на женитѣ въ семейството и обществото, изгубва свойтѣ читателки. Поддържа ли властьта, обвиняватъ го въ подкупъ и лакомство; стои ли въ опозиция, наричатъ го демагогъ, разрушителенъ и опасенъ човѣкъ; отивали въ църква, наричатъ го лицемеръ; не отивали — безбожникъ, който утравя обществото. За да не бѫдѫ повече клеветенъ и обвиняванъ, то азъ се самоубихъ“.

— Споредъ нѣкои вѣстници въ Римъ се говорело, че можелъ да отиде въ Неаполъ и Австрийский императоръ Францъ Иосифъ въ сѫщото време когато тамъ щѣлъ да бѫде и германский, т. е. презъ първата половина на мѣсецъ октомврий, за да възвърне посѣщението на краля Хумберта отъ 1881. Римский кореспондентинъ на Парижкий „Temps“ забѣлѣзва по тоя случай, че до сега началникътъ на Хабсбурский домъ не е намѣрилъ за добрѣ да отиде въ Римъ, ако италиянското правителство и да е настоявало да възвърне той визитата въ столицата. Сѫщий дописникъ добавя, че не императорътъ, а наслѣдникътъ Австрийский Францъ Фердинандъ щѣлъ да отиде въ Неаполъ, за да избѣгне отиванието си въ Римъ, защото билъ най-вѣренъ католикъ, и че тия слухове не произлизали отъ достовѣрни източници.

— Идущата недѣля на 10 того въ Франция ще станѫтъ изборитѣ за народни представители. Както сме казвали и другъ пѫть, въ Франция много сѫ заняти съ тия избори, на които голѣмо значение се отдава и въ цѣла Европа, защото тѣхний резултатъ ще покаже да ли французский народъ е за републиката, или за монархия, или пъкъ за диктатура.

Споредъ една телеграмма на агенцията Хавасъ отъ Лондонъ генералъ Буланже напуснѫлъ вече Портландъ, гдѣто живѣеше, и заминѫлъ за островъ Джерсей за да наблюдава отблизо изборитѣ въ отечеството си и, ако тѣ бѫдѫтъ въ негова полза, да се вмъкне въ Франция.

— Споредъ една телеграмма на „Балканската телеграфна Агенция“ въ Битоля били осѫдени отъ тамошнитѣ турски сѫдилища Ташко Пишка билъ осѫденъ на три години и синъ му на деветь години затворъ за приготовляванне на бунтъ противъ Турция въ полза на Гърция, гдѣто билъ на служба. По преди бѣше осѫденъ въ тоя градъ, тъй сѫщо за бунтъ, и бившій директоръ на Костурскитѣ грьцки училища Пихеонъ. Обвинявани се, споредъ нашитѣ свѣдѣния, и други лица, помежду които и докторъ Вафиядисъ, който обаче сполучилъ да избѣгне отъ Битоля и сега се намиралъ въ Виена, въ сѫщото престѫпление, но тѣ не били още сѫдени. Въ тоя Македонски градъ и въ 1860 сѫществуваше една *етерия,* революционно дружество, което обаче биде открито и членоветѣ му, всички грьцки учители, бидохѫ уловени и осѫдени на заточение по за нѣколко години. Отъ тия учители мнозина има още живи и сега пакъ учителствуватъ.

Всички осѫдени до сега отъ Битолскитѣ сѫдилища, както и уловенитѣ и обвиняеми въ бунтъ противъ Турция, сѫ родомъ власи (цинцари) и нѣма нито единъ българинъ. За гърци не говоримъ, защото такива въ Битоля не сѫществуватъ освѣнь, както бѣше забѣлѣжилъ преди много години и издававшій се въ Цариградъ французский вѣстникъ „Courier d'Orient“, кондураджията Джорджо.

Ползоваме се отъ случая да попитаме тука турското правителство: кои сѫ бунтовницитѣ въ Македония, да ли българитѣ, на които не се позволява да си отварятъ училища за да се учѫтъ на языка си, или тия, които минуватъ и властьта ги признава за гърци. Въ всѣки случай правителството на Султана трѣба да разбере, че най-мирнитѣ въ Турция сѫ българитѣ, но ако то продължава да се отнася къмъ тѣхъ така, както до сега, то и тѣ не ще закъснѣятъ да zематъ мѣрки по-инакви отъ досегашнитѣ, за да си осигурятъ сѫществуванието като народъ и веднъжъ за всѣкога да се избавятъ отъ преслѣдванията и притѣсненията, на които всѣкидневно сѫ изложени отъ мѣстнитѣ власти и отъ турцитѣ, па и отъ самото централно въ Цариградъ правителство.

— Споредъ свѣденията ни отъ Македония тая година били испратени въ тая страна отъ сърбското дружество Св. Савва въ Бѣлградъ много агитатори сърби, които се мѫчили да отворятъ въ нѣкои градове и села сърбски училища съ пари отъ казаното дружество. Мѣстнитѣ власти не само не преслѣдвали сърбскитѣ агитатори, но оказвале имъ и съдѣйствие. Ако до сега сърбитѣ не сѫ сполучили да отворятъ нѣкадѣ сърбско училище, то за това трѣба да се благодари единственно и само на населението въ Македония, което не приемало по никой начинъ сърбскитѣ агитатори и не ги слушало за нищо. При всичко това обаче ние не трѣба да крьстосваме ржцѣ и да бездѣйствуваме, защото само въ единъ градъ или село ако сполучѫтъ сърбитѣ да отворятъ училище, борбата ни съ Душановитѣ потомци за западната часть отъ общото българско отечество става по-сложна и по-трудна.

— Сърбский официозенъ вѣстникъ „Одјек“ печаташе дългъ единъ подлистникъ подъ загллвие: „пѫтувание до Солунъ, Св. Гора и Цариградъ.“ Автора на тоя подлистникъ най-послѣ като исповѣдва, че Македония имала около 18,000 българи ученици отъ двата пола и около 550 учители и учителки, пита колко има такива сърбски въ тая страна. Като поправяме цифритѣ 18,000 и 550 съ дѣйствителнитѣ 30,000 и 800, отговаряме на почтенния Сърбинъ, че числото на сърбскитѣ ученици и отъ двата пола, на учителитѣ и учителкитѣ тѣхни въ Македони е една голѣма 0 безъ никакви други цифри отъ отъ лѣво и дѣсно. Искатъ ли сърбскитѣ шовинисти по-голѣмо отъ това доказателство, че въ отечеството на Св. Кирила и Методия не живѣятъ сърби? Ако у сърбскитѣ патриоти имаше капка здравъ разумъ, то тѣ отдавна би се простили съ идеята да посърбятъ Македония и би обьрнали своитѣ погледи и устремили би всичкитѣ си сили къмъ Босна и Ерцеговина, гдѣто наистина живѣятъ тѣхни еднородци по языкъ и всичко. Бошнацитѣ и Ерцеговцитѣ иматъ нужда отъ помощьта на сърбитѣ въ кралството, но гдѣ у послѣднитѣ воля и желание да имъ помогнѫтъ: тѣ искатъ Македония!

МАКЕДОСКА ПѢСЕНЬ

на

бѫдѫшитѣ доброволци

Подъ знаме львско глава прѣклонятъ
И съ поклонъ въ него тѣ доброволно
Клѣтва полагатъ, пушка залавятъ,
За да отмахнатъ иго позорно.

Тѣ вечь познаватъ нуждитѣ свои,
Що отъ тѣхъ чака родина драга
И дълбокитѣ рани и знои,
Вложени на насъ до гробъ на прага.

Правдина и миръ, дьрзость и слава,
Смьрть ил' свобода, земя и народъ
Да се подигнатъ днеска настава,
Имотъ да бѫдѫтъ отъ рода и въ родъ.

Тозъ, който храни чувства високи,
Тозъ, който тѫпче власти злокобни,
Него даряватъ на вси посоки
Съ радость блаженна, съ знаци особни.

За край коваренъ, имотъ свѣтовенъ
Права безстидни, глупосъ човешка,
Скърбно носило, животъ скотовенъ
Не търпи юнакъ уста нѣмешка.

Свѣта е равенъ даденъ на всѣки,
Да пѣе въ него човѣкъ хуманинъ,
И всѣкой въ него да мре до вѣки,
Който поиска да е тиранинъ.

Българинъ тука днеска въстава
Да търси права свои народни,
Както и народъ, който остава
Да тѫпче волно края природни.

Вѣтърътъ ярко знаме развява,
Въздухътъ силно сьрдца бунтува,
Славна задача тукъ се явява,
Да я рѣшиме намъ се хортува.

Паднали въ боятъ онѣзъ юнаци
При върхътъ горѣ „Святи Никола“,
Тѣхъ ги замѣстватъ нови юнаци
И съ нови сили сѣдатъ на стола.

Да се покажатъ тѣ сѫ готови,
Че тѣ замѣстватъ мѣста завѣтни
И сѫ достойни съсъ гърди нови
Свои да пазятъ прѣдѣли вѣтхи.

Н. П. Сѫббчевъ

НЕКРОЛОГЪ

Съ голѣма скърбь извѣстяваме на всичкитѣ си роднини, приятели и познайници, че братъ ми

ИОНЧЕ П. ТОПЕНИЧАРОВЪ

ся поминѫ на 5-й того въ Шабацъ (Сърбия) едва на 36 годишна възрасть, като остави въ дълбока скърбь майка, братия, снахи и внучета. Богъ да го прости, лека му пръсть и вѣчно въспоминание.

София, 5-й Септемврий 1889.

П. П. Топеничаровъ.

Първия голѣмъ и богатъ

БЮЖЕТАРИЙСКИ
МАГАЗИНЪ
на братия М. З. Хачумиянъ

въ гр. Русе извѣстява на всичкото население въ България, че въ него се намиратъ за проданъ отъ първитѣ и най-нови фабрики слѣдующитѣ стоки:

Часовници: Златни, срѣбърни, никелови, стѣнени, будилници и пр.

Ланцови: Дамски и мѫжки, златни, срѣбърни, дубле, никелови и пр.

Брошови, обеци, пръстени, гривни, брилянтени, диямантени, отъ злато и отъ дубле.

Инструменти за часовникари и куюмджии.

☛ Проданьта става на едро и на дребно, съ най ефтини цѣни съ гаранция.

Адресъ: Русе, улица Княжеска Н-ро 70.

Братия **М. З. Хачумиянъ.**

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.
Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

дружество „Дунавъ"
Руссе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 13 СЕПТЕВРИЙ 1889 ГОД. БРОЙ 40.

Цѣната му е:
за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 л.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко последующе.
Единъ брой 15 ст.

МАКЕДОНИЯ

Излиза всѣка сѫббота.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония, се испраща до *К. Шаховъ* въ гр. София.

Рѫкописи не се връщатъ. Порѫчки непридружени съ стойностьта не се испълняватъ.

Редакцията поканва ония г. г. отъ спомоществователитѣ на в. „Македония", които още не сѫ ни внесли стойностьта на абонамента си, да побързатъ и да се исплатятъ; ето вече тя испраща и 40-ий брой. Тия въ княжеството могѫтъ да внесѫтъ абонаментътъ си въ редакцията въ пощенски бонове, което е много лѣсно, или чрѣзъ настоятелитѣ, гдѣто такива има, а ония въ странство, чрѣзъ пощенски записи.

ТЪРСИ СЕ

За единъ отъ първитѣ градове въ Македония една учителка, която да знае кроение, шевъ и други рѫкодѣлия. Която учителка желае да заеме това мѣсто, нека се отнесе до редакцията на в. „Македония".

София, 12 Септемврий 1889 г.

Подиръ три дена вече на 15 Септемврий Русский императоръ Александръ III ще бѫде въ Берлинъ, гдѣто отива да възвърне на Вилхелма II посѣщението, което послѣдний му бѣше направилъ слѣдъ възшествието си на германский престолъ. Ние и другъ пѫть сме казвали, че посѣщението на русский монархъ нѣма и не вѣрваме да има голѣмо значение за общото положение въ Европа и то нѣма да измѣни никакъ това положение, което ще слѣдва да бѫде мѫтно и неизвѣстно до гдѣто силитѣ свършѫтъ своитѣ въорѫжавания. Какъ може да има важни послѣдствия посѣщението на русския царь, когато то става въ едно време, посветено отъ всичкитѣ сили на военни приготовления и маневри съ цѣль да се види и испита силата на орѫжието, което се приготовлява за истрѣбление може би на милиони человѣчески сѫщества. Ако това посѣщение имаше за цѣль да подобри сношенията между Германия и Руссия, слѣдователно и общото положение въ Европа, то не щѣше да стане въ такъво време, каквото е днешното, което непозволява на Вилхелма II да измѣни нищо отъ начъртаната си политика. Искаме да кажемъ за задълженията на Германия къмъ съюзницитѣ й Австроунгария и Италия. Тия три сили така сѫ обвързани една срѣщу друга, такива задължения иматъ помѣжду си, които непозволяватъ на никоя отъ тѣхъ да предприеме нѣщо безъ знанието и съгласието на другитѣ двѣ, а Бисмаркъ не е человѣкъ, който да изложи на рискъ интереситѣ на отечеството си, слѣдователно да даде съвѣтъ на своя господаръ да направи важни отстѫпки на Руссия въ ущърбъ на интереситѣ на най-вѣрната си съюзница Австроунгария. Отъ друга страна и Руссия е навикнѫла вече да не вѣрва на никакви обѣщания отъ страна на Германия и гледа на тѣхъ съ подозрѣние. Отъ Петербургъ пъкъ отдавна обявихѫ и съобщихѫ по Европа, че посѣщението на царя въ Берлинъ не ще има никакво политическо значение. Всичко прочее показва, че не отъ свижданието и прегрѫщанията на двамата велики монарси въ Берлинъ ще се измѣни и подобри положението въ Европа и ще настане миръ за държавитѣ и народитѣ. Мирътъ само тогава ще се осигури, когато огъньтъ и желѣзото ще рѣшѫтъ кому трѣбва да принадлежи първенството въ рѣшаванието на международнитѣ въпроси и кой е най-силний отъ монарситѣ.

Завчера въ недѣля въ Франция станѫхѫ избори за депутати въ Камарата. Цѣлий резултатъ не е извѣстенъ още, но отъ добититѣ до сега телеграфически свѣдения се вижда, че болшинството клони къмъ умѣреннитѣ републиканци, отъ които се състои сегашното французско правителство. Избрани сѫ всички министри. Въ Парижъ сѫ избрани, помежду другитѣ, генералъ Буланже и Лагеръ, а Рошфортъ не е билъ избранъ нигдѣ. Избрани сѫ още извѣстний сенаторъ и приятель на Руссия Леонъ Се и Брисонъ.

Въ идущий брой на вѣстника си надѣемъ се да можемъ да съобщимъ на читателитѣ си и цѣлия резултатъ отъ изборитѣ въ Франция, които, както сме казвали и другъ пѫть, иматъ всемирно значение; но окончателний резултатъ на тия избори, споредъ французската избирателна система, ще се узнае едва подиръ три недѣли.

Въ минѫлия двоенъ брой на „**Македония**" *ние обнародвахме въ преводъ една статия на* „Neue Freie Presse" *по случай предполагаемото още отивание на руский престолонаслѣдникъ въ Парижъ на изложението. На тая статия на Виенский вѣстникъ отговори Брюкселский* „Nord" *съ слѣдующата отъ голѣмо значение и важность статия.*

„Австроунгарскитѣ вѣстници сѫ се споразумѣли исключително отъ прѣсинѫтий въ послѣдньо врѣме слухъ за отиванието въ Парижъ на великий князь-наслѣдникъ на Руссия. Относително самия тоя слухъ абсолютно нищо неможемъ да кажемъ за сега, но коментаринтѣ, които прави „Neue Freie Presse", сѫ достойни за внимание, защото тѣ представляватъ наистина чудно и характеристично състоянието на духоветѣ.

Виенский вѣстникъ всѣкога е готовъ да счита като злощастие всѣка стѫпка, която може да уякчи добритѣ отношения между Руссия и Франция. Даже пѫтуванието на генералитѣ Вановский и Обручевъ и сърдечний приемъ, който намѣрихѫ тия господа въ Франция, се видѣли за скандалиозни на „Neue Freie Presse". Забранява се прочее на всѣкий руский подданникъ, който занимава какъвто и да е високъ постъ, да посѣти Парижското изложение и не се позволява на Руссия да прави приятелски заявления къмъ Франция. Бихме разбрали толкова съмнителната ревность и такъвато грижа за възбраняванне Руссия отъ всѣка опасна постѫпка, ако произлизахѫ отъ голѣмо приятелство, каквото е онова между Ореста и Пилада, но не е така въ настоящия случай. Домогватъ се да възбранятъ на Руссия да не спечели приятели Видохме зрители на цѣль редъ монархически срѣщания и народни изявления, посредъ които всички възможни хвалби, докачения и тържества станѫхѫ за унищожавание на тия сближения. И искатъ, Руссия да не се въсползова отъ случая да изяви приятелски чувства къмъ единъ народъ, който отъ много години показва къмъ нея постоянна симпатия, на когото интереситѣ никадѣ не се сблъскватъ съ нейнитѣ, но на когото редъ случаи сѫ създали положение еднакво съ нейното. При това въ очитѣ на Виенский листъ толковато естественно и логическо положение било равнозначуще съ „подчинение предъ републиката". Ето една неприлична рѣчь, която не е съобразна съ голѣми работи. Франция ще празднува още нѣколко недѣли единъ народенъ праздникъ и една историческа годишнина, въ която Руссия нѣма никаква причина да земе участие, но нѣма нужда народитѣ да иматъ сѫщитѣ политически напряжения и сѫщата форма на управление за да иматъ хубави отношения. Въ своитѣ къмъ Франция отношения Руссия не гледа какво е правителството, а на Франция, като на голѣмъ народъ, който въ цивилизацията държи положение между първитѣ, който е сѫщественъ олементъ за европейското равновѣсие, на когото приятелството е многоцѣнно и който така сѫщо оцѣнява по достоинство русското приятелство. За да подобри тия отношения, не е нуждно Руссия да пожертвова нѣщо отъ разумната програмка, която тя слѣдва и която осигурява европейския миръ, колкото и тройственний съюзъ даже или по-добрѣ отъ него. Повече отъ единъ пѫть ние сме излагали тая программа, която се състои въ водение на предпазителна политика и въ свободата на дѣйствие, като най-цѣлесъобразни срѣдства за запазвание на мирътъ.

Мислимъ, че „Neue Freie Presse", колкото завистливъ и колкото боязливъ и да е, на горнитѣ наши сѫждения не ще може да намѣри противъ никое отъ тѣхъ никакво заплашвание, още повече когато великий князь-наслѣдникъ русский се намира на гости у германский императоръ.

Въ послѣдне врѣме твърдѣ много се говори, че Австрийский императоръ Францъ Иосифъ ще се короняса и за Чехский краль. Парижкий вѣстникъ „Temps", като разгледва доколко е възможно понастоящемъ да се удовлетворятъ желанията на Чехитѣ, прави слѣдующитѣ сѫждения:

Австрийский президентъ-министръ графъ Таафе се е въсползовалъ отъ отиванието на императора Франца Иосифа въ Литомишлъ, главенъ градъ на единъ Чехский окрѫгъ, при единъ потокъ на р. Елба и близо до Моравската граница, за да представи на монарха новия управитель на Чехия графа Тунъ и да положи послѣдний установенната клетва. Отъ като се назначи тоя високъ чиновникъ, повече отъ всѣкога се разисква въпросътъ за помазванието на Франца Иосифа за краль на Чехия.

Справедливо е отдавалъ всѣкога голѣма конституционна важность чехский народъ на едно праздненство, което би освѣтило историческата автономия на страната имъ. Тоя членъ никога не е липсовалъ отъ программата на партията на старочехитѣ. Въ 1871, когато министерството Хохенваръ направи на чехското народно чувство отстѫпкитѣ, които бидохѫ причината за падането му, коронясванието се виждаше като да бѣше въ навечерието на осѫществлението си въ старитѣ палати на Храдсинъ.

Познато е, че Францъ Иосифъ съ коронясванието си за царь на Унгария прекѫснѫ дългитѣ си крамоли съ своитѣ маджари подданници. Подобно едно на това дѣйствие би заздравило испитаната вѣрность на чехитѣ му подданници.

Точно това е изложилъ въ своята рѣчь къмъ избирателитѣ си депутатътъ въ Виенската камара отъ тоя окрѫгъ професоръ Цукеръ. Послѣдний явно е проповѣдвалъ, че не трѣба да се губи време въ разискване на конституционна метафизика, че старитѣ уложения и старитѣ текстове сѫ напълно достатъчни, и че Чехия, като не желае нито най-малко да престане отъ да съставлява неотдѣлна часть отъ Австрия, очаква съ убѣждение официялното признавание на исконнитѣ нейни права и тя не би могла да вдъхне нито най-малкото съмнѣние било на съподданницитѣ нѣмци, било на съюзнитѣ сили.

Тонътъ, съ който се казала тая рѣчь, като се е чулъ дори въ генералния щабъ на императора, се усилилъ отъ неотдавнашното дѣйствие на графъ Таафе, който, като назначаваше графа Тунъ, който поддържаше тия искания, като наслѣдникъ на барона Крауза, направи още една стѫпка за помиряване съ старочехитѣ. Берлинский печатъ, на който чувството е найтънко когато предлежи за всичко относяще се до австрийския германизмъ, е разбралъ какво става.

„Nationalzaitung“, вѣстникъ, народната свободолюбива ревность на когото го турга почти въ редътъ на полуофициялнитѣ органи, отъ нѣколко дни насамъ горчиво осѫжда графа Тунъ и сърдито забѣлѣжва, че колкото пѫти се срѣщали императоритѣ Вилхелмъ и Францъ Иосифъ, тия срѣщания се послѣдвали отъ неприятни на германцитѣ назначения. Минѫлата година, казва тоя вѣстникъ, се назначи за министръ на правосѫдието графъ Шемборнъ, а тая година се назначава за управителъ на Чехия графъ Тунъ.

Пеща праща отзива на своитѣ съболѣзнования въ Берлинъ. „Lloyd“, въ очитѣ на когото всичко което въ Австрия се счита за истинно, въ Унгария му се вижда като заблуждение, изрично казва, че ако Чехия сполучи, както Унгария въ 1867, признаванието на нейнитѣ исторически правдини, Маджаритѣ щѣли да считатъ себе си за освободени отъ задълженията имъ и за въ бѫдѫще щѣли да пазятъ само отношенията на личното съединение, което било любимо на крайната лѣвица и на ученицитѣ на Кощута. Ето едно заплашване, което ако и да е чудновато като происходяще отъ страна на честнитѣ защитници на правата отъ короната на Св. Стефана, при всичко това обаче може да повреди домогванията на храбритѣ защитници на правата отъ короната отъ Св. Станислава. Така щото вижда се много малко за вѣроятно, че Виенското правителство и особенно Францъ Иосифъ се намирало въ навечерието за извършване на едно толкова критическо дѣйствие, каквото коронясванието въ Прага, преди да размислятъ по-зрело и постъпенно да изгладятъ раздражението, ако не на германската опозиция, поне на правителственния маджаризмъ.

По Македонский въпросъ

II.

Македонския въпросъ (рекохме въ края на първата си статия) ще се рѣши, както вече и други подобни нему въпроси отъ Балканский полуостровъ. Но таквизъ рѣшения има нѣколко вида; отъ тѣхъ *три* вида, които собственно съотвѣтствоватъ съ натурата на разискваний отъ мене въпросъ, сѫ слѣдующитѣ: босне-херцеговскиятъ, источно-румелийскиятъ и българско-княжественниятъ. То есть. Македония или ще се окупира и нарежда отъ Австро-унгария както Босна и Херцеговина, или ще се възведе въ автономна мбласть както бившата наша Румелия, или пъкъ ще се освободи направо както Бълг. Княжество. Тя не може подигнѫ сама, нето може го държѣ дълго време, едно въстание, както що направиха на времето Гърция и Сърбия, а да не говоримъ, че би си отвоювала сама пълна независимость, както Черна гора.

Като положихме тая политическа теорема, нека влѣзекъ сега въ фактическитѣ смѣтки, въ реялнитѣ обстоятелства които ще има да обеснятъ теоремата и да докажатъ правотата ѝ.

Първата помисъль, която естественно се появява предъ очитѣ на българския патриотъ, е, да се попита: ако вече Бълг. Княжество не може *само* да рѣши така или инъкъ Мак. въпросъ, то не може ли направи това въ съюзъ съ други народи и държави, преди всичко съ тия на балк. полуостровъ? — Виждате, загатвамъ за това, дѣто се нарича Источна, балканска, даже подунавска „Конфедерация,“ за която и посемъ сега често се говори и пише. Природно е, като се виждаме безсилни за една работа, да се оглеждаме за съдѣйствие и помощь отъ страна на другитѣ съживущи на балк. полуосровъ и намъ съсѣдни едновѣрски и едноплеменни народи. Тая природна склонность се осилва много повече отъ абстракното умозаключение, което най-очевидно съвѣтва такова близко схождане и съюзяване на разнитѣ народи отъ Балк. пол-овъ, зарадъ да се одържи независимоста имъ и да се осигори благоденствието имъ отъ захваткитѣ на много по-силни съсѣди.

Азъ помня, още въ 60-тѣ години бѣ се появилъ въ Женева единъ вѣстникъ, подъ име La Confēdèration Orientale, който много право много логически, много одушевено доказваше и проповедваше, щото Ромѫнитѣ, Българетѣ, Сърбо-черногорцитѣ, Гърцитѣ, даже Турцитѣ и Албанцитѣ — трѣбва, догдѣ е още време, да се споразумѣятъ и спотъкмятъ помежду си, за да се опълчатъ стройно и да осигурятъ общото си балканско отечество противъ кои да било интереси или претензии: отъ Западъ. Сѣверъ или Сѣверо-истокъ и то да се спотъкмятъ възъ основание на великото начало на народноститѣ, съ нѣкои мѣстни исключения за отдѣлнитѣ инородни или иновѣрски, посрѣдъ другородни находящи се, групи, които да се задоволятъ съ широко общинско самоуправление, каквото на пр. въ Швейцария. Каква идиялна, абстрактно права мисъль! — величието на която не отказваха патриотитѣ отъ ни една страна на Балк. полуостровъ нето турскитѣ, нето гръцкитѣ! . . Но показа се, че Турскитѣ властители не бѣха въ състояние, ако не да разберътъ и почетътъ, а то да подадѫтъ поводъ и начало за испълнението ѝ, тѣ, които най-вече бѣха длъжни и способни да направятъ това. Нека кажемъ сѫщото и за Румѫнитѣ, които откакъ се устроиха като особено Кралство, не искатъ вече да се считатъ като съучастници въ групата на балк. народи. Оставатъ главно Гърцитѣ, Сърбо-черногорцитѣ и Българитѣ.

Но какво виждаме между тия три народа, на които е останѫло да мислятъ за общитѣ и главни интереси на отдѣлното имъ отъ другитѣ части на Европа и на свѣтътъ отечество? — Виждаме че, между Гърци и Българе, зияе страшната *схизма,* която ги раздѣля най-вътрѣшно, душевно-нравственно, а между Българе и Сърби виждаме грозния кървавъ потокъ отъ Сливница и Пиротъ! — Даже има още нѣщо по-голѣмо, по-грозно, то е че и за напредъ, въ бѫдущето, тѣ сѫ осѫдени да останѫтъ раздѣлени като люти врагове, именно зарадъ тая Македония, въ името на която Ккяж. Правителство ужъ би помислило да ги призове на помощь, и върху която иматъ и тѣ люти, ако и несправедливи, претензии.

Отъ тритѣ южни полуострова на Европа най-нещастний е балканскиятъ. На Иберийскиятъ полуостровъ, Кастилия умѣи да разпространи тамо нарѣчието си и цивилизацията си, също умѣй да опълчи всичкитѣ тамо населения срѣщу Мавритѣ и, като ги отърва отъ тѣхного владичество, устрои една цѣлокупна Испания. На апенинскиятъ полуостровъ, римский языкъ и цивилизация обсвоиха пришедшитѣ въ Сѣв. Италия Лонгобарди, а тия на наши дни, сяогнѫха сила за да отърватъ тоя полуостровъ отъ безбройнитѣ кралье и князове и да го обѣдинятъ въ една прѣкрасна Италия. На балканскиятъ, отъ многото племена и народи, не се намѣри ни едно съ достатъчна цивилизационна и материялна сила, за да му наложи единственъ народенъ печатъ и да го устрои политически независимъ отъ другитѣ страни, каквото направи Италия или Испания. Гърцитѣ имаха въ старо време цивилизацията, Турцитѣ сетнѣ силата; но нито тия нито ония можиха да прѣтопятъ въ себе многобройнитѣ славянски селения на полуостровътъ. Въ по-ново време ние, славянитѣ т. е. Сърбо-черногорцитѣ и Българитѣ излизаме на явѣ и като че намъ се пада главната роль за новото политическо устройство на балк. полуостровъ. Но пакъ що виждаме? — една страшна зависть раздѣля Цетинье и Бѣлградъ, а още по-люта страсть раздѣля Бѣлградъ и София! Това е, ако погледаме отъ по-висока точка, независимо отъ дневнитѣ страсти и интереси, това е, казвамъ най-голѣмото нещастие за нещастний нашъ Полуостровъ.

Но да предположимъ за единъ моментъ, че въ Бѣлградъ биха схванѫли и би се завзели за идеята на общото балк. отечество и че въ София бихасе съгласили (предполагами само, нищо повече), да се спотъкмятъ за Македония, като отстѫпятъ една часть отъ нея на Сърбия, само да се освободи тя цѣла отъ турското владичество. Въ тоя случай ще остане още Гърция въ претензията си и, на мѣсто да има да воюваме само срѣщу турцитѣ, ще има да се посрѣщаме и съ гърцитѣ. Но, даже, когато бихме могли да се спотакмимъ и съ гърцитѣ, можемъ ли да се надѣемъ сигурно, че всички ние: Сърбо-черногорцитѣ, Гърцитѣ и Българетѣ бихме могли да разбиемъ вътрѣ въ нѣколко дена Турцитѣ тъй, щото догдѣ свѣтътъ чуе за войната, да се свърши вече тя, както стана въ 1866 на Садово? — Извѣстно е, че срѣщу всички насъ, Турция може още да извади такива сили, щото да не се надѣваме много за да ѭ разбиемъ и въ по-дълго време, кѫдѣ ли въ нѣколко дена. А щомъ би се продължила войната и би настанѫла анархия и кръвопролитие на балк. полуостровъ, Европа въ лицето на Австро-унгария прѣспокойно ще влѣзе прѣзъ отворенитѣ вече на Митровица и Нови-пазаръ врата, за да „въстанови миръ“ и „устрои редъ“ като въ Босна и Херциговина. . . . Ето първий видъ рѣшение на Македонския въпросъ.

Нека разгледаме втория видъ, „источно-румелийскиятъ,“ за автономията.

Всѣки знае, че днесь за днесь срѣдне-европѣйскитѣ държави Германия, Австро-унгария и Италия сѫ се съюзили срѣщу западната, Франция и источната, Руссия. Отношенията по между имъ сѫ вече до толкова натегнѫти, щото се очаква война, ако не тая, то до година, или до третя. Да предположимъ че стане тая огромнѣйша война и че средне-европѣйцитѣ надвиятъ, — тогазь слѣдствието ще се отзове тозь часъ върху Истокъ и балк. полуостровъ: Австрия ще побърза да се въсползува отъ обстоятелствата: по поводъ на нѣкое възмущение въ Македония (което никога не е мѫчно да се предизвика), тя или просто ще оккупира тая область (въ случай че прѣлъже околнитѣ малки държавици) или ще принуди Турция, да ѝ допусне автономно устройство, подъ австрийско, разбира се, съдѣйствие и надзоръ. Също тъй се разбира че, въ такъвъ случай, австрийскитѣ пълномощници ще дадѫтъ широкъ просторъ за искуственни гръцки и сърбски надмощия въ противовѣсъ на българското болшинство и че никога тѣ нѣма да присъединятъ Македония къмъ която и да е отъ тритѣ претендирующи държавици.

Но да предположимъ че побѣдятъ противницитѣ, Руссия и Франция, то и въ тоя случай дѣйствието ще се отзове също тъй върху Истокъ и балк. полуостровъ. - . По какъвто и да било поводъ, Руссия ще изиска да се въведе автономия въ Македония, но такава, щото мѣстний бълг. елементъ да земе въ всичко преднина (както въ бившата Румелия) и щото, въ другъ нѣкой 6 Септ., да докара присъединението ѝ съ Свободната България, съгласно съ завѣщанието на приснопамятний Освободитель.

Това е втория видъ рѣшение на разискваний въпросъ.

Третия видъ би се появилъ въ случай че Турция би се възпротивила на всички наговори и влияния и би принудила Руссия, кога би дошло времето, да привърже на дългий редъ свои источни войни, още една па да освободи Македония и да прѣчисти *всичката* си смѣтка съ агата. - . . Австро-унгария въ случай даже че нейния съюзъ би побѣдилъ франко-русския, не би бързала да се изложи на голѣма война съ Турция. Тя, ако не би смогнѫла да окупира Македония лесно, или пъкъ да принуди съ дипломатически способъ Турция, да допусне за тая область „австрийска“ автономия, не ще си дава много зоръ и ще остави на времето да узрѣе плодътъ и да капне въ прострѣната ѝ пазва. Това мимоходомъ.

Има обаче още една возможность: двата съюзни лагери, на които е раздѣлена Европа, да си останѫтъ за по-дълго време така парализирани единъ срѣщу други, т. е. ни една страна да не посмѣе да земе върху сй ужасно-присѫдната отговорность за почнуванието на едно кръвопролитие, на което не би имало подобие откакъ свѣтътъ съществува, а да го отлагатъ така съгласно и постепенно както до сега, отъ нѣкое време на-самъ.

Въ такъвъ случай, споредъ моето скромно мнѣние, акцията на англ. дипломация ще стане по-видна и по-чувствителна, особенно като се прѣмисли че при идущитѣ избори въ Англия, които ще настанатъ вѣроятно вече идущата година, периодическия равновѣсъ на общественото мнѣние ще врѫчи власта въ рѫцѣтѣ на либералната партия, на чело съ господина Гладстона.

Любопитното въ англиската история е, че отъ двѣтѣ голѣми партии, които отъ вѣка си диспутиратъ власта въ тая страна, Торитѣ, консерваторитѣ, колкото сѫ били стегнѫти и упорни на вътрѣшнитѣ реформи, толкозъ сѫ се стараели да подържатъ кредитътъ си и влиянието си чрезъ външенъ блѣсъкъ, съ външната си политика и завоевание. Това сѫщото, разбира се, въ обратенъ смисълъ може да се каже за тѣхнитѣ противници, Вигитѣ, либиралитѣ и които въобще сѫ биле въ външнитѣ си отношения по-умѣренни, по-човѣчни, по-рационални. Особенно това може да се каже за сегашний шефъ на либералитѣ, за господина Гладстона. Да не забравяме че той издигнѫ гръмовний си гласъ на 1876 въ полза на злочеститѣ българе, че той и днесь издига гласа си вь полза на Ерменцитѣ, особено трѣбва да помнимъ че той е, който велегласно изказа знаменитото си Hands off, т. е. дѣто най-рѣшително възстанѫ противъ Австрия зарадъ намерението ѝ да слѣзе до Солунь да превземе Македония. А това е за най-важното. И така, въ случай че Гладстонъ би се покачилъ на чело на власта въ Англия съ увѣреность можемъ да се надѣемъ, че той ще спомага отъ все сърдце на Руссия и Франция, ако тия поискатъ по мимо Австрия, да принудятъ Портата, за да испълни извѣстний 23 чл отъ Берл. трактатъ относително Македония.

Както за собственното мое заключение относителнно най-реялната възможность за решението на Мак. въпросъ, ще поговоря съ идуще, трете, писмо.

М.

Централний Комитетъ на Источната Конфедерация въ Атина е распратила слѣдующето окрѫжно въззвание подъ N-ро 212, отъ 16 Авг. т. г. съ адресъ: до всички държавни мѫжье приятели на свободата; до всички комитети; до всички вѣстници; до всички благородни сърца и пр.

ВЪЗЗВАНИЕ

Почти всѣки десеть години жителитѣ на островъ Критъ се залавятъ за орѫжието и захващатъ една неравна борба, за да си осигурятъ гражданскитѣ и политическитѣ права, които имъ сѫ дадени отъ трактатътъ въ Халепа, вслѣдствие на най-голѣми жертви.

Нито буквата, нито духътъ на тоя трактатъ не сѫ били никога искренно приспособени; но Критянитѣ въ всички обстоятелства показватъ че тѣ сѫ рѣшени да се не откажѫтъ отъ тѣхъ освѣнъ въ случая, когато бѫдѫтъ съкрушени отъ скотската сила, и когато международната политика на държавитѣ, заняти само съ своитѣ частни интереси, бихѫ ги оставили на злощастната имь сѫдба.

Въ името на правдата, на свободата и на любовьта къмь ближния дружеството на источната Лига въ Атина призовава днесь вашето посрѣдствование въ полза на голѣмия островъ Критъ, християнитѣ жители на който сѫ съвършенно ограбени и жилищата имъ опустошени, вслѣдствие на което сѫ принудени да се изселятъ отъ отечеството си.

Не се съмнѣваме никакъ, че въ тоя вѣкъ на напредъка, който не позволява истезания отъ срѣднитѣ вѣкове, вие нѣма да погледнете съ равнодушие на разорението на християнското население отъ островъ Критъ, което е много по-голѣмо отъ турското тамъ. Турцитѣ отъ тоя островъ, ако и да сѫ по-малко отъ християнитѣ, се поддържятъ и въорѫжаватъ, противъ всѣко чувство на правдата, отъ мѣстнитѣ власти. Ние сме убѣдени, че вие ще посредствувате съ всичката си сила за това толкова право дѣло, и че вашитѣ старания ще бѫдѫтъ увѣнчани съ успѣхъ.

Слѣдъ това възвание ще послѣдва единъ списъкъ пъленъ съ подробности за убийствата и жестокоститѣ, извършени въ послѣдне време въ Критъ.

Предсѣдатель: Д. Н. Бочарисъ
Подпредсѣдатель: А. Р. Рангабе
Главенъ секретарь: Г. Танопулосъ.

Членове на управителний Комитетъ: Гр. Мавромарасъ, И. Пирласъ, Л. Власисъ, Г. Полемисъ, П. С. Кирякосъ, А. Салабанисъ.

Ефоръ: Л. Вулгарисъ

Редакцията на в. „Македония,“ като обнародва горнето възвание на И. Конфедерация, поканва всички човѣколюбиви и съ благородни и състрадателни сърца и чувства българи отъ Сѣверна и Южна България да се притекѫтъ на помощь на пострадавшитѣ, отъ звѣроподобнитѣ муслюмани, Критяни, които сѫ останѫли голи, боси и гладни. Помощьта си всѣкой може да испрати до нашата Редакция, която отваря подписка за това и ще се сношава съ надлежний Комитетъ въ Атина. Въ всѣкий брой на в. „Македония“ ще се обнародватъ имената на пожертвователитѣ заедно съ помощьта имъ, а по-послѣ ще се обнародва, когато се получи, и писмото на Комитета отъ Атина, до когото ще се испратятъ паритѣ за раздаване на пострадавшитѣ.

Памятникътъ на Императора Александра II въ гр. Самара.

Както е вече извѣстно на нашитѣ читатели, на 30 Августь въ деня Св. Александръ Невски, се извърши тържественното откривание памятникътъ на *Царя-Освободителя,* въздигнатъ съ пожертвуванията отъ жителитѣ на града Самара и губернията му. Въ руската Всемирная Иллюстрация“ отъ 2-й Септемврий има рисунка за тоя дѣйствително великолѣпенъ памятникъ наедно съ описанието му. За любопитство на нашитѣ добри читатели даваме мѣсто въ листа си на туй описание:

„Царя-Освободитель стои правъ на мраморенъ пиедесталъ въ форменъ шинелъ въ накитки и фурашки (какъвто са го виждали нашитѣ българи, които сѫ имали щастието да го видятъ, при обсадата на Плѣвенъ въ малкитѣ изби, въ Бѣла и други мѣста по врѣме на освободителната война. р.), а въ подножието му, по четиритѣ ѫгли на пиедестала, стъкмени 4 фигури, улицетворящи въ себе си четиритѣ велики събития на неговото царувание, и именно: 1) Освобождението на Крестянитѣ (селянитѣ); 2) покорението на Кавказъ; 3) освобождението Славянскитѣ племена и 4) завоеванията въ средня Азия. Тия събития се изображаватъ на памятника съ четири фигури: 1) Крестянинъ (руски селянинъ р.) съ издигната рѫка на чело да се кръсти; а въ лѣвата му рѫка свитъкъ, на който съ златни букви надписъ: „19 Февраля 1861 г.“ 2) черкезинъ да чупи на коляно шашката си, и подъ него надписъ: „1859-1864 г.“ 3) Българка, съ благодарственъ погледъ къмъ небето, съ раскѫсани вериги на рѫцѣтѣ и подъ нея надписъ: „1877-1878. г.„ и 4) сартянска жена, съ една рѫка отблъсва покривалото отъ лицето си и съ другата полага предъ стѫпитѣ на бѣлия царь короната на средне-азиятскитѣ власти, подъ която фигура тъй сѫщо съ златни букви надписъ: „Ташкентъ-1865 г. Бухара-1868 г.; Хива-1873. г.; Доканъ-1875-76. г.; Ахалъ-Теке-1881. г. На предната страна на памятника подъ императораската корона, на порфира, поставенъ щитъ съ надписъ златни букви: „Александру II. Царю-Освободителю, 1889. г.“; на задната страна герба на гр. Самара. Отъ десната страна на памятника помѣстени щитове съ слѣдующия надписъ: „Присъединение приямурскаго края 1858. г. Отмѣна тѣлеснаго наказанния 1863. г. Земския учреждения 1864. г. Гласное судопроизводство 1862-1865. г.“; а на лѣвата страна: „Градское положение 1870. г. Всесословная воинская повинность 1874. г. Присъединение Карса и Батума 1878. г. Сооружение 21,221. вер. сѣти желѣзнихъ дорогъ и Александровскаго моста р. Волги, близъ г. Сызрани“.

Проектътъ на паметника се удостои съ височайше удобрѣние на 16 Априлъ 1887 г. и миналата година на 8 Юлия се започна строението му. Станалъ е за 75,000. Всичкитѣ украшения: гирлянди, вензели, щитове и вѣнци сѫ изработени отъ бронзъ въ фабриката на Постникова въ Москва. Общия надзоръ по работението на памятника е ималъ автора на проекта му — академикътъ В. О. Шервудъ“.

За свѣдение на нашитѣ читатели има да прибавимъ, че тоя великолѣпенъ памятникъ на *Царя Освободителя* фотографически е снетъ отъ рисунката въ „Всемирная Иллюстрация“ въ фотографното заведение на г-на И. Карастоянова, дѣто желающитѣ могѫтъ да се снабдѫтъ съ тоя скѫпъ и драгъ споменъ на *Царя Освободителя.*

РАЗНИ.

— Отъ много мѣста изъ провинцията ни пишѫтъ, че вѣстникътъ ни не се получавалъ редовно. Сѫщо и нѣкои отъ абонатитѣ ни въ столицата, до които го испращаме съ пощата, ни се оплакватъ, че не го получаватъ редовно, даже и никакъ. Като съобщаваме, че ние испращаме редовно вѣстника си до всичкитѣ абонати по пощата, молимъ Телеграфо-Пощенското Управление да вземе мѣрки, щото подвѣдомственнитѣ нему началници на станциитѣ да не забавятъ или задържатъ вѣстника ни, а да го предаватъ чрезъ раздавачитѣ о врѣме на абонатитѣ.

— Телеграфиратъ отъ Одесса на „Correspondance Balcanique“:

Минѫлия понедѣлникъ сърбската кралица Наталия пристигнѫ отъ Ялта въ Одесса съ парахода „Ерикликъ“, който бѣше туренъ на нейно расположение отъ двореца. Кралицата слѣзе въ хотелъ Петербургъ, гдѣто единъ голѣмъ апартаментъ въ първия етажъ бѣше приготвенъ за нея отъ преди нѣколко дни.

Направений на Кралицата приемъ бѣше такъвъ, какъвто можеше да се очаква отъ сърдечнитѣ чувства на народа и на правителството русски къмъ Сърбия, съ която се свързваме и по кръвь и по вѣра.— Всичкитѣ граждански и военни власти, начело на генералъ-губернатора дойдохж да поздравятъ Кралицата, която щомъ пристигнж, още на скелето биде придружена отъ звука на една военна музика. Знае се твърдѣ добрѣ въ нашитѣ политически кржгове, че Кралица Наталия не е счела за нужно да се съобрази, поне отчасти, съ съвѣтитѣ, които ѝ бѣхж дадени отъ Петербургъ, и че нейното завръщание въ Бѣлградъ има характеръ съвсѣмъ частенъ. При всичко това ентусиятический приемъ, направенъ на майката на младия сърбски Краль, е ново доказателство за всички сърби на братско приятелство отъ страна на русский народъ; това приятелство станж вече най голѣмо отъ когато императорский домъ се свърза съ царствующата сърбска княжеска фамилия въ Цьрнагора.

— Споредъ една телеграмма отъ Берлинъ до „Temps,“ русский престолонаслѣдникъ официално е казалъ на императора Вилхелма II, че въ твърдѣ скоро врѣме баща му императоръ Александръ III щѣлъ да повьрне посѣщението въ Берлинъ. А споредъ друга една телеграмма отъ сѫщий градъ на 4-й того се очеквалъ да пристигне тамъ руский посланникъ, а слѣдъ неговото отивание щѣлъ да се опредѣли деньтъ и мѣстото на посѣщението отъ руский императоръ и за приеманието му, които щѣли да се съобщжтъ малко преди да пристигне тамъ Негово Императорско Величество. Императрицата Мария не щѣла да придружава императора въ Берлинъ, понеже щѣла да отиде въ това врѣме въ Меклембургъ, гдѣто по всѣка вѣроятность щѣла да отиде да я посѣти германската императрица.

— *Кой заплашва мирътъ?* На 2-й Септемврий вечерьта било дадено угощение на германский императоръ въ Хановеръ, който е напилъ въ тоя случай слѣдующата наздравица:

„Като исказвамъ голѣма благодарность за сърдечний приемъ, що намѣрихъ въ градътъ и въ всичката страна, поздравлявамъ господата, които сж дошли при мене съ „добрѣ дошли.“ Отъ вситѣ исказани рѣчи и отъ вситѣ направени надписи по случай на приеманието ми, двѣ нѣща особенно трогнжхж сърцето ми: поздравлението на селянитѣ, които за първъ пжть съставихж корпорации (съсловия) и надписътъ въ едно село: „*Ние германцитѣ се боимъ само отъ Бога, а отъ никого другиго не се боимъ.*“ Такива чувства, каквито ми показахж въ окржга и въ градъть, и патриотическитѣ чувства, съ които Хановерскитѣ чада умрѣхж и се прославихж въ 1870 г. за единството на империята, ми вдъхватъ убѣждението, че могж да гледамъ съ довѣрие на бждущето. Като хранж такива чувства, вдигамъ чашата и пиж за благоденствието и благополучието на Хамбургский окржгъ.“

— Пишжтъ отъ Римъ до единъ вѣстникъ: „Днесь могж да подтвърдж свѣдѣнията си по намѣрението на Криспи да рaстури камарата. Въ послѣдний министерский съвѣтъ Криспи силно е настоявалъ прѣдъ своитѣ събратия, че сегашната камара, ако нейното болшинство и да е съ правителството, не можала да испълни едно само нѣщо, което е гласуванието на новитѣ кредити, които ще иматъ за послѣдствие обложванието населението съ нови данъци. А понеже сессията на камарата се свършва въ началото на идущата година, представителитѣ не се осмѣлявали нѣколко мѣсеца преди да се яватъ предъ избирателитѣ си да гласуватъ нови данъци, защото това би изложило въ опасность сполуката имъ. Слѣдъ това той обяснилъ на коллегитѣ си, че това положение не можало да се продължи, защото правителството имало необходима нужда отъ доходи за въоржжаванията, които неможали да се отложжтъ за другъ пжть. Като се растуряла камарата представителитѣ щѣли да се завърнжтъ съ спокоенъ духъ. При това тѣ преди да се явжтъ предъ избирателитѣ си, щѣли да иматъ доста дълго врѣме и впослѣдствие не щѣли да се боятъ да не се компромитиратъ и не щѣли да се боятъ отъ нападенията на опозицията. Криспи прибавилъ още че той не билъ увѣренъ за голѣмо болшинство въ бждущата камара. Зенардели силно отблъсналъ това мнѣние, но болшинството отъ министритѣ се произнесло за растурянието на сегашната камара, което, казватъ, било прието и отъ Краля, и вѣрва се че ще стане презъ идущий мѣсецъ.“

— Кралица Наталия, ако и да е трьгнала отъ Ялта на 3-й того, но още не е пристигнжла въ Бѣлградъ, по причина че щѣла да се побави нѣколко дена при родницитѣ си въ Яшъ. Споредъ сърбскитѣ вѣстници Нейно Величество щѣла да замине отъ Яшъ за Сърбия на 17 того.

— Една депутация отъ дванадесеть души Босненци и Херциговци емигранти отъ различни вѣроисповѣдания въ Бѣлградъ е испратила чрезъ митрополита Михаила на 30-й Августъ на Русския царь, по случай на именния му день, една поздравителна телеграмма, съ която молили Негово Императорско Величество да избави Босна и Херциговина отъ ногтитѣ на Австрия.

— Градский съвѣтъ отъ гр. Виярицъ (въ Франция) е испратиль на Русския царь по случай на именния му день поздравителна телеграмма съ молитствувания за благополучие негово, на домочадието му и на русския народъ.

— „*Римската Корреспонденция*“, на която свѣдѣнията обикновенно сж добри, обнародва слѣдующето:

“Въ Римъ напуснжхж намѣрението да испратятъ въ Мадритъ като посланникъ генерала Чиалдини. Цѣльта и миссията на тоя генералъ бѣше да привлече симпатиитѣ на двора и да свърже Испания посрѣдственно или непосредственно въ колата на тройственния съюзъ. Но генералътъ, като опита почвата и се увѣри че не ще сполучи, предпочете да не приеме тая миссия.

Регенството (въ Испания) е зело прави съвѣти; а испанското правителство отдавна като пази добро съсѣдство съ Франция и не се мѣси въ съревнованията и спречкванията на военнитѣ сили, ползова се много отъ тая неутралность, която нѣма причини да напусне.“

— Султана се е рѣшилъ да тури край на смущенията въ Армения, вслѣдствие протеститѣ на Англия и Италия, както се предполага. На министритѣ било заповѣдано да дадхтъ законно удовлетворение на справедливитѣ оплаквания на арменския народъ, безъ обаче други привилегии. Отъ друга страна Портата щѣла да съобщи на силитѣ, че щѣла да въстанови реда въ Армения, но неможала да въведе исключително законодателство въ която и да било часть отъ империята. Поради това виждало се за съмнително да ли ще станжтъ коренни преобразования въ положението на Армения.

— Въ единъ отъ прѣдпослѣднитѣ броеве на в. „Свобода“ като се нападаше г. П. Станчовъ за издаденото му съобщение за 30 Августа до българс. граждани се напада една *Софийска госпожа* като врѣдителна за Българ. общество. Помолени сми да съобщимъ, че Соф. госпожа, за която е дума, е госпожа Филаретова. Добавяме че Соф. общество знае твърдѣ добрѣ голѣмитѣ заслуги на мжжътъ ѝ покойний Филаретовъ, а така сжщо и нейнитѣ, за това в. „Свобода“ по добрѣ щеше да направи да не показва такъвъ страхъ отъ *Соф. госпожа.*

— Научаваме се, че всичкитѣ инициатори по праздника на 30 Авг. били наново повикани въ IV участакъ за изслѣдвание.

— Съобщаватъ ни, преди два мѣсеца Тренко отъ с. Долнени (Прилепско), вращаеки се отъ пазаръ въ селото си, билъ убитъ изъ пжтя. Убиеца билъ турчинъ- Слѣдъ нѣколко дни, кръвопиецътъ не задоволенъ отъ невинната кръвъ на Тренка, убилъ и брата му, излѣгвайки изъ кжщната врата въ дворътъ си. И така, сега остава кжщата на нещастнитѣ пуста, любимата имъ челядъ нещастни сирачета, които вече се лишени отъ всѣкаква бащина помощъ и изоставени изъ пжтищата на провидѣнието.

— Ибраимъ-бей отъ г. Щипъ отиваещемъ на нѣкжде изъ Щипската околность, ѣздееки на едно магаре: послѣдното се е подплашило и малко останало щото Бейтъ да падне. Бейтъ расжрденъ отъ това, неможелъ или подобре било му по мжчно да накажи магарето си, изгърмелъ съ револвера си и наранилъ тѣжко едно българче.

— Нѣколко турци, на които се паднало *кура* и били записани вече за *аскеръ*, като минали въ с. Богословъ, се върнали въ домътъ на единъ честенъ домакинъ, гдѣто слѣдъ като се наяли и напили най добре, съ баници и пражени кокошки, както домакина никога самъ не се хрни, искали още некакво парично възнаграждение, което послѣ се обърнало въ четери чифта чорапи. Когато лошавитѣ гости се увѣрили че бѣдниитъ домакинъ нѣма да имъ даде нито пари нито чорапи, разгневили се и единъ револверъ, движенъ отържкжта на единъ отъ четъта нанизълъ 5-тѣ си куршума въ тѣлото на нещастния домакинъ, които моментално падналъ мьртавъ. Въ сжщото врѣме, братътъ на убития се явилъ на помощъ но вече било кжсно и той билъ убитъ отъ същитѣ убийци при брата си съ шестийтъ куршумъ. Тия злодѣйци излѣзли отъ селото и сега качаци, съставкяватъ една разбойническа шайка изъ горитѣ въ Македония. Сега всяки може да си въображи още на колко невини ще испиятъ тѣ кръвта и още колко кжщи на беззащитната рая тамъ ще затворятъ тѣ.

— Отъ Цариградъ пишатъ, че гази Османъ паша, придруженъ отъ нѣколко военни и граждански чиновници, съ нѣколко войници и жандарми, нощно врѣме, обсадилъ кжщата на Артинъ паша подъ министръ на Вънишнитѣ дѣла въ Цариградъ и направилъ обискъ въ нея. Обаче при всичкото търсение, да намѣрътъ нѣкакви съмнителни признаци за нѣкакво вмѣшателство отъ страна Артинъ паша въ централното Арменско патриотическо дружество въ Лондонъ, не могли да намѣратъ нищо и си отишли.

— Нѣкой си Д-ръ Артинъ Тийракиянъ, който билъ предсѣдатель на религиозното Арменсто събрание въ Цариградъ, пожелалъ да посѣти Парижското изложение, но правителството го спрѣло, при всичко, че той заявилъ и предъ Великийтъ Везиръ за тая несправедлива постжпка. Причина за това било, да не би той да направи нѣкаква конференция съ членоветѣ на централното Арменско патриотическо дружество или пакъ да се оплаква предъ дипломатитѣ на великитѣ сили за тиранията въ Армения.

-- Съобщаватъ ни отъ Битоля, че преди нѣколко дни били освободени мнозина отъ разбойницитѣ турци, които сега на свобода заловили пакъ старото занятие разбойничеството. Въ нѣкой градове жителитѣ вече не могли да се покажатъ отъ градътъ вънь отъ много разбойници, които тъй изобилствували сега въ тая страна. Ние се чудимъ, че въ тая нещастна страна беззащитната рая е осждена се да тегли. Никой, нито самата власть, която има интересъ да е мирна страната, нито нѣкоя отъ силитѣ, които ужъ работятъ за свободата на разнитѣ народи человѣкътъ, да се застжпи за тия нещастници, нито пъкъ може да се види надѣжда поне отъ части за това.

ОБЯВЛЕНИЯ

КРОЯЧЬ

Извѣстявамъ,

че въ гр. София, улица Вознесенска Но 11, отворихъ **кройторски дюкенъ за най-модни дамски дрѣхи,** съ най фино и бързо изработвание и умѣрона цѣна. **Въ 24 часа могж да приготвя една рокля отъ най-моднитѣ.** Клиентитѣ ми всякога ще бждътъ задоволени отъ чистата и бърза работа.

София. 1889 год.

Кроячь: **Никола Е. Бояджиевъ.**

(1—3)

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.

Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

ГОДИНА I. СОФИЯ, 16 СЕПТЕВРИЙ 1889 ГОД. БРОЙ 41.

Цѣната му е:
за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавять 2 л.

За обявленият се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.
Единъ брой 15 ст.

МАКЕДОНИЯ

Излиза всѣка сѫббота.

Статии, дописки, пари, поржчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония, се испраща до *К. Шаховъ* въ гр. София.

Ржкописи не се врѫщатъ. Поржчки непридружени съ стойностьта не се испълняватъ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

No. 35063.

Министерството на Финанситѣ има честь да извѣсти на всички интересующи се, че хранитѣ отъ тазгодишний правителственъ десятъкъ ще се продадѫтъ на публиченъ търгъ споредъ долоизложенитѣ поемни условия.

За деня, въ който ще се почнатъ търговетѣ и за количеството и видоветѣ на хранитѣ по околии отдѣлно, ще се даде допълнително обявление.

Гр. София 5-й Септемврий 1889 год.

Главенъ Секретаръ: **Хр. Бѣлчовъ.**

ПОЕМНИ УСЛОВИЯ

за продавание на публиченъ търгъ хранимѣ отъ тазгодишния правителственъ десятъкъ освѣнъ кукуруза.

Чл. 1. Десятъкътъ отъ дребнитѣ храни на Княжеството отъ настоящата 1889 год. ще се продаде, съгласно закона за публичнитѣ търгове, чрѣзъ публично наддавание по отдѣлно за околии и видове храни, каквито е произвела околията.

Забѣлѣжка. Отъ десятъка на околията се спада десятъка, който нѣкое село би откупило за себе си (§ 47 отъ правилника за приспособление закона за десятъчний налогъ.)

Чл. 2. Търговетѣ се произвеждатъ въ центроветѣ на окрѫжията отъ коммисии, каквито предвижда закона за публичнитѣ търгове и чл. 49 отъ правилника за приспособление закона за десятъчний налогъ. Тѣзи коммисии приематъ оферти не само за околиитѣ отъ своя окрѫгъ, нъ и за околиитѣ отъ други окрѫзи. Освѣнъ тѣзи коммисии въ столицата засѣдава и една главна централна тържна коммисия (§ 50 отъ правилника за десятъка), която не приема оферти по търговетѣ (освѣнъ въ случая, предвиденъ въ § 15 отъ настоящитѣ условия), а само рѫководи и контролира дѣйствията на окрѫжнитѣ тържни коммисии.

Чл. 3. За едно и сѫщо произведение ще се произведѫтъ търгове въ цѣлото Княжество сѫщеврѣменно. Главната централна тържна коммисия въ едно засѣдание ще опредѣли и обяви въ продължение на колко врѣме и на кои именно произведения ще се продава десятъка.

Търговетѣ за продавание десятъка се произвеждатъ съ тайна конкуренция начиная отъ 9 до 12 часа сутрѣньта и отъ 2 до 5 часа подиръ пладнѣ прѣзъ всичкитѣ опредѣлени за търга дни.

Чл. 4. На всѣки търгъ може да се наддава за десятъка отъ всѣки видъ дребни храни на всѣка околия стига само наддавача да представи самъ или чрѣзъ своя повѣренникъ удостоверение отъ нѣкое ковчежничество или отъ Българската Народна Банка, че е вложилъ 5 % отъ стойностьта на хранитѣ, за които желае да наддава, да е подписалъ настоящитѣ условия и да отговаря на условията предвидени въ закона за публичнитѣ търгове.

Забѣлѣжка. 1. Чуждитѣ поданници освѣнъ като испълнятъ условията предвидени въ този членъ, длъжни сѫ преди да се допуснѫтъ на търга, да подпишатъ съгласно чл. 6 отъ закона за публичнитѣ търгове, една декларация, че въ случай на препирня по предприятието тѣ ще се сѫдятъ въ мѣстнитѣ сѫдилища безъ консулска защита, а подписа на предприемача въ нея трѣба да бѫде потвърденъ отъ надлѣжния консулъ.

Забѣлѣжка 2. Количеството и стойноста на продаваемитѣ храни, споредъ които ще се изисква залога, сѫ обозначени за всѣка околия отдѣлно въ приложената при настоящитѣ условия вѣдомость.

Чл. 5. Залога на наддавача, върху когото остане търга, остава въ ковчежничеството или Българската Народна Банка, до когато той окончателно свърши смѣткитѣ си съ правителството.

Ако наддавача, слѣдъ като търгътъ остане върху него, се откаже отъ покупката на хранитѣ, залога му остава въ полза на държавата и хранитѣ се продаватъ изново на публиченъ търгъ.

Чл. 6. Даденитѣ цѣни отъ търговеца въ окрѫжната тържна коммисия се съобщаватъ телеграфически въ главната централна тръжна коммисия. — А когато има дадени цѣни за храни въ околии не отъ окрѫжието, въ което става наддаванието. двѣтѣ окрѫжни тържни коммисии т. е. тая отъ която е околията и оная въ която сѫ дадени цѣнитѣ, си съобщаватъ взаимно една на друга телеграфически, а така също и въ главната централна тържна коммисия, за полученитѣ отъ наддавача цѣни за храни отъ подобни околии.

Чл. 7. Слѣдъ свършванието на търговетѣ и отъ като се съобщи за резултата имъ на интересующитѣ се търговци въ продължение на четири деня се приематъ предложения за переторжка (новъ търгъ) т. е. ако въ продължение на този срокъ нѣкой отъ конкурентитѣ наддаде 5 % върху послѣдната получена на търга цѣна, ще стане переторжка, която се извършва на третия присѫтственъ день слѣдъ истичанието на срока за наддавание 5 % т. е. переторжката ще става идущата седмица въ сѫщия день въ който день е craналъ и търга.

Чл. 8. Окрѫжнитѣ тържни коммисии испращатъ протоколитѣ за сключенитѣ търгове заедно съ офертитѣ на конкурентитѣ на главната централна тържна коммисия, която разглежда резултата отъ търговетѣ на цѣлото Княжество и представлява чрѣзъ Министра на Финанситѣ на Министерский Съвѣтъ за утвърждение търговетѣ, особенно постановление, въ което тя излага своето мнѣние, кои отъ тѣхъ тя е намѣрила за редовни и износни.

Чл. 9. Търговетѣ се считатъ окончателни слѣдъ като се утвърдятъ отъ Министерский Съвѣтъ. За утвържденнето имъ се съобщава на Окр. Управитель за околиитѣ, които се отнасятъ къмъ окръжието му и той отъ своя страна немедленно призовава търговцитѣ, върху които е утвърденъ търга, за да се съставятъ и подпишатъ контрактитѣ*).

Забѣлѣжка. Съобщенията за утвържденнето търговетѣ трѣбва да съдържатъ количеството и вида на храната, околията отъ която е храната, цѣната, по която е утвърденъ търга и името на търговеца.

Чл. 10. Хранитѣ, които правителството ще предаде на търговеца за купений отъ него десятъкъ, трѣба да бѫдѫтъ тъзгодишно произведение и отъ сѫщата околия отъ която сѫ купени.

Забѣлѣжка. Мѣрката която се приема за единица въ наддаванисто е 100оки.

Чл. 11. При обявлението за продаванието десятъка на едно окрѫжие ще бѫде опредѣлено на кое пристанище или железопѫтна станция ще се предава десятъка.

Чл. 12. Окр. Управитель предизвѣстява за благовременно предприемача за предаванието на хранитѣ и този послѣдния е длъженъ да има на мѣстото за предаванието нуждното число агенти и човали или други помѣщения. — Вслучай когато предприемача закъснѣе въ приеманието на хранитѣ, правителството наема за негова смѣтка и стоварва хранитѣ въ единъ магазинъ; а ако това е невъзможно, стоварва хранитѣ на открито мѣсто на отговорность на предприемача.

Чл. 13. Правителството ще се распореди да предаде отъ продадения на търговица десятъкъ колкото се може прѣдъ настоящата година, а останалата часть — прѣзъ пролетьта на идущата година. При това то си запазва правото да можи за свои мѣстни нужди, за обезпечение на нуждающето се или за улеснение на отдалечното отъ пунктоветѣ за предавание население, да не предаде до една шеста часть отъ продаденитѣ храни, нъ въ всѣки случай задължава се до 10 Ноемврий т. г. да извѣсти за това на куповача.

Чл. 14. Исплащанието на хранитѣ става пе слѣдующий начинъ: петъ дена слѣдъ сключванпа на контракта купоувача плаща въ злато и па официялний курсъ четвъртата часть отъ стойностьта на купената храна; а щомъ приеме първата четвъртъ предплаща за втората и таке нататакъ пакъ въ злато и по официяленъ курсъ.

Ако предприемача не устои на задълженията си правителството си запазва правото да отдаде на другъ предприемачъ всичкитѣ храни или не приетий остатькъ, като при това съгласно чл. чл. 56 и 57 отъ закона за публичнитѣ търгове, всичкитѣ загуби оставатъ вьвху първия преде приемачь солидарно съ порѫчителитѣ му споменѫти въ офертата.

Чл. 15. Допуща се наддавание съ една обща оферта за цѣлото количество на едно извѣстно произведение отъ цѣла България. Подобни оферти се испращатъ направо доцентралната коммисия въ сроковетѣ и съгласно условията предвидени въ настоящитѣ поемни условия.

Чл. 16. Гербовий Сборъ и другитѣ разноски каквито станатъ за сключвниие на контракта, сѫ за смѣтка на предприемача.

Главенъ Секретарь: **Хр. Бѣлчовъ.**

София, 16 Септемврий 1889 г.

Нѣма съмнѣние, че единъ органъ на македонскитѣ интереси, какъвто е нашия вѣстникъ, не трѣбва да се мѣси въ партизанскитѣ борби. Единъ вѣстникъ, който си е турилъ за задача да работи за освобождението на Македония или поне за подобрението участьта на нашитѣ братия въ Македония, трѣба да стои надъ партиитѣ, той трѣбва да се старае да заинтересува всичкитѣ елементи въ свободна България за дѣлото на Македония. Било би голѣма погрѣшка да се употрѣбява каузата на Македония за партизански цѣли. Рѫководени отъ тия начала, ние избѣгвахме и въ бѫдѫще ще избѣгваме да се мѣсимъ въ борбитѣ на партиитѣ въ България. Но ако би било погрѣшка едно наше намѣсвание въ партизанскитѣ борби, ако едно наше партизанство би могло да повреди на каузата на Македония, то отъ друга страна било би прѣстѫпление спрямо интереситѣ, които защищаваме и за които дѣйствуваме, една безучастность отъ наша страна къмъ вънкашната политика на едно българско правителство. Отъ вънкашната политика на свободна България твърдѣ много зависи бѫдѫщата участь на Македония. Ето защо ние сме длъжни да обсѫждаме вънкашната политика на нашето правителство и вѫтрѣшната му до толкова до колкото тя влияе върху посоката на вънкашнитѣ ни отношения. Като органъ на дѣлото на Македония, ние имаме право и наша священна длъжность е да искаме отъ едно българско правителство да слѣдва такъва вънкашна политика, която би водила най-сигурно къмъ съединението на всички българе въ единъ държавенъ организъмъ. Както прусското правителство до 1860 г. се ржководило въ вънкашната си и вжтрѣшна политика само отъ идеята за учрѣдяване на една германска държава, както всичкитѣ дѣйствия на сардинското правителство, на чело съ графа Кавура, сж били устремени къмъ съединението на всички италиански земи въ една държава, така и политиката и дѣятелностьта на едно българско правителство трѣба да се свождатъ къмъ освобождението на находящитѣ се подъ чужда власть българе и учрѣдяванието на една цѣлокупна България. Вънкашната политика на едно българско правителство трѣбва да бжде народна. тя трѣбва да е свободна отъ всѣкакви честолюбия и лични съображения. Отговаря ли политиката на нашето българско правителство на тия национални искания? Може ли тя да поведе къмъ осжществлението на завѣтния ни народенъ идеалъ? Върху тия въпроси ние ще говоримъ много пжти, а за сега не можемъ да не кажемъ, че макаръ и самия князь Александръ да се принуди отъ обстоятелствата да се откаже отъ българския прѣстолъ, като се убѣди въ „печалната истина“, че той е билъ прѣчката за подържанието на приятелски и искренни отношения между Руссия и България, при все това тия отношения не само не се поправихж, но и съвършенно се прекъснжхж и, както се вижда, България търси приятелството на Австро-Унгария. Може ли едно Българско правителство да вѣрва, че съ помощьта на Австро-Унгария ще да освободи Македония, съ помощьта на оная държава, която въ своята политика се е ржководила и се ржководи само отъ егоизмъ и користолюбие, която държи оккупирани двѣ славянски области въ Балканския полуостровъ и чака само удобенъ моментъ за да се протегне отъ Митровица къмъ Солунъ? Ние вѣрваме, че и сегашнитѣ управляющи България въ душата си признаватъ, че не отъ приятелството съ Австро-Унгария може да се очаква какво и да е добро за каузата на Македония. За ония, които сж слѣдвали внимателно Австрийската вънкашна политика, е ясно, че главната нейна цѣль е да запази Македония за Австро-Унгария. За ония пъкъ, които сж вникнали въ намѣренията на Германската източна политика, не е тайна, че Германското правителство има намисъль да придобие единъ день за нѣмски колонии цѣлия Балкански полуостровъ и Мала Азия. Искусството на политиката, която води Германското правителство по работитѣ на Истокъ, се състои въ това, че то умѣе да се прѣдставя незаинтересовано спрямо Турция и по тоя начинъ е спечелило довѣрието на Султана и на неговото правителство. Благодарение само на тази мнима незаинтересованность, управлението на военното дѣло на Турция се повѣри на германски офицери и се позволи учрѣдяванието въ Цариградъ на една германска банка, която строи и експлоатира вече желѣзни линии въ Мала Азия. Значи, да влизашъ въ австро-герман. съюзъ съ цѣль да освободишъ по тоя начинъ Македония, ще каже да пуснешъ вълка въ кошарата. Здравия разсждъкъ на Българския народъ както въ свободна България, така и въ Турция, си е съставилъ мнѣние, че съединението на всичкитѣ български земи въ една цѣлокупна държава ще да може да се постигне само съ помощьта на Руссия. Тая дълбока вѣра на народа ни се оправдава не само отъ исторически факти, но и отъ самитѣ дѣйствия на Русското правителетво. Не сжществуватъ никакви данни, които би могли да ни дадxтъ поводъ да прѣдполагаме, че Руссия е мислила или мисли да ни завоюва, напротивъ имаме факти, които доказватъ, че Руссия е желаяла и желае искренно освобождението на цѣлия Българский народъ. Единственната полза, която Руссия има интересъ да извлѣче отъ България, е тая, да иска отъ насъ да ѝ помогнемъ съ армията си за прѣвземанието на Цариградъ. Но именно тоя интересъ на Руссия би билъ за насъ отъ голѣма полза. Българското Княжество би могло да влѣзе съ Руссия въ споразумѣние, щото, при раздѣлението на Турция, за помощьта, която то ще окаже на Русската армия за прѣвземанието на Цариградъ, да получи Македония и Одринско. Слѣдователно, само едно тѣсно наше приятелство съ Руссия, само едно споразумѣние между Руссия и България за общо и взаимно дѣйствувание въ мирно врѣме и въ случай на война може да поведе къмъ освобождението на намирающитѣ се подъ чужда властъ Българе. Тая е нолитиката, която трѣбва, споредъ насъ, да слѣдва едно Българско правителство. За турянието ѝ въ дѣйствие ние ще да настояваме и агитираме по единъ най-енергячески начинъ, безъ да се стрѣскаме отъ руганията, които затова би си позволили да употрѣбятъ срѣщу насъ нѣкои газетарски псувачи.

---

*) Върху търговетѣ, Министерский Съвѣтъ се произнася въ растояние на 7 дни на переторжката.

Военнитѣ планове на Италия.

Преди нѣколко дни съобщи се раздѣлението на четири отряда на италиянската армия. Официознитѣ органи на Криспи се опитахж да опровергаятъ това извѣстие, но по-послѣ замълчахж, и добрѣ сторихж. Извѣстието е точно; наший кореспондентинъ се е излъгалъ само що се относи до имената на началницитѣ на всѣка войскова часть. Днесь ще поправимъ погрѣшката и ще да дадемъ подробности за начина, по който всѣка една отъ тия войскови части ще дѣйствува въ случай на война.

Първий отрядъ, подъ началството на генерала Чиялдини, ще остане на Алпитѣ, които ще защищава съразмѣрно съ скоростьта, съ която ще се захванжтъ неприятелскитѣ дѣйствия.

Вторий отрядъ ще се командува отъ генерала Пиянели. Тоя отрядъ съгласно съ единъ планъ, приетъ преди нѣколко мѣсеца, но послѣ изоставенъ. щѣлъ да отиде въ Галиция за да докаже на свѣтътъ сжществуванието на тройственния съюзъ. Въ Римъ размислили, че Галиция била малко далечь и че предпочтително било да не се отдалечжтъ много отъ основата на дѣйствуванието. Има нѣкои зломишленници, които твърдятъ, че пратеницитѣ на германския генераленъ штабъ предпочели да не видятъ италиянцитѣ да се биятъ съ русситѣ. Вторий отрядъ сега билъ предопредѣленъ да дѣйствува въ Швейцария и Франция. Щѣлъ да мине презъ Тридентъ, ако австрийский императоръ и да е изразилъ желание да не види италиянски войски въ тая часть на държавата си, и да отиде въ Брегенцъ. Презъ Рорсасъ и Констанция ще се опита да слѣзе въ Базилия. Ако приготовляванитѣ отъ швейцарцитѣ укрѣпления въ Сенъ-Готардъ не бждятъ свършени въ момента, когато би се обявила войната, генералъ Пиянели щѣлъ да се опита да мине презъ Сенъ-Готармъ, Люцернь и Базилия. Но главно генералъ Пиянели щѣлъ да командува войската си противъ Франция.

Третий отрядъ щѣлъ да държи защитата на Римъ, гдѣто щѣлъ да остане кральтъ, и щѣлъ да се командува отъ генерала Паллавичини, най-предприемчивий офицеринъ, който понастоящемъ командува Римското военно тѣло. Неговата отлична характеристика е, че силно мрази републиканцитѣ и въ случай на възстание не би се двоумилъ да се отнесе спрямо възстанницитѣ, както се бѣ отнесълъ спрямо италиянцитѣ въ 1865. Републиканцитѣ го мразятъ и не могжтъ да му простятъ за гдѣто е билъ началникъ на войскитѣ, които съкрушихж Гарибалди въ Аспромонте.

Четвьртий отрядъ щѣлъ да се командува отъ Аостский дукъ. Ако си припомни человѣкъ, че братътъ на краля прекара зимата въ Казерта, Неаполъ и Салермо, изучвайки цѣлата Сицилия, не ще се зачуди за това назначение. На четвьртий отрядъ възлагатъ италиянцитѣ повечето си надѣжди; ако се побѣдятъ, той щѣлъ да отиде на помощь на Римското тѣло; ако ли побѣдятъ, отрядътъ на Аостския дукъ щѣлъ да се отправи въ Тунисъ! Лесно е да се разбере, че въ Римъ не считатъ за сериозни войскитѣ и флотитѣ, които италиянцитѣ ще срѣщнжтъ по пжтя. Инакъ трѣба да исповѣдаме, че тѣ работятъ бържѣ и много и всичко сж предвидѣли.

Генералътъ Рикотти щѣлъ да земе управлението на военното министерство, понеже сегашний министръ Козенци щѣлъ да стане началникъ на генералния щабъ. Германската и италиянскада флоти щѣли да дѣйствуватъ заедно подъ началството и заповѣдитѣ на единъ италиянски адмиралъ, и вижда се не сж сполучили върху тая точка безъ мжчнотии въ Берлинъ. Тоя адмиралъ ще да бжде Актинъ или Сенъ-Бонъ, но по-вѣроятно е тоя послѣдний, който е най-популяренъ. Флотата мислила, че е призвана да играе голѣма роль. Трѣба да прибавимъ, че въ войската сж останали благодарни отъ резултатътъ на направенитѣ опити за походъ. Истина е че очевидци свидѣтели говорятъ, че въ случай на дѣйствителенъ походъ работата ще различава, но въ Римъ не слушатъ вече прокобницитѣ на лоши извѣстия. Италия иска да бжде голѣма сила и се счита за такъва.

Криспи е помислилъ, че е посрѣдникъ на Европа. Той искаше даже да изравни, както самъ може, породеното помежду Милана и Наталия недоразумѣние. Италиянский представитель въ Бѣлградъ бѣше предложилъ на регентитѣ да испратятъ въ Римъ младия краль. гдѣто да станело неговото свиждание съ майка му подъ будното око на Криспи. Естественно регентитѣ отказахж да сторятъ това, но никой наистина не би повѣрвалъ да види Криспи поразенъ. Но сме още на края на бѣдитѣ: Криспи ни е запазилъ още много други. И понеже той мисли че се намира въ навечерието на война, трѣба да очакваме всичко отъ тоя парадоксаленъ политически мжжъ.

(„**Фигаро**“).

По Македонский въпросъ

III.

Отъ предната, втора по редътъ си, статя по въпросътъ, който разискваме, благосклонний читатель е забѣлежилъ че главния факторъ по разрѣшението въпроситѣ отъ Балк. полуостровь, особно македонскиятъ, е била и е Европа, относително *Русия.* До Кримската война, държавитѣ европейски що воюваха съ Турция, на първо мѣсто Русия, правѣха си отдѣлни съ нея трактати; подиръ Севастополската война, Турция съ всичѣ ѝ владѣния се призна за область отъ обще-европейски интересъ и Русия, надвита, се принуди да подпише мирния си трактатъ съ

Турция заедно съ вситѣ велики сили, на Парижкия Конгресъ, въ тая 1556 г. Слѣдъ послѣдната отъ 1878 война, Русия, макаръ побѣдителка и макаръ да принуди Турция да подпише отдѣлеиъ трактатъ въ Сан-Стефано, но отслабнжла отъ войната и заплашвана отъ Австрия и Англия, тайно поддържани отъ Германия, тя се принуди да ходи въ Берлинъ пакъ на общъ европейски конгресъ и да подписва извѣстниятъ трактатъ. Турянето на источнитѣ работи подъ обща европ. контрола, очевидно, твърдѣ е обидно за Русия, която съ наший Истокъ има най-вече работа и, слѣдственно, Русия не може да се не стреми, за да прѣмахне тая контрола.

Именно, отъ послѣднята тая точка трѣбва да се гледа на това кораво въспраяне на Русия противъ Европа, което се съглежда отъ двѣтри години на-самъ, собственно противъ Берлинъ, гдѣто отъ близо 20 години, се намира центрътъ на тяжестьта на тая Европа. Русия иска въобще да се освободи отъ примкитѣ, съ които Европа я обвърза още отъ раздѣлата на Полша и отъ Бонапартовскитѣ войни, а особенно отъ двѣтѣ послѣдни источни войни. Ето защо тя въсприема охотно съюзътъ, даденъ отъ бълнующата „реванша“ си Франция, срѣщу гордата въ Берлинъ съсрѣдоточена Европа; ето отъ какво, споредъ както споменжхме и въ предната си статя, Европа днесь е раздѣлена на два огромни душмански лагери: тройния и — русо-френския съюзъ.

Но нека разгледаме по отблизу тоя въпросъ, собственно *тройственния съюзъ:* отъ кого е той замисленъ, отъ кога е предприетъ и каква му е окончателната цѣль. Днесь не е вече рискувано, да се исказва положително мнѣние върху тия въпроси: съюзътъ отъ доста време е откритъ за свѣтътъ, доста е той вече живѣлъ и проявилъ силата и цѣльта си, за да може да сждятъ за него и прости мислители, прости наблюдатели. А не трѣбва да забравяме, че упознаванието цѣльта и силата на тоя тройственъ съюзъ е отъ най рѣшителна важность за разрѣшението на въпросътъ македонский и за неговото свършвание, което е отъ такъвъ голѣмъ интересъ за всичката бълг. публика.

Извѣстно е че Германия, слѣдъ голѣмата си война съ Франция, нѣмаше другъ приятель въ Европа освѣнъ Руссия. На Берлинския Конгресъ Бисмаркъ коварно помогнж на Австрия и Англия, за да изиграятъ Руссия и да се въсползоватъ отъ нейнитѣ побѣди: първата на Балк. полуостровъ, втората въ источната часть на Срѣдиземното море. Срѣщу тая услуга, Австрия тозъ часъ сключи тайния си трактатъ съ Бисмарка противъ Руссия, къмъ който се присъедини пò-сетнѣ и Италия, съ особни условия за срѣщу Франция; — пъкъ Англия, въ лицето на тогавашний премиеръ Дизраели-Биконсфилда, още тогазь се придружи на Бисмарковата политика и почнж извѣстната си акция отъ Авганистанъ. Трактатътъ съ Германия осигоряваше Австрия срѣщу Руссия, също ѝ даваше свободна акция на Балк. полуостровъ, — а на Италия даваше просторъ въ Сѣверна Африка и по брѣговетѣ на Червеното море. Пита се: каква сигурность, каква полза е доставялъ той на *самата Германия?*

Бисмаркъ е билъ нѣколко години посланикъ въ Руссия; гениялния нѣмецъ е ималъ случай и време да изучи пò-основно Руссия и русситѣ: великата, коравата тѣхна натура, гигантското ràстене на тѣхната сила и естественната, стихийната противность между Европа и Руссия. (Предметътъ, за който тука загатвамъ само съ нѣколко думи, е малко познатъ и е отъ твърдѣ голѣма и оригинална важность; ако обичате, той може да състави отдѣлна статия, която да ви пратя за обнародвание) Бисмаркъ е предвиждалъ че, рано или късно Русситѣ отъ само себе ще се наострятъ срѣщу нѣмцитѣ, къмъ което нѣщо тѣ естественно сж разположени, освѣнъ вече че и интереситѣ имъ бихж изискали това; — даже пòвече: той е ималъ предъ видъ, освѣнъ вече сигурноста̀ на новосъздаденото отъ него царство, но и тая негова хегемония посрѣдъ групата отъ европейскитѣ държави, която група владѣе цѣлий свѣтъ, а власта̀ ѝ може да се заплашва само отъ Руссия; твърдѣ е възможно, даже най вѣроятно е, че той никога не е мислилъ да се наима за да сломи силата на Руссия, — за това нѣщо той е пò уменъ отъ нѣкои наши политици, — и за това той не е могълъ да има друго предъ видъ, освѣнъ да тури прѣграда за нататашното лазене на Руссия, отъ Полша и Бессарабия, вътрѣ къмъ Европа, безъ обаче да ѝ въспира шествието къмъ Цариградъ, било прѣзъ Балк. полуостровъ — но въ споразумление съ Австрия, било пъкъ и безъ такова споразумление, но отъ Кавказъ прѣзъ Мала Азия. Не ще и приказка, че Бисмаркъ оставя цѣла Азия на вольната русска воля . . . . Само въ краенъ случай, ако би Руссия, безъ да гледа на нищо, поискала да воюва съ Германия, само въ такъвъ случай Бисмаркъ се ласкаеше да привърже къмъ тройстренния си съюзъ още Англия и Турция. Колкото за Франция, той отъ една страна се надѣеше, щото да я разбърка и омаламощи нѣкоя отъ периодическитѣ нейни революции, каквото насмалко въ послѣдне време буланжизмътъ, а отъ друга страна той ѝ е противопоставилъ Италия.

Недѣйте мисли, че смѣтката на Бисмарка е била отъ само себе погрѣшна. Въ Руссия има голѣми и закоренѣни традиции на една столѣтна политика, управлявана отъ Берлинъ и Вѣна, тамъ има голѣма и силна партия, която казва: „защо сме ходили и защо ще ходимъ още, да трепимъ милиони русски синове и милиярди рубли народенъ потъ за нѣкакви си славяне и православни на Балк. полуостровъ и въ Австро Унгария, когато никакъвъ прямъ интересъ на Руссия не налага това? — нашето е казватъ тѣ, да осигоримъ проливитѣ за русскитѣ, търговска и военна, флоти и, при това, нашето поле е — Азия; милионитѣ рубли трѣбватъ особено за Русситѣ, които сж бѣдни и за Руссия, която едва що е почнжла да разработва своитѣ естественни богатства. Тѣзи славянски и православни народчета, освѣнъ всичко друго, сж развратени и подли народчета, на примѣръ Българитѣ. „Тъй прикаавать тие русски мжжье и, на гледъ иматъ право. Това сжщото подкрѣпя и Бисмаркъ.

Но и у Русситѣ има просто човѣшко честолюбие: тѣ не искатъ, токо тъй безъ никакъвъ резултатъ да се заличатъ въ историята многобройнитѣ имъ войни и безбройнитѣ имъ жертви за тие „малки народчета;“ тѣ не искатъ, щото тие да влѣзатъ въ групата отъ народи на душманската тѣмъ държава, Австрия. При това Русситѣ иматъ права върху сама Европа: тѣ освободиха тая Европа отъ Наполеона Бонопарта; тѣ спасиха цѣлоста на Франция, на Вѣнския Конгресъ отъ 1816; тѣ спасиха Австрия на 1849; само съ тѣхна помощъ можѣ да се обедени Германия; също тѣ днесь гарантиратъ Франция срѣшу германо-италянския съюзъ. . . И всичко това да остане безъ резултатъ въ Историята? И защо? — за да се ползуватъ и да спокойствоватъ само коварнитѣ Австрийци и Германци?. . . . Виждате че това, което е тъкмо вѣрно, не се прѣглъща лесно. При това зародила се е въ Русия, отъ двaесетина години на самъ, една особенна партия, така наречснитѣ „Славянофили.“ Тая партия, прѣди послѣднята Освободителна война и по време нейно, показа гомѣмо влиячие и сила: върху обществото и върху правителсѣвото. Къмъ нея се привърза русското общество, особенно военното. Тя и днесь, съ генерала Игнатиева на чело, има голѣмо влияние и сила. Сърцето на Руссия, „бѣлокаменната“ Москва, бълнува за все-славянско обединение.

Има и третьо, по-старо и много по-важно обстоятелство, което не допуща на русситѣ, да послушатъ токо тъй Бисмарка и да напуснжтъ съ наведенъ носъ Европа. То е *вѣрата православна,* съ която въ Руссия не се подигравать както у насъ — но ж вардятъ и почитатъ като нравственна основа не само за Руссия а и за всички народи, за всичкото человѣчество. Слѣдъ паданието на Цариградъ подъ Турцитѣ, една близка роднина на послѣдния Константина Палеолога, София се ожени на 1472 за Московския великий князь Ивана Василиевича, който усвои по тоя поводъ византийския държавни гербъ „двуглавия орелъ“ и, като „наслѣдникъ“ на столицата на православието, Новия „Римъ, пое и остави на Русия призванието да бжде „покровителка“ на православната вѣра. Извѣстно же е, че има православни народи и въ Австрия както и на Балк. полуостровъ. Въ Руссия, духовенството, което е много влиятелно, особно благоволи на тая идея.

Ако искате, задъ тритѣ тие причини, които поддържатъ Руссия срѣщу Бисмарковата политика, има още една дѣйствително огромна и судбоносна . . . . То е идеята за възстановление единството между распокъсанитѣ послѣдователи на Христа, между православни, католици и протестанти, и то въ единъ Вселенски Съборъ *срѣдъ Иерусалимъ,* но съ уничтожение на папскитѣ прѣимущества . . . . Блюститель и послѣдователни прокарвачь на тая дѣйствително гигантска мисъль е — Святий русски синодъ.

На всичко това отгорѣ помислѣте си сега, че живѣе и вирѣе единъ руски самодръжецъ, който отъ природа е много *честолюбивъ,* който се е изразилъ вече че ще бжде *Славянски царь*“, който е примѣрно *набоженъ православенъ* и, при това още, въодушевенъ отъ висшата идея на Христа за измиряванието и братството между всичкото человѣчество възъ основа на религиозната нравственность, — помислѣте си, казвамъ, всичко това, и най-лесно ще схванете, защо хесапътъ на Бисмарка е излѣзълъ погрѣшенъ, зашо той се е опитвалъ да търси и пò-други съюзници, отколкото що сж му Австрия и Италлия. . . . Но понеже статията станж дълга, то ще позволите, госп. редакторе, да я довърша съ второ.

М.

РАЗНИ.

— Споредъ послѣднитѣ извѣстия русский императоръ, който щѣше да пристигва въ Берлинъ вчера, пакъ е отложилъ посѣщението си на Вилхелма II за до края на Септемврий.

—Една телеграмма на Балканската Агенция отъ Лондонъ извѣсти, че при заминаванието на русский императоръ изъ Петербургъ било имало експлозия, отъ която билъ убитъ единъ человѣкъ и че впослѣдствие били станжли много арестувания въ столицата на Руссия. „Journal de Saint-Petersbourg“ обаче не закжснѣ да опровергае по единъ най категорический начинъ това английско извѣстие.

За забѣлѣзвание е, че почти всичкитѣ до сега мними атентати противъ живота на русский императоръ происхождатъ отъ английски источници. Види се англичанитѣ ще да иматъ особенна мания да пръскатъ лъжливи слухове по адрессъ на велеувужаемия славянский монархъ, които влиятъ много на борситѣ.

— На 13 Септемврий биде арестуванъ отново г. Петъръ Станчовъ отъ сждебния слѣдователь г. Муткурова по обвинението му въ распространение или обнародвание (точно не е извѣстно) на извѣстния адресъ отъ мѣсецъ Януарий т. г. до Н. Блаженство Екзархътъ. Обвинението било подведено по чл. 66 отъ Турский Наказателенъ законъ.

Никой другъ отъ подписавшитѣ тоя адресъ не е аресвуванъ, а всичкя, както и П. Станчовъ, сж дали на време още парична гаранция отъ по 20,000 лева.

Ние ще се повърнемъ върху това арестувание.

— Научихме се, че г-да В. Радославовъ и Т. Иванчовъ, които бѣхж осждени на десеть деня затворъ отъ Соф. Аппел. Сждъ за престжпление по печата, били помилвани отъ князя по ходатайството на министра на правосждието, безъ да е било подадено отъ тѣхна страна никакво прошение за милость.

— *И Франция не се бои.* Въ време на маневритѣ въ Сень-Мишелъ комендантинътъ на шестий французский воененъ корпусъ генералъ Марибелъ събралъ около себе си офицеритѣ и държалъ предъ тѣхъ рѣчь, въ която между друго казалъ: *„Като се облѣга Франция на своята войска, която отново занема приличното си мѣсто, за напредъ отъ нищо и отъ никого не се бои.“*

Военний министръ Фрейсине изразилъ благодарность къмъ войската като казалъ, че Франция имайки такъва войска е сигурна и въ положение да накара да я уважаватъ, а страната, защищавана отъ казания корпусъ, може безгрижно да извършва деликатнитѣ си приготовления за походъ.

Русский вѣстникъ „Новое Время,“ като говори за рѣчьта на Фрейсине и за оная на генерала Марибелъ, увѣрява че французската войска е съвършенно преобразована и готова, и казва: защитницитѣ на миръть могжтъ преспокойно да възлагатъ надѣждитѣ си на Франция и на Руссия.

— Отъ Берлинъ пишжтъ, че тамошний русски посланникъ Шуваловъ щѣлъ да бжде назначенъ за генералъ губернаторъ въ Кавказъ на мѣстото на извѣстния на българитѣ Князь Дондуковъ Корсаковъ. който щѣлъ да се назначи губернаторъ въ Москва вмѣсто Долгорукова. За посланникъ въ Берлинъ щѣлъ да бжде назначенъ сегашний такъвъ въ Техеранъ Долгоруковъ.

Споредъ насъ премѣстванието на Шувалова отъ Берлинъ е много умѣстно и то трѣбаше по отдавна да стане, защото Негово Високопревъсходителство е германофилъ, а въ сегашно време такива хора не би трѣбало Руссия да държи въ германската империя.

— Статията на „Nord“, която обнародвахме въ миналия брой на „Македония“, въ Петербургъ произвела много приятно впечатление. Русскитѣ вѣстници които до сега говорехж съ предпазвание за Франция, захванаха вече открито да изражаватъ голѣми надѣжди за бждущитѣ отношения между Франция и Руссия. Тия вѣстници исказвали голѣма благодарность за внезапното промѣнение на языка отъ страна на „Nord.“

— Дописникътъ на „Temps“ отъ Бѣлградъ съобщава, че сърбското правителство е изнамѣрило диритѣ на една интрига противъ него отъ страна на бившия Краль, а сега хаджи Миланъ и на нѣкои офицери, които сж били съ него въ мреме на царуванието му и които сега се бояли да не би да бждатъ уволнени отъ служба, въ случай че радикалната партия пристжпи да намали или даже распусне съвършенно постоянната войска. Сжщий дописникъ прибавя, че Карагеоргивичитѣ не стояли бездѣйственни, но увѣрявали нѣкои, че тѣ сполучили да привлекжтъ на своя страна Пашича, истинския водитель на радикалната партия и който билъ непримиримъ противникъ на Обреновичитѣ.

— Сжщий вѣстникъ „Temps“ се научилъ отъ Бѣлградъ, че регенството на Краля Александра било получило обезпокоителни свѣдѣния за българскитѣ въоржжвания и особенно то се стрѣскало отъ бързината съ която се събирали новобранцитѣ въ България. Даже били се земали новобранци чужденци на сила, ако дипломатическитѣ представители не протестирали. Регенството било разисквало въпроса да ли не трѣбало да поиска изрични разяснения за това отъ българското правителство.

Незнаемъ до колко сж вѣрни свѣдѣнията на наший събратъ отъ Парижъ, но можемъ да увѣримъ всѣкиго, че събиранието на новобранцитѣ въ България става и тая година по сжщий начинъ, както и презъ миналитѣ години съ тая само разлика, че тая година призивътъ станж малко по-рано отъ другитѣ години. Не вѣрваме да е истина и заманието чужденци за солдати въ българската войска и то на сила.

— Отъ Бѣлградъ съобщаватъ, че Кралицата Наталия била увѣдомила сина си Краля Александра, че щѣла да пристигне въ сърбската столица на 17 Септемврий слѣдъ пладня. Нѣмало да има обаче никакво официално посрѣщание, нито Кральтъ щѣлъ да посрѣща майка си, нито дворцови кола щѣли да бждатъ на расположението ѝ на скелето, а за слизанието ѝ въ дворецa и дума не ставало. Русский посланникъ Персияни обаче щѣлъ да очаква и посрѣщне Кралицата, която щѣла да слѣзе въ кжщата на г-жа Вучевичь. Но частното посрѣщание на Н. Величество щѣло да бжде много тържественно.

Ристичь още се надѣвалъ да убѣди Наталия да приемела предложенията на Милана и слѣдъ като се видѣла съ сина си да напусне Бѣлградъ. Ако това споразумѣние не се постигнело, тогава щѣлъ да отиде въ Бѣлградъ и Миланъ. Послѣдното обстоятелство произвеждало живо впечатление и негодувание въ всички даже и въ политическитѣ кржгове.

— Споредъ една телеграмма отъ Петербургъ, въ тоя градъ слѣдвали съ голѣмо внимание извѣстията за отиванието на Наталия въ Бѣлградъ и се мислило, че можело да има голѣми послѣдствия появяванието на майката Кралица въ Сърбия. Бояли се да не предизвика то смущения и да даде причина на политически смущения на регенството.

— „Фигаро“ обнародва една кореспонденция отъ Швейцария, въ която се казва че швейцарцитѣ показвали голѣми симпатии къмъ французитѣ. Тѣ, ако и да не искали да се намѣсятъ въ предвижданото сблъскване, при всичко това се приготовлявали, защото се бояли да не би да минжтъ презъ земята имъ германскитѣ и италиянскитѣ войски. „Ако предизвиканитѣ отъ случката съ Вспемута симпатии за Франция и да сж се намалили малко, казва дописникътъ на Парижкий вѣстникъ, това е станжло за това, защото швейцарцитѣ не искатъ да се намѣсятъ въ бждящата война, която всички считатъ за неизбѣжна. Но споредъ старото изречение „Ако искашь миръ приготви се за война“ тѣ се приготовляватъ разумно за бждящитѣ разорения. Нѣма нито одинъ швейцарецъ, който да не говори явно: въ случай на война съюзната територия ще се изнасили отъ германцитѣ и италиянцитѣ. Всички прочее предвардвания се зиматъ. Дългий редъ на Сенъ-Готарскитѣ проходи се укрѣпи къмъ Тѣшинъ; преди петнадесеть дни се свърши крѣпостьта Еролъ. Укрѣпяватъ се и другитѣ мѣста. Най-послѣ станжли и приготовленията за походъ.

Отчетъ комитета по сооружение православнаго храма у подножия балканъ въ Южной Болгаріи вѣчнаго поминовения войновъ, павшинъ въ войну 1877-1878 г. г. Изъ този отчетъ се вижда, че до 1. Януалия 1889. г. било събрано 473,466. руб. 11. коп. а изразходвано 27,592 руб. 75. коп. Отъ основанието на Комитета до 31. Декемврия 1888. г., всичкия зборъ билъ 743,500. руб. 87. к; а въ резултатътъ, послѣ всичкитѣ до тогава разноски, сж останжли и се намиратъ сега, въ процентни книги 434,225. руб. и въ готови пари 11‘648. руб. 36. коп. Най голѣмата сумма на пожьртвуванията е събрана отъ духовното вѣдомство (166,636. руб. 60. и пьловина коп.). Освень паричнитѣ пожертвувания, принесени сж подарки, отъ икони, цьрковни сждове и разни други предмети, въ голѣмо голичество. Комитетътъ, когато на 1885 г. предаде отчета по сжбранитѣ суми и подготвителнитѣ работи за построението на храма, прибави да съобщи на пожьртвувателитѣ и това, че възникналитѣ въ Източна Румелия политически усложнения не сж дозволили продължението работата за съзждание на храма. Всичко, което има и притежава комитета въ Шипка и околностьта й, за сега е предадено подъ покровителството на французския консулъ въ Пловдивъ. (отъ „Вѣстникъ Росийскаго общества „краснаго креста“.

— Научаваме се че въ Битоля, Сърбската пропаганда е тъкмела тая година да открие земѣдѣлческо училище, за която цѣль било наето помѣщение за пансионеритѣ, които споредъ голитѣ думи на пропагандата щѣли да бждатъ на число 150. Вижда се сърбитѣ мислятъ че тоя е пжтя по който ще могатъ да претопяватъ македонеца и да създаватъ сърби въ нещастната Македония.

— Излѣзоха изъ подъ печатъ първитѣ двѣ книжки отъ романътъ *„Тримата мускетари“* отъ *Александръ Дюма*, превелъ отъ френски г. *К. А. Константиновъ.* И двѣтѣ книжки състоятъ отъ около 20 печатни коли. Цѣната имъ е 4 лева за абонатитѣ ѝ, а за тѣзи които сега би пожелали да ги купятъ 4 лева и 50 ст.

ОБЯВЛЕНИЯ

КРОЯЧЬ

Извѣстявамъ,

че въ гр. София, улица Вознесенска Но 11, отворихъ **кройторски дюкенъ за най-модни дамски дрѣхи,** съ най фино и бързо изработвание и умѣрона цѣна. **Въ 24 часа могж да приготвя една рокля отъ най-моднитѣ.** Клиентитѣ ми всякога ще бждътъ задоволени отъ чистата и бърза работа.

София. 1889 год.

Кроячь: **Никола Е. Бояджиевъ.**

ОБЯВЛЕНИЕ.

ХОТЕЛЪ „МАКЕДОНИЯ“

въ

градъ Галацъ (Романия).

Подписаний, родомъ македонецъ, обявявамъ на почитаемата българска публика, че открихъ новъ Хотелъ на прибрѣжната улица — Strada Portilni — No 127, който е близо до всичкитѣ въ града параходни агенства: Русско, Австрийско и Французско; снабденъ съ чисти и добрѣ мобилировани стаи (по единъ франкъ за нощь): съ честна и аккуратна прислуга и съ вкусно приготвени ястета и питиета.

Подкандвамъ най-почтително всички ония Господа Българи търговци и пжтници, които иматъ случай да посѣтжтъ Галацъ да благоволятъ да се спратъ и пренощуватъ въ Хотелътъ ми, като ги увѣрявамъ, че ще останатъ задоволни.

Галацъ, Юлий 13-й 1889 г.

Съ почитание: **Божинъ Д. Алуловъ.**

Редакцията поканва ония г. г, отъ спомоществователитѣ на в. „Македония“. които още не сж ни внесли стойностьта на абонамента си, да побързатъ и да се исплатятъ; ето вече тя испраща и 40-ий брой. Тия въ княжеството могжтъ да внесжтъ абонаментътъ си въ редакцията въ пощенски бонове, което е много лѣсно, или чрѣзъ настоятелитѣ, гдѣто такива има, а ония въ странство, чрѣзъ пощенски записи.

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София. Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

Дружество „Дунавъ"
Руссе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 24 СЕПТЕВРИЙ 1889 ГОД. БРОИ 42 и 43.

Цѣната му е:
за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 л.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.
Единъ брой 15 ст.

МАКЕДОНИЯ

Излиза всѣка сѫббота.

Статии, дописки, пари, поржчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония" се испраща до *К. Шаховъ* въ гр. София.

Ръкописи не се връщатъ. Поржчки непридружени съ стойностьта не се испълняватъ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

No. 35063.

Министерството на Финансситѣ има честь да извѣсти на всички интересующи се, че хранитѣ отъ тазгодишний правителственъ десятъкъ ще се продадѫтъ на публиченъ търгъ споредъ долоизложенитѣ поемни условия.

За деня, въ който ще се почнатъ търговетѣ и за количеството и видоветѣ на хранитѣ по околии отдѣлно, ще се даде допълнително обявление.

Гр. София 5-й Септемврий 1889 год.

Главенъ Секретаръ: **Хр. Бѣлчовъ.**

ПОЕМНИ УСЛОВИЯ

за продавание на публиченъ търгъ хранимѣ отъ тазгодишния правителственъ десятъкъ освѣнъ кукуруза.

Чл. 1. Десятъкътъ отъ дребнитѣ храни на Княжеството отъ настоящата 1889 год. ще се продаде, съгласно закона за публичнитѣ търгове, чрѣзъ публично наддавание по отдѣлно за околии и видове храни, каквито е произвела околията.

Забѣлѣжка. Отъ десятъка на околията се спада десятъка, който нѣкое село би откупило за себе си (§ 47 отъ правилника за приспособление закона за десятъчний налогъ.)

Чл. 2. Търговетѣ се произвеждатъ въ центроветѣ на окрѫжнята отъ коммисии, каквито предвижда закона за публичнитѣ търгове и чл. 49 отъ правилника за приспособление закона за десятъчний налогъ. Тѣзи коммисии приематъ оферти не само за околиитѣ отъ своя окрѫгъ, нѫ и за околиитѣ отъ други окрѫзи. Освѣнъ тѣзи коммисии въ столицата засѣдава и една главна централна тържна коммисия (§ 50 отъ правилника за десятъка), която не приема оферти по търговетѣ (освѣнъ въ случая, предвиденъ въ § 15 отъ настоящитѣ условия), а само рѫководи и контролира дѣйствията на окрѫжнитѣ тържни коммисии.

Чл. 3. За едно и сѫщо произведение ще се произведѫтъ търгове въ цѣлото Княжество сѫщеврѣменно. Главната централна тържна коммисия въ едно засѣдание ще опредѣли и обяви въ продължение на колко врѣме и на кои именно произведения ще се продава десятъка.

Търговетѣ за продавание десятъка се произвеждатъ съ тайна конкуренция начиная отъ 9 до 12 часа сутрѣньта и отъ 2 до 5 часа подиръ пладнѣ прѣзъ всичкитѣ опредѣлени за търга дни.

Чл. 4. На всѣки търгъ може да се наддава за десятъка отъ всѣки видъ дребни храни на всѣка околия стига само наддавача да представи самъ или чрѣзъ своя повѣренникъ удостоверение отъ нѣкое ковчежничество или отъ Българската Народна Банка, че е вложилъ 5 % отъ стойностьта на хранитѣ, за които желае да наддава, да е подписалъ настоящитѣ условия и да оттоваря на условията предвидени въ закона за публичнитѣ търгове.

Забѣлѣжка. 1. Чуждитѣ поданници освѣнъ като испълнятъ условията предвидени въ този членъ, длъжни сѫ преди да се допуснѫтъ на търга, да подпишатъ съгласно чл. 6 отъ закона за публичнитѣ търгове, една декларация, че въ случай на препирня по предприятието тѣ ще се сѫдятъ въ мѣстнитѣ сѫдилища безъ консулска защита, а подписа на предприемача въ нея трѣба да бѫде потвърденъ отъ надлѣжния консулъ.

Забѣлѣжка 2. Количеството и стойностa на продаваемитѣ храни, споредъ които ще се изисква залога, сѫ обозначени за всѣка околия отдѣлно въ приложената при настоящитѣ условия вѣдомость.

Чл. 5. Залога на наддавача, върху когото остане търга, остава въ ковчежничеството или Българската Народна Банка, до когато той окончателно свърши смѣткитѣ си съ правителството.

Ако наддавача, слѣдъ като търгътъ остане върху него, се откаже отъ покупката на хранитѣ, залога му остава въ полза на държавата и хранитѣ се продаватъ изново на публиченъ търгъ.

Чл. 6. Даденитѣ цѣни отъ търговеца въ окрѫжната тържна коммисия се съобщаватъ телеграфически въ главната централна тръжна коммисия. — А когато има дадени цѣни за храни въ околии не отъ окрѫжието, въ което става наддаванието, двѣтѣ окрѫжни тържни коммисии т. е. тая отъ която е околията и оная въ която сѫ дадени цѣнитѣ, си съобщаватъ взаимно една на друга телеграфически, а така също и въ главната централна тържна коммисия, за полученитѣ отъ наддавача цѣни за храни отъ подобни околии.

Чл. 7. Слѣдъ свършванието на търговетѣ и отъ като се съобщи за резултата имъ на интересующитѣ се търговци въ продължение на четири деня се приематъ предложения за переторжка (новъ търгъ) т. е. ако въ продължение на този срокъ нѣкой отъ конкурентитѣ наддаде 5 % върху послѣдната получена на търга цѣна, ще стане переторжка, която се извършва на третия присѫтственъ день слѣдъ истичанието на срока за наддавание 5 % т. е. переторжката ще става идущата седмица въ сѫщия день въ който день е станалъ и търга.

Чл. 8. Окрѫжнитѣ тържни коммисии испращатъ протоколитѣ за сключенитѣ търгове заедно съ офертитѣ на конкурентитѣ на главната централна тържна коммисия, която разглежда резултата отъ търговетѣ на цѣлото Княжество и представлява чрѣзъ Министра на Финансситѣ на Министерский Съвѣтъ за утвърждение търговетѣ, особенно постановление, въ което тя излага своето мнѣние, кои отъ тѣхъ тя е намѣрила за редовни и износни.

Чл. 9. Търговетѣ се считатъ окончателни слѣдъ като се утвърдятъ отъ Министерский Съвѣтъ. За утвърждението имъ се съобщава на Окр. Управитель за околиитѣ, които се отнасятъ къмъ окрѫжието му и той отъ своя страна немедленно призовава търговцитѣ, върху които е утвърденъ търга, за да се съставятъ иидопишатъ контрактитѣ*).

Забѣлѣжка. Съобщенията за утвърждението търговетѣ трѣбва да съдържатъ количеството и вида на храната, околията отъ която е храната, цѣната, по която е утвърденъ търга и името на търговеца.

Чл. 10. Хранитѣ, които правителството ще предаде на търговеца за купений отъ него десятъкъ, трѣба да бѫдѫтъ тъзгодишно произведение и отъ сѫщата околия отъ която сѫ купени.

Забѣлѣжка. Мѣрката която се приема за единица въ наддаванието е 100оки.

Чл. 11. При обявлението за продаванието десятъка на едно окрѫжие ще бѫде опредѣлено на кое пристанище или желѣзопѫтна станция ще се предава десятъка.

Чл. 12. Окр. Управитель предизвѣстява за благовременно предприемача за предаванието на хранитѣ и този послѣдния е длъженъ да има на мѣстото за предаванието нуждното число агенти и чували или други помѣщения. — Вслучай когато предприемача закъснѣе въ приеманието на хранитѣ, правителството наема за негова смѣтка и стоварва хранитѣ въ единъ магазинъ; а ако това е невъзможно, стоварва хранитѣ на открито мѣсто на отговорность на предприемача.

Чл. 13. Правителството ще се распореди да предаде отъ продадения на търговица десятъкъ колкото се може прѣдъ настоящата година, а останалата часть — прѣзъ пролетьта на идущата година. При това то си запазва правото да можи за свои мѣстни нужди, за обезпечение на нуждающето се или за улеснение на отдалечното отъ пунктоветѣ за предавание население, да не предаде до една шеста часть отъ продаденитѣ храни, нъ въ всѣки случай задължава се до 10 Ноемврий т. г. да извѣсти за това на куповача.

Чл. 14. Исплащанието на хранитѣ става пе слѣдующий начинъ: петъ дена слѣдъ сключванпа на контракта купоувача плаща въ злато и па официялний курсъ четвъртата часть отъ стойностьта на купената храна; а щомъ приеме първата четвъртъ предплаща за втората и таке нататакъ пакъ въ злато и по официяленъ курсъ.

Ако предприемача не устои на задълженията си правителството си запазва правото да отдаде на другъ предприемачъ всичкитѣ храни или не приетий остатъкъ, като при това съгласно чл. чл. 56 и 57 отъ закона за публичнитѣ търгове, всичкитѣ загуби оставатъ вьвху първия предеприемачь солидарно съ порѫчителитѣ му споменѫти въ офертата.

Чл. 15. Допуща се наддавание съ една обща оферта за цѣлото количество на едно извѣстно произведение отъ цѣла България. Подобни оферти се испращатъ направо до централната коммисия въ сроковетѣ и съгласно условията предвидени въ настоящитѣ поемни условия.

Чл. 16. Гербовий Сборъ и другитѣ разноски каквито станатъ за сключвнние на контракта, сѫ за смѣтка на предприемача.

Главенъ Секретарь: **Хр. Бѣлчовъ.**

София, 23 Септемврий 1889 год.

Нѣма държава на свѣта външната политика на която да е поставена въ зависимость отъ партийнитѣ интереси на извѣстна група или клика; стрѣмленията на народитѣ и историческитѣ имъ интерееси сѫ дали въ това отношение едно направление, което капризътъ никога не е измѣнявалъ. Въ най-голѣмия разгаръ на революционната епоха, когато Робеспиеровци и Дантоновци сѫ били на чело на управлението, когато главорѣзи располагахѫ съ честьта, имота и свободата на гражданинътъ, Франция пакъ не измѣни традиционната външна политика на Лудовика XIV.

Нашата народна политика, съ вѣкове по стара отъ политическото ни възраждание, се е водила отъ цѣлия българский народъ тъй упрямо въ едно добрѣ опредѣлено направление, тъй ясна е била работата до освобождението, щото никому и презъ ума не е минувало да повдига въпросъ противъ нея. Това еднодушие у всички, които отъ първитѣ врѣмена на народното ни възраждание, сѫ блѣщяли на българския небосклонъ, трѣбва да застави тия които водятъ сѫдбинитѣ на отечеството да сѫ позамислятъ догдѣто всичко окончателно още не е опропастено.

За насъ е безразлично кой управлява България и кои водятъ нейната политика, но тая политика ние искаме да бѫде съгласна съ интереситѣ на цѣлокупния българский народъ и не можемъ да допуснемъ, въ никой случай, тя да се смѣсва и съединява съ интереситѣ на коя да е друга държава, особенно съ интереситѣ на Австрия; не позволяваме да бѫде противна тая политика съ вѣковно закоренелитѣ вѣрвания на цѣлото българско племе и да се остави извѣстната въ трудни за българинътъ времена пѫтеводяща звѣзда и се замѣни съ единъ ръждясалъ безмагнитенъ компасъ, който и въ най-тихото врѣме нищо не показва и който въ бури и вихри едва ли ще се помръдне.

---

*) Върху търговетѣ, Министерский Съвѣтъ се произнася въ растояние на 7 дни на переторжката.

Тая промѣна може би за извѣстна партия или лица да отговаря на това което всѣки българинъ желае; да се незабравя само, че тя неможе да бѫде обсѫждана съ надлежното безпристрастие безъ всѣка свръска съ партийни въпроси и интереси, които не само заслѣпяватъ, но даже и често представляватъ най-ясния въпросъ въ свѣтлина неестественна. Ние които сме стоели и стоимъ по горѣ отъ партизанскитѣ въ княжеството борби и които служимъ на общебългарско дѣло, ние поддържаме, че политиката на княжеството трѣбва всѣкога да се обсѫжда не само въ свръска съ днешнитѣ граници на държавата, а въ свръска още и на това отечество, за което всѣки българинъ мечтае. Не е трудно да се поведе въ свободна България политика, която врѣменно и за очи да се явява като тържествующа; трудното и деликатното е, тая политика да не подкопава основитѣ на бѫдѫщето българско царство, тогава когато не е устремена да ги уягчи като ги остави по здрави на идущитѣ поколения.

Това у насъ съвсемъ се вижда оставено на страна; никому даже не преминува прѣзъ ума да си зададе въпросътъ който ние тукъ само затрогваме; и това е което ни отчайва. Политиката на свободното българско княжество, нека ни бѫде позволено да кажемъ, почти всѣкога, а особенно отъ нѣколко години насамъ, тъй печално се е отзовала върху нашитѣ несвободни още братя, щото всѣкий вънъ отъ границитѣ на княжеството се пита каква облага се очаква отъ едно австрийско или друго неславянсто покровителство па било то чисто морално. Никой не може да си обясни като що се чака отъ държава, която никому не е помогнѫла и която съ политическа плѣчка и днесь продължава да живѣе; всѣкий умисленно се пита защо тая податливость отъ страна на свободнитѣ българи за държава която систематически гони икономическото поробощение на малкитѣ и слаби съсѣди.

Може би криво тая мисль се е вмѫкнала въ главата на българинътъ, може-би княжеското правителство и да не е още отишло до тамъ отъ гдѣто нѣма врьщание; въ всѣкий случай не е злѣ да се успокои растревожений българ. патриотизмъ и съ дѣла да му се покаже че не се е търгувало и нѣма да се търгува съ най скѫпитѣ чувства на българинътъ. Мракътъ трѣбва да се премахне и истината отново да блѣсне.

Българский народъ нѣма нужда отъ покровителство, което ще ни остави на срѣдъ пѫть тогава може би, когато най голѣма нужда ще имаме отъ помощь. Нѣма защо при това да се подлагаме на съвѣти и указания, които се диктуватъ само отъ биржеви съображения, и които изчезватъ като димъ когато се касае да се намѣри за българската хазна една сумма отъ нѣколко милиона, за която дапъкоплатецътъ е готовъ да плаща една истина и търговска лихва. Българский народъ не се нуждае отъ покровителство което има за девизъ слабость, унижение и расколъ у покровителствующия. Знаемъ какво се върши въ Сърбия, която отъ десеть години морално и материално тъй е упаднѫла, както България съ петстотинъ годишното си робство никога не се е скапвала; знаемъ на какво бѣше се обърнала хубавата Ломбардия и още по хубавата Венеция подъ владичеството на Хабсбурското несносно иго, което въ извѣстни случаи умѣе да се прояви и въ фракъ съ бѣли вратовръзки и като снѣгъ рѫкавици; знаемъ и орловия хищенъ погледъ, който отъ врѣмена време се хвърля върху нашата райска Македония, която охка подъ турския гнѣтъ, но която нѣма да прѣживѣе подъ инквизиционния режимъ на единъ австрийски генералъ-губернаторъ,— знаемъ всичко това и много други още работи, но защо да говоримъ за рани и язви, грозотата и опасностьта на които всѣки българинъ чувствува.

Нашата надѣжда е въ бѫдѫщето и въ мѫдростьта на тия които улицетворяватъ днешния режимъ. Вѣрваме още, че нѣма българинъ който, за каквито и да би било облаги, съ пълно съзнание, би увлѣкълъ отечеството си въ една бездна отъ която нѣма излизание. Вѣрваме въ окончателното преодоляване на истината и правдата, която нищо нѣма да заглуши и която, рано или късно, ще завзѣме мѣстото което ѝ се пада.

България е пълна съ жизненни сили. Превратитѣ, които прекара, испитнитѣ на които се подлага́ и отъ които искочи цѣла непокѫтнѫта, сѫ залогъ за нейното блѣскаво бѫдѫще. Съ тоя залогъ никой нѣма право да располага; той е достояние на цѣлото българско плѣме, което като единъ човѣкъ възстава противъ хищническитѣ замисли на приятели, които до вчера бѣха врагове и които съ нищо не сѫ въ поло-

---

ПОДЛИСТНИКЪ.

Националнитѣ задачи на Руссия и мѣркитѣ за тѣхното осѫществление.

Отъ П. Н. Подлигайловъ.

> Въ войната нѣма правосѫдие и тя е само една прискърбна необходимость. Силата не съставлява правото, ако и да служи за срѣдство на запазванието му.
>
> **Хуго Гроций.**

> „Всемирното господство на единъ народъ представлява отрицание на международното право по принципъ.“
>
> **І. Блунчли.**

> „Принципътъ на ползата рѫководи всичтѣ дѣйствия на человѣка и на людьето, съ него се опредѣлятъ общественнитѣ и политическитѣ отношения.
>
> **Іеремия Бентамъ.**

ОТЪ АВТОРА.

Въ живота на държавата, както и въ живота на отдѣлния человѣкъ, има *критически моменти,* които опредѣлятъ ако не за всѣкога, то за доста продължително време характера, сѫщностьта и значението на неговото битие. Такъвъ критический моментъ за нѣкои европейски държави се явява краятъ на XIX вѣкъ. Съврѣменната намъ Европа представлява зрѣлище, достойно за пълно внимание и чудение. Заедно съ процвѣтанието и тържествуванието на хуманитарнитѣ идеи, съ поразителното развитие на науката, литературата и искусството, съ широкото распространение на цивилизацията между народитѣ, заедно съ това общо тържествувание на напредъка и културата сѫщесвуватъ течения, които отрицаватъ всичтѣ плодове на человѣческия гений, които потъпкватъ великитѣ принципи на правото, като задушватъ всѣко проявление на народния духъ и на волята и открито признаватъ само единъ принципъ, едно право: култа на грубата сила и на егоизма. Въ сегашно врѣме тия двѣ взаимно противоположни течения сѫ встѫпили въ борба, подъ влиянието на която почти цѣла Европа се е обърнѫла въ въорѫженъ лагеръ. Идеалътъ на съврѣменнитѣ държави се заключава въ непомѣрното развитие на милитаризма. Огромни парични сумми постоянно се расходватъ за произвождание нови осъвършенствании пушкала, които обеспечватъ най-вѣрното и най-бързото истрѣбвание въ колкото се може по-късо врѣме най-голѣма масса хора. Заедно съ това международнитѣ отношения сѫ достигнѫли крайния предѣлъ на ненормалното състояние, политическитѣ идеали съвършенно сѫ се сбъркали и всичката дѣятелность на дипломацията се е обърнѫла въ искусство на хитрость и лукавство. Всички срѣдства се признаватъ за сгодни за постигание егоистическитѣ цѣли. Съставляватъ се „Лиги на мира“ съ явно завоевателни замисли; искусственно се възбуждатъ неприятелство и умраза между едноплеменни родствени народи до братоубийственни войни включително съ цѣль да могѫтъ по-лесно да се поробятъ тѣ послѣ отъ другоземцитѣ, създаватъ се груби прецеденти за нападание ненадѣйно на противника; измамва се общественното мнѣние и се покваря народната воля за постигание отъ дипломацията своекористни цѣли и съвършенно се потъпкватъ изработенитѣ отъ вѣкове принципи на международното право и святостьта и ненарушимостьта на международнитѣ трактати. Заедно съ това така сѫщо съвсѣмъ бързо расте економический, промишленний и търговский кризисъ на държавитѣ.

Такъво неестественно положение на европейскитѣ държави не може да се продължава бескрайно. На края на XIX вѣкъ види се е сѫдено да се ознаменува съ кървава война, която може съвършенно да измѣни политическата карта на Европа. Въ името на всичко историческо минѫло и на съврѣменнитѣ национални задачи Руссия, безъ да гледа на всичкото свое миролюбие, ще бѫде принудена така сѫщо да земе участие въ тая борба. Предъ видъ на това настоятелно е необходимо да се изслѣдва всестранно характерътъ на преживающитѣ сега важни политически събития, които заплашватъ да се завършѫтъ съ една кървава драма и сътвѣтственно съ него да се опредѣлятъ точно ония жение да оправдаятъ променливостьта въ чувствата и политиката си.

По изборитѣ въ Франция.

Въ единъ отъ миналитѣ броеве на вѣстника си бѣхме дали обѣщание да поговоримъ за значението на станалитѣ избори въ Франция на 22-й септемврий (н. с.) за Народното Събрание. Днесь испълваме своето обѣщание.

Тия избори, предъ видъ на своята важность, живо интересувахѫ общественното мнѣние не само въ Франция, но и въ цѣла Европа. Борбата, която се водеше не бѣше вече обикновенна борба мѣжду конституционни партии, които като признаватъ формата на държавния строй въ страната си, борятъ се само за да вематъ властьта въ рѫцѣтѣ си и да водятъ управлението на своето отечество, съгласно тѣхнитѣ либерални или консервативни начала. Тука спорния въпросъ мѣжду партиитѣ бѣ много поваженъ и по жизненъ за Франция, защото се косваше до живота или смъртьта на днешния републикански режимъ въ тая страна. Френския народъ бѣ повиканъ да се произнесе върху сѫществуването или унищожението на третята французска република, която тъкмо сега се намира на края на онзи фаталенъ 18 годишенъ периодъ, който отъ Великата революция насамъ е затривалъ послѣдователно три монархии и двѣ републики въ Франция. Ройалисти, Империалисти, Буланжисти и въобще всички реакционерни елементи бѣхѫ забравили временно враждата и личнитѣ интереси. които ги дѣляхѫ до сега и, сгрупирани въ едно, се готвяхѫ да нанесѫтъ единъ рѣшителенъ и смъртоносенъ ударъ на „расклатената„ и „компрометираната“ споредъ тѣхъ република. Тѣ бѣхѫ взели всевъзможни мѣрки за да усигорятъ своята сполука, употрѣбихѫ всички срѣдства за да съкрушѫтъ републиканския режимъ. Всѣки съ зачудвание гледаше какъ върли ретрогради безъ да се свѣнятъ подаватъ рѫка на най крайнитѣ социалисти и, наедно, въспѣватъ отнапредъ своята побѣда надъ републиканската партия. Въ Европа, приятелитѣ на Франция съ съжаление гледахѫ на тая грозна и съсипателна вѫтрѣшна борба, а неприятелитѣ на тая държава тайно се радвахѫ и съ весело сърце очаквахѫ да видятъ Франция да стане още единъ пѫть театръ на мѣждуособици, смутове и вѫтрѣшни граждански войни; да видятъ какъ се терзае и самоубива единъ доблестенъ народъ, който благодарение на своитѣ природни дарби и могущество, можа въ единъ кратъкъ периодъ отъ 18 години, да се повдигне отъ грозната катастрофа, която го сполетѣ въ 1870 год. и да занеме на ново едно отъ първитѣ мѣста мѣжду европейскитѣ държави·

Ето какво бѣше значението на послѣднитѣ избори въ Франция. Ето защо тѣ се очаквахѫ съ такова нетърпение и безпокойствие.

Читателитѣ ни знаятъ вече общия резултатъ на тия избори. Републиката въстържествува надъ реакцията и диктаторството. Усилията на монархиститѣ и на амбициозния Буланже останаха сломени предъ твърдата вѣра на грамадното болшинство отъ френския народъ въ републиканския режимъ. При всичко, че окончателния резултатъ на изборитѣ неможе да се узнае преди 6-й Октомврий (н. с.), когато ще станатъ допълнителнитѣ избори въ онѣзи околии, гдѣто на 22 Септемврий (н. с.) кандидатитѣ не сѫ могле да получатъ нужното число гласове, то всички френски вѣстници отъ сега се произнасятъ, че бѫдѫщата камара ще се състой отъ около 360 чисти републиканци и около 210 реакционери и буланжисти. Распредѣлението на депутатитѣ въ послѣдната камара бѣше почти сѫщото. Това ясно доказва, че разнитѣ коалиции и конпромиси на реакционеритѣ съ всевъзможни социалисти, анархисти и буланжисти немогохѫ нищо да имъ помогнатъ. Буланжиститѣ сѫ окончателно съсипани. Наистина тѣхния водитель, генералъ Буланже е избранъ въ Парижъ; избрани сѫ въ сѫщий градъ и нѣкои отъ неговитѣ приятели, но за това пъкъ почти всички негови кандидати, съ нѣкои малки исключения, сѫ пропадпали въ Провинцията. Чисти буланжисти ще има въ камарата не повече отъ 25 души, които сами по себе си не могатъ да се нарекѫтъ даже и меншество въ една камара отъ 570 души депутати. Обаче не трѣба да се предполага, че ролята на Буланже е вече изиграна. Реакционеритѣ, които гледатъ на него като на единъ отъ главнитѣ лостове за съставянието на днешната република, ще го поддържатъ по всѣка вѣроятность въ камарата и ще гледатъ съ неговото име и влияние да привлѣкѫтъ на своя страна нѣкои отъ републиканскитѣ депутати. Ще сполучятъ ли обаче въ тия си нови опити, времето ще ни покаже.

Всички почти европейски вѣстници правятъ отъ сега йоще разни предположения и размишления върху бѫдѫщата политика ва новоизбраната френска камара. Неше никакво съмнѣние, че тия размишления, за сега поне, се явяватъ твърдѣ преждевременни. Неможе точно да се знае каква вѫтрѣшна политика ще държи една камара която не се е събирала още нито веднъжъ и въ която влизатъ около 140 съ-

---

мѣрки, които могѫтъ да се земѫтъ отъ Руссия, за да би могла „тежката чаша,“ която ѝ е обречена да испие, да искупи вситѣ нейни минѫли грѣхове и да осѫществи нейнитѣ голѣми национални задачи.

Цѣльта на предлагаемия трудъ е да помогне колкото сѐ може за уяснение на ония условия, които само могѫтъ дѣйствително да обезпечѫтъ тържествуванието на националнитѣ задачи на Руссия. А голѣмата важность на трактуемия предметъ се съпровожда и съ тежка отговорность. Съзнаванието ѝ задължава автора да бѫде съвършенно безпристрастенъ въ сѫжденията, вниматеденъ въ избора на доказателствата и въ ползованието съ литературата на предмета. Като всѣко творение отъ человѣчески рѫцѣ предлагаемий трудъ, нѣма съмнѣние, не може да нѣма извѣстни погрѣшки-Homo sum et nihil humanum a me alienum esse puto. И горѣстьта на това тежко съзнание намира за себе си слабото утѣшение само въ чувствата, които сѫ рѫквводили автора въ неговия трудъ — въ любовьта къмъ родината, въ преданностьта къмъ истината и правдата, въ благоговѣнието къмъ международното право, душата на което съставлява разумътъ.

Глава I.

Условията за сѫществуванието и развитието на държавата.

> „Държавата е общение на родоветѣ и на мѣстата за съвършенъ и самодоволенъ животъ.“
>
> **Аристотель.**
>
> „Държавата трѣба да има нравственни задачи.
>
> **I. Блунчли.**

Понятието за държава е толкова старо, колкото и самото человѣчество и се губи въ дълбочината на бѣлата старина. Достойното за особенно внимание е *неизмъняемостьта* на понятието за сѫществувание на държава. Изминѫли сѫ се хиляди години, първитѣ държави и тѣхнитѣ населения слѣзохѫ отъ свѣтовната сцена, като устѫпихѫ мѣстото на нови народи, на нови държави. По материка на Европа се пръснахѫ като страшенъ ураганъ буритѣ на войнитѣ и на революцитѣ — умственна, политическа и социална, като не сѫ оставили подирѣ си, така да се каже, камькъ надъ камькъ и съвършенно измѣнихѫ строя на живота на народитѣ, тѣхнитѣ вѣрвания, обичаи, право, култура, а понятията за сѫществувание на държава останахѫ първитѣ. Поразително явление, достойно за дълбоко внимание!

Мѫдрецитѣ, философитѣ и ученитѣ отъ вситѣ врѣмена и народи изражаватъ еднакви понятия за сѫществование на държава. Това общечеловѣческо понятие се опредѣля въ немного думи — *държавата е сѫщество нравственно.*

Платонъ отождествлява държавата съ человѣка, като показва съ това общата еллинска държавна идея.

Аристовель признава държавата за общение на родоветѣ и мѣстата за съвършенъ и самодоволенъ животъ.

Държавната идея римска, германска и на новото врѣме не измѣни това понятие за сѫществование на държава. Изнѣнихѫ се, както трѣбаше и да бѫде, само понятията за хатактера, задачитѣ и цѣлитѣ на държавата.

Боденъ признава за държава правовия порядъкъ.

Хуго Гроций нарича държавата съвършенъ съюзъ на свободнитѣ людье.

Жанъ-Жакъ Руссо счита държавата за нравственно сѫщество.

Самуилъ Пуффендорофъ нарича държавата нравственно лице.

Джонъ Локкъ, Кантъ, Вилхелмъ Хумболтъ, Фихте, Шмитгеннеръ, Фолграфъ, Блунчли признаватъ нравственното значение на държавата.

Тия еднакви понятия на първитѣ хора отъ всичкитѣ врѣмена и народи за сѫществование на държава иматъ много важно значение. Ако държатата, както отъ всички е признато, е нравственно сѫщество, то тя може и трѣба да гони само *нравственни жизненни задачи.* Инакъ тя ще бѫде не държава, а сбирщина отъ безнравственни хора. Послѣдното е анормално явление и подлежи на бавна, но вѣрна политическа смърть. А гдѣ е кригериумътъ, съ който се опредѣлятъ нравственнитѣ страни на жизненнитѣ задачи на държавата? Тоя критериумъ лежи въ дълбочината на человѣческата природа, той еднакво всѣмъ нови депутати. Предполага се, че въ тая камара не ще да има такива раздробления и умраза мѣжду републиканцитѣ както бѣше въ миналата. Общитѣ интереси за запазванието сѫществуванието на републиката ще принуди нейнитѣ поддържатели да се сгрупиратъ въ едно и да работятъ съ взаимно съгласие. Мнозина възлагатъ голѣми надѣжди на извѣстния френ. държ. мѫжъ и сенат. Léon Say, който нарочно прие да бѫде избранъ въ камарата за да може съ своята опитность и умѣние да сгрупира около себе си повечето отъ републиканцитѣ и по тоя начинъ да състави единъ кабинетъ, който за дълго врѣме да има поддържката на републиканското болшинство въ камарата. Въ сѣки случай шансоветѣ за съставление на едно трайно републиканско болшинство сѫ тоя пѫть доста голѣми, защото въ новата камара немогохѫ да бѫдѫтъ избрани нѣкои отъ виднитѣ френски политици, каквото сѫ Жюль Ферри, Гобле и пр. които макаръ и твърдѣ способни, но по лични каприции и ненависти сѫ ставали често причина за разцѣплението на републиканското болшинство и за избухванието на министерски кризи, отъ които Франция много страдаше напослѣдъкъ и които врѣдехѫ доста на нейния кредитъ предъ външния свѣтъ.

Новитѣ избори дойдохѫ напълно да установятъ авторитета и значението на френската република въ Европа. Отъ 1871 год., този е петия пѫть, какъ френския народъ тържествено прокламира своитѣ републикански убѣждения и подава мощната си рѫка на републиканското управление. За напредъ приятелитѣ на Франция, безъ да се боятъ отъ размирици и революции въ тая страна, спокойно ще могѫтъ да сключватъ всевъзможни договори и съюзи съ нейното републиканско правителство.

Републиканскй режимъ въздигнѫ Франция въ нравственно, социялно и економическо отношение до такава степень, до каквато тя никога не е достигала. Републиката създаде една силна и добрѣ организирана френска армия, която справедливо може да се сравнява съ най добритѣ армии въ Европа. Подъ сѫщия тоя режимъ вѣроятно, франция ще успѣе, въ едно близко бѫдѫще, да заличи и послѣдното пятно отъ 1870 година, което още личи върху нея, като сполучи да си извоюва отнетитѣ ѝ двѣ провинци, — Елзасъ и Лотарингия.

Щастлива е прочее оная държава, която въ своитѣ предприятия ще има за съюзница Френската република. Щастливи сѫ и ония малки народи, които, за достижението на своитѣ идеали, ще броятъ въ числото на приятелитѣ си и републиканска Франция. . . . . . .

По Македонский въпросъ

Азъ виждамъ че премного съмъ се упуснѫлъ да расправямъ европѣйскитѣ работи т. е. днешнитѣ отношения между държавитѣ, които съставятъ двата голѣми съюза, двата огромни лагера за които говори и чувствова днесь цѣлий свѣтъ. Но колкото влизамъ по-дълбоко въ въпросътъ, толкозъ по вече съзнавамъ че разглежданията ми сѫ необходими за цѣльта, която съмъ положилъ — не азъ, а органътъ ви в. „Македония“ т. е. цѣльта, която лежи предъ цѣлата наша интелигенция, и за която смислихъ да напиша и азъ нѣщо. Първото бо и най-същественното, което трѣбва да се узнае и признае, е: че Мак. въпросъ е свързанъ съ великитѣ сѫдби на свѣтътъ, съ великата борба, между Западъ и Истокъ, между Германо-романския миръ и Славянския, между старий свѣтъ и новий. . .

Споредъ това чини ми се, нѣма да ми се земе за зло, ако разесня единъ пунктъ, много важенъ, отъ расправата за обнаската между Русия и Германия, между Царя и Бисмарка, която расправа се съдържаше въ послѣднята ми, третя, статя.

Тойзи пунктъ, всички трѣбва да сѫ го забележили, е: *страхътъ* който чувствова (тъй полагахъ азъ) Бисмаркъ за да отвори война съ своитѣ двама съюзници срѣщу двамата свои съсѣди, отъ дѣсно и отъ лѣво, срѣщу Руссия и Франция. Азъ думахъ че зарадъ такава една война Бисмаркъ е смѣталъ да привърже на себе си Англия и Турция, а мислехъ че тройствения съюзъ такъвъ какъвто си е, ако си е останалъ такъвъ, прѣживѣлъ е вѣка си, испълнилъ си е цѣлта и не е днесь нищо друго, освѣнъ огромно свидѣтелство за суетнитѣ планове на единъ огроменъ гений, но гений *човѣшки,* пакъ ничтоженъ предъ Геният на *Провидението.*

Върху тозйзи пунктъ азъ длъжа на читателя нѣкой разяснения.

Най-напредъ, нека споменемъ мимоходомъ че тройствения съюзъ не може да въспре прѣобращението на работитѣ въ Румѫния и Сърбия, гдѣто излѣзоха, и се държатъ на чело, власти приятелски на Русия, нето въ Гърция можиха да свалятъ приятелската за Руссия и Франция власть, — да не говоримъ за Черна-гора, съ която най-великий и най-самодържавний Монархъ рачи да влѣзе въ тѣсни родственни връзки. . . Но, както се вижда, и самия Султанъ въ Цариградъ ще замѣсти европолюбимиятъ Кямилъ-паша съ припознатиятъ русофилъ Шакиръ-паша, на когото испращанието въ Критъ е само единъ простъ извѣтъ, извинителна причина, за да се повика на Седраземский постъ. Днесь за днесъ догдѣто пиша това въ Цариградъ се води страшна борба по тоя въпросъ и не е нѣщо чудно и чуздо за дипломацията, ако и това е едно отъ условията за посѣщението на русския царь въ Берлинъ. . . . Нека приложимъ, за по-големо разяснение, че Русия трѣбва да е обѣщала на Портата потушванието на критското движение, подъ условие че нейному любимцу, Шакиръ-пашу, ще се падне тая честь и заслуга. Само тъй е могло да стане непонятното повикванпе на Петербургский посланникъ да усмирява Критъ при толкозъ други военни муширн и газии въ Цариградъ. Който *може,* той полага условие, кога *иска.* Късно бѣ прибързалъ Кямилъ-паша да спаси себе си предъ Русия съ друга една услуга, по единъ другъ близъкъ на Русия въпросъ, за който разказаха

рѫководи дѣйствията, както на отдѣлния человѣкъ, така на цѣлото общество и на държавата. Той създава еднородни представления за доброто и злото, за справедливостьта и нравственностьта, за ползата и вредата. Отъ тоя критериумъ трѣба да се рѫководи и държавата при опредѣлянието нравственната страна на своитѣ жизненни задачи. Всѣко отстѫпване отъ тоя критериумъ ще бѫде гибелно за самата държава. Послѣднята, като осѫществява своитѣ безнравственни задачи и цѣли, съ това искуственно си създава, при общото незадоволство, едно привилегировано положение, което несъотвѣтствува на собственнитѣ ѝ сили и потрѣбности. Оттукъ нетрайностьта на положението и бавното падение. Историята въ това отношение ни представлява редъ убѣдителни доказателства. Тя учи, че държави които сѫ гонили безнравственни задачи и цѣли въ вѫтрѣшната или външната политика, сѫ достигвали своето могѫщество пакъ на своитѣ развалини. Деспотията отвѫтрѣ, огъньтъ, мечьтъ и кръвьта отвънъ — еднакво сѫ гибелни за държавата. Развалинитѣ на деспотическитѣ и завоевателнитѣ империи на Александва Македонский, Римската, Френската, Римско-Германската, Испанската, Нидерландската, оная на Наполеона I служѫтъ за мълчеливи, но краснорѣчиви паметници за осѫществлението на безнравственни задачи отъ държавата. Съврѣменнитѣ народи трѣба да се проникнѫтъ отъ историческитѣ уроци на миналигѣ врѣмена и да ги не забравятъ въ името на собственнитѣ си интереси.

Всичкитѣ нравстяенни жизненни задачи на държавата могѫтъ да се сведѫтъ къмъ една крайна цѣль: Къмъ постигванието имъ пълно могѫщество. Вънъ отъ тая цѣль животътъ на държавата губи всѣка смисъль и значение, нейната дѣятелность се обрѫща въ обикновенъ растителенъ процесъ, и тя бавно, но вѣрно върви къмъ разрушение. Могѫществото, силата на държавата се слага отъ три тѣсно помежду си свързани фактори: политическо могѫщество, най-високата култура на населението и отъ економическото преуспѣвание и богатството на нацията. Безъ да се докосваме до двата послѣдни фактора, като такива които не се отнасятъ непосрѣдственно до предмета на нашето изслѣдвание, ние ще се спремъ само да опредѣлимъ условията, които създаватъ политическото могѫщество на държавата.

Политическото могѫщество (силата) на всѣка държава се опредѣля исключително отъ количеството отъ това едно по вѣра и язикъ народонаселение, отъ което се състои главната му нация — Nation. И колкото послѣднята е по-силна не само сама по себе си, но и относително всичкитѣ други входящи въ състава на една държава народности, толкова по голѣма е държавната сила и мощь. Държава, въ която има разни народности, обязателно подлежи на разлагание. Такъва анормална държава обикновенно представлява отъ себе си искуственъ плодъ отъ хитроумни политически комбинации на дипломатитѣ, има крайно преходенъ врѣмененъ характеръ и противорѣчи на самата природа. Държава не е сбирщина на разнородни племена, а естественно съединение въ едно на еднoплеменни народи, които иматъ единъ общъ язикъ, вѣра, обичаи, право. Такъво съединение представлява, така да се каже, историческо слѣдствие на сѫществованието на человѣчеството.

Всѣкий отдѣленъ народъ, както и всѣкий индивидумъ, е проникнѫтъ отъ стремлението не само за лично самосъхранение, но и за съхранението на своя бѫдѫщъ родъ. Това естественно свойственно на всички людье стремление може да се осѫществи само чрезъ съвмѣстния животъ. А най удобний съвмѣстенъ животъ е животътъ на людье отъ една и сѫща народность. Такъвъ животъ осигурява на всѣкий человѣкъ и на неговия родъ пълна възможность да запази всичкитѣ особенности, свойственни на народностьта му, т. е. вѣрата, язика, обичаитѣ, правото. Вънъ отъ живота на своя народъ индивидумътъ изгубва народностьта си съ всичкитй ѝ типически особенности. Това е малко. Отдалечаванието на индивидумитѣ отъ своя народъ заплашва тоже сѫществованието на послѣдния. Народностьта се распада и умира, ако съставляющитѣ я индивидуми изгубятъ инстинкта за самосъхранението на народнитѣ особенности и се асимилиратъ съ други племена. Ето защо запазванието отъ индивидуума на народнитѣ особенности е много важно за самосъхранението на самия народъ. Това взаимно теготѣние на индивидуума къмъ своята народность и обратно, лежи въ основата на человѣческата природа и само то напълно имъ осигурява самосъхранението и по-нататашното сѫществование. До колко е голѣмо теготѣнието на индивидуума къмъ неговата народность, до толкова е голѣмо и взаимното теготѣние на народноститѣ отъ едно и сѫщо племе. Както за индивидуума е възможно да запази народнитѣ си особенности само при съвмѣстното живѣяние съ своя народъ, така сѫщо послѣдний посдѣднитѣ вѣстници. Нелидовъ е прѣсѣкалъ тая негова охота, като му е казалъ: не щѫ ти доброто нето лошото. И тъй, за Турция не сѫ нужднн тълкования, че тя не иска, не може *и не смѣе* да влиза въ тройственния съюзъ.

Колкото за Англия, разясненията ще бѫдѫтъ толкозъ по-кратки и ясни; тѣ сѫ даже не нуждни, за оногова който що-годѣ може да хвърли погледъ върху хартата и да размисли върху положението между Англия и Русия. Що иска Бисмаркъ и неговата Европа? — да отблъсне Русия отъ Европа — въ Азия. Що иска Англия? — да залъже Русия съ Европа, да ѝ не дава да се ограничи съ Азия, гдѣто Индия и другитѣ Азийски държави безъ-друго ще си прѣпатятъ отъ многомилионната руска армия. Но Англия не може попрѣчи на Русия, слѣдъ като си свърши тая работитѣ съ Европа, да се занимае съ Азия; сѫщо Англия знае, че Русия нѣма никакъвъ интересъ да мисли за освобождението на Индия догдѣто стоятъ праздни и некултивирани, не цивилизовани, огромнитѣ ѝ пространства въ Сибиръ и Срѣдня Азия, за които пакъ ще трѣбва *нѣколко вѣка* трудъ и работа; — ето защо най-повърхностний погледъ на тия между Русия и Англия отношения показва, че Англия само играе на душманство съ Русия, и то консервативниятъ Салисбури; — че нейний интересъ е, да не закача Русия, защото тая и така е прекарала желѣзната си линия до границитѣ на Авганистанъ и, за отмъщение ще ѝ бѫде най-лесно да хвърли десетата часть отъ войската си, т. е. 300,000 московци върху Индия, — а това е повече отъ достатъчно, да не остане ни единъ англичанинъ въ тая страна, която е душата на велика Англия. Слѣдъ тия разяснения, читателя, вѣрвамъ ще схване похубавѣ приятелската къмъ Русия политика на втория великъ мѫжъ въ Англия, господина Гладстона. . . Англия има единъ прѣкъ интересъ: да се сбиятъ всички въ Европа, щото нейнитѣ само кораби да ходятъ волно и свободно изъ морята — и Азия да печели стотинитѣ милиони, що ще трѣбва да се харчатъ за разни покупки; — нищо друго! И самъ Сализбури си плюе въ пазвата, ако би да се спомене, че той би далъ поводъ за да се нахвърли Сѣверната мечка върху Индия. Това сѫ *реални* отношения, *сѫщински* опасности и послѣдствия, — не голи вѣстникарски елукубрации, т. е. по нашему дърдории.

Расковното на войската е, че Бисмаркъ не смогнѫ да ангажира Турция и Англия въ съюза си срѣщу Русия, че той си остана съ една Австрия, на която въ единъ мигъ могѫтъ да се нахвърлятъ Черна-Гора, Сърбия и Ромѫния и да я парализиратъ като земемъ предъ очи че огромното нейно славянско население ще желае, и ще се потруди, за побѣждението ѝ отъ което сигурно ще очаква освобождение за себе си: — и ще си остане (Бисмаркъ) още съ Италия, която отъ Франция раздѣлятъ Алпитѣ, гдѣто спорѣдъ очигледнитѣ прѣсмѣтвания на стратегицитѣ, стигатъ два французски корпуса, за да спрѫтъ десеть италиянски. . . . . . . Ооохъ! — и не е само това. . . .

На 1886 г. когато Русия се стреснѫ отъ нѣкой случки на Балк. полуостровъ и опозна ясно че е усамотена въ Европа, че всички сѫ ѝ душмани (освѣнъ Франция, която не бѣше още приготвена), — то Царьтъ, Рускиятъ Царь въсприе да подпише предложений отъ ген. Куропаткина, началникъ на Главния Руски щабъ, планъ за „Нова Мобилизация на Руската армия“, спорѣдъ който, вѫтрѣ въ нѣколко години, Русия би могла да се оспособи да воюва срѣщу своитѣ врагове, колкото и да биле тѣ, сама, *безъ ни единъ съюзникъ.* Срокътъ на ген. Куропаткина, споредъ както се приказваше, е 1892 г., а въ съюзъ съ Франция, Русия би могла да воюва и да побѣди когато щете.

Защо и какъ?

Дълго и широко било би, да сѣдѫ да ви расправямъ постепеннитѣ гигантски скокове на руската военна сила отъ Петра Великий насамъ (това може да състави прѣдметъ на специялна статя, която тоже могѫ да напиша и испратя за обнародвание, стига да пожелаете); ще стигне вѣрвамъ ако повърхностно ви кажа, че само Казаци (конница и пѣшаци, все сѫщо: тѣ се обучаватъ и сѫ въорѫжени за едното и другото) има 275,000 души, — Пакъ званичната кавалерия, драгунитѣ, които тоже сѫ и за конь и за пѣшь, 220,000 души: и така Руссия има близу 500,000 обучени кавалеристи, и какви! . . . Второ артиллерията ѝ е днесь, особенно обсадната, двойна отъ колкото на Германия и Австрия заедно. Третьо, тя си е примѫкнѫла къмъ границата на Германия и Австрия до *единъ милионъ* готова войска (мѣстнитѣ резерви, които въ единъ мигъ може да се съберѫтъ) и които сѫ достатачни да одържатъ първия напоръ на неприятелитѣ, догдѣ не се домѫкнѫтъ другитѣ два или три милиона отъ вѫтрѣшнитѣ области на пространното Царство! — И най-сетнѣ тия солдати сѫ *русси,* най-търпѣливитѣ, най-прѣносливитѣ отъ всички солдати на свѣтътъ: за каль до колѣна, за снѣгъ до поясъ, за тропически горѣщини каквото на Хива и Кавказъ, за парче сухарь на три дни и за безпрекословно мрене: за Царя и Русь святую и вѣру православную! . . .

Ето защо го е страхъ Бисмарка, ето защо той безропотно прѣглъща всичкитѣ унижения що ги прави Царьтъ съ връщанието на първо нему направената визита отъ Германския Вилхелма.

Пъкъ ако присмѣтне человѣкъ че отъ тритѣ милиона войска германски и австрийски, тритѣ четвърти сѫ работници на фабрикитѣ, на други по-дребни предприятия или пъкъ земледѣлци — и че всичкитѣ тия заведения ще испропадатъ въ случай на продължителна война, — и ако земе човѣкъ предъ видъ, че тие двѣ страни, пакъ въ случай на продължителна война, биха останѫли безъ жито, т. е. безъ хлѣбъ, понеже странитѣ сѫ малки и не раждатъ много жито, — а пъкъ Руссия е съ всичко най охолна и изобилна, — то не ще се види чудна думата на ген. Игнатиева, който (четохъ въ англ. Pall Mall) билъ изрекъкъ: „Бисмаркъ не глупый человѣкъ; той нѣма никога да изложи страната си на единъ нападъ отъ Истокъ и Западъ, отъ Руссия и Франция.“ За да довършимъ картината, трѣбва да приложимъ че Франция е така вече осъвършенствовала войската си и въоруженията си, щото е готова да се бори и сама срѣщу Германия, за бранително и нападателно, съ надежда и сама да ѭ покори. Изложението парижко се свършева, изборитѣ тоже: ето и гласътъ ѝ тозъ часъ взе да се чува: вспомнѣте си възгласитѣ на ген. Мирибена и военн. мин. Фрейсине.

И така многошумния Тройствѐнъ съюзъ е, въ дѣйствителность, днесь само плашило за гаргитѣ. Това трѣбва най-дълбоко да съзнава самъ Бисмаркъ. Ако Русский Прѣстолонаслѣдникъ отиде въ Парижъ, ако Шакиръ-Пашà стане садразаминъ въ Ц-градъ — ще се отвори ходъ за разрѣшение на висящитѣ въпроси, безъ да има нужда за война. Впрочимъ заключенията си по Мак. въпросъ ще искажа въ идущато статя.

М.

си осигурява пълна самостоятелность само въ братский *съюзъ* съ еднокровнитѣ му народи. Само тоя съюзъ завардва самостоятелностьта на народностьта и неприкосновенностьта на вѣрата, язика, обичаитѣ, правото, дава потрѣбната сила, мощь и способность да противостои на всѣкакви случайности и нападения отвънъ и на посѣгателствата отъ други народи на нейната независимость. Само въ тоя братский съюзъ едноврѣменнитѣ народи намиратъ незиблема крѣпость за независимо сѫществование въ сегашно и въ бѫдѫще врѣме. Такъвъ съюзъ излиза изъ закона на естественното взаимно теготѣние на еднокровннитѣ народи къмъ единението. Безъ това взаимно теготѣние не би имало история, култура, не би имало може би и самото человѣчество. Цѣлото хилядогодишно сѫществование на человѣчеството би се обѫрнало въ пустъ звукъ, въ взаимното му самоистрѣбление. Въ тоя случай историята пакъ ни дава поучителни примѣри. Тя показва печалнитѣ резултати отъ сѫществованието на ония чудовищни противонравственни държави — аггломерати, които бѣхѫ образовани чрезъ механическото смѣшение на народи отъ разни племена. Сѫщата история и съврѣменната намъ дѣйствителность убѣдително и краснорѣчиво доказватъ, че могѫществото на държавата се създава исключително отъ взаимното братско съединение на еднокровннитѣ народи. И тежко на ония народи, които не сѫ вникнѫли въ това съзнание, не сѫ го въплотили въ своя животъ. Тѣ сѫ станѫли играчка на по-силнитѣ народи отъ други племена, изгубили сѫ своята независимость и безвъзвратно сѫ слѣзли отъ свѣтовната сцена, като сѫ станѫли само достояние на историята.

По тоя начинъ политическото могѫщество на държавата се образува чрезъ нейното съединение съ еднокровнни народи. И колкото е по-голѣмо политическото развитие на народа, толкова по-силно у него бива това стремление. Такъво съединение при съврѣменнитѣ условия на културата, на правото и на социално-политическия животъ на народитѣ може да бѫде или въ видъ на пълно политическо съединение, или въ видъ на федерация, или на конфедерация. Тия три вида съединения, различни по своя, така да се каже, вѫтрешенъ характеръ, гонятъ по сѫщество една и сѫща цѣль. Приспособението на единъ отъ тия видове напълно зависи отъ вѫтрешнитѣ и външнитѣ условия. Къмъ първитѣ се относи политическото развитие на съединяющитѣ се народи вѣрата имъ, язикътъ, културата; къмъ вторитѣ условия — общото международно положение на държавитѣ и тѣхното отношение къмъ съвършаающия се фактъ на съединението. Съвокупностьта на вситѣ тия условия опрѣделя видътъ на съединението, който могѫтъ да осѫществятъ еднокровннитѣ народи. Но въ каквато форма и да се прояви това съединение, то обикновенно всѣкога срѣща отъ страна на други инокровнни държави енергическо противодѣйствие, основано на крайно егоистически и безнравственни смѣтки.

Всѣко съединение на еднокровнни народи непосрѣдственно се съпровожда съ много важни послѣдствия. Съединившитѣ се народи първо образуватъ нова грозна сила, способна да противостои на инокровнно нападение и на посѣгателствата на нейнитѣ жизненни държавни задачи; второ тѣ постигватъ пълна политическа независимость и съвършенно избѣгватъ изъ сферата на влиянията на инокровннитѣ държави и, най-послѣ, третьо тѣ съвършенно измѣняватъ политическия центръ на тяжестьта отъ международнитѣ отношения на държавитѣ. Освѣнъ това съединение на еднокровнитѣ народи сѫщо всѣкога пагубно дѣйствува на трайностьта и на по-нататашното сѫществование на държавитѣ-агломерати, които обикновенно създаватъ чрезъ успѣшни войни и чрезъ искусството на дипломатическитѣ ухищрения и се държѫтъ до извѣстно врѣме на хитрия базисъ: запазванието на равновѣсието. Извършеното съединение може да нанесе смъртоносенъ ударъ на такива държави, като извика всрѣдъ подчиненитѣ имъ народности естественно стремление за съединение съ еднокровннитѣ народи.

По тоя начинъ държавата, като сѫщество нравственно, може и трѣба да гони само нравственни жизненни задачи. А една отъ тия най-главни задачи се заключава въ постигванието отъ държавата пълно политическо могѫщество, което се създава чрезъ съединението на еднокровнни народи. И догдѣто не се осѫществи това съединение, до тогава ни единъ отъ тѣхъ не може да се счита че е постигнѫлъ пълното политическо могѫщество. Това, така да се каже, политическо несъвършеннолѣтие значително умалява достоинството на народитѣ, а тѣхнитѣ държави лишава отъ приличното международно положение. Заради това завѣтната цѣль на всѣкий исторический народъ трѣба да бѫде осѫществлението на съединението съ еднокровнни народи. Безъ съединение нѣма пълно политическо могѫщество и нѣма право за по-нататашно сѫществование. А кой исторический народъ сега, въ наше врѣме, може съзнателно да се рѣши на политическо самоубийство? Такъвъ народъ нѣма и не може да има.

Единъ съвѣтъ на славянитѣ.

Знаменитий полский списатель Едуардъ Богуславский обнародва въ полский вѣстникъ „Kraj“ слѣдующата отъ голѣма вежность статия.

„Австрийскитѣ славяни не трѣба да забравятъ, че тѣхното спасение се намира въ съединението, и само чрѣзъ него ще могжтъ да избѣгнжтъ отъ тая злощастна сждба, която сполетѣ познанскитѣ слявяни. Германцитѣ тласкатъ Австрия къмъ Босфора и я насърдчаватъ да си създаде едно силно положение въ Балканския полуостровъ, не отъ любовь къмъ Австрия, но единственно за да осигури новъ теренъ на германската колонизация и да погерманчи нови страни. Тѣ се надѣятъ, че славянитѣ ще отстжпятъ предъ това методическо нашествие и ще оставятъ мѣстото свободно. По тоя начинъ тѣ бихж останжли господари на Истокъ. Както се вижда, мисията на пангерманизма нѣма нищо общо съ интереситѣ на Австрия. Сега е врѣме прочее, славянитѣ да земжтъ властьта въ Австрия. Въ противенъ случай ще владѣе въ тая държава само германский деспотизмъ, който ще повреди твърдѣ много славянитѣ. Преди всичко геранцитѣ искатъ да понѣмчжтъ славянскитѣ страни и да завладѣятъ Европейския Истокъ. За постиганието на тая имъ цѣль беспокои ги сжществуванието на Австрия: така тѣ сж готови да жертвуватъ Австрия.

Ако пангерманскитѣ аспирации сполучжтъ, австрийскитѣ славяни могжтъ да бждятъ увѣрени, че тѣ ще станатъ жертва на най-отвратителнитѣ и най притеснителнитѣ мѣрки. Германизмътъ ще се отнесе съ тѣхъ така, както се е отнесълъ съ злощастнитѣ Пруски славяни. Тогава може би маджаритѣ ще се сѣтятъ, че времето е близо и че нѣмецътъ се намира тамъ, предъ вратата имъ, готовъ да ги изгони изъ отечеството имъ! Германизмътъ побѣдитель, явно е че неще да има охотата да си раздѣли съ унгарцитѣ владѣнието на дунавскитѣ брѣгове.

Тая перспектива трѣба така сжщо да държи будна и Руссия: доволно и твърдѣ дълго време Руссия е търпѣла германцитѣ. Може да се каже, че тя сама е помогнала първитѣ стжпки не германския колосъ; тя остана съ скрьстени ржцѣ, когато тоя сжщий колосъ се хвърли съ всичката си сила върху Франция и я съсипа. При все това не е ли пакъ Франция единственната и най силната приятелка на славянитѣ, въ борбата имъ за сжществувание противъ германизма?

Отъ друга страна систематический вървѣжъ на нѣмцитѣ къмъ истокъ не датира отъ вчера; има десеть столѣтия отъ когато той е захваналъ. Нека вземемъ историята; тя ни доказва, че славянскитѣ земи постьпенно, една подиръ друга, сж били обсѣбвани отъ германизма.

Въ Алпитѣ, на Адриатическо море, на Югъ, на Истокъ, на Елба, на Одеръ, на Вистула нѣмецътъ се простира полека, но вѣрно: Капката ся уголѣмява отъ день на день. Славянитѣ прочее трѣба да се свѣстятъ за опасностьта що ги заплашва. Мнозина между насъ, славянитѣ, вѣрватъ въ бждещето на нашата раса: тѣ бълнуватъ „една велика славянска империя“; ние не сме „млади“ въ Европа, въ сравнение съ нѣмцитѣ. Наистина, това сж само иллюзии, химери. Напротивъ ние сме най-старий народъ въ Европа, по-старъ отъ германския народъ. Първитѣ арийски колонизаций въ нашия континентъ установихж славянитѣ. Славянитѣ бѣхж достигнжли до елна значителна стьпень на цивилизацията, когато нѣмцитѣ бѣхж още номади. Ако славянитѣ не гледатъ на бждащето, както трѣба, такъво каквото е то, ако не се въодушевяватъ отъ духа на жертванието, отъ духа на съединението и на солидарностьта, свършено е съ тѣхъ. Нѣмцитѣ ще ги затриятъ.

Ако поляцитѣ не бѣхж се присъединили къмъ литванитѣ, за да накажжтъ нѣмцитѣ за ужасното разорение на Грунвалдъ, гдѣто нѣмското рицарство биде съсипано, Литвания и цѣлата велика Руссия щѣхж, сега, да бждятъ понѣмчени, и полский народъ щѣше да бжде днесъ съвсѣмъ малъкъ. Ако поляцитѣ бѣхж тогава по предвидливи, тѣ щѣхж да се въсползоватъ отъ побѣдата си и да истласкатъ нѣмцитѣ много далечъ на западъ. Померания и велика Полша не щѣхж да се понѣмчжтъ толкова скоро.

Днесъ германизмътъ и славизмътъ се намиратъ отново единъ срѣщу другъ както преди Грунвалдъ. Въ Германия както въ Руссия цѣлий свѣтъ е убѣденъ, че сблъскванието е неминуемо. Побѣдата е осигурена на славизма, ако славянитѣ бждятъ съединени на бойното поле. Така, всичтѣ съперничества, всичко което може да раздѣля славянскитѣ народи, трѣба да отстжпятъ мѣсто на съединението. Русси и поляци трѣба да вървятъ наедно. Борбата между двѣтѣ цьркви, двѣтѣ богослужения, двѣтѣ азбуки, двѣтѣ цивилизации въ недрата на славизма сж анахронизмъ. Единъ и сжщий духъ трѣба да въодушевлява всичтѣ членове на голѣмата славянска фамилия, и да бжде за всинца ни гаранция за бждащето.

Швейцарската войска.

Не веднъжъ читателитѣ на „Македония“ сж имали случай да прочетжтъ по нѣщо за швейцарската войска, която, по всѣка вѣроятность, има да играе голѣма роль въ бждащата, и по общо убѣждение, предстояща война. Ние и другъ пжть сме съобщавали тукъ на сжщото мѣсто, че, по мнѣнието на компетентни лица, побѣдителка може да бжде оная сила, къмъ която ще се присъединятъ Швейцарцитѣ съ своята храбра половинъ-милионна войска и съ своитѣ естественно укрѣпени и непроходими планински мѣста и проходи. Германия трѣба хилядо пжти да се раскайва за поведението си по случката съ Волгемута, защото съ тая си постжпка тя раздразни твърдѣ много храбритѣ Швейцарци и послѣднитѣ се виждатъ вече наклонни да се сразяватъ срѣщу лигата на мира и да влѣзатъ въ французско-русский съюзъ.

Слѣдующето е една дописка на единъ воененъ кореспондентинъ на „Journal des Debats“, който е билъ испратенъ въ Швейцария съ мисия, да изучи швейцарската войска.

„Всѣкий естественно чувствува удоволствие когато се намира посрѣдъ единъ малъкъ и горделивъ народъ, който, като не познава още неприятели, е готовъ да счита за неприятель всѣкиго, който би се рѣшилъ да нападне неговата независимость и да смути спокойствието му.

Затова считамъ се за щастливъ като минувамъ съвършенно свободно презъ тия храбри съюзни войски и съ голѣма симпатия забѣлѣзвамъ движенията на два избрани полка, които ще се сражаватъ единъ срѣщу другъ подъ командата на полковника Фердинандъ Леконтъ, тоя славенъ военен историкъ.

Слѣдъ като наистина вие намирате за добрѣ, когато предлежи за французскитѣ маневри да се трудя да извадя отъ тѣхъ повече философията отколко да описвамъ подробно съвсѣмъ малкитѣ перипетии, още съ по-силно основание ще одобрите идеята да прибѣгнж къмъ тая метода днесь, когато ще ви говоря за една чужда войска, която маневрира въ една съвсѣмъ неизвѣстна за читателя мѣстность; инакъ би заглушили ушитѣ на читателя двадесеть нѣмски мнения съ еднакви окончания малко или много чудесни.

Споредъ моето мнѣние, интересно е да се научимъ не какъ е вървѣлъ отъ Аманзегъ до Кутенгофенъ единадесетий полкъ, но повече какъ сж се отнесли войскитѣ когато отивахж да се съсрѣдоточжтъ и да се сближжтъ, интересно е да научимъ какво е станжло точно въ моменна, когато 11-й полкъ превзе мѣстностьта Хетингенъ като нападаше отъ къмъ Бетеркиндемфелдъ (прости нападения, които ставатъ просто съгласно съ картата, защото още не сж се почнжли маневритѣ), и военнитѣ методи, които открива такъвото дѣйствие. А най-интересното е да ви представя единъ кратъкъ образъ (картина) за толковато оригинално съставление на швейцарската войска, за особеннитѣ предварителни начини за обучение, които изисква това съставление и за начина на частната организация въ мирно и военно врѣме.

Това е толкова повече нуждно, колкото повече пжти чужденецътъ минува презъ тая живописна страна, безъ ни най-малко да се погрижи да изучи нейното военно положение. Първото нѣщо, което привлича оногова, който минува презъ Германия, безъ съмнѣние, е германската войска, и това лесно се разбира, защото първото произведение на тоя голѣмъ народъ е войската! Въ Италия и безъ да бжде человѣкъ военнъ, съ благодарение забѣлѣзва прекрасно облѣчения версалиерецъ, а въ Унгария живия хусаръ, но кой пжтешественникъ е хвърлилъ поне единъ погледъ върху тия добри швейцарски войски, които пълнятъ желѣзничнитѣ вагони презъ лѣтото, когато ставатъ маневритѣ? Най-много той ще да знае че съюзнитѣ държави нѣматъ постоянна войска, но само една милиция, която смѣсватъ съ нѣкогашната наша милиция и съ белгийската народна гвардия. Прочее заблуждаватъ се, защото швейцарскитѣ милиции и народни гвардии отъ всѣка епоха и отъ всѣка мѣстность, съ каквото име и да ги наричатъ, раздѣля ги бездна. Швейцария всѣкога се е трудила, веществанното и нравственното безсилие на милицитѣ, което произлиза отъ самия начинъ на съставлението имъ, да замѣни съ разумното и постоянно въсползование на многобройнитѣ елементи, които съставляватъ силата, и които е тя намирала въ себе си, и е сполучила, благодарение на традицитѣ и военнитѣ качества, които никой народъ нѣма до такъва стьпень, благодарение особенно на патриотизма и на народното единство, и за които се правятъ всѣкакви жертви.

Когато говоря за жертви, имамъ главно предъ видъ жертвитѣ, които всѣкий день се правятъ даже за нищожни работи. За голѣми работи французинътъ, както всички знаемъ, е готовъ; нека се прогласи, че отечеството се намира въ опасность и тогава е вѣрно, че всички отъ най-малкото дѣте, което нѣма още сила да носи оржжие, дори до ослабнжлия старецъ ще видите че тичатъ да защитжтъ земята си. Но когато се касае за служба въ мирно врѣме, всички се надпреварватъ да измисляватъ уважителни причини за да се избавятъ отъ нея. Кой на пр. новобранецъ не се надѣе до послѣдната минута да се избави отъ военната повинность? Напротивъ въ Швейцария, както нѣколко пжти ми говори полковникъ Леконтъ, противъ рѣшението на наборната военна коммисия възстава всѣки, когото прогласятъ негоденъ за военна служба. Въ момента на призива наборнитѣ коммиссии се пълнятъ съ какво мислите? Съ прошения за отлагаане или за освобождение? Никакъ. Но съ протести отъ людье, които се оплакватъ че не били повикани или защото не ги викали по-често.

Що се отнася до военнитѣ традиции и военнитѣ качества, нѣматъ нужда, мислж, да оправдавамъ надълго онова що казахъ по-горѣ, защото швейцарцитѣ държжтъ подъ двойния тоя видъ първото мѣсто между Европейскитѣ народи. Не сж ли тѣ воювали въ разстояние на петь вѣка въ всичкитѣ страни, подъ всички знамена, за поддържание на всѣка идея?

Зная, че когато се касае за това, има обичай да се произнася рѣчьта „наемникъ“! Но много лесно се казва тая рѣчь; отъ гдѣто и да произлиза заплатата — когато и ония, които служжтъ на своя народъ получаватъ заплата, равна почти съ оная на тия ненавистни „наемници“! — и каквато идея да защищаватъ, при всичко това неоспоримо е, че когато се сражаватъ, всѣкога и всѣкадѣ се научаватъ да воюватъ и да обичатъ самата война. Народъ, който отъ дълго врѣме е навикнжлъ да счита оржжейното занятие за най-хубаво отъ всичтѣ занятия, нека то и да е най-възнаградимото, народъ, у когото военнолюбивото чувство се предава отъ баща на синъ, бива по-сигуренъ воененъ народъ, или ако законитѣ вмѣсто правитѣ му налагахж отъ рождението му задължителното, личното и еднаквото за всички служение. Тоя народъ придобива истинско военно чувство, и изискватъ се много сребърни вѣкове за да разоржтъ набраното произведение отъ много „желѣзни“ вѣкове.

Какво казвамъ? Това старо военно чувство е толкова цвѣтуще, щото мнозина швейцарски офицери не скрихѫ отъ мене, че би видѣли съ благодарение възстановлението на старитѣ „конвенции“, въ силата на които, както е извѣстно, швейцарскитѣ войски имахѫ пълна автономия, като слушахѫ само началници отъ тѣхната народность и имахѫ особенна дисциплина, която бѣше отъ баснословна строгость. „Нека състави нѣкоя страна, на която да симпатизираме, чуждъ легеонъ“ състоящъ исключително отъ швейцарци, и тогава ще видите, казвахѫ безъ забикалки тия офицери, да тичаме подъ нейното знаме не само ние офицеритѣ, които се истощаваме въ бездѣйствие въ едно безцѣлно поприще, но и доволно други хора отъ двадесеть и двата кантона, така щото да се състави едно силно военно тѣло. Може би тия желания ще се видятъ чудни на „по-новитѣ“ поклоници на чувствителнитѣ малодушия, които проповѣдватъ че человѣкъ трѣба да зема орѫжието за да защищава само заплашваното свое огнище; но азъ съмь увѣренъ, че ще се разберѫтъ отъ истинскитѣ военни людье, т. е. отъ всички ония, които, въодушевени отъ *свещения огънь*, считатъ за най-естественно желанието да упражняватъ „искусството за изучвание на искуството“ и справедливо считатъ войната за най богатъ источникъ на мѫжкитѣ трогания и на благороднитѣ чувствувания.

Както и да е, народъ, който има такива мисли, не е народъ изнеженъ и развали. Подъ никакъвъ видъ не е развален нито физически нито нравственно, и затова, при благоприятенъ случай, отъ никоя войска нѣма да се уплаши, поне въ собствената му земя. Отъ природа Швеѣцарецътъ, когато за първи пѫть влиза въ казармата, носи съ себе си важни качества, които другадѣ войникътъ притежава почти само когато излиза изъ казармата, слѣдъ като се свърши врѣмето му за служение. Какво ще научи? Искусското да върви и да търпи трудности? На гия работи той е навикнѫлъ поради горския си животъ. Орѫжието нѣма нищо тайно за людье, научени да стрѣлятъ отъ дѣтинство. Ето какво пишеше преди нѣколко врѣме не безъ гордость „Швейцарското Военно Обозрѣние,“ „Силнитѣ наши съсѣди, които полагатъ толкова старания за да обучѫтъ пѣхотата, не сѫ сполучили още да намѣрятъ срѣдната сила на швейцарскитѣ стрѣлци, и тая сила, съединена съ свойственната срѫчность на нашитѣ милиционери, прави нашата войска да надминува съсѣднитѣ войски, както справедливо можемъ да поддържаме.“ Новобранецътъ прочее, който като влиза въ частьта върви и стрѣля като старъ войникъ и е още покоренъ и се въодушевява отъ най-добра воля, тоя новобранецъ може да стане най-добъръ войникъ“.

Българската пропаганда.

Сърбскитѣ вѣстници, особенно „Стара Сърбия“, слѣдватъ да обнародватъ въ колонитѣ си извлечения отъ извѣстното съчинение на Сп. Гопчевича върху Македония. Ние счетохме за нужно да обнародваме слѣдующата подъ горнето заглавие статия, за да видятъ читателитѣ ни какви, колко смѣшни и глупави сѫ аргументитѣ на сърбския публицистъ за сърбизма на Македонцитѣ. Въ единъ отъ идущитѣ броеве на вѣстника ни ние ще се повърнемъ върху аргументитѣ на сърбския публицистъ:

„Това което зная за установяванието, дѣйствуванието и урѣжданието на българската пропаганда съмъ научилъ отъ единъ Битолчанинъ. Той самъ до скоро билъ въ българската пропаганда; но щомъ единъ съ други се запознахме, свѣсти се добрѣ человѣкътъ и видѣ че не е, както го учеха българитѣ, българинъ, а сърбинъ и че е срамъ повече да подпомага бълтарскитѣ планове. Тия прочее казвания привеждамъ тукъ дума по дума:

„Има вече 30 години отъ какъ българската пропаганда започна живо да работи. Преди имало е въ Стара Сърбия и Македония само грьцки и сърбски училища. Ние бѣхме подъ грьцката патриаршия и сме търпѣли много отъ гърцкото духовенство. Съ това незадоволство отъ грьцкото духовенство спекулирахѫ българитѣ когато започваха борбата си за екзархия; тѣ глѣдахѫ да убиятъ сърбизмътъ въ тия мѣста. Българскитѣ агенти и апостоли дойдохѫ при насъ съ медени уста и съ пълни джепове. Тѣ ни прегръщаха като братя — но това братство ние мѫчно го разбирахме — и ни обѣщавахѫ олѣгчение на тѣготитѣ ни, ако само се присъеденимъ къмъ тѣхната борба за екзархия.

„Не може да ни се приписва за грѣхъ, че не сме направили оглушки на жалнитѣ гласове на българитѣ; защото не бѣхме ли изоставени съвсемъ отъ цѣлия свѣтъ и българската рѫка бѣше първа, която намъ се простре на помощъ? Нашитѣ сънародници въ Бѣлградъ не се грижехѫ за насъ; сърбскитѣ училища, които имахме, подържахме най вече ние сами до гдѣто не ни дойдеше нѣкой сърбинъ питриотъ само да ни бѫде учитель. И слѣ, когато вече екзархията се установи, се откри въ Сърбия едно училище за старо-сърбиянци, но послѣ нѣколко години то се затвори.

„Но имаше още единъ окрѫгъ, който идеше на смѣтка на българитѣ за тѣхната пропаганда. Вие знаете, че ние бѣхме се навикнѫли да се наричаме „*бугари*“. *То значи съвсьмъ друго отъ колкото „Бъгари,“* но като си прилича едно съ друго дойде на смѣтка на българскитѣ агенти да ни убѣдятъ че сме били отъ памти вѣка българи. Душата обаче, нашийтъ языкъ, нашитѣ народни пѣсни и нашата история говорятъ противъ това; но нали „нуждата законъ измѣнява“, и ние се хвърлихме въ българскитѣ обятия защото намъ никой освѣнъ тѣхъ не ни търсеше и защото тѣ ни обѣщавахѫ, че ще ни освободятъ отъ гърцката църква, а послѣ и отъ турското владичество.

„Отъ начало българската пропаганда се държеше въ приличнитѣ граници, защото тогава нѣмаше на расположение тия срѣдства, които днесь има. Освѣнь това тогава за сърбскитѣ и гърцки училища и гърцкото духовенство мислѣхѫ повече. Отъ послѣднето се освободихѫ съ установяванието екзархатътъ въ 1870 г. Вмѣсто грьцки дойдохѫ български попове и тогава започнахѫ живо да агитиратъ. Съ това българитѣ тръгнаха доста на напрѣдъ.

„Презъ 1876 год. направихѫ друга исто тъй голѣма крачка напрѣдъ пакъ съ поддържката на турската власть. Въ това врѣме затворихѫ се всички сърбски училища и се изгонихѫ всички сърбски учители когато Сърбия бѣ обявила война на Турция. Само по себе се разбира, че българитѣ се възползовахѫ и отъ тоя случай и замѣнихѫ сърбскитѣ училища и учители съ български. Избѣгнѫлитѣ се обърнахѫ въ Бѣлградъ за помощъ, но съ слабъ успѣхъ. Ако бѣше повече уредено сърбското правителство, би имало поне тая полза, че сѫщитѣ тия учители (които у насъ бѣхѫ обще извѣстни и любезни и които бихме посрѣщнѫли съ отворени обятия) слѣдъ войната пакъ би се завърнѫли и би запазили поне симпатии къмъ Сърбия.

„И слѣдъ 1878 год., пъкъ и до днесь, Сърбия не се е погрижила за насъ, но ни остави на българитѣ, които не бѣхѫ тъй лѣниви както сърбитѣ и не искахѫ да губятъ врѣме щото да ся усигорятъ подобрѣ и народа да побългарятъ.

„На чело на цѣлата пропаганда стои българския екзархъ въ Цариградъ, когото подпомага неговия секретарь Шоповъ (Офейкофъ). Самъ екзархътъ дава отъ своя страна на пропагандата 30500 турски лири (а то е около 700000 *динари*) годишно. Освѣнь това българското Събрание, веднага щомъ се установи българското княжество, турило е въ бюджета годишно 400000 лева *(динари)* за откривание и поддържание бъларски училища въ нашитѣ мѣста, а Источна Румелия опредѣли годишно за сѫщата цѣль 60000 лева. И днесь двѣтѣ съединени земи расходватъ за българскитѣ училища въ Македония и Стара Сърбия 600000 динари. Освѣнь това българското правителство дава отъ извънредния си кредитъ на пропагандата около 2000000 *динара* годишно. Ако това ви се вижда невѣроятно, вземете българския държавенъ бюджетъ и тутакси ще се увѣрите. Тамъ ще намѣрите, че българското министерство на външнитѣ дѣла взема 2800000 лева годишно, ако и да нѣма нужда, защото не държи въ странство нито консулства нито посолства. А сърбското министерство на външнитѣ дѣла има само 800000 лева годишно (а то има само 100000 извънреденъ кредитъ) и отъ тия трѣбва да издържа десеть посолства и четири генерални консулства. И така на българското министерство на външнитѣ дѣла остава 2400000 лева съ които да се располага и подържа агитацията у насъ тъй, а сѫщо има доста още и да подкупва Европейския печатъ и отдѣлени дописници. По-прѣди и отъ Руссия идваше една сумма, но мислимъ че тя не дохожда вече отъ 1885 год.

„Но може и да се лъжѫ. Достатачно е че българското правителство и екзархията даватъ годишно за пропаганда 3700000 франкове! . . . . „Малко погорѣ споменѫхъ, че българския екзархъ е главниятъ дѣецъ и центрътъ на българската пропаганда. За по ясното разбирание трѣбва да добавя, че и самата Порта всячески и безъ никакво намѣрение карала е и кара екзархията къмъ пропаганда.

„Когато екзархията се установи, тя държеше петь епископи въ Дунавска България и осьмь въ Стара Сърбия. Тия осьмь сѫ: София, Варна, Видинъ, Нишъ, Пиротъ, Кюстендилъ, Самоковъ, Велесъ; петьтѣ послѣдни бѣхѫ попреди подъ сърбската Инекса Патриархия; това показва прочее или безгранично незнание на Портата или пакъ подмитливостьта на тогавашния великъ *везиръ*, които тъй отстѫпихѫ на българитѣ сърбски окрѫзи. Но и това не е всичко. Членъ 10 на ферманътъ обѣщаваше, че и тия, епархии ще се присъединятъ на екзархията въ които народътъ едногласно или съ болшинство отъ двѣ третини би изявило желание.

„Съ това Портата отвори широки врата на екзархията. Всички ние славяни бѣхме незадоволни отъ гърцкото духовенство; а сме се надѣвали че ще чуемъ скоро божията служба на църковнослявянский языкъ, и така на българскитѣ апостоли бѣше лесна мисията да обиколятъ изъ нашитѣ села и събиратъ подписи“.

(Слѣдва)

РАЗНИ.

— На 17 того. часътъ на 4 $_1|^2$ слѣдъ пладнѣ пристигнѫла въ Бѣлградъ Кралица Наталия. Посрѣщанието на Н. Величество е било много тържественно; на скелето я чакали 25000 души, а отъ Земунъ и Панчево отишле 5000 души да посрѣщнѫтъ майката на младия сърбский Краль. Помежду другитѣ, които отишли да посрѣщатъ кралицата, билъ и генералъ Хорватовичъ, както и бившитѣ министи Франасовичъ, Павловичъ и Куюнджичь, епископътъ Никифоръ, митрополитъ Павловичъ, Бѣлградский кметъ Карапиперовичъ, подполковникъ Драгаевичь и много други високопоставени личности. Въобще посрѣщанието на Наталия отъ страна на сърбский народъ не е могло да бѫде по-тържественно, ако тя бѣше се завърнѫла и като царствующа Кралица на Сърбия.

Незабавно слѣдъ пристигванието на Н. Величество въ Бѣлградъ и установяванието ѝ въ домътъ на Г-жа Вучевичъ, русский посланникъ Г. Персияни заедно съ цѣлия персоналъ отъ посолството отишелъ да я поздрави съ благополучното ѝ пристигвание въ Бѣлградъ. На 6 часътъ посѣтилъ я и регентътъ Ристичъ.

— Единъ дописникъ на „Correspondance Balcanique“ е ималъ преди нѣколко деня свиждание съ графа Игнатиева, авторътъ на Св. Стефанский договоръ. Графъ Игнатиевъ е позволилъ на тоя дописникъ да заяви отъ негово име, че Руссия никога никому не е предлагала, а толкова по-малко на австрийскитѣ държавни мъжье, постоянното окупиране или присъединението на Босна и Ерцеговина. Въ идущий брой на „Македония“ ние ще обнародваме цѣлия разговоръ на казания дописникъ съ графа Игнатиева.

— „Kölnische Zeitung“ твърди, че освѣнъ графа Игнатиева и началникътъ на русския штабъ генерауъ Обручевъ щѣлъ да играе въ бѫдѫщата война много голѣма роль, било като началникъ на некоя войека, било като началникъ на генералния щабъ. Тоя, германский вѣстникъ хвали голѣмитѣ способности на генерала Обручева и неговата извънредна предприемчивость. Той казва сѫщий вѣстникъ, билъ убѣденъ че войната е належаща и билъ обявенъ защитникъ на французско-русский съюзъ. Жена му била французскиня и въ опредѣлено врѣме презъ годината отивала да живѣе въ своитѣ имѣния въ Франция, гдѣто и по настоящемъ се намирала съ съпруга си. Презъ отсѫтствието на военния министръ Вановский отъ Петербургъ генералъ Обручевъ билъ представилъ на императора Александаръ III единъ докладъ за общото положение въ Европа. „Kölnische Zeitung“ твърди’ че съдържанието на тоя докладъ било слѣдующето.

„Окрѫжаваме се отъ неприятели отъ къмъ западнитѣ, югозападнитѣ, и южнитѣ, югоисточнитѣ страни. Големитѣ приуготовления, които ставатъ въ западна Европа. показватъ че вѫтрѣ въ двѣ години положението ще се свърши съ война. Щастието на единъ жародъ не се състои въ натрупванието на богатство, но зависи и отъ могѫществото на държавата, която я прави силна срѣщу доугиуѣ народи. Първо мѣсто държи военното могѫщество. За да се сполучи то не трѣба да се зима прѣдъ видъ уравновѣсяванието на бюджета, но обязанность на държавата е да не отстѫпи предъ недоимъка за осигоряване на военната си сила.

Ако Петръ Великий се боеше отъ финансовия недоимокъ, Руссия щѣше днесь да бѫде едно голѣмо княжество лѣжаще далечь отъ морето. Ако Александръ I избѣгваше дифицита, щѣше да бѫде принуденъ да се засрами предъ Корсиканеца Бонапарта вмѣсто да върви тържественно къмъ Парижъ. И императорътъ Николай I не щѣше да може да наложи волята си на Европа, ако се съобразяваше съ финансовата програма. Най-послѣ генералъ Обручевъ изисквалъ нуждннилѣ количества за направение и продължение на нѣкои желѣзнопѫтни линии и за увеличение срѣдствата за съобщение, така щото всичко да бѫдело готово около мѣсецъ Май идущата година. Императоръ Александръ III написалъ подъ тоя докладъ *„Сподълямъ напълно горъизложенитѣ мисли. Необходимо нужно е да се испитатъ подробно.“*

— Споредъ една телеграма отъ Лондонъ до „Vossische Zeitung“ Русското правителство имало намѣрение да сключи единъ голѣмъ вѫтрѣшенъ заемъ за усилване на войската и флотата и за усигоряване границитѣ. — Споредъ нѣкои вѣстници руското правителство било въ преговори съ Ротшилда за сключване на единъ заемъ отъ 500,000,000 рубли.

— Свършихѫ се и сърбскитѣ избори, които и тоя пѫть излѣзохѫ напълно въ полза на владѣющата радикална партия. Отъ 117 представители 102 били радикали и около 15 либерали. Споредъ исчисленията на сърбскитѣ вѣстници въ Сърбия сѫ гласоподали на изборитѣ 180,733 души, отъ които 158,856 за радикалитѣ е 21,829 за либералитѣ. Нито единъ напреднякъ не е избранъ.

— Прочитаме въ „Neue Freie Presse:“ Едва преди нѣколко дни, на 21 того, обнародвахме едно извѣстие отъ русскитѣ граници, споредъ което шесть руски конни полкове имаше да се установятъ въ русския Новоселекъ около Прутъ близо до Черновицъ. Днесь имаме слѣдующитѣ нови свѣдения за движението на русскитѣ войски къмъ сѣвероисточнитѣ граници на Австрия: „Отъ 21 того пристигатъ всѣкий день на станцията Проскуровъ много отдѣления войска отъ всѣкакъвъ видъ орѫжие, които дохождатъ отъ вѫтрѣшностьта на Руссия и отиватъ къмъ Каменецъ Подолский, гдѣто споредъ увѣренията на русскитѣ офицери, щѣли да се съсрѣдоточатъ шесть полкове казашка конница и четири полкове пѣхотни. При желѣзнопѫтната линия на Волочика и Змиринка сѫ събрани вече многобройни войски и, освѣнъ това, по цѣлата погранична линия се правятъ наблюдателни кули, а въ Змиринка ще се въздигне голѣмъ воененъ лагеръ. Мѣстноститѣ около Галиция и Букувина (русскитѣ) сѫ съвсѣмъ пълни съ войски и който минава австрийскитѣ граници се на мира всрѣдъ една войска, която въ скоро време има да предприеме военни нашествия“.

— Споредъ нѣкои вѣстници русското правителство е условило и повикало много инжинери изъ Белгия за устрояване на нѣколко военни желѣзнопѫтни линии.

— Въ единъ отъ миналитѣ си броеве ние бѣхме обѣщали, че, слѣдъ като свърши г. Д. въ в. *„Свобода“* своето мнение за Македонский въпросъ, подъ надсловъ „Востание въ Македония“, ще се повърнемъ върху него.

Сега обаче, слѣдъ като прочетохме това мнение, ние счетохме за излишно да направимъ една по обстоятелна критика върху това по слѣдующитѣ прости причини: първо, че г. Д. не показва никакво мнение а повтаря онова, което много по рано и нѣколко пѫти вече е проповѣдвано отъ нашия листь; второ, че той, вижда се, е искалъ съ това само да прави *шашарма* предъ читающата публила, като сипи върху ни обвинения съвсимъ несправедливо и незаслужено и убижда тия, които днесь за днесь, жоже би и несправедливо, гниятъ въ затворитѣ, и трето, защото той, г. Д., се представлява като да се подмилква, за едно браво и, може би, за една нищожна подьржка, предъ господаритѣ си, по примѣрътъ на който той е употребилъ като най-основни мотиви, най-грубитѣ изражения и най-страшнитѣ заплашвания.

КНИЖНИНА

— Излѣзе отъ печатъ и VI книжка отъ списанието *„Библиотека Свети Климентъ“* съ слѣдующето съдържание:

Бахчисарайски фонтанъ. Поема отъ *А. С. Пушкина.* Превелъ А Константиновъ. — *Лета Ацилия.* Разказъ отъ *А. Франсъ.* Преводъ отъ французки. — *Що е направила революцията* отъ 1789 год. отъ *Фредерикъ Харисонъ.* Преводъ отъ английски. — *Лаура.* Сонетъ отъ *Петрарка.* Преводъ отъ италиянски. — *Адамъ и Ева.* Приказка. — *Орачъ.* Отъ *Р. Бѫриса.* — *Къмъ приятеля си.* Стихотворение отъ *А. В. Колцовъ.* Превелъ *Правовъ.* — *Историята на Ричардъ Дъбълдикъ.* Разкаазъ отъ *Ч. Диkензъ.* Прреводъ отъ английски. — *Яворъ къмъ пѫтникътъ.* Стихотворение отъ *К. Батушковъ.* Преводъ отъ русски. — *Декемврийска книга.* Втора тетрадка. Стихотворения: 1) *Поетъ* — 2. *Учени жени.* — 3. *Сънъ.* — 4. *Дѫбъ и палма.* — 5. *Пѣсень.* — 6. *Епиграмма.* — 7. *Мълчи.* — 8. *Басня.* Отъ *Де Профундисъ.* — *Речь противъ Ератостена.* Отъ *Лизия.* Преводъ отъ старогрьцки. — *Номеръ на полкътъ.* Разказъ отъ *Франсоа Копие.* Преводъ отъ французски. — *Пѣсни.* — *Кучето на Бриксе.* Разказъ отъ *Шарлъ Нодисъ.* Преводъ отъ францускн.

При тая книжка е приложона и слѣдующата покана:

ПОКАНА

къмъ г. г. членоветѣ и абонатитѣ на списанието „Библиотека Свети Климентъ“.

Насгоятелството на Дружество „Св. Климентъ“ поканва Г. г. членоветѣ и абонатитѣ, като получатъ заедно съ това и *шестата* книжка отъ списанието, съ която се свършва първата годишнина, да явятъ въ редакцията въ продължение на единъ мѣсецъ отъ днесь, желаятъ ли тѣ да бѫдатъ и за втора годишнина членове и абонати. Желающитѣ трѣбва да отрѣжатъ долнята часть отъ тоя листь, въ която да означатъ точно адресса си и да го повьрнатъ въ редакцията, като го придружатъ съ пощенский бонъ отъ *петь* лева.

За сигурното и редовно излизание на списанието редакцията е взела мѣрки, щото бѫдущитѣ шесть книжки да излѣзатъ до 27 юлий 1890 година,

---

— Излѣзе отъ печатъ книгата:

„Моцартъ и Салиеръ“.

и

„Скѫперникъ Рицарь“.

Драма въ стихове отъ *А. С. Пушкинъ.*
Превалъ *Т. Ц. Трифоновъ.*

Книгата съдържа 2 печатни коли съ дребенъ печатъ и хубава хартия. Цѣната й е: 50 ст. Ученицитѣ на право отъ преводача могѫтъ да си я доставятъ за 40 ст. Желающитѣ да сабиратъ абонати се ползуватъ 10 на стотѣ.

Намира се за проданъ у преводача, въ гр. Руссе, и книжарницитѣ на Хр. Г. Дановъ и въ редакцията на списанието „Искра“.

ОБЯВЛЕНИЯ

КРОЯЧЬ

Извѣстявамъ,

че въ гр. София, улица Вознесенска Но 11, отворихъ **кройторски дюкенъ за най-модни дамски дрѣхи,** съ най фино и бързо изработвание и умѣрона цѣна. **Въ 24 часа могѫ да приготвя една рокля отъ най-моднитѣ.** Клиентитѣ ми всякога ще бѫдѫтъ задоволени отъ чистата и бърза работа.

София. 1889 год.

Кроячь: **Никола Е. Бояджиевъ.**

ОБЯВЛЕНИЕ.

ХОТЕЛЪ „МАКЕДОНИЯ“

въ

градъ Галацъ (Романия).

Подписаний, родомъ македонецъ, обявявамъ на почитаемата българска публика, че открихъ новъ Хотелъ на прибрѣжната улица — Strada Portilni — No 127, който е близо до всичкитѣ въ града параходни агенства: Русско, Австрийско и Французско; снабденъ съ чисти и добрѣ мобилировани стаи (по единъ франкъ за нощь): съ честна и аккуратна прислуга и съ вкусно приготвени ястета и питиета.

Подкандвамъ най-почтително всички ония Господа Българи търговци и пѫтници, които иматъ случай да посѣтѫтъ Галацъ да благоволятъ да се спратъ и преношуватъ въ Хотелътъ ми, като ги увѣрявамъ, че ще останатъ задоволни.

Галацъ, Юлий 13-й 1889 г.

Съ почитание: **Божинъ Д. Алуловъ.**

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София.
Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ**

Дружество „Дунавъ“
Руссе

ГОДИНА I. СОФИЯ, 1 ОКТОМВРИЙ 1889 ГОД. БРОЙ 44.

Цѣната му е:
за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 л.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.
Единъ брой 15 ст.

МАКЕДОНИЯ

РУСЕ 4 X 89 ROUSTCHOUK

Излиза всѣка сѫббота.

Статии, дописки, пари, поржчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония, се испраща до *К. Шаховъ* въ гр. София.

Ржкописи не се връщатъ. Поржчки непридружени съ стойностьта не се испълняватъ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

№. 35063.

Министерството на Финансиитѣ има честь да извѣсти на всички интересующи се, че хранитѣ отъ тазгодишний правителственъ десятъкъ ще се продадѫтъ на публиченъ търгъ споредъ долоизложенитѣ поемни условия.

За деня, въ който ще се почнатъ търговетѣ и за количеството и видоветѣ на хранитѣ по околии отдѣлно, ще се даде допълнително обявление.

Гр. София 5-й Септемврий 1889 год.

Главенъ Секретаръ: **Хр. Бѣлчовъ.**

ПОЕМНИ УСЛОВИЯ

за продаванне на публиченъ търгъ хранимѣ отъ тазгодишния правителственъ десятъкъ освѣнъ кукуруза.

Чл. 1. Десятъкътъ отъ дребнитѣ храни на Княжеството отъ настоящата 1889 год. ще се продаде, съгласно закона за публичнитѣ търгове, чрѣзъ публично наддавание по отдѣлно за околии и видове храни, каквито е произвела околията.

Забѣлѣжка. Отъ десятъка на околията се спада десятъка, който нѣкое село би откупило за себе си (§ 47 отъ правилника за приспособление закона за десятъчний налогъ.)

Чл. 2. Търговетѣ се произвеждатъ въ центроветѣ на окрѫжията отъ коммисии, каквито предвижда закона за публичнитѣ търгове и чл. 49 отъ правилника за приспособление закона за десятъчний налогъ. Тѣзи коммисии приематъ оферти не само за околиитѣ отъ своя окрѫгъ, нъ и за околиитѣ отъ други окрѫзи. Освѣнъ тѣзи коммисии въ столицата засѣдава и една главна централна тържна коммисия (§ 50 отъ правилника за десятъка), която не приема оферти по търговетѣ (освѣнъ въ случая, предвиденъ въ § 15 отъ настоящитѣ условия), а само рѫководи и контролира дѣйствията на окрѫжнитѣ тържни коммисии.

Чл. 3. За едно и сѫщо произведение ще се произведѫтъ търгове въ цѣлото Княжество сѫщеврѣменно. Главната централна тържна коммисия въ едно засѣдание ще опредѣли и обяви въ продължение на колко врѣме и на кои именно произведения ще се продава десятъка.

Търговетѣ за продавание десятъка се произвеждатъ съ тайна конкуренция начиная отъ 9 до 12 часа сутрѣньта и отъ 2 до 5 часа подиръ пладнѣ прѣзъ всичкитѣ опредѣлени за търга дни.

Чл. 4. На всѣки търгъ може да се наддава за десятъка отъ всѣки видъ дребни храни на всѣка околия стига само наддавача да представи самъ или чрѣзъ своя повѣренникъ удостоверение отъ нѣкое ковчежничество или отъ Българската Народна Банка, че е вложилъ 5 % отъ стойностьта на хранитѣ, за които желае да наддава, да е подписалъ настоящитѣ условия и да отговаря на условията предвидени въ закона за публичнитѣ търгове.

Забѣлѣжка. 1. Чуждитѣ поданници освѣнъ като испълнятъ условията предвидени въ този членъ, длъжни сѫ преди да се допуснѫтъ на търга, да подпишатъ съгласно чл. 6 отъ закона за публичнитѣ търгове, една декларация, че въ случай на препирня по предприятието тѣ ще се сѫдятъ въ мѣстнитѣ сѫдилища безъ консулска защита, а подписа на предприемача въ нея трѣба да бѫде потвърденъ отъ надлѣжния консулъ.

Забѣлѣжка 2. Количеството и стойността на продаваемитѣ храни, споредъ които ще се изисква залога, сѫ обозначени за всѣка околия отдѣлно въ приложената при настоящитѣ условия вѣдомость.

Чл. 5. Залога на наддавача, върху когото остане търга, остава въ ковчежничеството или Българската Народна Банка, до когато той окончателно свърши смѣткитѣ си съ правителството.

Ако наддавача, слѣдъ като търгътъ остане върху него, се откаже отъ покупката на хранитѣ, залога му остава въ полза на държавата и хранитѣ се продаватъ изново на публиченъ търгъ.

Чл. 6. Даденитѣ цѣни отъ търговеца въ окрѫжната тържна коммисия се съобщаватъ телеграфически въ главната централна тръжна коммисия. — А когато има дадени цѣни за храни въ околии не отъ окрѫжието, въ което става наддаванието, двѣтѣ окрѫжни тържни коммисии т. е. тая отъ която е околията и оная въ която сѫ дадени цѣнитѣ, си съобщаватъ взаимно една на друга телеграфически, а така също и въ главната централна тържна коммисия, за полученитѣ отъ наддавача цѣни за храни отъ подобни околии.

Чл. 7. Слѣдъ свършванието на търговетѣ и отъ като се съобщи за резултата имъ на интересующитѣ се търговци въ продължение на четири деня се приематъ предложения за переторжка (новъ търгъ) т. е. ако въ продължение на този срокъ нѣкой отъ конкурентитѣ наддаде 5 % върху послѣдната получена на търга цѣна, ще стане переторжка, която се извършва на третия присѫтственъ день слѣдъ истичането на срока за наддавание 5 % т. е. переторжката ще става идущата седмица въ сѫщия день въ който день е станалъ и търга.

Чл. 8. Окрѫжнитѣ тържни коммисии испращатъ протоколитѣ за сключенитѣ търгове заедно съ офертитѣ на конкурентитѣ на главната централна тържна коммисия, която разглежда резултата отъ търговетѣ на цѣлото Княжество и представлява чрѣзъ Министра на Финанситѣ на Министерский Съвѣтъ за утвърждение търговетѣ, особенно постановление, въ което тя излага своето мнѣние, кои отъ тѣхъ тя е намѣрила за редовни и износни.

Чл. 9. Търговетѣ се считатъ окончателни слѣдъ като се утвърдятъ отъ Министерский Съвѣтъ. За утвържденето имъ се съобщава на Окр. Управитель за околиитѣ, които се отнасятъ къмъ окръжието му и той отъ своя страна немедленно призовава търговцитѣ, върху които е утвърденъ търга, за да се съставятъ и подпишатъ контрактитѣ*).

Забѣсѣжка. Съобщенията за утвърждението търговетѣ трѣбва да съдържатъ количеството и вида на храната, околията отъ която е храната, цѣната, по която е утвърденъ търга и името на търговеца.

Чл. 10. Хранитѣ, които правителството ще предаде на търговеца за купений отъ него десятъкъ, трѣба да бѫдѫтъ тъзгодишно произведение и отъ сѫщата околия отъ която сѫ купени.

Забѣлѣжка. Мѣрката която се приема за еденица въ наддаванието е 100 оки.

Чл. 11. При обявлението за продаванието десятъка на едно окрѫжие ще бѫде опредѣлено на кое пристанище или железопѫтна станция ще се предава десятъка.

Чл. 12. Окр. Управитель предизвѣстява за благовременно предприемача за предаванието на хранитѣ и този послѣдния е длъженъ да има на мѣстото за предаванието нуждното число агенти и човали или други помѣщения. — Вслучай когато предприемача закъснѣе въ приеманието на хранитѣ, правителството наема за негова смѣтка и стоварва хранитѣ въ единъ магазинъ; а ако това е невъзможно, стоварва хранитѣ на открито мѣсто на отговорность на предприемача.

Чл. 13. Правителството ще се распореди да предаде отъ продадения на търговица десятъкъ колкото се може прѣдъ настоящата година, а останалата часть — прѣзъ пролетьта на идущата година. При това то си запазва правото да можи за свои мѣстни нужди, за обезпечение на нуждающето се или за улеснение на отдалечното отъ пунктоветѣ за предавание население, да не предаде до една шеста часть отъ продаденитѣ храни, нъ въ всѣки случай задължава се до 10 Ноемврий т. г. да извѣсти за това на куповача.

Чл. 14. Исплащанието на хранитѣ става пе слѣдующий начинъ: петъ дена слѣдъ сключванил на контракта купоувача плаща въ злато и па официялний курсъ четвъртата часть отъ стойностьта на купената храна; а щомъ приеме първата четвъртъ предплаща за втората и таке нататакъ пакъ въ злато и по официяленъ курсъ.

Ако предприемача не устои на задълженията си правителството си запазва правото да отдаде на другъ предприемачъ всичкитѣ храни или не приетий остатькъ, като при това съгласно чл. чл. 56 и 57 отъ закона за публичнитѣ търгове, всичкитѣ загуби оставатъ вьвху първия преде приемачь солидарно съ поржчителитѣ му споменжти въ офертата.

Чл. 15. Допуща се наддавание съ една обща оферта за цѣлото количество на едно извѣстно произведение отъ цѣла България. Подобни оферти се испращатъ направо до централната коммисия въ сроковетѣ и съгласно условията предвидени въ настоящитѣ поемни условия.

Чл. 16. Гербовий Сборъ и другитѣ разноски каквито станатъ за сключвнние на контракта, сѫ за смѣтка на предприемача.

Главенъ Секретарь: **Хр. Бѣлчовъ.**

Прокламация къмъ нашия възлюбленъ народъ.

Като заминаваме за нѣколко дена вънъ отъ прѣдѣлитѣ на Княжеството, за да посѣтиме Нашата Августѣйша Майка, Нейно Царско Височество Княгиня Климентина Саксъ-Кобурготска, и нѣкои Наши близки роднини, на основание чл. 19 отъ Конституцията, назначаваме за Нашъ намѣстникъ *и възлагаме управлението на страната* въ врѣме на Нащето отсѫтствие, на Нашия Министръ на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла и Прѣдсѣдатель на *М*инистерския Съвѣтъ, г. С. Стамболовъ, за което и обявяваме на Нашия възлюбленъ народъ.

Издадена въ Нашия дворецъ въ София на 26 Септемврий 1889 година.

ФЕРДИНАНДЪ.

София, 30 септемврий 1889 г.

Вчера петъкъ — Русский Императоръ е пристигнѫлъ въ Берлинъ, гдѣто ше да прѣстои до недѣля вечерь. Обстоятелствата, които предшествувахѫ това свиждание и които го съпровождатъ, даватъ му голѣмо значение за бѫдѫщитѣ отношения между Силитѣ. До когато императоръ Вилхелмъ II счете за нужно, слѣдъ възкачванието си на прѣстола, да направи посѣщение най-напрѣдъ въ Петербургъ, до когато той за да даде полилическа важность на това си посѣщение се съпровождаше отъ Графа Бисмарка, министръ на външнитѣ дѣла, — Русския царь вържа му сега визитата едва слѣдъ 15 мѣсеца, дълго врѣме слѣдъ като се изредихѫ съ своитѣ посѣщения въ Берлинъ всичкитѣ други монарси, на които Германский Императоръ по-послѣ бѣ направилъ визита. Нѣма съмнѣние, че това отлагание на връщание визитата има за основа важни политически причини, че то е било прѣдизвикано отъ демонстративно политическия характеръ, който се даде въ Берлинъ на посѣщенията на Италиянския и Австро-Унгарския монарси, както и отъ поведението, което държа германското правителство спрямо българския въпросъ. Може да се прѣдположи едно отъ двѣтѣ: или че Русский Царь връща сега визитата слѣдъ като сѫ се изгладили тѣзи политически прѣпятствия, или же отиването на Царя въ Берлинъ е едно просто връщание на визита, единъ актъ на вѣжливость. Въ първия случай би трѣбвало да се прѣдположи, че на свиждането въ Берлинъ би се разисквалъ и рѣшавалъ българский въпросъ, главната причина за сѫществующитѣ студени отношения между Руссия и съюзнитѣ държави Германия и Австро-Унгария, а въ втория случай — свиждането въ Берлинъ би довършило досегашния периодъ на неискренно поддържание нормални отношения между Руссия и Германия и би открило нова една ера за явно неприятелски отношения между тия двѣ държави, ера на усилени военни приготовления за една европейска война.

---

*) Върху търговетѣ, Министерский Съвѣтъ се произнася въ растояние на 7 дни на переторжката.

Въ свързка съ значението, което има това свиждание, може би се намира и завчерашното заминавание на Н. В. княза Фердинанда за Виена и Ебенталъ и едноврѣменното пристигание въ София на княза Алексѣя Долгорукова. Князь Фердинандъ отива въ Виена или прѣдъ видъ на едно рѣшавание на българския въпросъ въ Берлинъ или же въ очаквакване на една стѫпка отъ страна на В. Порта за признаванието му като князь на България. Отъ друга страна казватъ, че князь Долгоруковъ е дошелъ въ София за да обърне за послѣденъ пѫть вниманието на българското правителство върху опасностьта, която заплашвала България отъ продължаванието на кризата.

На всѣки случай вижда се, ние се намираме въ прѣдвечерието на важни политически събития, въ прѣдвечерието на единъ обратъ на европейската политика било въ една или друга посока. Такъвъ обратъ въ политическото положение на Европа ще да има рѣшающе влияние върху бѫдѫщето не само на свободна България, но и на неосвободенитѣ български земи. Ако на свиждането въ Берлинъ се разисква и рѣши българский въпросъ, ще се отвори пѫть за едно помирение между Руссия и България, въ противоположенъ случай, ако днешното положение въ България се признае отъ портата и подтвърди само отъ силитѣ на тройствения съюзъ, въ такъвъ случаий българский въпросъ би останѫлъ да се рѣшава, ние мислимъ, съ европейска война. Ето защо въ тая рѣшителна минута отъ голѣма важность е да може да се чуе мнѣнието на самия български народъ върху въпроса, отъ голѣма важность е да се знае тамъ гдѣто трѣбва, че той не одобрява една политика, която е противъ неговитѣ чувства на признателность къмъ освободителитѣ му. Като представители на общебългарското дѣло — освобождението на Македония, като стоящи надъ партийнитѣ борби въ България ние имаме право тукъ да констатираме, че грамадното болшинство на българския народъ, че всѣкий българинъ настоятелно и искренно желае едно помирение съ Руссия, желае едно солидарно дѣйствувание на българското правителство съ Руссия въ всичкитѣ политически въпроси, които се косватъ до бѫдѫщето на цѣлокупното ни отечество.

Посѣщението на царя Александра III въ Берлинъ.

Императоръ Александръ, се намира въ предвечерието да повърне посѣщението, което му направи императоръ Вилхемъ въ Петерховъ минѫлата година. Това посѣщение, което толкова пѫти се отлагà и толкова много се разисквà отъ Виенския и Берлинския печатъ, най-послѣ ще стане подъ извънредни условия.

Политическото положение на Европа не се е измѣнило почти отъ една година; при това чувствително се измѣнихѫ отношенията между Руссия и Германия, отъ една страна, и между Австроунгария отъ друга. Общественното мнѣние, предрасположено отъ двѣ години насамъ отъ вѣстницитѣ на тия три страни, се навикна на идеята за война, която рано или късно ще рѣши въпроса на съперничеството между Руссия и Австроунгария въ Истокъ, който въпросъ е причината на разногласията въ тия страни. Австрогерманский съюзъ увеличи това съревнование; той продължи разногласията и недоразумѣнията, които всѣкога сѫществувахѫ, но които Виенската и Петерсбургската дипломация сполучваше да разрѣшава или намалява. Днесь не си правятъ вече тоя трудъ, но се водятъ отъ страститѣ. Ние се гледаме едни други, а погледитѣ на всички сѫ обърнѫти къмъ Берлинъ и се вижда нѣкакъ че Руссия и Австроунгария сѫ изоставили своето предначинание и сѫ възложили честьта си на Германия. Не трѣба да крiемъ, че желѣзний канцелеръ е наслѣдилъ ролята, която игра едно врѣме императорътъ Николай срѣщу Германия. Берлинъ стана политический центръ на свѣтътъ.

Ето защо пѫтуванието въ Берлинъ на императора Александра, въпреки това що се говори отъ вѣстницитѣ, има политический характеръ отъ голѣма важность. Дѣйствително не е възможно да се опредѣли политиката отъ своитѣ разговори, които ще станѫтъ

Най-напредъ ще се положи въпросътъ, който отдавна занимава Европа, т. е. въпросътъ да ли тройний съюзъ има наистина миролюбивъ характеръ, какъвто той самъ си отдава. Ако дѣйствителни неговитѣ намѣрения сѫ чисти колкото казва, размѣнението на взглядове, което ще стане въ Берлинъ, безъ съмнѣние ще има благоприятно влияние върху сношенията на Руссия съ съсѣдитѣ ѝ. Кризата, отъ която всички се боятъ, ако не се изглади съвършенно, ще се отложи за неопредѣлено врѣме. Главно отъ тая гладна точка трѣба да се оцѣни бѫдѫщето свиждание на двамата монарси.

Ако Руссия и Франция се принудихѫ нѣкакъ отъ тройния съюзъ да се приближѫтъ помежду си до толкова, до колкото това приближение е по-малко създадено дѣло на дипломацията, ако тѣ могѫтъ да турятъ на вѣсътъ, колкото се относи до военната сила тяжесть равна съ оная на лигата на мира, отъ това не излиза че съревнованието на тия двѣ лиги е непобѣдимо и че ще произведе сблъскване. Напротивъ двама съ еднакви сили противници могѫтъ по-лесно да се спораѕумѣятъ, могѫтъ да подадѫтъ единъ другиму рѫка, безъ да турятъ въ съмнение искренностьта на тѣхнитѣ намѣрения, послѣднитѣ съвѣти, унижението или докаченото честолюбие.

Това е голата истина. Колкото и да иска човѣкъ да намали важностьта на посѣщението въ Потсдамъ на руския императоръ, достатъчно е да сравни това свиждание съ всичко каквото се е случило послѣдното негово пребивание въ Берлинъ, за да разбере добрѣ и да оцѣни политическата му важность.

(Изъ една кореспонденция отъ Петербургъ на „Politiche Correspondenz„).

Преди нѣколко дни въ английското переодическо списание „Contemporary Review“ се появи една много сериозна статия съ надписъ „Outidanos“, която направи силно впечатление въ цѣла Европа и всичкитѣ европейски вѣстници говорятъ за нея и се мѫчѫтъ да узнаятъ името на нейния авторъ, които се крие подъ псевдодима „Outidanos“, Едни казватъ, че автора на тая съвсѣмъ сериозна статия билъ Гладстонъ, а други — извѣстната русска списателка г-жа Новикова. Най-послѣ който и да е авторътъ, а ние ще предадемъ на читателитѣ си едно извлечение отъ съдържанието на тая статия, направено отъ Цариградский Грьцкий вѣстникъ „Константинуполисъ“.

Ето това извлечение:

„Силно негодование или живо благодарение произведе статията на „Contemporary Review“ въ органитѣ на европейския печатъ, споредъ лагера къмъ който принадлежѫтъ. Въ статията, за авторъ на която считатъ Гладстона, се полагатъ випроситѣ, да ли тройний съюзъ е както се твърди, мирно съединение на извѣстнитѣ държави, може ли той да постигне цѣльта си, справедлива и логична ли е неговата цѣль и ще трае ли много тоя съюзъ. На всitѣ тия въпроси авторътъ отговаря отрицателно.

Авторътъ казва, че тройний съюзъ е политическо съединение и не може да обезпече мира, защото може да се състави и друго тоже силно такъво силно съединение чрезъ съюзяването на Руссия съ Франция. За да клони вѣсътъ къмъ едната или другата страна трѣба да изтегли сабята си Велика Британия. Водимъ отъ това авторътъ на статията разгледва положението на Англия по отношение къмъ тройния съюзъ. Той не се изражава ясно да ли има страхъ, тройний съюзъ да се обърне на четворенъ, но доказва че това е възможно и потвърдява нѣкои слухове, споредъ които Англия е зела нѣкои задължения къмъ Италия и тройния съюзъ, за които е интерпелиралъ напослѣдъкъ Лабу шеръ сѫръ Якова Фергюсона. „Нека предположимъ, казва, че политикътъ, който за пърлъ пѫть испълнява длъжноститѣ на президентъ-министръ и на министръ на външнитѣ работи, е казалъ на тройния съюсъ че, ако Франция би предприела война или да си възвърне Елзасъ и Лотарингия или за да си отмъсти, тая война би била несправедлива и толкова опасна щото тая страна би била задължена да заварди Италия отъ всѣко нападение по море, което би предприела Италия срѣщу горнята страна поради нейно участие въ тройния съюзъ“.

Авторътъ счита това като срѣдство за споразумѣние споредъ официалнитѣ декларации на Фергюсона, който отказва, Англия да е зела нѣкакви задължения, подиръ слуховетѣ за споразумѣния на английското правителство и тройния съюзъ. Ако е така, Англия ще се принуди да отиди по-нататакъ, поне двама отъ съюзницитѣ ще поискатъ отъ нея парична помощь и тя ще се принуди да приеме „по-малко цѣлисходното, по-малко честното и по-гнѫсното срѣдство за да искара войната“.

Слѣдъ това авторътъ на статията разгледва отношенията между Франция и Германия, отъ които едната, казва, полага всѣкакви старания за да заздрави владичеството си върху завоеванитѣ си провинции, а другата се намира въ трудно положение какво трѣба да прави върху населението отъ сѫщитѣ провинции, което простира рѫка за помощь и моли заточената майка да го пребере въ недрата си. Слѣдъ това авторътъ говори за Италия и разгледва рольта, която тя играе въ тройния съюзъ. За тая страна той говори много строго. Влизанието на Италия въ тройния съюзъ, казва, бѣше за нея съ сипване. Напомнюва на това младо кралство, че въ разстоянието на двайсетъ и петгодишенъ миръ то е устроило тяжестьта на даньцитѣ и има дльгъ по-голѣмъ отъ оня на Англия и че признателностьта къмъ Франция и разумностьта трѣбаше да ѝ наложатъ задължения къмъ тая страна. Дългътъ на признателностьта не се е исплатилъ на Франция съ отстжпването на Ница и Савоя и съ поведението на Тунисъ. Ако презъ времето на войната за освобождението на завоеванитѣ провинции Италия би вдигнжла оржжие срѣщу Франция, казва на край авторътъ на статията въ „Contemporary Review“ историята ще запише единъ отъ най-важнитѣ, най-възмутителнитѣ скандали. Той се надѣе че Италия, на която чувството неолицотворяватъ сегашнитѣ нейни политици, ще отстрани тоя лошъ сънъ.

„Neue Freie Presse възстава противъ статията „Contemporary Review“, която подбужда Франция да обяви война срѣщу Германия. Истина е, каза тези вѣстникъ, че ако Руссия и Франция поискатъ войната, тройния съюзъ не ще може да запази мира, но както и да е съединени военнитѣ сили на тритѣ силни държави сж най добрий залогъ за мира. Тоя Виенский вѣстникъ отказва, Италиянцитѣ да дльжжтъ нѣкаква признателность къмъ Франция и свършва като казва, че статията въ „Contemporary Review“ се дължи на перото на политикъ отъ малка важность и че не било възможно да били написани тия лиризми отъ Гладстона.

Виенската „Пресса“ вѣрва, че тая статия е писана отъ Гладстона и че Криспи ще отговори въ словото си, което щѣлъ да произнесе тия дни въ Палермо. Гладстонъ, казва, всѣкога е показвалъ много чуденъ духъ когато се касае за външната политика и сега пакъ показва такъвъ духъ като съвѣтва Италия да се отдѣли отъ Германия и Австрия; той забравя въпроса за Римъ и не знае, че всички италиянци, които искатъ statuquo-то, трѣба да бждятъ поклонници на съюза съ Германия. Вѣроятно това ще отговори Криспи“.

Вѣстникъ „Свобода“ и в. „Новости“.

В. „Свобода“ въ предпослѣдния си брой, именно въ брой 302, въ рубриката на българския отдѣлъ въ „разнитѣ“ бѣше напечаталъ едно кратко извлечение отъ С. Петербургския в. „Новости“ относително смъртьта, патриотизма и другитѣ качества на покойния Зах. Стояновъ. Извлечението не съставлява нето едната шеста часть отъ цѣлата статия, която в. „Новости“ е посвятилъ на предмета; а знайно е, че една статия, каквато и да е тя, има своитѣ сжществении части: въведение, предговоръ, мисли и заключение по предмета, който разглѣдва, и само въ едната отъ тѣхъ мжчно може да види човѣкъ, а още по мжчно да разбере това, което авторътъ на статията по сжщински въ нея изразява; отривки изъ една статия никога неможжтъ да замѣстятъ какво-годѣ пълно резюме, или една положителна или отрицателна рецензия. Да представишъ извлечение изъ една дълга статия, па било то отъ благоприятно съдържание, значи да отдавашъ сжщото благопочитание къмъ всичката статия и да приемашъ въ консидерация съдържанието ѝ въ цѣлостьта му. Така ли сж сждили редакторитѣ на в. „Свобода“, когато ся дали мѣсто въ колонитѣ му на туй извлечение отъ русския вѣст. „Новости“, ние не сме гадатели да знаемъ, още повече когато при това извлечение нѣма даже никакви коментарии въ „Свобода“. Ние искаме прочее, въ тоя случай да, помогнемъ на в. „Свобода“, да допълнимъ пропуснатото, да поправимъ, волно или не волно, направения отъ него пробелъ, и то съ единъ твърдѣ простъ, естесвенъ и законенъ начинъ: да напечатаме и ние въ преводъ на български цѣлата статия на в. „Новости“, която се занимава съ любимия сега предметъ: смъртьта на Зах. Стоянова и неговитѣ таленти и добродѣтели. И тъй като даваме мѣсто въ листа си на тая статия отъ „Новости“ ние съ това испълняваме още и вѣстникарска длъжность, въ удевлетворение на почитателитѣ на покойния Зах. Стояновъ, да се поговори за него и въ „Македония“ по на пространно. Още при първото извѣстие за неговата смърть, като споменахме въ листа си на кратко за нея, ние казахме общото християнско въ случая изрѣчение: „Богъ да го прости!“, безъ да се косваме до титлитѣ и добродѣтелитѣ на покойния. Но ето, че сме сбъркали! Не сме плакали, не сме се почернили, не сме го нарѣкли патриотъ, поборникъ, списатель и другитѣ му стари и нови титли, не сме го нарѣкли. . . *господинъ,* и нѣкой си Добрю Кожухаровъ отъ Хасково, отъ името на *обожателитѣ* на покойния Стояновъ—Богъ да го прости—дохожда да излива врьхъ насъ *гнѣва* си, съ една дописка, печатана въ 303-й брой на в. „Свобода“. Кой е тоя Кожухаровъ, и дѣкашенъ, не знаеме; може да е народенъ представитель, учитель, списатель, поборникъ и пр. и пр. а може да е и нѣкой писарушка или даже слуга; но отъ всичко се вижда, че той е *достоенъ кандидатъ* за вакантното мѣсто на покойния *бая* Захария, и че дописката му въ „Свобода“ има естество на полагание кандидатурата си. Какъ не! Знае човѣкътъ да *дърпа отъ ухото,* да натрива *хрень и пиперъ на носоветѣ;* има и той остро перо като *сабя дамаскина. . .*

Ето и статията отъ „Новости“ въ всичката й цѣлость:

„Германский и Австрийский печатъ съ рѣдко единодушие превъзнасятъ държавнитѣ и литературнитѣ заслуги на умрѣлия тия дни въ Парижъ предсѣдатель на българското народно събрание, Захария Стоянова. Доволно е да се хвърли единъ поглѣдъ на заглавията на статийтѣ, въ които се прославя тоя дѣятель, за да се разбере, защо Австро-Унгарския печатъ му отдава такива безъ мѣрка хвалби. „Смъртния врагъ на Руссия“, „приятель на свободата“, „защитникъ на българската независимость“ и т. н. — ето тия заглавия. Послѣ, Стояновъ се възхвалява за това, че ненавиждалъ Руссия, енергически противодѣйствувалъ на нейното влияние въ България, съ слово и дѣло поддържалъ враговетѣ на Руссия. За други заслуги на Стоянова къмъ българския народъ Австрогерманский печетъ нето поменува. Излиза, че доволно е да бждешъ ненавистникъ на Руссия за да заслужишъ пълното благорасположение на Германия и Австрия.

Това явление впроченъ, е общеизвѣстно, и ние не бѣхме се спирале на него, ако тия указани панегирици въ честь на покойния Стоянова не свидѣтелствувахж, какъ дълбоко се заблуждаватъ ония български дѣятели, които мислятъ, че Германия и Австрия ги покровителствуватъ не отъ своекористни смѣтки, а исключително за платоническото осигоряване на българската независимость. Събитията на пълно пояснихж, какъ разбиратъ тая независимость въ Берлинъ и Виена. Достаточно е да приведемъ въ примѣръ Сърбия, Босна и Ерцеговина, Ружния, за да се развѣятъ всичкитѣ илюзии за смѣтка на безкористието на германскитѣ и австрийскитѣ приятели на България. Достаточно е да се взрѣмъ въ сегашното положение на Критския въпросъ, за да си разяснимъ, че новоявенитѣ защитници на независимостьта на балканскитѣ народи въ сжщность не за тѣхъ се грижатъ а само за себе си. Ако покойния Стояновъ би билъ честенъ и убѣденъ патриотъ, но съ това негодно придържалъ се би не само въ начина на мислитѣ на г. Цанкова, но даже само на Каравелова или на не отдавнашнитѣ български министри, г. г. Начевича и Стоилова, то той не би се удостоилъ подиръ смъртьта си отъ австрийския печатъ на тия възторжении похвали, които сега паднахж на частьта му. Не неговътъ патриотизмъ внушава въ западнитѣ български приятели. Не; тѣ го почитатъ именно за това, защото билъ ненавистникъ на Руссия.

Но да поразглѣдаме по-отблизо умственния обликъ на дѣйтелитѣ отъ школата на покойния Стоянова. Извѣстно е, че до преминала възрасть буквално той е билъ неграмотенъ човѣкъ; не е знаялъ ни да чете, ни да пише. Билъ е простъ овчаринъ. Съ рѣдка енергия той навикналъ въ по късния си животъ това, което пропусналъ въ младостьта си. Съ ревность на новопросвѣщенъ той се е старалъ отъ послѣ да предаде на съотечествинницитѣ си ония знания, възгледове и понятия, които той на бърза ржка усвоилъ. Отъ прочитанието на неговитѣ статии въ „Независимость“ или въ „Свобода“ не може да се не дойде до заключение, че тѣ сж писани отъ човѣкъ съ крайни възрѣния, не особенно силенъ въ логиката, не подготовенъ за обсжждание сложни политически въпроси и озаренъ отъ природата само съ горѣщо-пъргавъ темпераментъ и съ нѣколко сатирически талентъ. Неговото міросъзерцание е твърдѣ просто: пламенна любовъ къмъ отечеството и не по малко пламенна любовъ къмъ свободата. Тия чувства, конечно, трѣбва да се почитатъ въ приятеля и въ неприятеля, и ние, разбира се, нѣма да излизаме да упрекаваме единомисленницитѣ на покойния Стоянвва въ това, че тѣ обичатъ отечеството си и скжпятъ за независимостьта на България. Но, въ нашето врѣме, за сложнитѣ политически отношения малко чини само една любовъ къмъ отечеството за общественния, а още повече за държавния дѣятель; такъвато трѣбва да уясни на себе си ония сложни срѣдства, при помощьта на които тая любовъ ще може да се уплъти въ плодотворни дѣла. А какво виждаме? Въ името на свободата Стояновъ, съ своитѣ послѣдователи, доведе отечеството си до това *мертебе.* Той недопущаше даже мисъльта, че може и той да грѣши, и предъ видъ на тая непогрѣшимость, той не отказваше никакви насилственни мѣрки, щото да ощастливи отечеството си, както той знае. Повече опитнитѣ политически дѣятели, цвѣтътъ на българската интелигенция, съ маститния старецъ Славейкова на чело, тайния гласъ на цѣлия народъ, казватъ и расправятъ на единомисленницитѣ на покойния Стояновъ, че тѣ много грѣшжтъ, че Руссия, която даде на България свободната конституция, не може да бжде врагъ на нейната независимость, че сегашнитѣ нейни приятели за това ѝ показватъ поддържка, защото се е раздѣлила отъ Руссия, скарана съ нея; че свободолюбивата Европа не ще закъснѣе да промени своитѣ възгледови за българската независимость, щомъ ѝ се удаде да се распорѣжда въ България тъй сжщо свободно, както тя до скоро още се распорѣждаше въ Сърбия; че славянский народъ не може обезпечи съ траенъ начинъ своята участь, когато отива въ съюзъ съ неприятелитѣ на славянския свѣтъ; че да се мечтае за България пълна *външна* независимость е немислимо; че, тъй както е поставена между двѣ могжществении течения, тя е принудена да прибѣгне къмъ едното отъ тѣхъ и съ него да съедини своята участь; най сетнѣ, че за нея най естественно е, да се не отдѣля отъ славянския свѣтъ, за да не попадне подъ владичеството на Нѣмцитѣ. . . . . Тия всички съображения, толкова съотвѣтственни съ историята, съ здравия разумъ, съ стремленията на самия тоя български народъ, високомѣрно се отхвърлятъ отъ единомисленницитѣ на Стоянова.

. . . .

И тъй, прославляванитѣ въ Берлинъ и Виена защитници на българската свобода, на дѣло излизатъ нейни врагове. Кой ще възтържествува на Истокъ: лигата на мира или Руссия — неизвѣстно; . . . .

Ето, на какви съображения неволно докарватъ статиитѣ на австро-нѣмския печатъ, посвятени на паметьта на покойния Стояновъ.“

РАЗНИ.

— До гдѣто русский императоръ пребиваваше въ Данската столица Копенхагенъ бѣше отишьлъ да го посѣти тамъ и да го поздрави отъ името на майка си Кралица Виктория Уалский принцъ и наслѣдникъ на английский престолъ. Това посѣщение види се е имало и политическа цѣль. Споредъ достовѣрни свѣдѣния отъ Парижъ въ французската столица общо се вѣрвало, че английский престолонаслѣдникъ е далъ успокоителни увѣрения на русския императоръ, че Англия не щѣла да влиза въ тройния съюзъ. Царьтъ пъкъ натоварилъ казания князь да увѣри Кралица Виктория зв миролюбивия характерь на неговата европейска и азиятска политика.

— Виенската „Presse“ органъ на министерството на вънкашнитѣ работи въ Австроунгария, като разгледва отъ Австрийска гледна точка положението на ромжнското правителство, казва, че кабинетътъ на Катарджи не билъ заздравенъ и по всѣка вѣроятность не щѣлъ да остане на власть до 1890. Непрестанно се пораждали недоразумѣния между министритѣ, общинскитѣ избори не били въ полза на правителството и отдавна щѣло то да падне, ако бѣше се сполучило да стане споразумѣние между либералитѣ и жонимиститѣ. Относително външната политика Катарджи се виждалъ тоже слабъ, защото неможалъ да испълни руссофилската си программа и не смѣялъ да земе предъ видъ направенитѣ му отъ Бѣлградъ предложения за съюзъ, инакъ, прибавя „Presse“, тоя кабинетъ се разлага отъ само себе си и ако още не е паднжлъ, причината на това била че никой не можалъ да го замѣсти понастоящемъ, но при първо буйно засѣдание щѣлъ да се принуди да подаде оставката си и да отстжпи мѣстото си на Карпъ, заключава Виенский официозъ.

Ние мислиме, че Виенскитѣ официози градятъ кули въ въздуха. Още много време ще се мине за да може да се надѣе Австрия да сѣдне на врата на Ромжнитѣ.

— Идущата недѣля на 8 Октомврий сърбската скупщина щѣла да се отвори отъ регентитѣ на младия краль и тронната рѣчъ щѣлъ да чете Ристичь. Споредъ нѣкои вѣстници радикалитѣ и либералитѣ отъ които ще се състои скупщината, силно се заканвали на напрѣдняцитѣ. Водительтъ на либералитѣ Авакумовичь се готвилъ да направи предложение за сждебно преслѣдвание противъ бившитѣ напрѣдняци министри Пирочанацъ, Гарашанинъ, Петровичь и др. Такъво предложение щѣше да се гласува отъ сърбската скупщина още минжлата година, но тогава Краль Миланъ не позволи. Очаквали и Пашичь да се обяви явенъ врагъ противъ династията Обреновичь.

— „Kölnische Zeitung“ твърди, че русский престолонаслѣдникъ не щѣлъ да отиде въ Парижъ и никога даже дума не е ставало за това.

— Извѣстяватъ отъ Петербургъ, че русско-японската конвенция, която въ послѣдне време се е подписала и ще влѣзе въ сила отъ първий идущий Януарий, и която ще се утвърди и отъ императора Александра слѣдъ като се завърне въ Руссия, давала на русситѣ право да пребиваватъ постоянно и да владѣятъ недвижими имущества въ цѣла япония. Видоизмѣнявала се и митарственната система въ полза на Руссия.

— Говори се, че слѣдъ сессията на сърбската скупщина Пашичь щѣлъ да стане министръ на външнитѣ работи, Груичь щѣлъ да остане пакъ предсѣдатель на министерския съвѣтъ и министръ на войната и пр. Види се сегашний сърбский кабинетъ ще претърпи измѣнение въ състава си.

— Вѣстникъ „Фигаро“ съобщава, че русския императоръ щѣлъ ɥа отиде заедно съ престолонаслѣдника въ Атина за да присжтствува на свадбата на гръцкия престолонаслѣдникъ, а германския императоръ не щѣлъ да отиде на тая свадба.

— Въ Черна-Гора имало голѣмъ гладъ, вслѣдствие на което много черногорци се преселили въ Сърбия, гдѣто намѣрили братский приемъ и сърбското правителство имъ е помогнжло много за да ги избави отъ гладъ. По причина на тоя гладъ черногорското правителство е поискало да направи единъ заемъ въ странство. Руссия и Франция се притекли на помощь и дали въ заемъ на правителството въ Цетина два и половина милиона лева.

До колкото се знае тоя е първъ пжть гдѣто малкото и независимото черногорско княжество сключва заемъ.

— Неуморимий г-нъ Верковичъ, истинский сърбинъ, е издалъ не отдавна още единъ много сериозенъ трудъ: „Топографическо-етнографический очеркъ на Македония“. Както е извѣстно, г. Верковичъ е проживѣлъ цѣли 25 години въ Македония, ходилъ на всѣкадѣ изъ нея и я е изучавалъ въ етнографическо, топографическо и археологическо отношения. Свѣдѣнията на г. Верковича иматъ толкова поголѣма цѣна, казва единъ русский вѣстникъ, че той е чуждъ на българската националность, заслужватъ, слѣдователно, пълно довѣрие особенно въ опредѣлението спорнитѣ етнографически граници на претендующитѣ на Македония народности: българска, грьцка, сърбска и албанска. По свѣдѣнията на г. Верковича, въ Македония, отъ Родопскитѣ гори до рѣката Дринъ (Черний) и отъ сърбската граница и Косово поле до Егейското море и рѣката Бистрица живѣятъ само българи съ незначителна смѣсь отъ гърци и турци на южната, албанци на западната граница на Македония.

— Научаваме се, че преди нѣколко деня една разбойническа чета се появила между Кичево и Дебръ (Македония) и ограбила нѣколко села, мѣжду които най-много пострадали селата: Иванчица и Евлоецъ. Разбойницитѣ били около 60 мина турци отъ Кичевското, но въ Дебрска носия, които заедно съ плячката сж се завърнали въ домоветѣ си неповредени. Когато нещастницитѣ се лишаватъ отъ добитото съ многогодишенъ потъ тъй безмилость, разбойницитѣ се врьщатъ въ домоветѣ си спокойно, весело и съ много имание: волове, крави, кози, овци и мн. др.

Двама братя отъ село Сушица, (Перечко) като отивали въ Кичево съ брави (кози) на пазаръ, близо до градътъ единия билъ убитъ и бравитѣ грабнати отъ една разбойническа чета. Другия братъ сполучилъ да избѣга живъ и се оплакалъ предъ властьта. Послѣднята заедно съ тжжителя пратила нѣколко жандарми съ единъ чаушъ да се направи оглѣдъ. Обаче при огледътъ не сж оказали и самитѣ злодѣйци на мѣстото, за което чаушинътъ присждилъ да накаже тжжителя като лъжецъ; билъ го немилостиво и работата се свършила. Нещастната рая такава защита само може да намира при свойтѣ господари! Нестигало гдѣто разбойницитѣ убиха едного, грабнаха имотътъ имъ, но и властьта трѣбвало да допълни това злодеяние.

Всичко това идва да ни увѣри, че въ тоя край още по нещастия христианинъ сестематично и отъ самитѣ власти се преслѣдва и затрива, отъ което трѣбва да разберемъ веднъжъ за всякога че не тъй лѣсно и безъ жертви ще се дигни несносното бреме отъ нашета татковина.

— Споредъ Цариградскитѣ вѣстници положително вече се знаяло, че германский императоръ щѣлъ да посѣти и столицата на султана, на врьщанието си отъ Атина, гдѣто, както е извѣстно, ще отиде на свадбата на сестра му София съ грьцкия престолонаслѣдникъ. Посрѣщанието му щѣло да стане въ парахода, отъ гдѣто щѣлъ да слѣзе въ двореца на Долма бахче, отъ тамъ послѣ въ Илджзъ кюшкъ. Вилхелмъ II щѣлъ да престои въ Цариградъ два дни и на трети день да замине за Берлинъ.

— Споредъ сжщитѣ вѣстници тоже положително се знаело, че слѣдъ Вилхелма II щѣлъ да посѣти султана въ Цариградъ и русский престолонаслѣдникъ Великия князъ Николай Александровичъ, когото щѣлъ да посрѣщне самъ Н. В. Султанътъ въ дврецътъ на Долма бахче.

Всички императори, кралье и князове отиватъ да се расхождатъ и се посѣщаватъ единъ другиго, а наший Султанъ Хамидъ смѣе ли да излѣзе не отъ столицата си, а отъ двореца си?

— Говори се, че ромжнската камара щѣла да бжде распусната и предсказва се че щѣло да се състави едно ново временно министерство, което да управлявало страната до новитѣ избори за камарата.

— Въ минжлий брой на вѣстника си съобщихме, че споредъ свѣденията на единъ нѣмский вѣстникъ генералъ Обручевъ билъ представилъ на Царя единъ докладъ върху положението въ Европа и пр. Споредъ послѣднитѣ европейски вѣстници сжществуванието на подобенъ докладъ се опровергава отъ Петербургъ.

— Пакъ нѣмскитѣ вѣстници съобщаватъ, че черногорский князъ е продалъ на Руссия за едно голѣмо количество пари Антиварското пристанище. Мислимъ, че и тия свѣдѣния сж плодъ на нѣмска фантазия.

— Официозний органъ на сърбското правителство в. „Одіек“ съ една статия силно напада на Австроунгария и на нейната политика. Тоя вѣстникъ казва, че съ документи можалъ да докаже, че сърбско-българската война прѣзъ 1885 се длъжела на чужди интриги. Разбира се, че сърбский официозъ подъ *чужди* разбира австроунгарски интриги. Неимоверна заслуга би направиль на славянския свѣтъ сърбский официозъ, ако обнародваше тия документи всичкитѣ или поне по-важнитѣ отъ тѣхъ.

ОБЯВЛЕНИЯ

КРОЯЧЬ

Извѣстявамъ,

че въ гр. София, улица Вознесенска Но 11, отворихъ **кройторски дюкенъ за най-модни дамски дрѣхи,** съ най фино и бързо изработвание и умѣрона цѣна. **Въ 24 часа могж да приготвя една рокля отъ най-моднитѣ.** Клиентитѣ ми всякога ще бждътъ задоволени отъ чистата и бърза работа.

София. 1889 год.

Кроячь: **Никола Е. Бояджиевъ.**

ОБЯВЛЕНИЕ.

ХОТЕЛЪ „МАКЕДОНИЯ“

въ

градъ Галацъ (Романия).

Подписаний, родомъ македонецъ, обявявамъ на почитаемата българска публика, че открихъ новъ Хотелъ на прибрѣжната улица — Strada Portilni — No 127, който е близо до всичкитѣ въ града параходни агенства: Русско, Австрийско и Французско; снабденъ съ чисти и добрѣ мобилировани стаи (по единъ франкъ за нощь): съ честна и аккуратна прислуга и съ вкусно приготвени ястета и питиета.

Подкандвамъ най-почтително всички ония Господа Българи търговци и пжтници, които иматъ случай да посѣтжтъ Галацъ да благоволятъ да се спратъ и преношуватъ въ Хотелътъ ми, като ги увѣрявамъ, че ще останатъ задоволни.

Галацъ, Юлий 13-й 1889 г.

Съ почитание: **Божинъ Д. Алуловъ.**

КОЖУХАРЪ

Извѣстявамъ, че постиламъ съ разни кожи най модни мжжки и женски дрѣхи, *правя отъ ризни кожи, най модни машони* и приемамъ за поправка ветхи, съ умерени цени и бърза и фина работа.

Дюкенътъ ми се намира въ улица *Възнесенска подъ N-11*

гр. **София,** 30 Септемврий 1889 г.

Георги А. Филевъ.

Печатница на „Либералний Клубъ“ — София. Редакторъ и Отговорникъ: **К. Шаховъ.**

ГОДИНА I. СОФИЯ, 8 ОКТОМВРИЙ 1889 ГОД. БРОИ 47.

Цѣната му е:
за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 л.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.
Единъ брой 15 ст.

МАКЕДОНИЯ

Излиза всѣка сжббота.

Статии, дописки, пари, поржчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония, се испраща до *К. Шаховъ* въ гр. София.

Ржкописи не се връщатъ. Поржчки непридружени съ стойностьта не се испълняватъ.

София, 7 Октомврий 1889.

Отначало общо се вѣрваше, че посѣщението което имаше да направи русский монархъ на германския императоръ ще да бжде едно точно испълнение на обязанности отъ дворцови етикеция и не ще да има никакво политическо значение. Така да се мисли и вѣрва имаше сериозни причини, каквито сж съставляванието подъ покровителството, така да се каже, на Германия „Лигата на Мира“, или тройний съюзъ на срѣдноевропейскитѣ държави, провокационнитѣ статии на официозния германский и австрийский печатъ, който се инсперира отъ висши политически кржгове и много други. Слѣдъ направянието обаче на тая визита европейский печатъ измѣни тонъ и направление и сега почти всички официозни вѣстници признаватъ голѣмата важность на Царевото посѣщение въ германската столица и не криятъ, че то е имало политический характеръ и послѣдствията му, които не ще закъснѣятъ да излѣзжтъ на — явѣ и да ги чуятъ и научжтъ всички, щѣли да бждатъ отъ грамадно значение и важность за създаденото отъ преди нѣколко години положение въ Европа. Най-напредъ, казватъ, билъ окончателно рѣшенъ въ Берлинъ българский въпросъ и то напълно въ полза на Руссия. Слѣдъ това двамата велики монарси затрогнжли току речи всички висящи въпроси, отъ които зависи запазванието миръть въ Европа и спокойствието на държавитѣ и народитѣ, и върху тѣхъ взглядоветѣ имъ не различавали твърдѣ много. Ако всичко това излѣзе вѣрно, може да се каже, че войната, която бѣше належаща и се очакваше отъ день на день да избухне, е избѣгнжта и отсранена вече и мирътъ е осигуренъ поне за нѣколко години.

За да се прави и вади такъво заключение отъ посѣщението на Царя на германския императоръ дава поводъ обстоятелството, много важното обстоятелство, че Князь Бисмаркъ поиска и Царьтъ го прие на ауденция, която е траяла единъ часъ и половина. За да се разговаря великий русский монархъ съ желѣзний германский канцлеръ, който заповѣдва днесь на двѣ велики държави — Австрия и Италия, толкова дълго врѣме трѣба непремѣнно да е имало много важни въпроси за разискване, трѣба да сж се положили основитѣ за разрѣшение на всичкитѣ висящи политически въпроси, отъ които не послѣдно мѣсто държи българский въпросъ. Назабавно слѣдъ тая ауденция и слѣдъ заминаванието на Царя отъ Берлинъ императоръ Вилхелмъ II е посѣтилъ своя канцлеръ и се е разговарялъ съ него повече отъ половина часъ, което служи за силно доказателство, че ауденцията на Бисмарка у Царя е била отъ грамадна важность.

Ако наистина българский въпросъ, както казахме и както общо се вѣрва, е окончателно вече рѣшенъ въ Берлинъ, то, може да се каже, България е най честитата държавица на Балканския полуостровъ и българский народъ може дя се гордѣе само защото се избавя отъ една криза, която заплашваше неговото сжществувание като свободенъ народъ, но още и за това, че той ще възобнови въ едно ний непродължително врѣме своитѣ прекжснати ето вече нѣколко години сношения съ своята освободителка и естественна покровителка. А това подновяване на приятелски отношения между освободители и освободени и исказванието искренна и непритворна благодарность и признателность отъ страна на послѣднитѣ къмъ първитѣ ще уякчи и заздрави основитѣ на младата българска държава за самостоятелно сжществувание и напредвание въ всѣко отношение, ще усили борбата ни за народно обединение, безъ което не е мислимъ траенъ политический и самостоятеленъ животъ, и ще окуражи насъ Македонцитѣ за да продължаваме съ още по-голѣма енергия

ПОДЛИСТНИКЪ.

Националнитѣ задачи на Руссия и мѣркитѣ за тѣхното осжществление.

(Продължение отъ брой 46).

Само политиката на егоизма, приспособявана en grand отъ европейската дипломация, е могла да докара тия неестественни послѣдствия, които сега сжществуватъ въ международнитѣ сношения почти на всичкитѣ европейски държави. Въ сегашното врѣме политиката на егоизма е достигнала най-крайнитѣ си предѣли и нѣма кждѣ по-нататакъ да иде. Сега цѣла Европа се е обърнжла въ въоржженъ лагеръ и физически най-здравото и най-способното за работа население не произвожда вече нищо и употрѣбява най-добритѣ си сили на военната служба и стои подъ оржжие като очеква нахлуванието на неприятеля. Народното достояние въ подивляющи размѣри се харчи не за полезни мѣрки, а на грозни въоржжения, които непрекъснжто се измѣняватъ и постоянно изискватъ по-нататашни расходи. Европа пжшка подъ тежькъ непосиленъ товаръ отъ всевъзможни налози, всѣка държава се бои за цѣлостьта на сжществованието си, спрѣла се на пжтя на мирното си развитие и съ ужасъ глѣда на бждящето. Такъво неестественно международно положение на европейскитѣ държави, създадено отъ дипломацията, не може да се продължава безкрайно. Роковий кризисъ е неизбѣженъ. Ще се свърши ли той чрезъ опустошителни войни, предъ чудовищния размеръ на които може би ще поблѣднѣятъ всичкитѣ предшествовавши войни и до които повидимому така настойчиво се приближава европейската дипломация, или пъкъ той ще се свърши мирно чрезъ естественната реакция въ дипломацията и въ искуството на политиката съ пълно измѣнение на неговитѣ принципи, съотвѣтственно съ исканията на международното право, на което, впрочемъ, да се надѣемъ е крайно неосновательно, но тоя кризисъ обязателно трѣба да се свърши. На края на XIX вѣкъ, като сждимъ по всичкитѣ налични политически данни, е сждено да свърши въ историята на Европа и на человѣчеството великъ актъ — да ликвидира политиката на егоизма отъ текущето столѣтие.

Слѣдъ тая ликвидация може да настжпи нова ера въ международнитѣ сношения на европейскитѣ държави. Искуството на политиката и дипломацията трѣба да се избавятъ за всѣкога отъ несвойственнитѣ задачи, отъ хитростьта и егоизма, Тѣ трѣба най-послѣ да стжпятъ на истинския пжть, който се изисква отъ международното право, отъ разума и отъ истинскитѣ интереси на самитѣ народи, които съ много голѣми жертви сж искупили всичкитѣ грѣхове на своята дипломация и вече отдавна си намѣрили правото за мирно сжществование. Международното право и неговитѣ изисквания трѣба всѣкога да служжтъ за единственна основа и базисъ за искуството на политиката и на дипломацията. Между първото и вторитѣ никога не трѣба да сжществува никакво противорѣчие и антагонизмъ. Правилната политика, която дѣйствително се съгласява съ истинскитѣ интереси на извѣстна държава, всѣкога е високо нравственна, справедлива и никога не ще да предприеме и не ще да одобри нищо противно на международното право. Като има за идеалъ само доброто на своята държава, правилната политика въ истото врѣме трѣба да бжде беспристрастна и справедлива къмъ жизненнитѣ интереси на другитѣ държави. Истинскитѣ задачи на дипломацията се заключаватъ въ установявнието, съгласно мѣстото и врѣмето, на необходими правила, които обезпечаватъ тържествуванието на международното право, за противодѣйствувание съ нравственни срѣдства на злото, за поддържание до крайни предѣли честьта на народитѣ. Дипломацията трѣба постоянно и преимущественно да се стреми за запазвание на всеобщия миръ, за развитие на търговията и промишленностьта и въобще за обезпечвание и увеличавание материалното благосъстояние на народитѣ. Тя трѣба сжщо да въспира стремленията на народитѣ въ естественнитѣ граници и да не ги насърдчава къмъ авантюризмъ и несправедливи искания. Тя трѣба да помни, че всѣка държава въ общия исторически кржгозоръ живѣе животъ самостоятеленъ, и се подчинява само на опредѣлени мирови закони, нарушението на които неможе да премине безслѣдно и безнаказанно и измѣнението на които е извънъ властьта на людьето. Държавата чрезъ крайно напряжнение на силитѣ си може да занеме видно положение и даже да се повдигне на стъпень на първата свѣтовна държава. Но такъво явление ще бжде крайно преходно и врѣменно. Слѣдъ такъво искусственно повдигание не ще закъснѣе да послѣдва общъ упадъкъ на силитѣ и пълно истощение и държавата ще слѣзе въ положение даже по-долно отъ това, въ което тя се е намирала по-рано до своето ефемерно повдигание. Дипломацията трѣба най-послѣ да се проникне отъ съзнанието, че егоизмътъ, хитростьта и лукавството сж елементи не несгодни за международната политика. Собствеи безстрашно борбата си за освобождение отъ петвѣковното ни робства. Защото не подлежи на съмнѣние, че ние само тогава можемъ да водимъ успѣшна война за освобождението ни отъ робството, когато свободна България захвърли съ презрѣние на страна покровителството на чифутската оная страна, която се нарича съ името Австроунгария, и която държи въ робство двадесеть милиона Славяни и се храни отъ потътъ на челата имъ, и се прилѣпи къмъ своята освободителка велика Руссия, единственната искренна и безкористна покровителка не само на еднопленменнитѣ ѝ славянски народи, но на цѣлия православенъ свѣтъ, въ която часть отъ земното кълбо и да обитава той.

Знаемъ, че можемъ да бждемъ предметъ на ругание и псувни за нашата откровенность къмъ политиката, която трѣба да се води въ България спрямо нейната освободителка, отъ страна на хора, които обичатъ минцоветѣ и които служжтъ исключително на личнитѣ си страсти, но това насъ не ни стрѣска ни най-малко, защото знаемъ чувствата, извѣстни ни сж и стрѣмленията на българския народъ, който никога нѣма да склони да се хвърли въ примкитѣ на Австроунгария и громко проклина и отъ дълбочинитѣ на сърдцето си презира ония, които всячески се трудятъ да го смразятъ съ освободителката му и да го отклонжтъ и отстранжтъ отъ нея, като му я представляватъ за найопасенъ врагъ на неговото сжществуванне като свободенъ независимъ народъ, като ламтяща да поглътне и пороби *своето дѣте*, освободеното отъ нея съ скжпоцѣнната кръвь на синоветѣ си българско княжество; не се боимъ ние отъ тия *нѣколко* души въ България, защото стоимъ надъ партийнитѣ страсти и интереси и служимъ на общебългарското дѣло, а това дѣло изисква, щото България винаги да се намира въ най-добри отношения съ Руссия, която ни е завѣщала Св. Стефанска България съ пристанище на Солунския архипелагъ, съ Вардаръ и Охридското езеро. Ако България бжде въ добри отношения съ Руссия, то само нейна една нота съ нѣкое приложение за звѣрствата, които всѣкидневно се вършжтъ въ Македония, както бѣ направила въ 1884, ще бжде достатъчно да накара подписавшитѣ Берлинския договоръ велики европейски сили да постѣгнжтъ юздитѣ на Султанъ Хамида и да го принудятъ да испълни своитѣ задължения отъ тоя договоръ спрямо християнитѣ си поданници. А това би значило много нѣщо за насъ, защото съ подобряването участьта на християнитѣ въ турско българский народь осигурява народностьта си тамъ и се туря здрава основа за народното ни обединение, безъ което, повтаряме, нѣма траенъ самостоятеленъ политический животъ.

Ето защо ние, па и цѣлий българский народъ, както тоя който живѣе въ свободна България, така и оня, който още пжшка и се мжчи подъ петвѣковното робство, съ нетърпѣние очакваме часъ по скоро да се разнесе като молния изъ четиритѣ краища на свѣтътъ вѣстьта, че въ Берлинъ, при свиждането на двамата велики монарси — Русский Царь и германский императоръ — българский въпросъ се е рѣшилъ окончателно.

Сърбското училище въ Битоля.

Преди три и повече мѣсеца ние казахме, споредъ свѣденията които имахме, че сърбитѣ тая година ще употрѣбятъ всевъзможни срѣдства и ще се опитатъ повече отъ всѣкога да отворятъ сърбски училища въ Македония, и привлекохме вниманието върху това на цѣлия българский народъ. Нашитѣ свѣдѣния излѣзохж вѣрни и предвиждането ни се сбжднж. Презъ минжлия мѣсецъ септемврий сърбското консулство въ Битоля, гдѣто нѣма нито единъ сърбинъ и сърбски подданникъ, е наело едно турско здание (частна кжща) съ огроменъ наемъ (450 лири турски за три години) и обявило на нѣкои заблудени, каквито не липсуватъ никадѣ, че това здание щѣло да служи за помѣщение на земледѣлческо училище, за поддържанието на което сърбското правителство било асигновало и отпуснжло единъ кредитъ отъ двѣстѣ и повече хиляди динари въ годината. Освѣнь тая сумма, проповѣдвалъ консулътъ, и дружеството Св. Савва отъ Бѣлградъ щѣло де поддържа въ сжщото училище сто и петдесеть души стипендианти. Нѣколко деня слѣдъ наеманието на помѣщението явило се едно непознато тамъ лице, което обявило, че било испратено отъ Бѣлградъ за директоръ на сърбското училище въ Битоля. Честитѣ негови посѣщения и нощни похождения въ сърбското консулато дали поводъ и причина да го подозрятъ мѣстнитѣ власти и слѣдъ 2—3 деня му заповѣдали да затвори училището и го турили подъ изслѣдвание за гдѣто безъ позволение отъ страна на правителството и безъ да се е представилъ предъ учебната коммиссия въ Солунъ и да получи отъ нея разрѣшение, си е позволилъ да отвори сърбско училище и да учителствува въ една чужда държава. Отговоритѣ на г. директора на зададенитѣ му въпроси отъ изслѣдователя били толкова съмнителни и заплетени, щото станжли причина да бжде той арестованъ. На запитването му, кой му плаща за да учителствува въ Битоля, негова милость, сбъркалъ концитѣ и не знаелъ какво да отговори. Като видѣлъ каква е работата и че турцитѣ не се шегуватъ съ ония, които искатъ да имъ мжтять водата и да имъ създаватъ мжчнотии, сърбский консулъ се намѣсилъ и застжпилъ за директора., който и билъ, слѣдъ това, освободенъ отъ затвора подъ гаранция, че нѣма да се отстрани отъ Битоля догдѣто се изслѣдва и разгледа отъ сждилищата дѣлото му, като сжщевременно строго му се заповѣдало да не отваря отново училището и да не учителствува.

ний неинъ четиривѣковенъ опитъ трѣба да я убѣди окончателно въ това. Безъ да се гледа на постоянното и наствойчиво приспособение въ своята дѣятелность на споменжтитѣ елементи, диплопацията въ течение на толкова продължително врѣме не е създала нищо трайно, не е удовлетворила, както ще видимъ тутакси въ слѣдующата глава, жизненнитѣ интереси на народитѣ, не е заглушила тѣхнитѣ национални стремления, съ една дума не е могла да измѣни природата на человѣчеството и да повърне по своему ходътъ на историята. Тя се показа безсилна да се уприличи на Новина, който е спрѣлъ, споредъ преданието, обикновенния вървѣжь на слънцето.

Глава III.

Изслѣдвание политическото положение на съврѣменитѣ европейски държави.

> „Всѣкий народъ трѣба да живѣе свой животъ,“
> А. Ранке.

> „Историческото значение на държавитѣ може да бжде постоянно само когато тѣ се крѣпятъ на националнитѣ сили и на единството.“
> А. Хефтеръ.

Европейската дипломация, както по-преди точно опредѣлихме, въ течението на четири столѣтия не е признавала международно право и явно е мжчела народитѣ. Такъва отрицателна дѣятелность трѣбаше безъ друго да се съпровожда съ съотвѣтствующи печални резултати. И дѣйствително едни европейски държави до сега още не сж достигнжли своето пълно политическо могжщество и всѣка тѣхна крачка за това постоянно срѣща препятствия и противодѣйствия, а други искусвенно се усилватъ и се повдигатъ на арената на международнитѣ турнири. Вслѣдствие на това между много държави сжществува непримиримъ антагонизмъ и постоянна тайна борба, която периодически преминува въ явна война, която за това пъкъ повечето пжти не постига конечнитѣ цѣли и се прекращава само за това, за да се възобновява по-послѣ съ нова сила. Въ Политическата история на Европа може да се намѣрятъ само малко войни, които дѣйствиелно сж били извикани отъ жизненни държавни интереси и сж се оправдавали отъ международното право, а всичтѣ други войни сж бивали исключително резултатъ на отрицателната дѣятелность на дипломацията.

Населението на Европа състои отъ три голѣми племена: славянското на брой до 110 милиона души, романското или латинското до 101 милиона души и германското — до 102 милиона души. Тия три племена се раздѣлятъ на значително число народи, отъ които едни до сега сж завардили въ всичката сила племенното тѣготѣние (народитѣ отъ славянското и германското племе), а другитѣ съвсѣмъ сж се отдѣлили и станали единъ на другий чужди народи (народитѣ отъ романското племе: французитѣ, италянцитѣ, испанцитѣ и др.). Казаното отдѣлявание на еднопlеменни народи, като се явява резултатъ отъ историко-политически условия на минжли врѣмена, представлява сега явление съвсѣмъ опрѣделено и напълно влѣзло въ народното съзнание. Да се бори человѣкъ въ сегашно врѣме съ това явление би било безплодно, него можемъ само да константираме съ прискърбие. Отъ друга страна тева желостно явление е високопоучително за народи, които още не сж изгубили съзнанието на взаимното племенно теготѣние. Тѣ трѣба да помнжтъ, че такъва взаимна отчужденность на родственни народи може да се случи и тѣмъ. Вслѣдствие на това народитѣ трѣба да се стремятъ съ всички способи за осжществление на обединението, догдѣто у тѣхъ още сжществува съзнанието на племенното родство, инакъ по-многобройнитѣ народи заплашва пълна взаимна племенна отчужденность, а малкитѣ — умирание и ассимилация подъ натиска на по-силнитѣ народи, Такъва е роковата сждба на народитѣ, която е начъртана въ тѣхната книга на битието.

Исторический процесъ на распадението на европейскитѣ племена въ отдѣлни народи происхожда енергично и безъ да се спира, при което за неговъ постояненъ двигателъ е служила грубата физическа сила. Подъ нейното въздѣйствие едни народи постъпенно сж се образовали самостоятелни политически организми, а други сж подпаднали подъ влиянието на първитѣ, подчинили имъ се, изгубили политическата самостоятелность и завардили само народностьта си. Тая историческа кристализация за образование и съзиждание на държави далечь още не е свършена, енергично се продалжава въ сегашно врѣме и нейното пълно свършвание принадлежи само на бждащето.

Всичкитѣ съврѣменни европейски държави ние намираме възможно да подраздѣлимъ на два диаметрално противоположни типа; на държави нормални, естественни или национални и на държави — анормални, противоестественни и антинационални. Къмъ първия типъ ние отнасяме такъва държава, която напълно удовлитворява названието си и дѣйствително представлява политическо тѣло. Непремѣнното условие на тая

Като се убѣдилъ, че нѣма възможность и не ще да се позволи на сърбский поддамникъ да отваря училища и да учителствува въ Битоля, сърбский консулъ поискалъ наставления отъ Бѣлградъ какво да прави съ наетото за училище здание и съобщилъ всичко това на г. Новаковича, сърбский представитель въ Цариградъ. Какви наставления сѫ се дали на Битолский сърбски консулъ отъ Бѣлградъ не знаемъ, но г. Новаковичъ скоро му се притекълъ на помощь и му испратилъ отъ Цариградъ единъ другъ смарлама учитель, родомъ българинъ, роденъ и пораснѫлъ въ Битоля, училъ се колкото да пише и чете въ сѫщий градъ на българский язикъ и тамъ е учителствувалъ преди нѣколко години въ едно първоначално училище и послѣ е билъ уволненъ отъ длъжностьта си по неспособность. Тоя учитель се казва Александръ Ст. Мишайковъ и по онова врѣме се намираше въ Цариградъ и търсеше каквато и да е длъжность отъ Екзархията, която обаче му е отказала.

Извѣстнитѣ измѣнници и продадени на сърбитѣ за пари, Групчевъ и Евровъ, които постоянно се намиратъ при г. Новаковича и агитиратъ въ Цариградъ между македонцитѣ, се въсползовали отъ случая. срѣщнѫли се съ Мишайкова и му предложили да го заведѫтъ въ сърбското посолство. Г. Новаковичъ приелъ го съ отворени обятия, гощавалъ го нѣколко пѫти въ посолството и му предложилъ шестдесеть лири турски годишна заплата и десеть лири за пѫтни разноски да отиде въ отечеството си Битоля и да отвори, като учитель, сърбското училище. Отчаянний Александръ Ст. Мишайковъ съгласилъ се на предложението на г. Новаковича и заминѫлъ отъ Цариградъ за Битоля, гдѣто се опиталъ да отвори сърбското училище, но и нему не се удало, защото турскитѣ власти не позволявали да се отваря такъво училище по сериозната и повече отъ основателна причина, че въ Битоля, както и вь цѣлата Македония, сърби нѣма и никой не желае да се учи на сърбский язикъ.

Сега за сега така стояла тая работа и сърбското училище е затворено. Но спорѣдъ свѣдѣнията ни сърбский консулъ силно настоявалъ и ходатайствовалъ предъ Битолский валия за да се позволи формално отварянието отново на сърбското училище и ималъ голѣми надѣжди за да сполучи това.

Битолский сърбский консулъ и по негови донесения сърбскитѣ вѣстници нахално нападатъ и обвиняватъ за затварянието на сърбското училище въ Битоля и на директора му терджуманина на Битолския вилаетъ Есадъ ефенди, който сѫщеврѣменно е и преподаватель на турския язикъ въ българската полугимназия и въ грьцката гимназия тамъ. Това обвинение обаче е голословно и не почива на никакво основание. Есадъ ефенди е единъ честенъ и просвѣтенъ чиновникъ, който не жали трудътъ си и е готовъ, разбира се ако врѣмето му позволява, да преподава уроци и въ сърбското училзще, ако би то могло да се отвори и сѫществува въ Битоля,

Каго изложихме по възможность обстоятелственно какъ стои работата съ сърбското училище въ Битоля, ние за сега отново привличаме вниманието на нашитѣ братия и сънародници отъ свободнѣ България върху агитациитѣ на сърбската пропаганда въ Македония и молимъ всички безъ разлика на политически убѣждения да размислятъ сериозно като какви срѣдства могѫтъ да се употрѣбятъ за противодѣйствование на тая пропаланда, която располага съ огромни парични сумми и явно се подпомага и насърдчава въ агитациитѣ си отъ сърбското правителство и отъ неговитѣ консули въ Македония.

Въ единъ отъ слѣдующитѣ броеве на вѣстника си и ние отъ своя страна ще предложимъ едно срѣдство за противодѣйствование на сърбската пропаганда вь Македония.

Рѣчьта на Криспи въ Палермо.

Най-послѣ четохме и словото на италиянския президентъ Криспи, което той каза въ Палермо. Всички очаквахѫ да чуятъ отъ устата на тоя държавенъ мѫжь, който тикнѫ Италия въ единъ безисходенъ пѫть и я съсипа икономически, нѣщо важно, нѣщо интересно по положението въ Европа, но напраздно. Негова милость се задоволилъ да каже въ рѣчьта си, че не се грижалъ за нищо друго освѣнь да служи на отечестворо и на царя, да направи Италия велика и щастлива; че билъ работилъ за да останелъ Римъ италиянский и неприкосновенъ градъ; че е осигорилъ на църквата пълно упражнение на нейнитѣ религиозни права подъ условие за напредъ да не нарушава правата на народа; че прекъсванието на икономическото сношение на Италия съ Франция било събитие независимо отъ неговата и на събратията му министри воля; че днешната италиянска политика била слѣдствие отъ приетата отъ Франция система да прекъсне вситѣ си търговски обвързвания до истичание срокътъ на Франкфуртския трактатъ; че икономическитѣ въ Италия мѫчнотии не зависяли само отъ това прекъсванио на търговскитѣ сношения съ Франция. Ще премахнемъ, казалъ, всичкитѣ митнечески мѫчнотии съ Франция щомъ ни позволи камарата; че италиянското тържище трѣбало да сѫществува за цѣлия свѣтъ и че икономическото състояние на Италия било се подобрявало сега. Той отказалъ, че външната политика на италиянекото правителскво е *грандоманно* явтократорска, робска и предизвикателна и продължилъ: „Ние сме грандоманни каквито бѣхѫ Мачини, Викторъ Еммануилъ и Гарибалди. Вѣрнитѣ начала и добродѣтельта на тия мѫжье ни рѫководятъ. Помагаме на новитѣ народи за да се развиятъ и да се закрѣпятъ и оставяме народитѣ да бѫдѫтъ господари на сѫдбата си (много голѣми думи. Р.). Сполучили сме да дадемъ на нашето въ Африка военно предприятие характеръ чисто миролюбивъ. Монархъ, който никога не ни е излъгалъ, простира ни рѫката си. Широко владѣние (разбира Етиопия. Р.) има да се отвори на нашата търговня и широка земя на нашата колония. Какъ прочее може да се нарече рабска и предизвикателна една политика, която ни позволява да водимъ преговори еднакво както първата морска държава въ свѣта и съ първитѣ континентални европейски държави? политика, която доведе императора Вилхелма въ Римъ и има да го доведе въ Италия? политика. която ни сравнява съ двата съюзници както по права, така и по задължения?“

Както видите рѣчьта на Криспи, която се очакваше да бѫде пълна съ значение, не съдържа друго освѣнь громки фрази, голѣми думи и нищо друго.

А какъ е билъ той носрѣщнѫтъ въ Палермо и до колко е популяренъ между италиянцитѣ

държава е подавляющата бройность само на държавната главна нация — Nation или на държавния народъ — Volk (populus) надъ вситѣ други народности, които влизатъ въ състава на държавата. За сѫщественна и обязателна принадлежность на Nation или Volk всѣкога бива еднаквата вѣра и еднаквий язикъ, наличностьта на изработения отъ вѣковетѣ народенъ духъ, характерътъ и други свойственни именно на извѣстна нация типически особенности, които се заключаватъ въ нравитѣ, културата, правото, обичаитѣ и пр. И само такъвъ Volk или Nation има естественно право за самостоятелно сѫществование и развитие и за владѣние на *своята* държава. Всѣка друга държава, която не удовлетворява изложенитѣ условия, ще се отнася къмъ държавитѣ отъ втория типъ: къмъ анормалнитѣ, противоестественнитѣ и антинационалнитѣ. Такъва държава всѣкога живѣе за смѣтка на други народности, нѣма никакви данни за свое сѫществование и развитие, създава се съвършенно по искуственъ и случаенъ начинъ и представлява плодъ на успѣшна война или на егоистическа комбинация отъ дипломацията- Наличностьта на такъва държава съставлява черно пятно въ свѣтилъ фонъ на цивилизацията, силно разваля основнитѣ начала на международното право и всѣко представление за свободно сѫществование и развитие на отдѣлни лица и за цѣли народности. Това е жалостенъ остатъкъ отъ груби варварски врѣмена, покрить съ блѣска на съврѣменната цивилизация и искусство замаскиранъ свободолюбиви идеи и учреждения. Свободота и робството, правото и насилието, законътъ и произволътъ свободно живѣятъ и се развиватъ. Но много ли врѣме още ще се продължи тая въпиюща дисгармония? . . .

Европа има единъ удивителенъ примѣръ отъ съединение на подобни противоположности и отъ сѫществувание на такива политически аномалии. Австрия и Турция служятъ за краснорѣчиво доказателство на това. Австрийската империя, тоя остатъкъ отъ апостолитическата монархия, основана отъ Карла Великий и послѣ възвеличена отъ Оттона великий, Барбароса и Карла V, представлява единъ федеративно-монархический агломератъ на народи, съединени чрезъ силата и меча. Господствующе и привилигировано население сѫ нѣмцитѣ (на брой до 9 милиони души). А всички други народности, които насилственно сѫ включени въ състава на тая монархия и които на брой надминуватъ господствующето население, като: славянитѣ, на брой до 18 милиони души, италиянцитѣ—до 3 милиона души, ромѫнитѣ—до 1 милионъ души, се намиратъ въ положение на покорени, лишени отъ политическа самостоятелность, отцѣпени отъ своето племе и постоянно се борятъ за запазвание на народностьта си, вѣрата и язика. Тия народи представляватъ жалостна жъртва на европейското безправие и на грубия егоизмъ служятъ за живъ и краснорѣчивъ укоръ на съврѣменната цивилизация и на прогресса. Тѣхното въпиюще положение е безусловно анормално, не може да се оправдае нито отъ разума, нито отъ логиката, нито отъ международното право и рано или късно ще се измѣни. Такъва сѫща аномалия представлява и Турция. Било е врѣме, когато турцитѣ, ползовайки се отъ своето военно могѫщество, а по главното отъ всичко отъ благоприятнитѣ политически условия, постъпенно покорихѫ славянитѣ отъ Балканский нолуостровъ и трайно се въдворихѫ въ новото мѣстожителство. Владичеството си турцитѣ поддържахѫ съ мечь, огънь, страшни опустошения и всевъзможни насилия. Това е било вартоломеева нощь, която се продължава съ вѣкове. Сега картината съвсѣмъ се измѣни. Високата Порта, благодарение исключително на непомѣрнитѣ огромни жертви на Руссия, е обезсилена, разчленена, едва влече сѫществуванието си и днитѣ ѝ сѫ вече преброени, а угнетенитѣ, благодарение пакъ на сѫщата Руссия, се избавихѫ отъ тѣжкото вѣковно робство, получихѫ свобода и право за самостоятелно сѫществование.

А по какъвъ начинъ тия двѣ противоестественни антинационални държави сѫ могли да сѫществуватъ и дори още въ сегашно врѣме продължаватъ да импониратъ съ своето могѫщество? Отговоритѣ на тия въпроси трѣба да се търсятъ въ дѣятелностьта на европейската дипломация, която възвеличи и усили до сега тия аномалии. „Ако тия държави несѫществувахѫ, трѣбаше да се създадѫтъ“ важно провъзглашава дипломацията, като си въображава бездната па зминната мѫдрость въ тоя отговоръ. А въ дѣйствителность тоя отговоръ поразява съ своята парадоксалность и съ крайния егоизмъ. Австрия и Турция сѫ се поддържавали и сега се поддържатъ отъ европейската дипломация исключително като плетъ противъ Руссия и разширението на нейното могѫщество чрезъ естественното обединение съ останѫлитѣ славяни. Да се затвори исходътъ на Руссия въ Срѣдиземното море и, ако не се унищожѫтъ, то съвсѣмъ да се обезличѫтъ по вѣра и язикъ славянскитѣ народности—ето все старата оная, но уви! още до сега не осѫществена задача на дипломацията. По тоя начинъ сѫществуванието на Австрия и Турция представлява поразително противоественно явления, което нѣма нищо подобно въ свѣта. Вече самото имъ сѫществувание служи за постоянно заплашвание на европейския миръ и на спокойствието и представлява едно своего рода политическо „Memento mori“.

(слѣдва)

достатъчно е да забѣлѣжимъ, че преди да пристигне тамь били арестовани отъ полицията тъкмо 214 души италиянски граждани. . . .

ОБЯВЛЕНИЯ

ИЗЛЕЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ

КАЛЕНДАРЪ ЗА 1890 Г.

Съдържа 32 стр. съ дребенъ шрифтъ отъ които 13 завзема календаря, а останалитѣ 19 иматъ слѣдующето съдържание: Нашето пророчество за 1890 г. — На починалата 1889 год. (Стихотворение). — Срѣщо Коледа. (Расказъ). — Кающий се грѣшникъ или човѣшки слабости. (Толстой) — На една сѣдѣнка.

Намира се за проданъ въ книжарницата на Д. Пазърски въ София. — Сто календари се продаватъ за осемъ лева; пощенскитѣ разноски се плащатъ особно. Който купи хиляда, ползува се съ особни отстжпки. Поржчкитѣ се испращатъ до издателя на календаря Хр. Димитровъ въ София (въ печатницата на Либералний Клубъ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

ХОТЕЛЪ „МАКЕДОНИЯ“

въ

градъ Галацъ (Романия).

Подписаний, родомъ македонецъ, обявявамъ на почитаемата българска публика, че открихъ новъ Хотелъ на прибрѣжната улица — Strada Portilni — No 127, който е близо до всичкитѣ въ града параходни агенства: Русско, Австрийско и Французско; снабденъ съ чисти и добрѣ мобилирани стаи (по единъ франкъ за нощь): съ честна и аккуратна прислуга и съ вкусно приготвени ястета и питиета.

Подкандвамъ най-почтително всички ония Господа Българи търговци и пжтници, които иматъ случай да посѣтжтъ Галацъ да благоволятъ да се спратъ и пренощуватъ въ Хотелътъ ми, като ги увѣрявамъ, че ще останатъ задоволни.

Галацъ, Юлий 13-й 1889 г.

Съ почитание: **Божинъ Д. Алуловъ.**

КОЖУХАРЪ

Извѣстявамъ, че постиламъ съ разни кожи най модни мжжки и женски дрѣхи, *правя отъ разни кожи, най модни машони* и приемамъ за поправка ветхи, съ умерени цени и бърза и фина работа.

Дюкенътъ ми се намира въ улица *Възнесенска подъ* N-*11*

гр. **София**, 30 Септемврий 1889 г.

Георги А. Филевъ.

ПОКАНА

Долуподписаний, по поводъ на многочисленнитѣ писма, които получихъ отъ разни страни, и въ допълнение на поканата ми публикувана въ брой 299, въ в. „Свобода“ прѣзъ миналия мѣсецъ, честь имамъ вторично да покана почитаемата читающа публика, както и ученицитѣ и ученичкитѣ отъ разните учебни завѣдения въ България, щото, които би пожелали да изучатъ новия интернационалний (международний) языкъ отъ Dr Esperanto, на който языкъ всичката граматика може да се изучи въ продължение на 1 часъ и веднага, всякий може да се ползува отъ богатата интернационална литература и сжщеврѣменно да се обяснява съ своитѣ другари притежаващи пълния учебникъ на този языкъ съ интернационално Българский словарь, нека часъ по-скоро, побързатъ, да проводатъ на мой адресъ по 1 $^1|_2$ левъ и по единъ билетъ отъ тукъ приложенитѣ, съ подписъ и приложение на печата си; срѣщу суммата си, ще получи пълния учебникъ съ словаря на упоменатия языкъ, а срѣщу подписания отъ него билетъ, ще бжде записанъ за членъ на международния языкъ, и на „Esperanto Klub“ и ще му се публикува името, слѣдъ като се испълни числото 10,000.000, отъ цѣлата земна повърхность, което число, скоро вече, ще се испълни. При това моля трудолюбивитѣ господа, които получаватъ в. „Македония“ и до които се за първъ пжть испраща, да благоволжтъ да събержтъ колкото имъ е възможно по-вече абонати за учебникътъ и членове (за) por „Esperanto Klub“ en Sofio, който е основанъ вече въ ст. София. Тъй като, международния языкъ съ своята огромна лесноизучима метода, конкурира въ всяко едно отношение и отъ всяка точка зрѣние всемирния яз. Vollapük. Интернационалния языкъ е успѣлъ въ двугодишното си сжществувание да спечали: привърженици, последователи и приятели на всичкитѣ жгли на земното кжлбо, сто пжти по-вече отъ своя по старъ събратъ и съперникъ деветогодишния Volapük (всемирния языкъ). Вслѣдствие на това положително може да се убѣди всякп, че интернационалния — ще бжде приетъ за общъ международенъ свѣтский языкъ, на който сега се издавжтъ многочисленни съчинения, съ милиони томове най-добритѣ литературни произведения и журнали, почти въ всичкитѣ държави на земното полушарие. Слѣдъ распращанието на абонатитѣ и членоветѣ учебникътъ съ словаря, веднага, ще захване да издава „Esperanto Klub“ единъ вѣстникъ на интернационалния языкъ, приспособенъ за Българската читающа публика, който, ще способствува за усъвършенствувание на новия языкъ. Учебникътъ и словарътъ му се намиратъ за проданъ въ София само при издателя Богдановъ.

На г. г. настоятелитѣ и книжаритѣ правя слѣдующитѣ отстжпки, а именно:

който ми проводи 15 л., ще получи 12 екземпл.
" " " 30 " " " 25 "

всичко, що се отнася за поржчки и до „Esperanto Klub“, адресира се така: Богданову — София. —

Съ почитание: **Богдановъ.**

Promes-o.	Обѣщание.
Mi, sud-skrid-it-a, promes-as el-lern-i la pro pon-it-a-n de d-r-o Esperanto lingv-o-n inter-naci-a-n, se est-os montr-it-a, ke dek milion-o-j person-o-j don-is publik-e tia-n sam-a-n promes-o-n.	Азъ, долоподписанний, обѣщавамъ се да изучж предложения отъ Д-ръ Есперанто мѣждународенъ языкъ, ако се укажжтъ, щото десеть милеона человѣка да сж дали публично такова сжщо обѣщание.
Sib skrib-o:	Подписъ:

Nom-o:
(Име и фамилия)
Adres-o:
(Адресъ)

НЮ-ИОРКЪ

дружество за застрахование живота

Основано въ 1845 година. Узаконено за сжществувание въ Княжество България съ Указъ Н-ро 14, обнародванъ въ Държавенъ вѣстникъ брой 63 отъ 11 юний 1887 год.

Вложени въ Б. Н. Банка 100,000 лева за специална гаранция прѣдъ Българското правителство.

КАПИТАЛА НА ДРУЖЕСТВОТО Е 484 МИЛ. Л. ЗЛ.

СИСТЕМАТА НА ДРУЖЕСТВОТО Е САМО ВЗАИМНА, Т. Е.

застрахованитѣ лица сж сами притежателитѣ на капитала и печалбитѣ.

Практикуватъ се разни комбинации.

Главното управление за Европа е въ Парижъ:

16 Boulevardes Italiens — Paris.

За проспекти на български и други языци и за вѣкакви обяснения интересующитѣ се могатъ да се отнасятъ до

Главний агентъ за България Г. ГЕОРГОВЪ.
София, улица Банска Н-ро 200.

И ДО МѢСТНИТѢ АГЕНТИ:

За Свищовъ и Търново **Д. Ив. Паневъ.**
" Руссе Адвокатъ **Минковъ.**
" Видинъ **Гр. Д. Минковъ.**
За Варна и Шуменъ **Х. Нойковъ** въ Варна
" Т. Пазарджикъ **Д. Назърски.**
" Ломъ **Спасъ Х. Георгиевъ.**

ГОДИНА I. СОФИЯ, 12 ОКТОМВРИЙ 1889 ГОД. БРОЙ 48.

Цѣната му е:
за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 л.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.
Единъ брой 15 ст.

МАКЕДОНИЯ

Излиза всѣка сѫббота.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония, се испраща до *К. Шаховъ* въ гр. София.

Рѫкописи не се връщатъ. Порѫчки непридружени съ стойностьта не се испълняватъ.

Още четири броя и в. **„Македония“** *свършва първата година отъ сѫществуванието си и ще встѫпи въ втората си година. За напредъ ние ще го издаваме два пѫти въ седмицата, а въ годината ще издадемъ 100 броя, на сѫщий форматъ, но материалътъ ще бѫде повече най-малко съ една колона, тъй като колонитѣ ще бѫдѫтъ по-дълги съ нѣколко редове.*

Съ издавание вѣстника два пѫти въ седмицата и съ увеличавание на материала въ него естественно и разноскитѣ по печатанието му се удвояватъ както и трудътъ за редактиранието му. Но при всичко това, за да дадемъ възможность на всѣкиго да го получава и чете, ние му опредѣляваме цѣна, за каквато не се дава никой вѣстникъ въ България, а именно презъ втората година абонамента на **„Македония“** *е:*

За една година лева 10
За шесть мѣсеца „ 5
За въ странсто за година лева 14
За „ „ „ 6 мѣсеца „ 7

Абониране за по-малко врѣме не се приема.

Абониранието става въ телеграфо-пощенскитѣ станции, въ редакцията и у настоятелитѣ, гдѣто такива има.

Абонаментътъ всѣкога трѣба да се предплаща. Безъ пари и на вересия никому нѣма да испращаме **„Македония“**. *Отъ това правило нѣма да отстѫпимъ.*

На ония които сѫ се абонирали презъ годината и сѫ ни предплатили за цѣло годишно течение, ще имъ дотъкмимъ 52 броя, а предплатившитѣ ни за шесть мѣсеца ще получѫтъ 26 броя.

РЕДАКЦИЯТА.

София, 12 Октомврий 1889.

Война или миръ, е въпросътъ, който си задаватъ европейскитѣ вѣстници слѣдъ посѣщението, което Царьтъ повърнѫ на германския императоръ въ Берлинъ, и почти всички едногласно, като признаватъ голѣмата важность и значение на тая срѣща отъ двамата най-голѣми и най-могѫщественни монарси, произнасятъ се, че войната е избѣгнѫта и отстранена за много години. Чудно нѣщо наистина. До като ставахѫ трѣскави приготовления за война, до като се приготовлявахѫ и измѣрвахѫ отъ журналистиката силитѣ, които всѣка една отъ държавитѣ отъ двата лагера могѫтъ да искаратъ на бойното поле, до като съ математическа точность се пресмѣтвахѫ и изслѣдвахѫ финансовитѣ източници на всѣка държава, до като най-послѣ общо се вѣрваше че войната е належаща и нищо не е въ състояние да я отстрани, — ето изведнъжъ като грьмъ и молния се разнася радостното извѣстие, че война нѣма да има и мирътъ е запазенъ. Кой е причината на тая радостна вѣсть и кой спаси свѣта отъ разорения и опустошения на хубави градове и села, кой спрѣ проливанието на человѣческата кръвь? На тия въпроси отъ всѣкадѣ отговарятъ, че свижданието на двамата монарси, русский и германский, отстранило за дълго врѣме ужасната война, че Царьтъ, русский царь избавилъ свѣта отъ опустошения и разорения и той е спрѣлъ проливанието на потоци и рѣки человѣческа кръвь. Отъ името на българския народъ, свободенъ и робъ, ние поздравяваме двамата велики монарси за резултата отъ свижданието имъ и отъ братскитѣ имъ прегрѫщания. Види се младий Хохенцолерръ, пълний съ воененъ духъ и съ жажда за слава на бойното поле Вилхелмъ II се е убѣдилъ отъ обясненията на Александра III, че създадената отъ неговия желѣзенъ канцлеръ „лига на мира“ е просто плашило, отъ което никой не се бои, и че сѫществующето между Руссия и Франция приятелство е отъ естество да накара каквато и да е „лига“ да го уважава. Инакъ не е възможно да се истълкува внезапното промѣ-

---

ПОДЛИСТНИКЪ.

Националнитѣ задачи на Руссия и мѣркитѣ за тѣхното осѫществление.

(Продължение отъ брой 47).

Положението на нормалнитѣ, естественнитѣ и националнитѣ държави, безъ да се гледа на тѣхното вѣковно сѫществование, така сѫщо остава да се желае още твърдѣ много. Достатъчно е само това, че най-силнитѣ държави отъ тая категория и до сега още не сѫ осѫществили своитѣ национални задачи и не сѫ постигнѫли политическата устойчивость. Само нѣкои отъ второстъпеннитѣ държави сѫ свършили своята мисия за обединението и напълно установихѫ своитѣ естественни граници. Такива благословенни държави сѫ: Испания, Португалия, Швейцария, Белгия, Холландия, Англия и Швеция, която ние така сѫщо считаме напълно установена и не допускаме отъ нейна страна никакви замисли за Финландия, понеже отцѣпванието на послѣдната отъ Швеция, ако и да съставлява печална, но е неизбѣжна историческа необходимость и Руссия по географическото си положение е принудена да владѣе тая страна. Всичкитѣ казани държави въ сегашно врѣме нѣматъ рѣшително никакво законно, което да произтича отъ националнитѣ имъ задачи, право да заявяватъ каквито и да сѫ искания къмъ Европа за нови териториални присъединения и за обединение съ еднoплеменни населения. Тѣ напълно сѫ заздравили външното си могѫщество и сега трѣба да испълнятъ друга висока мисия— пазители на международното право. Въ това имъ призвание е и смисълътъ на международното имъ сѫществование. Въ съвсѣмъ друго положение сѫ турнѫти държавитѣ, които не сѫ осѫществили още националнитѣ си задачи. Тѣхното настояще е съвсѣмъ тежко, а бѫдѫщето пълно съ сериозни испитания и огромни жертви. Въ тая група държави влизатъ: Руссия, Франция, Италия, Дания, Чернагора, Гърция, Сърбия, Ромѫния, България и Германия. Всѣка една отъ тия държави има свои национални задачи и се стреми за осѫществлението имъ чрезъ постоянна борба съ други държави, противодѣйствующи въ името на егоистически цѣли. Така националнитѣ задачи на Руссия ѝ възлагатъ високата мисия за освобождение отъ чуждия хомотъ на родственнитѣ ѝ славянски народи и да имъ даде автономно устройство. Една часть отъ тия задачи вече е осѫществена. Съ огромни жертви и многобройни войни Руссия тури край на владичеството на мусюлманитѣ надъ християнитѣ и на народитѣ, които влизахѫ въ състава на турската империя, даде автономия (самоуправление) и ги направи независими държави. Сега Руссия има да испълни една друга часть отъ нейнитѣ национални задачи—да освободи отъ нѣмско-маджарската власть родственнитѣ съ нея славяни, на брой до 18 милиони души, и да имъ даде сѫщо такъва автономия и сѫщо такъво самостоятелно държавно устройство, както и на по преди освободенитѣ отъ нея народи. Но за осѫществлението на исконнитѣ си национални задачи Руссия трѣба да види смѣтка не само съ прямата поробителка на славянитѣ—Австро-Венгрия, но и съ държавитѣ, които сѫ я заздравили и я поддържѫтъ. Тя трѣба да бѫде готова да понесе всичтата тяжесть на тѣсното егоистическо отношение отъ друга държава къмъ нейната висока освободителна мисия съ твърда увѣренность и дълбоко убѣждение, че сѫдбинитѣ на народитѣ и на държавитѣ управляватъ ги непреложни исторически закони, а не прихотливитѣ и измѣнливитѣ желания на дипломацията. Наполеоновци и Бисмарковци не правятъ историята, а само я тормозятъ за горѣсть на народитѣ си. Националнитѣ задачи на другитѣ държави сѫ по-малко обширни и отвлечени и се съдържатъ само въ това—да зиматъ назадъ отъ нѣкое родственно население землитѣ, присвоени отъ противника и съ това непосрѣдственно усилѭтъ собственното си могѫщество. Всичкитѣ нормални държави, съ исключение на Германия, именно: Руссия, Франция, Италия, Дания, Чернагора, Гърция, Сърбия, Ромѫния и България могѫтъ да осѫществятъ националнитѣ си задачи само за смѣтка на Германия, Австро-Венгрия и Турция. Отъ тука произлиза извѣстното безпокойство на послѣднитѣ три империи, които желаятъ да задържѫтъ за себе си чужди владѣния съ иноплеменно население и постояннитѣ заплашвания на европейския миръ. Отъ тука се вижда така сѫщо пълната естественна солидарность въ стремленията за осѫществление на националнитѣ задачи между Руссия, Франция, Италия, Дания, Чернагора, Гърция, Сърбия, Ромѫния и България. Само на почвата отъ такъва солидарность и взаимна поддържка, казанитѣ държави ще добиятъ възможность да осѫществятъ своитѣ задачи, понеже на тѣхна страна тогава ще бѫде подавляющето превъсходство на материалната сила. Безъ наличностьта на послѣднето условие тия задачи могѫтъ да се осѫществятъ само съ много голѣми жертви, защото Германия, Австро-Венгрия и Турция сѫ способни да се подчинятъ само на очевидното нение въ духоветѣ отъ дипломатитѣ на държавитѣ отъ тройния съюзъ. Бисмаркъ, Калноки и Криспи явно и високо проповѣдватъ, че мирътъ е вече запазенъ и то благодарение на русския царь Александра III.

По тоя случай ето какво телеграфира кореспондентинътъ отъ Виена на английския консервативенъ и официозенъ органъ на днешното торийско правителство въ Англия вѣстникъ „Standart“:

„Единъ извѣстенъ дипломатъ, който е минѫлъ презъ Берлинъ и сега се намира въ Виена, ни изрази голѣмото си очудвание, що почувствувалъ за промѣнението, което е забѣлѣзалъ въ расположението на високитѣ крѫгове отъ германската столица. Той намѣрилъ министри, посланници и граждани отъ всѣкакъвъ чинъ, че вѣрватъ и хранятъ по-голѣми надѣжди за запазванието на мира отъ другий пѫть.

Насърдчителнитѣ увѣрения, които Князь Бисмаркъ хранелъ, били основани, както казва поменѫтий дипломатъ, на дѣйствително подобрение общото положение. Частни писма, получени отъ Берлинъ, увѣряватъ, че канцлерътъ останѫлъ крайно благодаренъ отъ ауденцията, която е ималъ у русския императоръ. Тия писма прибавятъ, че человѣкъ би подпаднѫлъ въ страшно заблуждение, ако би си далъ трудъ да налучи резултатитѣ отъ срѣщанието на двамата императори отъ това що пишѫтъ отъ нѣколко дни насамъ германскитѣ вѣстници. Императоръ Александръ се показалъ много по-веселъ и по-благосклоненъ отъ колкото го представи печатътъ, и впечатленията, които е направилъ на Вилхелма II и на неговия дворъ посѣщението на русския монархъ, различавали много отъ впечатленията, които исказва общественното мнѣние.

Дѣйствително народътъ билъ раздраженъ отъ полицейскитѣ мѣрки, които бѣхѫ взети за сигурностьта на велеуважаемия гостенинъ, и прави между предшествовавшитѣ монаршески посѣщения и сегашното сравнения неблагоприятни за послѣднето. Но въ кратце насъни увѣряватъ, че послѣдствията отъ това събитие сѫ много по-важни отъ колкото си въображава человѣкъ. Изравнили се недоразумѣнията и отъ двѣтѣ страни и вѣрното е, че дѣйствително Императоръ Александръ желае запазванието на мира“.

А органътъ на русското министерство външнитѣ дѣла, Брюкселский „Nord,“ като говори за посѣщението на Царя въ Берлинъ, казва: *„резултатитѣ отъ срѣщанието на двамата монарси сѫ много добри и практическитѣ послѣдствия ще бѫдѫтъ по-голѣми и ще надминуватъ простото вдигание на сѫществующата обтѣгнѫтость.“* Другъ единъ русский вѣстникъ „Гражданинъ,“ който, както казватъ, ималъ сношения съ дворцовитѣ Петербургски крѫгове, опровергава писаното отъ нѣкои французски вѣстници, които се мѫчатъ да представятъ свижданието въ германската столица за студено, и прибавя, че високи лица, които се завърнали отъ Берлинъ въ Петербургъ, принесли изрядни впечатления за най-симпатичний приемъ, който билъ направенъ на Царя. Въобще отъ всичко се вижда, че по-важнитѣ висящи политически въпроси, въ числото на които влиза и българский въпросъ, сѫ изгладени и мѣрки сѫ взети за скорото имъ разрѣшение, а заедно съ това и войната е избѣгнѫта и отстранена.

Руссия или Австрия.

Нашата посестрима „Свобода“ има обичай или мания да се закача съ всички и да храни читателитѣ си повече съ дертоветѣ на своитѣ редактори отъ колкото съ текущитѣ политически и общественни въпроси, които трѣба да бѫдѫтъ ядката на всѣкий политически вѣстникъ. Тя закача много пѫти и насъ и по едно врѣме чрезъ перото на покойния Захария Стояновъ ни посочи турски нѣкои каймаками, ако не се съгласимъ да играемъ по нейната свирка, т. е. да хвалимъ ония, които тя хвали, и да коримъ, ненавиждаме и презираме ония, които нейна милость кори, ненавижда и мрази. Ние си правехме оглушки и не ѝ отговаряхме, защото считахме за недостолѣпно да влизаме въ полемика по нищо и никакви въпроси и очаквахме да излѣзе тя на мегдана съ нѣкой сериозенъ въпросъ, съ въпросъ, отъ третирането на който може да се извлече народна или общественна полза. И наистина тоя моментъ ние дочакахме. Въ 306 си брой „Свобода“ обнародва вече цѣла една триколонна статия подъ заглавие „Стара пѣсень“, която се занимава съ нашия вѣстникъ и въ нея почтеннитѣ нейни редактори по единъ доста благороденъ начинъ ни хвърлятъ рѫкавицата; тѣ удрятъ вече тамъ, гдѣто наистина трѣба да се удря, а именно искатъ, ако и да го не казватъ съвсѣмъ открито, но доста лесно се разбира, да положѫтъ за третиране въпроса: Руссия или Австрия. Върху тоя въпросъ ние приемаме съ благодарение да полемизираме съ почтеннитѣ събратия отъ „Свобода“, но подъ непремѣнното условие да излѣзатъ тѣ да се сразяваме не изъ засада, а открито, не да ни испращатъ, както въ послѣднитѣ дни, завчера други хора, които да ни заплашватъ съ нелегални и позорни наказания, а съ перото въ рѫка въ колонитѣ на своя вѣстникъ. А при това, ще забѣлѣжимъ, че не отъ охота и жажда за полемика ние приемаме да третираме тоя въпросъ, но само за това, защото го считаме отъ твърдѣ голѣма и общенародна важность. И наистина въпросътъ коя отъ двѣтѣ велики европейски държави, Руссия или Австрия иматъ право да претендиратъ за влияние въ България и чие влияние трѣба да предпочете послѣдната е въпросъ отъ голѣма,

---

превъсходство и на тържеството на грубата сила и на предписанията на побѣдителя. Колкото и да е печално за Европа и нейната висока цивилизация, по осѫществлението началата на справедливостьта и на изискванията на международното право може да се намѣри само въ грубата сила. Recht in K aft!—ето старий дивий лозунгъ, който цъвти и до сега и не е унищоженъ нито отъ съврѣменната висока цивилизация, нито отъ бурнитѣ вълни на свободолюбивитѣ и хуманно-прогресивнитѣ идеи.

По тоя начинъ безпристрастното изслѣдвание на политическото положение отъ съврѣменнитѣ европейски държави привожда къмъ твърдѣ жалостни заключения и предизвиква сериозни и напълно основателни опасения за идущето бѫдѫще. Оказва се, че Европа още далечъ не е достигнѫла политическата устойчивисть и трѣба не веднъжъ още да служи за театръ на кървави зрѣлища, диви разрушения и на всички ужаси, които се предизвикватъ отъ войната. И съотвѣтственно съ резултатитѣ на тия войни, картата на европейскитѣ държави не веднѫжъ още ще се прекроява. Другъ исходъ нѣма и не може да има. Не е възможно не само да се надѣе человѣкъ, но нито да мисли, че държавитѣ ще постигнѫтъ осѫществлението на гонимитѣ отъ тѣхъ национални задачи мирно и безъ всѣкакви кръвопролития, чрезъ доброволна устѫпка отъ противницитѣ имъ на законнитѣ и правомѣрни изисквания или на основание взаимното съглашение и въ видъ на рѣшение отъ особенъ международенъ третейский трибуналъ. Да се предава на такива иллюзии може само человѣкъ не отъ міра сего или непомѣрний удеалистъ-философъ, който упорно игнорира живота и историята на народитѣ. Не е възможно така сѫщо да се допусне ни най-малко предположение, че държавитѣ, които още не сѫ осѫществили националнитѣ си задачи, ще се откажѫтъ по нѣкои причини отъ тѣхното осѫществление сами доброволно. На такъво безумно дѣяние никога не ще дързне държава, която храни вѣра въ живата сила на народа си. Това би значило да нанесе смъртоносенъ ударъ на своето по-нататашно политическо сѫществование. Заради това войни и катаклизми—ето печалното бѫдѫще на Европа въ началото на XX столѣтие. И отъ тая рокова сѫдба Европа съ нищо не ще се избави. Това е законното наказание за минѫлитѣ и настоящитѣ грѣхове на рѫководителката на нейнитѣ сѫдби дипломация. Велѣнията на разума и на правото сѫ неумолими и тежко на ония, които не внимаватъ на тѣхъ, които ги убиватъ и обращатъ въ пустъ звукъ. Такива дързновенни нарушители сами се подвъргатъ въ прахъ. Само грубата, физическата, материалната сила нищо не съзижда, нищо не заздравява и не възвеличава. По самото си вѫтрѣшно свойство тя е явление преходяще. Исповѣдницитѣ и рицаритѣ на култа на силата и меча отъ тѣхъ и погинватъ. . . .

ГЛАВА IV.

Какво трѣба да прави русската дипломация?

> „Основното начало на правото и на нравственностьта е принципътъ на ползата.“
>
> **I. Бентамъ.**

Всѣка нормална държава има свои национални задачи, осѫществлението на които съставлява нейното призвание, създава ѝ могѫщество и ѝ дава право за политическо сѫществование. И всѣка държава твърдо е проникнѫта въ това съзнание и енергично се стреми къмъ испълнението на миссията си. Къмъ тия държави принадлежи и Руссия, която има свои строго опредѣлени национални задачи и за постиганието на които тя вече не еднократно е принасяла много огромни жертви. Отъ всичко което до сега казахме, се вижда въ какво се заключаватъ националнитѣ задачи на Руссия и сега стига да ги формулираме. Руссия не може да допусне окончателното поробвание на родственнитѣ ней славянски народности и унищожението на тѣхнитѣ племенни особенности. Всѣка славянска народность трѣба да образува отъ себе си напълно самостоятелна въ своитѣ вѫтрѣшни дѣла държава и подъ нейната охрана свободно да се развива въ национално направление. А въ политическо отношение всичѣ славянски държави трѣба да образуватъ единъ съюзъ подъ естественното главенство на Руссия. Тия национални задачи на Руссия сѫ безусловно нравственни, основани сѫ на велѣнията на разума, истичатъ отъ изискванията на международното право и на человѣческата природа и напълно се съгласяватъ съ историята на другитѣ народи. А какво препятствова на осѫществлението имъ? Кой е тоя дързновенъ, който така искусно и заедно съ това така жестоко потѫпква и обраща въ пустъ звукъ велѣнията на съвѣстьта, на разума и на правото? Гдѣ е най-послѣ справедливостьта и кой е нейний носитель?

Отговоритѣ на тия въпроси трѣба да се търсятъ въ общия характеръ на европейската политика въобще и въ враждебната за Русогромна важность и отъ неговото разрѣшение зависи поведението, което ще трѣба за напредъ да държжтъ, както свободнитѣ, така и несвободнитѣ българи.

Прѣди обаче да пристжпимъ къмъ третирането, къмъ разискванието на въпроса, считаме за своя длъжноэть да обявимъ, че почтеннитѣ редактори на „Свобода“ страшно се лъжжтъ. като прѣдполагатъ, че ужь били нѣкои Цанковисти, които пишели въ нашия вѣстникъ и повдигали такива въпроси. Много пжти сме казвали и сега повтаряме, че ние не принадлежимъ къмъ никоя партия въ България, стоимъ надъ всичкитѣ партийни интереси и възгледове и служимъ само на обще-българскитѣ интереси, на обще-народното дѣло, слѣдователно отъ тая и само отъ тая гледна точка ще третираме и разискваме въпроса.

Пристжпваме сега къмъ предмета.

Както въ статията обнародвана въ 306 си брой, и озаглавена: стара пѣсень, така и въ всичкитѣ си други статии, които е обнародвала отъ три години насамъ, „Свобода“ проповѣдва и твърди, че Руссия е неприятелка на България и българския нородъ, че тя ни е направила най-голѣмитѣ пакости и, главното, имала намѣрение да завоевае (слушайте!) създаденото отъ нея, чрезъ потоци кръвь отъ стотини хиляди свои синове, българско княжество. А Австроунгария желаяла на България и на българския народъ само доброто и нѣмало никакви признаци да ни е желаяла нѣкога и да ни желае сега и за въ бждяще нѣкакво зло. Аргументитѣ на нашата посестрима за едното и за другото сж: превратътъ отъ 1881, съединението на Южна съ Сѣверна България, сърбско-българската война, 9-й Августъ, Каулбарсъ, бунтоветѣ въ Силистра, Руссе, Бургасъ и др., Полша, Финландия, Армения, Кримъ, рѣчитѣ на Калноки предъ Австрийскитѣ делегации и рѣчьта на императора Францъ Иосифа.

Тия именно аргументи и доводи на „Свобода“ ние ще разгледаме и обсждимъ безпристрастно и хладнокръвно въ настоящата си статия и ще оставимъ на цѣлокупния българский народъ да се произнесе и той коя отъ двѣтѣ държави ни е желаяла и ни желае доброто, Руссия ли или Австроунгария.

(Слѣдва)

РАЗНИ.

— Въ послѣдния си брой вѣстникъ „Свобода“ съвѣтва живущитѣ въ Княжеството Македонци да не злоупотрѣблявать съ гостоприемството и да се грижжтъ само за просвѣщението на отечеството си. Тоя вѣстникъ и другъ пжть си е позволявалъ да дава такива глупави съвѣти на Македонцитѣ и да показва, че тѣ били длъжни да почитатъ своя законенъ господаръ Султана. Ако да не знаяхме че тоя вестникъ не е изразитель на общественното мнѣние въ България и че свободний българский народъ не сподѣля дертливите възглядове на неговитѣ редактори, то ние знаяхме и имаше какво да му отговоримъ. А сега, като органъ главно на Македонскитѣ българи и на общата народна българска кауза, отговаряме и високо проглacяваме само това, че ние не се считаме за никакви гости въ Българиа и не по-малко право отъ редакторитѣ на „Свебода“ имаше да се наслаждаваме отъ свободата на Българя. Колкото за просвѣщението на Македония и за противодѣйствование на сърбската пропаганда тамъ, еднакво сж длъжни да радятъ всички българи, гдѣто и да живѣятъ тѣ, защото Македония е частъ отъ общото българско отечество.

— Вѣстникъ „Пловдивъ“ пъкъ знаялъ, че въ нашия вѣстникъ пишелъ отецъ Балабановци. Види се, редакторитѣ на тоя вѣстникъ, която нѣма никакви начала, много се боятъ отъ нѣкой *отецъ*, та за това прикачатъ тая титла и на разни лица. Нѣка знаятъ тия редактори, па и всѣкий който се интересува, че въ нашия вѣстникъ никакви отци не пишжтъ.

— Прочутото дѣло за наслѣдството на покойния Саржоглу се е разгледало въ грьцката Кассация на 3-й того. Резолюцията била отложена и щѣла да се произнесе тия дни. Ние сме се обѣщали да държимъ въ течението на тоя вашенъ процессъ на българското правителство съ наслѣдницитѣ на покойния Саржоглу.

— На 8-й того е пристигнжлъ въ Атина за сведбата на грьцкия престолонаслѣдникъ русский престолонаслѣдникъ великий князъ Николай. Ето какво пишжтъ по тоя случай отъ Атина до Цариградский вѣстникъ „Константинуполисъ“ въ една дописка съ дата 7-й Октомврии:

„Отъ високитѣ гости, които съ участието си въ народнитѣ ни праздници въ честъ на свадбата на престолонаслѣдника ще ги украсяватъ и ще имъ дадхтъ първовиденъ блѣсъкъ. прьвъ пристигва утрѣ слѣдъ пладня наслѣдникътъ на русския престолъ, великий князъ Николай. Отъ Бриндизи взѣ го русский воененъ корабъ „Корниловъ,“ който ще отплува за Пирея, управляванъ отъ едмирала Назимова. Приеманието на Царевича ще бжде тепло и великолѣпно. Щомъ пристигне „Корниловъ“ въ Пирея, морящитѣ гръмогласно ще извикатъ „урра,“ а русската музика отъ Севастополский гарнизонъ, която тоже пристига, ще исвири русския химъ. Предъ Пирейското пристанище ще бждятъ наредени сто души моряци, а почетния караулъ ще съставляватъ ученицитѣ отъ военното училище, които тъй сжщо ще стоятъ на пристанището заедно съ началника си и съ офицеритѣ отъ училището. Кральтъ, и кралицата, наслѣдникътъ и другитѣ царски дѣца ще отидхтъ въ Пирея за да посрѣщнжтъ Царевича, а на пристанището ще се намѣрятъ министрътъ на вънишнитѣ дѣла г. Драгомисъ, кметътъ, предсѣдательтъ на градския съвѣтъ отъ Пирея и др. А на желѣзнопжтната станция въ Атина ще чака президентъ-министрътъ г. Тракупи, другитѣ министри, Атинссий митрополитъ, кметътъ и висшитѣ военни и граждански власти. Щомъ пристигне влакътъ, който ще донесе Царевича въ Атина, музиката ще изсвири русския гимнъ, и отъ височинитѣ ще се хвърлятъ 21 топови гърмѣжи. Отъ станцията до двореца Царевичьтъ ще се придружава отъ кралското домочадие и ще мине презъ по-главнитѣ и по-хубавитѣ градски улици. На всѣкадѣ по улицитѣ и по желѣзнопжтнитѣ станции ще стои безбройно множество народъ за да поздрави високия гостъ и да види бждящия императоръ на Руссия, който ще управлява стомилиона души. Съ пристигванието на Царевича освѣщава се още отъ утрѣ захващанието на праздницитѣ, които по общо убѣждение ще станжтъ ентусиастически и колкото е възможно по-великолѣпно, защото това го изисква честолюбието и на правителството и на народа.“

—Въ Разградъ е захванжлъ да се издава въ мѣсеца два пжти единъ новъ журналъ „Съврѣменникъ“. Отъ първия му брой, който полу

сия дѣятелность на европейската дипломация въ частность. На осжществлението националнитѣ задачи на Руссия сж препятствовали и всѣкога ще препятствоватъ именно ония държави, които сами принадлежжтъ къмъ категорията на анормалнитѣ и неестественнитѣ и които по самото свойство на битието си, трѣба да ѝ турятъ всевъзможни прегради. Къмъ тия непримирими и обязателни антогонисти на Руссия принадлежжтъ Австрия и Турция и тѣхнитѣ врѣменни покровители, въ числото на които по-преди бѣхж Франция и Англия, а сега мѣстото на Франция е захванжла Германия. Имайки такива противници, като Австрия и Турция, Руссия по отношение къмъ тѣхъ трѣбало би да захване едно строго опредѣлено положоние, което да исключава всѣкави компромиси. За дълбоко съжаление дѣятелностьта на русската дипломация въ течението на сегашното столѣтие не всѣкога е оставала на височината на своето високо назначение и е била преисплънена съ важни погрѣшки. Отличителнитѣ свойства на русската дипломация сж били бездѣятелностьта, непомѣрна довѣрчивость, постоянна устжпчивость и страхувание, нежелание да се ползова отъ благоприятни политически моменти, особенна способность да не познава политическитѣ си противници и странната наклонность да встжпва съ тѣхъ въ дружественни съглашения по въпроси, които исключаватъ всѣка възможность на полюбовни сдѣлки. Ние не ще се спираме на критическия разборъ за минжлата дѣятелность на русската дипломация, понеже такъвий разборъ не влиза въ числото на нашитѣ прями задачи, а ще се ограничимъ само съ констатирането на най-главнитѣ факти изъ нейната дѣятелность.

Презъ цѣлото сегашно столѣтие Руссия не еднократно е водила войни, наистина съ промѣнливо щастие, но никога тѣ не сж се свършвали за нея съ позорни капитулации и тя постоянно е принасяла огромни жертви за въоржжавание за поддържание на военното си могжщество и запазвание за себе си положение на първоклассна военна сила. А какви блистателни резултати е извлекла Русската дипломация отъ побѣдноснитѣ войни на Руссия и отъ нейното безпорно военно могжщеско? Тя търпи сжществованието на Турция, безъ да гледа на еднократнитѣ нейни разгроми отъ русскитѣ войски, въ името не нѣкакви призрачни заплашвения на европейската дипломация, която не би закъснѣла сама, предъ видъ на безвъзвратното желание на Руссия, да свърши съ наслѣдството на „болния человѣкъ,“ да встжпи въ открита взаимна борба, за да се въсползоватъ така сжщо послѣ отъ частицитѣ на отдавна отъ всички очаквано наслѣдство. Тя спаси непримиримия си врагъ—Австрия отъ естественно вжтрѣшно разлагание; тя съ бозпримѣрно въ историята великодушие. *преди постиганието на своитѣ национални задачи* допуснж Италия отъ „географический терминъ,“ споредъ сполучливото изражению на Метерниха, да се обърне въ компактно кралство, а на Пруссия—въ германска империя. И всичко това като че е било направено умишленно, за да може послѣ тия най-облагодѣтелствовани държави да противодѣйствоватъ на Руссия въ осжществлението на националнитѣ ѝ задача. Съ една дума русската дипломация е работила тъкмо противното на това, коеро е трѣбало да работи- И ето сега на Руссия предстои да се расчитава за всички минжли грѣхове на своята дипломация. Поне било би крайно желателно да намираме утѣшение поне въ съзнанието, че уроцитѣ отъ минжлото не сж пропаднжли безслѣдно и русската дипломация сега да не повтаря вече прежнитѣ рокови погрѣшки. Като исказваме това напълно естественно желание, ние въ сжщото врѣме сме далечъ отъ мисъльта да основаваме сегашнитѣ и бждящитѣ успѣхи на русската дипломация на тържественната почва на егоизма и на потжпкванието на международното право. Не! Националнитѣ задачи на Руссия сж така високо нравственни и възвишени, щото за тѣхното осжществление могжтъ и трѣба да служжтъ срѣдства само безусловно нравственни. Чистото дѣло иска чисти срѣдства! Като оставаме въ твърдото и непреклонното убѣждение, че чрезъ самия ходъ на историческия животъ на европейскитѣ народи на Руссия е възложена високата, но многотрудната миссия—да осжществи националнитѣ задачи свои и на славянитѣ—ние дълбоко сме увѣрени, че тая миссия, рано или кжсно, ще се испълни. Нейното осжществление трѣба да съставлява единственна задача, конечната цѣль и идеалътъ на русската дипломация. Само при това непремѣнно и единственно условие русската дипломация несъкрушимитѣ устои за своята дѣятелность, ще бжде полезна благотворна функция и ще стане напълно национална.

(Слѣдва).

чихме преди нѣколко деня, се вижда. че той ще бѫде много сериозенъ журналъ. Ние горѣщо го прѣпорѫчваме на читающата българска публика. Цѣната му е само *шестъ лева* за година.

— Положително вече се говори, че българското правителство е сключило единъ заемъ отъ 25 милиона лева съ Австрийската Lenderbank. Като гаранция казватъ, че щѣла да се даде или отстѫпи експлоатацията на желѣзницата Цариботъ-София-Вакарелъ. Ние знаемъ нуждата, която правителството има за пари, но бихме го съвѣтвали въ името на народнитѣ интереси да внимава добрѣ на условията, които има да подпише съ казаната банка, защото именно това кредитно учрѣждение е, което е съсипало икономически Сърбия. Споредъ насъ въ контракта непрѣменно трѣба да има изрично и не търпяще никакво тълкувание условие, че българското правителство си запазва да исплати тоя заемъ и прѣди срока му, т. е. най късно подиръ 5-10 години. Това условие е нуждно да сѫществува затова, че България, щомъ се избави отъ кризата и въпросътъ за княза се рѣши окончателно въ каквато и да о смисъкъ, лесно ще може да сключи другъ заемъ съ по-леки условия. България е страна богата и нейнитѣ финансови източници не сѫ заложени всѣкий съ готовность ще и даде пари въ заемъ, стига да престане преходното положение.

— Прѣзъ нощьта на 8-й того умрѣлъ Португалский кралъ Лудовикъ на 51 годишна възрасть. За новъ краль подъ името Карлъ I билъ прогласенъ синъ му Арангазкий князъ.

Починжлий Португалский краль е носилъ слѣдующитѣ имена: Филипъ, Марий, Фердинандъ, Петъръ Алкантора, Антонъ, Михаилъ, Рафаилъ, Гавраилъ, Гонзагъ, Ксавиеръ, Францизкъ Асизкий, Иоаннъ Жсанъ, Августъ, Волфандъ, Брангазкий, Бурбонъ, Лудовикъ I царь Португалский и Сакски дукъ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

КОЖУХАРЪ

Извѣстявамъ, че постиламъ съ разни кожи най модни мѫжки и женски дрѣхи, *правя отъ разни кожи, най модни машони* и приемамъ за поправка ветхи, съ умерени цени и бърза и фина работа.

Дюкенътъ ми се намира въ улица *Възнесенска подъ* N-*11*

гр. **София**, 30 Септемврий 1889 г.

(4—4) **Георги А. Филевъ.**

ХОТЕЛЪ „МАКЕДОНИЯ“

въ

градъ Галацъ (Румания).

Подписаний, родомъ македонецъ, обявявамъ на почитаемата българска публика, че открихъ новъ Хотелъ на прибрѣжната улица — Strada Portilni — No 127, който е близо до всичкитѣ въ града параходни агенства: Русско, Австрийско и Французско; снабденъ съ чисти и добрѣ мобилировани стаи (по единъ франкъ за нощь): сѣ честна и аккуратна прислуга и съ вкусно приготвени ястета и питиета.

Подканвамъ най-почтително всички ония Господа Българи търговци и пѫтници, които иматъ случай да посѣтѫтъ Галацъ да благоволятъ да се спратъ и пренощуватъ въ Хотелътъ ми, като ги увѣрявамъ, че ще останатъ задоволни.

Галацъ, Юлий 13-й 1889 г.

Съ почитание: **Божинъ Д. Алуловъ.**

(8—10)

ПОКАНА

Долуподписаний, по поводъ на многочисленнитѣ писма, които получихъ отъ разни страни, и въ допълнение на поканата ми публикувана въ брой 299, въ в. „Свобода“ прѣзъ миналия мѣсецъ, честь имамъ вторично да покана почитаемата читающа публика, както и ученицитѣ и ученичкитѣ отъ разните учебни завѣдения въ България, щото, които би пожелали да изучатъ новия интернационалний (международний) языкъ отъ Dr Esperanto, на който языкъ всичката грамматика може да се изучи въ продължение на 1 часъ и веднага, всякий може да се ползува отъ богатата интернационална литература и сѫщеврѣменно да се обяснява съ своитѣ другари притежаващи пълния учебникъ на този языкъ съ интернационално Българский словарь, нека часъ по-скоро, побързатъ, да проводатъ на мой адресъ по 1 $^1|_2$ левъ и по единъ билетъ отъ тукъ приложенитѣ, съ подписъ и приложение на печата си; срѣщу суммата си, ще получи пълния учебникъ съ словаря на упоменатия языкъ, а срѣщу подписания отъ него билетъ, ще бѫде записанъ за членъ на международния языкъ, и на „Esperanto Klub“ и ще му се публикува името, слѣдъ като се испълни числото 10,000.000, отъ цѣлата земна повърхность, което число, скоро вече, ще се испълни. При това моля трудолюбивитѣ господа, които получаватъ в. „Македония“ и до които се за първъ пѫть испраща, да благоволѫтъ да съберѫтъ колкото имъ е възможно по-вече абонати за учебникътъ и членове (за) por „Esperanto Klub“ en Sofio, който е основанъ вече въ ст. София. Тъй като, международния языкъ съ своята огромна лесноизучима метода, конкурира въ всяко едно отношение и отъ всяка точка зрѣние всемирния яз. Vollapük. Интернационалния языкъ е успѣлъ въ двугодишното си сѫществувание да спечали: привърженици, последователи и приятели на всичкитѣ жгли на земното кѫлбо, сто пѫти по-вече отъ своя по старъ събратъ и съперникъ деветогодишния Volapük (всемирния языкъ). Вслѣдствие на това положително може да се убѣди всяки, че интернационалния — ще бѫде приетъ за общъ международенъ свѣтский языкъ, на който сега се издавѫтъ многочисленни съчинения, съ милиони томове най-добритѣ литературни произведения и журнали, почти въ всичкитѣ държави на земното полушарие. Слѣдъ распращанието на абонатитѣ и членоветѣ учебникътъ съ словаря, веднага, ще захване да издава „Esperanto Klub“ единъ вѣстникъ на интернационалния языкъ, приспособенъ за Българската читающа публика, който, ще способствува за усъвършенствувание на новия языкъ. Учебникътъ и словарътъ му се намиратъ за проданъ въ София само при издателя Богдановъ.

На г. г. настоятелитѣ и книжаритѣ правя слѣдующитѣ отстѫпки, а именно:

който ми проводи 15 л., ще получи 12 екземпл.

„ „ „ 30 „ „ „ 25 „

всичко, що се отнася за порѫчки и до „Esperanto Klub“, адресира се така: Богданову — София. —

Съ почитание: **Богдановъ.**

Promes-o.	Обѣщание.
Mi, sub-skrib-it-a, promes-as el-lern-i la pro pon-it-a-n de d-r-o Esperanto lingv-o-n inter-naci-a-n, se est-os montr-it-a, ke dek milion-o-j person-o-j don-is publik-e tia-n sam-a-n promes-o-n.	Азъ, долоподписаний, обѣщавамъ се да изучѫ предложения отъ Д-ръ Есперанто мѣждународенъ языкъ, ако се укажѫтъ, щото десеть милеона человѣка да сѫ дали публично такова сѫщо обѣщание.
Sib skrib-o:	Подписъ:

Nom-o:
(Име и фамилия)
Adres-o:
(Адресъ)

НЮ-ИОРКЪ

дружество за застрахование живота

Основано въ 1845 година. Узаконено за сѫществувание въ Княжество България съ Указъ Н-ро 114, обнародванъ въ Държавенъ вѣстникъ брой 63 отъ 11 юний 1887 год.

Вложени въ Б. Н. Банка 100,000 лева за специална гаранция прѣдъ Българското правителство.

КАПИТАЛА НА ДРУЖЕСТВОТО Е 484 МИЛ. Л. ЗЛ.

СИСТЕМАТА НА ДРУЖЕСТВОТО Е САМО ВЗАИМНА, Т. Е.

застрахованитѣ лица сѫ сами притежателитѣ на капитала и печалбитѣ.

Практикуватъ се разни комбинации.

Главното управление за Европа е въ Парижъ:

16 Boulevardes Italiens — Paris.

За проспекти на български и други языци и за всѣкакви обяснения интересующитѣ се могатъ да се отнасятъ до

Главний агентъ за България Г. ГЕОРГОВЪ.
София, улица Банска Н-ро 200.

И ДО МѢСТНИТѢ АГЕНТИ:

За Свищовъ и Търново **Д. Ив. Паневъ.**
„ Руссе Адвокатъ **Минковъ.**
„ Видинъ **Гр. Д. Минковъ.**
За Варна и Шуменъ **Х. Нойковъ** въ Варна
„ Т. Пазарджикъ **Д. Назърски.**
„ Ломъ **Спасъ Х. Георгиевъ.**

Русее

ГОДИНА I. СОФИЯ, 14 ОКТОМВРИЙ 1889 ГОД. БРОИ 49.

Цѣната му е:
за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 л.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.
Единъ брой 15 ст.

МАКЕДОНИЯ

Излиза всѣка сѫббота.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония, се испраща до *К. Шаховъ* въ гр. София.

Рѫкописи не се връщатъ. Порѫчки непридружени съ стойностьта не се испълняватъ.

Още три броя и в. **„Македония“** *свършва първата година отъ сѫществуванието си и ще встѫпи въ втората си година. За напредъ ние ще го издаваме два пѫти въ седмицата, а въ годината ще издадемъ 100 броя, на сѫщий форматъ, но материалътъ ще бѫде повече най-малко съ една колона, тъй като колонитѣ ще бѫдѫтъ по-дълги съ нѣколко редове.*

Съ издавание вѣстника два пѫти въ седмицата и съ увеличавание на материала въ него естественно и разноскитѣ по печатанието му се удвояватъ както и трудътъ за редактиранието му. Но при всичко това, за да дадемъ възможность на всѣкиго да го получава и чете, ние му опредѣляваме цѣна, за каквато не се дава никой вѣстникъ въ България, а именно презъ втората година абонамента на **„Македония“** *е:*

За една година лева 10
За шесть мѣсеца „ 5
За въ странсто за година лева 14
За „ „ „ 6 мѣсеца „ 7

Абониране за по-малко врѣме не се приема.

Абониранието става въ телеграфо-пощенскитѣ станции, въ редакцията и у настоятелитѣ, гдѣто такива има.

Абонаментътъ всѣкога трѣба да се предплаща. Безъ пари и на вересия никому нѣма да испращаме **„Македония“**. *Отъ това правило нѣма да отстѫпимъ.*

На onия които сѫ се абонирали презъ годината и сѫ ни предплатили за цѣло годишно течение, ще имъ дотѫкмимъ 52 броя, а предплатившитѣ ни за шесть мѣсеца ще получѫтъ 26 броя.

РЕДАКЦИЯТА.

София, 14 Октомврий 1889.

Утрѣ 15 октомврий се отваря Народното Събрание въ столицата на Свободна България. Тая е послѣдната сессия отъ V-то Обикновенно Народно Събрание. Споредъ основния законъ въ страната, конституцията, сессията трѣба да трае най-малко два мѣсеца, а може да се продължава по-дълго врѣме, споредъ работата която ще се даде на народнитѣ представители.

Трѣба да констатираме, че V-то Обикновенно Нироднo Събрание въ България е единственното, отъ освобождението насамъ, което ще има третя редовна сессия. Първото Обикновенно Народно Събрание имà, както е извѣстно, само една сессия и тя отъ нѣколко деня, защото първий българский князь Александръ Баттенбергъ, по съвѣтитѣ на едновремeннитѣ консерватори, които искахѫ на сила да управляватъ България, растури го. Послѣдствията отъ това растуряние на камарата всѣкой помни какви бѣхѫ. Консерваторитѣ бидохѫ принудени да отстѫпятъ, а князь Баттенбергъ—заставенъ да повѣри управлението на страната въ рѫцѣтѣ на ненавистнитѣ нему либерали. Предъ волята народна, когато тя свободно се изразява, нищо неможе да преодолѣе. — Второто Обикновенно Народно Събрание имà двѣ сессии прѣзъ една и сѫща година, а третята не дочака, защото сѫщий князь Баттенбергъ, предъ видъ, че не можеше по легаленъ начинъ даземе за свои съвѣтници любимитѣ нему консерватори и за да компромитира либералитѣ, направи на 27 априлий 1881 държавенъ превратъ, а на 1-й юлий сѫщата година истръгнѫ изъ рѫцѣтѣ на представителитѣ отъ Великото Народно Събрание въ Свищовъ, подъ щиковетѣ на войската, фамознитѣ пълномощия за седьмгодишна диктатура, и по тоя начинъ унищожи третята сессия на второто събрание. Третето бѣше пълномощинското, на което сессиитѣ не се опредѣляхѫ вече отъ конституцията, а зависяхѫ отъ личната воля на Баттенберга и отъ кефътъ на консерваторитѣ; но и то не можѣ да има три сессии, защото скоро

ПОДЛИСТНИКЪ.

Националнитѣ задачи на Руссия и мѣркитѣ за тѣхното осѫществление.

(Продължение отъ брой 48).

А отъ каква политика трѣба да се рѫководи Русската дипломация и какви практически мѣрки може тя да зима, за да може напълно да се нагърби съ тежкия товаръ за осѫществление националнитѣ задачи на Руссия и на Славянитѣ? Съ какво орѫжие тя може да се бори на арената отъ международнитѣ стълкновения на европейскитѣ държави? Какво трѣба тя да прави и що не ѝ се разрѣшава? Ето роковитѣ въпроси на всѣкий русски патриотъ, отъ правилното разрѣшение на които зависи всичкий успѣхъ на дѣлото—на великото народно славянско дѣло.

Националнитѣ задачи на Руссия и на славянитѣ сѫ така високо нравственни, справедливи и общечеловѣчни, щото осѫществлението имъ трѣба да се свърши чрезъ срѣдства само безусловно нравственни и правомѣрни.

Вслѣдствие на това егоизмътъ, тържеството само на грубата сила, потъпкванието на международното право, измамата и лукавството сѫ елементи неполезни за русската политика. Послѣдната трѣба да се основава на естественни и незиблеми начала. Источницитѣ ѝ трѣба да се крѣпятъ въ правото, разума и условията на живота и въ тѣхъ да черпи сила и енергия. Изискванията на международното право по отношение къмъ себе си и другитѣ трѣба всѣкога свято да се уважаватъ и строго да се съблюдаватъ отъ русската политика. Трѣба всѣкога да се помни, че Руссия е членъ отъ фамилията на европейскитѣ народи, посрѣдъ които се намиратъ народи, които иматъ сѫщото право за осѫществление своитѣ национални задачи, както и самата Руссия. Началата на правдата, истината, доброто и на справедливостьта никога не трѣба да се потъпкватъ отъ русската политика. Тя всѣкога и при всички обстоятелства трѣба напълно да се съгласява съ духа и интереситѣ на русския народъ и никакви международни фактори не трѣба да ѝ влиятъ, да я вращатъ отъ правия пѫть и да я извикватъ на работи, несъотвѣтствующи съ нейнитѣ начала. Русската политика може да държи смѣтка само за тия условия, които не се създаватъ отъ нея и да ги отблъсква съ мѣрки, съотвѣтствующи на нейнитѣ принципи.

Само такъва политика трѣба да се счита правилна, цѣлесъобразна и напълно полезна. Нея ние можемъ да наречемъ *национално-реална политика*. Тя съвършенно е противоположна на сега процвѣтающата политика на интереситѣ или на егоизма и напълно е солидарна съ правовата политика, която е основана исключително на международното право. Политиката на егоизма исключава всѣко представление за правото и разума и на тѣхнитѣ изисквания. Тя признава само единъ стимулъ—ползата, едно право—грубата физическа сила, единъ идеалъ — присвояванне территории и покорение на народи. Това е сѫщата оная срѣдневѣкова политика, за която говорихме по-горѣ и която, като причини толкова нещастия на человѣчеството, запазила се, за срамъ на съврѣменната цивилизация, още и до сега. Правовата политика, която сама по себе си е безусловно правилна, е така сѫщо само завѣтенъ идеалъ. Нейното пълно приспособление сега е невъзможно, поради сѫществуванието политиката на егоизма и на крайно анормалнитѣ международни отношения на европейскитѣ държави. Тия неблагоприятни елементи, съ които така сѫщо обязателно трѣба да се расчита человѣкъ и да се бори, не допускатъ възможностьта да се осѫществи на дѣло правовата политика. По тоя начинъ само национално-реалната политика може и трѣба да се признае въ наше врѣме за единственно цѣлесъобразна, правилна и напълно полезна за всичтѣ нормални държави, които гонятъ нравственни задачи. Русската политика, по самото си вѫтрѣшно съдържание, не може да бѫде друга, освѣнь национално-реална политика и всѣкога такъва трѣба да остава. Предъ видъ на това русската дипломация на своето знаме трѣба така сѫщо да начъртае национално-реалната политика и съ нейнитѣ изисквания всѣкога строго да съгласява всичтѣ свои дѣйствия, къмъ изложението на които ние ще си позволимъ сега да преминемъ.

Русската дипломация никога не ще да прояви наклонность къмъ леки дипломатически успѣхи въ твърдо съзнание, че всичтѣ подобни побѣди преимущественно сѫ ефемерни и малоплодотворни, тѣ могѫтъ само да ласкаятъ самолюбието и да правятъ кратковрѣменно впечатление на общественното мнѣние, но нѣма да удовлетворятъ жизненнитѣ интереси на държавата. Задачата на съврѣменната дипломация князь Александръ се убѣди, че консерваторитѣ не могжтъ да му помогнжтъ да го извадятъ отъ трудното положение въ което се намираше, и, за да се спаси, биде принуденъ да повика отъ Враца най-върлия си врагъ, водителя на либералната партия г. Драгана Цанкова, когото той по-преди бѣше заточилъ тамъ, и да му повѣри управлението на страната. И четвъртото Обикновенно Народно Събрание не можѣ да има три редовни сессии, по причина на съединението на Южна съ Сѣверна България, на сърбско-българската война и на 9-й августъ.

Прочее, народнитѣ представители отъ сегашното Обикновенно Народно Събрание трѣба да се считатъ за честити, че ще засѣдаватъ въ третя сессия отъ това събрание и ще издаватъ третий пжть закони и наредби за стратата и за народа, който имъ е повѣрилъ високия мандатъ да бждктъ негови представители и законодатели.

Но съзнаватъ ли важностьта на своя мандатъ и тежката отговорность предъ потомството и историята днешнитѣ народни представители на свободна България?

На тоя въпросъ оставяме да отговорятъ тѣхнитѣ дѣла, тѣхното поведение.

Ние искаме да обърнемъ вниманието на тия представители, че тѣ, като изразители на волята на народа въ България, като стоящи надъ министри и закони, поне до гдѣто трае сессията на събранието, длъжни сж да се искажжтъ свободно и да издирятъ и намѣрятъ цѣръ за избавление на отечеството отъ тежката криза, която то прекарва ето вече нѣколко години; тѣ сж длъжни да сторятъ това, ако не искатъ да ги проклина потомството и да оставятъ лошо име въ историята.

За да може да се избави отечеството отъ тежката криза и народътъ да се предаде охолно на мирнитѣ си занятия и само за тѣхъ да мислятъ, необходимо нужно е да се подобрятъ отношенията на България съ освободителката и искренната покровителка на българския и на всички славянски народи Руссия и да се искаже явна благодарность и непритворна признателность къмъ нея. А това могжтъ да направятъ само представителитѣ и законодателитѣ на българския народъ. Не трѣба да забравятъ тия представители, че безъ сдобряване съ Руссия българската криза нѣма да се премахне и народътъ вѣчно ще страда. Лъжжтъ ония които проповѣдватъ, че други сили ще ни помогнжтъ за да се избавимъ отъ положението въ което се намираме. Нѣма друга сила освѣнь Руссия, която да желае доброто на България и на българския народъ. Опитътъ отъ 3—4 години насамъ ни доказа това. Въ това трѣба да се убѣдятъ всички, слѣдователно и народнитѣ представители.

Има много обстоятелства и причини, които именно сега изискватъ да стане подобряването отношенията на България съ Руссия. Тия обстоятелства и причини ние не искаме да ги изброяваме тука, но не можемъ да не припомнимъ на народнитѣ представители посѣщението, което Царьтъ направи на германския императоръ въ столицата му Берлинъ и дългата ауденция, която Бисмаркъ е ималъ у него. Споредъ германскитѣ и русскитѣ вѣстници, авторитетнитѣ въ тоя случай, на тая ауденция всичко се е говорило и рѣшавало. Послѣдствията отъ нея ще излѣзжтъ на явѣ може би и по-късно, но тѣ ще излѣзжтъ.

Какъвъ благоприятенъ случай за българскитѣ народни представители да поискатъ и вотиратъ подобрение на сношенията на България съ Руссия, и да искажжтъ искренна благодарность и признателность къмъ нея за голѣмитѣ добрини що е направила на българския народъ, преди да сж се зели мѣрки за испълнение на рѣшенията, постановени отъ двамата най-велики монарси на свѣта.

Ще се надѣемъ, че народнитѣ прѣдставители ще ознаменуватъ третята сессия отъ V-то Обикновенно Народно Събрание съ вотъ за сдобряване България съ Руссия, съ вотъ за исказвание искренна благодарность и непритворна признателность къмъ освободителката и искренната покровителка на България и на българския народъ.

Свиждането на двамата императори.

Върху свиждането на двамата императори, русския и германския, дописникътъ на „Nord“ отъ Петербургъ пише:

„Свиждането въ Берлинъ е вече свършено събитие. Русский императоръ намѣри най сърдеченъ приемъ отъ страна на императора Вилхелма и на окржжающитѣ го, както и отъ страна на народа въ Берлинъ, който поздравляваше уважаемия посѣтитель при всѣко негово явяване предъ публиката.

Безполезни сж дълги коментарии за това събитие. Има събития, които говорятъ отъ само себе си, на които само осжществлението е достатъчно краснорѣчиво доказателство и способствува да освѣтли публичното мнѣние за истинското положение на работитѣ. Стига да се осжществятъ тѣ за да разбере всѣкий какво мнѣние трѣба да си състави за положението, къмъ което се отнасятъ тия събития.

Свиждането въ Берлинъ несъмнѣнно е едно отъ такивато събития. Предвижданията подъ различни и противорѣчиви безбройни видове, предположения и заключения още, на които то бѣ станжло предметъ, както и голѣмата агония съ която то се очакваше отъ европейската публика, доказватъ неговата важность.

Не може человѣкъ да отрече, че въ всички европейски страни духоветѣ бѣхж развълнувани

се заключава не въ лесно хвърчение надъ сериознитѣ международни въпроси, не въ остроумнитѣ комбизации, не въ игривия дилетантизмъ, а въ сериозното отнасяние къмъ работитѣ и въ неговото съсрѣдоточено изучвание. Само строго обмисленитѣ и правилно основанитѣ работи могжтъ да приведжтъ къмъ желаемата цѣль.

Русската дипломмация може да се стреми къмъ постигание националнитѣ задачи на Руссия и на славянитѣ съвършенно явно и прямодушно. Тя нѣма никаква нужда да крие истинскитѣ конечни цѣли, а толкова повече да прибѣгва къмъ хитрость и лукавство. Тя трѣба да дѣйствува съ отворено чело и съ нравственни срѣдства да си очиства пжтя, да не се увлича отъ никакви косвенни международни дѣла и да не се отбива отъ правия си пжть, а съ непреклонна настойчивость да се стреми да осжществи само своитѣ задачи. Предъ опасностьта не трѣба да бжде чуждо чувството на боязливостьта и страхътъ, но нейна свята обязанность е да жали общото спокойствие и голѣмото благо на свѣта и искусственно да не извиква конфликти. Вѣрвайки въ себе си и въ силитѣ си, тя така сжщо трѣба да вѣрва въ могжществото на русския народъ, въ неговата сила, мощь, въ традиционната му способность да дава жертви за защита на държавнитѣ интереси. Нека Европа и всичкий цивилизованъ свѣтъ знаятъ истинскитѣ национални задачи на Руссия и на славянитѣ и конечната цѣль на русската дипломация. Трѣба да се даде най-голѣма гласность на дѣлото, което не се бои отъ свѣтлината и лежи въ тъмнината.

Русската дипломация необходимо е така сжщо да слѣди за международнитѣ отношения на европейскитѣ държави и своеврѣменно да зима съотвѣтствующи мѣрки. Тя не трѣба да допуска явно потъпквание на международното право отъ други държави и да поощрява развиванието на лъжливо могжщество на една държава за смѣтка на друга, на несправедливи территориални присъединения и тържеството на грубата сила. На съкрушающия мечь тя трѣба да противопоставя гласа на правото, на политиката на егоизма — национално-реалната политика. Много нормални европейски държави, които се явяватъ, по самата сжщность на битието си, естественни партизани на национално-реалната политика, сж обречени, по силата на сложившитѣ се международни отношения, не само да се отнасятъ пассивно къмъ сжществующата политика на егоизма, но дори да ѝ оказватъ извѣстно предпочитание и вънкашно да се намиратъ въ сферата на нейното въздѣйствие. Тия държави, за жалость, не обладаватъ нуждния авторитетенъ гласъ, който да се опира на превъсходството на военното си могжщество, за да могжтъ да излѣзжтъ явно противъ политиката на егоизма и нейнитѣ груби начала. Тѣ мълчжтъ, силитѣ имъ сж разединени. Но ако русската дипломация, като се осланя на първокласното военно могжщесто на Руссия, провъзгласи явно своята политика за нецинално-реална политика, то всичтѣ тия разединени и сега обезсилени държави незабавно ще се прилѣпятъ къмъ Руссия и ще се сплотятъ въ едно компактно страшно цѣло. Настоятелно е необходимо русската дипломация да покаже почитъ и инициатива въ тая важна работа. Явното приспособление на национално-реалната политика ще обнаружи своитѣ благодѣтелни послѣдствия. Партизанитѣ на тая политика не само ще се окажатъ въ единъ лагеръ, но ще дадатъ и взаимно съдѣйствие и помощь. Всѣкий отъ тѣхъ твърдо ще знае, какво може да очаква, на какво да се надѣе и споредъ това, какъ да постжпва. Това ще да бжде единъ безмълвенъ и неформаленъ съюзъ на естественни държави, които дѣйствително искатъ общъ миръ и тържеството на международното право и гонятъ еднородни задачи и цѣли. При необходимитѣ условия такъвъ безмълвенъ съюзъ всѣкога самъ отъ себе си ще се обърне въ съюзъ формаленъ и активенъ.

Ако всичтѣ нормални европейски държави, отъ които състои почти цѣла Европа, би основали международнитѣ си отношения на почвата на национално — реалната политика, то сключванието на формални съюзи би станжло безцѣлно. Никоя държава никога не би дързнала да дѣйствува противъ съвокупната воля на цѣла Европа и да ѝ предписва законитѣ си и изискванията си. За голѣмо съжаление такъва съвкупна воля на Европа не сжществува. Европейската дипломация е създала такъвъ дипломатический гордиевъ вжзелъ, който може да се пресѣче само съ мечъ. Предъ видъ на това съюзитѣ представляватъ въ международния животъ на европейскитѣ държави необходимия елементъ ако и съвсѣмъ обоюдоостръ. Чрѣзъ съюзитѣ едни държави обезпечватъ насжщнитѣ си национални задачи, а други дѣйствоватъ агрессивно съ явно егоистически цѣли. Национално-реалната политика и въ дания случай дѣйствува благотворно. Тя не само подготовява трайни естественни съюзи, но крайно затруднява сключванието на искусственни ефемерни съюзи. Русската дипломация може да сключва съюзи само съ държави естественни и нормални и при това такива, които гонятъ отъ нѣкое врѣме насамъ. Сключванитѣ съюзи, трѣскавитѣ въоржжения, демонстративното поведение на нѣкои политически мжжье и на окржжающитѣ ги кржгове, тонътъ на нѣкои отъ най първитѣ вѣстници и съвпадението съ всичко това на доста важни политически събития на всѣкадѣ бѣхж разсѣяли смущение и бѣхж расклатили публиката, която незнаейки точно кому да повѣрва, пигаше се кждѣ вървятъ работитѣ, гдѣ ще се свърши това разбъркване.

Публиката особенно расгледваше рольта, която можахж да играятъ въ извѣстни обстоятелства два толкова голѣми знаменатели на европейската политика, каквито сж Руссия и Германия, инакъ тая грижа бѣше най-естесвенна, акоземе человѣкъ предъ видъ, че тая послѣдната сила се намира на чело на едно съединение на държави, въ което не участвува Руссия, и че нѣкои дѣйствия на тия държави бѣхж отправени въ послѣдне врѣме противъ русската политика.

Въ това неизвѣстно положение изискваше се нѣкое дѣйствително събитие, което да докаже характера на отношенията между Руссия и Германия, защото явно се виждаше, че отъ тия отношения щѣше да зависи най-вече бждящето промѣнение въ политическитѣ работи на Европа. Свиждането въ Берлинъ се виждаше за най-удобното събитие, за да представи потрѣбнитѣ доказателства, и справедливо, защото предлежеше за свиждането на двама монарси, които упражняватъ много голѣмо влияние върху политиката на страната имъ.

Това свиждание станж подъ условия, които позволяватъ заключението за неизмѣнно запазвание на приятелскитѣ сношения, които отъ много врѣме свързватъ монархическитѣ семейство на Руссия и на Пруссия, и въ това има елементъ за умиротворение, който трѣба да убѣди и най-песимиститѣ политически кржгове и печата.

Толковато учтивъ, толковато любезенъ приемъ, който намѣри русский императоръ въ Берлинския дворъ, и сърдечното приятелство, което той показа на императора Велхелма, на семейството на тоя монархъ и на князя Бисмарка, не позволяватъ вече никакво съмнѣние за русско-германскитѣ сношения.

Увѣрението за тия добри сношения ще успокои общественното мнѣние, а общото политическо положение ще влѣзе въ единъ периодъ на поправително спокойствие.

Турция и Тройний Съюзъ.

Пишжтъ отъ Цариградъ до „Independence Belge:“

Тука се занимаватъ само съ разговора, който преди три дни единъ държавенъ мжжъ, бившъ министръ, е ималъ съ Султана. Като го попиталъ тоя послѣдний за мнѣнието му коя политика е най-добра да слѣдва Турция спрямо Руссия, Англия и тройния съюзъ, тоя държавенъ мжжъ му е отговорилъ слѣдующето: „За съжаление е, че ония, които се занимаватъ съ политика, а особно кореспондентитѣ на вѣстницитѣ, често грѣшжтъ и не знаятъ елементарнитѣ въпроси на континенталната политика и че, като даватъ най-вече сенсационни новини, често сбъркватъ пжтя и съ това вкарватъ въ заблуждение публичното мнѣние отъ страната имъ. Германский императоръ не е таксилдаринъ, който обикаля европейскитѣ столици за да продава стоката си (претендиранитѣ добрини на лигата на мира), и освѣнь това политический етикетъ е противенъ на това—въ едно посѣщение, съвършенно отъ вѣжливость, да се формулиратъ предложения като ония, що му се отдаватъ, толкова повече, че Вилхелмъ II знае подобрѣ отъ всѣкиго деликатното положение на Турция, на която сжществованието се основава въ уважението трактатитѣ, на нейната честна неутралность и на нейното еднакво приятелство къмъ вситѣ държави. Трѣба да се вѣрва, че Ваше Величество (Султанътъ) нѣма да склоните лесно на предложение, което би имало за цѣль да направи Турция да излѣзе отъ своята мждра и разумна резерва, която е пазила до сега и че, който и да бжде авторътъ на едно такъво предложение, ще му се откаже учтиво и приятелски. Влизанието на Турция въ тройния съюзъ би било наистина прямо извикване противъ Руссия. Слѣдователно, ние нѣмаме нито пари, нито потрѣбната военна сила за да въспремъ единъ побѣдоносенъ походъ на Руссия въ срѣдия Азия, и нито бѣлитѣ броненосци, нито флотата и полевитѣ английски стражи (highlanders) които ще да защитятъ и подкрѣпятъ турцитѣ подъ стѣнитѣ на Ерзерумъ и на ерменскитѣ височини. Ето защо моето смиренно мнѣние е—Турция трѣба да бжде приятелка на вситѣ държави; тя трѣба особенно да търси приятелството на Руссия и на Англия- които сж най-силнитѣ нейни съсѣдки и *естес, твенни* покровителки; тя трѣба да уважава това приятелство и да почита тия държави еднакво, безъ да пожертвова никога интереситѣ на едната, въ полза на другата. Азъ мисля, че тая е единственната политика, която се диктува отъ общия инстинктъ на самосъхранението. Азъ не разбирамъ Англия да иска влизанието на Турция въ тройния съюзъ, защото това би било да иска разорението на Турция, и не предполагамъ, че англичанитѣ би обичали да се срѣщнжтъ лице съ лице съ русситѣ на брѣговетѣ на Суезския каналъ.“

Такъво е мнѣнието на единъ бившъ великъ везиръ (вѣроятно Саидъ Паша. Ред.) и това мнѣнение е толкова по-забѣлѣжително, че лицето, което го е исказало, не е минувало до сега за вѣренъ приятель на Руссия. Това мнѣние е произвело, казватъ, силно впечатление на Султана. Днесь, както и вчера, въздържанието, резервата между двата голѣми политически европейски лагера и най-силната наклонность къмъ всичко това владѣе въ двореца на Илджза, и ако нѣкои политически мжжье, като Кямилъ Паша напримѣръ, се виждатъ наклонни къмъ тройния съюзъ, обаче не смѣятъ да се искажжтъ явно при такъво едно течение. *Напраздно прочее* „Times“ *одобрява казаното отъ* „Fremdenblatt,“ *като казва, че централнитѣ държави били готови да признаятъ князя Фердинанда и сжществующия редъ въ България, ако Портата, като сюзеренна държава, направи предложение въ тая смисълъ.* Това предложение, споредъ всички признаци, не ще да стане. Портата се приготовлява даже да обясни и оправдае своето резервно поведение въ това отношение чрезъ посрѣдството на представителитѣ си въ странство. Може би въ тоя часъ това и да е свършено.

Въ брой 42—43 на „Македония“ ние бѣхме обѣщали да обнародваме единъ разговоръ на графа Игнатиева съ едного отъ редакторитѣ на „Correspondence Balcanique“. Тоя разговоръ намираме напечатанъ и въ в. „Пловдивъ“, въ броя му отъ 12 Октомврий.

национално-реална политика. Всѣкакъвъ другъ съюзъ ще бжде неправиленъ, нелогиченъ и не ще съотвѣтствува на националнитѣ задачи на Руссия и на Славянитѣ. И, разбира се, за сключвание на съюзи не трѣба нито най-малко да влияяе сантименталната политика, която е основана на чувства отъ симпатия и антипатия, а така сжщо съображенията за несъотвѣтствието или разликата на формата отъ управлението на приятелскитѣ държави и други такива фактори. Цѣльта на съюза е най-успѣшното постигание на националнитѣ задачи отъ държавата, а предъ изискванията на интереситѣ на държавата трѣба да млъкватъ всички косвенни несжществени въпроси. Естественний съюзъ на нормалнитѣ държави представлява силна ограда противъ всѣкакви случайности, съ нищо не може да се съкруши и е способенъ да понесе всѣкакви испитания. Той се зида, развива и заздравява отъ сили, които дѣйствуватъ паралелно и по едно и сжщо направление, той стои надъ всѣка партийна борба и надъ всички вжтрѣшни потрясения. Той, като гранитна канара, остая незиблемъ всрѣдъ развълнуванитѣ страсти. Естественний съюзъ, като въплощение на идеята на сжществованието на национални задачи отъ държавата, е святиня за всѣкий народъ и за неговитѣ ржководители.

Естественнитѣ съюзи, както казахме, не представляватъ необходимъ елементъ въ правилнитѣ международни отношения и сж безусловно необходими само въ врѣме, когато правото безмолствува, а силата тържествува. Въ такива случай естественитѣ съюзи оказватъ благотворно влияние, като въздържатъ тѣсно егоистическитѣ притезания на едни държави и обезпечватъ справедливитѣ потрѣбности на други- Врѣмето, което прекарва сега Европа, безспорно принадлежи къмъ числото на роковитѣ *критически моменти*, които оставятъ неизгладима слѣда въ историята на държавитѣ и въ сждбата на народитѣ. Политиката на егоизма е обърнжла цѣла Европа въ въоржженъ лагеръ и народитѣ съ страхъ и боязнь очакватъ настжпването на кърваво отмъщение. Всичкий въздухъ, да се изразимъ фигурално, като лейденский ковчегъ, е напълненъ съ електричество и стига едно малко доближавание, за да стане страшенъ взривъ. Такива рокови критически моменти всѣкога представляватъ за дипломацията съвсѣмъ сериозно опитвание. Необходимо е да се дѣйствова усиленно и напряженно и при това крайно внимателно, послѣдователно, напълно обмисленно съ строго опредѣлена програма и съ точно знание на вситѣ послѣдствия Въ противенъ случай дипломацията претърпѣва поражения, а държавата се хвърля въ тѣжки испитания и жертви.

Като съпоставяме изискванията на национално-реалната политика съ съврѣменното международно положение на европейскитѣ държави, не трѣба да се дойде до положителното заключение, че русската дипломация има настоятелна необходимость да се загрижи за сключвание естественни съюзи съ нормалнитѣ държави. Въ сегашно врѣме европейскитѣ държави силно сж раздѣлени на двѣ групи. Въ състава на едната група влизатъ държавитѣ, които сж съединени помежду си съ съюза подъ името „Лига на Мира“ и които задружно гонятъ своитѣ цѣли. А другата група съставляватъ държавитѣ, които не сж свързани помежду си съ никакъвъ съюзъ и които дѣйствуватъ самостоятелно за свой рискъ и страхъ и често безуспѣшно. Очевидно е, че рѣшающий гласъ въ международнитѣ въпроси трѣба да принадлежи на първата група държави или на „Лигата на Мира“. И дѣйствително нейнитѣ рѣшения оказватъ подавляюще влияние на другитѣ държави. „Лигата на Мира“ ще се грижи само за своитѣ интереси и ще гони само тѣхъ да постигне, ако тия интереси твърдѣ често и да отиватъ въ разрѣзъ съ жизненнитѣ интереси на другитѣ европейски държави и съ изискванията на международното право. „Лигата на Мира“ е послѣдното произведение на политиката на егоизма и служи за постоянно заплашвание на европейския миръ. Настоятелно е необходимо да ѝ се противопостави една друга лига — предъ видъ на естественния съюзъ отъ нормалнитѣ държави, който ще представи грозна сила и при това която гони напълно нравственни задачи. А догдѣто „Лигата на Мира“ не намира на себе си надлежащъ противовѣсъ, тя представлява голѣма опасность за много европейски държави и особенно за Русия и Славянитѣ. Задачитѣ на „Лигата на Мира“ сж напълно агресивни, крайно егоистически и явно насочени противъ съврѣменното status quo на Европа. Само отъ тѣхната наличность може логически да се познае смисъла за образованието такъва анормална политическа комбинация, като „Лигата на Мира.“ Германия и Италия, естественнитѣ антагонисти на Австрия, образовахж единъ приятелский съюзъ! Какъ да се примири това повидимому непримиримо противорѣчие? Какъ да се обясни тая удивителна политическа комбинация?

(Слѣдва).

Ето тоя разговоръ, който заслужва внимателно да се прочете отъ всѣкиго, споредъ както го е превелъ „Пловдивъ“:

„Графа заяви категорически, че Руссия никакви търгувания не е водила съ Виенский кабинетъ по Босна и Херцеговина, нито пъкъ по друга нѣкоя провинция отъ Балканский полуостровъ.

Руссия счита балканскитѣ държавици за собственность на тѣхнитѣ народи.

Ний русситѣ нѣмаме ни най малката претенция върху Полуострова, нито пъкъ имаме нужда да имаме; нъ и на противъ не сме биле никога, нито пъкъ сме и сега, предрасположени да отстжпимъ нѣкоя отъ тѣзи провинций на нѣкоя чужда държава.

Въ 1866 год. Императора Напалеонъ прѣдложи и отстжпванието на Босна и Херцеговина на Австрия, за възнаграждение на отнетитѣ ѝ Ломбардия и Венеция.

Турция съвсемъ слабо се е противила на тази комбинация; но австрийский посланикъ, Баронъ Пракешь-Детенъ, когато е съобшилъ този проектъ на графъ Игнатиева, този послѣдний му е отговорилъ, безъ да иска даже наставления отъ Петербургъ, че щомъ Австрия тръгне за Босна и Херцеговина, Руссия веднага ще влезе въ Галиция.

Малко прѣди руско-турската война, заведени биле прѣговори между Руссия и Австрия по Босна. Князъ Горчаковъ заявилъ билъ, че е готовъ да отстжпи помѣнатата провинция на Австрия; но това заявление, не костувало собственно казано освѣнъ турска Кроация и една малка часть отъ Далматинската граница, и то съ условие че, паралелно съ Руссия, Австрия да навлѣзе въ Босна, да уреди тамъ управлението и слѣдъ исправванието на Балканский Полуостровъ отъ Руссия, Австрийцитѣ и тѣ да се отеглятъ. Прѣговоритѣ не сполучили, тъй като Австрийцитѣ настоявали за завладяванието на Босна и Херцеговина, а Русситѣ се противели. . . . .

Въ зачалото на Босненското и Херциговинското въстание, въ 1875 год., разбирахъ добрѣ политическитѣ планове на Виенский кабинетъ, казалъ е графа, и съвѣтвахъ главатаритѣ на въстаницитѣ, да ся помирятъ съ Турцитѣ, посрѣдствомъ нашитѣ консули,

Съ тъзи цѣлъ даже испратихъ нарочно консула Ястребовъ въ Херцеговина, а на Сараевский, г. Кудраневъ, нарѣдихъ да глѣда да локализира въстанието. Въ това сжщо врѣме успѣхъ да спрж испращанието на турски войски въ въстаналитѣ мѣста. Дойде Берлинский трактатъ нъ късно бѣше вече: на Руссия ржцѣтѣ се свързаха, а Австрия разрѣши влизанието въ Босна и Херциговина.

Разрѣшавамъ ви да заявите въ моето име, че Руссия никога и на никого не е прѣдлагала окупирванието и присъединяванието на Босна и Херцеговина. Държавнитѣ австрийски мжжье всѣкога сж търсили да заявятъ въ тѣхнитѣ официялни рапорти, или въ самитѣ имъ делегации, че Австрия не храни нѣкаква егоистска идея за завоюване на Балкансий Полуостровъ; даже, ако се глѣда и вѣрва на това що казватъ, тѣ нѣматъ предъ видъ освенъ автономията и независимостьта на Балканскитѣ държавици... вьпросъ който бждящето остава да разрѣши.“

РАЗНИ.

— До тоя часъ (5 сл. пл.), въ който туряме вѣстника си подъ печатъ, Н. Ц. Височество Князь Фердинандъ още не се е завьрнжлъ отъ задграничното си пжтувание въ столицата. Както се вижда Народното Събрание утрѣ ще се ттвори отъ неговия намѣстникъ г. С. Стамбоова, който е издалъ и указа за свикванието му.

— Тия дни е пристигнжлъ въ Римъ графъ Игнатиевъ. Неговото отивание тамъ различно се тълкува. Клерикалнитѣ Римски кржгове вѣрватъ че той билъ испратенъ до Папата съ миссия отъ твърдѣ голѣма важность, а тѣхнитѣ органитѣ увѣряватъ, че графътъ е отишълъ въ Италия да въспре Италиянското правителство да не признаело Князя Фердинанда за законенъ владѣтель въ България, като обѣщавалъ въ замѣна на това да издѣйствова вдиганието на мжчнотиитѣ отъ страна на Франция противъ италянско-абисинската конвенция, сключена въ послѣдне врѣме. До колко сж вѣрни съобщенията на Римскитѣ клерикални вѣстници не се знае, но вѣрното е, че семейството на бившия Цариградский русский посланникъ се намира въ Неаполъ и той ще отиде да го земе оттамъ.

— Белгийский кралъ е издалъ указъ за немедленното въоржжавание на войската му съ пушката Маузеръ.

— Съобщаватъ отъ Техеранъ, че Персийский Шахъ за испълнение на обѣщанията, които бѣ далъ въ Петербургъ на Царя Александра, заповѣдалъ да се захване направата на едно шоссе между Месхетъ и Ганнанъ, който се намира вжтрѣ въ русско-персийската граница. Така сжщо скоро щѣла да се назначи и една техническа коммисия, която щѣла да се занимае съ изработванието на планъ за желѣзнопжтната линия, която ще се направи между Техеранъ и Кноели, важенъ градъ за русско-персийската търговия.

— Въ послѣдне врѣме много и сериозно се говори въ пресата, че Англия се намирала въ преговори съ Турция за да ѝ се отстжпи Египетъ срѣщу едно парично възнаграждение. Това произвело силно вълнение въ Египетъ и вѣстницитѣ отъ Каиро и Александрия публикуватъ силни членове противъ Англия.

Заслужва да се припомни, че още при заминаванието на Английскитѣ войски за Египетъ всички вѣрвахж, че умитворителката ще се обьрне въ завоевателка, както постжпи и Австрия съ Босна и Херцеговина.

Такива сж *бескористнитѣ* държави Австрия, Англия и Италия. Добъръ урокъ за насъ българитѣ.

— Вѣстницитѣ писахж, че напослѣдъкъ италянскитѣ войски въ Абисиния пакъ биле разбити отъ туземцитѣ. Офицпознитѣ италиянски вѣстници опровергаватъ това, но не могжтъ да отрекжтъ, че е станжло сражение между войскитѣ на Краля Хумберта и на Расъ-Алула, на което слѣдствието обаче тѣ замълчаватъ.

— Калноки и Криспи се виждатъ безпокойни отъ желанието на германския императоръ да обиколи столицитѣ на всички държави и лично да се запознае съ владѣтелитѣ и съ тѣхнитѣ съвѣтници. Особенно безпокойствие е обзело тия държавни мжжье желанието на младия Вилхелмъ да посѣти Султана незабавно слѣдъ като посрѣщнж въ столицата си русския монархъ. Щомъ заминж Вилхелмъ отъ Берлинъ тѣ намислили да посѣтятъ великия си учитель въ Фридрихсруе, за да се научятъ отъ него за резултатътъ отъ свижданието на двата монарси. Нѣма съмнѣние, че Бисмаркъ ще съумѣе да утаи отъ казанитѣ политически мжжье онова което трѣба да остане тайно.

— Това което придава много по-голѣмо значение на свижданието на двамата императори въ Берлинъ, е обстоятелството, че Александръ III поканилъ Вилхелма II и послѣдний приелъ да го посѣти въ Руссия на пролѣтъ и да присжтствува на маневритѣ на рускитѣ войски. Въобще се вѣрва, че при второто свиждание на двамата монарси на най-голѣмитѣ и най-могжщественнитѣ държави въ Европа ще се урегулиратъ и изравнятъ всичкитѣ сплетени международни въпроси. Автроунгарскитѣ вѣстници още отъ сега захванахж да се боятъ отъ това свиждание.

— Австрия е принудена да преглъща всичко и не може почти на нищо да възразява на Маджаритѣ. Тия послѣднитѣ не криятъ вече, че жаланието имъ е да съставляватъ само лично съединение съ старата Австрия и дѣятелно работятъ въ тая посока. Австроунгарската войска за напредъ ще носи вече и званието маджарска войска.

— Отъ Атина съобщаватъ, че русский престолонаслѣдникъ щѣлъ да прѣстои тамъ три седмици и не се вѣрвало да ходи той въ Цариградъ, както се говореше понапрѣдъ.

НЮ-ИОРКЪ
дружество за застрахование живота
Основано въ 1845 година. Узаконено за сжществувание въ Княжество България съ Указъ Н-ро 114, обнародванъ въ Държавенъ вѣстникъ брой 63 отъ 11 юний 1887 год.
Вложени въ Б. Н. Банка 100,000 лева за специална гаранция прѣдъ Българското правителство.
КАПИТАЛА НА ДРУЖЕСТВОТО Е 484 МИЛ. Л. ЗЛ.
СИСТЕМАТА НА ДРУЖЕСТВОТО Е САМО ВЗАИМНА, Т. Е.
застрахованитѣ лица сж сами притежателитѣ на капитала и печалбитѣ.
Практикуватъ се разни комбинации.
Главното управление за Европа е въ Парижъ:
16 Boulevardes Italiens — Paris.
За проспекти на български и други язици и за всѣкакви обяснения интересующитѣ се могатъ да се отнасятъ до
Главний агентъ за България Г. ГЕОРГОВЪ.
София, улица Банска Н-ро 200.

И ДО МѢСТНИТѢ АГЕНТИ:
За Свищовъ и Търново **Д. Ив. Паневъ.**
„ Руссе Адвокатъ **Минковъ.**
„ Видинъ **Гр. Д. Минковъ.**
За Варна и Шуменъ **Х. Нойковъ** въ Варна
„ Т. Пазарджикъ **Д. Назърски.**
„ Ломъ **Спасъ Х. Георгиевъ.**

Редакторъ и Отговорникъ **К. Шаховъ.**
Печатница „Либералний Клубъ“.—София.

ГОДИНА I. СОФИЯ, 18 ОКТОМВРИЙ 1889 ГОД. БРОЙ 50.

Цѣната му е:
за година 6 лева, за 6 мѣсеци 4 лева. За въ странство се прибавятъ 2 л.

За обявления се плаща по 20 ст. на редъ за първо печатание и по 10 ст. за всѣко послѣдующе.
Единъ брой 15 ст.

МАКЕДОНИЯ

Излиза всѣка сѫббота.

Статии, дописки, пари, порѫчки и всичко друго, що се отнася до редакцията и администрацията на в. „Македония, се испраща до *К. Шаховъ* въ гр. София.

Рѫкописи не се връщатъ. Порѫчки непридружени съ стойностьта не се испълняватъ.

Още два броя и в. **„Македония“** *свършва първата година отъ сѫществованието си и ще встѫпи въ втората си година. За напредъ ние ще го издаваме два пѫти въ седмицата, а въ годината ще издадемъ 100 броя, на сѫщий форматъ, но материалътъ ще бѫде повече най-малко съ една колона, тъй като колонитѣ ще бѫдѫтъ по-дълги съ нѣколко редове.*

Съ издавание вѣстника два пѫти въ седмицата и съ увеличавание на материала въ него естественно и разноскитѣ по печатанието му се удвояватъ както и трудътъ за редактиранието му. Но при всичко това, за да дадемъ възможность на всѣкиго да го получава и чете, ние му опредѣляваме цѣна, за каквато не се дава никой вѣстникъ въ България, а именно презъ втората година абонамента на **„Македония“** *е:*

За една година лева 10
За шесть мѣсеца „ 5
За въ странсто за година лева 14
За „ „ „ 6 мѣсеца „ 7

Абониране за по-малко врѣме не се приема.

Абонирането става въ телеграфо-пощенскитѣ станции, въ редакцията и у настоятелитѣ, гдѣто такива има.

Абонаментътъ всѣкога трѣба да се предплаща. Безъ пари и на вересия никому нѣма да испращаме **„Македония“**. *Отъ това правило нѣма да отстѫпимъ.*

На ония които сѫ се абонирали презъ годината и сѫ ни предплатили за цѣло годишно течение, ще имъ дотъкмимъ 52 броя, а предплатившитѣ ни за шесть мѣсеца ще получѫтъ 26 броя.

РЕДАКЦИЯТА.

София, 18 Октомврий 1889.

Между сърбский и австрийский официозенъ печатъ се води ожесточена война отъ нѣколко врѣме насамъ. Никога сърбскитѣ вѣстници не сѫ възставали срѣщу бившата си покровителка съ такъво ожесточение, каквото възставатъ сега. Като чете человѣкъ тая печатна война и слѣди сраженията на двата противни единъ на другий лагера, не може да не отдаде право на сърбитѣ.

Тая война се аченѫ щомъ бивший Краль Миланъ абдикира въ полза на сина си и то най-напредъ отъ старата *„Пресса,“* а послѣ и отъ „Fremdenblatt“, органътъ на Калноки. Тия вѣстници въ абдикиранието на Кр. Милана съгледахѫ, справедливо и основателно, окончателно поражение на австрийското влияние въ Сърбия и незабавно наченѫхѫ да обнародватъ статии едни отъ други по-заплашителни за сърбитѣ. Официознитѣ органи на сърбското правителство се показахѫ много благоразумни и неискахѫ да раздражаватъ чувствителнитѣ нерви на чифутитѣ отъ австрийската пресса. Найпослѣ, обаче, и тѣ излѣзохѫ изъ търпѣние и първо „Одiекъ“ отговори на „Fremdenblatt“ съ една статия вѣщо написана, която повдигнѫ жлъчката на австрийскитѣ официози, които още немогѫтъ да забравятъ дадената имъ плѣсница.

За да могѫтъ да се запознаятъ читателитѣ ни съ писаното отъ „Одiек“ ние превождаме тука най-важната часть отъ поменѫтата негова статия.

„Българитѣ, казва „Одiек,“ знаятъ твърдѣ добрѣ, че нѣма защо да се боятъ отъ Сърбия, както и сърбитѣ, отъ своя страна, знаятъ, че никаква опасность не ги заплашва отъ страна на България. Опасностьта ние виждаме другадѣ, не само за насъ, но и за всички Балкански народи.

ПОДЛИСТНИКЪ.

Националнитѣ задачи на Руссия и мѣркитѣ за тѣхното осѫществление.

(Продължение отъ брой 49).

Въ числото на всички народи, които влизатъ въ състава на Австро-Венгрия, намиратъ се нѣмци и италиянци, пълното обединение съ които съставлява националната задача на Германия и на Италии. И безъ да гледа на това Австро-Венгрия пакъ е влѣзла въ съюзъ съ своитѣ непримирими антагонисти, които направо сѫ заинтересовани въ нейното разчленение. Да ли това тя е сторила по погрѣшка и се е уловила въ дипломатическата примка или пъкъ дълбоко и всестранно е обмислила всичтѣ послѣдствия на една съвършенно фантална крачка? Ние приемаме послѣдното. Побѣдитѣ на Италия, благодарение на великодушната помощь на Франция, надъ Австрия и особенно пораженията, нанесени на Хабсбургската империя отъ Германия и окончателното отдѣляване изъ подъ нейния престижь държавитѣ отъ южно-германския съюзъ, свалихѫ Австро-Венгрия до небивалъ политический аггломератъ, въ състава на който влѣзохѫ по малко, както въ разноцвѣтния костюмъ на арикина: славяни, нѣмци, маджари, италиянци, ромѫни и други народности. Въ такъвъ видъ всичкото по-нататашно сѫществование на Австро-Венгрия представляваше само въпросъ на врѣмето. Нейната сѫдба бѣше бавно разлагание. Въ тоя критический за нея моментъ явява се Германия и великодушно приятелски ѝ простира сѫщата оная рѫка, отъ силнитѣ удари на която тя не може и до сега да се оправи, нещастната. Но безъ да гледа на незаздравенитѣ си рани и болката що тегли отъ тѣхъ, Австрия съ истинска рицарска вѣжливость приема прострѣната ѝ рѫка и любезно се е опрѣла на нея. Не трѣба да се каже, чо Австрия е всѣкога способна да очудва свѣта само съ неблагодарность! А какви причини сѫ принудили Германия да простре рѫка за помощь на убития боленъ человѣкъ? Каква полза тя се надѣе да извлече отъ това? Германия като се обедини чрезъ мечь, кръвь, разрушения и благодарение на непомѣрното великодушие на Руссия, влѣзе отъ 1873 въ пѫтя на политиката на егоизма, която и слѣдва до сега. Прусската дипломация, която се държи отъ манитѣ на величието, помисли да играе всесвѣтска роль на испълнителка на сѫдбитѣ на народитѣ и на държавитѣ. Тя поиска да бѫде пълноправенъ распоредитель на Европа и единственъ неинъ сѫдия. Своята воля, своитѣ желания, своитѣ изисквания тя поиска да ги направи задължителни за другитѣ. Историята се повтори! Дипломацията на Германия, както Людовикъ XIV, който казваше — l'ètat c'est moi! — провъзгласи — l'Europe c'est moi! Въ начало Европа се видѣ поражена и очудена отъ такъвъ неочакванъ превратъ: неотдавнашната малка Прусия и изведнъжь! — въ роль на господарка на Европа. Има защо человѣкъ да се възмути! А Европейската диплотация се проникнѫ даже отъ завистъ къмъ разнитѣ дипломатически побѣди на прусската дипломация. Но малко по малко заедно съ постъпенното поясняване на дѣйствителнитѣ притезания на прусската дипломация, европейскитѣ държави захванѫхѫ да проявяватъ опасение не само за трайностьта на мира, но нѣкои отъ тѣхъ даже за цѣлостьта и независимостьта на своето сѫществование. Прояви се чувство отъ общо униние и безпокойство. Прусската дипломация, която жарко слѣди настроението на общественното мнѣние и на правителствата на европейскитѣ държави, призна тогава за необходимо и своеврѣменно за обезпечение тържеството на политиката си да се погрижи да сключи надлежащи съюзи. Резултатъ на това съзнание биде искуственний съюзъ на Германия съ Австрия и Италия подъ громкото, но неправилно название „Лига на Мира“. Съ помощьта на тоя съюзъ прусската дипломация не само се стреми окончателно да завърши обединението си, нѣщо което не може да заслужва порицание, но гледа и да направи трайни за себе си всичтѣ неправилни приобрѣтения и присвоявания и особенно да си запази пълното господство надъ Европа или по-вѣрно да лиши всичтѣ други нормални държави отъ възможностьта да осѫществятъ националнитѣ си задачи чрезъ обединение съ едноплеменни народи. За постигание на тия егоистически задачи прусската дипломация прибѣгнѫ къмъ хитрия, но рискованъ планъ. Като убѣди Австрия за нетрайностьта на нейното сегашно положение, съ което, разбира се. напълно сѫ съгласни и самитѣ нейни господари, и като ѝ доказа роковата необходимость да отдѣли окончателно отъ владѣнията си земитѣ, населени съ италиянци и нѣмци и да ги предаде на Италия и Германия, послѣднитѣ се задължили да възнаградятъ щедро Австрия за нейното безкръвно пожъртвование. Като ѝ указали новъ блестящъ пѫть за възраждание и бѫдѫще величие, съюзницитѣ се задължили да възнаградятъ Австрия съ славянски земи съ предоставяние на нейно распореждание цѣлия Балканский полуостровъ и Цариградъ включително. При такъва плѣнителна комбинация Австро-Венгрия дѣйствително може да се яви искрененъ съюзникъ на неотдавнашнитѣ си врагове и неудържимо да се стреми да осѫществи направенитѣ ѝ обѣщания. Като влѣзе съ такива условия въ съюзъ съ Германия, Австрия ще бѫде принудена, по силата на обстоятелствата, За да отстранимъ тая опасность, ние ще употрѣбимъ всичко за да се съединимъ и да работимъ задружно. Балканскитѣ народи стига да поискатъ намѣсванието или покровителството на едно трето лице за да живѣятъ въ пълна хармония помежду си. *Събитията отъ 1885 и рольта, която игра тогава графъ Кевенхюлеръ, сж най-злощастната страница въ историята на Балканския полуостровъ. Ние сме въ състояние, ако ни заставятъ, съ документи въ ржка да докажемъ, че събитията отъ 1885 не сж нищо друго освѣнъ дѣло на чужда интрига.* Нашата сила, за политическото ни дѣйствование, ние я намираме въ пълното общавание на идеитѣ съ народа. Ние нѣмаме нужда да искаме чуждо влияние за да се държимъ на властьта, като жертвоваме интереситѣ на страната.

„И ако желаехме да поддържаме добри отношения съ Австрия, абсолютно нищо не ни заставя за това, не се предаваме на никакво давление както инсинуира „*Пресата*“. Ние нѣмаме нужда отъ напомнюване, а що се отнася до заплашванията, нека ни простятъ откровеностьта, ние не се боимъ. Ние вѣрваме въ нашето право и напълно сме убѣдени, че ще останемъ върху почвата на нашитѣ народни интереси, безъ да встжпваме върху почвата на другиго. Ние слѣдваме въ това вѣрно и спокойно линията на нашата програма. Виенскитѣ вѣстници не ще успеятъ да намалятъ вѣрата ни въ искреностьта на декларацитѣ на графа Калноки и въ легалната обстановка на Виенския кабинетъ“.

Слѣдъ „Одіекъ“ излѣзохж срѣщу австрийския печатъ „Correspondence Balcanique“ и „Народни Дневникъ“. Послѣдний тоже обнародва една силна статия, която е вече предметъ на разискване и комментиране въ австрийския печатъ.

Руссия или Австрия.

(продължение отъ бр. 48)

Първото оржжие или доказателство, което употрѣбяватъ редакторитѣ на „Свобода“, че Руссия е била противъ българската свобода и противъ независимостьта на България, е превратътъ отъ 1881. Това оржжие, ако и исхабено и овѣхтѣло вече, но то слѣдва да се употрѣбява, даже повече отъ всичко друго, отъ противницитѣ на Руссия въ България колчимъ предлежи да се доказватъ нейнитѣ завоевателни цѣли и замислили на Балканския полуостровъ. Поддържателитѣ на австрийската политика и влияние у насъ проповѣдватъ и твърдятъ, че превратътъ отъ 1881 се дължелъ на Руссия, защото, казватъ тѣ, князь Баттенбергъ не би се рѣшилъ да го направи безъ нейно искание и поддържка. Това е единственний и най-силний аргументъ, че превратътъ билъ дѣло на Руссия, а не на князя Баттенберга, и като допълнителенъ аргументъ се привожда обикалянието на тогавашния русский представитель въ София г. Хитрово заедно съ князя изъ България и помощьта, оказана на сжщия князь, отъ бившитѣ въ Сѣверна България русски офицери. Другъ аргументъ нѣма и не е представенъ до сега отъ никого.

За ония които живѣятъ въ България и сж запознати съ ходътъ на работитѣ въ нея, обаче, не е тайна, че князь Батенбергъ още при встжпванието си въ България доказа по единъ несъмнѣнъ начинъ, че той нѣмаше намѣрение да зачита волята на народа и да се съобразява съ нея по управлението на страната. Въ Търново, гдѣто го чакахж представителитѣ отъ учредителното Събрание, той положи клетва, че ще пази свята и ненарушима изработената тогава конституция само при настояванието на бившия императорский русский комисаръ въ България князя Дондукова Корсакова. Ще рече, че мисъльта за незачитание и неизпълняване на конституцията у князя Баттенберга не се е появила въ 1881, а много по рано, още при встжпванието му, а може би и по прѣди, въ България. Щомъ се короняса за българский князь той си състави кабинетъ отъ консерваторитѣ, т. е. отъ ония, които още въ Търново бѣхж се обявили противъ конституцията, защото съдържала много либерални начала. За забѣлѣзвание е и това, че той избра за свои съвѣтници хора безъ минжло и безъ никакви заслуги към отечеството, а отхвърли ония, които дѣйствително можахж да му помогнжтъ и у които народътъ имаше довѣрие и ги уважаваше за заслугитѣ имъ. Като пристигнж въ София, князь Батенбергъ незабавно наченж да издава укази, петий отъ които бѣше (забѣлѣжете) за спирание дѣйствието на конституцията въ източната часть на България по причина че върлували разбойници тамъ, а 33-й учредяваше коммисии, особенъ родъ сждилища, които разгледвахж дѣла и издавахж рѣшения за въдворение избѣгнжлитѣ презъ русско-турската война мусюлмани въ недвижимитѣ имъ имоти. Тия дѣла имахж и слѣдватъ до днесь да иматъ чисто сждебенъ характеръ. Всичко това не доказва ли, че мисъльта за ограничение правдинитѣ на народа, гарантирани му отъ конституцията, се е появила у князя Баттенберга много по рано отъ 1881, при самото му стжпвание въ България? А не знаете ли, че бивший български князь, при всичкото огромно либерално болшинство въ камарата, за да повѣри управлението въ ржцѣтѣ на либералитѣ, бѣше турилъ условие нарушението на единъ членъ отъ конституцията, именно оня, който казва, че Българский князь ще носи титлата *Свѣтлость*, а той искаше да го наричатъ *Височество*, както го титулирахж въ званични и незванични актове консерваторитѣ? Но има още много актове за унищожение на конституцията отъ страна на князя Баттенберга, които могжтъ да се излагатъ само въ специални съчинения, а не и въ газетни статии. Ние ще приведемъ още единъ два отъ тѣхъ. (Слѣдва).

да осжществлява и друга една мечта на прусската дипломация. Съ превращанието на Австрия въ славянска държава ще произлѣзе искуственъ расколъ посрѣдъ славянскитѣ народи и между Руссия и Славянската Австрия ще захванжтъ да ставатъ безкрайни войни. Послѣднитѣ, разбира се, ще обезсилятъ Руссия и твърдѣ е възможно да я лишжтъ отъ да има първъ гласъ въ Европа. Вече само надѣждата за възможность на осжществлението такъва плѣнителна комбинация е способна да наведе главата на прусската диплотация. Его тогава тя дѣйствително ще осжществи своята хегемония надъ Европа и ще държи въ ржцетѣ си сждбинитѣ ѝ.

Италия, както вече казахме, ще получи за участието си въ „Лигата на Мира“ отъ Австрия населенитѣ съ италиянци земи, а въ случай че укаже активна помощь на Германия въ войната ѝ съ Франция, ще получи и земи отъ южна Франция.

Такива трѣба да сж дѣйствителитѣ, ако и грижливо скриваеми условия на съглашението между членоветѣ на „Лигата на Мира“ — Гермния, Австрия и Италия.

Отъ никого неопровергаваното и оффициялно признатото сжществование на „Лигата на Мира“ задължава другитѣ нормални европейски държави, зарадъ лична безопасность и обезпечение жизненитѣ държавни интереси, незабавно да се погрижжтъ да сключжтъ единъ естественъ съюзъ, като противовѣсъ на „Лигата на Мира.“ Починътъ въ това важно дѣло безпорно трѣба да принадлежи на русската дипломация, понеже „Лигата на Мира“ най-вече е насочена противъ националнитѣ интереси на Руссия и на Славянитѣ. Русската дипломация може да сключва три рода съюзи, отъ които всѣкий ще приведе къмъ еднакви практически резултати. Преди всичко русската дипломация може да свърже единъ особенъ съюзъ, исключително като противовѣсъ на „Лигата на Мира.“ Въ тоя съюзъ, който ние напьлно правилно ще наречемъ „Лига на Народното добро“, могжтъ да влѣзжтъ: Руссия, Франция, Дания, Гърция, Църна-Гора и по всѣка вѣроятность още ще влѣзжтъ: Белгия, Холандия, Швейцария, Сърбия и Ромжния. Националнитѣ задачи на изброенитѣ държави не само взаимно сж паралелни и тождественни, но могжтъ да се осжществятъ почти исключително за смѣтка на държавитѣ, които влизатъ въ състава на „Лигата на Мира.“ „Лигата на Народното добро“ ще представлява дѣйствително страшна сила и подъ нейната защита съюзницитѣ безъ друго ще постигнжтъ осжествлението на националнитѣ си задачи. При разрѣшението чрезъ сила и мечь международнитѣ недоразумѣния между „Лигата на Мира“ и „Лигата на Народното добро,“ на страната на послѣдната ще се окажжтъ такива крупни преимущества, щото благоприятний исходъ на борбата за нея ще бжде обезпеченъ. Така нейнитѣ военни сили ще бжджтъ не само равни на силитѣ на противника, но даже значително ще ги надминжтъ по бройность при еднакъвъ строй, дисциплина и въоржжение. Послѣ всѣкий отъ членоветѣ на „Лигата на Народното добро“ ще има само единъ театръ на война въ границата си съ противника, когато членоветѣ на „Лигата на Мира“ ще трѣба да воджтъ война на много взаимно независими и противоположни пунктове. На Германия предстои да води война съ шесть държави: Руссия, Франция, Дания, Белгия, Холандия и Швейцария; на Австрия — съ четири държави: Руссия, Цьрна-Гора, Сърбия и Ромжния и на Италия — съ двѣ държави: Франция и Швейцария. А раздроблението на силитѣ всѣкога представлява едно отъ най-благоприятнитѣ условия за исхода на борбата. При благоприятно свършвание на военнитѣ дѣйствия за „Лигата на Народното добро“ нейнитѣ членове ще получжтъ обратно всичкитѣ присвоени въ разно врѣме отъ противницитѣ тѣхни территории съ родственно население, а така сжщо ще опредѣлятъ и границитѣ си съотвѣтственно съ изискванията военно — географическо и племенно. А членоветѣ на „Лигата на Мира“ губятъ твърдѣ много. Германската империя, която е служила презъ 18 години за постоянно плашило на европейския миръ и за центръ на всевъзможни дипломатически конспирации, отъ всичко най-лесно ще може и ще трѣба да се замѣни съ единъ воленъ федеративенъ съюзъ отъ нѣмскитѣ княжества, но само безъ всѣкакво преобладающе влияние отъ страна на която да е нѣмска държава. Европа отъ горчивъ тежъкъ опитъ е познала, що значи „да правишь человѣкъ“ една малка държава. Пруссия трѣба да се незамѣства, дори и ако би се намѣрило нѣкое такъво малко нѣмско княжество, което всѣкога се е отличавало съ испитано миролюбие и точно испълнение на международнитѣ договори, понеже никой и съ нищо не може да поржчителствова, че казаната държава, като се подигне неочаканно „на стъпень на велика държава,“ не ще възобнови старата история и не ще пожелае отново да разиграва роль на господарь на Европа. А искушението е твърдѣ голѣмо за едно малко княжество съ голѣми пълномощия, за да остане въ потрѣбнитѣ граници. За това политическото благоразумие предписва да се не допуща повторението на първата погрѣшка. Още по-печална ще бжде сждбата на Австро-Венгрия. Всичкитѣ славянски народности, които влизатъ въ нейния съставъ, едни ще минжтъ къмъ своитѣ родни държави, а другитѣ ще образуватъ самостоятелни и независими политически организми и ще съставятъ единъ общъ всеславянский съюзъ. А Венгрия, ако пожелае, може да си остане вѣрна на Хабсбургския домъ, въ противенъ случай ще ѝ се предостави право да се прогласи република. Обединената съ кръвьта

По Македонский въпросъ

Вслѣдствие мнението ми, помѣстено въ брой 36-й на в. „Македония“, съ което почтената редакция не бѣ напълно съгласна и откри колонитѣ си да разискватъ и други върху него, слѣдъ което и тя както се обѣща ще си даде своето заключение: г. М. се е въсползувалъ да напише нѣщо по това. Драго ни бѣше,—но още по драго щеше да ни бѫде ако бѣше разисквалъ именно въпроса,—като видѣхме, че вече имами патриоти които се интересуватъ съ всичкитѣ краища на общото ни отечество. Обаче, отъ 5-тѣ писма на г. М., които жадно и съ нетърпение чакахме едно слѣдъ друго и ги прочетохме, забѣлѣзахме, че г. М. умѣе да държи добрѣ перото и че той е добре запознатъ съ положението частно наше Българско, това на нашитѣ съсѣди и на цѣлия Европейски свѣтъ въ много отношения,—политическо и пр. Но при всички тия добри качества, ние ще забѣлѣжимъ първо, че той остаѣя на страна самия въпросъ поставенъ отъ насъ и рѣшава въпроса: какъ Македония може да бѫде освободена. Читателитѣ помнятъ, пакъ и г. М. е прочелъ че ние разисквахме: на каква почва да се поставатъ македонцитѣ за дѣйствувание като българи ли, като сърби или гърци. Нашето заключение бѣше да се поставятъ македонцитѣ на чисто македонска почва, т. е. за да убиятъ всички пропаганди въ отечеството си, слѣдователно и г. М. трѣбваше да разисква поставенниятъ отъ насъ въпросъ. Ние не щехме нищо да говоримъ по поставения пакъ сега отъ г. М. въпросъ, който по видимому не безцѣлно е разискванъ, ако въ него нѣмаше съвършенното игнориране правата и длъжноститѣ на робътъ, ако не му отказваще самото право: борба за улѣкчение на живота си.

Никой истински българинъ не желае щото Руссия да ни изостави съвършенно и всяки като чувствува нашитѣ слаби сили и нейното величие, като кѫмъ родственъ народъ, простира рѫце за покровителството ѝ. Неможе, никога неможе да се вѣрва че нашия народъ, воденъ отъ които и да бѫдѫтъ, ще се раздѣли съвършенно нѣкога отъ Руссия и че ще се лиши отъ нейното покровителство. Причинитѣ се много. Българский народъ отъ една страна неможе никога да заборави че на скѫпата русска кръвь е основана неговата днесь свобода и на нашата неимовѣрна търпимость длъжиме нашето сѫществувание. Силата национална като славяни българи, силата религиозна като християни и силата на великата славянска държава сѫ, които ни поставиха на сегашното положение, и ние трѣбва да бѫдемъ благодарни и винаги признатели на тия сили, които има още за много вѣкове да ни служатъ за нашето добро бѫдѫще и нашето народно благодѣнствие, както и за цѣлото славянство въобще. Но това не дава на никого отъ отдѣлнитѣ славянски народи право, щото да се облѣгне единъ на другъ за своето счасливо бѫдѫще, нито пакъ на опаки може или е въ право да налага своята воля на други братски народъ, въ вреда на послѣдния, защото неговия интересъ изисквало това. Еднакво днесь раздѣленитѣ славяни трѣбва да се стрѣматъ за подобрение частно своето положение и въобще къмъ едно славянско общо обединение, което достигнато по единъ благоразуменъ и правиленъ начинъ ще даде на всички славяни блаженетво и тѣ ще бѫдѫтъ първи на свѣтътъ. Въ интереса на това е да си помогнатъ едни на други сега, въ интереса на това, е да помогнатъ и на робитѣ за да се освободатъ. Руссия, русския народъ, който е най голѣмъ мѣжду ни и слѣдователно най силенъ, трѣбва и длъленъ е да помага на всички ни и всѣкога и да ни покровителствува, но тая голѣма помощь не дава и не може да даде право по никакви закони на съвършенно поробенитѣ щото непременно да чакатъ исключително отъ свободнитѣ си братия, калкото ще и да се силни тѣ, своето освобождение. И самъ Богъ е най силенъ, но когато падналия въ морето се молитъ за спасяванието си, чулъ: „мръдни малко ти самъ и азъ ще ти помогна“, слѣдователно и ние, робитѣ, трѣбва най първо да мръднимъ сами и послѣ да се надѣваме за помощь отъ братията си, които се длъжни да ни помагатъ особенно намъ — на македонскитѣ българи — които толкова много сме ги задължили. Най послѣ на какво основание г. М. основава своето заключение, или по добрѣ той не е взелъ никакъ въ съображение сѫществуванието на робитѣ, за смѣтка на които писалъ; роби, които се измъчени и се готови на всѣкакви крайности въ всяки случай? . . . . . Желателно би били щото г. М. да разисква въпросътъ поставенъ отъ насъ, именно тоя въпросъ, за който и почтената редакция е отворила своитѣ колони, и съ своето вѣщо перо, ние вѣрваме, че ще донесе по голѣма полза. А що се отнеся до неговото заключение по въпросътъ за Македония, които послѣ излиза: освобождението на Мpremeдиния или начиньтъ за това, ще речемъ само това, че е право на робътъ да работи и да се бори най първо за своята свобода както и да вика или принуди самъ съсѣдитѣ си или свободнитѣ си братя на помощь. Въстанието е неотемленно право на робътъ. Това признаватъ всички закони и всички човѣколюбиви и благоразумни мѫже. Никой нѣма право щото да заповѣдва — пакъ и не е въ състояние да направи това — на робътъ да чака или да отлага водението на борбата си за човѣшки права, когато той почти е излѣзалъ вечь отъ търпение и животътъ му не костува нищо.

За сега толкозъ. **Македонецъ.**

Словото на Криспи.

Словото на Италянския Държавникъ, Министра-президента Криспи, продължава да е предметъ на обсѫждения въ дипломатическитѣ органи, които обсѫждания сѫ благоприятни въ твърдѣ ограничения крѫгъ само на тройствения съюзъ съ прозвището: лигата на мира, когато другитѣ сериозни политически листове не сѫ толкова очаровани отъ гения на Кавурова намѣстникъ въ държавната политика на днешна Италия. Брюкселский „Nord“ и пр. разисква словото на Криспи съ голѣмо умѣние, и съ искусна ирония съглѣдва въ него други прилагателни противоположени на „грандомана“. Его тъзи достозамечателна статия на „Nord“.

„Малко късно идемъ да поговоримъ за произнесеното въ Панорма слово, защото това слово направи по голѣмъ шумъ преди произнася-

---

на Франция Италия, за своята черна неблагодарность, ще изгуби по примѣра на Германия така сѫщо не малко. Отъ нейнитѣ территории могѫтъ справедливо да се въсползоватъ Франция, Швейцария и Ватиканъ и цѣлокупната Италия ще се обьрне въ прежний „географический терминъ.“ Изложений планъ за удовлетворение членоветѣ на „Лигата на Народното добро“ се съгласява съ изискванията на национално — реалната политика и на международното право и е чуждо на всѣкакъвъ егоизмъ. Такъвото удовлетворение ще служи само за законна награда за преголѣмитѣ жьртви, на които членоветѣ на „Лигата на Народното добро“ сѫ били извикани отъ егоистическитѣ и агрессивнитѣ дѣйствия на „Лигата на Мира.“

Да допуснемъ сега, че военитѣ успѣхи би се оказали на страната на „Лигата на Мира“ и тя би се явила побѣдителка. Предъ видъ на указанитѣ отъ насъ данни: бройното превъсходство на военитѣ сили на „Лигата на Народното добро“ и тѣхнитѣ концентрации „Лигата на Мира“ не може да расчитва на такива особно блѣстящи побѣди които би ѝ дали право да диктова на побѣдения каквито ще тежки и чудовищни условия. Тя може да получи само парични контрибуции, може и нѣкои не голѣми територияли приобрѣтения. Германия, ако и да може да завърши обединението си, то само за смѣтка на Австрия, а отъ „Лигата на Народното добро“ тя ще получи само една контрибуция, Австрия окончателно ще присъедини Босна и Херцеговина и заедно съ Италия така сѫщо ще получи и парична контрибуция. Други ползи не може да има „Лигата на Мира“. Но нека да допуснемъ невъзможното и невѣроятното. Да предположимъ, че „Лигата на Мира“ е унищожила на бойното поле противницитѣ си, разгромила ги и съкрушила. Опиянена отъ побѣдитѣ си и безъ да срѣща нито най-малкто противодѣйствие, „Лигата на Мира“ пожелае да стане властелинъ на Европа. Като скъса всички трактати и съвършенно пренебрегне международното право „Лигата на Мира“ създаде ad-libitum нова карта на Европа. Франция се изгонва въ Нормандия и Бретань, а Парижь се замѣнява съ Руанъ; Дания, Белгия, Холандия и Швейцария се обращатъ въ географический терминъ т. е. се присъединяватъ на Германия, която така сѫщо зима отъ Русия Полша, Финландия и цѣлия Прибалтийский край съ С.-Петербургъ включително; Австрия получава цѣлата западна ивица на Руссия до Днѣпръ и Черно море и всичкитѣ славянски княжества на Балканския полуостровъ, а Италия цѣлата южна Франция и заедно съ Австрия става властелинъ на Срѣдиземно море. Съ други думи цѣла Европа се обраща въ три колоссални държави: Германия, Австрия и Италия. Но тия колосси ще бѫдѫтъ страшни само съ пространното протегвание на своитѣ територии и съ количеството на населението, а въ дѣйствителность тѣхното могѫщество ще се окаже крайно призрачно. Разнообразнитѣ народи, които ще влѣзѫтъ въ състава на тия държави, не ще се проникнѫтъ отъ необходимата духовна и нравственна свръзка, не ще се сплотятъ въ едно по причина на нееднаквостьта на вѣрата, язика, нравитѣ, обичаитѣ и ще представятъ една механическа смѣсь на народи. предъ която ще поблѣднѣятъ империитѣ на Александра Македонский, Римската, на Наполиона I. И не трѣба да бѫде человѣкъ особенъ прогностъ, за да предскаже, че първитѣ държави ще иматъ участьта на послѣднитѣ. Великий архитекторъ-природата не търпи дисхармония, която неедно-кратно и краснорѣчиво е доказала историята. Тия мозаични държави ще станѫтъ жьртва на разрушението или отъ вѫтрѣшни народни потресения и смутове, или отъ взаимна помежду си вражда и борба, или пъкъ най-послѣ ще паднѫтъ подъ ударитѣ на двата тия фактора. Както и да е, но-бѫдѫщето на тия колосси е крайно нетрайно и рано или късно безъ друго ще се срополятъ при което самата скорость на разрушението имъ ще бѫде направо пропорционална на разностьта на нашата цивилизация съ минѫлата. По тоя начинъ ние виждаме, че всичкитѣ ползи и отсѫтствието на опасенъ рискъ сѫ на страната на „Лигата на Народното добро“. Така то трѣба да бѫде отъ гледна точка на международното право. „Лигата на Народното добро“ ще се яви и ще стане трайна на почвата на международното право, на неговитѣ високоправствени и справедливи изисквания, а „Лигата на Мира“ представлява плодъ отъ политиката на егоизма, която тъпчи правото. Съгласно международното право „Лигата на мира“ е противоправттвенно явление, искусственна коалиция и политический абсурдъ. Вслѣдствие това „Лигата на Мира“ не може да има никаква опора въ международното право, а значи и въ разума, който е негова душа, а така сѫщо въ самата природа, гдѣто всичко е разумно и цѣлосъобразно- Горко на ония народи, които отиватъ противъ правото, тѣ отиватъ противъ самата природа, подъ ударитѣ на която и ще паднѫтъ въ изнеможение разбити и унищожени. Ако нѣмаше тия невидими, но титанически силни мiрови закони на природата, то цѣлий свѣтъ вече отдавна би станалъ достояние на смѣлата авантюра и би падналъ на нозѣтѣ на единъ деспотъ. Но това никога не е ставало и нѣма да стане. Всички наши земни титани-завоеватели и покорители не сѫ нищо освѣнъ жалки пигмеи предъ природата, тѣ сѫ нейни дѣца, отъ нея сѫ извикани на животъ и всѣкога отъ нея ще се поглъщатъ.

(Слѣдва).

нието му, отъ колкото подиръ него. Но ако на европейската публика непроизведе данни първовидни, не по малко е то интересно като елементъ на психологическо изучвание. Не утвърждаваме, че Криспи е „грандоманъ“, да кажемъ тъй споредъ неговото изражение, но самото негово слово показва че той е *великоглаголйвъ.*

„Казалъ би всѣкой, че той живѣе подъ удара на опражнение което увеличава и искривява предметитѣ. Словото му е пълно съ прочувсвования, въ които се размѣсва по чудновати дози дѣйствителностьта съ въображенията.

„Да земемъ пасажа, въ който ораторътъ напомнюва въ полза на съотечественицитѣ си прочутото: civis romanus sum — гражданинъ римски дългъ. Това изрѣчениие, ако го земемъ въ дѣйствителното му значение, показва необоримо етнографическо събитие. Всякой сирѣчь Италиянецъ може, ако желае, да се нарича римски гражданинъ, но ако предлѣжи да прави ефектъ и да се има за талисманъ, тогава нѣма никакво значение.

„Римъ не е вече urbs-тъ, вѣчната и всемирна оная столица на Цезаритѣ и на Папитѣ. Днесь той има наистина твърдѣ достопочтенния, но не и всемирния характеръ, на столица на една новосъздадена държава. Отъ старий си характеръ не съхранява освенъ което му предава присѫтствието на папизма, който Криспи се старае и всевъзможно работи за да изгони отъ Ватикана.

„Да земемъ пасажа, дѣто Криспи казва, че Краль Хумбертъ е обявилъ неприкосновенностьта на Римъ като „право на новата цивилизация“. Това по ясно изразено ще каже, че Италия като е завладѣла Римъ, разбира да си го има за винаги. Естественно е тъй казано отъ него, но отъ това не слѣдва, че увѣренията му отъ тукъ нататакъ съставляватъ единъ отъ двигателитѣ на сѫдбата на цивилизования свѣтъ.

„Когато Криспи глѣда тъй много уголѣмено на работитѣ, никакъ не е чудно дѣто толкова често неговитѣ демонстрации и неговитѣ дѣла сѫ несходни съ обстоятелствата. За добра честь, по настоящемъ Италянския първъ Министеръ се задоволява да се величае по брѣговетѣ на Червено Море. Нека му пожелайме, щото направения съ Менелика трактатъ да не излѣзе въображаемъ и въ него да намѣри законното употрѣбление на дѣятелностьта, която Криспи погрѣшно смѣсва съ безтактичната резкция“.

РАЗНИ.

— Народното Събрание завчера въ недѣля не се отвори по причина че не пристигна князьтъ и се отложи за въ недѣля на 22 того.

— Въ послѣдний брой на „Свобода“ нѣкой си Дѣлевъ, бабаитинъ колкото можете да си представите, излѣзълъ да се хвали че ни билъ побѣдилъ по въпроса за въстание въ Македония, но при всичко това той силно се бой отъ „Македония“, подстрекава правителството да не позволява да се издава тоя органъ, а насъ ни заплашва, както и другъ пѫть, съ пречупвание на пръститѣ ни, намѣствние на кокалитѣ ни и пр. Кой ли е аджеба тоя Дѣлевъ, толкова самонадѣянъ и смѣлъ, пехливанинъ надъ пехливанитѣ и бабаитинъ надъ бабаититѣ, иматъ право да попитатъ нашитѣ читатели. Тоя Дѣлевъ е едно жалко сѫщество отъ Скопя, не отъ нашия родъ и племе, а отъ рода на паликаретата; той е гръкъ и е дошелъ въ България, защото тука се печелятъ повече и по-лесно пари. Въ Скопия баща му слугуваше на народния изедникъ и кървопиецъ грьцки владика Паисия, а той му палеше чибука. Преди съединението той бѣше чиновникъ въ Румелия и у него се намиратъ тъкто 2700 лева, събрани едно врѣме въ Пловдивъ отъ разни лица за македонската кауза. Ето тоя е и такъвъ е Дѣлевъ. Прилично ли е да влизаме въ расправии по български народни работи съ единъ човѣкъ не отъ родътъ и отъ племето ни, съ човѣкъ, които е палилъ чибука на изедника и кръвопиеца Паисия и е милъ наргелето на телеграфчията и предателя Спираки въ Скопя? Отъ заплашванията и заканванията на това паликаре намъ не ни мигва окото. Съ паликарета, много по-бабаити и по-сербесъ отъ него, ние съ години сме се борили и сразявали и сме ги смазвали и исхвърляли на боклука.

Защо ли пъкъ редакторитѣ на „Свобода“ викатъ на помощь паликарета?

— Научаваме се, че г. Др. Цанковъ билъ повиканъ отъ Петербургъ, за гдѣто и щѣлъ да замине днесь отъ Бѣлградъ.

— На 14 того много тържественно билъ извършенъ обрядътъ на вѣнчанието на грьцкия престолонаследникъ Константина съ германската принцеса София въ Атина.

— В. „Филипопулисъ“, като превожда единъ пасажъ отъ статията на „Свобода“ врьхъ Критското въстание и въобще врьхъ Атинския печатъ и въ защита на политиката на турското правителство и на неговитѣ строги мѣрки, съ които потѫпка туй въстание, дава слѣдующия умѣстенъ, споредъ насъ, отговоръ на людието около в. „Свобода“:

„ . . . Бѣше време не много отколѣшно, въ което, когато за избиванието на Българитѣ цѣла Европа не исключая и Гърция се повдигна срѣщо тѣхнитѣ убийци. Но времената сѫ се измѣнили, както се вижда. Сѫдено било, щото между освободенитѣ Българи да изникнатъ публицисти по голѣми тирани и отъ тиранитѣ, които да не зачитатъ за нищо страданията на борцитѣ за вѣра и отечество. Дълбоко скърбимъ за систематическитѣ нападения на единъ знатенъ вѣстникъ, като събратътъ ни „Свобода“. Въ Критъ нѣма размирници на тишината; тамъ кръвь се лѣе за човѣшки правдини, безъ които нѣма въ свѣта никакъвъ напредъкъ. А каква ли щѣше да бѫде България днесь, ако по времето на нейната борба за свобода християнския свѣтъ би мислилъ тъй както „Свобода“ за Критянитѣ? Да рѣчемъ Грьцкитѣ вѣстници разгласяватъ лъжливи извѣстия за работитѣ въ Критъ, както обича да пише Българския ни събратъ, но какво би казалъ той за съобщенията, които английскитѣ вѣстници даватъ за тоя разоряемъ островъ? Малко срамъ и повечко человѣколюбие прилича да има единъ политически органъ който носи священната дума „*Свобода*“!

За тютюневитѣ фабрики въ Княжеството.

ТЮТЮНЬ

(мѣстно произведение)

Извѣстявамъ, че както при мень тъй и при мнозина *въ Кюстендилската Околия се намида за продамъ тютюнъ на листове отъ найдоброто качество,* отъ миналата и настоящата години, *съ най умърени цѣни,*

Интересующитѣ се, могѫтъ да се отнесътъ до мень въ Кюстендилъ както и до други притѣжатели на тютюнъ въ Кюстендилската Околия, за споразумение.

Кюстендилъ, 12 Октомврий 1889 г.

Димитръ А. Робевъ.

ХОТЕЛЪ „МАКЕДОНИЯ“

въ

градъ Галацъ (Романия).

Подписаний, родомъ македонецъ, обявявамъ на почитаемата българска публика, че открихъ новъ Хотелъ на прибрѣжната улица — Strada Portilni — No 127, който е близо до всичкитѣ въ града параходни агенства: Русско, Австрийско и Французско; снабденъ съ чисти и добрѣ мобилировани стаи (по единъ франкъ за нощь): съ честна и аккуратна прислуга и съ вкусно приготвени ястета и питиета.

Подкандвамъ най-почтително всички онив Господа Българи търговци и пѫтници, които иматъ случай да посѣтѫтъ Галацъ да благоволятъ да се спратъ и преношуватъ въ Хотелътъ ми, като ги увѣрявамъ, че ще останатъ задоволни.

Галацъ, Юлий 13-й 1889 г.

Съ почитание: **Божинъ Д. Алуловъ.**

НЮ-ИОРКЪ

дружество за застрахование живота

Основано въ 1845 година. Узаконено за сѫществувание въ Княжество България съ Указъ Н-ро 114, обнародванъ въ Държавенъ вѣстникъ брой 63 отъ 11 юний 1887 год.

Вложени въ Б. Н. Банка 100,000 лева за специална гаранция прѣдъ Българското правителство.

КАПИТАЛА НА ДРУЖЕСТВОТО Е 484 МИЛ. Л. ЗЛ.

СИСТЕМАТА НА ДРУЖЕСТВОТО Е САМО ВЗАИМНА, Т. Е.

застрахованитѣ лица сѫ сами притежателитѣ на капитала и печалбитѣ.

Практикуватъ се разни комбинации.

Главното управление за Европа е въ Парижъ:

16 Boulevardes Italiens — Paris.

За проспекти на български и други язици и за всѣкакви обяснения интересующитѣ се могатъ да се отнасятъ до

Главний агентъ за България Г. ГЕОРГОВЪ.

София, улица Банска Н-ро 200.

И ДО МѢСТНИТѢ АГЕНТИ:

За Свищовъ и Търново **Д. Ив. Паневъ.**
„ Руссе Адвокатъ **Минковъ.**
„ Видинъ **Гр. Д. Минковъ.**
За Варна и Шуменъ **Х. Нойковъ** въ Варна
„ Т. Пазарджикъ **Д. Назърски.**
„ Ломъ **Спасъ Х. Георгиевъ.**

Редакторъ и Отговорникъ **К. Шаховъ.**

Печатница „Либералний Клубъ“.—София.